ਤੋਫਾਨ ਸਿੰਘ

v.

ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਰਾਜ

(2013 ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 152 ਆਦਿ)

ਅਕਤੂਬਰ 29, 2020

[ਆਰ.ਐਫ. ਨਰੀਮਨ, ਨਵੀਨ ਸਿਨਹਾ ਅਤੇ ਇੰਦਰਾ ਬੈਨਰਜੀ, ਜੇ.ਜੇ.)

ਨਾਰਕੋਟਿਕ ਡਰੱਗਜ਼ ਐਂਡ ਸਾਈਕੋਟ੍ਰੋਪਿਕ ਸਬਸਟੈਂਸ ਐਕਟ, 1985:

ਪੰਨਾ 42, 53 ਅਤੇ 67 - ਧਾਰਾ 67 ਦੇ ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀ - ਹੱਦ, ਕੁਦਰਤ,

ਸੀ ਮਕਸਦ ਅਤੇ ਦਾਇਰਾ - ਅਧੀਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ - ਧਾਰਾ 42 ਜਾਂ 53 ਅਧੀਨ ਨਾਮਜ਼ਦ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ - ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਠੋਸ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਹੋਵੇ - ਕਿਹਾ ਗਿਆ: ਧਾਰਾ 67 ਅਧੀਨ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ
ਇੱਕ ਠੋਸ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ - ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਬਿਆਨ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ
ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਦਾ ਆਧਾਰ ਸਿੱਧੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੋਵੇਗੀ
ਆਰਟੀਕਲ 14, 20 (3) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਗਰੰਟੀਆਂ ਅਤੇ
ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 21.

ਸਬੂਤ ਐਕਟ, 1872:

ਐਸ.25 - ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ.ਐਸ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 53 ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨਾਲ ਨਿਵੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰੀ -
ਕੀ 'ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ' ਸ. 25 ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹਨ - ਇਸ ਲਈ, ਕੋਈ ਵੀ
ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਈ ਜਾਵੇਗੀ।
25.

ਐਸ.25 – 'ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ' – ਸ. 25 – ਹੋਲਡ: ਐਸ.25 ਵਿੱਚ 'ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ' ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਮਤਲਬ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਰਾਜ ਪੁਲਿਸ ਫੋਰਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਜੋ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ
ਵਿਭਾਗ - ਜਿੱਥੇ ਜਾਂਚ ਦੀਆਂ ਸੀਮਤ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਰੋਕਥਾਮ ਅਤੇ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ
ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ - ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ, ਨਾ ਕਿ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਅਖੌਤੀ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਜੇ ਜਾਂਚ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨਾਲ ਨਿਵੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸਦਾ ਸਿੱਟਾ ਪੁਲਿਸ ਰਿਪੋਰਟ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ,
ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ:

ਸੀਮਾਂਤ ਨੋਟ - ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਧਾਰਾ ਦੇ ਅਰਥ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸਾਧਨ ਹੈ।

ਸ਼ਬਦ ਅਤੇ ਵਾਕਾਂਸ਼: 'ਪੁੱਛਗਿੱਛ' -

ਅਰਥ

ਸ਼ਬਦ 'ਹਿਰਾਸਤ' - ਅਰਥ - 'ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ' ਸ਼ਬਦ ਤੋਂ ਭਿੰਨਤਾ.

'ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ' - ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਧਾਰਾ 25 ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਅਰਥ

ਐਕਟ।

ਹਵਾਲੇ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਅਦਾਲਤ

ਨਰੀਮਨ, ਜੇ (ਆਪਣੇ ਅਤੇ ਨਵੀਨ ਲਈ)

ਸਿਨਹਾ, ਜੇ.)

ਆਯੋਜਿਤ: 1.1. ਨਾਰਕੋਟਿਕ ਡਰੱਗਜ਼ ਐਂਡ ਸਾਈਕੋਟ੍ਰੋਪਿਕ ਸਬਸਟੈਂਸਐਕਟ, 1985 (ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ) ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 20 (3) ਅਤੇ ਧਾਰਾ 21 ਦੇ ਪਿਛੋਕੜ ਵਿੱਚ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਆਰਟੀਕਲ 20 (3) ਅਤੇ 21 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ਮਾਣ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। 44 ਵੇਂ ਤੱਕ
ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ਸੋਧ, ਹੁਣ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਵਿੱਚ ਵੀ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਮੁਅੱਤਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ - ਦੇਖੋ ਆਰਟੀਕਲ
359(1). ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ.ਐਸ. ਐਕਟ ਵਰਗੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਨਾ ਠਹਿਰਾਉਣ ਦੇ ਵਿਆਪਕ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।
ਪ੍ਰਦੇਦਾਰੀ। ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਵਿਵਸਥਾ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਲਈ ਰਾਜ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਅਤੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਨਾਜ਼ੁਕ ਸੰਤੁਲਨ ਬਣਾਈ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ
ਅਧਿਆਇ ਜੋ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਕਈ ਸੁਰੱਖਿਆ ਉਪਾਅ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ ਬਹੁਤ ਸਖਤ ਅਤੇ ਦਮਨਕਾਰੀ ਸੁਭਾਅ ਦਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 27] [662--]

ਸਬੂਤ ਐਕਟ, 1872 ਦੀ ਧਾਰਾ 25 ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ

ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ, ਚਾਹੇ ਉਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰੈਂਕ ਦਾ ਹੋਵੇ, ਉਸ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ
ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ। "ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ" ਨੂੰ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮਾਨ ਅਪਰਾਧਕ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਧਾਰਾ 25 ਨੂੰ ਧਾਰਾ 24 ਦੇ ਉਲਟ ਦੇਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਤਸ਼ੱਦਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਅਤੇ ਤੀਜੀ ਡਿਗਰੀ ਦੇ ਉਪਾਵਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਹੈ।
ਧਾਰਾ 24 ਦੇ ਉਲਟ, ਕਿਸੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਬੂਲਨਾਮੇ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਸਵੈ-ਇੱਛਾ ਜਾਂ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਅਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਹੈ - ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਨਿਰਣਾਇਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਜਿਹੇ ਸਾਰੇ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਾਂ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ। [ਨੀਂਦ 29] [664--]

ਮਹਾਰਾਣੀ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰਾਂ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਰਿਪੋਰਟ
ਭਾਰਤ ਦੇ ਨਿਆਂਇਕ ਅਦਾਰਿਆਂ, ਨਿਆਂਇਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੇ ਸੁਧਾਰ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ
(1856) - ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ.

ਧਾਰਾ 25 ਵਿੱਚ "ਦੋਸ਼ੀ" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ
ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸਬੂਤਾਂ ਤੋਂ ਭੌਤਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੱਖਰਾ ਹੈ
ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 20 (3) ਧਾਰਾ ਦਾ ਦਾਇਰਾ ਸਮੇਂ ਦੁਆਰਾ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਹੈ - ਇਸ ਨਾਲ ਕੋਈ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ ਕਿ ਵਿਅਕਤੀ ਉਸ
ਸਮੇਂ ਦੋਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਦੋਂ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ.
ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਰਸਮੀ ਦੋਸ਼ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ
ਧਾਰਾ 20 (3) ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੁਰੱਖਿਆ, ਇਹ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 25 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਅਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਹੋਵੇਗੀ।
[ਪਾਰਸ 31 ਅਤੇ 33] [665--; 666-]

ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 26 ਕਿਸੇ ਪੁਲਿਸ-ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ "ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ" ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਇਕਬਾਲੀਆ
ਬਿਆਨਾਂ ਤੋਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇਹ ਤੁਰੰਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ
ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ। "ਹਿਰਾਸਤ" ਦਾ ਸਮਾਨਾਰਥੀ ਨਹੀਂ ਹੈ
"ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ" - ਹਿਰਾਸਤ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਦਰਅਸਲ, ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 46
"ਸ਼ਬਦ ਜਾਂ ਕਾਰਵਾਈ ਦੁਆਰਾ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ" ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ, ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ
ਰਸਮੀ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਦੇ ਕਿਸੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸਵੈਇੱਛਤ ਪੇਸ਼ੀ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਵੇਗੀ
ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 34] [666--]

ਬੰਬਈ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਕਾਠੀ ਕਾਲੂ ਓਘੜ ਅਤੇ ਹੋਰ। [1963] 2 ਐਸਸੀਆਰ 10; ਯੂਪੀ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਦੇਵਮਨ
ਉਪਾਧਿਆਏ [1961] 1 ਐਸਸੀਆਰ 14; ਕੇ.ਐਸ. ਪੁੱਟਸਵਾਮੀ ਅਤੇ ਏ.ਐਨ.ਆਰ. v. ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਓ.ਆਰ.
(2017) 10 ਐਸਸੀਸੀ 1: [2017] 10 ਐਸਸੀਆਰ 569 –
ਇਸ ਦਾ ਪਾਲਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਨੰਦਿਨੀ ਸਤਪਥੀ ਬਨਾਮ ਪੀਐਲ ਦਾਨੀ (1978) 2 ਐਸਸੀਸੀ 424: [1978]
608; ਸੇਲਵੀ ਬਨਾਮ ਸੇਲਵੀ। ਕਰਨਾਟਕ ਰਾਜ (2010) 7 ਐਸਸੀਸੀ 263; ਯੂਪੀ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਦੇਵਮਨ
ਉਪਾਧਿਆਏ [1961] 1 ਐਸਸੀਆਰ 14; ਅਗਨੂ ਨਾਰੇਸੀਆ ਬਨਾਮ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ [1966] 1 ਐਸਸੀਆਰ 134;
ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ। ਦਿਨੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ (2008) 3
ਐਸਸੀਸੀ 222: [2008] 1 ਐਸਸੀਆਰ 281 - ਭਰੋਸੇਯੋਗ.

ਐਮ.ਪੀ. ਸ਼ਰਮਾ ਅਤੇ ਹੋਰ। ਸਤੀਸ਼ ਚੰਦਰਾ [1954] ਐਸਸੀਆਰ 1077 ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

2.1 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਤੇ ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ.ਐਸ. ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰ-ਕਿਰਿਆ ਕਈ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਜ਼ਾ ਵਿੱਚ ਮੁਅੱਤਲੀ, ਮੁਆਫੀ ਜਾਂ ਬਦਲਾਅ ਦੀ ਗੱਲ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ - ਦੇਖੋ ਧਾਰਾ 32ਏ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਧਾਰਾ 360 ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ
ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਜਾਂ ਅਪਰਾਧੀਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1958 ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣਾ ਹੈ
ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ.ਐਸ. ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਜੁਰਮ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਵਿਅਕਤੀ, ਜਿਸ ਦੇ ਅਧੀਨ
ਅਪਵਾਦ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਵਿਅਕਤੀ 18 ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਉਮਰ ਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਉਹ ਅਪਰਾਧ ਸਿਰਫ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 26 ਜਾਂ 27 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ - ਧਾਰਾ 33 ਦੇਖੋ. ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 34 (2), 36 ਬੀ, 50 (5) ਅਤੇ 51 ਦੁਆਰਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ
ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਨੂੰ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 36ਏ (1) (ਬੀ), 37 (1) (ਬੀ) ਅਤੇ 53ਏ ਤਹਿਤ ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਸੋਧਾਂ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 (2) ਅਤੇ 5 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੋ, ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਇਹ ਜਾਪਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਸਿਵਾਏ ਜਿੱਥੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਸੋਧਾਂ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। [ਪਾਰਸ
37 ਅਤੇ 38][668-ਏ-ਸੀ; -]
ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀ ਸਖਤ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ, ਕਈ ਧਾਰਾਵਾਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਜੋ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਅਤੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸੰਤੁਲਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਕਈ ਸੁਰੱਖਿਆ ਉਪਾਅ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ
ਸੈਕਸ਼ਨ 42 ਵਿੱਚ। ਇਸ ਭਾਗ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਸਿਰਫ ਉਦੋਂ ਜਦੋਂ
ਸਬੰਧਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕੋਲ ਨਿੱਜੀ ਤੌਂ "ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ" ਹੈ
ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਜਾਂ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਤੇ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਕਿ ਸਬੰਧਤ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਸਿਰਫ ਸੂਰਜ ਚੜ੍ਹਨ ਅਤੇ ਸੂਰਜ ਡੁੱਬਣ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ, ਦਾਖਲ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਅਤੇ ਸਮੱਗਰੀਆਂ ਨੂੰ ਜ਼ਬਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਹ ਮੰਨਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਅਜਿਹਾ ਕੀਤਾ ਹੈ
ਕੋਈ ਜੁਰਮ ਕੀਤਾ। ਪਹਿਲੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੁਆਰਾ, ਇਹ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਸਬ-ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਦੇ ਰੈਂਕ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ. ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦੇ ਤਹਿਤ, ਜਿੱਥੇ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਸ਼ਾਮਲ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਇੱਕ ਕਾਪੀ ਆਪਣੇ ਕੋਲ ਭੇਜਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।
72 ਘੰਟਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਤੁਰੰਤ ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀ. ਇੱਥੇ "ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਦੇ ਕਾਰਨ" ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਕਰਨਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ
ਸ਼ਬਦ "ਸ਼ੱਕ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ", ਜੋ ਧਾਰਾ 49 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ
ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ [ਪਾਰਸ 45 ਅਤੇ 46][674-ਬੀ; 675-ਈ-ਐਚ]

ਏ.ਐਸ. ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਨ ਬਨਾਮ ਕੇਰਲ ਰਾਜ (2004) 11 ਐਸਸੀਸੀ 576: [2004] 3 ਐਸਸੀਆਰ 44 - ਨਿਰਭਰ

ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ.ਐਸ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 50 ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਹੈ

ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸ਼ਰਤਾਂ ਜਿਸ ਤਹਿਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲਈ ਜਾਵੇਗੀ। ਧਾਰਾ 52 (1) -(3) ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸੁਰੱਖਿਆ ਉਪਾਅ ਹਨ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਅਤੇ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ। ਧਾਰਾ ५७ ਫਿਰ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੀ ਹੈ

ਜਾਂ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਜਿਹੀ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਜਾਂ ਜ਼ਬਤ ਦੇ ਸਾਰੇ ਵੇਰਵਿਆਂ ਦੀ ਪੂਰੀ ਰਿਪੋਰਟ ਬੀ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਪਣੇ ਤੁਰੰਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਦੇਣੀ ਪਵੇਗੀ

48 ਘੰਟੇ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਧਾਰਾ 57ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਜਦੋਂ ਵੀ ਕੋਈ ਹੋਵੇ

ਧਾਰਾ 53 ਅਧੀਨ ਨੋਟੀਫਾਈ ਕੀਤਾ ਅਧਿਕਾਰੀ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਜਾਂ ਜ਼ਬਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀਆਂ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਦੇਵੇਗਾ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਜਾਂ ਜ਼ਬਤ ਦੇ 90 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ। ਸੈਕਸ਼ਨ 58 ਨਾਲੋਂ ਵਧੇਰੇ

ਕੋਈ ਹੋਰ ਵਿਵਸਥਾ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਨਿੱਜਤਾ ਨਾਲ ਖਿਲਵਾੜ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਜੇ ਅਜਿਹਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਅਧਿਕਾਰੀ ਇਸ ਵਿਵਸਥਾ ਨਾਲ ਛੇੜਛਾੜ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਖੁਦ ਇਸ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਹੈ। ਧਾਰਾ 63 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ

ਕੋਈ ਵਸਤੂ ਜਾਂ ਚੀਜ਼ ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੱਕ ਬਣਾਈ ਜਾਵੇਗੀ

ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸੁਣੇ ਬਿਨਾਂ ਜੋ ਇਸ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਸਬੂਤ ਜੋ ਉਹ ਆਪਣੇ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ। (ਪਾਰਸ 47, 52, 53 ਅਤੇ 54) [676--; 685--; 686--, -]

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ (1999) 6 ਐਸਸੀਸੀ 172:
[1999] 3 ਬੇਨਤੀ ਐਸਸੀਆਰ 174 - ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ.

ਵਿਜੇ ਸਿੰਘ ਚੰਦੂਭਾ ਜਡੇਜਾ ਬਨਾਮ ਵਿਜੇਸਿੰਘ ਚੰਦੂਭਾ ਜਡੇਜਾ ਗੁਜਰਾਤ ਰਾਜ (2011) 1 ਐਸਸੀਸੀ 609 : [2010] 13 ਐਸਸੀਆਰ 255 - ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ.ਐਸ. ਐਕਟ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਦੰਡਾਤਮਕ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ। ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ

ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ.ਐਸ. ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਸਖ਼ਤ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਸੁਰੱਖਿਆ ਉਪਾਵਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਵਰਗੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਜ਼ਾ ਜਿੰਨੀ ਸਖਤ ਹੋਵੇਗੀ, ਇਹ ਦੇਖਣ ਲਈ ਓਨਾ ਹੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ

ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸੁਰੱਖਿਆ ਉਪਾਵਾਂ ਦੀ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 55] [686-; 687-]

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ (1999) 6 ਐਸਸੀਸੀ 172: [1999] 3 ਬੇਨਤੀ ਐਸਸੀਆਰ 174 – ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ।

ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ ਆਫ ਰੈਵੇਨਿਊ ਅਤੇ ਏ.ਐਨ.ਆਰ. ਮੁਹੰਮਦ ਨਿਸਾਰ ਹੋਲੀਆ (2008) 2 ਐਸਸੀਸੀ 370; ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਬਨਾਮ ਬਾਲ ਮੁਕੰਦ (2009) 12 ਐਸਸੀਸੀ 161: [2009] 5 ਐਸਸੀਆਰ 205 - ਭਰੋਸੇਯੋਗ।

ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 67 ਦਾ ਸੀਮਾਂਤ ਨੋਟ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਿਰਫ "ਜਾਣਕਾਰੀ ਆਦਿ ਮੰਗਣ" ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ।
ਸੀਮਾਂਤ ਨੋਟ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਧਾਰਾ ਦੇ ਅਰਥ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸਾਧਨ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ "ਵਹਿਣ" ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 59]] 689-]

ਕੇ.ਪੀ. ਵਰਗੀਜ਼ ਬਨਾਮ ਆਮਦਨ ਕਰ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਏਰਨਾਕੁਲਮ ਅਤੇ ਏ.ਐਨ.ਆਰ. (1981) 4 ਐਸਸੀਸੀ 173 :
[1982] 1 ਐਸਸੀਆਰ 629 - ਨਿਰਭਰ
'ਤੇ।

ਇਹ ਸਿਰਫ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 42 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਐਕਟ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ "ਜਾਂਚ" ਕਰਨ ਲਈ ਧਾਰਾ 67 ਅਧੀਨ ਦਿੱਤੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ ਵਿੱਚ "ਪੁੱਛਗਿੱਛ" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ
67 ਇਸ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 53ਏ ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਗਈ "ਜਾਂਚ" ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਕਰਨਾ, ਜੋ ਕਿ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਜਾਰੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ,
ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਧਾਰਾ 42 (1) ਅਤੇ ਧਾਰਾ 67 ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰੋ। ਇਹ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਹੈ, ਜੋ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਵਰਤੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ
ਧਾਰਾ 67 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਵਰਤਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ
ਉਹ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਜੋ ਧਾਰਾ 42 (1) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। [ਪੈਰਾ 60] [690--]

ਦੇਸ਼ ਬੰਧੂ ਗੁਪਤਾ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ ਬਨਾਮ ਦਿੱਲੀ ਸਟਾਕ ਐਕਸਚੇਂਜ ਅਸਿਸਟੈਂਟ ਲਿਮਟਿਡ (1979) 4 ਐਸਸੀਸੀ 565:
[1979] 3 ਐਸਸੀਆਰ 373 –
ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

3.3 ਧਾਰਾ 42 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਕਿਹੜੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ
ਸੁਰੱਖਿਆ ਉਪਾਵਾਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਬਿਨਾਂ ਵਾਰੰਟ ਦੇ ਦਾਖਲਾ, ਤਲਾਸ਼ੀ, ਜ਼ਬਤ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ। ਪਹਿਲੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕੋਲ "ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ" ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਸਿਰਫ "ਸ਼ੱਕ ਕਰਨ ਦੇ ਕਾਰਨ" ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਹੈ. ਇਹ ੀ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ
ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜਾਂਚ
ਇਹ ਐਕਟ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ, ਅਜਿਹੀ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਵੀ, ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦੇਣ ਦਾ ਸ਼ੱਕ ਕਰਨਾ ਕਾਫ਼ੀ ਹੋਵੇਗਾ. ਇਸ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਹੀ ਉਸ ਨੂੰ ਉਪ-ਧਾਰਾ ਤਹਿਤ "ਜਾਣਕਾਰੀ" ਮੰਗਣੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ

(), ਕਿਹੜੀ "ਜਾਣਕਾਰੀ" ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਲਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ

ਜਿ

ਵੇਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 42 (1) ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ "ਸੰਤੁਸ਼ਟ" ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜੋ ਦੁਬਾਰਾ "ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ" ਸ਼ਬਦ ਵੱਲ ਵਾਪਸ ਜਾਂਦੀ ਹੈ
ਸੈਕਸ਼ਨ 42. ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ ਵਿੱਚ "ਜਾਂਚ"

67 "ਜਾਂਚ" ਦੇ ਸਮਾਨ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਸੈਕਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ
53. [ਪੈਰਾ 61][691-ਸੀ-ਐਫ]

ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 () ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 53 ਵਿੱਚ "ਜਾਂਚ" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਧਾਰਾ 2 (ਐਚ) ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਲਾਗੂ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਸਮਾਵੇਸ਼ੀ ਹੈ
ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ, ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ, "ਸਬੂਤ" ਕਿਸੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਇਕੱਤਰ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜਾਂ
ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਕਾਰਤ ਵਿਅਕਤੀ। ਧਾਰਾ 42 ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ "ਜਾਂਚ" ਇਸ ਲਈ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਅਜਿਹਾ ਅਧਿਕਾਰੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਨ ਲਈ "ਜਾਣਕਾਰੀ" ਇਕੱਠੀ ਕਰ ਸਕੇ ਕਿ "ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ" ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਧਾਰਾ 52 (3) ਤੋਂ ਹੋਰ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਹਰ
ਧਾਰਾ 41 ਤੋਂ 44 ਤਹਿਤ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀ ਅਤੇ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਸਤੂ
ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਬੇਲੋੜੀ ਦੇਰੀ ਦੇ ਨੇੜਲੇ ਥਾਣੇ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਜਾਵੇ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਫਿਰ ਉਸ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕੇਸ ਦੀ "ਜਾਂਚ" ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ
ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 53 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਕਿਹੜਾ ਅਧਿਕਾਰੀ ਫਿਰ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਕੇਸ ਦੀ "ਜਾਂਚ" ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਹੈ
ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 67 "ਜਾਂਚ" ਦੇ ਪਿਛੋਕੜ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਧਾਰਾ 42 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਬੰਧਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕੋਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਇਕੱਤਰ ਕੀਤੀ ਜਾਣਕਾਰੀ 'ਤੇ "ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ" ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਾਪਰਦੀ ਹੈ।
ਇਸ ਲਈ, ਕਿ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ. [ਪਾਰਸ 63 ਅਤੇ
64][692--]

ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 67 (ਸੀ) ਵਿੱਚ, ਵਰਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ "ਜਾਂਚ" ਕਰਦੇ ਹਨ। ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ "ਜਾਂਚ" ਹੈ
ਦੁਬਾਰਾ ਸਿਰਫ ਜਾਣਕਾਰੀ ਇਕੱਤਰ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਤਾਂ ਜੋ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ
ਖੁਦ ਕਿ "ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ" ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ. ਇਸ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਲਪਨਾ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ
ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 161 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ "ਬਿਆਨ"। [ਪੈਰਾ 65][692--]

ਸਾਹੂ ਬਨਾਮ ਸਾਹੂ ਵੀ. ਯੂ.ਪੀ. ਰਾਜ [1965] 3 86 - ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।

ਧਾਰਾ 67 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਧਾਰਾ 161 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੇ ਬਿਆਨ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ।
ਪੀ.ਸੀ. ਧਾਰਾ 20 (3) ਅਤੇ 21 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਕੱਠੇ ਉੱਡਦਾ ਹੈ
ਸੁਰੱਖਿਆ ਉਪਾਵਾਂ ਦੇ ਨਾਲ। ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਇੱਕ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਅਖੌਤੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਧਾਰਾ 67 ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਆਦਿ ਮੰਗਣ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਧਾਰਾ 42 (1) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹੈ। ਫਿਰ ਵੀ, ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦੀ "ਜਾਂਚ" ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਭਾਵ ਧਾਰਾ 67 ਅਧੀਨ ਜਾਣਕਾਰੀ ਇਕੱਤਰ ਕਰਨ ਆਦਿ ਤੋਂ ਬਾਅਦ,
ਉਸੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 160-164 ਦੁਆਰਾ ਬੰਨ੍ਹਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਉਪਾਵਾਂ ਦੇ ਨਾਲ - ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ,

ਕਿ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਿਅਕਤੀ ਉਸ ਨੂੰ ਪੁੱਛੇ ਗਏ ਅਜਿਹੇ ਕੇਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਾਰੇ ਸਵਾਲਾਂ ਦਾ ਸੱਚਮੁੱਚ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੋਵੇਗਾ, ਸਿਵਾਏ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਵਾਲਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਜੋ ਉਸ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਂਦੇ ਹਨ; ਦੂਜਾ, ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਇਸ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਘਟਾਉਣਾ ਅਤੇ ਇੱਕ ਵੱਖਰਾ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣਾ ਹੈ
ਅਤੇ ਇਸ ਬਿਆਨ ਦਾ ਸੱਚਾ ਰਿਕਾਰਡ; ਤੀਜਾ, ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਆਡੀਓ-ਵੀਡੀਓ ਇਲੈਕਟ੍ਰਾਨਿਕ ਸਾਧਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇਸਦੀ ਅਸਲੀਅਤ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ; ਅਤੇ ਚੌਥਾ, ਕਿਸੇ ਔਰਤ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਬਿਆਨ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਮਹਿਲਾ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਹਿਲਾ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਉਪਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ, ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਬਿਆਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ
ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਾਂਚ ਜਾਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਸਿਵਾਏ ਇਸ ਦੇ ਮਕਸਦ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ
ਉਲਟ-ਪੜਤਾਲ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨਾ। [ਪੈਰਾ 66] [693-
-]

ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ ਸਿੰਘ। ਯੂ.ਪੀ. ਰਾਜ [1959] ਸੁਪ (2) ਐਸਸੀਆਰ 875 - ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ.

3.7 ਜੇ ਧਾਰਾ 67 ਅਧੀਨ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਲਈ ਠੋਸ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਕਾਫ਼ੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਧਾਰਾ 53ਏ ਨੂੰ ਅਯੋਗ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 53 ਅਤੇ 53ਏ ਨੂੰ ਇਕੱਠੇ ਪੜ੍ਹਨ ਨਾਲ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਧਾਰਾ 53ਏ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 161, 162 ਅਤੇ 172 ਦੇ ਅਪਵਾਦ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਇਹ ਇਸ ਲਈ ਹੈ
ਧਾਰਾ 53 (1), ਜਦੋਂ ਇਹ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਲਈ ਕਿਸੇ ਥਾਣੇ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨਾਲ ਕੁਝ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਜਾਂ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਨੂੰ ਨਿਵੇਸ਼ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਅਧਿਆਇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੀ ਧਾਰਾ 161, 162 ਅਤੇ 172 ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਹੈ। ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 162 (1) ਦੇ ਤਹਿਤ,

ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਬਿਆਨ ਨਹੀਂ ਹਨ

ਧਾ

ਰਾ 53ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਧਾਰਾ 53ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਾ 53 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਦੂਜਾ, ਇਹ ਸਿਰਫ ਦੋ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ (ਧਾਰਾ 53ਏ (1) (ਏ) ਅਤੇ (ਬੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ) ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਬਿਆਨ ਢੁਕਵਾਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ
ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪਰਾਧ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ: ਇਹ ਕੇਵਲ ਤਾਂ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੇ ਬਿਆਨ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਮਰ ਗਿਆ ਹੋਵੇ, ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ
ਪਾਇਆ ਗਿਆ, ਗਵਾਹੀ ਦੇਣ ਦੇ ਅਯੋਗ ਹੈ; ਜਾਂ ਰਸਤੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ
ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦੁਆਰਾ, ਜਾਂ ਜਿਸਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਬਿਨਾਂ ਦੇਰੀ ਜਾਂ ਖਰਚੇ ਦੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਗੈਰ-ਵਾਜਬ ਸਮਝਦੀ ਹੈ, ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਬਿਆਨ ਢੁਕਵਾਂ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਨਹੀਂ ਤਾਂ, ਜੇ ਅਜਿਹਾ ਬਿਆਨ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਗਵਾਹ ਵਜੋਂ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ

ਸੀ ਅਦਾਲਤ ਸੋਚਦੀ ਹੈ ਕਿ ਨਿਆਂ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਬਿਆਨ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ
ਇਸ ਨੂੰ ਢੁਕਵਾਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, ਫਿਰ ਦੁਬਾਰਾ, ਅਜਿਹਾ ਬਿਆਨ ਢੁਕਵਾਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਧਾਰਾ 67 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ - ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਬੰਨ੍ਹਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ ਤਾਂ ਇਸ ਵਿਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਇਹ ਰੁਕਾਵਟਾਂ - ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਹੋਣਗੀਆਂ। [ਪੈਰਾ 72] [697--; 698--]

ਐਚ.ਐਨ. ਰਿਸ਼ਬੁਦ ਅਤੇ ਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਦਿੱਲੀ ਰਾਜ [1955] 1 ਐਸਸੀਆਰ 1150 - 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਮੁਕੇਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਰਾਜ (ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਨਾਰਕੋਟਿਕ ਸ਼ਾਖਾ) 2020
ਐਸਸੀਸੀ ਆਨਲਾਈਨ ਐਸਸੀ 700 - ਵਿਲੱਖਣ.

ਮੋਹਨ ਲਾਲ ਬਨਾਮ ਮੋਹਨ ਲਾਲ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ (2018) 17 ਐਸਸੀਸੀ 627: [2018] 9 ਐਸਸੀਆਰ 1006; ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਵੀ ਜੈਪਾਲ (2004) 5 ਐਸਸੀਸੀ
223 - ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ.

3.8 ਕਿਸੇ ਥਾਣੇ ਦਾ ਇੰਚਾਰਜ, ਜਦੋਂ ਉਹ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਜਾਣਕਾਰੀ ਇਕੱਠੀ ਕਰਕੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਉਹ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦੇਣ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਬੂਤ ਇਕੱਠੇ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਤਲਾਸ਼ੀ ਅਤੇ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਵੇਗਾ
ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਚੀਜ਼ਾਂ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ। ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ.ਐਸ. ਐਕਟ ਦੀ ਸਕੀਮ ਤਹਿਤ, ਇਹ ਸੰਭਵ ਹੈ ਕਿ
ਉਹੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜੋ ਧਾਰਾ 42 ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰਤ ਹੈ, ਵੀ ਅਧਿਕਾਰਤ ਹੈ
ਧਾਰਾ 53 ਦੇ ਤਹਿਤ। ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨਾਂ ਐਸ.ਓ. 822 (ਈ) ਅਤੇ ਐਸ.ਓ. 823
ਵਿੱਤ ਮੰਤਰਾਲੇ (ਮਾਲ ਵਿਭਾਗ) ਵੱਲੋਂ 14.11.1985 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ (ਈ) ਤੋਂ ਇਹ ਸੰਕੇਤ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ, ਕਸਟਮ ਵਿਭਾਗਾਂ ਵਿੱਚ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਰੈਂਕ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਦੇ ਰੈਂਕ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ,

ਰੈਵੇਨਿਊ ਇੰਟੈਲੀਜੈਂਸ, ਸੈਂਟਰਲ ਇਕਨਾਮਿਕ ਇੰਟੈਲੀਜੈਂਸ ਬਿਊਰੋ ਅਤੇ ਨਾਰਕੋਟਿਕਸ ਕੰਟਰੋਲ ਬਿਊਰੋ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 42 ਅਤੇ 53 ਦੋਵਾਂ ਤਹਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 14.11.1985 ਦੀਆਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਵਿੱਤ ਮੰਤਰਾਲੇ (ਮਾਲ ਵਿਭਾਗ) ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਐਸ.ਓ. 3901 (ਈ) ਅਤੇ ਐਸ.ਓ. 3899 (ਈ) ਦੁਆਰਾ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 30.10.2019. ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ 30.10.2019 ਦੀਆਂ ਨਵੀਆਂ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨਾਂ ਵੀ ਦਰਸਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ

ਕਿ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 42 ਅਤੇ 53 ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਹਨ

ਕੇਂਦਰੀ ਅਪ੍ਰਤੱਖ ਟੈਕਸ ਅਤੇ ਕਸਟਮ ਬੋਰਡ, ਕੇਂਦਰੀ ਨਾਰਕੋਟਿਕਸ ਬਿਊਰੋ, ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ ਆਫ ਰੈਵੇਨਿਊ ਇੰਟੈਲੀਜੈਂਸ, ਕੇਂਦਰੀ ਆਰਥਿਕ ਖੁਫੀਆ ਬਿਊਰੋ ਅਤੇ ਜੂਨੀਅਰ ਰੈਂਕ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਦੇ ਰੈਂਕ ਦੇ ਇੰਸਪੈਕਟਰਾਂ ਦੇ ਰੈਂਕ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਵਿੱਚ ਨਿਵੇਸ਼ ਕੀਤਾ

ਨਾਰਕੋਟਿਕਸ ਕੰਟਰੋਲ ਬਿਊਰੋ ਵਿੱਚ ਖੁਫੀਆ ਅਧਿਕਾਰੀ। (ਪਾਰਸ 78, 80 ਅਤੇ 81) [702--, ; 703--; 704-]

ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਮੁਬਾਰਕ ਅਲੀ [1959] 2 ਐਸਸੀਆਰ 201 - 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਜਿੱਥੇ ਜਾਂਚ ਦੀਆਂ ਸੀਮਤ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ

ਅਧਿਕਾਰੀ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਂ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ

ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਅਤੇ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ, ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 25 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇੱਕ "ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ" ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਹੋਣ ਦੇ ਸੰਕੀਰਣ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹੋਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਮਜ਼ਦ ਇੱਕ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹੈ

ਇੱਕ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਅਖੌਤੀ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਸਾਰੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨਾਲ ਨਿਵੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ

ਜਾਂਚ, ਜਿਸ ਦਾ ਸਿੱਟਾ ਪੁਲਿਸ ਰਿਪੋਰਟ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ, ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 25 ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਜਦੋਂ ਉਹ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਰੋਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਪਤਾ ਲਗਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਉਹ ਕਬੂਲਨਾਮੇ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਕਰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਹ ਹਨ

ਇੱਕ ਸ਼ਾਰਟਕੱਟ ਵਿਧੀ ਰਾਹੀਂ ਆਪਣੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ

ਗੈਰ-ਇੱਛੁਕ ਕਬੂਲਨਾਮੇ ਕੱਢਣਾ। [ਪੈਰਾ 126] [732--]

ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਜਾਂਚ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਾਲੀਆ ਜਾਂ ਰੇਲਵੇ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਜੋ ਹਨ

ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 53 ਤਹਿਤ ਨਾਮਜ਼ਦ: ਪਹਿਲਾ, ਉਹ ਧਾਰਾ

53 ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਗੰਭੀਰ ਕਿਸਮ ਦੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ, ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹਨ। ਭਾਵੇਂ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਨੂੰ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨ ਵਜੋਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇ ਜੋ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ

ਸਾਈਕੋਟ੍ਰੋਪਿਕ ਪਦਾਰਥ, ਰੋਕਥਾਮ, ਪਛਾਣ ਅਤੇ ਏ
ਇਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਵਸਤੂ ਦਾ ਸਹਾਇਕ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਪਰ ਇਹ ਅਜਿਹੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਸਾਧਨ ਹੈ. ਇਹ ਮਾਲੀਆ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਕਸਟਮ ਡਿਊਟੀਆਂ ਦੀ ਉਚਿਤ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਸੀ
ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਮਾਲ ਦੀ ਤਸਕਰੀ ਦੀ ਸਹਾਇਕ ਜਾਂਚ (ਜਿਵੇਂ ਕਿ) ਬੀ
ਲੈਂਡ ਕਸਟਮਜ਼ ਐਕਟ, 1924, ਸਮੁੰਦਰੀ ਕਸਟਮਜ਼ ਐਕਟ, 1878 ਅਤੇ
ਕਸਟਮਜ਼ ਐਕਟ, 1962); ਆਬਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀਆਂ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਅਤੇ ਵਸੂਲੀ (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਐਕਟ, 1944 ਵਿੱਚ); ਜਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਰੇਲਵੇ ਜਾਇਦਾਦ (ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਕਬਜ਼ਾ ਐਕਟ), 1966 ਵਿੱਚ, ਰੇਲਵੇ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਬਿਹਤਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ. ਦੂਜਾ, ਮਾਲੀਆ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੇ ਉਲਟ
ਅਤੇ ਰੇਲਵੇ ਐਕਟ, ਸੀ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂਚ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸਾਰੇ ਅਪਰਾਧਾਂ
ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ.ਐਸ. ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸੰਗਿਆਯੋਗ ਹਨ। ਤੀਜਾ, ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 53, ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੇ ਉਲਟ, ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ 'ਤੇ ਕੋਈ ਸੀਮਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੀਆਂ ਜਾਂਚ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਇੱਕ ਇੰਚਾਰਜ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ।
ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ - ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਡੀ ਦਰਜ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ
ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ - ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਵੇਲੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸੌਂਪੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਹਾਇਕ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਉਪਰੋਕਤ ਮਾਲੀਆ ਅਤੇ ਰੇਲਵੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਤਹਿਤ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਸੀਮਤ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਤੋਂ ਬਿਲਕੁਲ ਵੱਖਰਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਸਨ
ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਅਧੀਨ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਲਈ, ਨਹੀਂ

ਈ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੇ ਉਲਟ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਅਤੇ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਨੇ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਐਕਟਾਂ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਰਾਜ ਪੁਲਿਸ ਫੋਰਸ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ
ਉਨ੍ਹਾਂ ਐਕਟਾਂ ਵਿੱਚ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਲਾਗੂ ਕਰਨ 'ਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਮਨਮਾਨੀ ਜਾਂ ਭੇਦਭਾਵ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੀ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ
ਇਸ ਲਈ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇਗੀ, ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਉਲਟ। [ਪੈਰਾ 132][736-ਜੀ-ਐਚ; 737-ਏ-ਡੀ; -]

ਜਦੋਂ ਧਾਰਾ 53 ਅਤੇ 53ਏ ਨੂੰ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਇਕੱਠੇ ਦੇਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਅਤੇ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ
ਬਹੁਤ ਗੰਭੀਰ ਕਿਸਮ ਦੇ ਅਪਰਾਧ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਉਸੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜਿਵੇਂ ਮਾਲ ਕਨੂੰਨਾਂ ਅਤੇ ਰੇਲਵੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਧਾਰਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ. [ਪੈਰਾ 133] [737-; 738-]

4.4 ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 53 ਅਧੀਨ ਨਾਮਜ਼ਦ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਥਾਣੇ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨਾਲ ਨਿਵੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਨੂੰ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 173 (2) ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਵੇਰਵਿਆਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਇੱਕ ਪੁਲਿਸ ਰਿਪੋਰਟ ਭੇਜਣੀ ਹੈ। ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ.ਐਸ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 36ਏ (1) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਇਹ ਪੁਲਿਸ
ਰਿਪੋਰਟ ਕਿਸੇ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਭੇਜੀ ਜਾਂਦੀ, ਬਲਕਿ ਕੇਵਲ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਨੂੰ ਭੇਜੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ

ਧਾਰਾ 36ਏ (1) (ਡੀ) ਤਹਿਤ ਅਦਾਲਤ। ਗੈਰ-ਅੜਿੱਕੇ ਵਾਲੀ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ

ਧਾਰਾ 36ਏ (1) ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 (ਡੀ) ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 36ਏ ਦੀ ਡਰਿੱਲ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 36ਏ (1) (ਡੀ) ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 (ਡੀ) ਅਤੇ ਧਾਰਾ 190 ਨਾਲ ਮੇਲ ਨਹੀਂ ਖਾਂਦੀ ਅਤੇ
ਇਸ ਲਈ, ਕੋਈ ਵੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਜੋ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ, ਉਹ ਸਿਰਫ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 36ਏ (1) (ਡੀ) ਤਹਿਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਧਾਰਾ 190 ਸੀਆਰਪੀਸੀ [ਪੈਰਾ 137][741-ਬੀ-ਈ] ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਕੋਲ

4.5. ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਧਾਰਾ 190 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਕੁਝ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਬਦਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਪੁਲਿਸ ਰਿਪੋਰਟ ਅਤੇ
ਧਾਰਾ 190 ਅਧੀਨ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 36ਏ (1) (ਡੀ) ਦੁਆਰਾ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 36ਏ (1) (ਡੀ) ਇੱਕ ਯੋਜਨਾ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਜੋ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਯੋਜਨਾ ਤੋਂ ਬਿਲਕੁਲ ਵੱਖਰੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 190 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਹ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਹੈ ਜੋ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਂਦਾ ਹੈ, ਧਾਰਾ 36ਏ (1) (ਡੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਹ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਹੈ। ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਜੋ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਂਦੀ ਹੈ

ਦੂਜਾ, ਧਾਰਾ 36ਏ (1) (ਡੀ) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਈ ਗਈ "ਸ਼ਿਕਾਇਤ"
ਇਹ ਕੋਈ ਨਿੱਜੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 190 (1) (ਏ) ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਤੀਜਾ, ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 190 (1) (ਸੀ) ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 36ਏ (1) (ਡੀ) ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੀ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ - ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ,
ਕਿਸੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਜਾਣਕਾਰੀ 'ਤੇ, ਜਾਂ ਉਸਦੀ ਆਪਣੀ ਜਾਣਕਾਰੀ 'ਤੇ, ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਧਾਰਾ 36ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸੈਸ਼ਨ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ
ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ.ਐਸ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 36 ਸੀ ਤਹਿਤ ਹੈ। ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ ੧੯੩ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੈਸ਼ਨ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਅਦਾਲਤ ਵਜੋਂ ਨੋਟਿਸ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦੀ
ਮੂਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕੇਸ ਇਸ ਲਈ ਵਚਨਬੱਧ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ
ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੁਆਰਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 36ਏ (1) (ਡੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ, ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ ਵਚਨਬੱਧ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਹ

ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 36ਏ (1) (ਡੀ) ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ

ਸੀ

.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 190 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਏ ਨੂੰ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 137][741-ਈ-ਐਚ; 742-ਏ-ਬੀ]

4.6. ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਲਈ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਾ 53 ਅਧੀਨ ਨਾਮਜ਼ਦ ਅਧਿਕਾਰੀ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕਰਨ ਲਈ ਧਾਰਾ 36ਏ (1) (ਡੀ) ਤਹਿਤ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਕਾਰਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਜੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਨਿਵੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਹੈ
ਧਾਰਾ 53 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਥਾਣੇ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਵਾਲਾ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਉਹ ਅਜਿਹਾ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ
ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨਾਲ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰਾ ਕਰਨਾ, ਜਦੋਂ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਧਾਰਾ 36ਏ (1) (ਡੀ) ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਦੀ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਧਾਰਾ 53 (1) ਅਤੇ (2) ਦੋਵੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਭਾਗਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ
ਸਰਕਾਰ। ਧਾਰਾ 36ਏ (1) (ਡੀ) ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ
ਜਿਸ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰ/ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵਿਭਾਗ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕਰਨ ਦੇ ਮਕਸਦ ਲਈ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਾ 53 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਨਹੀਂ
ਇਸ ਲਈ ਧਾਰਾ 36ਏ (1) (ਡੀ) ਤਹਿਤ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਕਿ ਧਾਰਾ 36ਏ (1) (ਡੀ) ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ,
ਧਾਰਾ ੫੩ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਨਾਮਜ਼ਦ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਂਚ ਦਾ ਸਿੱਟਾ ਵਿਅਰਥ ਅਭਿਆਸ ਵਜੋਂ ਖਤਮ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 138] [742- -]

ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 59 ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸੰਕੇਤ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਨੋਟਿਸ <u>ਸਿਰਫ਼</u> ਸ਼ਿਕਾਇਤ 'ਤੇ ਹੀ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ,
ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਰਿਪੋਰਟ ਰਾਹੀਂ ਨਹੀਂ। ਧਾਰਾ 59 (3) ਦੁਆਰਾ, ਧਾਰਾ 59 (1) ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ (ਜੋ ਇੱਕ ਸਾਲ ਤੱਕ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਹੈ) ਜਾਂ ਧਾਰਾ 59 (2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ [ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਮਿਆਦ ਲਈ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਮਿਆਦ ਲਈ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਹੈ।
10 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ, ਪਰ ਜੋ 20 ਸਾਲਾਂ ਤੱਕ ਵਧ ਸਕਦਾ ਹੈ), ਕੋਈ ਨਹੀਂ
ਅਦਾਲਤ ਧਾਰਾ 59 (1) ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲਵੇਗੀ ਜਾਂ
(2), ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਪਿਛਲੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਨਾਲ ਲਿਖਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ, ਜਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਵੀ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਧਾਰਾ 59 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਭਾਵ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ

ਧਾਰਾ 59 (1) ਦੇ ਤਹਿਤ, ਜਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਾ 59 (2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਲਈ, ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਲਿਖਤੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਨੋਟਿਸ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਧਾਰਾ 36ਏ (1) (ਡੀ) ਤੋਂ ਬਿਲਕੁਲ ਵੱਖਰੀ ਹੈ, ਜੋ ਲੈਣ ਲਈ ਦੋ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ
ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ.ਐਸ. ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦਾ ਨੋਟਿਸ

143][744--]

ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਧਾਰਾ 36ਏ (1) (ਡੀ) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਈ ਗਈ "ਸ਼ਿਕਾਇਤ" ਸਿਰਫ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 59 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਨਾਮਜ਼ਦ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ - ਇਹ ਕਿਸੇ ਵਿਵਸਥਾ ਦੁਆਰਾ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਹੈ
ਜਿਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਪਿਛਲੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ
ਧਾਰਾ 58, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਧਾਰਾ 36ਏ (1) (ਡੀ) ਦੀ ਸਾਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਨਾਲ ਹਿੰਸਾ ਕਰੇਗੀ। ਇਸ ਲਈ ਧਾਰਾ 36ਏ (1) (ਡੀ) ਤਹਿਤ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਨ ਦੇ ਮਕਸਦ ਨਾਲ ਇਸ ਵਾਰ ਨਾਮਜ਼ਦ ਅਧਿਕਾਰੀ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨਾ ਹਮੇਸ਼ਾ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।
ਧਾਰਾ 53 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਣਾਈ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇੱਕ ਵੱਖਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 144] [745--]

ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਧਾਰਾ 53 (1) ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸ਼ਕਤੀ ਸਿਰਫ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੀ ਇੱਕ ਛੋਟੀ ਜਿਹੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ ਜੋ ਨਹੀਂ ਹੈ
ਇਸ ਦਾ ਸਿੱਟਾ ਪੁਲਿਸ ਰਿਪੋਰਟ ਦਾਇਰ ਕਰੂਨ ਵਿੱਚ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਧਾਰਾ ੫੩ "ਡੀਮਡ" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ। ਉਹ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਿਸਨੂੰ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ
ਧਾਰਾ 53 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਲਪਨਾ ਦੁਆਰਾ, ਕਿਸੇ ਥਾਣੇ ਦਾ ਇੰਚਾਰਜ ਅਧਿਕਾਰੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਸੇ ਥਾਣੇ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ।
ਕੀ ਉਸਨੂੰ ਇੰਚਾਰਜ ਅਧਿਕਾਰੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ
ਕਿਸੇ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਦੇ, ਜਾਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਸਿਰਫ ਵੱਖੋ ਵੱਖਰੇ ਪੱਖ ਹਨ
ਉਸੇ ਸਿੱਕੇ ਦਾ - ਉਪਰੋਕਤ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਰਾਜ ਦੀ ਪੁਲਿਸ ਫੋਰਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਇਹ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ ਕਿ ਇੱਕ ਕਲਪਨਾ ਜਾਂਚ ਦੀਆਂ ਪੂਰੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੇਵੇਗੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅੰਤਿਮ ਰਿਪੋਰਟ ਦਾਇਰ ਕਰਨਾ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ।
ਨਾਮਜ਼ਦ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਕਿਸੇ ਥਾਣੇ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੇ ਉਲਟ, ਕਿਸੇ ਨਾਮਜ਼ਦ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਜਿਸ ਕੋਲ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਸਿਰਫ ਸੀਮਤ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਹਨ, ਤਰਕ ਕਰਨ ਲਈ ਖੜ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਤੇ
ਧਾਰਾ ਦੀ ਪ੍ਰਗਟ ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਇਰਾਦੇ ਦੇ ਉਲਟ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ
53(1). [ਪੈਰਾ 145] [745--]

ਜਦੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ "ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ" ਸ਼ਬਦ ਏ
ਦਾ ਮਤਲਬ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਰਾਜ ਪੁਲਿਸ ਫੋਰਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਜੋ ਹੋਰ ਵਿਭਾਗਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਆਬਕਾਰੀ ਵਿਭਾਗ ਜੋ ਜਾਂਚ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨਾਲ ਨਿਵੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹਨਾਂ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ।
ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 25, ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਪੁਲਿਸ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਜੋ ਪੁਲਿਸ ਫੋਰਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੁਨ
ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ.ਐਸ. ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਅਤੇ ਵੱਖਰਾ ਹੋਣ ਵਜੋਂ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੈ
ਨਾਰਕੋਟਿਕਸ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਆਦਿ। ਜੇ ਸੰਕੀਰਣ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਤੇ ਨਾਰਕੋਟਿਕਸ ਕੰਟਰੋਲ ਬਿਊਰੋ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰ ਕੁਝ ਅਜਿਹਾ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਆਖਿਆ ਜੋ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਦੇਵੇਗੀ

ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਸੀ ਅਧਿਕਾਰ, ਧਾਰਾ 14 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨਗੇ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਵਰਗੀਕਰਨ ਹੈ
ਦੋਵਾਂ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦਾ ਇਸ ਨਾਲ ਕੋਈ ਤਰਕਸੰਗਤ ਸੰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ
ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਜੋ ਕਿ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਅਤੇ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣਾ ਹੈ. [ਪੈਰਾ 146] [745--; 746-
-]

ਪੋਟਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 32 ਅਤੇ ਟਾਡਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 15 ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 25 ਦੇ ਅਪਵਾਦ ਹਨ। ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਐਕਟ, ਧਾਰਾ 32 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਤੇ
ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਧਾਰਾ 15 ਵਿੱਚ ਗੈਰ-ਅੜਿੱਕੇ ਵਾਲੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਐਕਟਾਂ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਰਾਹ ਦੇਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ।
ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿਚ ਪੋਟਾ ਅਤੇ ਟਾਡਾ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਤਹਿਤ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦਿੱਤੇ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨਾਂ ਨੂੰ 'ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ' ਬਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਬਿਆਨਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਮੁੱਲ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਧਾਰਾ 53ਏ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ,
ਧਾਰਾ 53 ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਬਿਆਨ ਸਿਰਫ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ "ਢੁਕਵੇਂ" ਹੋਣਗੇ
ਉਪਰੋਕਤ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਸੱਚਾਈ। ਇਸ ਲਈ, ਧਾਰਾ 53 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਬਿਆਨ, ਭਾਵੇਂ ਧਾਰਾ 53 ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ "ਢੁਕਵੇਂ" ਹੋਣ, ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ
ਸਬੂਤ, ਕਿਸੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਦਾ ਅਧਾਰ ਬਣੋ। ਨਾਲ ਹੀ,
ਜਦੋਂ ਟਾਡਾ ਅਤੇ ਪੋਟਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਈ ਸੁਰੱਖਿਆ ਉਪਾਵਾਂ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜੋ ਖੁਦ ਇਨ੍ਹਾਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਟਾਡਾ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਵਾਧੂ ਸੁਰੱਖਿਆ/ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ

ਇਹ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੇਸ ਕਿ ਕਿਸੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ "ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਕਾਰ ਨਾਲ ਦਾਗੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਅਤੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੇ ਸੁਹਜ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਅਤੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਦੇ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਅਨੁਕੂਲ ਹੈ"। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਪੇਟਾ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ, ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਤਮਕ ਸੁਰੱਖਿਆ
** ਨਵਜੋਤ ਸੰਧੂ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਚਰਚਾ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ
ਉਹ ਸਿੱਟਾ ਜੋ ਕਿਸੇ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ
ਧਾਰਾ 42 ਜਾਂ ਧਾਰਾ 53 ਅਧੀਨ ਨਾਮਜ਼ਦ ਅਧਿਕਾਰੀ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਦਾ ਆਧਾਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਗੈਰ-ਅੜਿੱਕੇ ਵਾਲੀ ਧਾਰਾ ਦੇ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 25 ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨਾ, ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ, ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਦੀ ਸਿੱਧੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੋਵੇਗੀ।
ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਆਰਟੀਕਲ 14, 20 (3) ਅਤੇ 21 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਗਰੰਟੀਆਂ। [ਪਾਰਸ 149 ਅਤੇ 150 - 152] [749--; 750-; 753--; 754-]

*ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ (1994) 3 ਐਸਸੀਸੀ 569: [1994] 2 ਐਸਸੀਆਰ 375; ਨੂਰ ਆਗਾ ਬਨਾਮ ਨੂਰ ਆਗਾ ਵੀ. ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ (2008)
16 ਐਸਸੀਸੀ 417: [2008] 10 ਐਸਸੀਆਰ 379; ਨਿਰਮਲ ਸਿੰਘ ਪਹਿਲਵਾਨ
v. ਇੰਸਪੈਕਟਰ, ਕਸਟਮਜ਼ (2011) 12 ਐਸਸੀਸੀ 298: [2011] 9 ਐਸਸੀਆਰ 446 - ਭਰੋਸੇਯੋਗ.

**ਰਾਜ (ਐਨਸੀਟੀ ਦਿੱਲੀ) ਬਨਾਮ ਨਵਜੋਤ ਸੰਧੂ (2005) 11 ਐਸਸੀਸੀ 600: [2005] 2 ਬੇਨਤੀ ਐਸਸੀਆਰ 79 - ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

5. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 53 ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਉਹ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 25 ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ "ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ" ਹਨ, ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 25 ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਤਹਿਤ ਰੋਕਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।
ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਲਈ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ। ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ.ਐਸ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 67 ਤਹਿਤ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਬਿਆਨ
ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਵਿੱਚ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। [ਪੈਰਾ 155][754-ਸੀ-ਐਫ]

ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਕਰਵਾਲ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਕਰਵਾਲ ਵਿ. ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ (1990) 2 ਐਸਸੀਸੀ 409: [1990] 2 ਐਸਸੀਆਰ 63; ਕਨ੍ਹੱਈਆ ਲਾਲ ਬਨਾਮ ਕਨ੍ਹਈਆ ਲਾਲ ਭਾਰਤ ਸੰਘ (2008) 4 ਐਸਸੀਸੀ 668: [2008] 1 ਐਸਸੀਆਰ 350 - ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਬਰਕਤ ਰਾਮ [1962] 3 ਐਸਸੀਆਰ 338; ਰਾਜਾ ਰਾਮ ਜੈਸਵਾਲ ਬਨਾਮ ਰਾਜਾ ਰਾਮ ਜੈਸਵਾਲ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ [1964] 2 ਐਸਸੀਆਰ 752; ਬਡਕੂ ਜੋਤੀ ਸਾਵੰਤ ਬਨਾਮ ਮੈਸੂਰ ਰਾਜ [1966] 3 ਐਸਸੀਆਰ 698;

ਰੋਮੇਸ਼ ਚੰਦਰ ਮਹਿਤਾ ਬਨਾਮ ਰੋਮੇਸ਼ ਚੰਦਰ ਮਹਿਤਾ ਵਿ. ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਰਾਜ [1969]
461; ਇਲਿਆਸ ਬਨਾਮ ਇਲਿਆਸ ਵੀ. ਕਸਟਮ ਕਲੈਕਟਰ, ਮਦਰਾਸ
[1969] 2 ਐਸਸੀਆਰ 613; ਯੂ.ਪੀ. ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਦੁਰਗਾ ਪ੍ਰਸਾਦ (1975)
ਐਸਸੀਸੀ 210: [1975] 1 ਐਸਸੀਆਰ 881; ਬਾਲਕਿਸ਼ਨ ਏ. ਦੇਵੀਦਿਆਲ
v. ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ (1980) 4 ਐਸਸੀਸੀ 600: [1981] 1 ਐਸਸੀਆਰ 175; ਗੁਜਰਾਤ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਗੁਜਰਾਤ
ਰਾਜ ਅਨਿਰੁਧਸਿੰਘ ਅਤੇ ਐਨ.ਆਰ.
(1997) 6 ਐਸਸੀਸੀ 514: [1997] 2 ਬੇਨਤੀ ਐਸਸੀਆਰ 234; ਵਿਨੂਭਾਈ
ਹਰੀਭਾਈ ਮਾਲਵੀਆ ਅਤੇ ਹੋਰ। 5. ਗੁਜਰਾਤ ਰਾਜ ਅਤੇ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ 2019 ਐਸਸੀਸੀ ਆਨਲਾਈਨ ਐਸਸੀ
1346; ਜੌਹਨ ਥਾਮਸ ਬਨਾਮ ਡਾ ਕੇ ਜਗਦੀਸਨ (2001) 6 ਐਸਸੀਸੀ 30: [2001] 3 ਐਸਸੀਆਰ 934;
ਤੋਫਾਨ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਤੋਫਾਨ ਸਿੰਘ ਵਿ. ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਰਾਜ (2013) 16 ਐਸਸੀਸੀ 31:
[2013] 9 ਐਸਸੀਆਰ 962; ਅਬਦੁਲ ਰਸ਼ੀਦ ਬਨਾਮ ਅਬਦੁਲ ਰਸ਼ੀਦ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ
(2001) 9 ਐਸਸੀਸੀ 578; ਡੀ.ਕੇ. ਬਾਸੂ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ (1997)
ਐਸਸੀਸੀ 416: [1996] 10 ਬੇਨਤੀ ਐਸਸੀਆਰ 284 - ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ. <u>ਇੰਦਰਾ ਬੈਨਰਜੀ, ਜੇ. (ਅਸਹਿਮਤੀ)</u>

ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ.ਐਸ. ਐਕਟ ਦੀ ਸਕੀਮ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਡੀ
ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਅਤੇ ਸਾਈਕੋਟ੍ਰੋਪਿਕ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਪਾਰ ਅਤੇ ਤਸਕਰੀ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਅਤੇ
ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਲਈ। [ਪੈਰਾ 43] [766-]

ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇੱਕ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਕਾਨੂੰਨੀ ਢਾਂਚੇ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨਸ਼ੀਲੀਆਂ ਦਵਾਈਆਂ ਅਤੇ ਸਾਈਕੋਟ੍ਰੋਪਿਕ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਖਪਤ ਅਤੇ ਖਪਤ
ਇਹ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸਸ਼ੀਲ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਸਮਾਜਿਕ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਸਥਿਰਤਾ ਨੂੰ ਖਤਰੇ ਵਿੱਚ ਪਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸਿਹਤ 'ਤੇ ਮਾੜਾ ਅਸਰ ਪਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਕੁਪੋਸ਼ਣ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਅਪਰਾਧਾਂ ਵਿੱਚ ਤੇਜ਼ੀ ਲਿਆ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸੰਚਾਰੀ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੰਚਾਰੀ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਦੇ ਫੈਲਣ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ।
ਏਡਜ਼ (ਐਕੁਆਇਰਡ ਇਮਿਊਨੋ ਡੈਫੀਸੀਐਂਸੀ ਸਿੰਡਰੋਮ), ਨਸ਼ੀਲੀਆਂ ਦਵਾਈਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਲਈ ਸੂਈਆਂ ਨੂੰ ਸਾਂਝਾ ਕਰਨ ਕਾਰਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਲਾਲਚ
ਪੈਸਿਆਂ ਦੀ ਕਮੀ, ਕਿਸ਼ੋਰਾਂ ਦੀ ਕਮਜ਼ੋਰੀ, ਗਰੀਬੀ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ-ਆਰਥਿਕ ਵੰਚਨਾ ਦੇ ਹੋਰ ਪਹਿਲੂ ਇਸ ਖਤਰੇ ਨੂੰ ਵਧਾਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਪ੍ਰਫੁੱਲਤ ਹੋਣ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਰੈਕੇਟਾਂ ਨੂੰ ਰੋਜ਼ੀ-ਰੋਟੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ
ਨਾਜਾਇਜ਼ ਕਾਰੋਬਾਰ। (ਪਾਰਸ 47 ਅਤੇ 48) [768--]

ਸਮਾਜਿਕ-ਆਰਥਿਕ ਅਪਰਾਧ ਅਰਥਾਤ "ਵ੍ਹਾਈਟ ਕਾਲਰ ਅਪਰਾਧ" ਸਮੁੱਚੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੀ ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਪਦਾਰਥਕ ਭਲਾਈ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਪੀੜਤ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ, ਅਤੇ ਕੁੱਲ ਮਿਲਾ ਕੇ,

ਇਹ ਕੰਮ ਕਮਜ਼ੋਰ ਨੀਵੇਂ ਵਰਗ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ, ਬਲਕਿ ਬਹੁਤ ਅਮੀਰ ਅਤੇ ਬੇਹੱਦ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਲੋਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਅਕਸਰ ਆਪਣੇ ਨਾਪਾਕ ਇਰਾਦਿਆਂ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦੇਣ ਲਈ ਘੱਟ ਲਾਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਅਜਿਹੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਨਾਲ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਅਪਰਾਧੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਵਿਅਕਤੀ ਵਿਰੁੱਧ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੋਰ ਅਪਰਾਧਾਂ ਨਾਲ ਤੁਲਨਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ
ਪੀੜਤ। [ਪੈਰਾ 50] [769--; 770-]

7 ਮਾਰਚ, 1992 ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਧਾਰਾ ਦੁਆਰਾ ਆਰਟੀਕਲ "ਨਾਰਕੋਟਿਕ ਹਮਲਾਵਰਤਾ ਅਤੇ ਆਪਰੇਸ਼ਨ ਕਾਊਂਟਰ ਅਟੈਕ";
ਭਾਰਤ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਨਾਰਕੋਟਿਕ ਡਰੱਗਜ਼ ਐਂਡ ਸਾਈਕੋਟ੍ਰੋਪਿਕ ਸਬਸਟੈਂਸ ਐਕਟ, 1985 'ਤੇ ਆਪਣੀ 155 ਵੀਂ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ
- ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ.

2.1 ਇਹ ਅਪਰਾਧਿਕ ਨਿਆਂ ਸ਼ਾਸਤਰ ਦਾ ਇੱਕ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਤ ਸਿਧਾਂਤ ਹੈ
ਕਿਸੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਨਿਰਦੋਸ਼ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਵਾਜਬ ਸ਼ੱਕ ਤੋਂ ਪਰੇ ਦੋਸ਼ੀ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਸਿਵਾਏ ਜਿੱਥੇ ਕਾਨੂੰਨ, ਕੁਝ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ 'ਤੇ, ਦੋਸ਼ੀ 'ਤੇ ਉਲਟ ਬੋਝ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 304 ਬੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ
ਪੀਨਲ ਕੋਡ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਉਹ
ਸਮਾਜਿਕ ਆਰਥਿਕ ਅਪਰਾਧਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣਾ। ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ, ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ, ਸਖਤ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦਾ ਅਪਰਾਧ ਪੈਦਾ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਮਰਦਾਂ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 35, 54 ਅਤੇ 66 ਵਰਗੀਆਂ ਸੰਭਾਵਿਤ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਹਨ। ਦੀ ਧਾਰਾ 54 ਦੇ ਤਹਿਤ
ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ.ਐਸ. ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਜੁਰਮ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦੇਣ ਦੀ ਧਾਰਨਾ, ਹੋਰਨਾਂ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ, ਕਿਸੇ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਤੋਂ ਲਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਾਂ
ਸਾਈਕੋਟ੍ਰੋਪਿਕ ਪਦਾਰਥ, ਜਾਂ ਇਸਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਜਾਂ ਤਿਆਰੀ ਲਈ ਕੋਈ ਉਪਕਰਣ। ਇਹ ਅਨੁਮਾਨ ਖੰਡਨ ਯੋਗ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 52] [770--]

2.2. ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਬਹੁਤ ਸਖਤ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਸਖਤ ਸਜ਼ਾ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਤਾਂ ਅਜਿਹੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਦਾ ਵਧੇਰੇ ਫਰਜ਼ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਨਾ ਸਿਰਫ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਬਹੁਤ ਉੱਚ ਮਿਆਰ ਦੀ ਵੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ. [ਪੈਰਾ 53] [770-; 771-]

ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਉਪਾਅ ਹਨ
ਉਕਤ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਜੁਰਮ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ, ਬੇਲੋੜੀ ਪਰੇਸ਼ਾਨੀ, ਜਾਂ ਦੁਸ਼ਟ ਜਾਂ ਗਲਤ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਤੋਂ। ਧਾਰਾ 58 ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 42 ਜਾਂ 43 ਜਾਂ 44 ਤਹਿਤ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੈ।
ਜਾਂ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ। [ਪੈਰਾ 54] [771--]

ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਸ਼ਰਤਧਾਰਾ 41 (2), 42 (1), 43 ਜਾਂ 44 "ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ" ਹੈ ਅਤੇ ਸਿਰਫ "ਸ਼ੱਕ" ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਉਪਰੋਕਤ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਹਾਲਾਤ ਮੌਜੂਦ ਹਨ। ਸੈਕਸ਼ਨ 41, 42, 43 ਅਤੇ 48 ਵਿੱਚ "ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ" ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਹੈ
ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ.ਐਸ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 49 ਵਿੱਚ "ਸ਼ੱਕ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 59][773-ਡੀ-ਈ]

ਏ.ਐਸ. ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਨ ਅਤੇ ਹੋਰ। v. ਕੇਰਲ ਰਾਜ (2004) 11 576: [2004] 3 44; ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਅਫਸਰ, ਆਈ ਵਾਰਡ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਛੇਵਾਂ, ਕਲਕੱਤਾ ਅਤੇ ਹੋਰ। v. ਲਖਮਨੀ ਮੇਵਾਲ ਦਾਸ
(1976) 3 ਐਸਸੀਸੀ 757: [1976] 3 ਐਸਸੀਆਰ 956 - ਭਰੋਸੇ.
ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ.ਐਸ. ਐਕਟ ਇੱਕ ਸੰਪੂਰਨ ਕੋਡ ਹੈ। ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ.ਐਸ. ਐਕਟ
ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ.ਐਸ. ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਐਕਟ ਬਹੁਤ ਖਾਸ ਹੈ ਕਿ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀਆਂ ਕਿਹੜੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣੀਆਂ ਹਨ। [ਪੈਰਾ 68][775--]

ਸੈਕਸ਼ਨ 5 ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ
ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ, ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਲਾਗੂ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਜਾਂ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰੇਗਾ। ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ.ਐਸ. ਐਕਟ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਨਾਲ, ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਾਂਚ ਜਾਂ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਵਸਥਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।
ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਇਸਦੇ ਉਲਟ। [ਪੈਰਾ 73][779-ਡੀ-ਈ]

ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ.ਐਸ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 () ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ.ਐਸ. ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਾਂਚ ਜਾਂ ਜਾਂਚ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ। ਉਪਰੋਕਤ ਧਾਰਾ ਸਿਰਫ ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦ ਅਤੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ, ਅਤੇ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਪਰ
ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਰਥ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਲੋੜ ਨਾ ਹੋਵੇ। [ਪੈਰਾ 74] [779-]

ਧਾਰਾ 53 ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ, ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ, ਉਕਤ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੇ ਵਿਭਾਗਾਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨੂੰ ਨਿਵੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ।
ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਹੋਰ ਵਿਭਾਗ, ਜਿਸ ਕੋਲ ਉਕਤ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਲਈ ਕਿਸੇ ਥਾਣੇ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਹਨ। ਜੇ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਸਨ

ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ.ਐਸ. ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਜਾਂਚ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਲਈ, ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦੇ ਮਕਸਦ ਲਈ, ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ, ਕਿਸੇ ਥਾਣੇ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨਾਲ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਨਿਵੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਧਾਰਾ 50 (5) ਦੇ ਉਪਬੰਧ
ਅਤੇ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 51 ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ।

[ਪਾਰਸ 76 ਅਤੇ 77] [780--]

ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ.ਐਸ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 53 ਜਾਂ ਕਿਤੇ ਵੀ ਧਾਰਾ 41 (2) ਜਾਂ 42 ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 53 ਅਧੀਨ ਨਿਵੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨਾਲ ਕੋਈ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਹੈ।
ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ.ਐਸ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 53 ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ
78][780-]

ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਚੈਪਟਰ 5 ਜਾਂ ਕਿਤੇ ਹੋਰ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਵਿਵਸਥਾ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 41 (2) ਜਾਂ 42 (1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵਜੋਂ ਵਾਜਬ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕੇ।
ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ.ਐਸ. ਐਕਟ ਦਾਖਲਾ, ਤਲਾਸ਼ੀ, ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਜਾਂ
ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਕਰ ਲਈ ਗਈ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 79] [780-]

ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ.ਐਸ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 53ਏ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 162 ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਕਿਸੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਕੋਈ ਬਿਆਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।
ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਅਧਿਆਇ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ, ਜੇ ਇਸ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਘਟਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ
ਜਾਂਚ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਾਂਚ ਜਾਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੌਰਾਨ ਇਸ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਕਸਦ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਸਿਵਾਏ ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਜੇ ਉਹ ਗਵਾਹ ਵਜੋਂ ਗਵਾਹੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨ ਲਈ। ਧਾਰਾ 53ਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਪਹਿਲਾਂ ਦਿੱਤੇ ਅਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕੋਈ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 53 ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੌਰਾਨ,
ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਚਾਹੇ ਉਹ ਜਾਂਚ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਜਾਂਚ। ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 161/162 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦਾ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਾਂਚ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਾਰਵਾਈ 'ਤੇ ਕੋਈ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਗੇ
ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। [ਪਾਰਸ 81 ਅਤੇ 82] [781--; 782-]

ਦਿੱਲੀ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਮ ਲੋਹੀਆ ਏਆਈਆਰ 1960 ਐਸਸੀ 490;
ਜਾਰਜ ਬਨਾਮ ਜਾਰਜ ਵੀ. ਕੇਰਲ ਰਾਜ ਅਤੇ ਏ.ਐਨ.ਆਰ. (1998) 4 ਐਸਸੀਸੀ 605:

[1998] 2 ਐਸਸੀਆਰ 303; ਮੁਨਸ਼ੀ ਪ੍ਰਸਾਦ ਅਤੇ ਹੋਰ। v. ਰਾਜ
ਬਿਹਾਰ (2002) 1 ਐਸਸੀਸੀ 351 : [2001] 4 ਬੇਨਤੀ ਐਸਸੀਆਰ 25
- ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ.

ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ.ਐਸ. ਐਕਟ, ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਨੂੰਨ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਬਾਅਦ ਦਾ ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਟ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੀਆਂ,
ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ.ਐਸ. ਐਕਟ ਅਤੇ ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ.ਐਸ. ਐਕਟ ਵਿਚਕਾਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਸੰਤੁਲਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ
ਸਬੂਤ ਐਕਟ। [ਪੈਰਾ 85] [782--]

ਹਾਲਾਂਕਿ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਹੋਰ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮੇ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਵਸਥਾ ਤੋਂ ਉਲਟ ਇਰਾਦਾ ਦਿਖਾਈ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ।
ਕਿਸੇ ਗਵਾਹ ਦਾ ਪਿਛਲਾ ਬਿਆਨ, ਭਾਵੇਂ ਸਬੂਤ ਵਿੱਚ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਹੋਵੇ
ਗਵਾਹ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਗਵਾਹ ਨੂੰ ਪਿਛਲੇ ਬਿਆਨ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਅਤੇ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ
ਸਮਝਾਉਣ ਲਈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕੁਝ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਜੋ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਹੋਰ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਸਬੂਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ, ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 52ਏ (4) ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹਨ।
ਉਸ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ। [ਪੈਰਾ 86] [782-; 783-
]

ਮੁਰਲੀ ਅਤੇ ਐਨ.ਆਰ. v. ਰਾਜਸਥਾਨ ਰਾਜ (2009) 9 ਐਸਸੀਸੀ 417: [2009] 13 ਐਸਸੀਆਰ 378 - ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸਿਆਣਪ ਵਿੱਚ ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਹੈ
ਧਾਰਾ 53 ਵਿੱਚ "ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਜਾਂਚ", ਅਤੇ "ਜਾਂਚ" ਸ਼ਬਦ
ਸੈਕਸ਼ਨ 67 ਵਿੱਚ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਆਮ ਬੋਲੀ ਵਿੱਚ "ਜਾਂਚ" ਅਤੇ "ਜਾਂਚ" ਨੂੰ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਬਦਲੇ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਧਾਰਾ 53 ਵਿੱਚ "ਜਾਂਚ" ਅਤੇ ਧਾਰਾ 67 ਵਿੱਚ "ਜਾਂਚ" ਦਾ ਮਤਲਬ ਇੱਕੋ ਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਜਦੋਂ ਇੱਕੋ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇੱਕ ਧਾਰਨਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇੱਕੋ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਵਰਤੇ ਜਾਂਦੇ
ਸਮਝ। ਇੱਕ ਉਸਾਰੀ ਜੋ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਾਕਾਂਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਸਮਰਥਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੀ ਹੈ
ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਭਾਗਾਂ ਵਿੱਚ, ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇ ਇਹ ਗੈਰ-ਵਾਜਬ ਜਾਂ ਤਰਕਹੀਣ ਨਤੀਜਿਆਂ ਵੱਲ ਲੈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ. ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਧਾਰਾ 53ਏ ਧਾਰਾ 53 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ
ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਲਈ
ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। [ਪਾਰਸ 90 - 93] [784--; 785--
]

ਟੀ.ਏ. ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾਸਵਾਮੀ ਬਨਾਮ ਮਦਰਾਸ ਰਾਜ ਏਆਈਆਰ 1966 ਐਸਸੀ 1022: [1966] ਐਸਸੀਆਰ 31 - ਭਰੋਸੇ.

ਕਨ੍ਹੈਈਆ ਲਾਲ ਵਿਸ਼ਿੰਦਾਸ ਗਿਡਵਾਨੀ ਬਨਾਮ ਅਰੁਣ ਦੱਤਾਤ੍ਰੇਯ ਮਹਿਤਾ (2001) 1 ਐਸਸੀਸੀ 78 - ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ "ਜਾਂਚ" ਜਾਂ ਸ਼ਬਦ "ਜਾਂਚ" ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 () ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਬਦ ਅਤੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ
ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤਾ, 1973 ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪਰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਰਥ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਉਸ ਕੋਡ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 2 (ਜੀ) ਅਤੇ 2 (ਐਚ) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ 'ਜਾਂਚ' ਅਤੇ 'ਜਾਂਚ' ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ [ਪਾਰਸ 94 ਅਤੇ 95][785-ਈ-ਐਫ]

2.16 ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਸ਼ਬਦ ਜਾਂ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦੇ ਅਰਥ ਨੂੰ ਇਸਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਅਨੁਸਾਰ ਸਮਝਿਆ ਅਤੇ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ "ਪ੍ਰਸੰਗ ਦੀ ਹੋਰ ਲੋੜ ਨਾ ਹੋਵੇ"। ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 2 (ਜੀ) ਵਿੱਚ ਜਾਂਚ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 67 ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਚੈਪਟਰ 5 ਦੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਪ੍ਰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜਾਂਚ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੇ ਚੈਪਟਰ 5 ਅਧੀਨ ਜਾਂਚ ਹੈ
ਕਿਸੇ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਜਾਂ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ। ਇਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੈਅ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਸ਼ਬਦ ਨਹੀਂ
ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਿਆਖਿਆ ਇਸਦੇ ਆਮ ਅਰਥ ◌ਾ◌ੂ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਿਸਦਾ ਪਤਾ ਸ਼ਬਦਕੋਸ਼ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸੰਖੇਪ ਆਕਸਫੋਰਡ ਇੰਗਲਿਸ਼ ਡਿਕਸ਼ਨਰੀ (ਗਿਆਰਵਾਂ ਐਡੀਸ਼ਨ) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਜਾਂਚ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ 'ਇੱਕ ਕੰਮ ਕਰਨਾ'।
ਸੱਚਾਈ ਨੂੰ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਸੇ ਘਟਨਾ ਜਾਂ ਦੋਸ਼ ਦੀ ਯੋਜਨਾਬੱਧ ਜਾਂ ਰਸਮੀ ਜਾਂਚ। ਜਾਂਚ, ਜਾਂਚ ਦਾ ਕੰਮ ਹੈ.
ਸ਼ਬਦ "ਪੁੱਛਗਿੱਛ" ਉਸੇ ਸ਼ਬਦਕੋਸ਼ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਜਾਣਕਾਰੀ ਮੰਗਣ ਲਈ ਹੈ. ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ "ਜਾਂਚ" ਵੀ ਹੈ। ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮੰਗਣ ਦਾ ਕੰਮ ਹੈ। ਇਹ ਅਧਿਕਾਰਤ ਜਾਂਚ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਬਦਾਂ ਅਤੇ ਵਾਕਾਂਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ
ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਸਮੁੱਚੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।
[ਪਾਰਸ 96 ਅਤੇ 97] [786--]

ਸੰਖੇਪ ਆਕਸਫੋਰਡ ਇੰਗਲਿਸ਼ ਡਿਕਸ਼ਨਰੀ (ਗਿਆਰਵਾਂ ਐਡੀਸ਼ਨ)
- ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ.

2.17 ਆਕਸਫੋਰਡ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪੜਤਾਲ/ਪੜਤਾਲ ਅਤੇ ਪੜਤਾਲ/ਪੜਤਾਲ
ਸ਼ਬਦਕੋਸ਼, ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਐਕਟ, 1944, ਕਸਟਮਜ਼ ਐਕਟ, 1962, ਰੇਲਵੇ ਜਾਇਦਾਦ (ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਕਬਜ਼ਾ) ਐਕਟ, 1966 ਅਤੇ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਅਤੇ ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਮਿਆਦ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ

ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 53, 53ਏ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 67, ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਇੱਕ "ਜਾਂਚ" ਨੂੰ ਵਾਜਬ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਆਮ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਵਜੋਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਜਾਂਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਜਾਂਚ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 67 ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਇਕੱਤਰ ਕਰਨਾ ਹੈ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਕਿ ਕੀ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀ ਕੋਈ ਉਲੰਘਣਾ ਹੋਈ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਜਾਂਚ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਜਾਂਚ ਹੈ ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ.ਐਸ. ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਅਤੇ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਸਮੱਗਰੀ ਇਕੱਤਰ ਕਰਨਾ ਦੋਸ਼ੀ ਅਪਰਾਧੀ ਵਿਰੁੱਧ ਕੇਸ ਦੀ ਸੱਚਾਈ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆਉਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਜਾਂਚ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਜਾਂਚ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਮੁੱਚੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 100] [787--] ਧਾਰਾ 53 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਜਾਂਚ ਲਈ ਕਿਸੇ ਥਾਣੇ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 53ਏ (1) ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਗਈ ਭਾਸ਼ਾ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ। ਧਾਰਾ 53 ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਕਿਸੇ ਥਾਣੇ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨਾਲ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਧਾਰਾ 67 ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜਾਂਚ ਕਰੋ ਕੀ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀ ਕੋਈ ਉਲੰਘਣਾ ਹੋਈ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਾਂਚ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਾਰਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਬਿਆਨ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਸ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਇਸ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ, ਕੁਝ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਢੁਕਵਾਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ

ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਕਿਸੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ.ਐਸ. ਐਕਟ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਸੱਚਾਈ. [ਪੈਰਾ 102] [787- -; 788-]

ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੀ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਧਾਰਾ ੫੩ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਲਈ ਜਾਂਦੀ। ਇਹ ਇੱਕ ਸਮਰੱਥ ਵਿਵਸਥਾ ਹੈ, ਜੋ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ

ਕੇਂਦਰ/ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਕਿਹੜੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨਾਲ ਨਿਵੇਸ਼ ਕਰੇਗੀ

ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ.ਐਸ. ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਜੁਰਮ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦੇ ਮਕਸਦ ਵਾਸਤੇ ਕਿਸੇ ਥਾਣੇ ਦਾ ਇੰਚਾਰਜ ਅਧਿਕਾਰੀ। ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨਾਲ ਨਿਵੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਧਾਰਾ ੫੩ ਤੋਂ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੀ ਵਿਆਪਕ ਸ਼ਕਤੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ

ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ। [ਪੈਰਾ 103][788-ਬੀ-ਸੀ]

ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ.ਐਸ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 42 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜੇ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਇਹ ਧਾਰਾ 67 ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ। ਉਹੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਜਾਂਚ ਵੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੇ ਉਸ ਨੂੰ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਥਾਣੇ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨਾਲ ਧਾਰਾ 53 ਤਹਿਤ ਵੀ ਨਿਵੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਧਾਰਾ 42 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ,
ਜਾਂਚ ਕਰਨਾ ਧਾਰਾ ੬੭ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 67

ਧਾਰਾ 42 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ

ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ: "(ਏ) ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮੰਗਣਾ ਕਿ ਕੀ ਇਸ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਿਸੇ ਨਿਯਮ ਜਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਕੋਈ ਉਲੰਘਣਾ ਹੋਈ ਹੈ; () ਕਿਸੇ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ

ਕੋਈ ਵੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਜਾਂ ਚੀਜ਼ ਤਿਆਰ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਜੋ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਲਈ ਲਾਭਦਾਇਕ ਜਾਂ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੋਵੇ; () ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰੋ। [ਪਾਰਸ 104-106] [788- ਡੀ-ਈ; -]

ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ.ਐਸ. ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਜਾਂਚ, ਇੱਕ ਹੈ ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੇ ਚੈਪਟਰ 5 ਅਧੀਨ ਜਾਂਚ ਦਾ ਹਿੱਸਾ।
ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਜਾਂਚ ਉਸੇ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ
ਧਾਰਾ 42 ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੇ ਚੈਪਟਰ 5 ਤਹਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਤਲਾਸ਼ੀ, ਜ਼ਬਤ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਕੀਤੀ, ਜੇ ਉਸ ਅਧਿਕਾਰੀ 'ਤੇ ਵੀ ਨਿਵੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।
ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ.ਐਸ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 53, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਹਨ

ਜਾਂਚ ਦੇ ਮਕਸਦ ਲਈ ਇੱਕ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਦਾ ਚਾਰਜ। [ਪੈਰਾ
107][789--]

ਮੁਕੇਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਰਾਜ (ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਨਾਰਕੋਟਿਕ ਸ਼ਾਖਾ) (2020) ਐਸਸੀਸੀ ਆਨਲਾਈਨ ਐਸਸੀ 700 – ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ।

2.22 ਧਾਰਾ 67 ਜਾਂ ਧਾਰਾ 41/42 ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਮਿਆਦ ਇਸ ਦਲੀਲ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਕਿ ਜਾਂਚ ਸਿਰਫ ਧਾਰਾ 42 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਪ੍ਰਵੇਸ਼, ਤਲਾਸ਼ੀ, ਜ਼ਬਤ ਜਾਂ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਜਾਂ ਦਾਖਲੇ, ਤਲਾਸ਼ੀ, ਜ਼ਬਤ ਅਤੇ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਅਧਿਕਾਰਤ ਹੈ, ਪਰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ। ਦੀ ਧਾਰਾ 41/42 ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ
ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ.ਐਸ. ਐਕਟ ਦੀ ਜਾਂਚ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜੇ ਕਿਸੇ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਦਾਖਲੇ, ਤਲਾਸ਼ੀ, ਜ਼ਬਤ ਅਤੇ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਪੜਾਅ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ ਜਾਂ ਦਾਖਲਾ, ਤਲਾਸ਼ੀ, ਜ਼ਬਤ ਜਾਂ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਪੜਾਅ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਜਿਹਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ। ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਹੈ
ਵਿਵਸਥਾ, ਜਾਂ ਤਾਂ ਪ੍ਰਗਟ ਜਾਂ ਸੰਕੇਤ. ਪੜ੍ਹਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਹੈ

ਧਾਰਾ 41, 42 ਆਦਿ ਵਿੱਚ "ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਬਾਅਦ" ਸ਼ਬਦ ਹਨ ਜੋ ਨਹੀਂ ਹਨ ਏ
ਉਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਹੈ. ਨਾ ਹੀ "ਦਾਖਲੇ, ਤਲਾਸ਼ੀ, ਜ਼ਬਤ ਜਾਂ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਂ ਸਮੇਂ" ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ
ਧਾਰਾ 67 ਵਿੱਚ "ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ" ਸ਼ਬਦ। [ਪੈਰਾ 110] [789--; 790--]

2.23 ਧਾਰਾ 67 ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸ਼ਕਤੀ
ਧਾਰਾ 42 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੇਂਦਰ/ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ,
ਜਾਣਕਾਰੀ ਮੰਗਣ, ਕਿਸੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਜਾਂ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ,
ਆਦਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਾਂਚ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ. ਸ਼ਕਤੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ
ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਜਾਂਚ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ
ਧਾਰਾ 41/42 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 42 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦਾ ਪੜਾਅ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਵੇਗਾ, ਜੇ ਉਸ ਨੂੰ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 50 ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਵੀ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ।
2.24. ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 42 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਅਧਿਕਾਰੀ,
ਜੇ ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 53 ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨਾਲ ਨਿਵੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮੰਗਣ, ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਅਤੇ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 67 ਤੋਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ
ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ.ਐਸ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ ਕਿਸੇ ਥਾਣੇ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਨਿਵੇਸ਼ ਕੀਤਾ
ਧਾਰਾ ੫੩ ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਵਾਲੇ ਵੀ ਜਾਂਚ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਹੈ
ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ "ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਾਂਚ ਜਾਂ ਕਾਰਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਲਈ ਧਾਰਾ 53 ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਬਿਆਨ ਢੁਕਵਾਂ ਹੋਵੇਗਾ..." ਧਾਰਾ 53ਏ (1) ਵਿੱਚ।
ਧਾਰਾ 53ਏ (1) ਦਾ ਲਾਭ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ
ਧਾਰਾ 42 ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਬਿਆਨ, ਪਰ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 53 ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਹੀਂ। [ਪੈਰਾ 112][790-ਈ-ਜੀ]

2.25 ਜੇ, ਕਿਸੇ ਜਾਂਚ ਜਾਂ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਕੋਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੋਈ ਵੀ
ਜਾਂਚ/ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਬਿਆਨ, ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਜਾਂ ਹੋਰ ਚੀਜ਼ਾਂ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਸਾਬਤ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ
ਅਪਰਾਧੀ ਵਿਰੁੱਧ ਮੁਕੱਦਮਾ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਚਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਬਿਆਨ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਚੀਜ਼ ਕਿਸੇ ਵਾਅਦੇ, ਲਾਲਚ, ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ, ਧਮਕੀ, ਜਾਂ ਧਮਕੀ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ। ਸਵਾਲ

ਕੀ ਕੋਈ ਬਿਆਨ ਵਾਅਦੇ, ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ, ਧਮਕੀ ਆਦਿ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਕੀ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਧਾਰਾ 42 ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰਤ ਹੈ ਜਾਂ ਧਾਰਾ 53 ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨਾਲ ਨਿਵੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਹਨ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਅਪਰਾਧੀ ਵਿਰੁੱਧ ਦੋਸ਼ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨੇ ਪੈਂਦੇ ਹਨ। [ਪੈਰਾ 113][790--; 791-]

2.26 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਕੇਵਲ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਵਾਰੰਟਾਂ ਅਤੇ ਤਲਾਸ਼ੀ ਅਤੇ ਜ਼ਬਤੀਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਨਾਲ ਮੇਲ ਨਹੀਂ ਖਾਂਦੀਆਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 51 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲਈ
ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ, ਲੈਣ ਦੀ ਲੋੜ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ
ਜਿਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲਈ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਗਜ਼ਟਿਡ ਅਫਸਰ ਕੋਲ ਜਾਂ
ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 50 (5) ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਬੇਸ਼ਕ, ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 163 ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਜਾਂਚ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਧਾਰਾ ਅਜਿਹੀ ਜਾਂਚ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ
ਜਾਂ ਜਾਂਚ। ਇਹ ਇਸ ਲਈ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 20 (3) ਦੀ ਸੀਮਾ ਨੂੰ ਹਰ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਭਾਵਨਾ ਅਤੇ ਸਮੱਗਰੀ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਲਾਲਚ, ਵਾਅਦੇ ਜਾਂ ਧਮਕੀ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਬਿਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੀ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। [ਪੈਰਾ 117] [800- ; 801--]

2.27 ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਇੱਕ ਸੰਪੂਰਨ ਕੋਡ ਹੈ। ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਅਧਿਆਇ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੀ ਤੁਲਨਾ
ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦਾ ਅਧਿਆਇ 5 ਇਹ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੇ ਚੈਪਟਰ 5 ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 50 (5) ਅਤੇ 51 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਤੋਂ ਸੁਤੰਤਰ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ। ਇੱਥੇ ਅੰਤਰ ਹਨ
ਅਧਿਆਇ V ਅਧੀਨ ਜਾਂਚ/ਜਾਂਚ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ
ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ.ਐਸ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ ਅਤੇ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਜਾਂਚ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਜਾਂਚ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ [ਪੈਰਾ 118][801-ਸੀ-ਡੀ]

ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 36ਏ (1) (ਡੀ) ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ "ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ, ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਪੁਲਿਸ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਅਧਿਐਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ,
ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ.ਐਸ. ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਜਾਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤ 'ਤੇ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰਨਾ
ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਉਸ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਅਧਿਕਾਰਤ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ, ਉਸ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਂਦੇ ਹਨ, ਬਿਨਾਂ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ ਵਚਨਬੱਧ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ। ਧਾਰਾ 36ਏ (1) (ਡੀ) ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 190 ਦੇ ਸਮਾਨ ਹੈ।

ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 2 (ਡੀ) ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕੋਈ ਵੀ

ਮੈ

ਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੂੰ ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਜਾਂ ਲਿਖਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਦੋਸ਼, ਜਿਸ ਨਾਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਤਹਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋ ਸਕੇ। ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ
ਪੁਲਿਸ ਰਿਪੋਰਟ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸਪਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ
ਧਾਰਾ 2 (ਡੀ), ਕਿਸੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ, ਜੋ ਕਿਸੇ ਸੰਗਿਆਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ
ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ
ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ। [ਪਾਰਸ 120 ਅਤੇ 121] [803--]
ਧਾਰਾ 36ਏ (1) (ਡੀ) ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰਿਪੋਰਟ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਰਿਪੋਰਟ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ।
ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 2 (ਡੀ) ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਸੀ ਅਧੀਨ ਭੇਜੀ ਗਈ ਰਿਪੋਰਟ
ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 173 (2) ਅਜਿਹੀ ਪੁਲਿਸ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਪੁਲਿਸ ਰਿਪੋਰਟ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਅਧਿਆਇ ਅਧੀਨ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ.ਐਸ. ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜੋ ਇਸ ਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ
ਸਬੰਧਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜੋ ਡੀ ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਜਾਂਚ/ਜਾਂਚ ਕਰਦੇ ਹਨ
ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ, ਕੋਈ ਵੀ ਰਿਪੋਰਟ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਜਾਂ ਫਾਈਲ ਕਰਨ ਲਈ। [ਪੈਰਾ 124] [803--]

ਜੇ ਪੁਲਿਸ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸਬੰਧਤ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਧਾਰਾ 161, 162, 163, 164 ਅਤੇ 173 ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।
ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਬਿਆਨ 'ਤੇ ਨਾ ਤਾਂ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਸ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿਸੇ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਕਸਦ ਲਈ, ਸਿਵਾਏ ਉਪਰੋਕਤ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਕਸਦ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ, ਭਾਵ, ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਉਲਟ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਬਿਆਨ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ। [ਪੈਰਾ 125] [804- ਏ-ਬੀ]

ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸਿਆਣਪ ਅਨੁਸਾਰ ਪੁਲਿਸ ਰਿਪੋਰਟ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਜਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜੋ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰਤ ਹੈ। ਇਹ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਬੁੱਧੀ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਉਠਾਏ। ਤੱਥ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ
ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣਾ
ਕੇਂਦਰ ਜਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ, ਜੋ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰਤ ਹੈ, ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਲੋੜੀਂਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਨਹੀਂ, ਇਹ ਵੀ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਜਾਂਚ ਜਾਂ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਪੁਲਿਸ ਜਾਂਚ। [ਪੈਰਾ 126] [804--]

2.32 "ਪੁਲਿਸ" ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਤਲਬ ਇਹ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਦੀ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਸਿਵਲ ਫੋਰਸ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਜਨਤਕ ਵਿਵਸਥਾ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਅਤੇ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸੌਂਪੀ ਗਈ ਹੈ। "ਪੁਲਿਸ" ਜਾਂ "ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ" ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਨਾ ਤਾਂ ਸਬੂਤ ਐਕਟ 1872 ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਹੋਰਨਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਪੁਲਿਸ ਐਕਟ 1861 ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ,

ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਸਾਧਨ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਅਤੇ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣਾ। [ਪਾਰਸ 128 ਅਤੇ 129] [804--]

ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਕੋਲ ਬਹੁਤ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਹਨ। ਇੱਕ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨਾਲੋਂ ਕਿਤੇ ਵੱਧ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ

ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ.ਐਸ. ਐਕਟ ਨੂੰ ਇੰਚਾਰਜ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨਾਲ ਨਿਵੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ

ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ.ਐਸ. ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦੇ ਸੀਮਤ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇੱਕ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ। ਪੁਲਿਸ ਦੀਆਂ ਵਿਆਪਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ, ਹਰ ਕਿਸਮ ਦੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ, ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਵਿਵਸਥਾ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ, ਰੁਕਾਵਟ ਾ ਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਬਿਨਾਂ ਵਾਰੰਟ ਦੇ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ

ਸਿਰਫ ਸ਼ੱਕ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਜਾਂ ਸ਼ੱਕੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕਈ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਜਗ੍ਹਾ ਦਿਓ। ਇਸ ਲਈ, ਪੁਲਿਸ ਇੱਕ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਧਮਕਾਉਣ ਦੁਆਰਾ, ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਦੁਆਰਾ, ਜਾਂ ਸਿੱਧੇ ਜਾਂ ਪਰਦੇ ਰਾਹੀਂ ਧਮਕੀਆਂ ਦੇ ਕੇ ਬਿਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੈ. ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ.ਐਸ. ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਹਨ

ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ.ਐਸ. ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਅਤੇ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਤੱਕ ਸੀਮਤ

ਕਾਰਵਾਈ ਅਤੇ ਕੋਈ ਹੋਰ ਜੁਰਮ ਨਹੀਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਉਸ ਕਿਸਮ ਦੀ ਗੁੰਜਾਇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ

ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਅਨੁਕੂਲ ਬਿਆਨ ਕੱਢਣ ਲਈ ਦਬਾਅ ਪਾਉਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 139] [808--; 809-]

ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ.ਐਸ. ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਾਂਚ ਜਾਂ ਜਾਂਚ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਾਰਵਾਈ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀਆਂ, ਸਿਵਾਏ

ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ.ਐਸ. ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੱਦ ਤੱਕ,

ਧਾਰਾ 4 (2) ਨੂੰ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 140][809-ਏ-ਬੀ]

ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ.ਐਸ. ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਧਾਰਾ 53 ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਥਾਣੇ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨਾਲ ਨਿਵੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ

ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦਾ ਮਕਸਦ,

ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾ ਕਰੋ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਧਾਰਾ ੧੭੩ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਤਹਿਤ ਪੁਲਿਸ ਰਿਪੋਰਟ ਦਰਜ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋਵੇ

ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਉਕਤ ਅਧੀਨ ਜਾਂਚ ਕਰਨਾ
ਰਿਪੋਰਟ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰੋ। [ਪੈਰਾ 143] [809--]

2.36. ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰੀ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 161/162 ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਾਂਚ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਾਰਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਬਿਆਨ 'ਤੇ ਕੋਈ ਅਰਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ।
[ਪੈਰਾ 144] [809--]

2.37 ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਧਾਰਾ 53ਏ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 162 ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ। ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 162 (1) ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕੋਈ ਵੀ ਬਿਆਨ, ਜਦੋਂ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਘਟਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ ਇਸ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣਾ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਕਸਦ ਲਈ ਵਰਤਣਾ, ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨਾ ਉਪਰੋਕਤ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ, ਭਾਵ, ਬਿਆਨ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨ ਲਈ, ਜੇ ਉਹ ਗਵਾਹ ਵਜੋਂ ਗਵਾਹੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਧਾਰਾ 53ਏ (1) ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ "ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਾ 53 ਅਧੀਨ ਜਾਂਚ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਬਿਆਨ
ਅਪਰਾਧ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਾਂਚ ਜਾਂ ਕਾਰਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਅਜਿਹੇ ਦੁਆਰਾ
ਅਧਿਕਾਰੀ, ਉਪਰੋਕਤ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੁਝ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਢੁਕਵਾਂ ਹੋਵੇਗਾ। [ਪੈਰਾ 145] [809--; 810--]

2.38 ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਾਂਚ ਜਾਂ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਬਿਆਨ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਦਸਤਖਤ ਵੀ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ
ਇਹ. ਧਾਰਾ 162 ਵਰਗੀ ਕਿਸੇ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ,
ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ, ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਜਾਂਚ, ਜਾਂਚ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਾਰਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਬਿਆਨ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ
ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ.ਐਸ. ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਜੁਰਮ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਲਈ
ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਨਾਲ। ਸੁਭਾਅ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕਬੂਲਨਾਮੇ ਵਾਲਾ ਬਿਆਨ ਕਿਸ ਸ਼ੈਲੀ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ
ਗੈਰ-ਨਿਆਂਇਕ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ। [ਪੈਰਾ 146] [810--]

ਕਿਸੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਅਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਹੈ, ਜੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਹ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ
ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਬੂਲਨਾਮੇ ਕਿਸੇ ਲਾਲਚ, ਧਮਕੀ ਜਾਂ ਧਮਕੀ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੋਣ
ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਅਥਾਰਟੀ ਅਤੇ ਕਾਫ਼ੀ, ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ ਵਾਅਦਾ
ਅਦਾਲਤ ਦਾ, ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਵਾਜਬ ਆਧਾਰ ਦੇਣ ਲਈ, ਇਹ ਮੰਨਣ ਲਈ ਕਿ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਦੇਣ ਨਾਲ, ਉਹ ਆਪਣੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਲਾਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੇਗਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਨੁਕਸਾਨ ਤੋਂ ਬਚੇਗਾ। [ਪੈਰਾ 148] [810--]

ਰਾਜਸਥਾਨ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਰਾਜਾ ਰਾਮ (2003) 8 ਐਸਸੀਸੀ 180: [2003] 2 ਬੇਨਤੀ ਐਸਸੀਆਰ 445; ਗੁਰਾ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਗੁਰਾ ਸਿੰਘ ਵਿ. ਅਵਸਥਾ ਰਾਜਸਥਾਨ (2001) 2 ਐਸਸੀਸੀ 205 : [2000] 5 ਬੇਨਤੀ ਐਸਸੀਆਰ 408 - ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ.

ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਇਕ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਸਬੂਤ ਦਾ ਇੱਕ ਟੁਕੜਾ ਹੈ

ਅਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਮੁੱਲ 'ਤੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਦੋ ਜਾਂ ਵਧੇਰੇ ਟੁਕੜਿਆਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਲਈ ਇਕ ਹੋਰ ਚੀਜ਼. ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ ੧੬੪ ਦੇ ਤਹਿਤ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਦਾ ਹੋਰ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨਾਂ ਨਾਲੋਂ ਵਧੇਰੇ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਮੁੱਲ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸਿਰਫ ਉਸ ਪੈਰਾਮੀਟਰ 'ਤੇ ਹੋਰ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ, ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਵਾਧੂ ਨਿਆਂਇਕ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਚ ਅਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ.

[ਪੈਰਾ 151][813--]

ਕੀ ਸਬੰਧਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਜਾਂਚ/ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਅਧਿਕਾਰਤ ਹੈ, ਕੀ ਕੋਈ ਬਿਆਨ ਜਾਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਖਰੀਦਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਆਦਿ ਉਹ ਕਾਰਕ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਕੇਸ 'ਤੇ ਜਾਂਚ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ ਕੇਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ। ਸਾਰੇ ਸਬੰਧਿਤ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤ, ਅਦਾਲਤ ਸਿਰਫ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਬਿਆਨ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਜੋ ਇਕਬਾਲੀਆ ਹੈ, ਹੋਰ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਜਿਸ ਨਾਲ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਜੋੜਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਬਿਆਨ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਕੰਮ ਹੈ ਸਾਰੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਮੁੱਲ. ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਬਿਆਨ ਅਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਸਾਬਤ ਹੋਇਆ। [ਪੈਰਾ 153] [813--; 814-]

ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ.ਐਸ. ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਕਿੱਥੋਂ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਰਕਾਰੀ ਵਿਭਾਗ ਅਤੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹੋਣ। ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ.ਐਸ. ਐਕਟ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਸੌਂਪੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ, ਜੋ ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 41 (2), 42 (1), 52 (3) (ਏ), 53 (1) ਅਤੇ (2), 55, 68 ਟੀ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ।
175][826--]

ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ.ਐਸ. ਐਕਟ ਨੂੰ ਢਿੱਲੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਰਸਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਕੁਝ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦੰਡਾਤਮਕ ਕਾਨੂੰਨ ਇਸ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਹੈ ਕਿ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਸਖਤ ਸਜ਼ਾ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਹਨ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵੀਹ ਸਾਲ ਦੀ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਅਤੇ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਕੁਝ ਅਸਾਧਾਰਣ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਪਹਿਲਾਂ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। [ਪੈਰਾ 183] [827--]

ਬਡਕੂ ਜੋਤੀ ਸਾਵੰਤ ਬਨਾਮ ਮੈਸੂਰ ਰਾਜ ਏਆਈਆਰ 1966 ਐਸਸੀ
1746: [1966] ਐਸਸੀਆਰ 698; ਰੋਮੇਸ਼ ਚੰਦਰ ਮਹਿਤਾ ਬਨਾਮ ਰੋਮੇਸ਼ ਚੰਦਰ ਮਹਿਤਾ ਵਿ. ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਰਾਜ
ਏਆਈਆਰ 1970 ਐਸਸੀ 940: [1969] ਐਸਸੀਆਰ 461;
ਇਲਿਆਸ ਬਨਾਮ ਇਲਿਆਸ ਵੀ. ਕਸਟਮਜ਼ ਕਲੈਕਟਰ, ਮਦਰਾਸ ਏਆਈਆਰ 1970 ਐਸਸੀ 1065: [1969]
ਐਸਸੀਆਰ 613 - ਇਸ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਬਰਕਤ ਰਾਮ ਏਆਈਆਰ 1962 ਐਸਸੀ 276: [1962]
338; ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਦੁਰਗਾ ਪ੍ਰਸਾਦ
(1975) 3 ਐਸਸੀਸੀ 210 : [1975] 1 ਐਸਸੀਆਰ 881; ਬਾਲਕਿਸ਼ਨ ਏ
ਦੇਵੀਦਿਆਲ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ (1980) 4 ਐਸਸੀਸੀ 600
: [1981] 1 ਐਸਸੀਆਰ 175; ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਕਰਵਾਲ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਕਰਵਾਲ ਵਿ. ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ
ਓ.ਆਰ. (1990) 2 ਐਸਸੀਸੀ 409: [1990] 2 ਐਸਸੀਆਰ 63;
ਕਨ੍ਹੱਈਆ ਲਾਲ ਬਨਾਮ ਕਨ੍ਹਈਆ ਲਾਲ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ (2008) 4 ਐਸਸੀਸੀ 668:
[2008] 1 ਐਸਸੀਆਰ 350; ਪੋਨ ਆਦਿਥਨ ਬਨਾਮ ਡਿਪਟੀ ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਨਾਰਕੋਟਿਕਸ ਕੰਟਰੋਲ ਬਿਊਰੋ, ਮਦਰਾਸ (1999)
6 ਐਸਸੀਸੀ 1:
[1999] 3 ਐਸਸੀਆਰ 897 - 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਅਮੀਨ ਸ਼ਰੀਫ ਬਨਾਮ ਅਮੀਨ ਸ਼ਰੀਫ ਸਮਰਾਟ ਏਆਈਆਰ 1934 ਕੈਲ 580; ਨਾਠੂ
ਸ਼ੇਖ ਅਹਿਮਦ ਅਤੇ ਇਕ ਹੋਰ ਵੀ. ਸਮਰਾਟ ਏਆਈਆਰ 1927 ਬੋਮ
; ਰਾਧਾ ਕਿਸ਼ਨ ਮਾਰਵਾੜੀ ਬਨਾਮ ਰਾਧਾ ਕਿਸ਼ਨ ਮਾਰਵਾੜੀ ਰਾਜਾ-ਸਮਰਾਟ ਏਆਈਆਰ 1932 ਪਟਨਾ 293; ਰਾਜਾ
ਰਾਮ ਜੈਸਵਾਲ ਬਨਾਮ ਰਾਜਾ ਰਾਮ ਜੈਸਵਾਲ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਏਆਈਆਰ 1964 ਐਸਸੀ 828 : [1964] ਐਸਸੀਆਰ
752; ਅਬਦੁਲ ਰਸ਼ੀਦ ਬਨਾਮ ਅਬਦੁਲ ਰਸ਼ੀਦ ਰਾਜ
ਬਿਹਾਰ (2001) 9 ਐਸਸੀਸੀ 578 - ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ.

ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚਾਂ ਦਾ ਗਠਨ ਕਿਸੇ ਹੱਲ ਲਈ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ
ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਮੁੱਦਾ, ਵਿਰੋਧੀ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਇਕਸਾਰ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨਾ। ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਹੀ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ
ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਤਾਕਤ ਵਾਲੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਅਤੇ ਉਹ ਵੀ ਅਸਾਧਾਰਣ ਅਤੇ ਮਜ਼ਬੂਰ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ। ਇੱਕ ਵਿਆਖਿਆ ਜਿਸ ਨੇ ਪੰਜਾਹ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਮੈਦਾਨ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਪੁੱਛਣ ਲਈ। ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ ਜਿਸ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਿਆ ਹੈ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਨਿਆਂਇਕ ਮਿਸਾਲਾਂ ਰਾਹੀਂ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਉਦੋਂ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਅਜਿਹੀ ਤਬਦੀਲੀ ਬਿਲਕੁਲ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇ। [ਪੈਰਾ 185] [828--]

ਵੀ. ਸੁਧੀਸ਼ ਦੁਆਰਾ 'ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸਰਵਉੱਚਤਾ - ਇੱਕ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ'
ਪਾਈ - ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ.

ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਅਤੇ ਸਾਈਕੋਟ੍ਰੋਪਿਕ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਨਿਯਮਤ ਕਰਨਾ ਹੈ

ਪਦਾਰਥ, ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਅਤੇ ਸਾਈਕੋਟ੍ਰੋਪਿਕ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਆਵਾਜਾਈ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਜਾਂ ਵਰਤੀ ਗਈ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਲਈ, ਡਰੱਗਜ਼ ਅਤੇ ਸਾਈਕੋਟ੍ਰੋਪਿਕ ਪਦਾਰਥਾਂ ਬਾਰੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ, ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਲਈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਸਜ਼ਾ ਦਾ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼
ਕਾਨੂੰਨ ਇਰਾਦੇਮੰਦ ਕੰਮਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਲੜੀ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨਾ ਹੈ

ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਿਸਮਾਂ ਦੀਆਂ ਭੁੱਲਾਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਗਿਣਿਆ ਗਿਆ ਹੈ.

ਪੀਨਲ ਕੋਡ ਇੱਕ ਆਮ ਦੰਡਾਵਲੀ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ। ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਰੋਕੂ ਐਕਟ 1988 ਅਤੇ ਜਿਨਸੀ ਅਪਰਾਧਾਂ ਤੋਂ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਐਕਟ 2012 ਵਰਗੇ ਕਾਨੂੰਨ, ਜੋ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਵੀ ਦੰਡਾਤਮਕ ਕਾਨੂੰਨ ਹਨ। [ਪਾਰਸ 186 ਅਤੇ 187] [828-
-]

ਕਿਸੇ ਸਮਾਜਿਕ ਬੁਰਾਈ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਬਣਾਏ ਗਏ ਦੰਡਾਤਮਕ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨੂੰ ਉਦਾਰਤਾ ਨਾਲ ਉਸ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 188] [828--]

ਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਰਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵਿ. ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ (2015) 6 ਐਸਸੀਸੀ 477:
[2015] 2 ਐਸਸੀਆਰ 835; ਐਮ ਨਾਰਾਇਣਨ ਨੰਬੀਅਰ ਬਨਾਮ ਐਮ. ਅਵਸਥਾ
ਕੇਰਲਾ ਏਆਈਆਰ 1963 ਐਸਸੀ 1116 : [1963] ਬੇਨਤੀ ਐਸਸੀਆਰ 724
- ਇਸ ਦਾ ਪਾਲਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਸਟੈਂਡਰਡ ਚਾਰਟਰਡ ਬੈਂਕ ਬਨਾਮ ਇਨਫੋਰਸਮੈਂਟ ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ
(2005) 4 ਐਸਸੀਸੀ 530 : [2005] 1 ਬੇਨਤੀ ਐਸਸੀਆਰ 49; ਬਲਰਾਮ
ਕੁਮਾਵਤ ਬਨਾਮ ਕੁਮਾਵਤ ਵੀ. ਭਾਰਤ ਸੰਘ (2003) 7 ਐਸਸੀਸੀ 628 : [2003] 3 ਬੇਨਤੀ ਐਸਸੀਆਰ 24; ਰੀਮਾ
ਅਗਰਵਾਲ ਬਨਾਮ ਰੀਮਾ ਅਗਰਵਾਲ ਅਨੁਪਮ (2004)
3 ਐਸਸੀਸੀ 199 : [2004] 1 ਐਸਸੀਆਰ 378; ਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਰਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵਿ.
ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ (2015) 6 ਐਸਸੀਸੀ 477: [2015] 2 ਐਸਸੀਆਰ 835
- 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ.

ਸੀਫੋਰਡ ਕੋਰਟ ਅਸਟੇਟਸ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਅਸ਼ਰ (1949) 2 ਆਲ ਈਆਰ 155 (ਸੀਏ) - ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ.

ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ, ਇੱਕ ਦੰਡਾਤਮਕ ਕਾਨੂੰਨ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ, ਕਸਟਮ ਐਕਟ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਐਕਟ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ, ਜਿਸਦਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਸੁਰੱਖਿਆ ਕਰਨਾ ਹੈ
ਰਾਜ ਦਾ ਮਾਲੀਆ, ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਨਿਆਂਇਕ ਵਿਆਖਿਆ
ਉਨ੍ਹਾਂ ਐਕਟਾਂ ਅਧੀਨ ਜਾਂਚ, ਜੋ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੇ ਲਗਭਗ ਸਮਾਨ ਹਨ, ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਜਾਂਚ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੀਆਂ। [ਪੈਰਾ 193][832-ਡੀ-ਐਫ]

H

ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਜਾਂਚ,
1944 ਜਾਂ ਕਸਟਮਜ਼ ਐਕਟ 1962 ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 (4) ਅਤੇ ਕਸਟਮਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 108 (4) ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 193 ਅਤੇ 198 ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇੱਕ ਨਿਆਂਇਕ ਕਾਰਵਾਈ ਹੈ, ਜੋ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹਨ ਅਤੇ "ਹਰ ਅਜਿਹੀ ਹਰ ਚੀਜ਼
ਉਪਰੋਕਤ ਅਨੁਸਾਰ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਬੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 193 ਅਤੇ ਧਾਰਾ 228 ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇੱਕ ਨਿਆਂਇਕ ਕਾਰਵਾਈ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ
ਪੀਨਲ ਕੋਡ (1860 ਦਾ ਐਕਟ 45)" ਫੇਰਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 40 (4) ਅਤੇ ਧਾਰਾ
ਰੇਲਵੇ ਜਾਇਦਾਦ (ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਕਬਜ਼ਾ ਐਕਟ) 1966 ਦੀ ਧਾਰਾ 9 (4) ਵੀ ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 (4) ਅਤੇ ਕਸਟਮਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 108 (4) ਦੇ ਸਮਾਨ ਹੈ।
[ਪੈਰਾ 209] [858--]

ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਐਕਟ, ਕਸਟਮਜ਼ ਐਕਟ, ਫੇਰਾ, ਰੇਲਵੇ ਜਾਇਦਾਦ (ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਕਬਜ਼ਾ) ਐਕਟ ਜਾਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਵਾਲਾ ਅਪਰਾਧ ਸਮਰੱਥ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਾਂਚ
ਇਹਨਾਂ ਐਕਟਾਂ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧਾਂ ਨੂੰ ਜਾਂਚ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਾਂਚ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
ਵਿਭਾਗੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸਬੰਧਤ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਹਨ ਕਿ ਕੀ ਪਹਿਲਾਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ
ਸਮਰੱਥ ਅਦਾਲਤ। ਜੇ ਇਕੱਤਰ ਕੀਤੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਸਮੱਗਰੀ
ਵਾਰੰਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ, ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ. [ਪਾਰਸ 211 ਅਤੇ 212] [859- ਈ-ਜੀ]

ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ, ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਕਾਰਤ, ਜਾਂ ਕਸਟਮਜ਼ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਕਮਿਸ਼ਨਰ/ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਆਫ ਕਸਟਮਜ਼ ਦੇ ਜਨਰਲ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਸਟਮ ਦੇ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਫੇਰਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਇਨਫੋਰਸਮੈਂਟ ਅਫਸਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਜਾਂਚ
ਰੇਲਵੇ ਜਾਇਦਾਦ (ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਕਬਜ਼ਾ) ਐਕਟ 1961 ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ
ਰੇਲਵੇ ਪ੍ਰੋਟੈਕਸ਼ਨ ਫੋਰਸ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਜਾਂ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਜਾਂਚ ਸਮਰੱਥ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਹੈ। ਇਹ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਂਚ ਦੇ ਸਮਾਨ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ
ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ.ਐਸ. ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਜਾਂਚ ਸਮੇਤ ਪ੍ਰਬੰਧ। [ਪੈਰਾ
213][859--; 860-]

ਇਨ੍ਹਾਂ ਐਕਟਾਂ ਤਹਿਤ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 193 ਅਤੇ 228 ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਿਆਂਇਕ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਦਰਜਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ। ਫਰਕ ਸਿਰਫ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਵਿਅਕਤੀ ਇੱਕ ਬਣਾ ਰਿਹਾ ਹੈ

ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਬਿਆਨ, ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨਿਆਂਇਕ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਝੂਠੀ ਗਵਾਹੀ ਦੇਣ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦੇ ਬੋਝ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਤੱਕ ਦੀ ਕੈਦ ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨਾ (ਧਾਰਾ 193 ਆਈਪੀਸੀ] ਜਾਂ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਅਪਮਾਨ ਜਾਂ ਰੁਕਾਵਟ ਪਾਉਣ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।
"ਨਿਆਂਇਕ ਕਾਰਵਾਈ" ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਹੈ

ਕੈਦ ਜੋ ਛੇ ਮਹੀਨੇ ਤੱਕ ਵਧ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਜੁਰਮਾਨੇ ਨਾਲ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ

ਜਾਂ ਦੋਵੇਂ [ਧਾਰਾ 228 ਆਈਪੀਸੀ]। [ਪੈਰਾ 214] [860--]

6.6. ਕਿਉਂਕਿ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਐਕਟਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਐਕਟ, ਕਸਟਮਜ਼ ਐਕਟ, ਅਧੀਨ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਰੇਲਵੇ ਜਾਇਦਾਦ (ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਕਬਜ਼ਾ) ਐਕਟ ਨੂੰ ਕੀ ਦਰਜਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ?
ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਝੂਠੇ ਬਣਾਉਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਨਿਆਂਇਕ ਕਾਰਵਾਈ

ਬਿਆਨ ਜਾਂ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟ ਪਾਉਣਾ, ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨਾ ਉਚਿਤ ਸਮਝਿਆ ਹੈ "ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਤਲਬ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੋਵੇਗੀ ਜਿਸਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਨੂੰ ਉਹ ਸਬੂਤ ਦੇਣ ਜਾਂ ਸਬੂਤ ਦੇਣ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਤਿਆਰ ਕਰੋ". [ਪੈਰਾ 215] [860--]

ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਅਖੌਤੀ 'ਸਬੂਤ' ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਸਬੂਤ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਅਜੇ ਵੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸਾਬਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਕੀ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਕੋਈ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਬਿਆਨ ਹੋਣਗੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇ ਅਜਿਹਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਕਿਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਢੁਕਵੇਂ ਹੋਣਗੇ, ਇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਲਾਗੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। [ਪੈਰਾ 216] [860--]

ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਜਾਂਚ ਜਾਂ ਜਾਂਚ ਨਿਆਂਇਕ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸਿਰਫ ਜਾਂਚ ਜਾਂ ਜਾਂਚ ਹੈ ਸ੍ਰੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸ੍ਰੀ. ਤਹਿਤ ਪੁਲਿਸ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈ ਨਿਆਂਇਕ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇੱਕ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਆਮ ਟਿੱਪਣੀ, ਕਿ
ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 25 ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ "ਇੱਕ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕਦੇ ਵੀ ਨਿਆਂਇਕ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ"', ਜਿਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕਿਸੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੋਈ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।
ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰੋ, ਕਿ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ
ਜੇ ਜਾਂਚ ਨਿਆਂਇਕ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜਾਂ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਨਾ ਹੀ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਿਰੀਖਣ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ

ਉਲਟ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਕਿ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਕਬੂਲਨਾਮੇ
ਅਧਿਕਾਰੀ, ਜੋ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਸਾਰੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 173 (2) ਵਰਗੀ ਸ਼ਕਤੀ ਸਮੇਤ ਇੱਕ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਹਨ, ਨੂੰ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਕਿਉਂਕਿ ਜਾਂਚ ਨਿਆਂਇਕ ਹੈ
ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 193 ਜਾਂ 228 ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨਾ,

ਇਸ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਕਿ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਵਿੱਚ ਝੂਠੀ ਗਵਾਹੀ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹੈ

ਅਜਿਹੀ ਕਾਰਵਾਈ, ਜਾਂ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਅਜਿਹੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਅਪਮਾਨ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਰੁਕਾਵਟ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਯੋਗ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 217] [860-; 861--]

ਤੱਥ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੇ ਚੈਪਟਰ 5 ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ, ਜੋ ਦਾਖਲੇ, ਤਲਾਸ਼ੀ, ਜ਼ਬਤ, ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ,
ਕੁਝ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਅਤੇ ਜਾਂਚ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ "ਸਬੂਤ ਇਕੱਠੇ ਕਰੋ" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾ ਕਰਨਾ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਲਈ ਸਮੱਗਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 25 ਦੀ ਪਾਬੰਦੀ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹਨ। [ਪੈਰਾ 219][861-ਐਫ]

ਇਹ ਸਮਝਣਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਜਾਂਚ ਡੀ
ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਐਕਟ ਜਾਂ ਕਸਟਮਜ਼ ਐਕਟ ਜਾਂ ਫੇਰਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 193 ਅਤੇ 228 ਦੀਆਂ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਆਂਇਕ ਕਾਰਵਾਈ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਫਰਕ ਪੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।
ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਈ ਅਧੀਨ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਬਿਆਨਾਂ ਦੇ ਸਬੂਤ
ਐਕਟ [ਪੈਰਾ 222][862-ਬੀ-ਸੀ]

ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਾਰੇ ਅਪਰਾਧ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ ੩੭ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੰਗਿਆਯੋਗ ਹਨ। ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਐਕਟ ਅਤੇ ਕਸਟਮਜ਼ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੁਝ ਅਪਰਾਧ ਵੀ ਸੰਗਿਆਯੋਗ ਹਨ। ਭਾਵੇਂ ਰੇਲਵੇ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ (ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਬਜ਼ਾ) ਐਕਟ ਸੰਗਿਆਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 6 ਕਿਸੇ ਵੀ ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਰੇਲਵੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਬਲ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ।
ਇੱਕ ਵਾਰੰਟ। [ਪੈਰਾ 223] [862--]

ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ ੨੫ ਵਿੱਚ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਹੈ
ਗ਼ੈਰ-ਸੰਗਿਆਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਸਬੂਤ ਅਤੇ ਸੰਗਿਆਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ।
ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਕਿ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ 'ਸੰਗਿਆਯੋਗ' ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ

ਜਾਂ ਗੈਰ-ਪਛਾਣਯੋਗ। ਸਿਰਫ ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਕੋਈ ਜੁਰਮ ਸੰਗਿਆਯੋਗ ਸੀ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਵਾਰੰਟ ਦੇ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਨੂੰ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਸਵੀਕਾਰਤਾ ਜਾਂ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਮੁੱਲ 'ਤੇ ਕੋਈ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਪੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। [ਪੈਰਾ 224] [862--]

6.13 ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਐਕਟ ਅਤੇ ਕਸਟਮਜ਼ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੁਝ ਅਪਰਾਧ ਵੀ ਸੰਗਿਆਯੋਗ ਹਨ। ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਣਾ ਉਚਿਤ ਹੈ ਕਿ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਸਾਲ ਤੱਕ ਦੀ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸਮੇਤ ਸਾਰੇ ਅਪਰਾਧ ਸੰਗਿਆਯੋਗ ਹਨ, ਰੇਲਵੇ ਜਾਇਦਾਦ (ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਕਬਜ਼ਾ) ਐਕਟ 1966 ਵਿੱਚ ਅਪਰਾਧ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੱਤ ਸਾਲ ਦੀ ਕੈਦ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਨੂੰ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ
ਗੈਰ-ਪਛਾਣਯੋਗ। [ਪੈਰਾ 225] [862--; 863-]

6.14 ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੀ ਨਿਰਪੱਖ ਸੁਣਵਾਈ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਲਾਜ਼ਮੀ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਤਸਕਰੀ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ 'ਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਜ਼ੋਰ ਦੇਣਾ ਇਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਰੁਕਾਵਟ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।
ਅਪਰਾਧੀਆਂ ਨੂੰ ਫੜਨਾ। ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ.ਐਸ. ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧਾਂ ਵਿੱਚ,
ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਤਮਕ ਲੋੜਾਂ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਪਾਲਣਾ ਨੂੰ ਕਾਫ਼ੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਅਜਿਹੇ ਅਪਰਾਧ ਪੂਰੇ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ। [ਪੈਰਾ 226] [863--]

ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਬਨਾਮ ਪਦਮ ਨਰਾਇਣ ਅਗਰਵਾਲ ਅਤੇ ਹੋਰ।
(2008) 13 ਐਸਸੀਸੀ 305 : [2008] 14 ਐਸਸੀਆਰ 179; ਕੇ. ਆਈ.
ਪਵੂਨੀ ਬਨਾਮ ਸਹਾਇਕ ਕੁਲੈਕਟਰ (ਐਚ.ਕਿਊ.) ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਕੁਲੈਕਟਰੇਟ, ਕੋਚੀਨ (1997) 3 ਐਸਸੀਸੀ 721: [1997] 1 ਐਸਸੀਆਰ 797; ਐਨ.ਜੇ. ਸੁਖਵਾਨੀ ਬਨਾਮ ਐਨ.ਜੇ. ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਏਆਈਆਰ 1996 ਐਸਸੀ 522 : [1995] 4 ਬੇਨਤੀ ਐਸਸੀਆਰ 778 - ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

7.1 ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 21 ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿਰਪੱਖ ਸੁਣਵਾਈ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਗਰੰਟੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਨਿਰਪੱਖ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਹੋਰ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਦਿਨ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਦੇਰ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸੁਰੱਖਿਆ ਉਪਾਅ, ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਜਦੋਂ ਸਜ਼ਾ ਹੋਵੇ
ਬਹੁਤ ਗੰਭੀਰ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਹਰੇਕ ਕੇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸਾਰੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕਾਰਕਾਂ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ, ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ
ਦੋਸ਼ੀ। [ਪੈਰਾ 51] [770--]

ਜਦੋਂ ਕਿ ਕਿਸੇ ਨਿਰਪੱਖ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਪੱਖ ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਯੂਡੀਐਚਆਰ ਦੇ ਤਹਿਤ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ

ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ, ਉਸੇ ਸਮੇਂ, ਏ
ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਨੂੰ ਨਾ ਸਿਰਫ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਨਜ਼ਰੀਏ ਤੋਂ, ਬਲਕਿ ਪੀੜਤ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਦੇ ਨਜ਼ਰੀਏ ਤੋਂ ਵੀ ਦੇਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ.ਐਸ. ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਜੁਰਮ ਸਮਾਜ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪਰਾਧ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਸਮੂਹ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ। ਜਦੋਂ ਕਿ
ਕਿਸੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨਾਲ ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਉਪਾਵਾਂ ਦੀ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਵੀ ਪ੍ਰਤੀ ਚੱਕਸ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ
ਇਹ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰੋ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਅਪਰਾਧੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਨ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਨਾ ਹੋਣ
ਤਕਨੀਕੀ ਗੱਲਾਂ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕਾਫ਼ੀ ਨਿਆਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਹਰ ਟੁਕੜੇ ਦੀ ਨਿਰਪੱਖ ਜਾਂਚ, ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਤੇ ਅੰਤਮ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 233] [867--]

ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 20 (3) ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਿੰਦੀ ਹੈ: () ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ () "ਗਵਾਹ ਬਣਨ ਦੀ ਮਜਬੂਰੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ" ਅਤੇ () ਆਪਣੇ ਵਿਰੁੱਧ। ਮਜਬੂਰੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 20 (3) ਦੀ ਸੀਮਾ ਦਾ ਇੱਕ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਿੱਸਾ ਹੈ। ਆਰਟੀਕਲ 20 (3) ਕਿਸੇ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ 'ਤੇ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਲਗਾਉਂਦੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ
ਪ੍ਰਭਾਵ, ਜੋ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਲਾਲਚ, ਧਮਕੀ ਜਾਂ ਵਾਅਦੇ ਦੇ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ,
ਭਾਵੇਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੋਵੇ। ਇਹ ਧਾਰਾ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਸਵੈ-ਇੱਛਾ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਗਵਾਹ ਵਜੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰਨ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕਰਨ ਤੋਂ ਵੀ ਨਹੀਂ ਰੋਕਦੀ। ਵਿਰੁੱਧ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸੁਰੱਖਿਆ
ਗਵਾਹ ਬਣਨ ਦੀ ਮਜਬੂਰੀ ਸਿਰਫ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਹੈ ਜੋ "ਦੋਸ਼ੀ" ਹਨ
ਇੱਕ ਜੁਰਮ ਦਾ", ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨਹੀਂ। ਇਹ ਇੱਕ ਹੈ
ਗਵਾਹ ਬਣਨ ਦੀ ਮਜਬੂਰੀ ਤੋਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਇਹ ਮਜਬੂਰੀ ਤੋਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਆਪਣੇ ਵਿਰੁੱਧ ਗਵਾਹੀ ਦੇਣੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। [ਪਾਰਸ 234 ਅਤੇ 235] [867--]

ਬਾਲਕਿਸ਼ਨ ਏ ਦੇਵੀਦਿਆਲ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ (1980)
4 ਐਸਸੀਸੀ 600: [1981] 1 ਐਸਸੀਆਰ 175; ਨੰਦਿਨੀ ਸਤਪਥੀ ਬਨਾਮ ਨੰਦਿਨੀ ਸਤਪਥੀ ਵਿ.
ਪੀ.ਐਲ.ਡੈਨੀ ਅਤੇ ਐਨ.ਆਰ. (1978) 2 ਐਸਸੀਸੀ 424 : [1978] 3 ਐਸਸੀਆਰ
608 - 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ.

ਮਜਬੂਰੀ ਕਈ ਰੂਪਾਂ ਵਿੱਚ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਰੀਰਕ ਜਾਂ ਮਾਨਸਿਕ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮਾਨਸਿਕ ਮਜਬੂਰੀ ਉਦੋਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ
ਮਨ ਕਿਸੇ ਬਾਹਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੁਆਰਾ ਇੰਨਾ ਸ਼ਰਤਬੱਧ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ, ਕਿ
ਬਿਆਨ ਦੇਣ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਇੱਛੁਕ ਬਣਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਵਸੂਲੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਗੈਰ-ਸਿਹਤਮੰਦ, ਗੈਰ-ਸਿਹਤਮੰਦ, ਅਸਹਿਜ ਅਤੇ ਅਸੁਵਿਧਾਜਨਕ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਸਹੀ ਭੋਜਨ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ, ਘੰਟਿਆਂ ਤੱਕ ਨਿਰੰਤਰ ਅਤੇ ਲੰਬੀ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਬਿਆਨ,

ਪੀਣ ਵਾਲੇ ਪਾਣੀ, ਵਾਸ਼ਰੂਮ ਸਹੂਲਤਾਂ ਆਦਿ ਨੂੰ ਸਵੈਇੱਛਤ ਵਜੋਂ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। [ਪੈਰਾ 238] [868--]

ਬੰਬਈ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਕਾਠੀ ਕਾਲੂ ਓਘੜ ਏਆਈਆਰ 1961 ਐਸਸੀ 1808: [1962] ਐਸਸੀਆਰ 10; ਪੁਲਪਾਂਡੀ ਅਤੇ ਹੋਰ। 5. ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਸੈਂਟਰਲ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਐਂਡ ਓ.ਆਰ. 1992

1795 : [1992] 3 ਐਸਸੀਆਰ 247 - 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਧਾਰਾ 20 (3) ਦੇ ਤਹਿਤ ਛੋਟ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਜਾਂ ਪਦਾਰਥਕ ਵਸਤੂਆਂ ਦੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਉਤਪਾਦਨ ਜਾਂ ਨਮੂਨੇ ਲਿਖਣ, ਨਮੂਨੇ ਦੇ ਦਸਤਖਤ, ਅੰਗੂਠੇ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ, ਉਂਗਲਾਂ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਜਾਂ ਖੂਨ ਦੇ ਨਮੂਨੇ ਦੇਣ ਦੀ ਮਜਬੂਰੀ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਵਧਦੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮਜਬੂਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਬਾਰੇ ਧਾਰਾ 20 (3) ਦੀ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੋਸ਼ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਨਿੱਜੀ ਗਿਆਨ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ। [ਪੈਰਾ 239] [868--]

ਮੁਹੰਮਦ ਦਸਤਗੀਰ ਬਨਾਮ ਮਦਰਾਸ ਰਾਜ ਏਆਈਆਰ 1960 ਐਸਸੀ 756: [1960] ਐਸਸੀਆਰ 116; ਬੰਬਈ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਕਾਠੀ ਕਾਲੂ
ਓਗਦ 1961 ਐਸਸੀ 1808; ਸੰਪਤ ਕੁਮਾਰ ਬਨਾਮ ਇਨਫੋਰਸਮੈਂਟ ਆਫਿਸ, ਇਨਫੋਰਸਮੈਂਟ ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ, ਮਦਰਾਸ 1997 8 ਐਸਸੀਸੀ 358: [1997] 4 ਬੇਨਤੀ ਐਸਸੀਆਰ 142 - ਭਰੋਸੇਯੋਗ।

ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਮਜਬੂਰੀ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕੋਈ ਵੀ ਕਬੂਲਨਾਮਾ ਚਾਹੇ ਕੋਈ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਨਹੀਂ
ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 20 (3) ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕਰੋ। ਮਜਬੂਰੀ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਬੂਲਨਾਮੇ ਨੂੰ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਧਾਰਾ ੨੪ ਦੁਆਰਾ ਵੀ ਮਾਰਿਆ ਜਾਵੇਗਾ
ਐਕਟ। ਮਜਬੂਰੀ ਵਿੱਚ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 241] [869--]

ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ, ਜੇ ਮਜਬੂਰੀ ਨਾਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ,
ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨਿਆਂਇਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਮਝਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਧਾਰਾ 25 ਅਤੇ 26 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਿਰਫ ਉਦੋਂ ਹੀ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਅਜਿਹਾ ਬਿਆਨ ਕਿਸੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ (ਧਾਰਾ 25)।
ਸਬੂਤ ਐਕਟ) ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ ਅਤੇ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ (ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 26)। ਧਾਰਾ 25 ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰੀ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ ਜੋ ਸ਼ਕਤੀ ਸਮੇਤ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਾ ਹੈ
ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ ੧੭੩ ਤਹਿਤ ਪੁਲਿਸ ਰਿਪੋਰਟ ਦਰਜ ਕਰਨਾ। ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰੀ
ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ.ਐਸ. ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 173 ਤਹਿਤ ਪੁਲਿਸ ਰਿਪੋਰਟ ਦਰਜ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਬਡਕੂ ਜੋਤੀ ਸਾਵੰਤ ਬਨਾਮ ਮੈਸੂਰ ਰਾਜ ਏਆਈਆਰ 1966 ਐਸਸੀ 1746
: [1966] ਐਸਸੀਆਰ 698; ਰੋਮੇਸ਼ ਚੰਦਰ ਮਹਿਤਾ ਬਨਾਮ ਰੋਮੇਸ਼ ਚੰਦਰ ਮਹਿਤਾ ਵਿ. ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਰਾਜ
ਏਆਈਆਰ 1970 ਐਸਸੀ 940: [1969] ਐਸਸੀਆਰ 461 –
ਇਸ ਦਾ ਪਾਲਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨਤੀਜਾ ਨਹੀਂ ਨਿਕਲਦਾ
ਕਿਸੇ ਦੋਸ਼ੀ ਅਪਰਾਧੀ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਵਿੱਚ। ਅਜਿਹੇ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ
ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਅਤੇ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ। ਬਿਆਨ ਦਾ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਮੁੱਲ ਜੋ ਸੁਭਾਅ ਵਿੱਚ ਇਕਬਾਲੀਆ ਹੈ
ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਤੋਲਿਆ ਅਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 243] [869--]

ਕੇ.ਐਸ. ਪੁੱਟਸਵਾਮੀ ਅਤੇ ਏ.ਐਨ.ਆਰ. v. ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਓ.ਆਰ.
(2017) 10 ਐਸਸੀਸੀ 1: [2017] 10 ਐਸਸੀਆਰ 569; ਮੇਨਕਾ
ਗਾਂਧੀ ਬਨਾਮ ਗਾਂਧੀ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਏਆਈਆਰ 1978 ਐਸਸੀ 597 : [1978] 2 ਐਸਸੀਆਰ 621 -
ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ.

ਇੱਕ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਇੱਕ ਹੁਕਮ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ "ਇਸ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਇਰਾਦੇ" ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ
ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਿਵਸਥਾ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਿਆਖਿਆਵਾਂ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਹੈ,
ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਉਸ ਵਿਆਖਿਆ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ ਜੋ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਸਹੀ ਇਰਾਦੇ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ
ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਵਿਧਾਨਕ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ
ਕਿਸੇ ਵੀ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨਾ। [ਪਾਰਸ 244 ਅਤੇ 245] [870--]

ਵਿਸ਼ਨੂੰ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸ਼ੂਗਰ ਵਰਕਸ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਚੀਫ ਇੰਸਪੈਕਟਰ
ਆਫ ਸਟੈਂਪ, ਯੂਪੀ ਏਆਈਆਰ 1968 ਐਸਸੀ 102: [1967] ਐਸਸੀਆਰ 920 –
'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ।

ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ
ਦੋ ਪਹਿਲੂਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰੇਗੀ, ਸ਼ਬਦਾਂ ਅਤੇ ਵਾਕਾਂਸ਼ਾਂ ਦੇ ਅਰਥ
ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਕਾਰਨ ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ
ਆਤਮਾ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਘੁੰਮ ਰਹੀ ਹੈ। ਵਿਧਾਨਕ ਇਰਾਦਾ, ਜੋ ਕਿ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਸਹੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਰਥ ਹੈ, ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ
ਸਪੱਸ਼ਟ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਜਾਂ ਉਦੇਸ਼ ਦੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ, ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਅਰਥਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਕੇ ਕੱਢਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ.
ਜਦੋਂ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਅਰਥ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਸਵਾਲ ਉੱਠਦਾ ਹੈ
ਸੰਵਿਧਾਨ, ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਉਸ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨਾ ਉਚਿਤ ਹੈ. ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਸਮੁੱਚੇ ਤੌਰ
'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਲੱਭਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। [ਪਾਰਸ 246 ਅਤੇ 247] [870--]

8.3 ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸਮਝਿਆ ਅਤੇ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜੋ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਉਸ ਸਿਧਾਂਤ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਅਤੇ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਮੈਕਸਿਮ ਯੂਟ ਰੇਸ ਵੈਲੀਏਟ ਕੁਮ ਪੇਰੇਟ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਉਹ ਸਿਧਾਂਤ ਜਿਸ ਨਾਲ ਅਦਾਲਤਾਂ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕਤਾ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਉਂਦੇ ਸਮੇਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ
ਸੰਵਿਧਾਨਕਤਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਧਾਰਨਾ ਅਤੇ ਤਰਜੀਹ
ਉਸਾਰੀ ਜੋ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਰੱਖਦੀ ਹੈ
ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ। [ਪੈਰਾ 248] [870--]

8.4 ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨ ਅਸਪਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਅਜਿਹੀ ਵਿਆਖਿਆ ਦੇਵੇਗੀ ਜੋ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਰੱਖਦੀ ਹੈ. ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜੇ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨ ਦੋ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੈ
ਵਿਆਖਿਆਵਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ
ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਦੂਜਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਅਦਾਲਤ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਕਰੇਗੀ। [ਪੈਰਾ 249] [870--]

8.5 ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਿਵਸਥਾ ਸਪਸ਼ਟ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਕੋਈ ਅਸਪਸ਼ਟਤਾ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਉਸ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਬਦਲ ਸਕਦੀ
ਵਿਆਖਿਆ[ਸੋਧੋ] ਅਜਿਹਾ ਕਰਨਾ, ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਜੋ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕੀਤਾ ਹੈ
ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜੇ ਕੋਈ ਵਿਵਸਥਾ ਅਸਪਸ਼ਟਤਾ ਜਾਂ ਅਸਪਸ਼ਟਤਾ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਹੈ, ਅਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ, ਪਰ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਪਏਗਾ. ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਗਲਤੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਭਰੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨਾ ਉਸ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋਵੇਗਾ
ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣਾ ਨਾ ਕਿ ਉਸਾਰੀ। ਅਦਾਲਤ ਕੈਸਸ ਓਮਿਸਸ ਨਹੀਂ ਭਰ ਸਕਦੀ ਅਤੇ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਕੈਸਸ ਬਣਾਉਣ ਤੋਂ ਪਰਹੇਜ਼ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ
ਓਮਿਸਸ ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਹੈ. ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਇਸ ਦੇ ਹਰ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਇੱਕ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਧਾਨਕ ਇਰਾਦਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਹਰ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 250] [870--; 871-
-]

ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਸਖ਼ਤ ਸਜ਼ਾ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਹਨ। ਇਸ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨਾਲ ਵੀ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਸਖਤ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਗੰਭੀਰ ਸਜ਼ਾ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਦੀਆਂ ਹਨ, ਤਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਵਿਚਕਾਰ ਸੰਤੁਲਨ ਬਣਾਉਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ
ਇਕ ਪਾਸੇ ਇਸ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਕਿਸੇ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ
ਜ਼ੁਲਮ ਅਤੇ ਬੇਇਨਸਾਫੀ ਤੋਂ ਨਾਗਰਿਕ। ਧਾਰਾ ੪੨ ਅਤੇ ੪੩ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਦੀ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਅਤੇ ਭਾਵਨਾ ਨਾਲ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 252] [871--]

ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ ਆਫ ਰੈਵੇਨਿਊ ਅਤੇ ਇਕ ਹੋਰ ਵੀ. ਮੁਹੰਮਦ
ਨਿਸਾਰ ਹੋਲੀਆ (2008) 2 ਐਸਸੀਸੀ 370: [2007] 12 ਐਸਸੀਆਰ 906
- 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ.

ਇਸ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨਾਲ ਕੋਈ ਝਗੜਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਕਿ ਤਲਾਸ਼ੀ, ਜ਼ਬਤ ਅਤੇ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਸਮਰੱਥ ਅਧਿਕਾਰੀ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ
ਜਿਸ ਨੂੰ "ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ" ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ
ਨਿੱਜੀ ਗਿਆਨ, ਜਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗੁਪਤ ਜਾਣਕਾਰੀ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ
ਕਿਸੇ ਸੂਚਨਾ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਦੁਆਰਾ ਜਿਸਦੇ ਨਾਮ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 253] [871--]

ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ.ਐਸ. ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਜਾਂਚ/ਜਾਂਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਸਮਾਪਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਜਾਂਚ ਇੱਕ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਹੈ
ਮੁੱਢਲੀ ਜਾਂਚ ਜਿਸ ਨਾਲ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ
ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ। ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਪਣਾ ਕੇਸ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ
ਮੌਜੂਦ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ, ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ, ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਤੇ ਤੋਲ ਕਰੇਗੀ। ਸ਼ੱਕ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਸਬੂਤ ਦਾ ਬਦਲ ਨਹੀਂ ਹੋ
ਸਕਦਾ। ਸਜ਼ਾ ਜਿੰਨੀ ਸਖਤ ਹੋਵੇਗੀ
ਅਪਰਾਧ, ਸਬੂਤ ਦੀ ਡਿਗਰੀ ਜਿੰਨੀ ਸਖਤ ਹੈ. ਸਾਰੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਉਪਾਅ
ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ.ਐਸ. ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 256]
[872--]

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ (1999) 6 ਐਸਸੀਸੀ 172 : [1999] 3 ਐਸਸੀਆਰ 977; ਰਿਤੇਸ਼ ਚੱਕਰਵਰਤੀ ਬਨਾਮ
ਰਿਤੇਸ਼ ਚੱਕਰਵਰਤੀ ਵੀ. ਅਵਸਥਾ
ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ (2006) 12 ਐਸਸੀਸੀ 321: [2006] 6 ਬੇਨਤੀ।
772 - 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਇਹ ਹੈ ਕਿ, ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਟੈਸਟ ਕਿ ਕੀ ਕਿਸੇ
ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 25 ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ।
ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕੋਲ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਹਨ
ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 173 ਤਹਿਤ ਰਿਪੋਰਟ ਦਰਜ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਸਮੇਤ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ। ਇਸ ਲਈ, ਸਵਾਲ ਇਹ
ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 36ਏ (1) (ਡੀ) ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਅਧਿਕਾਰੀ
ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅੰਤਰ ਹੈ
ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਇੱਕ ਪੁਲਿਸ ਜੀ
ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 173 ਤਹਿਤ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਿਪੋਰਟ, ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ
ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਇਸ ਬੈਂਚ ਨੇ ਪੰਜ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਦੇ ਤਿੰਨ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਹੈ।
[ਪਾਰਸ 263 ਅਤੇ 264] [873--]

10.2 ਇਹ ਸਵਾਲ ਵੀ ਇਸ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਦੁਬਾਰਾ ਨਹੀਂ ਖੋਲ੍ਹਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਕੀ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਵਰਗੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਕਿਸੇ ਥਾਣੇ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨਾਲ ਨਿਵੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 173 ਤਹਿਤ ਪੁਲਿਸ ਰਿਪੋਰਟ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ,
ਪੰਜ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ। [ਪੈਰਾ

265][873--]

10.3 ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 173 ਨੂੰ ਉਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪੁੱਛਗਿੱਛਾਂ ਅਤੇ ਜਾਂਚਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਵਰਗੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਜਿੱਥੇ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਾਂਚ/ਜਾਂਚ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀਆਂ,
ਇਸ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ
ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 173 ਤਹਿਤ ਰਿਪੋਰਟ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ। ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ.ਐਸ. ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਰਿਪੋਰਟ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਪ੍ਰਬੰਧ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 173 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪੁਲਿਸ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਸਮਾਨ ਹੈ।

10.4 ਨਿਆਂਇਕ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਅਤੇ ਉਚਿਤਤਾ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਘੱਟ ਤਾਕਤ ਵਾਲਾ ਬੈਂਚ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਤਿੰਨ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪ੍ਰਸਤਾਵ 'ਤੇ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ, ਕਿ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 25 ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੋਵੇ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 173 ਅਧੀਨ ਰਿਪੋਰਟ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਸਮੇਤ ਕਿਸੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ [ਪੈਰਾ 268][874-ਡੀ-ਈ]

10.5 ਇਸ ਲਈ, ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਧਾਰਾ 50 (5) ਅਤੇ 51 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਸੀਮਤ ਹੱਦ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਜਾਂਚ/ਜਾਂਚ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀਆਂ। ਦੀ ਧਾਰਾ 173
ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਨੂੰ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 270][874-ਐਫ-ਜੀ]

11. ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਕਰਵਾਲ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਜਿਸ ਨੇ ਤਿੰਨ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਹੈ, 'ਤੇ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕਨ੍ਹੱਈਆ ਲਾਲ ਕੇਸ ਵੀ ਨਹੀਂ
ਇਸ 'ਤੇ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 271] [874--]
ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਕਰਵਾਲ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਕਰਵਾਲ ਵਿ. ਭਾਰਤ ਸੰਘ (1990) 2 ਐਸਸੀਸੀ 409 : [1990] 2 ਐਸਸੀਆਰ 63; **ਕਨ੍ਹਈਆ ਲਾਲ ਬਨਾਮ ਕਨ੍ਹਈਆ ਲਾਲ ਯੂਨੀਅਨ
ਭਾਰਤ (2008) 4 ਐਸਸੀਸੀ 668 : [2008] 1 ਐਸਸੀਆਰ 350 - ਨਿਰਭਰ
'ਤੇ।

ਨੂਰ ਆਗਾ ਬਨਾਮ ਨੂਰ ਆਗਾ ਵੀ. ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਏ.ਐਨ.ਆਰ. (2008) 16 ਐਸਸੀਸੀ 417 : [2008] 10 ਐਸਸੀਆਰ 379 - ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ.

ਕੇਸ ਲਾਅ ਰੈਫਰੈਂਸ ਆਰ.ਐਫ. ਨਰੀਮਨ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ, ਜੇ.

[2013] 9 962	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ	ਪੈਰਾ 1
(2001) 9 578	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ	ਪੈਰਾ 2
[1996] 10 ਬੇਨਤੀ ਐਸਸੀਆਰ 284	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ	ਪੈਰਾ 10
[1954] SCR 1077	**ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ**	**ਪੈਰਾ 14**
[1963] 2 SCR 10	**ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ**	**ਪੈਰਾ 17**
[1961] 1 SCR 14	**ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ**	**ਪੈਰਾ 17**
[1978] 3 SCR 608	**'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ**	**ਪੈਰਾ 20**
[2017] 10 SCR 569	**ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ**	**ਪੈਰਾ 25**
[1954] SCR 1077	**ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ**	**ਪੈਰਾ 25**
[1961] 1 SCR 14	**'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ**	**ਪੈਰਾ 31**
[1966] 1 SCR 134	**'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ**	**ਪੈਰਾ 32**
[2008] 1 SCR 281	**'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ**	**ਪੈਰਾ 34**
[2004] 3 SCR 44	**'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ**	**ਪੈਰਾ 46**
[2010] 13 SCR 255	**ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ**	**ਪੈਰਾ 49**
[1999] 3 ਬੇਨਤੀ ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 174	**ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ**	**ਪੈਰਾ 48**
[1999] 3 ਬੇਨਤੀ ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 174	**ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ**	**ਪੈਰਾ 55**
[2009] 5 SCR 205	**'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ**	**ਪੈਰਾ 56**
[1982] 1 SCR 629	**'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ**	**ਪੈਰਾ 59**
[1979] 3 SCR 373	**ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ**	**ਪੈਰਾ 60**
[1965] 3 SCR 86	**ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ**	**ਪੈਰਾ 65**

H

[1955] 1 1150		'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ	ਪੈਰਾ 77
[1959] 2 201		'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ	ਪੈਰਾ 77
[1962] 3 SCR 338		**ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਨੂੰ**	**ਪੈਰਾ 87**
[1964] 2 SCR 752		**ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਨੂੰ**	**ਪੈਰਾ 97**
[1966] 3 SCR 698		**ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਨੂੰ**	**ਪੈਰਾ 106**
[1969] 2 SCR 461		**ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਨੂੰ**	**ਪੈਰਾ 111**
[1969] 2 SCR 613		**ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਨੂੰ**	**ਪੈਰਾ 113**
[1975] 1 SCR 881		**ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਨੂੰ**	**ਪੈਰਾ 116**
[1981] 1 SCR 175		**ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਨੂੰ**	**ਪੈਰਾ 119**
[1997] 2	**ਬੇਨਤੀ ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 234**	**ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਨੂੰ**	**ਪੈਰਾ 124**
[1990] 2 SCR 63		**ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ**	**ਪੈਰਾ 128**
[1994] 2 SCR 375		**ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ**	**ਪੈਰਾ 150**
[2008] 1 SCR 350		**ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ**	**ਪੈਰਾ 153**
[2008] 10 SCR 379		**'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ**	**ਪੈਰਾ 154**
[2011] 9 SCR 446		**'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ**	**ਪੈਰਾ 154**

[1964]	**SCR 752**	**ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ**	**ਪੈਰਾ 160**
[1966]	**SCR 698**	**ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ**	**ਪੈਰਾ 165**
[1969]	**SCR 461**	**ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ**	**ਪੈਰਾ 167**
[1969]	**SCR 613**	**ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ**	**ਪੈਰਾ 168**
[1975]	**1 SCR 881**	**'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ**	**ਪੈਰਾ 170**
[1981]	**1 SCR 175**	**'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ**	**ਪੈਰਾ 171**
[1990]	**2 SCR 63**	**'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ**	**ਪੈਰਾ 172**
[2008]	**1 SCR 350**	**'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ**	**ਪੈਰਾ 174**
(2001)	**9 SCC 578**	**ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ**	**ਪੈਰਾ 181**
[1999]	**3 SCR 897**	**'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ**	**ਪੈਰਾ 182**
[2015]	**2 SCR 835**	**ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ**	**ਪੈਰਾ 188**
[1963]	**ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 724**	**ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ**	**ਪੈਰਾ 188**
[2005]	**1 ਬੇਨਤੀ ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 49**	**'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ**	**ਪੈਰਾ 189**
[2003]	**3 ਬੇਨਤੀ ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 24**	**'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ**	**ਪੈਰਾ 190**
[2004]	**1 SCR 378**	**'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ**	**ਪੈਰਾ 191**
[2015]	**2 SCR 835**	**'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ**	**ਪੈਰਾ 192**
[2008]	**14 ਐਸਸੀਆਰ 179**	**ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ**	**ਪੈਰਾ 202**
[1997]	**1 SCR 797**	**ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ**	**ਪੈਰਾ 203**
[1995]	**4 ਬੇਨਤੀ ਐਸਸੀਆਰ 778**	**ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ**	**ਪੈਰਾ 203**
[2017]	**10 SCR 569**	**ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ**	**ਪੈਰਾ 231**
[1978]	**2 SCR 621**	**ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ**	**ਪੈਰਾ 232**
[1981]	**1 SCR 175**	**'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ**	**ਪੈਰਾ 236**

[1966] SCR 698	**ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ**	**ਪੈਰਾ 242**
[1969] ਐਸਸੀਆਰ 461	**ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ**	**ਪੈਰਾ 242**
[1967] SCR 920	**'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ**	**ਪੈਰਾ 244**
[2007] 12 SCR 906	**'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ**	**ਪੈਰਾ 252**
[1999] 3 SCR 977	**'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ**	**ਪੈਰਾ 255**
[2006] 6 ਐਸਸੀਆਰ	**'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ**	**ਪੈਰਾ 256**

ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ: 2015 ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 552.

2010 ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 8 ਵਿੱਚ ਮਦਰਾਸ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ 18.06.2012 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ।

ਨਾਲ

ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 2009 ਦਾ 1750, 2009 ਦਾ 2214, 2010 ਦਾ 827, 2011 ਦਾ 835, 2011 ਦਾ 836, 2013 ਦਾ 344, 2013 ਦਾ 1826, 2014 ਦਾ 433, 77
2015, 2017 ਦਾ 90, 2017 ਦਾ 91, 2015 ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਛੁੱਟੀ ਪਟੀਸ਼ਨ (.) 6338
& 2017 ਦਾ 1202.

ਅਮਨ ਲੇਖੀ, ਏਐਸਜੀ, ਸੌਰਭ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਆਗ, ਸੁਸ਼ੀਲ ਕੁਮਾਰ ਜੈਨ, ਆਨੰਦ ਗਰੋਵਰ, ਐਸ ਨਾਗਾਮੁਥੂ, ਏ ਕੇ ਸ਼੍ਰੀਵਾਸਤਵ, ਆਰ ਬਾਲਾਸੁਬਰਾਮਨੀਅਮ, ਸਰ ਏਡੀਵੀਐਸ, ਪੁਨੀਤ ਜੈਨ, ਐਮਐਸ ਕ੍ਰਿਸਟੀ ਜੈਨ, ਹਰਸ਼ ਜੈਨ, ਹਰਸ਼ਿਤ ਖੰਡੂਜਾ,
ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਪ੍ਰਤਿਭਾ ਜੈਨ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਕੰਚਨ ਕੌਰ ਢੋਡੀ, ਉਦੈ ਗੁਪਤਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸ਼ਿਵਾਨੀ
ਤ੍ਰਿਪਾਠੀ, ਚੰਦ ਕੁਰੈਸ਼ੀ, ਮੋਹਨ ਪਾਂਡੇ, ਸੰਜੇ ਜੈਨ, ਵਿਨੈ ਅਰੋੜਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਕੇ ਸ਼ਾਰਦਾ ਦੇਵੀ, ਰੰਜਨ ਕੁਮਾਰ, ਨਚਿਕੇਤਾ ਜੋਸ਼ੀ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸੁਚੇਤਾ ਜੋਸ਼ੀ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਹਿਮਾਦਰੀ ਹਕਸਰ, ਅਭਿਸ਼ੇਕ ਸਿੰਘ, ਸ਼੍ਰੇਸ਼ਠ ਆਰੀਆ, ਅਮਿਤ ਭੱਲਾ, ਸਤਬੀਰ ਸਿੰਘ ਪਿਲਾਨੀਆ, ਤ੍ਰਿਪਾਠੀ ਟੰਡਨ, ਸੈਂਦੀਵ
ਕਾਲੀਆ, ਸੋਮਵੀਰ ਦੇਸਵਾਲ, ਐਮਐਸ ਰੀਨਾ ਰਾਓ, ਅਰੁਣ ਕੁਮਾਰ ਸਿੰਘ, ਨੰਦ ਰਾਮ, ਟੀਆਰ ਸੁਸ਼ੀਲ ਬਲਵਾੜਾ, ਪ੍ਰਭੂ ਰਾਮਾਸੁਬਰਾਮਣੀਅਮ, ਰਘੁਨਾਥ ਸੇਠੁਪਤੀ,
ਕਰੂਪੈਯਾ ਮਯੱਪਨ, ਹਾਰਦਿਕ ਗੌਤਮ, ਕੇ ਪਰੀ ਵੇਂਧਨ, ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ, ਸ਼੍ਰੇਅਸ, ਜਸਪ੍ਰੀਤ ਗੋਗੀਆ, ਅਨਿਰੁਧ ਪੀ ਮਾਈ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰੰਜਨਾ ਨਾਰਾਇਣ, ਹਰੀਸ਼ ਪਾਂਡੇ, ਅਕਸ਼ੈ ਅੰਮ੍ਰਿਤਾਂਸ਼ੂ, ਰਿਤਵਿਜ ਰਿਭਵ, ਬੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਪ੍ਰਸਾਦ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਅਨਿਲ ਕਟਿਆਰ, ਵਿਭੂ ਸ਼ੰਕਰ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸੁਹਾਸਿਨੀ ਸੇਨ,
ਬੀ.ਵੀ. ਬਾਲਮ ਦਾਸ, ਮਨੀਸ਼ ਵਸ਼ਿਸ਼ਠ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਲਿਜ਼ ਮੈਥਿਊ, ਸੀ. ਕੇ. ਸਸੀ,
ਸੌਰਭ ਕਿਰਪਾਲ, ਸੰਜੇ ਅਗਰਵਾਲ, ਆਸ਼ੀਸ਼ ਬੱਤਰਾ, ਅਮਿਤ ਕੇ ਨੈਨ, ਅਰਜੁਨ ਗਰਗ, ਸ਼ਰੂਤਿਕਾ ਗਰਗ, ਜੌਨ ਮੈਥਿਊ, ਵਿਨੋਦ ਕੁਮਾਰ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ।

ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫ਼ੈਸਲੇ ਕਿਸ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ

ਆਰ. ਐਫ. ਨਰੀਮਨ, ਜੇ.*

ਇਹ ਅਪੀਲਾਂ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਛੁੱਟੀ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿਸ ਨੂੰ ਟੋਫਾਨ ਵਜੋਂ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ
ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਰਾਜ (2013) 16 ਐਸਸੀਸੀ 31. ਉਸ ਅਪੀਲ ਦੇ ਤੱਥ ਉਸ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਅਤੇ ਬੀ ਹੋਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ
ਸਾਡੇ ਦੁਆਰਾ ਦੁਹਰਾਇਆ ਗਿਆ. ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਸੁਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤਾ ਕਿ 2013 ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 152 ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਤਿੰਨ ਆਧਾਰਾਂ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ, ਜੋ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:

24.1. ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 67 ਤਹਿਤ ਦਰਜ ਕਥਿਤ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਹੈ।
ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਮੁੱਲ ਜਿਵੇਂ ਕਿ:

ਬਿਆਨ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ "ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ" ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 25 ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ
ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ.ਐਸ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 67. ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮੰਗਣ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਨਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਸ ਵਿਵਸਥਾ ਤਹਿਤ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਬਿਆਨ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 161 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਿੱਤੇ ਬਿਆਨ ਦੇ ਸਮਾਨ ਹੈ।

ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਉਕਤ ਬਿਆਨ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਹ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ
ਇਹ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਦਾ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸਿਰਫ ਹੋਰ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ।

ਕੈਪਸ਼ਨ ਦੇ ਤਹਿਤ "ਨਾਰਕੋਟਿਕ ਡਰੱਗਜ਼ ਐਂਡ ਸਾਈਕੋਟ੍ਰੋਪਿਕ ਸਬਸਟੈਂਸ, ਐਕਟ, 1985 ("ਐਨਡੀਪੀਐਸ) ਦੀ ਧਾਰਾ 67 ਅਧੀਨ ਬਿਆਨ ਦਾ ਸਬੂਤ ਮੁੱਲ
ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਕਰਵਾਲ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਕਰਵਾਲ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ। ਯੂਨੀਅਨ ਭਾਰਤ ਦਾ (1990) 2 ਐਸਸੀਸੀ 409 ਅਤੇ ਕਨ੍ਹਈਆ ਲਾਲ ਬਨਾਮ ਕਨ੍ਹਈਆ ਲਾਲ ਭਾਰਤ ਸੰਘ (2008) 4 ਐਸਸੀਸੀ 668, ਅਤੇ ਕੁਝ ਹੋਰ ਫੈਸਲੇ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਅਬਦੁਲ ਰਸ਼ੀਦ
5. ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ (2001) 9 ਐਸਸੀਸੀ 578 ਅਤੇ ਨੂਰ ਆਗਾ ਬਨਾਮ। ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ (2008) 16 ਐਸਸੀਸੀ 417, ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਕਿ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ, ਇੱਕ ਦੰਡਾਤਮਕ ਕਾਨੂੰਨ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ, ਕਸਟਮਜ਼ ਐਕਟ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ, ਜੀ 1962 ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਐਕਟ, 1944, ਜਿਸ ਦਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਦੇ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਫੈਸਲੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ
ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ.ਐਸ. ਐਕਟ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਇਹਨਾਂ ਐਕਟਾਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਉਪਯੋਗੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ- ਪੈਰਾ 33 ਦੇਖੋ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਈ ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

---

*ਐਡ. ਨੋਟ: ਆਰ. ਐਫ. ਨਰੀਮਨ, ਜੇ. (ਆਪਣੇ ਲਈ ਅਤੇ ਨਵੀਨ ਸਿਨਹਾ, ਜੇ.) ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਫੈਸਲਾ

ਰੈਫਰਲ ਆਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਕਰਵਾਲ (ਸੁਪਰਾ) ਅਤੇ ਕਨ੍ਹਈਆ ਲਾਲ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਅਨੁਪਾਤ 'ਤੇ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੱਡੀ ਬੈਂਚ ਕੋਲ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ:

"41. ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਇੱਕ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਕੋਲ ਭੇਜਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਮੁੱਦਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਅਧਿਕਾਰੀ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵਜੋਂ ਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ ਜਾਂ ਨਹੀਂ।

42. ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਹੋਰ ਸਬੰਧਤ ਮੁੱਦਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 67 ਅਧੀਨ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਭਾਵੇਂ
ਅਧਿਕਾਰੀ ਨਾਲ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵਜੋਂ ਵਿਵਹਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ, ਇਸ ਨੂੰ ਵੀ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਕੋਲ ਭੇਜਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਪਹਿਲੇ ਮੁੱਦੇ ਦੇ ਇੱਕ ਪਹਿਲੂ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਅਜਿਹੇ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 161 ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਿਆਨ ਜਾਂ ਇਹ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 164 ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਿਆਨ ਦੇ ਚਰਿੱਤਰ ਨੂੰ ਲੈਂਦਾ ਹੈ।

43. ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਇਸ ਦੂਜੇ ਸਬੰਧਿਤ ਮੁੱਦੇ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹਾਂਗੇ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀ ਜੈਨ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 67 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਉਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਜਿਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ
ਕਸਟਮਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 108 ਜਾਂ ਆਬਕਾਰੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਈ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਦੋਵਾਂ ਸਮੂਹਾਂ ਵਿੱਚ ਗੁਣਾਤਮਕ ਅੰਤਰ ਹੈ।
ਪ੍ਰਬੰਧ[ਸੋਧੋ] ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਸਟਮਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 108 ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ,
ਇਹ ਕਸਟਮ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ "ਗਵਾਹੀ ਦੇਣ" ਅਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਬੁਲਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ ੧੪ ਤਹਿਤ ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਵੀ ਇਹੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 67 ਦੀ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਹੈ
ਵੱਖਰਾ। ਇਸ ਫਰਕ ਨੂੰ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸ਼ਾਹਿਦ ਖਾਨ ਬਨਾਮ ਸ਼ਾਹਿਦ ਖਾਨ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਇਆ ਹੈ। ਮਾਲ ੀਆ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ
ਇੰਟੈਲੀਜੈਂਸ [2001 ਸੀਆਰਆਈ ਐਲਜੇ 3183 (ਏਪੀ)]।

ਸ਼੍ਰੀ ਸੁਸ਼ੀਲ ਕੁਮਾਰ ਜੈਨ, 2013 ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 152 ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ; 2011 ਦਾ 836; 433
2014; 2015 ਦੇ 77 ਅਤੇ 2017 ਦੇ 1202 ਨੇ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਛੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ਦੀ ਰੂਪਰੇਖਾ ਦਿੱਤੀ, ਜੋ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਦੋ ਮੁੱਦਿਆਂ ਤੱਕ ਉਬਲਦੇ ਹਨ, ਅਰਥਾਤ:

"1. ਕੀ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰੀ "ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 42 ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰਪ੍ਰਾਪਤ" ਅਤੇ/ਜਾਂ "ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 53 ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰਪ੍ਰਾਪਤ ਅਧਿਕਾਰੀ" "ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ" ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ।
ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ 'ਤੇ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 25 ਤਹਿਤ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਅਤੇ

[ਆਰ. ਐਫ. ਨਰੀਮਨ, ਜੇ.]

ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਹੱਦ, ਸੁਭਾਅ, ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਦਾਇਰਾ ਕੀ ਹੈ

ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ.ਐਸ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 67 ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਜੋ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਇਸ ਦੀ ਧਾਰਾ 42 ਅਧੀਨ ਉਪਲਬਧ ਹੈ ਅਤੇ ਵਰਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਕੀ ਧਾਰਾ 67 ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ

ਕਿਸੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਲਈ ਠੋਸ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ?

4. ਸ਼੍ਰੀ ਜੈਨ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ ਜੋ, ਉਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਐਕਟ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਇੱਕ ਪੂਰਾ ਕੋਡ ਹੈ. ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਕਈ ਵਾਰ ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤਾ, 1973 ("ਸੀਆਰਪੀਸੀ") ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ; ਕਈ ਵਾਰ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ; ਅਤੇ ਕਈ ਵਾਰ ਇਹ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਸੋਧਾਂ[ਸੋਧੋ] ਸ਼੍ਰੀ ਜੈਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 41 (2) ਅਤੇ ਧਾਰਾ 42 ਵਿੱਚ 'ਪਹਿਲੀ ਸੂਚਨਾ ਰਿਪੋਰਟ' ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਇਸ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ। ਕਿਉਂਕਿ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 68 ਤਹਿਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਸਰੋਤ ਨੂੰ ਗੁਪਤ ਰੱਖਣਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਤਹਿਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਸੂਚਨਾ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 42 ਤਹਿਤ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸੌਂਪੇ ਗਏ ਕੰਮ ◌ਾ◌ਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਚਾਰ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦਾਖਲਾ, ਤਲਾਸ਼ੀ, ਜ਼ਬਤ ਜਾਂ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ। ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਇਹ, ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 53 ਨਾਮਜ਼ਦ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸਾਰਿਆਂ ਨਾਲ ਨਿਵੇਸ਼ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਾਂਚ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਲਈ 'ਥਾਣੇ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ' ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ, ਜੋ ਫਿਰ ਧਾਰਾ 42 ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਇਕੱਤਰ ਕੀਤੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨੂੰ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਨਾਮਜ਼ਦ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਸੌਂਪੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣਗੀਆਂ 53, ਅਤੇ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 36ਏ (1) (ਡੀ) ਤਹਿਤ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 173 ਤਹਿਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਅੰਤਿਮ ਰਿਪੋਰਟ ਸੌਂਪੇ ਜਾਣ ਨਾਲ ਸਮਾਪਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਵਿਦਵਾਨ ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ ਅਨੁਸਾਰ, ਧਾਰਾ 67 ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਧਾਰਾ 42 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮੰਗਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਅੱਗੇ ਵਧੇ ਬਿਨਾਂ ਧਾਰਾ 42 ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੇ "ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ" ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, "ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ", ਜੋ "ਸ਼ੱਕ ਕਰਨ ਦੇ ਕਾਰਨ" ਨਾਲੋਂ ਉੱਚੀ ਸੀਮਾ 'ਤੇ ਹੈ - ਕਿਹੜੇ ਵਾਕ ਵਿੱਚ ਹੈ ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ.ਐਸ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 49 ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਗਈ ਹੈ - ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਵਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਲਈ ਇੱਕ ਸ਼ਰਤ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੀ ਜੈਨ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਧਾਰਾ 67 ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਪੂਰਵ-ਪੂਰਵ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਹੈ ਧਾਰਾ 42 ਅਧੀਨ ਨਾਮਜ਼ਦ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦਾ। ਫਿਰ ਉਹ ਬਹਿਸ ਕਰਨ ਲੱਗਾ

ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਨਿੱਜਤਾ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਕੇਐਸ ਪੁੱਟਸਵਾਮੀ ਅਤੇ ਏਐਨਆਰ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। v. ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਓ.ਆਰ. (2017) 10 ਐਸਸੀਸੀ 1. ਉਸਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਇਸ ਲਈ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਧਾਨਕ ਸੰਤੁਲਨ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਦਾ ਹੈ

ਇੱਕ ਜਾਂਚ ਅਤੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਪਰਦੇਦਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ। ਉਸ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 67 ਤਹਿਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੀ ਤੁਲਨਾ "ਸਬੂਤ" ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ, ਜੋ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਸਬੂਤ ਐਕਟ, 1872 ("ਸਬੂਤ ਐਕਟ") ਦੇ ਤਹਿਤ "ਸਬੂਤ" ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਅਨੁਸਾਰ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸਿਰਫ ਸਬੂਤ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ

ਕਿ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ ੧੬੪ ਤਹਿਤ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਵੀ ਹਨ ਠੋਸ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ। ਫਿਰ ਉਸਨੇ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਦੀ ਧਾਰਾ ੬੭ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਕੀਤੀ

ਸਬੂਤ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਨ ਲਈ ਮਾਲ ਐਕਟਾਂ ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨਾ,

ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਸਟਮਜ਼ ਐਕਟ 1962 ਦੀ ਧਾਰਾ 108 ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਐਕਟ 1944 ਦੀ ਧਾਰਾ 14। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 161-164 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੋਈ ਵੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਉਪਾਅ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹਨ।

ਸੀ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਜਦੋਂ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 67 ਤਹਿਤ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਧਾਰਾ 67 ਤਹਿਤ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਬਿਆਨ ਠੋਸ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ ਜਿਸ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਦਲੀਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਜੇ ਪੁਲਿਸ ਵਿਭਾਗ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 42 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਬਹੁਤ ਹੀ ਅਸੰਤੁਲਿਤ ਹੋਵੇਗਾ

ਧਾਰਾ 67 ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਹੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ, ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿਸ 'ਤੇ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 25 ਦਾ ਅਸਰ ਪਵੇਗਾ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਅਧਿਕਾਰੀ

ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਉਹੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ, ਜੋ ਨਿਯਮਤ ਪੁਲਿਸ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣਗੇ, ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਉਪਾਵਾਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਨਗੇ। ਸ਼੍ਰੀ ਜੈਨ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਬਹੁਤ ਸਖਤ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਹੋਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ ਈ ਨੂੰ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸੁਰੱਖਿਆ ਉਪਾਵਾਂ ਦੀ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ. ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਧਾਰਾ 67 ਤਹਿਤ ਚਪੜਾਸੀ, ਸਿਪਾਹੀ ਜਾਂ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਰੈਂਕ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ, ਪਰ ਧਾਰਾ 53 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਸੀਨੀਅਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਦੇ ਉਲਟ ਹੋਵੇਗਾ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਧਾਰਾ 53 ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ

ਕਿਸੇ ਥਾਣੇ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਦੇ ਨਾਮਜ਼ਦ ਅਧਿਕਾਰੀ 'ਤੇ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ। ਇਹ, ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਕੋਲ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 160-173 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸਾਰੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਹੋਣਗੀਆਂ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 36ਏ (1) (ਡੀ) ਤਹਿਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਦੀ ਧਾਰਾ ੫੩ ਏ

ਜੀ ਐਕਟ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 161 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ, ਜੋ ਕਿ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 162 ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਸਿਰਫ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 53 ਏ ਤਹਿਤ ਦੱਸੇ ਗਏ ਦੋ ਸੰਕਟਕਾਲੀਨ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਢੁਕਵੇਂ ਹਨ, ਜੋ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 162 ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਆਮ ਨਿਯਮ ਦੇ ਅਪਵਾਦ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਉਸਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਧਾਰਾ 67

ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ.ਐਸ. ਐਕਟ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ ੫੩ ਏ ਨੂੰ ਬਾਈਪਾਸ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ

[ਆਰ. ਐਫ. ਨਰੀਮਨ, ਜੇ.]

ਓਟੀਓਜ਼। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਸ ਤੱਥ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਸਾਰੇ ਅਪਰਾਧ ਹਨ

ਕ

ਸਟਮਜ਼ ਐਕਟ, 1962 ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਐਕਟ, 1944 ਵਰਗੇ ਮਾਲੀਆ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੇ ਉਲਟ, ਇੱਕ ਸੰਗਿਆਯੋਗ ਅਪਰਾਧ, ਅਤੇ ਫਿਰ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ "ਸ਼ਿਕਾਇਤ"
ਜਿਸ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 36ਏ (1) (ਡੀ) ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।
ਇਸ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 59 (3) ਤਹਿਤ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾ ਹਵਾਲਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਧਾਰਾ 53 ਤਹਿਤ ਸਬੰਧਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਦੇਣ ਦੀਆਂ ਬੇਨਿਯਮੀਆਂ ਵੱਲ ਵੀ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ
ਕਿਸੇ ਥਾਣੇ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ, ਜੋ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ
ਇਹ ਇੱਕ ਅੰਤਿਮ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਖਤਮ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਲਟਕਦਾ ਛੱਡ ਦੇਵੇਗਾ. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜੇ ਸਬੰਧਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਰਿਹਾਅ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 169 ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ। ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 169 ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ
ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੇ

ਉ

ਸ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਸੀ ਸਬੂਤ ਲੋੜੀਂਦੇ ਪਾਏ ਗਏ ਹਨ। ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਧਾਰਾ 59 (3) ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ, ਇਸ ਦਲੀਲ ਵਿੱਚ ਸ੍ਰੀ ਜੈਨ ਨੇ ਇਸ ਤੱਥ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਤਹਿਤ "ਸ਼ਿਕਾਇਤ" ਵਿੱਚ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅੰਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ
ਅਤੇ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਤਹਿਤ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ, ਕਿਉਂਕਿ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾ ਚੁਕੀ ਹੈ। ਉਹ
ਇਸ ਲਈ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕਿ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਕਰਵਾਲ (ਸੁਪਰਾ) ਅਤੇ ਕਨ੍ਹਈਆ ਲਾਲ (ਸੁਪਰਾ) ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਸਾਡੇ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਗਲਤੀ ਨਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜੋ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਮਾਲ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਨ, ਨਾ ਕਿ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਵਰਗੇ ਦੰਡਾਤਮਕ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨਾਲ। ਫਿਰ ਉਸਨੇ ਸਾਨੂੰ ਆਰਟੀਕਲ 20 (3) ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ
ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ, ਅਤੇ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 25, ਅਤੇ ਇੱਕ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ

ਕੇ

ਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਬਹੁਤਾਤ ਇਸ ਨੁਕਤੇ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ, ਕਿਉਂਕਿ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਤਰੀਕਿਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਕਿਸੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨਾਂ, ਚਾਹੇ ਉਹ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੋਣ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ, 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ
ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ। ਫਿਰ ਉਸਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਕਈ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ "ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ" ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ
ਇਸ ਲਈ ਫੰਕਸ਼ਨਲ ਟੈਸਟ ਲਾਗੂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ, ਜਿਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਕੰਮ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ, ਉਸ ਨੂੰ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 25 ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇੱਕ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਪਣੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਦੇ ਦੌਰਾਨ, ਉਸਨੇ ਇਸ ਦੇ ਕਈ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ

ਜੀ

ਕੋਰਟ, ਅਤੇ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਬਰਕਤ ਰਾਮ (1962) 3 ਐਸਸੀਆਰ 338 ਦੇ ਫੈਸਲੇ; ਰਾਜਾ ਰਾਮ ਜੈਸਵਾਲ ਬਨਾਮ ਰਾਜਾ ਰਾਮ ਜੈਸਵਾਲ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ (1964) 2
752; ਬਡਕੂ ਜੋਤੀ ਸਾਵੰਤ ਬਨਾਮ ਮੈਸੂਰ ਰਾਜ (1966) 3 ਐਸਸੀਆਰ 698;
ਰੋਮੇਸ਼ ਚੰਦਰ ਮਹਿਤਾ ਬਨਾਮ ਰੋਮੇਸ਼ ਚੰਦਰ ਮਹਿਤਾ ਵਿ. ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਰਾਜ (1969) 2 ਐਸਸੀਆਰ 461; ਇਲਿਆਸ ਬਨਾਮ ਇਲਿਆਸ ਵੀ. ਕਸਟਮ ਕਲੈਕਟਰ, ਮਦਰਾਸ (1969) 2 ਐਸਸੀਆਰ 613; ਅਤੇ

ਬਾਲਕਿਸ਼ਨ ਏ. ਦੇਵੀਦਿਆਲ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ (1980) 4 ਐਸਸੀਸੀ 600. ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਅਤੇ ਰੇਲਵੇ ਜਾਇਦਾਦ (ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਬਜ਼ਾ) ਐਕਟ, 1966, ਸਮੁੰਦਰੀ ਕਸਟਮ ਐਕਟ, 1878, ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਐਕਟ, 1944 ਅਤੇ ਕਸਟਮਜ਼ ਐਕਟ, 1962 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਦਾ ਇੱਕ ਲਾਭਦਾਇਕ ਚਾਰਟ ਵੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ।

5. ਸ਼੍ਰੀ ਪੁਨੀਤ ਜੈਨ ਨੇ ਮੁਕੇਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਰਾਜ (ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਨਾਰਕੋਟਿਕ ਸ਼ਾਖਾ) 2020 ਐਸਸੀਸੀ ਆਨਲਾਈਨ ਐਸਸੀ 700 ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਦੇ ਹਾਲ ਹੀ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਲੀਲਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਅਸਹਿਮਤੀ ਵਾਲੇ ਨੋਟ ਪਾਏ ਜਾਣੇ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਕੋਲ ਭੇਜਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਉਸਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਜਾਂਚ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਬਾਰੇ ਉਸ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ
ਧਾਰਾ ੪੨ ਪੜ੍ਹਆ ਤੋਂ ਹੀ ਸਿਰਫ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਸੀ
ਅਤੇ ਜਾਂਚਕਰਤਾ ਇੱਕੋ ਜਿਹਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਜੇ ਪੱਖਪਾਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮਾ ਖਰਾਬ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ.

ਸ਼੍ਰੀ ਆਨੰਦ ਗਰੋਵਰ, ਵਿਦਵਾਨ ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਜੋ 2017 ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 90 ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ, ਇਸ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ
ਦੋਵੇਂ ਜੈਨ, ਪੇਰੇ ਅਤੇ ਫਿਲਸ. ਵਿਦਵਾਨ ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ ਨੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਕੇ ਕਿਹਾ ਕਿ
ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ.ਐਸ. ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਧਾਰਾਵਾਂ ਜੋ ਦਰਸਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਬਹੁਤ ਸਖਤ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥ ਜਾਂ ਸਾਈਕੋਟ੍ਰੋਪਿਕ ਪਦਾਰਥ ਦੀ "ਵਪਾਰਕ ਮਾਤਰਾ" ਵਜੋਂ ਸਮਝੀ ਜਾਂਦੀ ਚੀਜ਼ ਰੱਖਣ ਲਈ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਸਜ਼ਾ ਸੀ, ਘੱਟੋ ਘੱਟ 10 ਦੀ ਸਖਤ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੀ।
ਸਾਲ, 20 ਸਾਲ ਤੱਕ. ਇਹ, ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਉਠਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਧਾਰਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀਆਂ ਸਖਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਸਭ ਨੇ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਨੂੰ ਬਣਾਇਆ
ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਸਖਤ ਉਪਾਅ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ, ਜੋ ਕਿ ਜਿੰਨਾ ਸਖਤ ਹੋਵੇਗਾ, ਉਸ ਵਿੱਚ ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਤਲਾਸ਼ੀ, ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਵਿਰੁੱਧ ਲੋੜੀਂਦੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਉਪਾਅ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਇਹ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਅਧਿਆਇ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੋਵੇਗੀ। ਉਸਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੰਡਕਾਰੀ ਸੀ,
ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਰੈਗੂਲੇਟਰੀ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ, ਪਰ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਅਸੀਂ
ਉਹ ਸਿਰਫ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਾਲੀਆ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਤੋਂ ਵੱਖ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਮਾਲੀਆ ਇਕੱਤਰ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਸਜ਼ਾ. ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਸ ਤੱਥ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 67 ਤਹਿਤ "ਜਾਂਚ" ਨਿਆਂਇਕ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਜਾਂਚ ਹੈ।
ਧਾਰਾ 42 ਦੇ ਤਹਿਤ "ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ" ਬਣਾਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੁੱਢਲੀ ਤੱਥ-ਖੋਜ ਅਭਿਆਸ, ਜੋ ਫਿਰ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 50 ਦਾ ਵੀ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ।
ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਿਹੜੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਤਹਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਣਾ ਅਸੰਭਵ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਧਾਰਾ 67 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਦੇ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ

[ਆਰ. ਐਫ. ਨਰੀਮਨ, ਜੇ.]

ਵਧੇਰੇ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਉਪਾਵਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ

ਫਿਰ ਅਧਾਰਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ. ਉਸਨੇ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ (1999), 6 ਐਸਸੀਸੀ 172 ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿਜੇ ਸਿੰਘ ਚੰਦੂਭਾ ਜਡੇਜਾ ਬਨਾਮ ਵਿਜੇ ਸਿੰਘ ਚੰਦੂਭਾ ਜਡੇਜਾ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ।
ਗੁਜਰਾਤ ਰਾਜ (2011) 1 ਐਸਸੀਸੀ 609 ਇਹ ਦਲੀਲ ਦੇਣ ਲਈ ਕਿ ਉਪ-ਧਾਰਾਵਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ
(5) ਅਤੇ (6) ਨੂੰ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 50 ਵਿੱਚ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਧਾਰਾ 50 (1) -(4) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ, ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ
ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਅਤੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਥਿਤੀਆਂ. ਉਸਨੇ ਅੱਤਵਾਦੀ ਵਰਗੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ
ਅਤੇ ਵਿਘਨਕਾਰੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ (ਰੋਕਥਾਮ) ਐਕਟ, 1987 ("ਟਾਡਾ"), ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਕੁਝ ਸੀਮਤ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 25 ਵਿੱਚ ਅਪਵਾਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਈ ਸੁਰੱਖਿਆ ਉਪਾਵਾਂ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਵਸਥਾ
ਪੰਜਾਬ (1994) 3 ਐਸਸੀਸੀ 569. ਉਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਸ ਲਈ, "ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ" ਸੀ ਨੂੰ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਮਝਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ।
ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ, ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 25 ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨਾਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ। ਉਹ ਸ਼੍ਰੀ ਜੈਨ ਦੇ ਨਾਲ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਕਰਵਾਲ (ਸੁਪਰਾ) ਅਤੇ ਕਨ੍ਹਈਆ ਲਾਲ (ਸੁਪਰਾ) ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ।
ਸ਼੍ਰੀ ਐਸ ਨਾਗਾਮੁਥੂ, ਵਿਦਵਾਨ ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ
2013 ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1826 ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ, ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 41 ਤੋਂ 43 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ, ਅਤੇ ਇਸ ਤੱਥ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਪਰਾਧ ਦੀ "ਜਾਂਚ" ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਸ਼ਕਤੀ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ
ਇਨ੍ਹਾਂ ਭਾਗਾਂ ਵਿੱਚ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 36 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਅਪਣਾਈ ਗਈ ਯੋਜਨਾ ਨੂੰ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ
36, ਇਸ ਵਿੱਚ, ਕਿਸੇ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨਾਲੋਂ ਰੈਂਕ ਵਿੱਚ ਉੱਚੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ
ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਉਸੇ ਸਥਾਨਕ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਉਹੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਉਹ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਸਟੇਸ਼ਨ ਦੀ ਸੀਮਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਇਸ ਤੱਥ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 25 ਸਿਰਫ ਨਿਰਮਾਤਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 161 ਤਹਿਤ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬਿਆਨਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ, ਜੋ ਧਾਰਾ 162 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ ਹਨ।
ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਵਿਰੋਧਾਭਾਸ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਅਤੇ ਛੱਡ ਕੇ. ਉਸਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਧਾਰਾ ੪੧ ਜਾਂ ਧਾਰਾ ੪੨ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਵੀ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ ੨੫ ਦੁਆਰਾ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 36ਏ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸਿਰਫ ਕੁਆ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ
ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਵਾਲੇ ਅਪਰਾਧ, ਅਤੇ ਜਿੱਥੇ
ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ ◌ਾ◌ੇ ਲਈ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਤੱਕ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਤਹਿਤ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 53 ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰੀ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨਗੇ ਜੋ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਤੱਕ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਯੋਗ ਹੈ, ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਦਾਇਰ ਕਰੇਗਾ

ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 36ਏ ਤਹਿਤ ਕੋਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਰਿਪੋਰਟ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਾਂਚ ਦਾ ਸਿੱਟਾ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਤੱਕ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਵਾਲੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਪੁਲਿਸ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਧਾਰਾ 36ਏ (1) (ਡੀ) ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਕੋਲ ਜਾਣ ਦੇ ਦੋ ਤਰੀਕੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਜੋਂ ਪੜ੍ਹਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ।

ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ - ਇੱਕ, ਪੁਲਿਸ ਰਿਪੋਰਟ ਰਾਹੀਂ, ਅਤੇ ਦੂਜੀ, ਬੀ ਰਾਹੀਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਕਾਇਤ।

2013 ਦੀ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 344 ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਉਦੈ ਗੁਪਤਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪੂਰਵ-ਪੁਰਖਿਆਂ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤੱਥ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 67 ਤਹਿਤ "ਜਾਂਚ" ਸੰਭਵ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ।

ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 (ਜੀ) ਤਹਿਤ "ਜਾਂਚ" ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ "ਜਾਂਚ"

ਇਹ ਕੇਵਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਜਾਂ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਜਾਂਚਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਧਾਰਾ 67 ਦੇ ਤਹਿਤ "ਪੜਤਾਲ" ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਇਸਦਾ ਸਾਧਾਰਨ ਅਰਥ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਮੁੱਢਲੀ ਤੱਥ-ਖੋਜ ਜਾਂਚ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ. ਉਹ ਕਾਨੂੰਨ ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ 'ਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦਾ ਸੀ

ਇਨਫੋਰਸਮੈਂਟ ਹੈਂਡਬੁੱਕ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ ਨੇ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਪੁਲਿਸ ਦੁਆਰਾ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 67 ਤਹਿਤ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਇਹ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 161 ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਿਆਨ ◌ਾ◌ਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋਣਗੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਹੈ ਤਾਂ ਪੁਲਿਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਧਾਰਾ 67 ਤਹਿਤ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕਰਨਾ ਬੇਹੱਦ ਅਸਧਾਰਨ ਹੋਵੇਗਾ।

ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 41 ਅਤੇ 42 ਦੇ ਤਹਿਤ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 161 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਈ ਬਿਆਨ ਨਹੀਂ ਹਨ - ਇਸ ਵਿੱਚ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਹਨ।

ਸਬੂਤ, ਜਿਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਪਤਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 2009 ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1750 ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਸੰਜੇ ਜੈਨ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪੂਰਵ-ਪੁਰਖਿਆਂ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਕੇ ਪੂਰਤੀ ਕੀਤੀ।

ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਦੀ ਧਾਰਾ 53ਏ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 53 ਤਹਿਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨਾਂ

ਐਕਟ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁਹਰਾਇਆ ਕਿ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 42 ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 53 ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 53 ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ "ਜਾਂਚ" ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੁਲਿਸ ਰਿਪੋਰਟ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ।

10. ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਧੀਕ ਸਾਲਿਸਿਟਰ ਜਨਰਲ ਸ਼੍ਰੀ ਅਮਨ ਲੇਖੀ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਰਾਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਮੁੱਚੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਇੱਕ ਸੰਤੁਲਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ ਜੋ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਨਾਗਰਿਕ ਦੋਵਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਈ ਸੁਰੱਖਿਆ ਉਪਾਅ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਉਹ ਇਹ ਦੱਸਣ ਲਈ ਦਰਦ ਵਿੱਚ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਉਸਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ

ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 67 ਤਹਿਤ ਦਰਜ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ,

[ਆਰ. ਐਫ. ਨਰੀਮਨ, ਜੇ.]

ਇਸ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ, ਕਿਸੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਹੋਵੇਗਾ

ਐ

ਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਹ ਤਾਂ ਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 24 ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੁੰਦੀ ਹੈ
ਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਸਵੈਇੱਛਤ ਅਤੇ ਸੱਚਾ ਦੋਵੇਂ ਸੀ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿੱਚ
ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਉਸਨੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਕੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਡੀ.ਕੇ. ਬਾਸੂ ਬਨਾਮ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਜੋ ਸੁਰੱਖਿਆ ਉਪਾਅ ਦੱਸੇ ਗਏ ਹਨ। ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ (1997) 1 ਐਸਸੀਸੀ 416 'ਤੇ 435,436, ਹੁਣ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ
ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਅਧਿਆਇ 5 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਸੁਰੱਖਿਆ ਉਪਾਅ ਕਰੇਗਾ
ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ.ਐਸ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ ੬੭ ਤਹਿਤ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਬੂਲਨਾਮੇ ਵੀ ਚਲਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਸ ਦੀ ਸਾਦੀ ਭਾਸ਼ਾ 'ਤੇ ਧਾਰਾ 67 ਧਾਰਾ 42 ਵਿੱਚ ਬੋਲੀ ਗਈ "ਜਾਣਕਾਰੀ" ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਜਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ "ਲੋੜ" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੀ ਹੈ।
ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਤੋਂ "ਮੰਗੀ ਗਈ" ਜਾਣਕਾਰੀ। ਉਸਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ, ਜਿਸ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ

ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸੀ ਫੈਸਲੇ, ਕਿ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ, ਜੇ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਸਬੂਤ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਰੂਪ ਹਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਉਹ ਤੱਥ ਹਨ ਜੋ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਜਾਣੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਉਹ ਸਵੈ-ਇੱਛਾ ਨਾਲ ਗਵਾਹੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ. ਉਸਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਧਾਰਾ ੧੯੦
ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਦੀ ਧਾਰਾ 36ਏ (1) (ਡੀ) ਦੁਆਰਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ
ਐਕਟ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 190 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਪੁਲਿਸ ਰਿਪੋਰਟ ਦਰਜ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ, ਉਸ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ
ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਕਰਵਾਲ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ। ਫਿਰ ਉਸਨੇ ਬਡਕੂ ਜੋਤੀ ਸਾਵੰਤ (ਸੁਪਰਾ) ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ, ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਹਵਾਲਾ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਈ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਇਕੋ ਇਕ ਟੈਸਟ ਹੈ ਕਿ ਕੀ
ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ "ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ" ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਅਜਿਹਾ ਵਿਅਕਤੀ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ

ਈ ਨੂੰ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ ੧੭੩ ਤਹਿਤ ਰਿਪੋਰਟ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 53 ਵਿੱਚ ਨਾਮਜ਼ਦ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ
ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਬਣਨ ਲਈ - ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਜਾਂਚ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਆਖਰਕਾਰ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 173 ਤਹਿਤ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦਾਇਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਜੋ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸੀ ਉਹ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਸਿਰਫ ਇੱਕ
ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਾ 36ਏ (1) (ਡੀ) ਤਹਿਤ "ਸ਼ਿਕਾਇਤ" ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।
ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ.ਐਸ. ਐਕਟ - ਪੁਲਿਸ ਰਿਪੋਰਟ ਸਿਰਫ ਪੁਲਿਸ ਫੋਰਸ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਐਕਟ, 1861 ਦੇ ਤਹਿਤ ਗਠਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸ੍ਰੀ ਜੈਨ ਦੀ ਇਸ ਦਲੀਲ ਨਾਲ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸਹਿਮਤੀ ਪ੍ਰਗਟਾਈ ਕਿ ਧਾਰਾ 36ਏ (1) (ਡੀ) ਤਹਿਤ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਸਿਰਫ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 59 (3) ਤਹਿਤ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਵੇਗੀ।
ਅਤੇ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਲਈ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 () ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ

ਸੀ

ਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 (ਡੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ "ਸ਼ਿਕਾਇਤ" ਦਾ ਜੀ, ਜਿਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਫਿਰ ਉਸਨੇ ਕਈ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ
ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ, ਜਿੱਥੇ "ਪੁਲਿਸ" ਜਾਂ "ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਜਾਂ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਉਲਟ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜੋ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸੈਟਅਪਾਂ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਧਾਰਾ 53 ਏ ਇੱਕ ਬਣਦੀ ਹੈ।

ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 25 ਦੀ ਵੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਰਾਜਾ ਰਾਮ ਜੈਸਵਾਲ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਬਹੁਮਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਹੈਰਾਨੀਜਨਕ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀਆਂ ਕਈ ਧਾਰਾਵਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਗਲਤ ਟੈਸਟ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਧਾਰਾ 25 ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕਿਸ ਨੂੰ "ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ" ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ

ਐਕਟ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਉਸਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਧਾਰਾ 41 ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਤੇ ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ.ਐਸ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 42 ਨੂੰ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖਰਾਬ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਬਕਾਇਦਾ ਪੁਲਿਸ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਅਧਿਕਾਰੀ ਤੀਜੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹਨ-ਕਬੂਲਨਾਮੇ ਵਸੂਲਣ ਲਈ ਡਿਗਰੀ ਉਪਾਅ। ਫਿਰ ਉਸਨੇ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 67 ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ, ਉਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, "ਜਾਂਚ" ਸ਼ਬਦ ਇੱਕ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਤੇ ਸ਼ਬਦ "ਜਾਂਚ" ਹੈ, ਅਤੇ ਸ਼ਬਦ "ਜਾਂਚ" ਹੈ. ਇਹ ਉਹੀ ਸ਼ਬਦ ਹੈ ਜੋ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 161 ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਮੁੱਲ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 67 ਤਹਿਤ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਬਿਆਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 162 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਉਪਾਵਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਜਾਂਚ ਧਾਰਾ 67 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਮੱਗਰੀ ਇਕੱਤਰ ਕਰਨ ਦੇ ਪੜਾਅ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਮੁਕੇਸ਼ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਦੇ ਤਾਜ਼ਾ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ

ਸਿੰਘ (ਸੁਪਰਾ)। ਉਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਸ ਲਈ, ਹਵਾਲਾ ਆਦੇਸ਼ ਖੁਦ ਹੈ

ਗਲਤ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਇਸ ਦਾ ਕੋਈ ਹਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਕਰਵਾਲ (ਸੁਪਰਾ) ਅਤੇ ਕਨ੍ਹਈਆ ਲਾਲ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਨੂਰ ਆਗਾ (ਸੁਪਰਾ) ਵਰਗੇ ਬਾਅਦ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਸਾਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਕਈ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੇ ਉਲਟ ਹਨ

ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ।

ਸਾਲ 2017 ਦੇ ਐਸਐਲਪੀ (ਸੀ.ਆਰ.ਐਲ.) 1202 ਵਿੱਚ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਧੀਕ ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਨਰਲ ਸ਼੍ਰੀ ਸੌਰਭ ਮਿਸ਼ਰਾ ਨੇ ਵਿਦਵਾਨ ਏਐਸਜੀ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਨੂੰ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਦੁਹਰਾਇਆ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 67 ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਿਸੇ ਦੇ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਦੋਸ਼ੀ, ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 164 ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ, ਪਰ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 24 ਹੀ ਅਜਿਹੇ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨਾਂ ਨੂੰ ਢੁਕਵੀਂ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਜੇ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਹ ਵੀ ਦੁਹਰਾਇਆ ਕਿ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 67 ਤਹਿਤ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਬਿਆਨ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 161 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਵਿਦਵਾਨ ਏ.ਐਸ.ਜੀ. ਦੁਆਰਾ ਦੱਸੇ ਗਏ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ।

ਸ਼੍ਰੀ ਅਨਿਰੁਧ ਮਈ, 2009 ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 2214 ਵਿੱਚ ਗੁਜਰਾਤ ਰਾਜ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ; 2013 ਦਾ 344; ਅਤੇ 2009 ਦੇ 1750 ਵਿੱਚ, ਸ਼੍ਰੀ ਅਮਨ ਲੇਖੀ, ਵਿਦਵਾਨ ਏਐਸਜੀ ਦੀਆਂ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਅਪਣਾਇਆ ਗਿਆ।

ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲਾਂ ਦੀਆਂ ਵਿਆਪਕ ਦਲੀਲਾਂ ਸੁਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ,
ਜਵਾਬ: ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਉੱਠਣ ਵਾਲੇ ਨੁਕਤਿਆਂ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਪਿਛੋਕੜ ਦੇਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

<u>ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ</u>

ਪਹਿਲੀ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਕਿਸ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ
ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਅਧਿਆਇ ਹੈ
ਆਰਟੀਕਲ 20 (3) ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਸਵੈ-ਦੋਸ਼ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ. ਆਰਟੀਕਲ 20 (3) ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:

(3) ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵਿਰੁੱਧ ਗਵਾਹ ਬਣਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ, ਐਮ.ਪੀ. ਸ਼ਰਮਾ ਅਤੇ ਓ.ਆਰ. v.
ਸਤੀਸ਼ ਚੰਦਰ 1954 ਐਸਸੀਆਰ 1077, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅੱਠ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਨੇ ਧਾਰਾ 20 (3) ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ, ਅਤੇ ਫਿਰ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਮੂਲ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ। ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪਾਠ ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ:

"ਉਪਰੋਕਤ ਪਿਛੋਕੜ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਡੀ ਨੂੰ ਇਸ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅੰਦਰੂਨੀ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ।
ਵਿਆਪਕ ਰੇਂਜ। ਨਾ ਹੀ ਇਸ ਨੂੰ ਵਰਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਸ਼ਾਬਦਿਕ ਅਰਥਾਂ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਰੱਖਣਾ ਜਾਇਜ਼ ਹੋਵੇਗਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸਿਧਾਂਤ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਉਦਾਰਤਾ ਨਾਲ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਇਸ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਅਤੇ ਰੋਕਿਆ ਜਾ ਸਕੇ
ਇਸ ਦੀ ਉਲਝਣ। ਉਹਨਾਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਨਾ ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਅਧਿਕਾਰ ਰਿਹਾ ਹੈ
ਸਾਡੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ਘੋਸ਼ਿਤ, ਇਸ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਭਾਗਾਂ ਨਾਲ ਮਿਲਾ ਕੇ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। (1) ਇਹ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਜੋ "ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ" ਹੈ; (2) ਇਹ "ਗਵਾਹ ਬਣਨ ਦੀ ਮਜਬੂਰੀ" ਤੋਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਹੈ; ਅਤੇ (3) ਇਹ ਅਜਿਹੀ ਮਜਬੂਰੀ ਤੋਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਹੈ
ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਉਸਨੇ "ਆਪਣੇ ਵਿਰੁੱਧ" ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ।
(ਪੰਨਾ 1086 ਤੇ)

ਮੋਟੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਆਰਟੀਕਲ 20 (3) ਵਿੱਚ ਗਾਰੰਟੀ "ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਪੱਤਰ ਮਜਬੂਰੀ" ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ। ਇਹ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਮੌਖਿਕ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਹੈ
ਬੁਲਾਏ ਜਾਣ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਆਪਣੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰ ਰਹੇ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਸਬੂਤ ਗਵਾਹ-ਸਟੈਂਡ 'ਤੇ। ਅਸੀਂ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਗਰੰਟੀ ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਇਸ ਸ਼ਾਬਦਿਕ ਆਯਾਤ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਦੇਖ ਸਕਦੇ। ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕਰਨਾ ਇਸਦੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਉਦੇਸ਼ ਦੀ ਗਰੰਟੀ ਨੂੰ ਖੋਹਣਾ ਅਤੇ ਕੁਝ ਖਾਸ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਅਨੁਸਾਰ ਆਵਾਜ਼ ਲਈ ਪਦਾਰਥ ਨੂੰ ਗੁਆਉਣਾ ਹੋਵੇਗਾ

ਅਮਰੀਕੀ ਫੈਸਲੇ। ਆਰਟੀਕਲ 20 (3) ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਵਾਕ "ਗਵਾਹ ਬਣਨਾ" ਹੈ। ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਸਿਰਫ ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਗਵਾਹੀ ਦੇ ਕੇ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਬਲਕਿ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਪੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਜਾਂ ਸਮਝਣਯੋਗ ਇਸ਼ਾਰੇ ਕਰਕੇ ਵੀ "ਗਵਾਹ" ਬਣ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇੱਕ ਮੂਰਖ ਗਵਾਹ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ (ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 119 ਦੇਖੋ) ਜਾਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ। "ਗਵਾਹ ਬਣਨਾ" ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹੈ "ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ" ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਸਬੂਤ ਇਸ ਰਾਹੀਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਬੁੱਲ੍ਹ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਚੀਜ਼ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਜਾਂ ਹੋਰ ਵਿੱਚ ਮੋਡ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ ੧੩੯ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸੰਮਨ 'ਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਗਵਾਹ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪਰ ਇਹ ਧਾਰਾ ਉਲਟ-ਪੜਤਾਲ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਕਰਨ ਲਈ ਹੈ। ਇਹ ਇਸ ਲਈ ਇੱਕ ਗਾਈਡ ਨਹੀਂ ਹੈ "ਗਵਾਹ" ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਰਥ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਸਦੇ ਕੁਦਰਤੀ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਰਥਾਤ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ। ਦਰਅਸਲ, ਹਰ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਇੱਛਾ-ਸ਼ਕਤੀ ਕਾਰਜ, ਜੋ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਗਵਾਹੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਪੱਤਰ ਦੀ ਮਜਬੂਰੀ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਜੋ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਇੱਛਾ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਵਿਅਕਤੀ, ਚੁੱਪ ਦੇ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਰਵੱਈਏ ਦੇ ਉਲਟ ਜਾਂ ਉਸ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਸਮਰਪਣ। ਨਾ ਹੀ ਇਹ ਸੋਚਣ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਕਮਰੇ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੌਰਾਨ ਵਾਪਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਹੈ। ਆਰਟੀਕਲ 20 (3) ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਵਾਕ "ਗਵਾਹ ਬਣਨਾ" ਹੈ ਨਾ ਕਿ "ਗਵਾਹ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਣਾ": ਇਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੁਰੱਖਿਆ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਹੈ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ, "ਗਵਾਹ ਬਣਨਾ" ਸ਼ਬਦ ਸਿਰਫ ਆਦਰ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਕਮਰੇ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਪੱਤਰ ਦੀ ਮਜਬੂਰੀ ਦਾ ਪਰ ਇਹ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਗਵਾਹੀ ਤੱਕ ਵੀ ਫੈਲ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਰਸਮੀ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਆਮ ਕੋਰਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚੁਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕੀ ਇਹ ਉਪਲਬਧ ਹੈ ਹੋਰ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਹੈ।

ਇਸ ਰੌਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਧਾਰਾ 20 (3) ਤਹਿਤ ਗਾਰੰਟੀ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਨੂੰ ਉਪਲਬਧ ਹੋਵੇਗੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਐਫਆਈਆਰ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਉਤਪਾਦਨ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਤੱਕ ਵਧੇਗਾ ਸਬੂਤ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਦੀ ਵਾਜਬ ਸੰਭਾਵਨਾ ਰੱਖਦੇ ਹਨ।

(ਪੰਨਾ 1087-1088 ਤੇ)

H

[ਆਰ. ਐਫ. ਨਰੀਮਨ, ਜੇ.]

ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਚੌਥੀ ਸੋਧ ਵਾਂਗ ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿੱਜਤਾ ਦਾ ਕੋਈ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਮਰੀਕੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਬਾਰੇ, ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਥੋੜ੍ਹੀ ਦੇਰ ਬਾਅਦ ਹੋਰ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਤੱਥ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਵੀ, ਧਾਰਾ 20 (3) ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਸ਼ਾਬਦਿਕ ਪੜ੍ਹਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ. ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ

ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਗਵਾਹੀ ਦੇ ਕੇ ਗਵਾਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ,

ਪਰ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਪੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਵੀ - ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ

ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਬੁੱਲ੍ਹ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਚੀਜ਼ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਹੋਰ ਢੰਗਾਂ ਵਿੱਚ। ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇਣਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਰਸਮੀ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਉਸ ਬਿਆਨ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜੋ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਸਬੂਤ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਉਸ ਤੋਂ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਫਿਰ ਬੰਬਈ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਕਾਠੀ ਕਾਲੂ ਓਘੜ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਵਿੱਚ ਗਿਆਰਾਂ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਬੈਂਚ ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। (1963) 2 ਐਸਸੀਆਰ 10, ਕਿਉਂਕਿ ਐਮਪੀ ਸ਼ਰਮਾ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਅੱਠ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੁਝ ਪ੍ਰਸਤਾਵਾਂ 'ਤੇ ਕੁਝ ਸ਼ੰਕੇ ਉਠਾਏ ਗਏ ਸਨ। ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਤਿੰਨ ਅਪੀਲਾਂ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਵਿੱਚ ਹੱਥ ਲਿਖਤ ਦਾ ਸਬੂਤ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ ਸਬੂਤ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਹੋਰ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 73 ਦੇ ਤਹਿਤ ਲਿਖਤ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਤੀਜੇ ਵਿਚ ਧਾਰਾ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ

ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 27 ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਸੁਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ,

ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਕਿ ਐਮ.ਪੀ. ਸ਼ਰਮਾ (ਸੁਪਰਾ) ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ

ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 20 (3) ਦੇ ਤਹਿਤ ਗਾਰੰਟੀ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜਾਂ ਬਾਹਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਗਵਾਹ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਗਵਾਹੀ ਤੱਕ ਵਧਾਈ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਬਿਆਨ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ

ਜਿਸ ਨੇ ਨਿਰਮਾਤਾ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ "ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ" ਵਿੱਚ ਅੰਗੂਠੇ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਜਾਂ ਲਿਖਣ ਵਾਲੇ ਨਮੂਨੇ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ, ਕਿਉਂਕਿ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਜਾਂਚ ਲਈ ਸਰੀਰ ਦੇ ਕੁਝ ਹਿੱਸਿਆਂ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਲੈਣਾ ਅਕਸਰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ (ਦੇਖੋ ਪੰਨਾ 29). ਇਸ ਲਈ ਅਪਰਾਧਿਕ ਜਾਣਕਾਰੀ ਵਿੱਚ ਬਿਆਨ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ

ਨਿੱਜੀ ਗਿਆਨ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕੀ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 27 ਧਾਰਾ 20 (3) ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰੇਗੀ।

ਧਾਰਾ 14 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਚੁਣੌਤੀ ਨੂੰ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਦੇਵਮਨ ਉਪਾਧਿਆਏ (1961) 1 ਐਸਸੀਆਰ 14 ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇ ਸਵੈ-ਅਪਰਾਧਿਕ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹੈ

ਮਜਬੂਰੀ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਫਿਰ ਸਬੂਤ ਦੀ ਧਾਰਾ 27 ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ

ਐਕਟ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਤਾਂ ਜੋ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਬਿਆਨ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਸਤੂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰਤਾ ਰੱਖਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕੇ (ਪੰਨਾ 33-34 ਦੇਖੋ)। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ:

"(1) ਕਿਸੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਆਪਣੇ ਵਿਰੁੱਧ ਗਵਾਹ ਬਣਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਨੇ ਪੁਲਿਸ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਚੀਜ਼ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਜਿਸ ਸਮੇਂ ਇਹ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਸ ਸਮੇਂ ਪੁਲਿਸ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਦਾ ਤੱਥ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ
ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ, ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਬਿਆਨ ਦੇਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਤੱਥ,
ਸਬੂਤ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੋਰ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਮਿਲਕੇ
ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕੇਸ, ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਢੁਕਵਾਂ ਵਿਚਾਰ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਕੀ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਬਿਆਨ ਦੇਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ।

(2) ਕਿਸੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ ਪੁੱਛ-ਗਿੱਛ ਕਰਨਾ, ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਇੱਕ ਸਵੈ-ਇੱਛਤ ਬਿਆਨ, ਜੋ ਆਖਰਕਾਰ ਦੋਸ਼ੀ ਸਾਬਤ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, "ਮਜਬੂਰੀ" ਨਹੀਂ ਹੈ।

(3) "ਗਵਾਹ ਬਣਨਾ" ਇਸਦੇ ਵਿਆਪਕ ਮਹੱਤਵ ਵਿੱਚ "ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ" ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਹੈ; ਕਹਿਣ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਿਰਫ ਬਣਾਉਣਾ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੈ
ਮੌਖਿਕ ਜਾਂ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨਾਂ ਦਾ ਪਰ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦਾ ਉਤਪਾਦਨ ਵੀ ਜਾਂ
ਉਹ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇਣਾ ਜੋ ਕਿਸੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਜਾਂ ਨਿਰਦੋਸ਼ਤਾ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਢੁਕਵੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।

(4) ਪੈਰ ਜਾਂ ਹਥਲੀ ਜਾਂ ਉਂਗਲਾਂ ਜਾਂ ਨਮੂਨੇ ਦੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ ਜਾਂ ਨਮੂਨੇ ਦੇ ਅੰਗੂਠੇ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਜਾਂ ਨਿਸ਼ਾਨ ਦੇਣਾ ਜਾਂ ਸਰੀਰ ਦੇ ਹਿੱਸਿਆਂ ਨੂੰ ਰਸਤੇ ਰਾਹੀਂ ਦਿਖਾਉਣਾ
ਪਛਾਣ ਦੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਨੂੰ "ਇੱਕ ਹੋਣ ਲਈ" ਸ਼ਬਦ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ
ਗਵਾਹ".

(5) "ਗਵਾਹ ਬਣਨਾ" ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿਸੇ ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਬਿਆਨ ਜਾਂ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦੁਆਰਾ ਸੰਬੰਧਿਤ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ, ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ।

(6) "ਗਵਾਹ ਬਣਨਾ" ਇਸਦੇ ਸਾਧਾਰਨ ਵਿਆਕਰਣ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈ
ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਗਵਾਹੀ ਦੇਣਾ। ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦੀ ਇਸ ਸਖਤ ਸ਼ਾਬਦਿਕ ਵਿਆਖਿਆ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਵਧ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਹੁਣ ਵਿਆਪਕ ਅਰਥ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ, ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਜਾਂ ਲਿਖਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਅਦਾਲਤ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਗਵਾਹੀ ਦੇਣਾ।

(7) ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਅਧੀਨ ਕਥਨ ਨੂੰ ਕਿਸ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਦੇ ਅੰਦਰ ਲਿਆਉਣਾ
ਆਰਟੀਕਲ 20 (3), ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਬਿਆਨ ਦੇਣ ਸਮੇਂ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਚਰਿੱਤਰ ਵਿੱਚ ਖੜ੍ਹਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਬਿਆਨ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਉਸ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਬਣਾਉਣਾ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।
(ਪੰਨਾ 36-37 ਤੇ)

[ਆਰ. ਐਫ. ਨਰੀਮਨ, ਜੇ.]

ਇਹ ਨੋਟ ਕਰਨਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਟੇ (1) ਅਤੇ (2) ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 27 ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਏ ਬਣਾਏ ਗਏ ਸਨ।
ਐਮ.ਪੀ. ਸ਼ਰਮਾ (ਸੁਪਰਾ), ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ 'ਤੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਸ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਰਸਮੀ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਐਫਆਈਆਰ ਰਾਹੀਂ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ, ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਬਾਹਰ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਬਿਆਨ, ਚਾਹੇ ਮੌਖਿਕ ਜਾਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਨਿੱਜੀ ਗਿਆਨ 'ਤੇ, ਧਾਰਾ 20 (3) ਦੁਆਰਾ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹੈ, ਅਛੂਤਾ ਰਿਹਾ.

ਇਹ ਨੋਟ ਕਰਨਾ ਵੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਕਿ ਬਾਲਕਿਸ਼ਨ ਏ. ਦੇਵੀਦਿਆਲ ਵਿੱਚ (ਸੁਪਰਾ), ਇਨ੍ਹਾਂ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਫਿਰ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ:

"70. ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ, ਕੇਵਲ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਰਸਮੀ ਦੋਸ਼ ਹੈ ਕੋਈ ਜੁਰਮ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਧਾਰਾ 20 (3) ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ "ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ"। ਅਜਿਹਾ ਰਸਮੀ ਦੋਸ਼ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਐਫਆਈਆਰ ਜਾਂ ਰਸਮੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਜਾਂ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਰਸਮੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਜਾਂ ਨੋਟਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ। ਤੁਰੰਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵਿਰੁੱਧ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਰਸਮੀ ਦੋਸ਼ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਦੋਂ ਉਸਦੇ ਬਿਆਨ (ਬਿਆਨ) ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਸਨ ਆਰਪੀਐਫ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤਾ।

ਹੁਣ ਅਸੀਂ ਨੰਦਿਨੀ ਸਤਪਥੀ ਬਨਾਮ ਪੀਐਲ ਦਾਨੀ (1978) 2 ਐਸਸੀਸੀ 424 ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਆਉਂਦੇ ਹਾਂ। ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 20 (3) ਅਤੇ ਧਾਰਾ 161 ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰ-ਕਿਰਿਆ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

21. ਪਾਬੰਦੀ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਤੱਤ 'ਤੇ ਵਾਪਸ ਆਓ ਸਵੈ-ਦੋਸ਼ 'ਤੇ। ਧਾਰਾ 20 (3) ਅਤੇ ਧਾਰਾ 161 (2) ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਖੇਤਰ ਕਾਫ਼ੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਇੱਕੋ ਜਿਹਾ ਹੈ। ਇੰਨਾ ਜ਼ਿਆਦਾ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਵੱਲ ਝੁਕਾਅ ਰੱਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 161 (2) ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਧਾਰਾ 'ਤੇ ਸੰਸਦੀ ਚਮਕ ਹੈ। ਵਿਦਵਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਨਰਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਧਾਰਾ 20 (3), ਧਾਰਾ 161 (1) ਦੇ ਉਲਟ, ਪਹਿਲਾਂ ਪਹਿਲੇ ਪੜਾਵਾਂ 'ਤੇ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਮਾਮਲਾ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਕਥਿਤ ਬਿਆਨ, ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਉਸਨੇ ਅਮਰੀਕੀ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੇ ਕੁਝ ਹਵਾਲਿਆਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਪਰ, ਸਾਡੀ ਸਮਝ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਹ ਹਵਾਲੇ ਇੰਨੇ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਜੀ ਲੈਂਡਮਾਰਕ ਮਿਰਾਂਡਾ [ਮਿਰਾਂਡਾ ਬਨਾਮ ਐਰੀਜ਼ੋਨਾ, 384 ਯੂਐਸ 436 (1966)] ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਨੇ ਪਾਬੰਦੀ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਜਾਂਚ ਤੱਕ ਵੀ ਵਧਾ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਆਰਟੀਕਲ 20 (3), ਜੋ ਕਿ ਸਾਡੀ ਵਿਵਸਥਾ ਹੈ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਟੌਤੀ ਦੀ ਮੰਗ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ। ਅਜਿਹਾ ਸੰਕੀਰਣ ਅਰਥ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੇਵਲ ਦੋ ਮੁੱਢਲੇ ਸਵਾਲ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ

ਉਹ ਧਾਰਾ ਜੋ ਬੁੱਲ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਜਾਜ਼ਤ ਯੋਗ ਚੁੱਪ ਵਿੱਚ ਸੀਲ ਕਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ: () ਕੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ "ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ" ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਦੇਣ ਲਈ ਬੁਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ? () ਕੀ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵਿਰੁੱਧ ਗਵਾਹ ਬਣਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ? ਇੱਕ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਇਸਦੀ ਪੂਰੀ ਅਰਥ-ਸੀਮਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ ਕਿ "ਕਿਸੇ ਵੀ ਦੋਸ਼ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ" ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਿਆਪਕ ਅਰਥ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਪਰਾਧ" ਅਤੇ "ਆਪਣੇ ਵਿਰੁੱਧ ਗਵਾਹ ਬਣਨਾ"। ਵਿਦਵਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ-ਜਨਰਲ, ਅਮਰੀਕੀ ਫੈਸਲਿਆਂ ਤੋਂ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਸਹਿਮਤ ਹੋਏ ਕਿ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਵਿੱਚ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 161 (2) ਕਵਰ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਨਾ ਸਿਰਫ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਥਾਣਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਦੋਸ਼ ਬਲਕਿ ਉਹ ਜੋ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧਿਕ ਦੋਸ਼ ਵਿੱਚ ਉਜਾਗਰ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਾਰ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਦਰਅਸਲ, ਇਹ ਵਿਆਪਕ ਉਸਾਰੀ, ਜੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਧਾਰਾ 20 (3), ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਧਾਰਾ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 161 (2) ਵਿੱਚ ਪਾਬੰਦੀ ਦੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਬਿਆਨ ਨਾਲ ਜੋੜਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਬਾਅਦ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਅਰਥਪੂਰਨ ਤੌਰ 'ਤੇ "ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧਿਕ ਦੋਸ਼ ਾਂ ਵਿੱਚ ਉਜਾਗਰ ਕਰਨ" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ, ਨਾ ਸਿਰਫ ਉਹ ਮਾਮਲੇ ਜਿੱਥੇ ਵਿਅਕਤੀ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਦੋਸ਼ ਦੇ ਸੰਪਰਕ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਵੀ ਹਨ ਜੋ ਉਸ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਅਪਰਾਧਿਕ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰੇਗਾ। ਲੇਖ ਵਿੱਚ 20 (3), "ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ" ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਪ੍ਰੈਸੇਂਟੀ ਵਿਚ ਰਸਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਭਵਿੱਖਵਿਚ - ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹੁਣ ਫੈਸਲੇ ਲਏ ਗਏ ਹਨ. "ਆਪਣੇ ਵਿਰੁੱਧ ਗਵਾਹ ਬਣਨਾ" ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਮਤਲਬ ਅਦਾਲਤੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨਾਲੋਂ ਵਧੇਰੇ ਹੈ। ਕੋਈ ਵੀ ਸਬੂਤ ਦੇਣਾ, ਕੋਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ, ਜੇ ਕੋਈ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੋਵੇ ਦੋਸ਼ੀ ਪ੍ਰਭਾਵ, ਗਵਾਹ ਹੋਣ ਦੇ ਵਰਣਨ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਆਪਣੇ ਆਪ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ। ਆਰਟੀਕਲ 20 (3) ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੁਆਰਾ ਫੋਰੈਂਸਿਕ ਪੜਾਅ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਨਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਸਾਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦਾ ਅਰਥ ਹਰ ਉਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਪਏਗਾ ਜਿੱਥੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਸਮੱਗਰੀ ਇਕੱਤਰ ਕਰਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ. ਕਹਿਣ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਾਂਚ ਵੀ ਪੁਲਿਸ ਪੱਧਰ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 20 (3) ਦੁਆਰਾ ਅਪਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ ਹੈ ਧਾਰਾ 161 (2) ਦਾ ਕੀ ਮਤਲਬ ਹੈ। ਇਹ ਉਪ-ਧਾਰਾ ਮੌਖਿਕ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂਚ ਅਤੇ ਉਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਛੋਟ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਅਤੇ ਜ਼ਾਬਤਾ ਸੁਰੱਖਿਆ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸਹਿ-ਅੰਤਮ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਕੋਡ ਨੂੰ ਬਦਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਧੇਰੇ ਸਥਾਈ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸਿੱਟੇ ਨੂੰ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਣਾ ਪਵੇਗਾ ਸਿਰਫ ਧਾਰਾ 161 (2) 'ਤੇ ਪਰ ਵਧੇਰੇ ਬੁਨਿਆਦੀ 'ਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਬਰਾਬਰ ਹੈ, ਧਾਰਾ 20 (3) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ.

ਸਾਡਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ ੧੬੧ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਮੁਲਜ਼ਮ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਧਾਰਾ 20 (3) ਨੂੰ ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਟਾਉਣਾ

[ਆਰ. ਐਫ. ਨਰੀਮਨ, ਜੇ.]

ਪੁਲਿਸ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਵਾਪਸ ਜਾਂਦਾ ਹੈ - ਨਹੀਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ,

ਇ

ਹ ਸਿਰਫ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ, ਧਾਰਾ 20 (3) ਅਤੇ ਧਾਰਾ 161 (1) ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਕਾਫ਼ੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਉਸੇ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ
ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਪੁਲਿਸ ਜਾਂਚ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਆਪ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ-
ਦੋਸ਼ ਅਤੇ ਚੁੱਪ ਰਹਿਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ, ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਜਾਂਚ ਜਾਂ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਕੇਸ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਬਚਾਉਂਦਾ ਹੈ
ਲੰਬਿਤ ਜਾਂ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਹੋਰ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਜੋ ਰੋਕ ਸਕਦੇ ਹਨ
ਉਸ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਸਵੈਇੱਛਤ ਖੁਲਾਸੇ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ। ਅਸੀਂ "ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਗਵਾਹੀ" ਨੂੰ ਨਾ ਸਿਰਫ ਸਰੀਰਕ ਧਮਕੀਆਂ ਜਾਂ ਹਿੰਸਾ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਪੜ੍ਹਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹਾਂ, ਬਲਕਿ ਮਾਨਸਿਕ ਤਸ਼ੱਦਦ, ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੇ ਦਬਾਅ, ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੇ ਦਬਾਅ, ਥਕਾਵਟ ਭਰੀ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ, ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਹਿਣਸ਼ੀਲ ਅਤੇ ਡਰਾਉਣੇ ਤਰੀਕਿਆਂ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੁਆਰਾ - ਨਹੀਂ

ਉ

ਲੰਘਣਾ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਜੁਰਮਾਨਾ। ਇਸ ਲਈ, ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਾਨੂੰਨੀ ਖਤਰੇ
ਜਵਾਬ ਦੇਣਾ, ਜਾਂ ਸੱਚਾਈ ਨਾਲ ਜਵਾਬ ਦੇਣਾ, ਧਾਰਾ 20 (3) ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਮਜਬੂਰੀ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ. ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤਣਾਅ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣ ਸਕਦੀ ਹੈ,
ਪਰ ਫਿਰ, ਚੁੱਪ ਦਾ ਰੁਖ ਇੱਕ ਗਿਣਿਆ ਹੋਇਆ ਜੋਖਮ ਚਲਾ ਰਿਹਾ ਹੈ. ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਜੇ ਦਬਾਅ ਦਾ ਕੋਈ ਤਰੀਕਾ ਹੈ, ਸੂਖਮ ਜਾਂ ਕੱਚਾ, ਮਾਨਸਿਕ
ਜਾਂ ਸਰੀਰਕ, ਸਿੱਧੇ ਜਾਂ ਅਸਿੱਧੇ, ਪਰ ਕਾਫ਼ੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ, ਜੋ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਵਾਲੇ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਦੋਸ਼ੀ ਤੋਂ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਸੰਕੇਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਇਹ "ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਗਵਾਹੀ" ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਧਾਰਾ 20 (3) ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ।
ਇੱਕ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਥਾਰਟੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜ਼ੋਰ ਦੇਣਾ
ਜਵਾਬ ਦੇਣਾ ਦਬਾਅ ਦਾ ਇੱਕ ਰੂਪ ਹੈ, ਖ਼ਾਸਕਰ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਦੇ ਮਾਹੌਲ ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਦਬਾਅ ਨੂੰ ਮਿਟਾਉਣ ਵਾਲੇ ਕੁਝ ਸੁਰੱਖਿਆ ਉਪਾਵਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ। ਜੇ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲਤਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਦੀਆਂ ਅਕਸਰ ਧਮਕੀਆਂ ਅਣਉਚਿਤ ਦਬਾਅ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦਾ ਰੰਗ ਲੈ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ
ਆਰਟੀਕਲ 20 (3)। ਕਾਨੂੰਨੀ ਜੁਰਮਾਨਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਦਬਾਅ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ
ਪਰ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਦੇ ਪੀੜਤ ਨੂੰ ਇਸ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਨ ਦਾ ਤਰੀਕਾ ਤਣਾਅ ਦਾ ਤੱਤ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਮਾਂਡ ਦੀ ਸੁਰ ਖਤਰਨਾਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਜਬੂਰੀ ਦੇ ਨੇੜੇ ਘੁੰਮ ਰਹੀ ਹੈ।

ਅਸੀਂ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਸਮਝਾਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਵੈ-ਦੋਸ਼ ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਉਜਾਗਰ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀ ਕੀ ਹੈ ਅਪਰਾਧਿਕ ਦੋਸ਼। ਇਹ "ਸੰਬੰਧਿਤ" ਤੋਂ ਘੱਟ ਅਤੇ "ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ" ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ। ਗੈਰ-ਪ੍ਰਸੰਗਿਕਤਾ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਪ੍ਰਸੰਗਿਕਤਾ ਜਾਇਜ਼ ਹੈ
ਪਰ ਜਦੋਂ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਅਨੁਮਾਨ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀ ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੀ ਹੈ. ਅਸੀਂ ਅੱਗੇ ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ

ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੇਖੇ ਜਾਣ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਅਤੇ ਉਸ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕੇਸ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਆਪਣਾ ਮੂੰਹ ਬੰਦ ਰੱਖਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਜੇ ਮੰਗੇ ਗਏ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਉਸਨੂੰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦੋਸ਼ ਵਿੱਚ ਅਸਲ ਜਾਂ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਦੋਸ਼ ਾਂ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਦੀ ਵਾਜਬ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਚੱਲ ਰਹੀ ਜਾਂਚ ਇਸ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਹੈ

ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸਮਝਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਪਰਾਧਿਕ ਚਰਿੱਤਰ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ

ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਜਵਾਬ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ - ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਉਂਦੇ ਸਮੇਂ ਸੈਟਿੰਗ, ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੀ ਸਮੁੱਚਤਾ, ਸਮੀਕਰਨ, ਨਿੱਜੀ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲਵੇਗੀ, ਜਿਸ ਦਾ ਜਵਾਬ ਕਾਫ਼ੀ ਨਿਰਦੋਸ਼ ਪਰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਦੇਣ 'ਤੇ ਪੈਂਦਾ ਹੈ

ਆਯਾਤ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕਲਪਨਾਤਮਕ ਦਾਅਵੇ, ਅਣਉਚਿਤ ਸ਼ੰਕੇ ਅਤੇ ਅਸਪਸ਼ਟ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਕਿਸੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਲਈ ਲੁਕਣ ਦਾ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ। ਉਹ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਸਪੱਸ਼ਟ ਰੁਝਾਨ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ, ਬਹੁਮਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ
ਆਰਟੀਕਲ 20 (3) ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ:

"205. ਸਾਡੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਤਮਕ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ, ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਕੁਝ ਗਰੰਟੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਬਿਆਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸੁਰੱਖਿਆ ਹਨ। ਆਰਟੀਕਲ 20 (3)
ਸੰਵਿਧਾਨ ਐਲਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ "ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵਿਰੁੱਧ ਗਵਾਹ ਬਣਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ"।

206. ਸਾਡੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 20 (3) ਸਵੈ-ਦੋਸ਼ ਦੀ ਮਜਬੂਰੀ ਤੋਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹੈ ਜੋ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ
ਨਿਆਂ ਸ਼ਾਸਤਰ ਅਤੇ ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਮਰੀਕੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੁਆਰਾ ਅਪਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਫੈਡਰਲ ਐਕਟਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪੰਜਵੀਂ ਸੋਧ
ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, "ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਰਾਜਧਾਨੀ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਬਦਨਾਮ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਲਈ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਗ੍ਰੈਂਡ ਜਿਊਰੀ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਜਾਂ ਦੋਸ਼ ਨਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾਵੇ, ਸਿਵਾਏ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ... ਨਾ ਹੀ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧੀ ਵਿੱਚ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਆਪਣੇ ਵਿਰੁੱਧ ਗਵਾਹ ਬਣਨ ਲਈ ਕੇਸ ...".

ਉਪਰੋਕਤ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਕੇ ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਨਿਆਂ ਦੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵਿੱਚ ਕਾਫ਼ੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 20 (3) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਗਰੰਟੀ ਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਹੈ

[ਆਰ. ਐਫ. ਨਰੀਮਨ, ਜੇ.]

ਕਿਸੇ ਵੀ ਦੋਸ਼ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਮਜਬੂਰੀ ਤੋਂ ਸੁਰੱਖਿਆ

ਆਪਣੇ ਖਿਲਾਫ ਗਵਾਹੀ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਜੁਰਮ। ਧਾਰਾ 20 (3) ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਫੈਸਲੇ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਕਾਫ਼ੀ ਹੋਵੇਗਾ ਜੇ ਸਿਰਫ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ
ਕੁਝ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਉਹ ਹਨ: (1) ਐਮ.ਪੀ.
ਸ਼ਰਮਾ ਬਨਾਮ ਸ਼ਰੀਸ਼ ਚੰਦਰਾ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ, ਦਿੱਲੀ [1954 ਐਸਸੀਆਰ 1077], (2) ਰਾਜਾ ਨਾਰਾਇਣਲਾਲ ਬੰਸੀਲਾਲ ਬਨਾਮ ਮਨੇਕ ਫਿਰੋਜ਼
ਮਿਸਤਰੀ [(1961) 1 ਐਸਸੀਆਰ 417), (3) ਬੰਬਈ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਕਾਠੀ ਕਾਲੂ
ਓਘੜ [(1962) 3 ਐਸਸੀਆਰ 10], ਅਤੇ (4) ਨੰਦਿਨੀ ਸਤਪਥੀ ਬਨਾਮ। ਪੀ.ਐਲ.
ਦਾਨੀ [(1978) 2 ਐਸਸੀਸੀ 424].

ਆਰਟੀਕਲ 22 (1) ਅਤੇ (2) ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕੁਝ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਕੋਡ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ 'ਤੇ ਆਉਂਦਿਆਂ

ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ, ਧਾਰਾ 161 ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਉਸ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਘਟਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।
ਅਜਿਹੀ ਜਾਂਚ। ਧਾਰਾ 162 ਜੋ ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੀ ਹੈ
ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕੋਈ ਵੀ ਬਿਆਨ, ਜੇ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਘਟਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਦਸਤਖਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਬਿਆਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੋਡ ਅਤੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ
ਐਕਟ। ਧਾਰਾ 162 ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਈ ਗਈ ਪਾਬੰਦੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਬਿਆਨਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਚਾਹੇ ਉਹ ਇਕਬਾਲੀਆ ਹੋਣ ਜਾਂ ਹੋਰ, ਜੋ ਕਿਸੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ।
ਕੋਡ ਦੇ ਅਧਿਆਇ ਅਧੀਨ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਚਾਹੇ ਦੋਸ਼ੀ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਨਾ। ਪਰ ਕਿਸੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਬਿਆਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ ੧੪੫ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੇ ਦੋਸ਼ੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਦਾ ਹੈ
ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 315 (1) ਦਾ ਲਾਭ ਉਠਾ ਕੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦਾ ਗਵਾਹ
ਪੁਰਾਣੇ ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 342-ਏ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਅਸਬੂਤ ਵਿੱਚ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕ ਕੇ ਗਵਾਹੀ ਦੇਣਾ ਜਾਂ
ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸ 'ਤੇ ਉਸੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਇਸ ਬਿਆਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਪਾਬੰਦੀ ਹੈ
ਧਾਰਾ 25 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਦੋਸ਼ੀ
ਸਬੂਤ ਐਕਟ, ਜਿਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕਿਸੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕੋਈ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ
ਅਤੇ ਧਾਰਾ 26 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਜਿਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਦੌਰਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕੋਈ ਵੀ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇਹ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੀ ਤੁਰੰਤ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ, ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ

ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ। ਇਕੋ ਇਕ ਅਪਵਾਦ ਧਾਰਾ ੨੭ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਧਾਰਾ ੨੬ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 27 ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਸਿਰਫ ਇੰਨੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਜਾਣਕਾਰੀ ਭਾਵੇਂ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲੱਭੇ ਗਏ ਤੱਥ ਨਾਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ
ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਦੌਰਾਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜੁਰਮ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ।

ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਦੋ ਹੋਰ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦਾ ਵੀ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ - ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 24 ਅਤੇ 30 ਅਤੇ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 164।

211. ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 24 ਇੱਕ ਕਬੂਲਨਾਮਾ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਿਸੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਲਾਲਚ, ਧਮਕੀ ਜਾਂ ਵਾਅਦੇ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਅਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 30 ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਇਕ ਜਾਂ ਵਧੇਰੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ, ਜੋ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੁਝ ਹੋਰਾਂ 'ਤੇ ਉਸੇ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਸਾਬਤ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖ ਸਕਦੀ ਹੈ।
ਅਜਿਹੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਜਿਹੇ ਕਬੂਲਨਾਮੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ
ਨਾਲ ਹੀ ਕਬੂਲਨਾਮੇ ਦਾ ਨਿਰਮਾਤਾ ਵੀ। ਧਾਰਾ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ "ਅਪਰਾਧ" ਵਿੱਚ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਉਕਸਾਉਣਾ ਜਾਂ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ।

212. ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 164 ਕਬੂਲਨਾਮੇ ਦੀ ਰਿਕਾਰਡਿੰਗ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਰਸਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਰਸਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਕੇ ਉਸ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟਾਂ ਦੁਆਰਾ ਬਿਆਨ
ਸ਼ਰਤਾਂ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਦੀਆਂ ਉਪ-ਧਾਰਾਵਾਂ (2) ਤੋਂ (6) ਅਧੀਨ ਵਿਚਾਰੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ।

213. ਹਾਲਾਂਕਿ ਪੁਰਾਣੇ ਜ਼ਾਬਤੇ ਵਿੱਚ, ਮੁੱਖ ਉਪ-ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਕਿਸੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵੱਲੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਬਿਆਨ ਜਾਂ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਨ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪਾਬੰਦੀ ਸੀ
ਧਾਰਾ 164 ਦੇ (1) ਵਿੱਚ ਹੀ, ਮੌਜੂਦਾ ਜ਼ਾਬਤੇ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨੀ ਬਾਰ ਨੂੰ ਹੁਣ ਧਾਰਾ 164 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵੱਖਰੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੁਆਰਾ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਹੈ
ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਹੈ:
ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਕਿਸੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਸ ਸਮੇਂ ਲਾਗੂ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੀ ਕੋਈ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

H

[ਆਰ. ਐਫ. ਨਰੀਮਨ, ਜੇ.]

ਇਹ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਵਿਵਸਥਾ ਹੈ ਪਰ ਉਹੀ ਅਰਥ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਜੋ ਪੁਰਾਣੇ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 164 ਦੀ ਮੁੱਖ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਏ ਹੈ।

214. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਜਾਂ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਸਵੈ-ਅਪਰਾਧਿਕ ਬਿਆਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ
ਕਿਸੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਜਦੋਂ ਉਹ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ
ਅਜਿਹੇ ਨਿਰਮਾਤਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ. ਵਧੀਕ ਸਾਲਿਸਿਟਰ ਜਨਰਲ ਦੀ ਦਲੀਲ ਹੈ ਕਿ ਰੇਲਵੇ ਪ੍ਰੋਟੈਕਸ਼ਨ ਫੋਰਸ ਐਕਟ ਜਾਂ ਰੇਲਵੇ ਜਾਇਦਾਦ (ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਕਬਜ਼ਾ) ਐਕਟ ਜਾਂ ਕਸਟਮ ਐਕਟ ਜਾਂ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕਿਸੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦਾ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ
ਐਕਸਚੇਂਜ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ
ਟਾਡਾ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਕਾਰਵਾਈ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਉਠਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਇਹ ਗਲਤ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਐਕਟਾਂ ਤਹਿਤ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸਾਰੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਨਿਆਂਇਕ ਫੈਸਲਿਆਂ ਅਨੁਸਾਰ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹਨ
ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਜੋ ਸਿਧਾਂਤ ਅੱਜ ਤੱਕ ਦਾ ਖੇਤਰ ਰੱਖਦੀਆਂ ਹਨ। ਦੇਖੋ
ਯੂਪੀ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਦੁਰਗਾ ਪ੍ਰਸਾਦ [(1975) 3 ਐਸਸੀਸੀ 210],
(2) ਬਾਲਕਿਸ਼ਨ ਏ. ਦੇਵੀਦਿਆਲ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ [(1980) 4 ਐਸਸੀਸੀ 600], (3) ਰਮੇਸ਼ ਚੰਦਰ ਮਹਿਤਾ ਬਨਾਮ ਡਬਲਯੂ.ਬੀ. ਰਾਜ [ਰਮੇਸ਼ ਚੰਦਰ ਮਹਿਤਾ ਬਨਾਮ ਡਬਲਯੂ.ਬੀ. ਰਾਜ, (1969) 2 ਐਸਸੀਆਰ 46],
(4) ਪੁਲਪਾਂਡੀ ਬਨਾਮ ਸੁਪਰਡੈਂਟ, ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ [(1992) 3 ਐਸਸੀਸੀ 259], (5) ਇਨਫੋਰਸਮੈਂਟ ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ ਬਨਾਮ ਦੀਪਕ ਮਹਾਜਨ
[(1994) 3 ਐਸਸੀਸੀ 440], ਅਤੇ (6) ਇਕੰਬਰਮ ਬਨਾਮ। ਟੀ.ਐਨ. ਰਾਜ [1972 ਐਮਐਲਡਬਲਯੂ (ਸੀ.ਆਰ.ਆਈ.) 261]
ਅਸੀਂ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਅਤੇ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਰਾਮਾਸਵਾਮੀ, ਜੇ. ਨੇ ਕੁਝ ਹੱਦ ਤੱਕ ਸਹਿਮਤੀ ਜਤਾਈ, ਪਰ ਟਾਡਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 9 (7) ਅਤੇ 15 ਦੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਵੈਧਤਾ 'ਤੇ ਅਸਹਿਮਤੀ ਪ੍ਰਗਟਾਉਂਦਿਆਂ ਐਫ
ਆਰਟੀਕਲ 20 (3) ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ:

"377. ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਸ਼ੱਕੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਇੱਜ਼ਤ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਅਪਰਾਧ ਵਿੱਚ ਉਸਦੇ ਸਵੈ-ਦੋਸ਼ ਨੂੰ ਵਿਗਾੜਨ ਜਾਂ ਹੇਰਾਫੇਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਜੋਖਮ ਦਾ ਪਰਦਾਫਾਸ਼ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ
ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਸਰੀਰਕ ਹਿੰਸਾ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਤਸੀਹੇ ਵੀ।
ਇਸ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਅਪਰਾਧਿਕ ਨਿਆਂ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੀ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ੀਲਤਾ ਵਿੱਚ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨੂੰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਪੁਲਿਸ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਅਕਸਰ ਦਬਾਅ ਅਤੇ ਤਣਾਅ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸ਼ੱਕੀ ਨੂੰ ਬੇਕਸੂਰ ਹੋਣ 'ਤੇ ਵੀ ਬਹੁਤ ਤਣਾਅ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ
ਲੁਕਾਉਣ ਜਾਂ ਦਬਾਉਣ ਲਈ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਦੁੱਗਣਾ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ

ਭੰਬਲਭੂਸਾ ਅਤੇ ਹੇਰਾਫੇਰੀ। ਇਸ ਲਈ ਨਿਰਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਇਕ ਨਾਜ਼ੁਕ ਸੰਤੁਲਨ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣਾ ਪਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧੀ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦਿਵਾਉਣ ਦੀ ਸਮਾਜ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਸਵੈ-ਦੋਸ਼ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 20 (3) ਦੇ ਤਹਿਤ ਚੁੱਪ ਰਹਿਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤੋਂ ਉਸ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ
ਹੋਰ। ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਪੁਲਿਸ ਕਿਸੇ ਸ਼ੱਕੀ ਤੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਥਾਰਟੀ ਕੋਲ ਆਪਣੀ ਨੈਤਿਕ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਉਠਾਉਣ ਦਾ ਬੇਲਗਾਮ ਮੌਕਾ ਹੈ
ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਕੈਦੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਬਿਹਤਰ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਬੂਲ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ
ਫੈਸਲਾ। ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਅਥਾਰਟੀ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਸਵਾਲ ਾਂ ਨੂੰ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੈਦੀ 'ਤੇ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਦਬਾਅ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਡਰੇ ਹੋਏ ਕੈਦੀ ਦੀ ਚੁੱਪੀ ਉਸ ਦੇ ਕੰਨਾਂ ਨੂੰ ਜਾਪਦੀ ਹੈ
ਬਦਲਾ ਲੈਣ ਦਾ ਸੱਦਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਤਸੀਹੇ ਤੋਂ ਬਚਣ ਜਾਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਜਾਂ ਘੱਟ ਸਜ਼ਾ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਸਰੋਤ ਭਰਪੂਰ ਜਾਂਚਕਰਤਾ ਕਬੂਲਨਾਮੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਾਰੀਆਂ ਸਫਲ ਰਣਨੀਤੀਆਂ ਅਪਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹੇਠਾਂ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ.

396. ਬੰਬਈ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਕਾਠੀ ਕਾਲੂ ਓਘੜ [(1962) 3 ਐਸਸੀਆਰ 10] ਕੇਸ ਵਿੱਚ 11 ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਨੇ ਬਹੁਮਤ ਅਨੁਸਾਰ ਧਾਰਾ 20 (3) ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦਿਆਂ "ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਯੋਗ ਮਜਬੂਰੀ" 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ, "ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਗਰੰਟੀ ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਇਸ ਸ਼ਾਬਦਿਕ ਆਯਾਤ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ। ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕਰਨਾ ਇਸ ਦੀ ਗਰੰਟੀ ਨੂੰ ਖੋਹਣਾ ਹੋਵੇਗਾ
ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਮਕਸਦ ਅਤੇ ਕੁਝ ਅਮਰੀਕੀ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਅਨੁਸਾਰ ਆਵਾਜ਼ ਲਈ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਗੁਆਉਣਾ। ਦਰਅਸਲ ਹਰ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਕੰਮ
ਜੋ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਉਹ ਗਵਾਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਪੱਤਰ ਦੀ ਮਜਬੂਰੀ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਜੋ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਮੌਖਿਕ ਸਬੂਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਕੰਮ, ਬੇਸ਼ਕ, ਨਾ ਤਾਂ ਉਸ ਦੀ ਚੁੱਪ ਜਾਂ ਸਮਰਪਣ ਦਾ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਰਵੱਈਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਹ ਸੋਚਣ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ
ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੁਰੱਖਿਆ ਕਿਸ ਚੀਜ਼ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਹੈ
ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਕਮਰੇ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੌਰਾਨ ਵਾਪਰਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 20 (3) ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਵਾਕ ਗਵਾਹ ਬਣਨਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਗਵਾਹ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਣਾ। ਇਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੁਰੱਖਿਆ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਇਹ "ਗਵਾਹ ਬਣਨਾ" ਸ਼ਬਦ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ, ਸਿਰਫ ਉਸ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ
ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਕਮਰੇ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਪੱਤਰ ਦੀ ਮਜਬੂਰੀ ਪਰ ਇਹ ਉਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਗਵਾਹੀ ਤੱਕ ਵੀ ਫੈਲ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਗਾਰੰਟੀ ਨੂੰ ਨਾ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਗਵਾਹੀ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਦਾਲਤ ਜਾਂ ਅਦਾਲਤ ਤੋਂ ਬਾਹਰ, ਪਰ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਵੀ ਜੋ ਨਿਰਮਾਤਾ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਂਦੇ ਹਨ. ਨੰਦਿਨੀ ਸਤਪਥੀ ਬਨਾਮ ਪੀ.ਐਲ. ਦਾਨੀ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਅੱਗੇ ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ

[ਆਰ. ਐਫ. ਨਰੀਮਨ, ਜੇ.]

ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਗਵਾਹੀ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ

ਸ

ਰੀਰਕ ਧਮਕੀ ਜਾਂ ਹਿੰਸਾ ਦੁਆਰਾ ਪਰ ਮਾਨਸਿਕ ਤਸ਼ੱਦਦ, ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੇ ਦਬਾਅ, ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੀ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ, ਥਕਾਵਟ ਭਰੀ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰਨ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ, ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਹਿਣ ਕਰਨ ਅਤੇ ਡਰਾਉਣ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ - ਉਲੰਘਣਾ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਜ਼ਾ ਨਹੀਂ।

ਸਹਾਏ, ਜੇ. ਇੱਕ ਵੱਖਰੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਕੁਝ ਹੱਦ ਤੱਕ ਸਹਿਮਤ, ਪਰ ਅਸਹਿਮਤੀ
ਧਾਰਾ 15 ਦੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਵੈਧਤਾ 'ਤੇ, ਧਾਰਾ 20 (3) ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

456. ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਗੁਨਾਹ ਦਾ ਕਬੂਲ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਆਪਣੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੁਝ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਬਣਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਸ਼ੱਕ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਹੋਵੇ. ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਇਹ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ
ਧਾਰਾ 20 (3) ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਗਰੰਟੀ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵਿਰੁੱਧ ਗਵਾਹ ਬਣਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਲੇਖ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦ 'ਅਪਰਾਧ' ਨੂੰ ਇਸਦਾ ਸਾਧਾਰਨ ਅਰਥ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਟਾਡਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਜੁਰਮ 'ਤੇ ਓਨਾ ਹੀ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿੰਨਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ। ਸ਼ਬਦ, 'ਮਜਬੂਰ'
ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ 'ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ'। ਇਹ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ
ਨਕਾਰਾਤਮਕ। ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਇੱਛਾ ਅਨੁਸਾਰ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਉਸ ਨੂੰ ਉਹ ਚੀਜ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹੀ ਉਦੋਂ ਵਾਪਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਉਹ ਇੱਛਾ ਅਨੁਸਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮਜਬੂਰੀ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਾਂ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ
ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਸੁਤੰਤਰ ਅਤੇ ਸਵੈ-ਇੱਛਾ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ. ਨਹੀਂ
ਸਭਿਅਕ ਲੋਕਤੰਤਰੀ ਦੇਸ਼ ਨੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕਿਸੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਸਵੈਇੱਛਤ ਅਤੇ ਸ਼ੱਕ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਹੈ। ਹਰ ਜਗ੍ਹਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਥਾਪਤ ਨਿਯਮਾਂ ਜਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਹਿਰਾਸਤੀ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਹੈ
ਦਾਗੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਿਰਫ ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਸੀ
ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਟਾਡਾ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਉਹ ਹੈ ਜੋ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਾਜ ਦੇ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ, ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਜਾਂ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸੀ। ਅਜਿਹੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਨਾ ਜਿਸ ਦਾ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਦੋਸ਼ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੋਵੇ, ਆਜ਼ਾਦੀ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ।
ਟਾਡਾ ਦੁਆਰਾ ਨਿਪਟਾਏ ਗਏ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਹੋਰ ਅਪਰਾਧਾਂ ਨਾਲੋਂ ਵੱਖਰੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਪਰ ਟਾਡਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਧਾਰਾ ੨੦ ਅਤੇ ੨੧ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਵਿਧਾਨਕ ਯੋਗਤਾ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ
ਅਧਿਆਇ ਦੁਆਰਾ ਗਾਰੰਟੀ ਸ਼ੁਦਾ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਜੇ

H

ਵਿਦਵਾਨ ਵਧੀਕ ਸਾਲਿਸਿਟਰ ਜਨਰਲ ਦੁਆਰਾ ਸੁਝਾਏ ਅਨੁਸਾਰ ਉਸਾਰੀ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਗੋਪਾਲਨ (ਏ.ਕੇ. ਗੋਪਾਲਨ ਬਨਾਮ ਮਦਰਾਸ ਰਾਜ, ਏਆਈਆਰ 1950 ਐਸਸੀ 27) ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਵਾਪਸ ਲਿਜਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਧਾਰਾ 15 ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਕਿਸੇ ਸੰਸਥਾ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਹੈ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਪਾਇਆ ਗਿਆ। ਕਾਨੂੰਨ ਅਜੇ ਵੀ ਨਿਰਪੱਖ ਅਤੇ ਨਿਆਂਪੂਰਨ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨ ਜੋ ਕਿਸੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਬਣਾਉਣਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 20 (3) ਅਤੇ 21।

24. ਸੇਲਵੀ ਬਨਾਮ ਸੇਲਵੀ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਤਾਜ਼ਾ ਫੈਸਲਾ। ਕਰਨਾਟਕ ਰਾਜ (2010) 7 ਐਸਸੀਸੀ 263 ਨੇ ਨਾਰਕੋ-ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਟੈਸਟਾਂ ਦੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਵੈਧਤਾ ਨਾਲ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਜਿੱਠਿਆ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ:

"179. ਹੁਣ ਅਸੀਂ ਇਸ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਵੱਲ ਮੁੜਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਕੀ ਪੌਲੀਗ੍ਰਾਫ ਜਾਂਚ ਅਤੇ ਬੀਈਏਪੀ ਟੈਸਟ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਪੱਤਰ ਦੇ ਜਵਾਬ ਾਂ ਵਜੋਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ. ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਵਿਆਪਕ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼੍ਰੇਣੀਬੱਧ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੌਖਿਕ ਗਵਾਹੀ, ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਅਤੇ ਪਦਾਰਥਕ ਸਬੂਤ। ਲੇਖ ਦਾ ਰੱਖਿਆਤਮਕ ਦਾਇਰਾ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 161 (2) ਦੇ ਨਾਲ 20 (3) ਜਾਂਚ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਵੀ ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਗਵਾਹੀ ਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੱਢਣ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ। ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਧਾਰਾ 20 (3) ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਹੇਠਲੇ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਪਰ ਧਿਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪਹਿਲੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸਮੱਗਰੀ (ਜਾਂ ਭੌਤਿਕ) ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਨਿਕਾਸੀ ਹੈ ਧਾਰਾ 20 (3) ਦੇ ਰੱਖਿਆਤਮਕ ਦਾਇਰੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਜਾਂ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਗਵਾਹੀ ਵੀ ਮਜਬੂਰੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਲੋੜੀਂਦੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੇ ਇਸਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸਮੱਗਰੀ ਅਤੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਾਲ ਪਛਾਣ ਜਾਂ ਤੁਲਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਹੈ ਜਾਂਚਕਰਤਾ।

180. ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕਹਿ ਚੁੱਕੇ ਹਾਂ ਕਿ ਨਾਰਕੋਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਟੈਸਟ ਵਿੱਚ ਟੈਸਟ ਪਾਤਰ ਦੁਆਰਾ ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਬਿਆਨਾਂ 'ਤੇ ਕਾਫ਼ੀ ਨਿਰਭਰਤਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਇਸਦਾ ਗੈਰ-ਇੱਛੁਕ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ "ਸਵੈ-ਦੋਸ਼ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਧਿਕਾਰ" ਦਾ ਅਪਮਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਕਾਠੀ ਕਾਲੂ ਓਘੜ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਟੈਸਟ ਇਹ ਕਿਸ ਦਾ ਹੈ

"ਸੰਬੰਧਿਤ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ, ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਬਿਆਨਾਂ ਜਾਂ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨਾਂ ਰਾਹੀਂ ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਦੱਸੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਨਿੱਜੀ ਗਿਆਨ ਹੈ ਜਾਂ ਜਾਂਚ ਜਾਂ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ" (ਆਈ.ਸੀ.ਆਰ. ਪੀ. 30.).

[ਆਰ. ਐਫ. ਨਰੀਮਨ, ਜੇ.]

ਮੁਸ਼ਕਲ ਇਸ ਲਈ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਬਹੁਮਤ ਦੀ ਰਾਏ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੀ ਹੈ
"ਨਿੱਜੀ ਗਵਾਹੀ" ਦੀ ਸਮਝ ਨੂੰ ਮੌਖਿਕ ਬਿਆਨਾਂ ਜਾਂ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨਾਂ ਰਾਹੀਂ ਨਿੱਜੀ ਗਿਆਨ ਦੇ ਸੰਚਾਰ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਕਰਨਾ। ਪੌਲੀਗ੍ਰਾਫ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਜਾਂ ਬੀਈਏਪੀ ਟੈਸਟ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਤੀਜੇ ਮੌਖਿਕ ਜਾਂ ਲਿਖਤੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ
ਬਿਆਨ। ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਮਾਪ ਤੋਂ ਸਿੱਟੇ ਕੱਢੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ

ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਦੌਰਾਨ ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤੀਆਂ ਸਰੀਰਕ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆਵਾਂ

ਇਹ ਟੈਸਟ। ਇਹ ਵੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪੌਲੀਗ੍ਰਾਫ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਅਤੇ ਬੀਈਏਪੀ ਟੈਸਟ ਵਰਗੇ ਟੈਸਟਾਂ ਵਿੱਚ ਟੈਸਟ ਪਾਤਰ ਦੇ ਹਿੱਸੇ 'ਤੇ "ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਇੱਛਾ ਕਾਰਜ" ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੂੰ ਗਵਾਹੀ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ
ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਟੈਸਟਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਭੌਤਿਕ ਸਬੂਤ ਸੀ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਧਾਰਾ 20 (3) ਦੇ ਰੱਖਿਆਤਮਕ ਦਾਇਰੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ.

ਸਾਨੂੰ ਕਾਠੀ ਕਾਲੂ ਓਗੜ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਮੂਲ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਪੱਤਰ ਕਾਰਜ ਨੂੰ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਸ ਦਾ ਨਿੱਜੀ ਗਿਆਨ ਹੈ
ਤੱਥ ਜੋ ਮੁੱਦੇ ਵਿੱਚ ਹਨ। ਹੋਰ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸੰਬੰਧਿਤ ਤੱਥਾਂ ਬਾਰੇ ਅਜਿਹਾ ਨਿੱਜੀ ਗਿਆਨ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ
ਮੌਖਿਕ ਜਾਂ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਸਾਧਨਾਂ ਰਾਹੀਂ ਸੰਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਐਮ.ਪੀ. ਸ਼ਰਮਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ "... ਸਬੂਤ ਬੁੱਲ੍ਹਾਂ ਰਾਹੀਂ ਜਾਂ ਉਤਪਾਦਨ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ
ਕੋਈ ਚੀਜ਼ ਜਾਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਜਾਂ ਹੋਰ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ। (ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. ਪੰਨਾ 1087 ਤੇ) ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਆਮ ਸਮਝ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੁਝ ਈ
ਸੰਚਾਰ ਦੇ ਇਸ਼ਾਰੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਸਿਰ ਹਿਲਾਉਣਾ ਵੀ ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਜਵਾਬ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ, ਕਿਸੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਤੱਥ ਬਾਰੇ ਨਿੱਜੀ ਗਿਆਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਸੰਚਾਰ ਸੰਕੇਤ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ "ਅਪਰਾਧਿਕ ਦੋਸ਼ਾਂ" ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ
ਜੁਰਮਾਨਾ" ਜਾਂ ਐਫ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਲੜੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਲਿੰਕ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ।

ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਉਜਾਗਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕਾਠੀ ਕਾਲੂ ਓਗੜ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜਾਂ ਨੇ "ਤੋਂ" ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿਵਾਦਤ ਤਕਨੀਕਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ।
ਧਾਰਾ 20 (3) ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਗਵਾਹ ਬਣੋ। ਉਸ ਸਮੇਂ,
ਭਾਸ਼ਣ ਜਾਂ ਲਿਖਤ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਸਾਧਨਾਂ ਰਾਹੀਂ ਗਿਆਨ ਦਾ ਸੰਚਾਰ ਕੋਈ ਅਜਿਹੀ ਚੀਜ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਿਸ ਦੀ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ
ਦੇ. ਪੌਲੀਗ੍ਰਾਫ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਰਗੀਆਂ ਤਕਨੀਕਾਂ ਕਾਫ਼ੀ ਅਸਪਸ਼ਟ ਸਨ ਅਤੇ ਕੁਝ ਪੱਛਮੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਯੋਗ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਸਨ ਜਦੋਂ ਕਿ ਬੀਈਏਪੀ ਤਕਨੀਕ ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਵਿਕਸਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਨੂੰ ਅਕਸਰ ਵਿਗਿਆਨਕ ਤਰੱਕੀ ਦੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਦੁਬਾਰਾ ਜਾਂਚਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ, ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਾਨੂੰ ਨਿਆਂਇਕ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਗਤੀਸ਼ੀਲ ਨਜ਼ਰੀਏ ਨਾਲ ਮੁੜ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਵੀ ਤਿਆਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਲਾਈ ਡਿਟੈਕਟਰ ਟੈਸਟਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹਵਾਲਾ ਬੇਸ਼ਕ ਸ਼ਮਰਬਰ ਵਿੱਚ ਅਮਰੀਕੀ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ [384 ਯੂਐਸ 757; 384 ਯੂਐਸ 757]
(1965)] ਫੈਸਲਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਬ੍ਰੇਨਨ, ਜੇ. ਨੇ ਯੂ.ਐੱਸ. ਪੰਨਾ 764 ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਸੀ: (ਐਲ ਐਡ ਪੰਨਾ 916)

"… ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਟੈਸਟ ਿਂਗ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰਨਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਰੀਰਕ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆਵਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਉਸਦੇ ਅਪਰਾਧ ਜਾਂ ਨਿਰਦੋਸ਼ਤਾ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਏਗੀ, ਚਾਹੇ ਉਹ ਚਾਹੇ ਜਾਂ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਉਸ ਨੂੰ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ ਹੈ
ਪੰਜਵੀਂ ਸੋਧ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਅਤੇ ਇਤਿਹਾਸ।

ਹਾਲਾਂਕਿ ਪੌਲੀਗ੍ਰਾਫ ਜਾਂਚ ਜਾਂ ਬੀਈਏਪੀ ਟੈਸਟ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਅਸਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਮੌਖਿਕ ਜਾਂ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦੇਣ ਵਰਗੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਨਤੀਜੇ ਇਕੋ ਜਿਹੇ ਹਨ. ਇਹਨਾਂ ਟੈਸਟਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਤੋਂ ਸਿੱਟੇ ਕੱਢ ਕੇ, ਪਰੀਖਕ ਇਹ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੁੰਦਾ ਹੈ
ਪਾਤਰ ਦੇ ਮਨ ਤੋਂ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੋ ਜੋ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਜਾਂਚਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ. ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਟੈਸਟ ਡਾਕਟਰੀ ਜਾਂਚ ਅਤੇ ਸਰੀਰਕ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਤੋਂ ਵੱਖਰੇ ਹਨ
ਖੂਨ, ਵੀਰਜ ਅਤੇ ਵਾਲਾਂ ਦੇ ਨਮੂਨਿਆਂ ਵਰਗੇ ਪਦਾਰਥ, ਕਿਉਂਕਿ ਟੈਸਟ ਪਾਤਰ ਦੀਆਂ ਸਰੀਰਕ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆਵਾਂ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਾਨਸਿਕ ਫੈਕਲਟੀਆਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ. ਝੂਠ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਪਾਤਰ ਦੀ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ ਦਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾਉਣ ਦੁਆਰਾ
ਉਤੇਜਨਾ ਦੇ ਨਾਲ, ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਗਿਆਨ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ
ਸੰਬੰਧਿਤ ਤੱਥ। ਇਹ ਵੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਕਿ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਉਲਟ, ਜਾਂਚਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਅਸਲ ਜਾਂ ਰਚਨਾਤਮਕ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਟੈਸਟ ਪਾਤਰ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਅਤੇ ਯਾਦਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਅਗਾਊਂ ਗਿਆਨ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ. ਇਸ ਲਈ, ਭਾਵੇਂ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਤਣਾਅਪੂਰਨ ਸਮਾਨਤਾ ਹੋਵੇ
ਵਿਵਾਦਿਤ ਟੈਸਟਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਤੀਜਿਆਂ ਅਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ, ਮਿਸਾਲਾਂ ਦੇ ਭਾਰ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਬਣਾਇਆ ਜਾਣਾ ਸੀ ਅਜਿਹੇ ਸਾਧਨਾਂ ਰਾਹੀਂ "ਨਿੱਜੀ ਗਿਆਨ" ਕੱਢਣ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਵੱਲ ਝੁਕਦਾ ਹੈ.

ਪੌਲੀਗ੍ਰਾਫ ਟੈਸਟ ਜਾਂ ਬੀਈਏਪੀ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਦੌਰਾਨ ਟੈਸਟ, ਪਾਤਰ ਇੱਕ ਮਾਨਸਿਕ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕੁਝ ਸਰੀਰਕ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆਵਾਂ। ਇਹਨਾਂ ਦਾ ਮਾਪ
ਜਵਾਬ ਫਿਰ ਜਾਂਚਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਗਿਆਨ ਦੇ ਸੰਚਾਰ ਦਾ ਅਧਾਰ ਬਣ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਗਿਆਨ ਚੱਲ ਰਹੀ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਵੇਂ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਖੋਜ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸਦੀ ਵਰਤੋਂ ਫਿਰ ਟੈਸਟ ਪਾਤਰ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ,
ਵਿਵਾਦਿਤ ਟੈਸਟਾਂ ਦਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਇਸ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ

[ਆਰ. ਐਫ. ਨਰੀਮਨ, ਜੇ.]

ਚੁੱਪ ਰਹਿਣ ਅਤੇ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕਰਨ ਵਿਚਕਾਰ ਚੋਣ ਕਰਨ ਦਾ ਪਾਤਰ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ

ਇੱ
ਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਜਾਣਕਾਰੀ. "ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਇੱਛਾ ਕਾਰਜ" ਦੀ ਲੋੜ ਅਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਪਾਤਰ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਨਿੱਜੀ ਗਿਆਨ ਦੇਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

189. ਪਿਛਲੀ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰੇ ਦੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ, ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ
ਪੋਲੀਗ੍ਰਾਫ ਜਾਂਚ ਵਰਗੇ ਟੈਸਟਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਤੀਜੇ
ਅਤੇ ਬੀਈਏਪੀ ਟੈਸਟ ਨੂੰ "ਨਿੱਜੀ ਗਵਾਹੀ" ਵਜੋਂ ਵੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ "ਸੰਬੰਧਿਤ ਤੱਥਾਂ ਬਾਰੇ ਨਿੱਜੀ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ" ਦਾ ਇੱਕ ਸਾਧਨ ਹਨ. ਇਸ ਲਈ, ਸਾਡਾ ਸਿੱਟਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਵਾਦਿਤ ਦੇ ਗੈਰ-ਇੱਛੁਕ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਨਤੀਜੇ
ਟੈਸਟ (ਅਰਥਾਤ ਨਾਰਕੋਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਤਕਨੀਕ, ਪੌਲੀਗ੍ਰਾਫ ਜਾਂਚ ਅਤੇ
ਬੀਈਏਪੀ ਟੈਸਟ) "ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਪੱਤਰ ਮਜਬੂਰੀ" ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਧਾਰਾ 20 (3) ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਢਾਲ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਸਾਡੀ ਸੋਚੀ ਸਮਝੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਲਾਜ਼ਮੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ
ਇਹ ਤਕਨੀਕਾਂ "ਸਵੈ-ਦੋਸ਼ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਧਿਕਾਰ" ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਇਸ ਲਈ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਕਤ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਮੂਲ ਤਰਕ ਸਬੂਤਾਂ ਵਜੋਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬਿਆਨਾਂ ਦੀ ਭਰੋਸੇਯੋਗਤਾ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਸਵੈ-ਨਿਰਭਰਤਾ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ।
ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ
ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੈ ਕਿ ਆਰਟੀਕਲ 20 (3) ਦਾ ਰੱਖਿਆਤਮਕ ਦਾਇਰਾ ਕਿੱਥੇ ਤੱਕ ਫੈਲਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ
ਅਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਾਂਚ ਦਾ ਪੜਾਅ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ
ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤਾ, 1973 ਦੀ ਧਾਰਾ 161 (2) ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ, ਸ਼ੱਕੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਟੈਸਟ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੂੰ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜੇ ਉਹ ਮਜਬੂਰੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਲੇਖ
20(3) ਬੋਲਣ ਅਤੇ ਵਿਚਕਾਰ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਚੋਣ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਦਾ ਹੈ
ਚੁੱਪ ਰਹਿਣਾ, ਚਾਹੇ ਬਾਅਦ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਭੜਕਾਊ ਸਾਬਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਮੁਆਫੀ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਸਾਬਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਆਰਟੀਕਲ 20 (3) ਦਾ ਉਦੇਸ਼ "ਨਿੱਜੀ ਗਿਆਨ ਦੇ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਸੰਚਾਰ ਨੂੰ ਰੋਕਣਾ ਹੈ ਜੋ ਮੁੱਦੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ"। ਹਰੇਕ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਤੀਜੇ ਵਿਵਾਦਿਤ ਟੈਸਟ ਇੱਕ "ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਪੱਤਰ" ਚਰਿੱਤਰ ਰੱਖਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨੂੰ ਪਦਾਰਥਕ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਸ਼ੁਮਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

ਸਾਡਾ ਇਹ ਵੀ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗਲਤ ਤਕਨੀਕ ਤੋਂ ਗੁਜ਼ਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰਨਾ "ਅਸਲ ਉਚਿਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ" ਦੇ ਮਿਆਰ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦਾ ਹੈ
ਆਜ਼ਾਦੀ। ਅਜਿਹੀ ਉਲੰਘਣਾ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਵਾਪਰੇਗੀ ਕਿ ਕੀ ਇਹ

ਤਕਨੀਕਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਜਾਂਚ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਟੈਸਟ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਦੰਡਾਤਮਕ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੇ ਮਾੜੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਵੀ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਵਿਵਾਦਿਤ ਤਕਨੀਕਾਂ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜੋ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਡਾਕਟਰੀ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਸਮਰੱਥ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ

ਅਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਰਥਾਤ ਧਾਰਾ 53, 53-ਏ ਅਤੇ 54 ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕੋਡ ਆਫ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ, 1973 ਇੰਨਾ ਵਿਸ਼ਾਲ

"ਐਜੁਸਡੇਮ ਜੈਨੇਰਿਸ" ਦੇ ਨਿਯਮ ਦੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਵਿਆਖਿਆ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ

ਅਤੇ ਉਹ ਵਿਚਾਰ ਜੋ ਵਿਗਿਆਨਕ ਤਰੱਕੀ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਇਹ ਵੀ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਕਨੀਕ ਦਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਕਿਵੇਂ ਹੈ

ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਮਾਨਸਿਕ ਨਿੱਜਤਾ ਵਿੱਚ ਅਣਉਚਿਤ ਘੁਸਪੈਠ। ਇਹ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਵਿਕਸਤ ਕਰਨ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ "ਬੇਰਹਿਮ, ਅਣਮਨੁੱਖੀ ਜਾਂ ਅਪਮਾਨਜਨਕ ਵਿਵਹਾਰ" ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਤਕਨੀਕਾਂ ਤੋਂ ਇਕੱਤਰ ਕੀਤੇ ਨਤੀਜਿਆਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰਤਾ ਰੱਖਣਾ "ਨਿਰਪੱਖ ਪਰਖ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ" ਨਾਲ ਟਕਰਾਅ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ.

ਮੁਜ਼ਬੂਰ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਇਸ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਾ ਸਕਦੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ "ਸਵੈ-ਦੋਸ਼ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਧਿਕਾਰ"।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਿੱਟਿਆਂ ਦੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਕਨੀਕ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ, ਚਾਹੇ ਉਹ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਹੋਰ। ਕਰਨਾ

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਆਜ਼ਾਦੀ ਵਿੱਚ ਬੇਲੋੜੀ ਘੁਸਪੈਠ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਸੀਂ ਸਵੈ-ਇੱਛਤ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਲਈ ਜਗ੍ਹਾ ਛੱਡਦੇ ਹਾਂ

ਅਪਰਾਧਿਕ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਵਰਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਤਕਨੀਕਾਂ ਨੇ ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਕੁਝ ਸੁਰੱਖਿਆ ਉਪਾਅ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੋਣ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਜਦੋਂ ਪਾਤਰ ਨੇ ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਟੈਸਟ ਤੋਂ ਗੁਜ਼ਰਨ ਲਈ ਸਹਿਮਤੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਟੈਸਟ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਪਾਤਰ

ਟੈਸਟ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਦੌਰਾਨ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆਵਾਂ 'ਤੇ ਚੇਤੰਨ ਨਿਯੰਤਰਣ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕੋਈ ਵੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਜਾਂ ਸਮੱਗਰੀ ਜੋ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਸਵੈ-ਇੱਛਤ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਿਤ ਟੈਸਟ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਲੱਭੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਨੂੰ ਸਬੂਤ ਐਕਟ, 1872 ਦੀ ਧਾਰਾ 27 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

25. ਨਿੱਜਤਾ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਵੀ ਓਨਾ ਹੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਕਈ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਅਤੇ ਹੁਣ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 21 ਵਿੱਚ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਨਾਲ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ। ਕੇ.ਐਸ. ਪੁੱਟਸਵਾਮੀ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ, ਕਈ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ; ਸ਼ਰਮਾ (ਸੁਪਰਾ), ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਚੰਦਰਚੂੜ, ਜੇ. ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਹ

ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ:

[ਆਰ. ਐਫ. ਨਰੀਮਨ, ਜੇ.]

"26.ਐਮ.ਪੀ. ਸ਼ਰਮਾ [1954 ਐਸਸੀਆਰ 1077] ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਕੇਸ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨ ਸੀ
ਅ
ਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਲਈ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਤਲਾਸ਼ੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਗਾਰੰਟੀ ਦੇ ਉਲਟ ਸੀ
ਧਾਰਾ 20 (3) ਵਿੱਚ ਸਵੈ-ਦੋਸ਼। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ
ਕਿ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਭਾਲ ਨੇ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵਿਰੁੱਧ ਗਵਾਹ ਬਣਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ। ਉਤਪਾਦਨ ਕਰਨ ਲਈ ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਉਲਟ
ਦਸਤਾਵੇਜ਼, ਜੋ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਜਿਸਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ
ਆਰਟੀਕਲ 20 (3) ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ, ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਪੱਤਰ ਕਾਰਵਾਈ, ਇੱਕ ਤਲਾਸ਼ੀ ਵਾਰੰਟ ਅਤੇ ਇੱਕ ਜ਼ਬਤ ਜੋ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੈ, ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਪੱਤਰ ੀ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਹਨ ਜਿਸ ਨੂੰ ਵਾਰੰਟ ਸੰਬੋਧਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਹੈ, ਐਮ.ਪੀ. ਸ਼ਰਮਾ ਵਿੱਚ ਵਿਵਾਦ
ਇਸ 'ਤੇ ਆਰਾਮ ਕਰੋ। ਐਮ.ਪੀ. ਸ਼ਰਮਾ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਕਿ:
ਸੰ
ਵਿਧਾਨ ਨਿਰਮਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਤਲਾਸ਼ੀ ਅਤੇ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਦੀ ਰੈਗੂਲੇਟਰੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਰਨਾ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਸੀ
ਪਰਦੇਦਾਰੀ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦੇ ਕੇ (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਯੂ.ਐੱਸ. ਚੌਥਾ
ਸੋਧ), ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ "ਬਿਲਕੁਲ ਵੱਖਰੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰ" ਵਿੱਚ ਆਯਾਤ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ, ਭਟਕਣਾ ਹੈ
ਨਿਰੀਖਣ[ਸੋਧੋ]
ਸ਼ਰਮਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਮਰੀਕੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਚੌਥੀ ਸੋਧ ਵਰਗੀ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ 'ਚ ਨਿੱਜਤਾ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ 'ਚ ਨਹੀਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ।
ਐਮ.ਪੀ. ਸ਼ਰਮਾ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੇ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕੀ ਨਿੱਜਤਾ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਰ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ
ਇਨ੍ਹਾਂ 'ਚ ਆਰਟੀਕਲ 21 ਦੇ ਤਹਿਤ ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਗਰੰਟੀਆਂ ਦੇ ਢਾਂਚੇ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਰਦੇਦਾਰੀ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਕੱਢਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਆਰਟੀਕਲ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ
19 ਜਾਂ 21. ਇੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਗਰੰਟੀ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ
ਪਰਦੇਦਾਰੀ ਅਜੇ ਵੀ ਇਹ ਸਵਾਲ ਉਠਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਨਿੱਜਤਾ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਾ ਤੱਤ ਹੈ ਅਤੇ, ਮਨੁੱਖੀ ਮਾਣ ਦੇ ਇੱਕ ਅਨਿੱਖੜਵੇਂ ਅੰਗ ਵਜੋਂ, ਜੀਵਨ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਅੰਦਰ ਵੀ ਸਮਝੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ.

ਐਮ.ਪੀ. ਸ਼ਰਮਾ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈਣ ਦੀ ਚੁਣੌਤੀ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ
ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਿਵਸਥਾ ਨੇ ਧਾਰਾ 20 (3) ਵਿੱਚ ਸਵੈ-ਦੋਸ਼ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਗਰੰਟੀ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਹੈ।
ਗੈਰ-ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ
ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿਚ ਅਮਰੀਕੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿਚ ਚੌਥੀ ਸੋਧ ਵਰਗੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਵਸਥਾ ਬਾਰੇ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਨਾਲ ਚੁਣੌਤੀ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਤਲਾਸ਼ੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ

ਜਿਸ ਦੌਰਾਨ ਸਮੱਗਰੀ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਉਸ ਕਿਸਮ ਦਾ ਸਵੈਇੱਛਤ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਪੱਤਰ ਬਿਆਨ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਜੋ ਧਾਰਾ 20 (3) ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕਰੇਗਾ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਿਆਂ ਖੁਲਾਸੇ ਦੇ ਸਵੈਇੱਛਤ ਬਿਆਨ ਤੋਂ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਨੂੰ ਵੱਖਰਾ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਸਾਬਕਾ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਵਿਰੁੱਧ ਗਰੰਟੀ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ-
ਦੋਸ਼। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਫੈਸਲਾ ਅੱਗੇ ਵਧਿਆ
ਇਹ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ਨਿੱਜਤਾ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਅਮਰੀਕੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ਚੌਥੀ ਸੋਧ ਵਰਗੀ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਸਾਡੇ ਆਪਣੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਨਿਰੀਖਣ
ਸਾਡੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ਨਿੱਜਤਾ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਐਮ.ਪੀ. ਸ਼ਰਮਾ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਟਿੱਪਣੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪਾਸਿੰਗ ਟਿੱਪਣੀ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਫੈਸਲਾ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਕਿ ਕੀ ਨਿੱਜਤਾ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਅਧਿਕਾਰ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ
ਕੋਈ ਹੋਰ ਵਿਵਸਥਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਧਾਰਾ ੨੧ ਜਾਂ ਧਾਰਾ ੧੯ ਦੇ ਤਹਿਤ।

316. ਐਮ.ਪੀ. ਸ਼ਰਮਾ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਮਰੀਕੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਚੌਥੀ ਸੋਧ ਵਰਗੀ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਨਿੱਜਤਾ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ।
ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 20 (3) ਦੇ ਉਪਬੰਧ। ਫੈਸਲਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਬਾਰੇ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਕਿ ਨਿੱਜਤਾ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੋਵੇਗਾ ਜਾਂ ਨਹੀਂ
ਧਾਰਾ ੨੧ ਅਤੇ ਧਾਰਾ ੧੯ ਸਮੇਤ ਭਾਗ ਦੁਆਰਾ ਗਾਰੰਟੀਸ਼ੁਦਾ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਟਿੱਪਣੀ ਕਿ ਨਿੱਜਤਾ ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੁਆਰਾ ਗਾਰੰਟੀਸ਼ੁਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸਹੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀਬਿੰਬਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ।
ਐਮ.ਪੀ. ਸ਼ਰਮਾ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ
ਜਿਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਇਹ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਸੰਕੇਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

26. ਨਰੀਮਨ, ਜੇ. ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸੀ:

"442. ਸੇਮੇਨ ਕੇਸ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਹਰ ਆਦਮੀ ਦਾ ਘਰ ਉਸ ਲਈ ਉਸਦਾ ਕਿਲ੍ਹਾ ਅਤੇ ਕਿਲ੍ਹਾ ਹੈ ਸੱਟ ਅਤੇ ਹਿੰਸਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਰੱਖਿਆ, ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਉਸ ਦੇ ਆਰਾਮ ਲਈ.
ਵਿਲੀਅਮ ਪਿਟ, ਬਜ਼ੁਰਗ, ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ:

"ਸਭ ਤੋਂ ਗਰੀਬ ਆਦਮੀ ਆਪਣੀ ਕਾਟੇਜ ਵਿੱਚ ਤਾਜ ਦੀ ਸਾਰੀ ਤਾਕਤ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ- ਇਸ ਦੀ ਛੱਤ ਹਿੱਲ ਸਕਦੀ ਹੈ-ਹਵਾ ਇਸ ਵਿਚੋਂ ਵਹਿ ਸਕਦੀ ਹੈ-ਤੂਫਾਨ ਦਾਖਲ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਮੀਂਹ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅੰਦਰ ਦਾਖਲ ਹੋਵੇ ਪਰ ਇੰਗਲੈਂਡ ਦਾ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਅੰਦਰ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ- ਉਸ ਦੀ ਸਾਰੀ ਫ਼ੌਜ ਤਬਾਹ ਹੋਏ ਮਕਾਨ ਦੀ ਸੀਮਾ ਪਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਹਿੰਮਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ।

[ਆਰ. ਐਫ. ਨਰੀਮਨ, ਜੇ.]

ਡੇਢ ਸਦੀ ਬਾਅਦ, ਲਗਭਗ ਇਹੀ ਗੱਲ ਕਹੀ ਗਈ ਸੀ

ਹ

ਕਲ ਬਨਾਮ ਮਨੀ [ਹਕਲ ਬਨਾਮ ਮਨੀ 95 ਈਆਰ 768] ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਵਾਲੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਜੋ ਮੈਗਨਾ ਕਾਰਟਾ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦੇ ਹਨ (ਕਿੰਗ ਜੌਹਨ ਦੁਆਰਾ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਗਏ, 1215 ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਬੈਰਨਾਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ), ਅਤੇ ਜੇ ਉਹ ਅਜਿਹਾ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਇਸ ਲਈ ਮਿਸਾਲੀ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ. ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ: (ਈਆਰ ਪੰਨਾ 769)

"... ਬੇਨਾਮ ਵਾਰੰਟ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਆਦਮੀ ਦੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣਾ,
ਸਬੂਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ, ਸਪੈਨਿਸ਼ ਜਾਂਚ ਨਾਲੋਂ ਵੀ ਬਦਤਰ ਹੈ; ਇਕ ਅਜਿਹਾ ਕਾਨੂੰਨ ਜਿਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੋਈ ਵੀ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਇਕ ਘੰਟਾ ਜਿਉਣਾ ਨਹੀਂ ਚਾਹੇਗਾ।

443. ਇਹ ਬਿਆਨ ਕਾਨੂੰਨ ਸੀ ਗੂੰਜਿਆ
ਐਂਟਿਕ ਬਨਾਮ ਕੈਰਿੰਗਟਨ [ਐਂਟਿਕ ਬਨਾਮ ਕੈਰਿੰਗਟਨ 95 ਈਆਰ 807] ਵਿੱਚ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਲਾਰਡ ਕੈਮਡੇਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਵਾਰੰਟ "ਸਮਾਜ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਨੂੰ ਭੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲਾ" ਸੀ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਆਦਮੀ ਦੇ ਸਾਰੇ ਕਾਗਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਅਜਿਹਾ ਵਾਰੰਟ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ, ਨਾ ਸਿਰਫ ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੇ, "ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਸੀ।
ਇੰਗਲੈਂਡ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਤਿਭਾ". ਕੁਝ ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ, ਦਾ ਵਿੱਚ
ਕੋਸਟਾ ਬਨਾਮ ਜੋਨਸ [ਡਾ ਕੋਸਟਾ ਬਨਾਮ ਜੋਨਸ 98 ਈਆਰ 1331], ਲਾਰਡ ਮੈਨਸਫੀਲਡ ਨੇ ਕਿਸੇ ਤੀਜੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਨਿੱਜਤਾ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਜਦੋਂ ਅਜਿਹੀ ਨਿੱਜਤਾ ਕਿਸੇ ਦਾਅ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਸੀ, ਜੋ ਅਜਿਹੇ ਤੀਜੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਸਾਖ ਲਈ ਹਾਨੀਕਾਰਕ ਸੀ। ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਦਾਅ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਕੀ
ਕੁਝ ਸ਼ੇਵਲਅਰ ਡੀ'ਓਨ ਇੱਕ ਧੋਖੇਬਾਜ਼ ਅਤੇ ਧੋਖੇਬਾਜ਼ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਔਰਤ ਸੀ। ਅਜਿਹਾ ਦਾਅ ਜਿਸ ਨੇ ਕਿਸੇ ਦੀ ਨਿੱਜਤਾ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ
ਤੀਜੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਤੀਜੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਸਾਖ ਲਈ ਹਾਨੀਕਾਰਕ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਲਈ ਤੀਜੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੇ ਇੱਕ ਨਾਗਰਿਕ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਲਈ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਕੀਤਾ।

456. ਉਪਰੋਕਤ ਅੰਸ਼ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ 'ਤੇ ਪਹਿਲੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ (ਐਮ.ਪੀ. ਸ਼ਰਮਾ ਵਿੱਚ) ਨੇ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਪੰਜਵੀਂ ਸੋਧ ਵਿੱਚ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਚੌਥੀ ਸੋਧ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਦੇ ਸੱਦੇ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ;
ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਨੇ ਜੀ ਵਿੱਚ ਚੌਥੀ ਸੋਧ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਜਾਂ ਆਯਾਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ , ਜੋ ਕਿ ਪੰਜਵੀਂ ਸੋਧ ਦੇ ਉਸ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ
ਇਹ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 20 (3) ਦੇ ਸਮਾਨ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਨਿੱਜਤਾ ਦਾ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਚੌਥੀ ਸੋਧ ਦੇ ਸਮਾਨ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਨੂੰ ਕੁਝ ਅਜਿਹਾ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 20 (3) ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ।

H

457. ਇਨ੍ਹਾਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਬਾਰੇ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਦੂਜੀ ਦਿਲਚਸਪ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਕਤ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਵਿਆਪਕ ਅਨੁਪਾਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਭਾਗ ਵਿੱਚ ਨਿੱਜਤਾ ਦਾ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਟਿੱਪਣੀ ਧਾਰਾ 20 (3) ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਅਸਲ ਖੋਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ
ਉਸ ਕਾਨੂੰਨ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਵਿਕਸਤ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਆਰਟੀਕਲ 20 (3) 'ਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਅਤੇ ਬ੍ਰਿਟੇਨ, ਜੋ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹਨ
ਕੇਸ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨਾ ਹੋਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਨਹੀਂ ਭੁੱਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਕਿ
ਗੋਪਾਲਨ ਯੁੱਗ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਫੈਸਲਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਆਰ.ਸੀ. ਕੂਪਰ ਜਾਂ ਮੇਨਕਾ ਗਾਂਧੀ ਦਾ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ
ਜਦੋਂ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ, ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਭਾਰਤ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ਵਵਿਆਪੀ ਐਲਾਨਨਾਮੇ ਦਾ ਹਸਤਾਖਰਕਰਤਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੀ ਧਾਰਾ 12 ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ:

12. ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਉਸ ਦੀ ਨਿੱਜਤਾ, ਪਰਿਵਾਰ, ਘਰ ਜਾਂ ਪੱਤਰ-ਵਿਹਾਰ ਵਿੱਚ ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਦਖਲ ਅੰਦਾਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਹਮਲਿਆਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ
ਉਸ ਦੇ ਸਨਮਾਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧੀ 'ਤੇ. ਹਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਜਾਂ ਹਮਲਿਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ।

468. ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਛੋਟੇ ਬੈਂਚ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਤੋਂ ਬੇਲੋੜੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਨਹੀਂ ਹੋਏ।
ਸ਼ਰਮਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਜਲਦੀ ਫੈਸਲਾ ਸੀ
ਗੋਪਾਲਨ ਯੁੱਗ ਜੋ ਬਾਅਦ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਖਤਮ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਨਿੱਜਤਾ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰ-ਸੰਬੰਧ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦਾ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਅਤੇ ਮਾਣ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਸੀ।

469. ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਸਿਰਫ ਧਾਰਾ 20 (3) ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਹੋਰ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨਾਲ; ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਨਿੱਜਤਾ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਵਾਲੇ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ 1948 ਦੇ ਵਿਸ਼ਵਵਿਆਪੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਪੱਤਰ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ; ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਅਜਿਹੇ ਯੁੱਗ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਦੋਂ ਬੁਨਿਆਦੀ
ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪਾਣੀ ਨਾਲ ਭਰੇ ਡੱਬਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਸਾਨੀ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਨਾ ਪੈਂਦਾ ਸੀ; ਅਤੇ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਧਾਰਾ 21 ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਅੱਜ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ, ਸਿਰਫ ਉੱਭਰੀ
ਮੇਨਕਾ ਗਾਂਧੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇ ਯੁੱਗ ਵਿੱਚ, ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਅਧਿਆਇ ਵਿੱਚ ਨਿੱਜਤਾ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਆਧਾਰ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ, ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨੁਕਸਾਨ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੈ।

[ਆਰ. ਐਫ. ਨਰੀਮਨ, ਜੇ.]

472. ਖੜਕ ਸਿੰਘ [ਖੜਕ ਏ] ਵਿੱਚ ਬਹੁਮਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ
ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਸਿੰਘ ਵੀ. ਯੂ.ਪੀ. ਰਾਜ, (1964) 1 ਐਸਸੀਆਰ 332] ਨੇ ਫਿਰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਪ੍ਰਸਤਾਵਨਾ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ, ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਧਾਰਾ 21 ਵਿੱਚ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਪੂਰਨ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਸਾਧਨ ਵਜੋਂ ਉਸ ਦੀ ਇੱਜ਼ਤ ਦੇ ਮਨੁੱਖੀ ਮੁੱਲ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।
ਫਿਰ ਵੁਲਫ ਬਨਾਮ ਕੋਲੋਰਾਡੋ [ਵੁਲਫ ਬਨਾਮ ਕੋਲੋਰਾਡੋ] ਤੋਂ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ

338 25 (1949)] ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾਲ ਕਿ ਕਿਸੇ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ
ਪੁਲਿਸ ਦੁਆਰਾ ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਘੁਸਪੈਠ ਵਿਰੁੱਧ ਨਿੱਜਤਾ ਇੱਕ ਸੁਤੰਤਰ ਸਮਾਜ ਲਈ ਬੁਨਿਆਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਚੌਥੀ ਸੋਧ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜੋ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ, ਘਰਾਂ, ਕਾਗਜ਼ਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਦੀ ਗਰੰਟੀ ਦਿੰਦੀ ਹੈ।
ਅਣਉਚਿਤ ਤਲਾਸ਼ੀ ਅਤੇ ਜ਼ਬਤੀਆਂ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਭਾਰਤੀ

ਸੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਜਿਹੀ ਗਰੰਟੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ, ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਫਿਰ ਵੀ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਘੁਸਪੈਠ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਆਮ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਨਿਯਮ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰੇਗੀ ਜੋ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਆਦਮੀ ਦਾ ਘਰ ਉਸਦਾ ਕਿਲ੍ਹਾ ਹੈ। ਲੇਖ ਦੇ ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਵਿੱਚ
21, ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ 236 (ਬੀ) ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

475. ਜੇ ਫ਼ੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਰਾਤ ਨੂੰ ਡਾਕਟਰੀ ਮੁਲਾਕਾਤਾਂ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਪਾਠ ਨੂੰ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਨਿਯਮ 236 ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਧਾਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਬਾਅਦ ਦੇ ਪਾਠ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ
ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਸਪਸ਼ਟਤਾ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਬਹੁਮਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਨਿੱਜਤਾ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਦਾ ਹੈ
ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਅਧਿਆਇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਜਾਂ ਹੋਰ। ਕਿਉਂਕਿ ਬਹੁਮਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਇਸ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪਹਿਲੂ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ, ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਸਹੀ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਇਕ ਬੰਧਨਕਾਰੀ ਮਿਸਾਲ ਵਜੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮਹੱਤਵ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ. ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਬਹੁਗਿਣਤੀ
ਫੈਸਲਾ ਚੰਗਾ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ ਜਦੋਂ ਇਹ ਧਾਰਾ ੨੧ ਨੂੰ ਡਿਜ਼ਾਈਨ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹੈ
ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਇੱਜ਼ਤ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਭ ਤੋਂ ਪਿਆਰੇ ਮਨੁੱਖੀ ਮੁੱਲ ਵਜੋਂ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਜੋ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਪੂਰਨ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਸਾਧਨਾਂ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਬਹੁਮਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਇਹ ਦੱਸਣ ਵਿੱਚ ਵੀ ਸਹੀ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 21 ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਘੁਸਪੈਠ ਨੂੰ ਰੋਕਦੀ ਹੈ।
ਘਰ। ਜਿੱਥੇ ਬਹੁਮਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਗਲਤ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਮੰਨਣ ਵਿੱਚ ਹੈ ਕਿ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰ ਪਾਣੀ ਨਾਲ ਭਰੇ ਡੱਬਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹਨ ਅਤੇ ਹੋਲਡਿੰਗ ਵਿੱਚ ਹਨ
ਕਿ ਨਿੱਜਤਾ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸਾਡੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਗਾਰੰਟੀਸ਼ੁਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਵੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਹੁਮਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਕਿਊਰੇਟ ਦੇ ਅੰਡੇ ਵਰਗਾ ਹੈ- ਸਿਰਫ ਕੁਝ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਚੰਗਾ ਹੈ. ਹੈਰਾਨੀ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਇਕੱਲੇ ਚੰਗੇ ਹਿੱਸੇ ਵੇਖੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਕੋਈ ਅਸਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ

ਅਸਹਿਮਤੀ ਵਾਲੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਸੁਬਾ ਰਾਓ, ਜੇ. ਦੀ ਪਹੁੰਚ ਅਤੇ ਬਹੁਮਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਇਸ ਨੌਂ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਦੇ ਵੱਡੇ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਇਹ ਐਲਾਨ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਨਾ ਤਾਂ ਅੱਠ ਜੱਜਾਂ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਛੇ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਨੂੰ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਦੇ ਰਾਹ ਵਿੱਚ ਅੜਿੱਕਾ ਪਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।
ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਭਾਗ ਵਿੱਚ ਪਰਦੇਦਾਰੀ।

521. ਭਾਰਤੀ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਨਿੱਜਤਾ ਦਾ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਤਿੰਨ ਪਹਿਲੂਆਂ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰੇਗਾ:

ਪਰਦੇਦਾਰੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵਿਅਕਤੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਰਥਾਤ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਹਮਲਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ
ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਸਰੀਰਕ ਸਰੀਰ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਅਵਸਥਾ ਦੁਆਰਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੁਤੰਤਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਘੁੰਮਣ-ਫਿਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ

ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੀ ਪਰਦੇਦਾਰੀ ਜੋ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਸਰੀਰ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਦਿਮਾਗ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਮੰਨਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਪ੍ਰਸਾਰ 'ਤੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ
ਇਹ ਉਸ ਲਈ ਨਿੱਜੀ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੀ ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਵਰਤੋਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ,
ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ; ਅਤੇ

ਚੋਣ ਦੀ ਪਰਦੇਦਾਰੀ, ਜੋ ਬੁਨਿਆਦੀ ਨਿੱਜੀ ਚੋਣਾਂ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਖੁਦਮੁਖਤਿਆਰੀ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਦੀ ਹੈ।

ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਅਸੀਂ ਆਰਟੀਕਲ 19 (1) (ਡੀ) ਅਤੇ (ਈ) ਵਿੱਚ ਆਰਟੀਕਲ 21 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੇ ਗਏ ਸਰੀਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਰੀਰਕ ਪਰਦੇਦਾਰੀ ਜਾਂ ਪਰਦੇਦਾਰੀ ਨੂੰ ਆਧਾਰ ਬਣਾ ਸਕਦੇ ਹਾਂ; ਜ਼ਮੀਨ
ਆਰਟੀਕਲ 21 ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿੱਜੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੀ ਪਰਦੇਦਾਰੀ; ਅਤੇ ਆਰਟੀਕਲ 19 (1) (ਏ) ਤੋਂ (ਸੀ), 20 (3), 21 ਅਤੇ 25 ਵਿੱਚ ਚੋਣ ਦੀ ਪਰਦੇਦਾਰੀ. ਇਸ ਲਈ "ਪਰਦੇਦਾਰੀ" 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਦਲੀਲ ਇੱਕ ਅਸਪਸ਼ਟ ਅਤੇ ਅਸਪਸ਼ਟ ਸੰਕਲਪ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲੈਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ।

27. ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 20 (3) ਅਤੇ ਧਾਰਾ 21 ਦੇ ਪਿਛੋਕੜ ਵਿੱਚ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਸੰਸਦ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਵਿਵਸਥਾ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਲਈ ਰਾਜ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਨਾਜ਼ੁਕ ਸੰਤੁਲਨ ਬਣਾਈ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਅਧਿਆਇ
ਜੋ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਕਈ ਸੁਰੱਖਿਆ ਉਪਾਅ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ ਬਹੁਤ ਸਖਤ ਅਤੇ ਦਮਨਕਾਰੀ ਕਿਸਮ ਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਆਰਟੀਕਲ 20 (3) ਅਤੇ 21 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ਮਾਣ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। 42ਵੀਂ ਸੋਧ ਤੋਂ ਬਾਅਦ
ਸੰਵਿਧਾਨ ਨੂੰ 44ਵੀਂ ਸੋਧ ਦੁਆਰਾ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਹ ਹੈ
ਹੁਣ ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਵਿੱਚ ਵੀ, ਇਹ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ

[ਆਰ. ਐਫ. ਨਰੀਮਨ, ਜੇ.]

ਮੁਅੱਤਲ - ਧਾਰਾ 359 (1) ਦੇਖੋ। ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਜਿਵੇਂ ਕਿ

ਐ

ਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਨਾ ਠਹਿਰਾਉਣ ਦੇ ਵਿਆਪਕ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਨਿੱਜਤਾ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਅਤੇ ਅਨੁਕੂਲ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ,
ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਤਾਜ਼ਾ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਧਾਰਾ 25 ਤਹਿਤ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਸਬੂਤ ਐਕਟ

ਇਸ ਮੋੜ 'ਤੇ, ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 24 ਤੋਂ 27 ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ:

"24. ਲਾਲਚ, ਧਮਕੀ ਜਾਂ ਵਾਅਦੇ ਕਰਕੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ, ਜਦੋਂ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਅਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਹੋਵੇ।—ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ
ਕਿਸੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਅਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਹੈ, ਜੇ
ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਦੇਣਾ ਕਿਸੇ ਲਾਲਚ, ਧਮਕੀ ਜਾਂ ਵਾਅਦੇ ਕਾਰਨ ਹੋਇਆ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਵਿਰੁੱਧ ਦੋਸ਼ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਅਥਾਰਟੀ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਦੇਣ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਹੈ।
ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਆਧਾਰ ਜੋ ਉਸ ਨੂੰ ਵਾਜਬ ਜਾਪਦੇ ਹਨ
ਇਹ ਮੰਨ ਣ ਲਈ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਨਾਲ ਉਹ ਕੋਈ ਲਾਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੇਗਾ ਜਾਂ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਅਸਥਾਈ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੀ ਕਿਸੇ ਬੁਰਾਈ ਤੋਂ ਬਚੇਗਾ
ਉਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ।

ਪੁਲਿਸ-ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ-ਨਹੀਂ
ਕਿਸੇ ਪੁਲਿਸ-ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ, ਕਿਸੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ
ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ।

ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਦੌਰਾਨ ਦੋਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਉਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। - ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਜਦੋਂ ਉਹ ਕਿਸੇ ਪੁਲਿਸ-ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ
ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੀ ਤੁਰੰਤ ਮੌਜੂਦਗੀ, ਵਿਰੁੱਧ ਸਾਬਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ
ਅਜਿਹਾ ਵਿਅਕਤੀ।

ਸਪਸ਼ਟੀਕਰਨ:- ਇਸ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ "ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ" ਵਿੱਚ ਫੋਰਟ ਸੇਂਟ ਜਾਰਜ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਥਾਂ 'ਤੇ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਿੰਡ ਦੇ ਮੁਖੀ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਮੁਖੀ ਨਾ ਹੋਵੇ
ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਕੋਡ ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਾ ਹੈ
ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ, 1882 (1882 ਦਾ 10).

ਦੋਸ਼ੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿੰਨੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸਾਬਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ- ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ, ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਕਿਸੇ ਪੁਲਿਸ-ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ, ਕਿਸੇ ਤੱਥ ਨੂੰ ਲੱਭਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇੰਨਾ ਜ਼ਿਆਦਾ

ਅਜਿਹੀ ਜਾਣਕਾਰੀ, ਚਾਹੇ ਇਹ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲੱਭੇ ਗਏ ਤੱਥ ਨਾਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ, ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ.

ਧਾਰਾ 25 ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਕੋਡ, 1861 (1861 ਦਾ ਐਕਟ 25) ਵਿੱਚ ਸੀ, ਅਤੇ 1872 ਦੇ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦੀ ਗਈ ਸੀ। ਧਾਰਾ 25 ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ, ਜੋ ਵੀ ਹੋਵੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਵਿਰੁੱਧ ਉਸ ਦੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। "ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ" ਨੂੰ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮਾਨ ਅਪਰਾਧਕ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, "ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ" ਦਾ ਮਤਲਬ ਕੀ ਹੈ, ਇਹ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਕਈ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਫਿਲਹਾਲ, ਧਾਰਾ 25 ਨੂੰ ਧਾਰਾ ਦੇ ਉਲਟ ਦੇਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ
24, ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਤਸ਼ੱਦਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਅਤੇ ਤੀਜੀ ਡਿਗਰੀ ਸੀ ਉਪਾਵਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਵੇਖਦੇ ਹੋਏ । ਧਾਰਾ 24 ਦੇ ਉਲਟ, ਕਿਸੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕੋਈ ਵੀ ਕਬੂਲਨਾਮਾ
ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਦੀ ਸਵੈ-ਇੱਛਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਅਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਹੈ - ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਨਿਰਣਾਇਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਜਿਹੇ ਸਾਰੇ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਦੇ ਵਿਕਾਰ ਨਾਲ ਭਰੇ ਹੋਏ ਹਨ।

30. 'ਭਾਰਤ ਦੇ ਨਿਆਂਇਕ ਅਦਾਰਿਆਂ, ਨਿਆਂਇਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੇ ਸੁਧਾਰ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਹਾਰਾਜ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰਾਂ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਰਿਪੋਰਟ' (1856) ਜਿਸ ਨੇ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 25 ਦਾ ਅਧਾਰ ਬਣਾਇਆ, ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:

"ਫਿਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪ੍ਰਜਾਤੀ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਹੋਰ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰੋ ਵਸੂਲੀ ਜਾਂ ਇਕਬਾਲੀਆ ਜਾਂ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨੂੰ ਜਬਰੀ ਵਸੂਲਣ ਜਾਂ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਮਜ਼ਬੂਰੀ ਜਾਂ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ। ਪਰ ਸਾਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ
ਸਾਡੇ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਬੂਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਕਿ, ਇਸ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਕਬੂਲਨਾਮੇ ਅਕਸਰ ਜਬਰੀ ਵਸੂਲੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਮਨਘੜਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ. ਕਿਸੇ ਘਟਨਾ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਮਿਲਣ 'ਤੇ ਇੱਕ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ
ਡਕੈਤੀ ਜਾਂ ਗੰਭੀਰ ਕਿਰਦਾਰ ਦਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਅਪਰਾਧ, ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਲੱਭਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿਣਾ, ਅਕਸਰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ
ਉਨ੍ਹਾਂ ਧਿਰਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਯੂ.ਪੀ.ਏ. ਕੇਸ ਦਰਜ ਕਰਕੇ ਅਣਗਹਿਲੀ ਜਾਂ ਅਣਗਹਿਲੀ ਕਰਨ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦੋਸ਼ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਜਾਂ ਪਾਤਰ ਅਜਿਹੇ ਹਨ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਲਈ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਅਕਸਰ ਝੂਠੀ ਵਸੂਲੀ ਜਾਂ ਮਨਘੜਤ ਕਰਕੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ
ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ, ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਇਹ ਕਦਮ ਇਕ ਵਾਰ ਚੁੱਕਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਬੇਸ਼ਕ ਹੁੰਦਾ ਹੈ
ਅਸਲ ਅਪਰਾਧੀਆਂ ਲਈ ਸਜ਼ਾ, ਅਤੇ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਉਤਸ਼ਾਹ. ਦਰੋਗਾ ਹੁਣ ਤੋਂ ਉਸ ਦਿਸ਼ਾ ਪ੍ਰਤੀ ਵਚਨਬੱਧ ਹੈ ਜੋ ਉਸਨੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ; ਅਤੇ ਇਹ ਉਸਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸੱਚਾਈ ਦੀ ਖੋਜ ਨੂੰ ਰੋਕੇ, ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਫੜਨ ਤੋਂ ਰੋਕੇ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਪੁਲਿਸ ਚਿੰਤਤ ਹੈ, ਹੁਣ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹੈ। ਅਸੀਂ

[ਆਰ. ਐਫ. ਨਰੀਮਨ, ਜੇ.]

ਇਹ ਸਮਝਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਸ਼ਕਤੀ ਏ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਠੀਕ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਵਸਥਾ ਵਿਅਰਥ ਹੋਵੇਗੀ; ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਉਪਾਅ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ
ਬੁਰਾਈ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਸੰਭਵ ਹੋਵੇ, ਪੁਲਿਸ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦੋਸ਼ੀ ਧਿਰ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਾਂਚ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾਉਣ ਵਾਲੇ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਣ ਨਾਲ, ਜਿਸਦਾ ਨਤੀਜਾ ਇੱਕ ਲਿਖਤੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਬਣਾਉਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

(ਪੰਨਾ 110 ਤੇ)

31. ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇਣਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਕਿ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 25 ਵਿੱਚ "ਦੋਸ਼ੀ" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 20 (3) ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਵਿਆਖਿਆ ਤੋਂ ਭੌਤਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੱਖਰੀ ਹੈ। ਧਾਰਾ ਦਾ ਦਾਇਰਾ ਸਮੇਂ ਦੁਆਰਾ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਹੈ - ਇਸ ਨਾਲ ਕੋਈ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ ਕਿ ਵਿਅਕਤੀ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੋਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਦੋਂ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ. ਇਹ
ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੇਵਮਨ ਉਪਾਧਿਆਏ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਰੱਖਿਆ ਸੀ:

ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਧਾਰਾ 24 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ 'ਚ ਉਸ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਅਦਾਲਤ 'ਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ 'ਤੇ ਅਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਹੈ
ਇਹ ਲਾਲਚ, ਧਮਕੀ ਜਾਂ ਵਾਅਦੇ ਕਰਕੇ ਹੋਇਆ ਹੋਵੇ
ਅਥਾਰਟੀ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ ਦੋਸ਼ ਅਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਹਵਾਲਾ।
ਧਾਰਾ 25 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੌਰਾਨ, ਕਿਸੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਦੇ ਸਬੂਤ 'ਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਾਬੰਦੀ ਹੈ। ਪਾਬੰਦੀ ਜੋ ਧਾਰਾ ੨੪ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅੰਸ਼ਕ ਹੈ ਅਤੇ ਧਾਰਾ ੨੫ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪੂਰੀ ਹੈ, ਬਰਾਬਰ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਚਾਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਵਿਰੁੱਧ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਨਹੀਂ
ਜਿਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਕਿੱਥੇ ਸੀ
ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਦੇਣ ਦਾ ਸਮਾਂ। ਪਾਬੰਦੀ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਹੋਣ ਲਈ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਸਨੇ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਧਾਰਾ 24 ਵਿੱਚ "ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ" ਅਤੇ "ਕਿਸੇ ਵੀ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ" ਦਾ ਸ਼ਬਦ
ਅਪਰਾਧ" ਦਾ ਇੱਕੋ ਅਰਥ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ ਜਿਸ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਸਬੂਤ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।
ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਕਾਲਾ ਨਾਰਾਇਣ ਸਵਾਮੀ ਬਨਾਮ ਪਕਾਲਾ ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਪ੍ਰਿਵੀ ਕੌਂਸਲ ਦੀ ਨਿਆਂਇਕ ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਸਮਰਾਟ [ਐਲਆਰ 66 ਆਈਏ 66], "ਧਾਰਾ 25 ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਾਂਚ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਦੀ ਹੈ
ਜਾਂਚ". "ਕਿਸੇ ਵੀ ਜੁਰਮ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ" ਐਡਜੈਕਟੀਵਲ ਧਾਰਾ ਹੈ
ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰਨਾ ਜਿਸ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਐਲਾਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਬਿਆਨ ਦੇਣ ਸਮੇਂ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਸ਼ਰਤ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਨਹੀਂ ਲਗਾਉਂਦਾ।

(ਪੰਨਾ 21 ਤੇ)

32. ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਗਨੂ ਨਾਰਗੇਸੀਆ ਬਨਾਮ ਅਗਨੂ ਨਾਰਗੇਸੀਆ ਵਿੱਚ ਵੀ. ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ (1966) 1 ਐਸਸੀਆਰ 134, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ:

ਧਾਰਾ 25 'ਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਪੁਲਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕੋਈ ਵੀ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਧਾਰਾ ੨੫ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹਨ। ਪੁਲਿਸ ਸਾਹਮਣੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ
ਅਧਿਕਾਰੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਉਸ ਸਮੇਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਹ ਆਜ਼ਾਦ ਸੀ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਅਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਜਾਂਚ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਸ਼ਬਦ "ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ" ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਚਾਹੇ
ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਜਦੋਂ ਉਸਨੇ ਇਹ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਸੀ ਤਾਂ ਉਸ 'ਤੇ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ
ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ।

(ਪੰਨਾ 137 ਤੇ)

33. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 20 (3) ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਲਈ ਰਸਮੀ ਦੋਸ਼ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ, ਇਹ ਇਸ ਲਈ ਅਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਹੋਵੇਗਾ
ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ ੨੫ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨਾ।

34. ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 26 ਕਿਸੇ ਪੁਲਿਸ-ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ "ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ" ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨਾਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇਹ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੀ ਤੁਰੰਤ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ। "ਹਿਰਾਸਤ" "ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ" ਦਾ ਸਮਾਨਾਰਥੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ
ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਕਈ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ - ਹਿਰਾਸਤ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਅਤੇ ਓਆਰਐਸ ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ ਸੀ। v.
ਦਿਨੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ (2008) 3 ਐਸਸੀਸੀ 222 (ਪੈਰਾ 27-29 ਦੇਖੋ)। ਦਰਅਸਲ, ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 46 "ਸ਼ਬਦ ਜਾਂ ਕਾਰਵਾਈ ਦੁਆਰਾ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ" ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ, ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਰਸਮੀ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਦੇ ਕਿਸੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸਵੈ-ਇੱਛਾ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ।

<u>ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ.ਐਸ. ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ</u>

35. ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ, ਇਹ ਨੋਟ ਕਰਨਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਕਿ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਨੂੰ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤੇ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਇੱਕ ਸੰਪੂਰਨ ਕੋਡ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਨੂਰ ਆਗਾ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ:

"2. ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ 9-6-2006 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਇਸ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਨਾਰਕੋਟਿਕ ਡਰੱਗਜ਼ ਐਂਡ ਸਾਈਕੋਟ੍ਰੋਪਿਕ ਸਬਸਟੈਂਸ ਐਕਟ, 1985 (ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ "ਐਕਟ") ਦੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਵੈਧਤਾ, ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਮਿਆਰ ਅਤੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਬੋਝ ਦੀ ਹੱਦ ਸਮੇਤ ਗੰਭੀਰ ਮਹੱਤਵ ਦੇ ਕਈ ਸਵਾਲ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਘੇਰੇ ਵਿੱਚ ਹਨ

[ਆਰ. ਐਫ. ਨਰੀਮਨ, ਜੇ.]

2000 ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 810-ਐਸਬੀ ਵਿੱਚ ਜਿਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਤੇ ਕਿੱਥੇ

ਦੋ

ਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿਰੁੱਧ ਬਿਨੈਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਪੀਲ
ਅਤੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 22 ਅਤੇ 23 ਤਹਿਤ 7-6-2000 ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

75. ਇਹ ਐਕਟ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸੰਪੂਰਨ ਕੋਡ ਹੈ। ਕਸਟਮ ਅਧਿਕਾਰੀ
ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨਾਲ ਕੱਪੜੇ ਪਹਿਨੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਸਿਰਫ ਥੋਪਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ
ਜੁਰਮਾਨਾ ਜਾਂ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼, ਪਰ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੇ ਗੰਭੀਰ ਨਤੀਜੇ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਲ ਵੀ।

80. ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸਮਾਨਤਾ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਬਰਾਬਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੈਅ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤਾਂ ਅਜਿਹੀ ਉਸਾਰੀ ਤੋਂ ਬਚਣਗੀਆਂ ਜਿਸ 'ਤੇ ਧਾਰਾ 14 ਦਾ ਗੁੱਸਾ ਆਵੇਗਾ।
ਉਹ ਇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਤੋਂ ਵੀ ਅਣਜਾਣ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ ਕਿ ਐਕਟ ਸੰਪੂਰਨ ਹੈ
ਕੋਡ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿਚ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ 1962 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਲਈ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਮੁਕੇਸ਼ ਸਿੰਘ (ਸੁਪਰਾ) ਦੀ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ:

85. ਉਪਰੋਕਤ ਸਕੀਮ ਅਤੇ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਤੋਂ,
ਅਜਿਹਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸੰਪੂਰਨ ਕੋਡ ਹੈ। ਧਾਰਾ 41 (1)
ਮੈਟਰੋਪੋਲੀਟਨ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਜਾਂ ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਜਾਂ ਦੂਜੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਕਿਸੇ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੂੰ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਧਿਕਾਰਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਲਈ ਵਾਰੰਟ ਜਾਰੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਸ ਕੋਲ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਮੰਨਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੈ।
ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ.ਐਸ. ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਹੈ, ਜਾਂ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲਈ, ਚਾਹੇ ਦਿਨ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ
ਰਾਤ ਨੂੰ..... ਧਾਰਾ 41 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ 2 ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਵਿਭਾਗਾਂ ਦੇ ਗਜ਼ਟਿਡ ਰੈਂਕ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕਰਦੀ ਹੈ..... ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਹੈ
ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ, ਜਾਂ ਮਾਲ.....ਪੁਲਿਸ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਆਮ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ।
ਇੱਕ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜਨਰਲ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੈ
ਆਦੇਸ਼, ਜੇ ਉਸ ਕੋਲ ਨਿੱਜੀ ਗਿਆਨ ਜਾਂ ਜਾਣਕਾਰੀ ਤੋਂ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੈ
ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਪਰ ਚਪੜਾਸੀ, ਸਿਪਾਹੀ ਜਾਂ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਤੋਂ ਉੱਚੇ ਰੈਂਕ ਦੇ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰਨ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਇਮਾਰਤ, ਵਾਹਨ ਜਾਂ ਸਥਾਨ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਦਿਨ ਜਾਂ ਰਾਤ ਨੂੰ ਜਾਂ ਖੁਦ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਇਮਾਰਤ, ਵਾਹਨ ਜਾਂ ਸਥਾਨ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈਂਦੇ ਹਨ।

ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਤੇ ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ.ਐਸ. ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰ-ਕਿਰਿਆ ਕਈ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਮੁਅੱਤਲੀ ਦੀ ਗੱਲ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ.ਐਸ. ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਜ਼ਾ ਵਿੱਚ ਮੁਆਫੀ ਜਾਂ ਬਦਲਾਅ - ਧਾਰਾ 32ਏ ਦੇਖੋ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 360 ਜਾਂ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ ਆਫ ਆਫੈਂਡਰਜ਼ ਐਕਟ, 1958 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੁਝ ਵੀ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਇਸ ਅਪਵਾਦ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਵਿਅਕਤੀ 18 ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਉਮਰ ਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਅਪਰਾਧ ਸਿਰਫ ਹੋਵੇਗਾ
ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 26 ਜਾਂ 27 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾਯੋਗ - ਧਾਰਾ 33 ਦੇਖੋ।
ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ
ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ: ਧਾਰਾ 34 (2), ਜੋ ਸੁਰੱਖਿਆ ਬਾਂਡ ਦੇ ਰੂਪ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ; ਧਾਰਾ 36 ਬੀ, ਜੋ ਅਪੀਲ ਅਤੇ ਸੋਧ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ; ਧਾਰਾ 50 (5), ਜੋ ਕਿਸੇ ਗਜ਼ਟਿਡ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਦੇ ਦਖਲ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈਣ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ
ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ; ਅਤੇ ਧਾਰਾ 51, ਜੋ ਵਾਰੰਟਾਂ, ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀਆਂ, ਤਲਾਸ਼ੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ
ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 36ਏ (1) (ਬੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਸੋਧਾਂ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਪੰਦਰਾਂ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਲਈ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇਣ ਦੀ ਗੱਲ ਆਉਂਦੀ ਹੈ; ਧਾਰਾ 37 (1) (ਬੀ), ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵਾਧੂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ
ਕੁਝ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣਾ; ਅਤੇ ਧਾਰਾ 53ਏ, ਜੋ ਧਾਰਾਵਾਂ ਤਹਿਤ ਲਿਖਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਬਿਆਨਾਂ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਅਪਵਾਦ ਹਨ
ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 4 (2) ਅਤੇ 5 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਨ 'ਤੇ, ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਇਹ ਜਾਪਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ ਦੀ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਸਿਵਾਏ ਜਿੱਥੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੋਵੇ, ਜਾਂ ਸੋਧਾਂ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦਾ ਬਿਆਨ
ਐਕਟ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਅਤੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੱਸਦਾ ਹੈ:

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਿਯੰਤਰਣ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਕਈ ਕੇਂਦਰੀ ਅਤੇ ਰਾਜ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਰਾਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ
ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਟ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਫੀਮ ਐਕਟ, 1857, ਅਫੀਮ ਐਕਟ, 1878 ਅਤੇ ਖਤਰਨਾਕ ਡਰੱਗਜ਼ ਐਕਟ, 1930 ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ
ਪਹਿਲਾਂ। ਸਮੇਂ ਦੇ ਬੀਤਣ ਅਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਅਤੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਤਸਕਰੀ ਅਤੇ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਨਾਲ, ਮੌਜੂਦਾ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਕਮੀਆਂ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਆਈਆਂ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਹੇਠਾਂ ਦਰਸਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ:

H

[ਆਰ. ਐਫ. ਨਰੀਮਨ, ਜੇ.]

ਮੌਜੂਦਾ ਐਕਟਾਂ ਤਹਿਤ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ
ਤਸਕਰਾਂ ਦੇ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੰਗਠਿਤ ਗਿਰੋਹਾਂ ਦੀ ਚੁਣੌਤੀ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਰੋਕ। ਖਤਰਨਾਕ ਡਰੱਗਜ਼ ਐਕਟ, 1930 ਵਿੱਚ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੇ ਨਾਲ ਜਾਂ ਬਿਨਾਂ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ 3 ਸਾਲ ਦੀ ਕੈਦ ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੇ ਨਾਲ ਜਾਂ ਬਿਨਾਂ 4 ਸਾਲ ਦੀ ਕੈਦ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਹੈ
ਦੁਹਰਾਉਣ ਵਾਲੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਮੌਜੂਦਾ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਸਜ਼ਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਨਸ਼ਾ
ਤਸਕਰਾਂ ਨੂੰ ਕਈ ਵਾਰ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ
ਮਾਮੂਲੀ ਸਜ਼ਾ। ਦੇਸ਼ ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਆਵਾਜਾਈ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜੋ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਾਡੇ ਕੁਝ ਗੁਆਂਢੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੱਛਮੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਂਦਰੀ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਕਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਕੇਂਦਰੀ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਏਜੰਸੀਆਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨਾਰਕੋਟਿਕਸ, ਕਸਟਮਜ਼, ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਆਦਿ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਉਕਤ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨਾਲ ਨਿਵੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।
ਉਪਰੋਕਤ ਤਿੰਨ ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਟਾਂ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਾਲ ਸੰਸਥਾ ਹੈ
ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੰਧੀਆਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਟੋਕੋਲਾਂ ਰਾਹੀਂ ਵਿਕਸਤ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੰਧੀਆਂ ਅਤੇ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਧਿਰ ਰਹੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਜੋ ਕਵਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਜਾਂ ਸਿਰਫ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਵਰ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ
ਮੌਜੂਦਾ ਐਕਟ।

ਹਾਲ ਹੀ ਦੇ ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਨਸ਼ੇ ਦੀਆਂ ਨਵੀਆਂ ਦਵਾਈਆਂ ਜੋ ਸਾਈਕੋਟ੍ਰੋਪਿਕ ਪਦਾਰਥਾਂ ਵਜੋਂ ਜਾਣੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਦ੍ਰਿਸ਼ 'ਤੇ ਦਿਖਾਈ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸਰਕਾਰ ਲਈ ਗੰਭੀਰ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ।
ਨਿਯੰਤਰਣ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਸਮਰੱਥ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਵਿਆਪਕ ਕਾਨੂੰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ
ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਸਾਈਕੋਟ੍ਰੋਪਿਕ ਪਦਾਰਥਾਂ 'ਤੇ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ
ਸਾਈਕੋਟ੍ਰੋਪਿਕ ਪਦਾਰਥਾਂ ਬਾਰੇ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ, 1971 ਵਿੱਚ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਨੇ ਵੀ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ।

2. ਜੋ ਕੁਝ ਉੱਪਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਸ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਤੁਰੰਤ ਲੋੜ ਹੈ
ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਬਾਰੇ ਇੱਕ ਵਿਆਪਕ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ
ਅਤੇ ਸਾਈਕੋਟ੍ਰੋਪਿਕ ਪਦਾਰਥ ਜੋ, ਹੋਰ ◌ਾ◌ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ, ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ
ਅਤੇ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮੌਜੂਦਾ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕਰਨਾ, ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਨਿਯੰਤਰਣ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨਾ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਤਸਕਰੀ ਦੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਜੁਰਮਾਨੇ ਵਿੱਚ ਕਾਫ਼ੀ ਵਾਧਾ ਕਰਨਾ, ਸਾਈਕੋਟ੍ਰੋਪਿਕ ਪਦਾਰਥਾਂ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਨਿਯੰਤਰਣ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨਾ ਅਤੇ
ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨਾ

ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਅਤੇ ਸਾਈਕੋਟ੍ਰੋਪਿਕ ਪਦਾਰਥਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਇੱਕ ਧਿਰ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ।

3. ਬਿੱਲ ਉਪਰੋਕਤ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ।

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

40. ਪਹਿਲੀ ਗੱਲ ਜੋ ਇਹ ਬਿਆਨ ਸੰਬੋਧਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਹੈ ਤਿੰਨ ਪੁਰਾਣੇ ਐਕਟਾਂ ਦੀ ਅਯੋਗਤਾ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਹੈ
ਸਮੱਗਲਰਾਂ ਦੇ ਸੰਗਠਿਤ ਗਿਰੋਹਾਂ ਦੀ ਚੁਣੌਤੀ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਨਾ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਕੇਂਦਰੀ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਏਜੰਸੀਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਨਵੇਂ ਕਾਨੂੰਨ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਨਾਲ ਨਿਵੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ।
ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ, ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਇੱਕ ਵਿਆਪਕ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ ਜੋ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ
ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਅਤੇ ਸਾਈਕੋਟ੍ਰੋਪਿਕ ਪਦਾਰਥਾਂ 'ਤੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਬੰਧ, ਜਿਸ ਦੇ ਕੇਂਦਰ ਵਿੱਚ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਅਪਰਾਧੀਆਂ, ਹੋਰ ਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ, ਤਸਕਰਾਂ ਦੇ ਸੰਗਠਿਤ ਗਿਰੋਹ ਹੋਣ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਜਾ ਸਕੇ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕੇ
ਜੋ ਉਸ ਚੀਜ਼ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਸਮਾਜ ਲਈ ਖਤਰਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀ ਪ੍ਰਸਤਾਵਨਾ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ:

"ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸੋਧਣ ਲਈ ਇੱਕ ਐਕਟ, ਨਿਯੰਤਰਣ ਅਤੇ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ ਲਈ ਸਖਤ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨ ਲਈ
ਨਸ਼ੀਲੀਆਂ ਦਵਾਈਆਂ ਅਤੇ ਸਾਈਕੋਟ੍ਰੋਪਿਕ ਪਦਾਰਥਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਰਵਾਈਆਂ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨਾ,
ਜਾਂ ਨਸ਼ੀਲੀਆਂ ਦਵਾਈਆਂ ਅਤੇ ਸਾਈਕੋਟ੍ਰੋਪਿਕ ਵਿੱਚ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਟ੍ਰੈਫਿਕ ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ
ਪਦਾਰਥ, ਨਾਰਕੋਟਿਕ ਡਰੱਗਜ਼ ਐਂਡ ਸਾਈਕੋਟ੍ਰੋਪਿਕ ਸਬਸਟੈਂਸ 'ਤੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਲਈ।

ਇਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਇਸ ਐਕਟ ਨੂੰ ਨਸ਼ਿਆਂ ਅਤੇ ਸਾਈਕੋਟ੍ਰੋਪਿਕ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੇ ਖਤਰੇ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਇੱਕ "ਸਖਤ" ਉਪਾਅ ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ
ਪਦਾਰਥ[ਸੋਧੋ] ਚੌਥੇ ਅਧਿਆਇ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਜੋ "ਅਪਰਾਧ ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨੇ" ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, ਧਾਰਾ 15-24 ਵੱਖ-ਵੱਖ ਨਸ਼ਿਆਂ ਅਤੇ ਸਾਈਕੋਟ੍ਰੋਪਿਕ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਰਾਹੀਂ ਚੱਲਣ ਵਾਲਾ ਸੁਨਹਿਰੀ ਧਾਗਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਉਲੰਘਣਾ ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਅਨੁਸਾਰ "ਥੋੜ੍ਹੀ ਮਾਤਰਾ" ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਉੱਥੇ
ਇੱਕ ਸਾਲ ਤੱਕ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਕੈਦ, ਜਾਂ ਦਸ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਤੱਕ ਦਾ ਜੁਰਮਾਨਾ ਜਾਂ ਦੋਵੇਂ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ; ਜਿੱਥੇ
ਉਲੰਘਣਾ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਦਰਮਿਆਨੀ ਮਾਤਰਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਭਾਵ "ਛੋਟੀ" ਅਤੇ "ਵਪਾਰਕ" ਮਾਤਰਾ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਖਤ ਕੈਦ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੋ ਦਸ ਸਾਲ ਤੱਕ ਵਧ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨਾ ਜੋ ਇੱਕ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਤੱਕ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ; ਅਤੇ ਜਿੱਥੇ ਉਲੰਘਣਾ ਵਿੱਚ "ਵਪਾਰਕ ਮਾਤਰਾ" ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਸਖਤ ਨਾਲ
ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਦਸ ਸਾਲ ਦੀ ਕੈਦ ਪਰ ਜੋ ਵੀਹ ਸਾਲ ਤੱਕ ਵਧ ਸਕਦੀ ਹੈ

[ਆਰ. ਐਫ. ਨਰੀਮਨ, ਜੇ.]

ਸਾਲ, ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨਾ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਇੱਕ ਲੱਖ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ,
ਪਰ ਇਹ ਦੋ ਲੱਖ ਤੱਕ ਵਧ ਸਕਦਾ ਹੈ - ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ, ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕਾਰਨਾਂ ਲਈ, ਦੋ ਲੱਖ ਤੋਂ ਵੱਧ ਜੁਰਮਾਨਾ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਵੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਧਾਰਾ 28 ਅਤੇ 29 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ, ਉਕਸਾਉਣ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਲਈ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਧਾਰਾ ਧਾਰਾ 30 ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਨੂੰ ਵੀ ਅਪਰਾਧ ਬਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 31 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਹੈ
ਉਸ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦੇਣ, ਜਾਂ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ, ਜਾਂ ਉਕਸਾਉਣ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਾਂ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਕਰਨ ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਸਾਜਿਸ਼, ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦੇਣ ਜਾਂ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ, ਜਾਂ ਉਕਸਾਉਣ ਜਾਂ ਅਪਰਾਧਿਕ ਸਾਜਿਸ਼ ਰਚਣ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਜ਼ਾ ਕਿੱਥੇ ਜਾਂਦੀ ਹੈ

ਸੀ ਇੱਕ ਮਿਆਦ ਤੱਕ ਜੋ ਕੈਦ ਦੀ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮਿਆਦ ਦੇ ਡੇਢ ਗੁਣਾ ਤੱਕ ਵਧ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਲਈ ਵੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੋਵੇਗੀ ਜੋ ਵਧੇਗੀ
ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਰਕਮ ਦਾ ਡੇਢ ਗੁਣਾ ਤੱਕ। ਕੁਝ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ
ਧਾਰਾ 31ਏ ਤਹਿਤ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਵੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਧਾਰਾ 32ਏ ਤਹਿਤ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਕੋਈ ਸਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।
ਧਾਰਾ 27 ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾ ਤੋਂ ਵੱਧ, ਮੁਅੱਤਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਵਾਪਸ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਾਂ
ਆਵਾਜਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਅਸੀਂ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਧਾਰਾ 33 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਅਪਰਾਧੀਆਂ ਦਾ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1958 ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਜਿੱਥੇ ਅਪਰਾਧੀ 18 ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਉਮਰ ਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਜੇ ਅਪਰਾਧ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 26 ਅਤੇ 27 ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਹੈ।
ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ.ਐਸ. ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਕਈ ਅਨੁਮਾਨ ਵੀ ਲਗਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ
ਜਿਸ ਦੇ ਸਬੂਤ ਦਾ ਬੋਝ ਉਲਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਹੁਣ ਦੋਸ਼ੀ 'ਤੇ ਹੈ। ਇਹ ਸਾਰੇ ਤਿੰਨ ਭਾਗਾਂ - ਧਾਰਾ 35, 54 ਅਤੇ 66 ਵਿੱਚ ਲੱਭੇ ਜਾਣੇ ਹਨ। ਇਹ ਭਾਗ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੱਸਦੇ ਹਨ:

"35. ਗ਼ੈਰ-ਇਰਾਦਤਨ ਮਾਨਸਿਕ ਅਵਸਥਾ ਦੀ ਧਾਰਨਾ।—(1) ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਜੁਰਮ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਗ਼ੈਰ-ਇਰਾਦਤਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ
ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਮਾਨਸਿਕ ਸਥਿਤੀ, ਅਦਾਲਤ ਅਜਿਹੀ ਮਾਨਸਿਕ ਅਵਸਥਾ ਦੀ ਹੋਂਦ ਨੂੰ ਮੰਨੇਗੀ ਪਰ ਦੋਸ਼ੀ ਲਈ ਇਹ ਤੱਥ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਬਚਾਅ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਉਸ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਅਪਰਾਧ ਵਜੋਂ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਏ ਗਏ ਕੰਮ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਮਾਨਸਿਕ ਅਵਸਥਾ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਵਿਆਖਿਆ।—ਇਸ ਭਾਗ ਵਿੱਚ "ਗ਼ੈਰ-ਇਰਾਦਤਨ ਮਾਨਸਿਕ ਅਵਸਥਾ" ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ:
ਇਰਾਦਾ, ਮਨੋਰਥ, ਕਿਸੇ ਤੱਥ ਦਾ ਗਿਆਨ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਤੱਥ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ, ਜਾਂ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ।

ਇਹ ਯਾਦ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੰਡੀਅਨ ਪੀਨਲ ਕੋਡ, 1860 ("ਆਈਪੀਸੀ") ਵਿੱਚ, ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਧਾਰਾ ਜਿੱਥੇ ਤਿਆਰੀ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, "ਡਕੈਤੀ ਕਰਨ ਦੀ ਤਿਆਰੀ" ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੇਖੋ
399, ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ.

(2) ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਮਕਸਦ ਲਈ, ਕਿਸੇ ਤੱਥ ਨੂੰ ਕੇਵਲ ਉਦੋਂ ਹੀ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਨੂੰ ਵਾਜਬ ਸ਼ੱਕ ਤੋਂ ਪਰੇ ਮੰਨਦੀ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਸਿਰਫ ਉਦੋਂ ਜਦੋਂ ਇਸਦੀ ਹੋਂਦ ਸੰਭਾਵਨਾ ਦੀ ਪ੍ਰਮੁੱਖਤਾ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ.

"54. ਨਾਜਾਇਜ਼ ਚੀਜ਼ਾਂ ਰੱਖਣ ਤੋਂ ਧਾਰਨਾ।—ਮੁਕੱਦਮਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇਸਦੇ ਉਲਟ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਇਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਹੈ
ਇਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰੋ-

ਕੋਈ ਵੀ ਨਸ਼ੀਲੀ ਦਵਾਈ ਜਾਂ ਸਾਈਕੋਟ੍ਰੋਪਿਕ ਪਦਾਰਥ ਜਾਂ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਪਦਾਰਥ;

(ਅ) ਕੋਈ ਅਫੀਮ ਪੋਸਤ, ਭੰਗ ਦਾ ਪੌਦਾ ਜਾਂ ਕੋਕਾ ਦਾ ਪੌਦਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਉੱਗਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਉਸਨੇ ਕਾਸ਼ਤ ਕੀਤੀ ਹੈ;

ਕੋਈ ਵੀ ਉਪਕਰਣ ਜੋ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਡਿਜ਼ਾਈਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਭਾਂਡੇ ਦਾ ਕੋਈ ਸਮੂਹ ਜੋ ਕਿਸੇ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥ ਜਾਂ ਸਾਈਕੋਟ੍ਰੋਪਿਕ ਪਦਾਰਥ ਜਾਂ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਪਦਾਰਥ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਪਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ; ਜਾਂ

ਕੋਈ ਵੀ ਸਮੱਗਰੀ ਜਿਸ ਵੱਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚੋਂ ਲੰਘੀ ਹੈ
ਕਿਸੇ ਨਾਰਕੋਟਿਕ ਡਰੱਗ ਜਾਂ ਸਾਈਕੋਟ੍ਰੋਪਿਕ ਪਦਾਰਥ ਜਾਂ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਪਦਾਰਥ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ, ਜਾਂ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਬਚੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਹਿੰਦ-ਖੂੰਹਦ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਜਿਸ ਤੋਂ ਕੋਈ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥ ਜਾਂ ਸਾਈਕੋਟ੍ਰੋਪਿਕ ਪਦਾਰਥ ਜਾਂ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਪਦਾਰਥ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ,

ਜਿਸ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦਾ ਉਹ ਤਸੱਲੀਬਖਸ਼ ਹਿਸਾਬ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।

"66. ਕੁਝ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਬਾਰੇ ਧਾਰਨਾ।—ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਹੋਵੇ-

ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਜਾਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਜਾਂ ਨਿਯੰਤਰਣ ਤੋਂ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਹੇਠਾਂ
ਇਹ ਐਕਟ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਜਾਂ

ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਾਨ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ ਹੈ (ਅਜਿਹੇ ਅਥਾਰਟੀ ਜਾਂ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਜੋ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ)
ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਜਾਂਚ, ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ
ਅਤੇ ਕੋਈ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸ 'ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ -

ਮੰਨ ਲਓ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਸਦੇ ਉਲਟ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਕਿ ਦਸਤਖਤ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦਾ ਹਰ ਦੂਜਾ ਹਿੱਸਾ ਜੋ ਇਸ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ

[ਆਰ. ਐਫ. ਨਰੀਮਨ, ਜੇ.]

ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਲਿਖਤ ਜਾਂ ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ

ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੋਣ, ਜਾਂ ਉਸ ਦੀ ਲਿਖਤ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਦਾ ਵਾਜਬ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੰਨਣਾ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਲਿਖਤ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ;
ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਜਾਂ ਤਸਦੀਕ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾਂ ਤਸਦੀਕ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਾਂ ਤਸਦੀਕ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ;
ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰੋ, ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ
ਜੇ ਅਜਿਹਾ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਮੋਹਰ ਲਗਾਈ ਗਈ ਹੈ;

ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਵੀ ਮੰਨ ਲਓ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਅਜਿਹੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਸੱਚਾਈ ਕੀ ਹੈ।

ਧਾਰਾ 37 (1) ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਸਾਰੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਨੂੰ ਸੰਗਿਆਯੋਗ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ
ਅਤੇ ਗੈਰ-ਜ਼ਮਾਨਤੀ, ਜ਼ਮਾਨਤ ਲਈ ਸਖਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਨਾਲ:

(1) ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤਾ, 1973 (1974 ਦਾ 2) ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ,

ਇਸ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਹਰੇਕ ਜੁਰਮ ਸੰਗਿਆਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ;

ਧਾਰਾ 19 ਜਾਂ ਧਾਰਾ 24 ਜਾਂ ਧਾਰਾ 27 ਏ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧਾਂ ਅਤੇ ਵਪਾਰਕ ਮਾਤਰਾ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਆਪਣੇ ਬਾਂਡ 'ਤੇ ਰਿਹਾਅ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਦ ਤੱਕ ਕਿ-
ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਰਿਹਾਈ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ

ਜਿੱਥੇ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਲਈ ਵਾਜਬ ਆਧਾਰ ਹਨ ਕਿ ਉਹ
ਅਜਿਹੇ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਕੋਈ ਕਰਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ
ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ ਅਪਰਾਧ।

ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੀ ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਦੀਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤਾ, 1973 (1974 ਦਾ 2) ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹਨ।
ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ 'ਤੇ ਸਮਾਂ ਲਾਗੂ ਹੈ।

ਧਾਰਾ 40 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਜਿੱਥੇ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ, ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਕੀਮਤ 'ਤੇ - ਅਖਬਾਰ ਜਾਂ ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ - ਅਜਿਹੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਤੱਥ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੈ
ਕਸਟਮਜ਼ ਐਕਟ, 1962 ਅਤੇ ਡਰੱਗਜ਼ ਐਂਡ ਕਾਸਮੈਟਿਕਸ ਐਕਟ, 1940, ਤਾਂ ਜੋ,

ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਐਕਟਾਂ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਰੀ ਰਹੇਗੀ - ਧਾਰਾ 79 ਅਤੇ 80 ਦੇਖੋ।

ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀ ਸਖਤ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ, ਕਈ ਧਾਰਾਵਾਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਜੋ ਜਾਂਚ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਸੰਤੁਲਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ।
ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਮੁਕੱਦਮਾ, ਅਤੇ ਨਾਗਰਿਕ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰ। ਧਾਰਾ 42 ਵਿੱਚ ਕਈ ਸੁਰੱਖਿਆ ਉਪਾਅ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਜੋ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ:

(1) ਵਿਭਾਗਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰੀ (ਚਪੜਾਸੀ, ਸਿਪਾਹੀ ਜਾਂ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਤੋਂ ਉੱਚੇ ਰੈਂਕ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹੋਣਾ)
ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ, ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥ, ਕਸਟਮ, ਮਾਲ ਖੁਫੀਆ ਜਾਣਕਾਰੀ ਜਾਂ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਭਾਗ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਰਧ ਸੈਨਿਕ ਬਲ ਜਾਂ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਬਲ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਹੈ।
ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ, ਜਾਂ ਮਾਲ, ਡਰੱਗ ਕੰਟਰੋਲ, ਆਬਕਾਰੀ, ਪੁਲਿਸ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰੀ (ਚਪੜਾਸੀ, ਸਿਪਾਹੀ ਜਾਂ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਤੋਂ ਉੱਚੇ ਰੈਂਕ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹੋਣਾ) ਦੁਆਰਾ ਆਮ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਦੇਸ਼
ਕਿਸੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਹੋਰ ਵਿਭਾਗ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਹੈ
ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਆਮ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ, ਜੇ ਉਸ ਕੋਲ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਨਿੱਜੀ ਗਿਆਨ ਜਾਂ ਜਾਣਕਾਰੀ ਤੋਂ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੈ ਅਤੇ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥ, ਜਾਂ ਸਾਈਕੋਟ੍ਰੋਪਿਕ ਪਦਾਰਥ, ਜਾਂ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਪਦਾਰਥ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ
ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਕੋਈ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਜਾਂ ਹੋਰ ਵਸਤੂ ਜੋ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ
ਅਜਿਹੇ ਅਪਰਾਧ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ ਜਾਇਦਾਦ ਜਾਂ ਕੋਈ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਜਾਂ ਹੋਰ ਚੀਜ਼ ਜੋ ਕਿਸੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਰੱਖਣ ਦਾ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧਿਆਇ ਵੀਏ ਤਹਿਤ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਜਾਂ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਜਾਂ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ, ਰੱਖੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਾਂ
ਕਿਸੇ ਵੀ ਇਮਾਰਤ, ਆਵਾਜਾਈ ਜਾਂ ਬੰਦ ਜਗ੍ਹਾ ਵਿੱਚ ਲੁਕਿਆ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ
ਸੂਰਜ ਚੜ੍ਹਨ ਅਤੇ ਸੂਰਜ ਡੁੱਬਣ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ,

ਅਜਿਹੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਇਮਾਰਤ, ਆਵਾਜਾਈ ਜਾਂ ਸਥਾਨ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਵੋ ਅਤੇ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲਓ;

ਵਿਰੋਧ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਨੂੰ ਤੋੜੋ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਹਟਾ ਦਿਓ ਅਜਿਹੀ ਐਂਟਰੀ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟ;
ਅਜਿਹੀ ਦਵਾਈ ਜਾਂ ਪਦਾਰਥ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਸਾਰੀ ਸਮੱਗਰੀ ਅਤੇ ਕੋਈ ਹੋਰ ਵਸਤੂ ਅਤੇ ਕੋਈ ਜਾਨਵਰ ਜਾਂ ਵਾਹਨ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨਾ ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਹ ਇਸ ਐਕਟ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਜਾਂ ਹੋਰ ਵਸਤੂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਸਮਝਦਾ ਹੈ।
ਜਿਸ 'ਤੇ ਉਸ ਕੋਲ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਦੇ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ

[ਆਰ. ਐਫ. ਨਰੀਮਨ, ਜੇ.]

ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜੁਰਮ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦੇਣਾ ਜਾਂ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ

ਕਿਸੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਰੱਖਣ ਦਾ ਸਬੂਤ ਜੋ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧਿਆਇ ਵੀਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਜਾਂ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਜਾਂ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ;
ਅਤੇ

ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲੈਣਾ ਅਤੇ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈਣਾ, ਅਤੇ, ਜੇ ਉਹ ਸਹੀ ਸਮਝਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰੋ ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਸ ਕੋਲ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਦਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੈ
ਇਸ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾਯੋਗ:

ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਨਿਰਮਿਤ ਦਵਾਈਆਂ ਜਾਂ ਸਾਈਕੋਟ੍ਰੋਪਿਕ ਪਦਾਰਥਾਂ ਜਾਂ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਲਈ ਲਾਇਸੈਂਸ ਧਾਰਕ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਜੋ ਇਸ ਐਕਟ ਜਾਂ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਿਸੇ ਨਿਯਮ ਜਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਅਧੀਨ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ
ਇਸ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਅਜਿਹੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਏਗੀ ਜੋ ਸ਼ੀ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਸਬ-ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਦੇ ਰੈਂਕ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ:

ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਜੇ ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕੋਲ ਇਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਸਬੂਤਾਂ ਜਾਂ ਸੁਵਿਧਾ ਨੂੰ ਲੁਕਾਉਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤੇ ਬਿਨਾਂ ਤਲਾਸ਼ੀ ਵਾਰੰਟ ਜਾਂ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ
ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧੀ ਦੇ ਭੱਜਣ ਲਈ, ਉਹ ਦਾਖਲ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹੈ
ਸੂਰਜ ਡੁੱਬਣ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਇਮਾਰਤ, ਆਵਾਜਾਈ ਜਾਂ ਬੰਦ ਜਗ੍ਹਾ
ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੇ ਅਧਾਰ ◌ਾ◌ं ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੂਰਜ ਚੜ੍ਹਦਾ ਹੈ.

(2) ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਅਧੀਨ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਪਣੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਲਈ ਆਧਾਰ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਦਾ ਹੈ
ਇਸ ਦੀ ਇੱਕ ਕਾਪੀ ਉਹ 72 ਘੰਟਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇਸ ਦੀ ਇੱਕ ਕਾਪੀ ਭੇਜੇਗਾ।
ਉਸ ਦਾ ਤੁਰੰਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸੀਨੀਅਰ।

ਇਸ ਧਾਰਾ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਕੇਵਲ ਉਦੋਂ ਹੀ ਜਦੋਂ ਸਬੰਧਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕੋਲ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਨਿੱਜੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਜਾਂ ਜਾਣਕਾਰੀ ਤੋਂ "ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ" ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਹੋਇਆ ਹੈ
ਵਚਨਬੱਧ ਹੈ ਕਿ ਸਬੰਧਤ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਸਿਰਫ ਸੂਰਜ ਚੜ੍ਹਨ ਅਤੇ ਸੂਰਜ ਡੁੱਬਣ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ, ਦਾਖਲ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਅਤੇ ਸਮੱਗਰੀਆਂ ਨੂੰ ਜ਼ਬਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਹ ਮੰਨਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਕੋਈ ਜੁਰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਪਹਿਲੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੁਆਰਾ, ਇਹ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਸਬ-ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਦੇ ਰੈਂਕ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ. ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦੇ ਤਹਿਤ, ਜਿੱਥੇ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਸ਼ਾਮਲ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਦੀ ਇੱਕ ਕਾਪੀ ਆਪਣੇ ਤੁਰੰਤ ਨੂੰ ਭੇਜਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।
72 ਘੰਟਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀ. ਇੱਥੇ ਦੇ ਉਲਟ ਹੋਣਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ
ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 49 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ "ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ" ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਨਾਲ "ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ" ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, "ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ" ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਏ.ਐਸ. ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਨ ਬਨਾਮ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸਮਝਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਕੇਰਲ ਰਾਜ (2004) 11 ਐਸਸੀਸੀ 576 ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ:

9. ਆਈਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਲਗਭਗ ਸਾਰੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ ਜਾਂ ਤਾਂ "ਇਰਾਦੇ" ਜਾਂ "ਗਿਆਨ" ਜਾਂ "ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਦੇ ਕਾਰਨ" ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਅਸੀਂ "ਗਿਆਨ" ਅਤੇ "ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ" ਦੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਨਾਲ ਚਿੰਤਤ ਹਾਂ। "ਗਿਆਨ" ਸਬੰਧਤ ਵਿਅਕਤੀ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੀ ਅਵਸਥਾ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣ ਵਾਲੀ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਹੈ
ਮਨ ਦਾ। "ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ" ਮਨ ਦੀ ਅਵਸਥਾ ਦਾ ਇੱਕ ਹੋਰ ਪਹਿਲੂ ਹੈ। "ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ" "ਸ਼ੱਕ" ਜਾਂ "ਸ਼ੱਕ" ਵਰਗੀ ਚੀਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ
ਅਤੇ ਕੇਵਲ ਵੇਖਣਾ ਵੀ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। "ਇਸ ਦਾ ਕਾਰਨ
ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨਾ ਮਨ ਦੀ ਅਵਸਥਾ ਦਾ ਇੱਕ ਉੱਚ ਪੱਧਰ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ "ਗਿਆਨ" "ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਦੇ ਕਾਰਨ" ਨਾਲੋਂ ਥੋੜ੍ਹਾ ਜਿਹਾ ਉੱਚੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਹੋਵੇਗਾ। ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਇਹ ਜਾਣਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਸਿੱਧੀ ਅਪੀਲ ਕਿੱਥੇ ਹੈ
ਇੰਦਰੀਆਂ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਕੋਲ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਕਾਰਨ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੇ ਉਸ ਕੋਲ ਇਸ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਕਾਰਨ ਹੈ। ਧਾਰਾ 26 ਆਈਪੀਸੀ "ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ" ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਅਰਥ ਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰਦੀ ਹੈ:

(26. 'ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ'—ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਕੋਲ ਕਿਸੇ ਚੀਜ਼ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਦਾ 'ਕਾਰਨ' ਹੈ, ਜੇ ਉਸ ਕੋਲ ਉਸ ਚੀਜ਼ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਕਾਰਨ ਹੈ ਪਰ
ਹੋਰ ਨਹੀਂ।

ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 50 ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸ਼ਰਤਾਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤਹਿਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲਈ ਜਾਵੇਗੀ। ਸੈਕਸ਼ਨ 50 ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ:

"50. ਉਹ ਸ਼ਰਤਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤਹਿਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲਈ ਜਾਵੇਗੀ (1) ਜਦੋਂ ਧਾਰਾ 42 ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰੀ ਧਾਰਾ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈਣ ਵਾਲਾ ਹੋਵੇ
41, ਧਾਰਾ 42 ਜਾਂ ਧਾਰਾ 43, ਉਹ, ਜੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਲੋੜ ਪੈਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਬੇਲੋੜੀ ਦੇਰੀ ਦੇ ਧਾਰਾ 42 ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਗਜ਼ਟਿਡ ਅਫਸਰ ਕੋਲ ਲੈ ਜਾਵੇਗਾ।
ਸਭ ਤੋਂ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ।

ਜੇ ਅਜਿਹੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਉਸਨੂੰ ਗਜ਼ਟਿਡ ਅਫਸਰ ਜਾਂ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਸਕਦਾ।

ਗਜ਼ਟਿਡ ਅਫਸਰ ਜਾਂ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਜਿਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੋਈ ਹੋਵੇ ਲਿਆਂਦੇ ਗਏ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ, ਜੇ ਉਸਨੂੰ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲਈ ਕੋਈ ਵਾਜਬ ਆਧਾਰ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ, ਤਾਂ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਛੁੱਟੀ ਦੇ ਦੇਵੇਗਾ ਪਰ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਵੇਗਾ ਇਹ ਖੋਜ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ।

ਔਰਤ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਔਰਤ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਲਈ ਜਾਵੇਗੀ।

[ਆਰ. ਐਫ. ਨਰੀਮਨ, ਜੇ.]

ਜਦੋਂ ਧਾਰਾ 42 ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕੋਲ ਕਾਰਨ ਹੋਵੇ
ਇਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨਾ ਕਿ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲਈ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਗਜ਼ਟਿਡ ਅਫਸਰ ਜਾਂ
ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਕੋਲ ਲਿਜਾਣਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ
ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥ ਜਾਂ ਸਾਈਕੋਟ੍ਰੋਪਿਕ ਪਦਾਰਥ, ਜਾਂ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਪਦਾਰਥ ਜਾਂ ਵਸਤੂ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਤੋਂ ਵੱਖ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ।
ਜਾਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼, ਉਹ, ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਗਜ਼ਟਿਡ ਅਫਸਰ ਜਾਂ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਕੋਲ ਲਿਜਾਣ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ
ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈਣ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧ ਸਕਦਾ ਹੈ
ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 100 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ,
1973 (1974 ਦਾ 2)।

ਉਪ-ਧਾਰਾ (5) ਤਹਿਤ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਧਿਕਾਰੀ
ਅਜਿਹੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰੇਗਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਅਜਿਹੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ ਅਤੇ 72 ਘੰਟਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਉਸ ਨੂੰ ਇਸ
ਦੀ ਇੱਕ ਕਾਪੀ ਭੇਜੇਗੀ
ਤੁਰੰਤ ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀ।

ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ (ਸੁਪਰਾ) ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ:

17. ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।
ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ, ਤਲਾਸ਼ੀ ਅਤੇ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ
ਦੇ ਕੁਝ "ਸੰਬੰਧਿਤ ਅਤੇ ਲਾਜ਼ਮੀ" ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ
ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ.ਐਸ. ਐਕਟ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਬਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ
ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਛੁੱਟੀ ਰਾਹੀਂ ਅਪੀਲਾਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ। ਕੁਝ ਹੋਰ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ,
ਜਿੱਥੇ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲਾਂ ਵੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਸਨ।
ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ 'ਤੇ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਉਠਾਉਣਾ ਛੱਡ ਦਿਓ ਕਿ
ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 50 ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸੁਰੱਖਿਆ ਉਪਾਵਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕਰਨ ਕਾਰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ
ਮੁਕੱਦਮੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਨ। ਜੈਚੰਦਰ ਰੈੱਡੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੇ ਦੋ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਨੇ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਕਈ ਧਾਰਾਵਾਂ
'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।
ਤਲਾਸ਼ੀ ਅਤੇ ਜ਼ਬਤ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ ਐਫ 41, 42, 43, 44, 49, 50, 51, 52 ਅਤੇ 57 ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ
ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ
ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕੇਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਤਲਾਸ਼ੀ ਅਤੇ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤਾ
ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ। ਧਾਰਾ 50 ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੇ ਹੋਏ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜਿਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ
ਸੀ, ਇਹ ਸੁਭਾਵਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਹੈ
ਅਧਿਕਾਰੀ ਵੱਲੋਂ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਹੋਣ ਬਾਰੇ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ
ਉਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲਈ ਗਈ ਕਿ ਜੇ ਉਸਨੂੰ ਲੋੜ ਪੈਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਕਿਸੇ ਗਜ਼ਟਿਡ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂ
ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਅਜਿਹੀ ਬੇਨਤੀ 'ਤੇ, ਉਸ ਨੂੰ ਅਗਲੇਰੀ ਕਾਰਵਾਈ
ਲਈ ਗਜ਼ਟਿਡ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਜਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਤਰਕ
ਕੇਸ [(1994) 3 ਐਸਸੀਸੀ 299] ਐਚ ਨੂੰ ਮੌਕਾ ਦੇਣ ਲਈ ਸੀ

ਤਲਾਸ਼ੀ ਲਈ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ "ਜੇ ਉਸਨੂੰ ਕਿਸੇ ਗਜ਼ਟਿਡ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ" ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਉਸ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਸਿਰਫ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਹੋਂਦ ਬਾਰੇ ਸੂਚਿਤ ਕਰਕੇ ਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲਈ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲਤਾ
ਸਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇ ਉਸਨੂੰ ਲੋੜ ਪੈਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਗਜ਼ਟਿਡ ਕੋਲ ਲਿਜਾਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲਤਾ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ, ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕਰਨਾ
ਧਾਰਾ 50 ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਜੋ ਬਦਲੇ ਵਿੱਚ "ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨਗੀਆਂ
ਕੇਸ ਦਰਜ ਕਰੋ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਨੂੰ ਖਰਾਬ ਕਰੋ।" ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਦੋ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸਿੱਟੇ ਕੱਢੇ:

"25. ਉੱਪਰ ਵਿਚਾਰੇ ਗਏ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਅਕਸਰ ਸਾਹਮਣੇ ਉੱਠਦੇ ਹਨ ਹੇਠਲੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ। ਇਸ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਆਪਣਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਲੱਗਦਾ ਹੈ
ਸਿੱਟੇ ਜੋ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ:

ਜੇ ਕੋਈ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਤਹਿਤ ਵਿਚਾਰੇ ਅਨੁਸਾਰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਅਗਾਊਂ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦੇ ਆਮ ਦੌਰਾਨ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ; ਜਾਂ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸ਼ੱਕੀ ਅਪਰਾਧ
ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਅਜਿਹੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਉਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਪੂਰੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 50 ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਲੋੜਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੀ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਜੇ ਅਜਿਹੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਜਾਂ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਦੌਰਾਨ ਕਿਸੇ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥ ਦੀ ਬਰਾਮਦਗੀ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ
ਜਾਂ ਸਾਈਕੋਟ੍ਰੋਪਿਕ ਪਦਾਰਥ ਤੁਾਂ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਜੋ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਨੂੰ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ
ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਅੱਗੇ ਵਧੋ। ਜੇ ਉਹ ਇੱਕ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਪੜਾਅ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਸਨੂੰ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਧਾਰਾਵਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਜਾਂਚ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

(2-) ਧਾਰਾ 41 (1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਹੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ
ਐਕਟ ਦੇ ਅਧਿਆਇ V ਆਦਿ ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਵਾਸਤੇ ਜਾਂ ਤਲਾਸ਼ੀ ਵਾਸਤੇ ਵਾਰੰਟ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ ਜਦੋਂ ਉਸ ਕੋਲ ਇਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੋਵੇ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ ਪਦਾਰਥ ਕਿਸੇ ਇਮਾਰਤ, ਵਾਹਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖੇ ਜਾਂ ਲੁਕਾਏ ਗਏ ਹਨ ਜਾਂ ਲੁਕਾਏ ਗਏ ਹਨ।
ਸਥਾਨ। ਜਦੋਂ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਜਾਂ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲਈ ਅਜਿਹਾ ਵਾਰੰਟ ਕਿਸੇ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਜਿਸ ਕੋਲ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਜਿਹੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਜਾਂ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਜੇ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਧਾਰਾ 41 (2) ਅਤੇ 42 (1) ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਅਧਿਕਾਰਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹੀ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਤਹਿਤ ਕੰਮ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਜੇ ਅਜਿਹਾ ਹੈ

[ਆਰ. ਐਫ. ਨਰੀਮਨ, ਜੇ.]

ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦੁਆਰਾ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਏ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਤਹਿਤ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਜਾਂ ਤਲਾਸ਼ੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਇਹ ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਹੋਵੇਗਾ।

(2-) ਧਾਰਾ 41 (2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਿਰਫ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹੀ ਆਪਣੇ ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਜਾਂ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਕੋਈ ਹੈ
ਉਲੰਘਣਾ, ਜੋ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰੇਗੀ ਅਤੇ ਵਿਗਾੜ ਦੇਵੇਗੀ
ਦ੍ਰਿੜਵਿਸ਼ਵਾਸ।

(2-) ਧਾਰਾ 42 (1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕੋਲ ਜੇ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਲੈਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਪਰ ਜੇ ਉਸ ਕੋਲ ਨਿੱਜੀ ਗਿਆਨ ਤੋਂ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਅਧਿਆਇ V ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ
ਜਾਂ ਉਹ ਸਮੱਗਰੀ ਜੋ ਅਜਿਹੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦੇਣ ਦੇ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਇਮਾਰਤ ਆਦਿ ਵਿੱਚ ਲੁਕਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਉਹ ਸੂਰਜ ਚੜ੍ਹਨ ਅਤੇ ਸੂਰਜ ਡੁੱਬਣ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਬਿਨਾਂ ਵਾਰੰਟ ਦੇ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਜਾਂ ਤਲਾਸ਼ੀ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ
ਅਤੇ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਇਹ ਹੁਕਮ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਆਪਣਾ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ
ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੇ ਕਾਰਨ। ਪਰ ਧਾਰਾ 42 (1) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਜੇ ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਸੂਰਜ ਡੁੱਬਣ ਅਤੇ ਸੂਰਜ ਚੜ੍ਹਨ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਅਜਿਹੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈਣੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ,
ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੇ ਅਧਾਰ ◌ਾਂ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰੇਗੀ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਖਰਾਬ ਕਰੇਗੀ।

(3) ਧਾਰਾ 42 (2) ਅਧੀਨ ਅਜਿਹਾ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜੋ ਹੇਠਾਂ ਹਟਦਾ ਹੈ
ਧਾਰਾ 42 (1) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਅਧੀਨ ਆਧਾਰਾਂ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਕੋਈ ਵੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਤੁਰੰਤ ਉਸ ਦੀ ਇੱਕ ਕਾਪੀ ਆਪਣੇ ਤੁਰੰਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਭੇਜਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਜੇ ਇਸ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਇਹ ਹੈ
ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਪਰ ਜੇ ਦੇਰੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਕੀ ਇਹ ਅਣਉਚਿਤ ਸੀ ਜਾਂ ਕੀ
ਇਸ ਨੂੰ ਸਮਝਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਹਰੇਕ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਤੱਥ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੋਵੇਗਾ.

(4-) ਜੇ ਕੋਈ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਆਮ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਜਾਂ ਤਲਾਸ਼ੀ ਦੌਰਾਨ 'ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ' ਅਧਿਕਾਰੀ ਹੋਵੇ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ 'ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ' ਅਧਿਕਾਰੀ ਹੋਵੇ
ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 100 ਅਤੇ 165 ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੀ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਾਰਨ ◌ਾਂ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਅਜਿਹੀ ਅਸਫਲਤਾ ਸਿਰਫ ਬੇਨਿਯਮੀ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋਵੇਗੀ।

(4-) ਜੇ ਕੋਈ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਅਧਿਕਾਰਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 41 (2) ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈਂਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇਗਾ

ਇਸ ਲਈ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 100 ਅਤੇ 165 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਤੇ ਜੇ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੀ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਅਜਿਹੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਵਿਗਾੜ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇਗੀ।

ਅਜਿਹੀ ਅਸਫਲਤਾ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ
ਹਰ ਕੇਸ।

ਅਗਾਊਂ ਜਾਣਕਾਰੀ 'ਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਅਧਿਕਾਰਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 41 (2) ਜਾਂ 42 ਅਧੀਨ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਧਾਰਾ 50 ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ
ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਉਸਨੂੰ ਲੋੜ ਪੈਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਗਜ਼ਟਿਡ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਤੁਹਾਡੇ ਵੱਲੋਂ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ
ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲਈ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨਾ। ਤਲਾਸ਼ੀ ਲਈ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲਤਾ ਅਤੇ ਜੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਲੋੜ ਪੈਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਗਜ਼ਟਿਡ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਗਜ਼ਟਿਡ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕੋਲ ਲਿਜਾਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲਤਾ
ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ, ਧਾਰਾ 50 ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋਵੇਗਾ
ਜੋ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਖਰਾਬ ਕਰੇਗਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿ ਕੀ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਅਜਿਹੇ ਕੋਰਸ ਦੀ ਚੋਣ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਇਹ ਤੱਥ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੋਵੇਗਾ।

ਧਾਰਾ 52 ਅਤੇ 57 ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਜੋ ਇਸ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੀਆਂ ਹਨ ਧਾਰਾ ੪੧ ਤੋਂ ੪੪ ਤਹਿਤ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਜਾਂ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਚੁੱਕੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕਦਮ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਲਾਜ਼ਮੀ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਜੇ ਉੱਥੇ ਹੈ
ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕਰਨਾ ਹੈ ਜਾਂ ਜੇ ਦੇਰੀ ਆਦਿ ਵਰਗੀਆਂ ਖਾਮੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਇਹ ਦੇਖਣ ਲਈ ਇਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਕੋਈ ਪੱਖਪਾਤ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਅਸਫਲਤਾ ਦਾ ਉਸ 'ਤੇ ਅਸਰ ਪਵੇਗਾ।
ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਜਾਂ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਕੇਸ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਬਾਰੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ।

(ਮੂਲ ਵਿੱਚ ਜ਼ੋਰ)

57. ਉਪਰੋਕਤ ਤਰਕ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰੇ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸਿੱਟੇ ਨਿਕਲਦੇ ਹਨ:

ਕਿ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਅਗਾਊਂ ਜਾਣਕਾਰੀ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਅਧਿਕਾਰਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈਣ ਵਾਲਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਲਈ ਇਹ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਬੰਧਤ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 50 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਅਧੀਨ ਉਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਬਾਰੇ ਸੂਚਿਤ ਕਰੇ।

[ਆਰ. ਐਫ. ਨਰੀਮਨ, ਜੇ.]

ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈਣ ਲਈ ਗਜ਼ਟਿਡ ਅਫਸਰ ਜਾਂ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਜਿਹੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ;

ਕਿਸੇ ਗਜ਼ਟਿਡ ਅਫਸਰ ਜਾਂ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈਣ ਦੇ ਉਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਹੋਂਦ ਬਾਰੇ ਸਬੰਧਤ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲਤਾ ਕਿਸੇ ਦੋਸ਼ੀ ਲਈ ਪੱਖਪਾਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣੇਗੀ;

ਕਿ ਕਿਸੇ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਪਹਿਲਾਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਤਲਾਸ਼ੀ
ਜਾਣਕਾਰੀ, ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਬਾਰੇ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿ, ਜੇ ਉਸਨੂੰ ਲੋੜ ਪੈਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲਈ ਗਜ਼ਟਿਡ ਅਫਸਰ ਜਾਂ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਜਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਜੇ ਉਹ ਅਜਿਹਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਸੰਚਾਲਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੇਗਾ
ਗਜ਼ਟਿਡ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਉਸ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਖਰਾਬ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਪਰ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਬਰਾਮਦਗੀ ਕਰੇਗੀ
ਕਿਸੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ 'ਤੇ ਸ਼ੱਕ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਖਰਾਬ ਕਰਨਾ,
ਜਿੱਥੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 50 ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਿਆਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਤਲਾਸ਼ੀ ਦੌਰਾਨ ਉਸ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ ਕੋਲੋਂ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਵਸਤੂ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਹੀ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ;

ਕਿ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧੀਆਂ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਦੀ ਸੱਚਮੁੱਚ ਲੋੜ ਹੈ।
ਜੇ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਵਿੱਚ ਸਮਾਜਿਕ ਇਰਾਦੇ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚੇਗਾ
ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਸਬੂਤਾਂ ਨਾਲ ਅਜਿਹਾ ਵਿਵਹਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਮੌਜੂਦ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਜਵਾਬ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀ ਨੂੰ ਉਸ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ
ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲਤਾ ਨੂੰ ਵੇਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ
ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਸਬੰਧਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵਿਰੁੱਧ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦਾ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਜਾਂਚ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀ ਢਿੱਲ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਹਰ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅੰਤਮ ਨਤੀਜਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਸਾਧਨ ਬੋਰਡ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਰਹਿਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਉਪਾਅ
ਬਿਮਾਰੀ ਤੋਂ ਵੀ ਬਦਤਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ. ਨਿਆਂਇਕ ਦੀ ਜਾਇਜ਼ਤਾ
ਜੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਮੁਆਫ ਕਰਦੇ ਦੇਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਘੇਰੇ ਵਿੱਚ ਆ ਸਕਦੀ ਹੈ
ਤਲਾਸ਼ੀ ਮੁਹਿੰਮਾਂ ਦੌਰਾਨ ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਅਰਾਜਕਤਾ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਪ੍ਰਤੀ ਸਤਿਕਾਰ ਨੂੰ ਵੀ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਨਿਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨਾਲ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਦੋਸ਼ੀ ਨਿਰਪੱਖ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਅਣਉਚਿਤ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਾਡੇ ਸੰਕਲਪ ਦੇ ਉਲਟ. ਇਕੱਤਰ ਕੀਤੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ
ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 50 ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸੁਰੱਖਿਆ ਉਪਾਵਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨਾ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਅਣਉਚਿਤ ਬਣਾ ਦੇਵੇਗਾ।

ਇਹ ਕਿ ਧਾਰਾ 50 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸੁਰੱਖਿਆ ਉਪਾਵਾਂ ਦੀ ਉਚਿਤ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ

ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ। ਇਸ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਲੱਭਣਾ, ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ, ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਜਾਂ ਬਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਨ ਲਈ ਚੁਕਵਾਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਇਹ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 50 ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਅਤੇ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਵਿਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸੁਰੱਖਿਆ ਉਪਾਅ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ
ਇਸ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਿਆਂ, ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧੀ ਨੂੰ ਛੋਟਾ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਮੁਕੱਦਮਾ;

ਇਹ ਕਿ ਜਿਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈਣ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਲਾਭ ਲਈ ਧਾਰਾ 50 ਵਿੱਚ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਕੋਈ ਰਾਏ ਜ਼ਾਹਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਕਿ ਧਾਰਾ 50 ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹਨ ਜਾਂ ਡਾਇਰੈਕਟਰੀ, ਪਰ, ਇਹ ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸਬੰਧਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਬਾਰੇ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲਤਾ
ਧਾਰਾ 50 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਤੋਂ, ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ ਸ਼ੱਕੀ ਦੀ ਬਰਾਮਦਗੀ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਮਾੜਾ ਅਤੇ ਅਸਥਿਰ ਬਣਾ ਸਕਦਾ ਹੈ;

ਕਿ ਕਿਸੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ ਕੋਲੋਂ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਚੀਜ਼ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸੁਰੱਖਿਆ ਉਪਾਵਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਿਆਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਤਲਾਸ਼ੀ ਦੌਰਾਨ
ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 50 ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ 'ਤੇ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥ ◌ਾ◌ਂ ਦੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਬਜ਼ੇ ਦੇ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਸ ਤਲਾਸ਼ੀ ਦੌਰਾਨ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸਮੱਗਰੀ 'ਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ, ਹੋਰ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ, ਕਿਸੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਰੁੱਧ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ,
ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਦੌਰਾਨ ਉਸ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਬਰਾਮਦਗੀ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ;

ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 54 ਤਹਿਤ ਕੋਈ ਧਾਰਨਾ ਉਦੋਂ ਹੀ ਉਠਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਇਹ ਸਥਾਪਤ ਕਰ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਲਜ਼ਮ ਕੋਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਤਲਾਸ਼ੀ ਦੌਰਾਨ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥ ਪਾਏ ਗਏ ਸਨ।
ਧਾਰਾ 50 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਅਨੁਸਾਰ। ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਧਾਰਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਨੁਮਾਨ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੀ
ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 54

ਪੂਰਨ ਮੱਲ ਦੇ ਕੇਸ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਇਹ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਦੌਰਾਨ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇੱਕ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਚੀਜ਼
ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 50 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਕੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਗਾਊਂ ਜਾਣਕਾਰੀ 'ਤੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ
ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਦੌਰਾਨ ਜਿਸ ਵਿਅਕਤੀ ਕੋਲੋਂ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਉਸ 'ਤੇ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਵਸਤੂ ਦਾ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਕਬਜ਼ਾ;

ਕਿ ਅਲੀ ਮੁਸਤਾਫਾ ਦੇ ਕੇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪੂਰਨ ਮੱਲ ਦੇ ਕੇਸ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਵਿਆਪਕ ਨੂੰ ਵੱਖਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ

[ਆਰ. ਐਫ. ਨਰੀਮਨ, ਜੇ.]

ਪਿਰਥੀ ਚੰਦ ਦੇ ਕੇਸ ਅਤੇ ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਏ
ਪੂਰਨ ਮੱਲ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸਹੀ ਵਿਆਖਿਆ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਉਪਰੋਕਤ ਸਿੱਟੇ ਇਹਨਾਂ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਨਹੀਂ ਹਨ
ਸਾਡਾ ਫੈਸਲਾ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਪਿਛਲੇ ਭਾਗ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸਾਰੀ ਚਰਚਾ ਦੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਿਆ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ, ਸੰਸਦ ਨੇ ਉਪ-ਕਾਨੂੰਨ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ-
ਸੈਕਸ਼ਨ (5) ਅਤੇ (6). ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਵਿਜੇ ਸਿੰਘ ਚੰਦੂਭਾ ਜਡੇਜਾ (ਸੁਪਰਾ) ਦੀ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਹਾ:

"24. ਹਾਲਾਂਕਿ ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਕੇਸ [(1999) 6 ਐਸਸੀਸੀ 172 ਵਿੱਚ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਨੇ ਸੰਪੂਰਨ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 50 ਡਾਇਰੈਕਟਰੀ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ
ਜਾਂ ਲਾਜ਼ਮੀ ਫਿਰ ਵੀ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਧਾਰਾ 50 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਲਈ ਸਬੰਧਤ ਵਿਅਕਤੀ (ਸ਼ੱਕੀ) ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਹੋਂਦ ਬਾਰੇ "ਸੂਚਿਤ" ਕਰਨਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਬਣਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ।
ਉਸਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਕਿ ਜੇ ਉਸਨੂੰ ਲੋੜ ਪੈਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਕਿਸੇ ਗਜ਼ਟਿਡ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ; ਸ਼ੱਕੀ ਨੂੰ ਬਾਰੇ "ਸੂਚਿਤ" ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲਤਾ
ਉਸ ਦੇ ਉਕਤ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਹੋਂਦ ਉਸ ਲਈ ਪੱਖਪਾਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣੇਗੀ, ਅਤੇ ਜੇ ਉਹ ਅਜਿਹਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਗਜ਼ਟਿਡ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਪਣੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿਣ ਨਾਲ ਮੁਕੱਦਮਾ ਖਰਾਬ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਪਰ ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਵਸਤੂ ਦੀ ਬਰਾਮਦਗੀ ਸ਼ੱਕੀ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਖਰਾਬ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ
ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਸਜ਼ਾ, ਜਿੱਥੇ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ
ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਕੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਤਲਾਸ਼ੀ ਦੌਰਾਨ ਵਿਅਕਤੀ ਕੋਲੋਂ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਵਸਤੂ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਹੀ ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤਾ ਗਿਆ
ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ.ਐਸ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 50 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਬਾਰੇ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 50 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਫਾਰਮ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ
ਪਰ ਇਹ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸੀ ਕਿ ਸ਼ੱਕੀ ਨੂੰ ਬਾਰੇ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ
ਜੇ ਉਸ ਨੂੰ ਲੋੜ ਪੈਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਗਜ਼ਟਿਡ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈਣ ਦੇ ਉਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਹੋਂਦ। ਅਸੀਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਿੱਟਿਆਂ ਨਾਲ ਸਤਿਕਾਰ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ। ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਕੋਈ ਹੋਰ ਵਿਆਖਿਆ ਸ਼ੱਕੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕੀਮਤੀ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਭਰਮ ਅਤੇ ਭਰਮ ਬਣਾ ਦੇਵੇਗੀ
ਤਮਾਸ਼ਾ।

27. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਹ ਵੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਰਨੈਲ ਸਿੰਘ [(2009) 8 ਐਸਸੀਸੀ 539] ਵਿੱਚ, ਇਹ ਮੁੱਦਾ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 42 ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਅਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸੀ

ਬਿਨਾਂ ਵਾਰੰਟ ਜਾਂ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਤਲਾਸ਼ੀ, ਜ਼ਬਤ ਅਤੇ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਉਕਤ ਫੈਸਲਾ ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਕੇਸ [(1999) 6 ਐਸਸੀਸੀ 172] ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਿਧਾਂਤ ਤੋਂ ਵੱਖ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸ਼ੱਕੀ ਨੂੰ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਦੀ ਧਾਰਾ 50 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਉਸਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਬਾਰੇ ਸੂਚਿਤ ਕਰੇ
ਐਕਟ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਪੈਰਾ ਤੋਂ ਇਹ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਦੋ ਨਵੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਤਮਕ ਲੋੜਾਂ ਵਿੱਚ ਲਚਕਤਾ
ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੀਆਂ ਉਪ-ਧਾਰਾਵਾਂ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਕੇਵਲ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਅਤੇ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਵਿੱਚ ਹੀ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ
ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਥਿਤੀਆਂ, ਜੋ ਵਿਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਨਾ ਕਿ ਬੇਸ਼ਕ. ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 50 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (6) ਅਧਿਕਾਰਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਲਈ ਲਾਜ਼ਮੀ ਅਤੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ
ਉਪ-ਧਾਰਾ (5) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਉਸ ਦੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਲਈ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਕਾਪੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ, ਆਪਣੇ ਤੁਰੰਤ ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਭੇਜਣਾ, ਜਿਸ ਅਭਿਆਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਦੁਬਾਰਾ ਨਿਆਂਇਕ ਪੜਤਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

29. ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਸਾਡਾ ਦ੍ਰਿੜ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 50 (1) ਤਹਿਤ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸ਼ੱਕੀ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣਾ, ਨਿਰਦੋਸ਼ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਤੋਂ ਬਚਣਾ ਅਤੇ ਬੂਟੇ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਕਰਨਾ।
ਕਾਨੂੰਨ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਏਜੰਸੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਝੂਠੇ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕਰਨਾ, ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਲਈ ਇਹ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਬਾਰੇ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਏ
ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਕਿਸੇ ਗਜ਼ਟਿਡ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈਣ ਦੇ ਉਸਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਝਿਜਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 50 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਇਹ ਹੈ
ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਪਾਲਣਾ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ. ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲਤਾ
ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਵਸਤੂ ਦੀ ਬਰਾਮਦਗੀ ਨੂੰ ਸ਼ੱਕੀ ਬਣਾ ਦੇਵੇਗੀ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਖਰਾਬ ਕਰੇਗੀ ਜੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਅਜਿਹੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਦੌਰਾਨ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਵਸਤੂ ਦੀ ਬਰਾਮਦਗੀ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸ਼ੱਕੀ ਚੋਣ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਵੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ
ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਵਸਥਾ ਤਹਿਤ ਉਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨਾ।

31. ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 50 ਦੀ ਲੋੜ ਦੇ ਨਾਲ "ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਪਾਲਣਾ" ਦਾ ਸੰਕਲਪ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਧਾਰਾ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਿਆ ਗਿਆ ਹੈ
ਜੋਸਫ ਫਰਨਾਂਡੀਜ਼ [(2000) 1 ਐਸਸੀਸੀ 707] ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾ ਸ਼ੰਕਰ ਵਿੱਚ

[ਆਰ. ਐਫ. ਨਰੀਮਨ, ਜੇ.]

ਦੂਬੇ [(2004) 2 ਐਸਸੀਸੀ 56] ਨਾ ਤਾਂ ਭਾਸ਼ਾ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਹੈ

ਧਾ

ਰਾ 50 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦਾ ਏ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਹ ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਕੇਸ [(1999) 6 ਐਸਸੀਸੀ 172 ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਿਧਾਂਤ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਹੈ।
ਇਹ ਜੋੜਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਸਵਾਲ ਕੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ
ਨਿਰਧਾਰਤ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 50 ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ। ਇਹ ਨਾ ਤਾਂ ਸੰਭਵ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ
ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸੰਪੂਰਨ ਫਾਰਮੂਲਾ ਤੈਅ ਕਰਨਾ ਸੰਭਵ ਹੈ।
ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਹ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸੁਰੱਖਿਆ ਜਾਰੀ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਸਿਰਫ ਉਪ-ਧਾਰਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਅਪਵਾਦਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ
(5) ਅਤੇ (6), ਜੋ ਸਿਰਫ ਜ਼ਰੂਰੀ ਅਤੇ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ.
ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕਰਨ ਨਾਲ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਹ "ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ" ਹੋਵੇਗਾ
ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਨਾਲ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਬਚਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕੇਗਾ।

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 52 ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ: "52. ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ

ਅਤੇ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ।—(1)
ਕੋਈ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 41, ਧਾਰਾ 42, ਧਾਰਾ ਤਹਿਤ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ
43 ਜਾਂ ਧਾਰਾ 44, ਜਿੰਨੀ ਜਲਦੀ ਹੋ ਸਕੇ, ਉਸ ਨੂੰ ਆਧਾਰਾਂ ਬਾਰੇ ਸੂਚਿਤ ਕਰੇਗੀ
ਅਜਿਹੀ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਲਈ।

ਧਾਰਾ 41 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਤਹਿਤ ਜਾਰੀ ਵਾਰੰਟ ਤਹਿਤ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਰੇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਅਤੇ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਸਤੂ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਦੇ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।
ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੂੰ ਬੇਲੋੜੀ ਦੇਰੀ ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਵਾਰੰਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ
ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਹਰੇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਪ-ਧਾਰਾ ਤਹਿਤ ਵਸਤੂ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੀ ਗਈ
(2) ਦੀ ਧਾਰਾ 41, ਧਾਰਾ 42, ਧਾਰਾ 43 ਜਾਂ ਧਾਰਾ 44 ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਬੇਲੋੜੀ ਦੇਰੀ ਦੇ ਅੱਗੇ ਭੇਜਿਆ ਜਾਵੇਗਾ-

ਨੇੜਲੇ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਦਾ ਇੰਚਾਰਜ, ਜਾਂ

ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 53 ਤਹਿਤ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਉਹ ਅਥਾਰਟੀ ਜਾਂ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਜਾਂ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਵਸਤੂ ਭੇਜੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ,
ਉਹ ਸਾਰੇ ਸੁਵਿਧਾਜਨਕ ਭੇਜਣ ਦੇ ਨਾਲ, ਅਜਿਹੇ ਉਪਾਅ ਕਰੇਗਾ ਜੋ ਲੋੜੀਂਦੇ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ
ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਵਸਤੂ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ।

ਧਾਰਾ 52 (1) -(3) ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸੁਰੱਖਿਆ ਉਪਾਅ ਹਨ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਅਤੇ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ।

ਧਾਰਾ 57 ਫਿਰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਜਾਂ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਜਾਂ ਜ਼ਬਤ ਦੇ ਸਾਰੇ ਵੇਰਵਿਆਂ ਦੀ ਪੂਰੀ ਰਿਪੋਰਟ ਕਰਨ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੀ ਹੈ

48 ਘੰਟਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਪਣੇ ਤੁਰੰਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ. ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਧਾਰਾ 57ਏ ਤਹਿਤ ਧਾਰਾ 53 ਤਹਿਤ ਨੋਟੀਫਾਈ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕੋਈ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਦੋਂ ਵੀ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਜਾਂ ਜ਼ਬਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਜਾਂ ਜ਼ਬਤ ਹੋਣ ਦੇ 90 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਦੇਵੇਗਾ। ਧਾਰਾ 58 ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੈ
ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ, ਅਤੇ ਹੇਠਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:
(1) ਧਾਰਾ 42 ਜਾਂ ਧਾਰਾ 43 ਜਾਂ ਧਾਰਾ 44 ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ-

ਸ਼ੱਕ ਦੇ ਵਾਜਬ ਆਧਾਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਅੰਦਰ ਦਾਖਲ ਹੋਣਾ ਜਾਂ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈਣਾ, ਜਾਂ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਜਾਂ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲਏ ਜਾਣ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਕਿਸੇ ਇਮਾਰਤ, ਆਵਾਜਾਈ ਜਾਂ
ਸਥਾਨ;

ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥ ਜਾਂ ਸਾਈਕੋਟ੍ਰੋਪਿਕ ਪਦਾਰਥ ਜਾਂ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਜਾਂ ਲੱਭਣ ਦੇ ਬਹਾਨੇ ਬੇਲੋੜੇ ਅਤੇ ਬੇਲੋੜੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਜ਼ਬਤ ਕਰ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ
ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਜਾਂ ਧਾਰਾ 42, ਧਾਰਾ 43 ਜਾਂ ਧਾਰਾ 44 ਅਧੀਨ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਜਾਂ ਹੋਰ ਵਸਤੂ ਨੂੰ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨਾ; ਜਾਂ

ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਬੇਲੋੜੇ ਅਤੇ ਬੇਲੋੜੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲੈਣ, ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈਣ ਜਾਂ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰਨ 'ਤੇ ਛੇ ਮਹੀਨੇ ਤੱਕ ਦੀ ਕੈਦ ਜਾਂ ਜੁਰਮਾਨਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਇੱਕ ਤੱਕ ਵਧ ਸਕਦਾ ਹੈ।
ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ, ਜਾਂ ਦੋਵਾਂ ਨਾਲ।

(2) ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਅਤੇ ਬਦਕਿਸਮਤੀ ਨਾਲ ਗਲਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਜਾਂ ਤਲਾਸ਼ੀ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਦੋ ਸਾਲ ਤੱਕ ਦੀ ਕੈਦ ਜਾਂ ਜੁਰਮਾਨਾ ਜਾਂ ਦੋਵੇਂ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ।

54. ਇਹ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਵਿਵਸਥਾ ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਨਿੱਜਤਾ ਨਾਲ ਖਿਲਵਾੜ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਜੇ ਅਜਿਹਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਅਧਿਕਾਰੀ ਇਸ ਵਿਵਸਥਾ ਨਾਲ ਛੇੜਛਾੜ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਖੁਦ ਇਸ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਹੈ. ਧਾਰਾ 63 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ।
ਵਸਤੂ ਜਾਂ ਚੀਜ਼ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੱਕ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸੁਣੇ ਬਿਨਾਂ ਬਣਾਈ ਜਾਵੇਗੀ ਜੋ ਇਸ ਦੇ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ
ਅਤੇ ਉਹ ਸਬੂਤ ਜੋ ਉਹ ਆਪਣੇ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ.ਐਸ. ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਸਖਤ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਉੱਪਰ ਵਿਚਾਰੇ ਗਏ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਸੁਰੱਖਿਆ ਉਪਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ, ਇਹ ਨੋਟ ਕਰਨਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਕਿ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਵਰਗੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ

[ਆਰ. ਐਫ. ਨਰੀਮਨ, ਜੇ.]

ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖੋ ਕਿ ਸਜ਼ਾ ਜਿੰਨੀ ਸਖਤ ਹੋਵੇਗੀ, ਓਨੀ ਹੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਦੇਖਭਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ

ਇ

ਹ ਦੇਖਣਾ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸੁਰੱਖਿਆ ਉਪਾਵਾਂ ਦੀ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਪੈਰਾ 28 ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਕਿ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਦੰਡਾਤਮਕ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ, ਹੁਣ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ

ਰੇਸ ਇੰਟੀਗ੍ਰਾ। ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ ਆਫ ਰੈਵੇਨਿਊ ਅਤੇ ਏ.ਐਨ.ਆਰ. ਬਨਾਮ ਮੁਹੰਮਦ ਨਿਸਾਰ ਹੋਲੀਆ (2008) 2 ਐਸਸੀਸੀ 370, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ:

9. ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਇੱਕ ਦੰਡਾਵਲੀ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ। ਇਹ ਕਿਸੇ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਦਾ ਹੈ
ਕਾਫ਼ੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਦੋਸ਼ੀ। ਇਹ ਇੱਕ ਗ਼ੈਰ-ਇਰਾਦਤਨ ਮਾਨਸਿਕ ਅਵਸਥਾ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 37 ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਵੀ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾਅ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਅਪਰਾਧੀਆਂ ਦੇ ਨਾਮ, ਪਤਾ ਅਤੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਆਦਿ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ।
ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕੋਈ ਵੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਾਲ
ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮੰਗਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ ੬੭ ਦੇ ਕਾਰਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਉਪਰੋਕਤ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਤਲਾਸ਼ੀ ਅਤੇ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਿਆਖਿਆ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਵੈਧਤਾ
ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਕੇਸ [(1994) 3 ਐਸਸੀਸੀ 299] ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਡੀ
ਇਹ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ:

10. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 41, 42, 43 ਅਤੇ 51 ਅਤੇ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 41, 42, 43 ਅਤੇ 51 ਅਤੇ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 41, 42 ਅਤੇ 43, ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਤਹਿਤ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਅਤੇ ਤਲਾਸ਼ੀ ਬਾਰੇ ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੜ੍ਹਨ ਨਾਲ,
ਅਰਥਾਤ, ਧਾਰਾ 100 ਅਤੇ 165 ਅਜਿਹੀ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਈ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ
ਅਤੇ ਖੋਜ ਕਰੋ. ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਅਤੇ ਤਲਾਸ਼ੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਬੇਨਿਯਮੀਆਂ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀਤਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਉੱਪਰ ਚਰਚਾ ਕੀਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਿਧਾਂਤ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਅਤੇ ਤਲਾਸ਼ੀ 'ਤੇ ਵੀ ਬਰਾਬਰ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੇ।
ਹਰੇਕ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤ।

ਪਰ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ ੪੧ ਅਤੇ ੪੨ ਤਹਿਤ ਕੁਝ ਹੋਰ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਧਾਰਾ 41 ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਹੀ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਅਤੇ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲਈ ਵਾਰੰਟ ਜਾਰੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਉਸ ਕੋਲ ਇਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੋਵੇ ਕਿ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਹੈ।
ਅਧਿਆਇ V ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੋਰ ਵੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਅਧੀਨ ਕੇਵਲ ਗਜ਼ੇਟਿਡ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਹੋਰ
ਇਸ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕਿਸੇ ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਅਤੇ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜੇ ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕੋਲ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਬਾਰੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੈ ਅਤੇ ਜਾਣਕਾਰੀ, ਜੇ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਘਟਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ। ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਤਹਿਤ
42 ਕੇਵਲ ਉਸ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹੀ ਬਣਾ ਸਕਦੇ ਹਨ

ਜੇ ਉਹਨਾਂ ਕੋਲ ਨਿੱਜੀ ਗਿਆਨ ਜਾਂ ਜਾਣਕਾਰੀ ਤੋਂ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੈ ਤਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਜਾਂ ਤਲਾਸ਼ੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਦੋ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਲੋੜਾਂ ਹਨ। ਇਕ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਜਾਂ ਇਸ ਵਿਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਇਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਧਿਆਇ 4 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਹੈ
ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਇਹ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਜਾਂ ਤਲਾਸ਼ੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ ਵਿਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਪਹਿਲੇ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ
ਲੋੜ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਇਹ ਵੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ
ਇਰਾਦਾ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਸਿਰਫ ਕੁਝ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਅਤੇ ਉੱਚ ਰੈਂਕ ਅਤੇ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਕੁਝ ਅਧਿਕਾਰੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਜਾਂ ਤਲਾਸ਼ੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਇੱਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਹੈ ਜੋ ਰੋਕੂ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ
ਸੋਚਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਨਜ਼ਰੀਏ ਨਾਲ ਕਿ ਨਿਰਦੋਸ਼ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਲਈ ਜੇ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਤਹਿਤ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਜਾਂ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈਣੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਸਿਰਫ ਸਮਰੱਥ ਅਤੇ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟਾਂ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਹੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

11. ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈਣ ਅਤੇ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ "ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਗੁਪਤ ਜਾਣਕਾਰੀ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਸੂਚਨਾ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਦੁਆਰਾ ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੱਸਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਦਮਨਕਾਰੀ ਵਿਵਸਥਾ ਜੋ ਸਖਤ ੀ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣ ਸਕਦੀ ਹੈ "ਉਚਿਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ" ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਾਕ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 21 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਸ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ
ਇਕ ਪਾਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ੁਲਮ ਅਤੇ ਬੇਇਨਸਾਫੀ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਵਿਚਾਲੇ ਸੰਤੁਲਨ ਕਾਇਮ ਕਰਨਾ।

ਬ੍ਰਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਇਹ ਅਦਾਲਤ [(1994) 3 ਐਸਸੀਸੀ 299] ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਮਿਰਾਂਡਾ ਬਨਾਮ ਮਿਰਾਂਡਾ ਨੂੰ। ਐਰੀਜ਼ੋਨਾ ਰਾਜ [384 ਯੂਐਸ 436 (1966)] ਜਦੋਂ ਕਿ
ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਨਾ ਸਿਰਫ ਤਲਾਸ਼ੀ ਅਤੇ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 165 ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਹੋਣਗੀਆਂ, ਬਲਕਿ ਇਸ ਬਾਰੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।
ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ।

16. ਇਹ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਕਤ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਸਖਤ ਸਜ਼ਾ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਕਾਨੂੰਨੀ ਲੋੜਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਦੇ ਢੰਗ ਅਤੇ ਤਰੀਕੇ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸੰਤੁਲਨ ਬਣਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ
ਤਲਾਸ਼ੀ ਅਤੇ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਦੇ ਸਥਾਨ ਦੇ ਨਾਲ।

[ਆਰ. ਐਫ. ਨਰੀਮਨ, ਜੇ.]

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਭਾਰਤ ਯੂਨੀਅਨ ਬਨਾਮ ਬਾਲ ਮੁਕੰਦ (2009) 12 ਐਸਸੀਸੀ ਵਿੱਚ ਏ
161, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ:

"28. ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਖ਼ਤ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਨਾਗਰਿਕ ਨੂੰ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਦਸ ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਉਸਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਜ਼ੁਰਮਾਨਤ ਦੇਣ ਲਈ ਸਖਤ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੀ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਇਸ ਐਲਾਨ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਆਓ ਹੁਣ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੋ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰੀਏ ਜੋ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਭੇਜੇ ਗਏ ਹਨ।

<u>ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 67 ਦਾ ਦਾਇਰਾ</u>

ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 67 ਹੇਠਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ:
"67. ਜਾਣਕਾਰੀ ਮੰਗਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਆਦਿ— ਕੋਈ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਿਸ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ
ਧਾਰਾ 42 ਵਿੱਚ ਕੇਂਦਰ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕੌਣ ਹੈ
ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ, ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ
ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ,
ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮੰਗਣਾ ਕਿ ਕੀ ਇਸ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਿਸੇ ਨਿਯਮ ਜਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਕੋਈ ਉਲੰਘਣਾ ਹੋਈ ਹੈ;

ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕੋਈ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਜਾਂ ਡਿਲੀਵਰ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਲਈ ਲਾਭਦਾਇਕ ਜਾਂ ਢੁਕਵੀਂ ਚੀਜ਼;

ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰੋ।

ਸੈਕਸ਼ਨ ਦਾ ਸੀਮਾਂਤ ਨੋਟ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਿਰਫ "ਜਾਣਕਾਰੀ ਆਦਿ ਲਈ ਕਾਲ" ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ
ਕੇ.ਪੀ. ਵਰਗੀਜ਼ ਬਨਾਮ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਅਫਸਰ, ਏਰਨਾਕੁਲਮ ਅਤੇ ਏ.ਐਨ.ਆਰ. (1981)
4 ਐਸਸੀਸੀ 173, ਇੱਕ ਸੀਮਾਂਤ ਨੋਟ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਧਾਰਾ ਦੇ ਅਰਥ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸਾਧਨ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ "ਵਹਿਣ" ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ. ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਹਾ:

"9. ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦੀ ਇਸ ਵਿਆਖਿਆ ਦਾ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ
ਧਾਰਾ 52 ਦਾ ਸੀਮਾਂਤ ਨੋਟ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਹੈ " ਅੰਡਰਸਟੇਟਮੈਂਟ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜੀ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਲਈ ਵਿਚਾਰ"। ਇਹ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ
ਕਿਸੇ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਸੀਮਾਂਤ ਨੋਟ ਨੂੰ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦਾ ਅਰਥ ਕੱਢਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਨਹੀਂ ਭੇਜਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਪਰ ਇਸ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਵਹਾਅ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣ ਜਾਂ, ਕੋਲਿਨਜ਼ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ,
ਬੁਸ਼ੇਲ ਬਨਾਮ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਐਮ.ਆਰ. ਹੈਮੰਡ [(1904) 2 563] ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਕਿ ਕੀ

ਇਹ ਭਾਗ ਇਸ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਕਿਸੇ ਧਾਰਾ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ, ਖ਼ਾਸਕਰ ਜਦੋਂ ਧਾਰਾ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਅਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋਵੇ, ਪਰ, ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ, ਇਹ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ ਦੇ ਅਰਥ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਸੰਕੇਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ (ਬੰਗਾਲ ਇਮਿਊਨਿਟੀ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਰਾਜ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ)। ਬਿਹਾਰ [(1955) 2 ਐਸਸੀਆਰ 603)।

ਦੂਜਾ, ਇਹ ਸਿਰਫ ਧਾਰਾ 42 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਐਕਟ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ "ਜਾਂਚ" ਕਰਨ ਲਈ ਧਾਰਾ 67 ਅਧੀਨ ਦਿੱਤੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ । "ਪੁੱਛਗਿੱਛ" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਧਾਰਾ 67 ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੂੰ ਵੱਖ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ

"ਜਾਂਚ" ਜ਼ਿਊਵੇਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 53ਏ ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜੋ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਹੈ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ2. ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਜਾਰੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ

ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ, ਜਿਸ ਦਾ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਧਾਰਾ 42 (1) ਅਤੇ ਧਾਰਾ 67 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਹੈ, ਜੋ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਰਤੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ
67 ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਧਾਰਾ 42 (1) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਦੇਸ਼ ਬੰਧੂ ਗੁਪਤਾ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ ਬਨਾਮ ਦਿੱਲੀ ਸਟਾਕ ਐਕਸਚੇਂਜ ਐਸਐਨਲਿਮਟਿਡ (1979) 4 ਐਸਸੀਸੀ 565 ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਵਿਆਖਿਆ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ "ਕੰਟੈਂਪੋਰੇਨੀਆ ਐਕਸਪੋਜ਼ੀਟੀਓ" ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ, ਜੋ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:

“9… ਕੰਪੋਪੋਰੇਨੀਆ ਐਕਸਪੋਜ਼ੀਟੀਓ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ (ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਇਸ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਕਰਨਾ
ਸਮਕਾਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ) ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਨਿਰਮਾਣ ਦੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਨਿਰਣਾਇਕ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ (ਮੈਕਸਵੈਲ 12 ਵਾਂ ਸੰਸਕਰਣ. 268). ਕ੍ਰਾਫੋਰਡ ਆਨ ਸਟੈਚੁਟਰੀ ਕੰਸਟ੍ਰਕਸ਼ਨ (1940 ਐਡੀਸ਼ਨ) ਵਿੱਚ ਪੈਰਾ 219 (ਪੰਨਾ 393-395 ਤੇ) ਵਿੱਚ ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ
ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਉਸਾਰੀ (ਭਾਵ ਸਮਕਾਲੀ ਉਸਾਰੀ)
ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਜਾਂ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ) ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਪਲਟਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗਲਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ; ਅਜਿਹੀ ਉਸਾਰੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਹਾਰਕ ਉਸਾਰੀ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਨਿਯੰਤਰਣ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਫਿਰ ਵੀ ਇਸ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ
ਕਾਫ਼ੀ ਭਾਰ; ਇਹ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰੇਰਣਾਦਾਇਕ ਹੈ. ਬਾਲੇਸ਼ਵਰ ਵਿੱਚ

---

[2] ਲੈਕਸੀਕੋ (ਆਕਸਫੋਰਡ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਪ੍ਰੈਸ ਅਤੇ . ਵਿਚਕਾਰ ਸਹਿਯੋਗ) ਵਿੱਚ, ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ "ਕਿਰਿਆਵਾਂ ਦੀ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਅਤੇ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਵਿਚਕਾਰ ਰਵਾਇਤੀ ਅੰਤਰ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਨੂੰ 'ਪੁੱਛੋ' ਦੀਆਂ ਆਮ ਇੰਦਰੀਆਂ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਨੂੰ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਰਾਖਵਾਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ 'ਰਸਮੀ ਜਾਂਚ ਕਰੋ'". (ਦੇਖੋ ://..//-ਜਾਂ-ਪੁੱਛਗਿੱਛ)।

[ਆਰ. ਐਫ. ਨਰੀਮਨ, ਜੇ.]

ਬਗਾਰਤੀ ਬਨਾਮ ਭਾਗੀਰਥੀ ਦਾਸ [ਆਈਐਲਆਰ 35 ਕੈਲ 701 ਤੇ 713] ਸਿਧਾਂਤ,

ਮ

ਥੁਰਾ ਮੋਹਨ ਸਾਹਾ ਬਨਾਮ ਰਾਮ ਕੁਮਾਰ ਸਾਹਾ [ਆਈਐਲਆਰ 43 ਕੈਲ 790] ਵਿੱਚ ਦੁਹਰਾਇਆ ਗਿਆ ਇੱਕ ਬਿਆਨ ਮੁਖਰਜੀ, ਜੇ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਹੈ:

"ਇਹ ਵਿਆਖਿਆ ਦਾ ਇੱਕ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਤ ਸਿਧਾਂਤ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤਾਂ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਅਰਥ ਕੱਢਣ ਵਿੱਚ ਉਸ 'ਤੇ ਰੱਖੀ ਗਈ ਵਿਆਖਿਆ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵ ਦੇਣਗੀਆਂ।
ਇਸ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ
ਇਸ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ, ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ... ਮੈਂ ਇਕ ਪਲ ਲਈ ਵੀ ਇਹ ਸੁਝਾਅ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਵਿਆਖਿਆ ਦਾ ਅਦਾਲਤਾਂ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਨਿਯੰਤਰਣ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪੈਂਦਾ ਹੈ; ਅਜਿਹੀ ਵਿਆਖਿਆ, ਜੇ ਮੌਕਾ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਨੂੰ ਠੋਸ ਅਤੇ ਪ੍ਰੇਰਣਾਦਾਇਕ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਨਾ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ
ਗਲਤੀ ਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਮਾਮਲਾ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਝਿਜਕ ਦੇ ਅਜਿਹੀ ਉਸਾਰੀ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦੇਵੇਗੀ।

ਧਾਰਾ 42 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਵਾਰੰਟ ਦੇ ਪ੍ਰਵੇਸ਼, ਤਲਾਸ਼ੀ, ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਸੁਰੱਖਿਆ ਉਪਾਅ ਹਨ। ਪਹਿਲੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕੋਲ "ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ" ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਰਿਹਾ ਹੈ
ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਸਿਰਫ "ਸ਼ੱਕ ਕਰਨ ਦੇ ਕਾਰਨ" ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਹੈ. ਇਹ ਇਸ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਹੈ
ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਇਸ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜਾਂਚ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ, ਅਜਿਹੀ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਵੀ, ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਵਾਪਰਨ ਦਾ ਸ਼ੱਕ ਹੀ ਕਾਫ਼ੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਹੀ ਉਸਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਤਹਿਤ "ਜਾਣਕਾਰੀ" ਮੰਗਣੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ
ਉਪ-ਧਾਰਾ (ਏ), ਕਿਹੜੀ "ਜਾਣਕਾਰੀ" ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਲਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 42 (1) ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ,
ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ "ਸੰਤੁਸ਼ਟ" ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ
ਇਸ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜੋ ਦੁਬਾਰਾ ਧਾਰਾ 42 ਵਿੱਚ "ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ" ਸ਼ਬਦ ਵੱਲ ਵਾਪਸ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਸ਼੍ਰੀ ਲੇਖੀ ਦੀ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ ਥੋੜ੍ਹਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ ਕਿ
ਧਾਰਾ 67 ਵਿੱਚ "ਪੜਤਾਲ" "ਜਾਂਚ" ਦੇ ਸਮਾਨ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 53 ਵਿੱਚ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ । ਧਾਰਾ 53 ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ:

(1) ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨਾਲ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਕੁਝ ਵਿਭਾਗਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਥਾਣੇ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨਾਲ ਨਿਵੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ।—(1) ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨਾਲ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ,
ਸੁਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ, ਕੋਈ ਵੀ ਨਿਵੇਸ਼ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ
ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ, ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥ, ਕਸਟਮ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ,
ਮਾਲ ਖੁਫੀਆ ਜਾਂ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਵਿਭਾਗ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਰਧ ਸੈਨਿਕ ਬਲ ਜਾਂ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਬਲ ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਕੋਈ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਜਿਸ ਕੋਲ ਇਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਲਈ ਕਿਸੇ ਥਾਣੇ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਹਨ
ਐਕਟ।

(2) ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ, ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ, ਡਰੱਗ ਕੰਟਰੋਲ, ਮਾਲ ਜਾਂ ਆਬਕਾਰੀ ਵਿਭਾਗ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਕਿਸੇ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਨੂੰ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਲਈ ਥਾਣੇ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨਾਲ ਨਿਵੇਸ਼ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ।

62. ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਧਾਰਾ 2 (ਐਚ) ਵਿੱਚ "ਜਾਂਚ" ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

"(ਜ) "ਜਾਂਚ" ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ (ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ) ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਇਕੱਤਰ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਜ਼ਾਬਤੇ ਅਧੀਨ ਸਾਰੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਜੋ ਕਿਸੇ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਕਾਰਤ ਹਨ
ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ;"

63. ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 () ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਇਹ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 53 ਵਿੱਚ "ਜਾਂਚ" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਨੋਟ ਕਰਨਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਸਮਾਵੇਸ਼ੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ, "ਸਬੂਤ" ਕਿਸੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਇੱਕ ਦੁਆਰਾ ਇਕੱਤਰ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ
ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਕਾਰਤ ਵਿਅਕਤੀ। ਧਾਰਾ 42 ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ "ਜਾਂਚ" ਇਸ ਲਈ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਅਜਿਹਾ ਅਧਿਕਾਰੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਨ ਲਈ "ਜਾਣਕਾਰੀ" ਇਕੱਠੀ ਕਰ ਸਕੇ ਕਿ "ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ" ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਹੋਇਆ ਹੈ
ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵਚਨਬੱਧ ਹੈ।

64. ਇਹ ਉਦੋਂ ਹੋਰ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਦੀ ਧਾਰਾ 52 (3)
ਐਕਟ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 52 (3) ਦੇ ਤਹਿਤ, ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਰੇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 41 ਤੋਂ 44 ਦੇ ਤਹਿਤ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਧਾਰਾ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਬੇਲੋੜੀ ਦੇਰੀ ਦੇ ਅੱਗੇ ਭੇਜਿਆ ਜਾਵੇਗਾ
ਜਾਂ ਤਾਂ ਨੇੜਲੇ ਥਾਣੇ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਨੂੰ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਸ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕੇਸ ਦੀ "ਜਾਂਚ" ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 53 ਤਹਿਤ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ, ਜੋ ਅਧਿਕਾਰੀ ਫਿਰ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਕੇਸ ਦੀ "ਜਾਂਚ" ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਹੋਇਆ ਹੈ
ਇਸ ਲਈ . ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਧਾਰਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 67 ਲਾਗੂ ਹੈ
"ਜਾਂਚ" ਦਾ ਪਿਛਲਾ ਪੜਾਅ, ਜੋ ਧਾਰਾ 42 ਅਧੀਨ ਸਬੰਧਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕੋਲ ਉਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਇਕੱਤਰ ਕੀਤੀ ਜਾਣਕਾਰੀ 'ਤੇ "ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ" ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਾਪਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

65. ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 67 (ਸੀ) 'ਤੇ ਆਉਂਦੇ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਵਰਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ "ਜਾਂਚ" ਕਰਦੇ ਹਨ। ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ "ਜਾਂਚ" ਦੁਬਾਰਾ ਸਿਰਫ ਜਾਣਕਾਰੀ ਇਕੱਤਰ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ "ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ" ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ.
ਇਸ ਨੂੰ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਲਪਨਾ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ, ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ "ਬਿਆਨ" ਨਾਲ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ

[ਆਰ. ਐਫ. ਨਰੀਮਨ, ਜੇ.]

ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 161, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀ ਲੇਖੀ ਦੁਆਰਾ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਸਾਹੂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੀ ਹੈ
ਯੂ.ਪੀ. ਰਾਜ (1965) 3 ਐਸਸੀਆਰ 86 (ਪੰਨਾ 88 ਤੇ), ਜਿਸ ਵਿੱਚ "ਬਿਆਨ" ਦੀ ਉਪ-ਪ੍ਰਜਾਤੀ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ, ਇੱਕ ਕਬੂਲਨਾਮਾ ਕਰਨਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਵੇਗਾ.

ਸ਼੍ਰੀ ਲੇਖੀ ਦੀ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਧਾਰਾ 20 (3) ਅਤੇ 21 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਉੱਡਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ
ਨਾਲ ਹੀ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀ ਯੋਜਨਾ, ਸੁਰੱਖਿਆ ਉਪਾਵਾਂ ਦੇ ਨਾਲ
ਸਾਡੇ ਦੁਆਰਾ ਉੱਪਰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ. ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀ ਲੇਖੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇੱਕ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਅਖੌਤੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਧਾਰਾ 67 ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਆਦਿ ਮੰਗਣ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਧਾਰਾ 42 (1) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹੈ। ਫਿਰ ਵੀ, ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦੀ "ਜਾਂਚ" ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ
ਐਕਟ ਅਰਥਾਤ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਜਾਣਕਾਰੀ ਆਦਿ ਇਕੱਤਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ
67, ਉਹੀ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਧਾਰਾ 160-164 ਦੁਆਰਾ ਪਾਬੰਦ ਹੋਵੇਗਾ
ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਉਪਾਵਾਂ ਦੇ ਨਾਲ - ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਜਾਂਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਕੇਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਾਰੇ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਸੱਚਮੁੱਚ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਸਿਵਾਏ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਵਾਲਾਂ ਤੋਂ ਜੋ ਉਸ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਂਦੇ ਹਨ; ਦੂਜਾ, ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਇਸ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣਾ ਹੈ
ਇਸ ਕਥਨ ਦਾ ਇੱਕ ਵੱਖਰਾ ਅਤੇ ਸੱਚਾ ਰਿਕਾਰਡ ਲਿਖਣਾ ਅਤੇ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣਾ;
ਤੀਜਾ, ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਆਡੀਓ-ਵੀਡੀਓ ਇਲੈਕਟ੍ਰਾਨਿਕ ਸਾਧਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇਸਦੀ ਅਸਲੀਅਤ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ; ਅਤੇ ਚੌਥਾ, ਕਿਸੇ ਔਰਤ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਬਿਆਨ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਮਹਿਲਾ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਹਿਲਾ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਉਪਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ, ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਬਿਆਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ
ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਾਂਚ ਜਾਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਸਿਵਾਏ ਉਲਟ-ਪੜਤਾਲ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਗਵਾਹ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ। ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ ਸਿੰਘ ਵਿ. ਅਵਸਥਾ
ਯੂ.ਪੀ., 1959 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 875, ਸੁਬਾ ਰਾਓ ਜੇ. ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਛੇ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਚਾਰ ਲਈ ਬੋਲਦਿਆਂ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 162 ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਇਤਿਹਾਸ ਨੂੰ ਕੁਝ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਦੱਸਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਨੇ ਕਿਹਾ:

"ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਵੇਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ
ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਗਵਾਹ ਦੇ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਵਰਤਣ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਣਾ ਰਿਹਾ ਹੈ
ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਕਸਦ ਲਈ, ਅਤੇ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸੋਧਾਂ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਸਿਰਫ ਉਕਤ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਇਰਾਦੇ 'ਤੇ ਪਾਏ ਗਏ ਬੱਦਲ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨਾ ਸੀ. ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ 1898 ਦਾ ਐਕਟ
ਉਪਰੋਕਤ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਅਪਵਾਦ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ
ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਗਵਾਹ ਦੇ ਕ੍ਰੈਡਿਟ 'ਤੇ ਮਹਾਦੇਸ਼ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਵਰਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਲਿਖਤ।
ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਪਵਾਦ ਦੇ ਵਾਕਾਂਸ਼ਾਂ ਨੇ 1923 ਦੇ ਸੋਧ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਹਰਾਉਣ ਦੀ ਗੁੰਜਾਇਸ਼ ਦਿੱਤੀ, ਇਸ ਧਾਰਾ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਦੁਬਾਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ
ਅਪਵਾਦ ਦੀਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਟੀਕਤਾ ਨਾਲ ਸੀਮਤ ਕਰਨਾ ਤਾਂ ਜੋ ਇਸ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਇਸ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ

ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ ੧੪੫ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਗਵਾਹ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰੋ। ਜੇ ਕੋਈ ਇਸ ਧਾਰਾ ਨੂੰ 1923 ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਦਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਇਹ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ ਦੇ ਉਪਭੋਗਤਾ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਸੀ।
ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਸੰਭਵ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਧਾਰਨਾ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬਿਆਨ ਪ੍ਰੇਰਣਾਦਾਇਕ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ
ਵਿਸ਼ਵਾਸ। ਸੈਕਸ਼ਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੋਵੇਂ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਦੇ ਹਨ
ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਕੋ ਉਦੇਸ਼ ਭਾਵ, ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਹਿੱਤ.

(ਪੰਨਾ 889 - 890 ਤੇ)

ਮੁੱਖ ਧਾਰਾ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੇਸ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਬਿਆਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇੱਕ ਆਮ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਈ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਧਾਰਾ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਬਿਆਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ
ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਉਸ ਦਾ ਕੋਈ ਰਿਕਾਰਡ, ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ ਬਿਆਨ ਜਾਂ ਰਿਕਾਰਡ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਸ਼ਬਦ ਸਪਸ਼ਟ ਅਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹਨ। ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ 'ਤੇ ਇੱਕ ਅਪਵਾਦ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ
ਆਮ ਮਨਾਹੀ ਅਤੇ ਭਾਵ, ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਉਕਤ ਬਿਆਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 145 ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਗਵਾਹ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਇਸ ਤੋਂ ਦੇਖਿਆ ਹੈ
ਉਸ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ਜਿਸ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਧਾਰਾ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੀ
ਇਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਜਾਂਚ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਬੇਤਰਤੀਬੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਲਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਆਪਣੀ ਪੜਤਾਲ ਦੌਰਾਨ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਅਕਸਰ ਇੱਕ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਭੀੜ ਅਤੇ ਬੇਬਲ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਲੱਭਦਾ ਹੈ
ਚਾਰੇ ਪਾਸੇ ਆਵਾਜ਼ਾਂ ਉੱਠੀਆਂ। ਅਜਿਹੇ ਮਾਹੌਲ ਵਿੱਚ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਉਲਟ, ਉਸ ਤੋਂ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਸੁਣਨ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ
ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰੇਕ ਦਾ ਬਿਆਨ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰੋ। ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਹ ਸਿਰਫ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਲਾਪਾਂ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਨੂੰ ਢੁਕਵੇਂ ਜਾਪਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਬਿਆਨ ਸਿਰਫ ਗਵਾਹ ਦੀ ਗੱਲ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਹਨ ਅਤੇ ਅਕਸਰ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਵਾਲੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ. ਦਰਅਸਲ, ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਵਿੱਚ
ਉਪਰੋਕਤ ਤੱਥਾਂ ਵਿੱਚੋਂ, ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਮਨਾਹੀ ਹੈ
ਅਧਿਕਾਰੀ ਬਿਆਨ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਦਸਤਖਤ ਲੈਂਦੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਇਹ ਸੰਕੇਤ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਿਆਨ ਗਵਾਹ ਲਈ ਲਾਜ਼ਮੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਾਂ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਭਰੋਸਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਹੀ ਬਿਆਨ ਹੈ।

ਉਸੇ ਸਮੇਂ, ਇਹ ਬਿਆਨ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਪੁਰਾਣਾ ਰਿਕਾਰਡ ਹੈ ਘਟਨਾ ਦੇ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ ਇੱਕ ਗਵਾਹ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸ ਪਾਇਆ ਗਿਆ

[ਆਰ. ਐਫ. ਨਰੀਮਨ, ਜੇ.]

ਗਵਾਹੀ ਨੂੰ ਬਦਨਾਮ ਕਰਨ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਬਹੁਤ ਮਦਦ ਹੋਵੇਗੀ

ਬਿ

ਆਨ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਗਵਾਹ ਦਾ। ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਮੀਡੀਆ ਰਾਹੀਂ ਖੁਸ਼ੀ ਲੱਭਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਅਰਥਾਤ,

ਇਹ ਕਿਸੇ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਬਿਆਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇੱਕ ਪੂਰਨ ਪਾਬੰਦੀ ਲਾਗੂ ਕਰਦਾ ਹੈ

ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਕਸਦ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਇਹ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਦੇ ਸੀਮਤ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ

ਸਬੂਤ ਦੀ ਧਾਰਾ 145 ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਗਵਾਹ

ਬਿਆਨ ਦੇ ਕੁਝ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵੱਲ ਉਸਦਾ ਧਿਆਨ ਖਿੱਚ ਕੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰੋ ਜਿਸਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਿਸੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਜਾਂ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੇ ਗਵਾਹ ਜਾਂ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਗਵਾਹ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਲਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਨਾ ਹੀ ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਜਾਂ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਗਵਾਹ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਜਲਦੀ ਹੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇੱਕ ਆਮ ਪਾਬੰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ

ਸੀ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਅਪਵਾਦ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਅਤੇ ਅਪਵਾਦ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਾਰ ਪਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਨਹੀਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ।

(ਪੰਨਾ 894 - 895 ਤੇ)

ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 163 (1) ਦੇ ਤਹਿਤ, ਕੋਈ ਲਾਲਚ, ਧਮਕੀ ਜਾਂ ਵਾਅਦਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 24 ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਡੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ।

ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ ਅਜਿਹੇ ਬਿਆਨ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇ; ਅਤੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਜੇ ਕੋਈ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਧਾਰਾ 164 ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਭਾਵ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ, ਜਿਸ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਆਡੀਓ-ਵੀਡੀਓ ਇਲੈਕਟ੍ਰਾਨਿਕ ਸਾਧਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵੀ ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ।

ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਵਕੀਲ। ਇਹ ਕਬੂਲਨਾਮਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ

ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਦੱਸਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਦੇਣ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇ ਉਹ ਅਜਿਹਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ

ਉਸ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾਵੇ - ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 164 (2) ਦੇਖੋ। ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੂੰ ਫਿਰ ਰਿਕਾਰਡ ਦੇ ਪੈਰਾਂ 'ਤੇ ਇੱਕ ਮੈਮੋਰੰਡਮ ਦੇਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਨਹੀਂ ਹੈ

ਕਬੂਲਨਾਮਾ, ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ - ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੇਖੋ

ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 164 (4) ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੂੰ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸਹੁੰ ਚੁਕਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਬਿਆਨ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ - ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 164 (5) ਦੇਖੋ।

ਇਹ ਕਮਾਲ ਦੀ ਗੱਲ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਜੇ ਕੋਈ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਅਖੌਤੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦੀ "ਜਾਂਚ" ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਾਰੇ

ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 161 ਤੋਂ 164 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸੁਰੱਖਿਆ ਉਪਾਅ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਹੋਣਗੇ, ਪਰ ਜੇ ਉਹੀ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਧਾਰਾ 42 ਅਧੀਨ ਹੋਰ ਨਾਮਜ਼ਦ ਅਧਿਕਾਰੀ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 67 ਤਹਿਤ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਸੁਰੱਖਿਆ ਉਪਾਅ ਹੋਣਗੇ।

ਹਵਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਸੁੱਟ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀ ਲੇਖੀ ਨੇ ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ

ਉਸ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ। ਜੇ ਸ੍ਰੀ ਲੇਖੀ ਵੱਲੋਂ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 67 ਦੀ ਤਣਾਅਪੂਰਨ ਉਸਾਰੀ 'ਤੇ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਵਿਗਾੜ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਵੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸੁਝਾਏ ਗਏ ਵਿਕਲਪਕ ਨਿਰਮਾਣ, ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਇਕੱਲੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੇ, ਕਿਉਂਕਿ ਧਾਰਾ 67 ਨੂੰ "ਪੜ੍ਹਨਾ" ਪਵੇਗਾ ਤਾਂ ਜੋ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ।

69. ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਗਾਂਜੇ ਦੀ ਤਸਕਰੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਬਾਰੇ ਕਿਸੇ ਰਾਜ ਦੀ ਨਿਯਮਤ ਪੁਲਿਸ ਫੋਰਸ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਲਓ। ਜੇ ਉਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਅਗਲੇ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਗਾਂਜੇ ਨਾਲ ਫੜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਵਾਰ ਰਾਜ ਪੁਲਿਸ ਫੋਰਸ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਉਸੇ ਜਾਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਹੋਰ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ, ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 161-164 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸੁਰੱਖਿਆ ਉਪਾਅ ਪਹਿਲੀ ਘਟਨਾ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੇ, ਪਰ
ਅਗਲੀ ਘਟਨਾ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਇਹ ਇਸ ਲਈ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਦੂਜੀ ਵਾਰ,
ਜਾਂਚ ਰਾਜ ਪੁਲਿਸ ਫੋਰਸ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ, ਬਲਕਿ ਹੋਰ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਉਪਰੋਕਤ ਉਦਾਹਰਣ ਵਿੱਚ ਦੱਸੀ ਗਈ ਤੱਥ ਸਥਿਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਕੰਮਕਾਜ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਮਨਮਾਨੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਏਗੀ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇਗੀ ਜਿੱਥੇ, ਪਹਿਲੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਲਈ, ਹੇਠਾਂ ਉਪਲਬਧ ਸੁਰੱਖਿਆ ਉਪਾਅ
ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਇਸ ਲਈ ਲਾਗੂ ਹੋਈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਸਥਾਨਕ ਰਾਜ ਪੁਲਿਸ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਦੂਜੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਥਾਨਕ ਪੁਲਿਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਉਲਟ।

70. ਇੱਕ ਹੋਰ ਉਦਾਹਰਣ ਲਓ। ਜੇ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਡਰੱਗ ਸਿੰਡੀਕੇਟ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹਨ, ਅਤੇ ਨੂੰ ਸਥਾਨਕ ਰਾਜ ਪੁਲਿਸ ਦੁਆਰਾ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਫੜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ
ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਗਾਂਜੇ ਦੇ ਨਾਲ, ਅਤੇ ਨੂੰ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਪੁਲਿਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਫੜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਦੁਬਾਰਾ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਮਾਤਰਾ ਦੇ ਨਾਲ
ਗਾਂਜੇ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਜੋ ਉਸੇ ਸਰੋਤ ਤੋਂ ਆਉਂਦੀ ਹੈ, ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਪੁਲਿਸ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਂਚ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸੁਰੱਖਿਆ ਉਪਾਵਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਵੇਗੀ, ਪਰ ਵਾਈ ਦੁਆਰਾ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਲਿਜਾਏ ਗਏ ਗਾਂਜੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਉਪਾਵਾਂ ਦੇ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।
ਇਸ ਤੱਥ ਲਈ ਕਿ ਸਥਾਨਕ ਪੁਲਿਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ
ਅਪਰਾਧ। ਇਹ ਬੇਨਿਯਮੀਆਂ ਅਸਲੀ ਹਨ ਅਤੇ ਕਾਲਪਨਿਕ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਅਤੇ ਜੇ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨ ਅਜਿਹੀਆਂ ਬੇਨਿਯਮੀਆਂ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦੇਣ ਲਈ ਇੰਨਾ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਦੇ ਤਹਿਤ ਭੇਦਭਾਵਪੂਰਨ ਅਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਵਜੋਂ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਪਏਗਾ.

71. ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 53ਏ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਸ੍ਰੀ ਲੇਖੀ ਦੀ ਦਲੀਲ ਦੇ ਬਿਲਕੁਲ ਉਲਟ ਹਨ। ਸੈਕਸ਼ਨ 53ਏ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ:

"53. (1) ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂਚ ਲਈ ਧਾਰਾ 53 ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਬਿਆਨ
ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਾਂਚ ਜਾਂ ਕਾਰਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ

[ਆਰ. ਐਫ. ਨਰੀਮਨ, ਜੇ.]

ਅਜਿਹਾ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿੱਚ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਢੁਕਵਾਂ ਹੋਵੇਗਾ

ਇ

ਸ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਜੁਰਮ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣਾ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਸੱਚਾਈ,

ਜਦੋਂ ਬਿਆਨ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਮਰ ਗਿਆ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਲੱਭਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਜਾਂ ਗਵਾਹੀ ਦੇਣ ਦੇ ਅਯੋਗ ਹੈ, ਜਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ
ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦੁਆਰਾ ਤਰੀਕਾ, ਜਾਂ ਜਿਸਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ
ਦੇਰੀ ਜਾਂ ਖਰਚੇ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਕੇਸ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤ ਗੈਰ-ਵਾਜਬ ਸਮਝਦੀ ਹੈ; ਜਾਂ

ਜਦੋਂ ਬਿਆਨ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਗਵਾਹ ਵਜੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਰਾਏ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ, ਕੇਸ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਬਿਆਨ
ਨਿਆਂ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

(2) ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਉਪਬੰਧ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਸੰਭਵ ਹੋਵੇ, ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਜਾਂ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕਾਰਵਾਈ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿਓ।

72. ਜੇ ਸ੍ਰੀ ਲੇਖੀ ਦੀ ਦਲੀਲ ਸਹੀ ਸੀ ਕਿ ਧਾਰਾ 67 ਅਧੀਨ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਲਈ ਠੋਸ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਕਾਫ਼ੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਧਾਰਾ 53ਏ ਨੂੰ ਗਲਤ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 53 ਅਤੇ 53ਏ, ਜਦੋਂ ਇਕੱਠੇ ਪੜ੍ਹੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ
ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਕਿ ਧਾਰਾ 53ਏ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ ਸ਼ੀ 161, 162 ਅਤੇ 172 ਦੇ ਅਪਵਾਦ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਇਹ ਇਸ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 53 (1),
ਜਦੋਂ ਇਹ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਲਈ ਕਿਸੇ ਥਾਣੇ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨਾਲ ਕੁਝ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਜਾਂ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਨੂੰ ਨਿਵੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਅਧਿਆਇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੀ ਧਾਰਾ 161, 162 ਅਤੇ 172 ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਹਨ। ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਧਾਰਾ 162 (1) ਦੇ ਤਹਿਤ
ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਬਿਆਨ, ਜੋ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਉਹ ਹਨ
ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਦਸਤਖਤ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ - ਧਾਰਾ 53 ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਧਾਰਾ 53 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਦੂਜਾ, ਇਹ ਸਿਰਫ ਦੋ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈ (ਧਾਰਾ 53ਏ (1) (ਏ) ਅਤੇ (ਬੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ] ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਇਸ ਮਕਸਦ ਲਈ ਢੁਕਵਾਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ
ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪਰਾਧ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦਾ: ਇਹ ਤਾਂ ਹੀ ਹੈ ਜੇ ਨੇ ਬਿਆਨ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਮਰ ਗਿਆ ਹੈ, ਲੱਭਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਦੇਣ ਦੇ ਅਯੋਗ ਹੈ
ਸਬੂਤ; ਜਾਂ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦੁਆਰਾ ਰਸਤੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਜਿਸਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਬਿਨਾਂ ਦੇਰੀ ਜਾਂ ਖਰਚੇ ਦੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਗੈਰ-ਵਾਜਬ ਸਮਝਦੀ ਹੈ, ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਬਿਆਨ ਢੁਕਵਾਂ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ. ਨਹੀਂ ਤਾਂ, ਜੇ ਅਜਿਹਾ ਬਿਆਨ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਗਵਾਹ ਵਜੋਂ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ
ਅਦਾਲਤ ਸੋਚਦੀ ਹੈ ਕਿ ਨਿਆਂ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਬਿਆਨ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ

ਢੁਕਵਾਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਫਿਰ, ਅਜਿਹਾ ਬਿਆਨ ਢੁਕਵਾਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ. ਜੇ ਸ੍ਰੀ ਲੇਖੀ ਦੀ ਦਲੀਲ ਸਹੀ ਹੁੰਦੀ ਤਾਂ ਇਸ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਦੀ ਵੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ, ਕਿ ਧਾਰਾ 67 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ - ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰੁਕਾਵਟ ◌ਾ◌ं ਨਾਲ ਬੰਨ੍ਹਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਣਾ - ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਹੋਵੇਗਾ।

73. ਸ਼੍ਰੀ ਲੇਖੀ ਨੇ ਫਿਰ ਮੁਕੇਸ਼ ਸਿੰਘ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਦੇ ਹਾਲ ਹੀ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਮੋਹਨ ਲਾਲ ਬਨਾਮ ਕੇਸ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਸਹੀਤਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸੀ। ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ, (2018) 17 ਐਸਸੀਸੀ 627, ਜਿਸ ਨੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਲਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜੇ ਜਾਂਚ ਉਸੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜੋ ਖੁਦ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਜੋਂ ਵਿਗੜ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਬਰੀ ਹੋਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਇਸ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਲੈਂਦੇ ਹੋਏ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਨੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪਿਛਲੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਵੀ ਜੈਪਾਲ (2004) 5 ਐਸਸੀਸੀ 223 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ। ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀਆਂ ਸਬੰਧਤ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ:

"80… ਇਸ ਲਈ, ਸੀ.ਆਰ.�ੀ.ਸੀ. ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਸੰਗ੍ਹੀਨ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦੇਣ ਲਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ, ਉਸਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਨ ਅਤੇ ਫਿਰ ਉਸ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਨ 'ਤੇ ਇੱਕ ਰੋਕ ਹੈ ਇਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ, ਧਾਰਾ 154, 156 ਅਤੇ 157 ਕਿਸੇ ਥਾਣੇ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਸੰਗੀਨ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦੀ ਹੈ।

74. ਫਿਰ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀਆਂ ਅਤੇ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ:

89. ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 52 ਤਹਿਤ ਧਾਰਾ 41, 42, 43 ਜਾਂ 44 ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ ਬਾਰੇ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ 2 ਧਾਰਾ 52 ਅੱਗੇ ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਰੇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਅਤੇ ਲੇਖ ਧਾਰਾ 41 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ 1 ਤਹਿਤ ਜਾਰੀ ਵਾਰੰਟ ਤਹਿਤ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਾਰੰਟ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਬੇਲੋੜੀ ਦੇਰੀ ਦੇ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਵਾਰੰਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਧਾਰਾ 52 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ 3 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਹਰੇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਪ-ਧਾਰਾ 2 ਤਹਿਤ ਵਸਤੂ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਧਾਰਾ 41, 42, 43, ਜਾਂ 44 ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਬੇਲੋੜੀ ਦੇਰੀ ਦੇ ਨੇੜਲੇ ਥਾਣੇ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਧਾਰਾ 53 ਤਹਿਤ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਅਧਿਕਾਰੀ।

90. ਇਸ <u>ਤੋਂ ਬਾਅਦ</u> ਜਾਂਚ ਕਿਸੇ ਥਾਣੇ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

[ਆਰ. ਐਫ. ਨਰੀਮਨ, ਜੇ.]

ਫਿਰ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ:

"93. ਧਾਰਾ 53 ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਹਿੰਦੀ ਕਿ ਉਹ ਸਾਰੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜੋ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਲਈ ਕਿਸੇ ਥਾਣੇ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਹੋਣਗੇ, ਉਹ ਧਾਰਾਵਾਂ ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰਤ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਣਗੇ
ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 41, 42, 43 ਅਤੇ 44। ਅਜਿਹਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ
ਆਪਣੀ ਸਿਆਣਪ ਵਿੱਚ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਸੋਚਿਆ ਕਿ ਧਾਰਾ 41, 42, 43 ਅਤੇ 44 ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ
ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ.ਐਸ. ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਲਈ ਥਾਣੇ ਦਾ ਇੰਚਾਰਜ ਅਧਿਕਾਰੀ।

ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਤਲਾਸ਼ੀ ਅਤੇ ਜ਼ਬਤ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ
ਜਾਂਚ ਕਿਸੇ ਥਾਣੇ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕੋਈ ਹੋਰ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਧਾਰਾ 53 ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ
ਮਾਮਲਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਡਰੱਗਜ਼ ਕੰਟਰੋਲ, ਮਾਲ ਜਾਂ ਆਬਕਾਰੀ ਵਿਭਾਗ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਭਾਗ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦਾ ਨਿਵੇਸ਼
ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਕਿਸੇ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਹਨ
ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ.ਐਸ. ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਲਈ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ।

ਧਾਰਾ 42 ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਵਾਰੰਟ ਜਾਂ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਪ੍ਰਵੇਸ਼, ਤਲਾਸ਼ੀ, ਜ਼ਬਤ ਅਤੇ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ
ਧਾਰਾ 42 ਵਿੱਚ ਮਾਲ, ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸਮੇਤ
ਕਿਸੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਨਿਯੰਤਰਣ, ਆਬਕਾਰੀ, ਪੁਲਿਸ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਭਾਗ, ਜਿਵੇਂ ਵੀ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ, ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਧਾਰਾ 53 ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਨਿਵੇਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ
ਆਬਕਾਰੀ, ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥ, ਕਸਟਮ, ਮਾਲੀਆ ਖੁਫੀਆ ਜਾਣਕਾਰੀ ਜਾਂ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਐਫ਼ ਵਿਭਾਗ ... ਜਾਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਵਰਗ
ਜਾਂਚ ਲਈ ਕਿਸੇ ਥਾਣੇ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਵਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰੀ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਹਨ। ਧਾਰਾ 42 ਅਤੇ 53 ਵਿੱਚ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਤਬਦੀਲੀ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 42 ਵਿੱਚ "ਪੁਲਿਸ" ਸ਼ਬਦ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਧਾਰਾ 53 ਵਿੱਚ
"ਪੁਲਿਸ" ਸ਼ਬਦ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਇੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਾਰਨ ਹੈ
ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਲੋੜ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਤਹਿਤ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ "ਥਾਣੇ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਅਧਿਕਾਰੀ" ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਅਨੁਸਾਰ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਥਾਣੇ ਦਾ ਇੰਚਾਰਜ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ, ਸ਼੍ਰੀ ਲੇਖੀ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਤਹਿਤ "ਜਾਂਚ" ਵਿੱਚ ਤਲਾਸ਼ੀ ਅਤੇ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਜੋ ਐਚ

ਇਹ ਕੰਮ ਧਾਰਾ 42 ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਉਸ ਪੜਾਅ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਐਚ.ਐਨ. ਰਿਸ਼ਬੁਦ ਅਤੇ ਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦੇਣਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ। ਦਿੱਲੀ ਰਾਜ (1955) 1 ਐਸਸੀਆਰ 1150. ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਬਹੁਤ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ
ਬਿਲਕੁਲ "ਜਾਂਚ" ਦਾ ਦਾਇਰਾ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ। ਇਹ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ:

ਬੈਂਚ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉੱਚ ਰੈਂਕ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵੱਲੋਂ ਅਜਿਹੀ ਜਾਂਚ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਅਤੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ (ਸਿਵਾਏ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਵੱਲੋਂ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ), ਇਹ ਵਿਚਾਰਕਰਨਾ ਲਾਭਦਾਇਕ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੇ ਤਹਿਤ 'ਜਾਂਚ' ਵਿਚ ਕੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ।
ਜਾਂਚ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਥਾਣੇ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦੇਣ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਜਾਣਕਾਰੀ 'ਤੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 154 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਜੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਤੋਂ ਅਜਿਹਾ ਹੈ
ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ ਜਾਂ ਹੋਰ, ਥਾਣੇ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕੋਲ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦੇਣ ਦਾ ਸ਼ੱਕ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੈ, ਉਸਨੂੰ ਜਾਂ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੁਕਤ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ
ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਸਥਾਨ ਅਤੇ ਜੇ
ਅਪਰਾਧੀ ਦੀ ਖੋਜ ਅਤੇ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਲਈ ਉਪਾਅ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਸ ਵਿੱਚ "ਸਬੂਤ ਇਕੱਤਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਡ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਾਰੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ
ਇੱਕ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ". ਉਪਰੋਕਤ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ, ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸਾਹਮਣੇ ਲੋੜ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ
ਕੇਸ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ। ਉਸ ਕੋਲ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਵੀ ਹੈ ਜਾਂ ਤਾਂ ਉਹ ਖੁਦ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਡਿਪਟੀ ਦੁਆਰਾ ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਂਚ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਅਧਿਕਾਰੀ

ਉਸਦੇ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਘਟਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਲਿਖਤ ਉਪਲਬਧ ਹੈ,
ਧਾਰਾ 162 ਵਿੱਚ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ, ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ। ਧਾਰਾ 155 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਥਾਣੇ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕੋਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਗ੍ਹਾ 'ਤੇ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇਸ ਮਕਸਦ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ
ਜਾਂਚ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਤਲਾਸ਼ੀ ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਮਕਸਦ ਲਈ ਸਿਰਫ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕਾਰਨਾਂ ਲਈ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇ ਉਹ ਅਸਮਰੱਥ ਹੈ
ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈਣ ਲਈ ਅਤੇ ਕੋਈ ਹੋਰ ਸਮਰੱਥ ਅਧਿਕਾਰੀ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕੋਲ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਵੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਸ਼ੱਕ ਹੁੰਦਾ ਹੈ
ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 54 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ। ਇੱਕ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਇੱਕ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜੋ ਇੱਕ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ

[ਆਰ. ਐਫ. ਨਰੀਮਨ, ਜੇ.]

ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਇੱਕ ਡਾਇਰੀ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ ਅਜਿਹੀ ਜਾਂਚ ਅੰਦਰ ਪੂਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ
24 ਘੰਟਿਆਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਡਾਇਰੀ ਵਿੱਚ ਐਂਟਰੀਆਂ ਦੀ ਇੱਕ ਕਾਪੀ ਸਬੰਧਤ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੂੰ ਭੇਜਣ ਦਾ ਵੀ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਨੋਟ ਕਰਨਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਕਿ ਜਾਂਚ ਕਿੱਥੇ ਹੈ
ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ
ਇੱਕ ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰੀ (ਇੱਕ ਜਾਂ ਹੋਰ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ)
ਉਸ ਨੂੰ ਜਾਂਚ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਦਮ ਲਈ ਅਜਿਹੇ ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਤਾਇਨਾਤ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣਾ) ਅਜਿਹੇ ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਜਾਂਚ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਥਾਣੇ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਜੇ, ਜਾਂਚ ਪੂਰੀ ਹੋਣ 'ਤੇ ਇਹ ਜਾਪਦਾ ਹੈ
ਥਾਣੇ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਲੋੜੀਂਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ

ਸੀ ਸਬੂਤ ਜਾਂ ਵਾਜਬ ਆਧਾਰ, ਉਹ ਸ਼ੱਕੀ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ, ਜੇ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਬਾਂਡ ਲਾਗੂ ਕਰਨ 'ਤੇ ਰਿਹਾਅ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜੇ ਉਸ ਨੂੰ ਇਹ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਸਬੂਤ ਜਾਂ ਵਾਜਬ ਆਧਾਰ ਹਨ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣਾ ਪਵੇਗਾ
ਇਸ ਲਈ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 170 ਦੇ ਤਹਿਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਕਦਮ ਚੁੱਕੇ ਗਏ ਹਨ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਜਾਂਚ ਪੂਰੀ ਹੋਣ 'ਤੇ ਉਸਨੂੰ ਇੱਕ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ
ਨਿਰਧਾਰਤ ਫਾਰਮ ਵਿੱਚ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ ੧੭੩ ਤਹਿਤ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੂੰ ਰਿਪੋਰਟ ਕਰੋ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵੇਰਵੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਾਣ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਕੋਡ ਦੇ ਅਧੀਨ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕਦਮ ਹੁੰਦੇ ਹਨ: (1) ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਅੱਗੇ ਵਧਣਾ, (2) ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣਾ ਅਤੇ ਕੇਸ ਦੇ ਹਾਲਾਤ, (3) ਖੋਜ ਅਤੇ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ

ਈ ਸ਼ੱਕੀ ਅਪਰਾਧੀ, (4) ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦੇਣ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਬੂਤ ਇਕੱਤਰ ਕਰਨਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ (ਏ) ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਅਕਤੀਆਂ (ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਸਮੇਤ) ਦੀ ਜਾਂਚ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਘਟਾਉਣਾ, ਜੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸਹੀ ਸਮਝਦਾ ਹੈ,
(ਅ) ਸਥਾਨਾਂ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਜਾਂ ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨਾ
ਜਾਂਚ ਲਈ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਲਈ, ਅਤੇ (5)
ਇਸ ਬਾਰੇ ਰਾਏ ਦਾ ਗਠਨ ਕਿ ਕੀ ਇਕੱਤਰ ਕੀਤੀ ਸਮੱਗਰੀ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖਣ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇ ਅਜਿਹਾ ਹੈ ਤਾਂ ਧਾਰਾ 173 ਤਹਿਤ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦਾਇਰ ਕਰਕੇ ਇਸ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਕਦਮ ਚੁੱਕੇ ਜਾਣ। ਕੋਡ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਵੀ
ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕਿ ਜੀ ਥਾਣੇ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਅਧਿਕਾਰੀ ਲਈ ਕੁਝ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਸੇ ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ
ਜਾਂਚ ਦੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਦਮਾਂ ਵਿਚੋਂ ਹਰੇਕ ਕਦਮ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਥਾਣੇ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ,
ਧਾਰਾ 168 ਵਿਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂਚ ਕਰਦਾ ਹੈ
ਉਸ ਨੂੰ ਨਤੀਜੇ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ

ਸਟੇਸ਼ਨ। ਇਹ ਵੀ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਜਾਂਚ ਦਾ ਅੰਤਿਮ ਕਦਮ, ਅਰਥਾਤ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਕੋਈ ਕੇਸ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਇਸ ਬਾਰੇ ਰਾਏ ਬਣਾਉਣਾ ਥਾਣੇ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦਾ ਹੋਣਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਵਫਦ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਦਾ ਕੋਈ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਵਿਵਸਥਾ ਹੈ ਜੋ ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਨਿਗਰਾਨੀ ਕਰਨ ਜਾਂ ਨਿਗਰਾਨੀ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ।
ਧਾਰਾ 551 ਦੇ ਤਹਿਤ ਹਿੱਸਾ ਲਓ।
(ਪੰਨਾ 1156-1158 ਤੇ)

ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਇਸ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਮੁਬਾਰਕ ਅਲੀ (1959) 2 ਐਸਸੀਆਰ 201 ਵਿੱਚ 211, 212 ਤੇ ਦੁਹਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਇਹ ਯਾਦ ਰੱਖਣਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਦਾ ਇੰਚਾਰਜ ਅਧਿਕਾਰੀ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ, ਜਦੋਂ ਉਹ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਾਣਕਾਰੀ ਇਕੱਠੀ ਕਰਕੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੌਰਾਨ ਉਹ ਇਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਬੂਤ ਇਕੱਠੇ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦੇਣਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਅਤੇ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਵੇਗਾ, ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ.ਐਸ. ਐਕਟ ਦੀ ਸਕੀਮ ਤਹਿਤ ਇਹ ਸੰਭਵ ਹੈ ਕਿ ਉਹੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜੋ ਹੈ
ਧਾਰਾ 42 ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰਤ ਵੀ ਧਾਰਾ 53. ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਧਿਕਾਰਤ ਹੈ, ਵਿੱਤ ਮੰਤਰਾਲੇ (ਮਾਲ ਵਿਭਾਗ) ਦੁਆਰਾ ਮਿਤੀ 14.11.1985 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਐਸ.ਓ. 822 (ਈ) ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤੇ ਹਨ।
ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 42 ਅਤੇ 67 ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰੀ:

"ਐਸ.ਓ. 822 (ਈ) - ਉਪ-ਧਾਰਾ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ
(1) ਨਾਰਕੋਟਿਕ ਡਰੱਗਜ਼ ਐਂਡ ਸਾਈਕੋਟ੍ਰੋਪਿਕ ਸਬਸਟੈਂਸਐਕਟ, 1985 (1985 ਦਾ 61) ਦੀ ਧਾਰਾ 42 ਅਤੇ ਧਾਰਾ 67, ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਨਾਰਕੋਟਿਕਸ ਵਿਭਾਗ ਵਿੱਚ ਸਬ-ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਦੇ ਰੈਂਕ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ, ਕਸਟਮ ਅਤੇ ਮਾਲ ਖੁਫੀਆ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਆਰਥਿਕ ਖੁਫੀਆ ਵਿਭਾਗਾਂ ਵਿੱਚ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਦੇ ਰੈਂਕ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਬਿਊਰੋ ਅਤੇ ਨਾਰਕੋਟਿਕਸ ਕੰਟਰੋਲ ਬਿਊਰੋ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨਗੇ
ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 42 ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਤੱਵਾਂ ਨੂੰ ਨਿਭਾਉਣਗੇ ਅਤੇ ਉਕਤ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 67 ਤਹਿਤ ਦਿੱਤੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਵੀ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਐਸ.ਓ.823 (ਈ), ਮਿਤੀ 14.11.1985, ਵਿੱਤ ਮੰਤਰਾਲੇ (ਮਾਲ ਵਿਭਾਗ) ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤੇ ਹਨ:
ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 53 (1) ਤਹਿਤ:

"ਐਸ.ਓ. 823 (ਈ) - ਉਪ-ਧਾਰਾ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ
ਨਾਰਕੋਟਿਕ ਡਰੱਗਜ਼ ਐਂਡ ਸਾਈਕੋਟ੍ਰੋਪਿਕ ਸਬਸਟੈਂਸ ਐਕਟ, 1985 (1985 ਦਾ 61) ਦੀ ਧਾਰਾ 53 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਸਾਰੀਆਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰਾ ਕਰਕੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਨਿਵੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ

[ਆਰ. ਐਫ. ਨਰੀਮਨ, ਜੇ.]

ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ, ਨਾਰਕੋਟਿਕਸ, ਕਸਟਮ ਅਤੇ ਮਾਲ ਖੁਫੀਆ ਵਿਭਾਗਾਂ ਵਿੱਚ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਦੇ ਰੈਂਕ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਤੇ
ਕੇਂਦਰੀ ਆਰਥਿਕ ਖੁਫੀਆ ਬਿਊਰੋ ਅਤੇ ਨਾਰਕੋਟਿਕਸ ਕੰਟਰੋਲ ਬਿਊਰੋ ਵਿੱਚ ਉਸ ਧਾਰਾ ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਹਨ।

ਇਹ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ
ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ, ਕਸਟਮ, ਮਾਲ ਖੁਫੀਆ, ਕੇਂਦਰੀ ਆਰਥਿਕ ਖੁਫੀਆ ਬਿਊਰੋ ਅਤੇ ਨਾਰਕੋਟਿਕਸ ਕੰਟਰੋਲ ਬਿਊਰੋ ਦੇ ਵਿਭਾਗਾਂ ਵਿੱਚ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਰੈਂਕ ਨੂੰ ਦੋਵਾਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਤਹਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ
ਅਤੇ 53. 14.11.1985 ਦੀਆਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।
ਵਿੱਤ ਮੰਤਰਾਲੇ (ਮਾਲ ਵਿਭਾਗ) ਦੁਆਰਾ 30.10.2019 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀਆਂ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨਾਂ:

ਐਸ.ਓ. 3901 (ਈ.) - ਨਾਰਕੋਟਿਕ ਡਰੱਗਜ਼ ਐਂਡ ਸਾਈਕੋਟ੍ਰੋਪਿਕ ਸਬਸਟੈਂਸ ਐਕਟ, 1985 (1985 ਦਾ 61) ਦੀ ਧਾਰਾ 42 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਅਤੇ ਧਾਰਾ 67 ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਿਆਂ
ਵਿੱਤ ਮੰਤਰਾਲਾ, ਮਾਲ ਵਿਭਾਗ ਨੰਬਰ ਐਸ.ਓ. 822 (ਈ),
ਮਿਤੀ 14 ਨਵੰਬਰ, 1985 ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ, ਅਸਾਧਾਰਣ, ਭਾਗ 2, ਸੈਕਸ਼ਨ 3, ਉਪ-ਧਾਰਾ () ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਸਿਵਾਏ ਅਜਿਹੇ ਸੁਪਰਸੈਸ਼ਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂ ਛੱਡੀਆਂ ਗਈਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਕੇਂਦਰੀ ਬਿਊਰੋ ਵਿੱਚ ਸਬ-ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਦੇ ਰੈਂਕ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ
ਨਾਰਕੋਟਿਕਸ ਅਤੇ ਨਾਰਕੋਟਿਕਸ ਕੰਟਰੋਲ ਵਿੱਚ ਜੂਨੀਅਰ ਇੰਟੈਲੀਜੈਂਸ ਅਫਸਰ
ਬਿਊਰੋ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਅਪ੍ਰਤੱਖ ਟੈਕਸ ਅਤੇ ਕਸਟਮ ਬੋਰਡ, ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ ਆਫ ਰੈਵੇਨਿਊ ਇੰਟੈਲੀਜੈਂਸ, ਕੇਂਦਰੀ ਆਰਥਿਕ ਖੁਫੀਆ ਬਿਊਰੋ ਵਿੱਚ ਇੰਸਪੈਕਟਰਾਂ ਦੇ ਰੈਂਕ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 42 ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਤੱਵਾਂ ਨੂੰ ਨਿਭਾਉਣ ਲਈ।
ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧਤ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦਾ ਖੇਤਰ ਅਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰਤ ਵੀ ਕਰਨਾ
ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 67 ਤਹਿਤ ਮਿਲੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਐਸ.ਓ. 3899 (ਈ.) - ਨਾਰਕੋਟਿਕ ਡਰੱਗਜ਼ ਐਂਡ ਸਾਈਕੋਟ੍ਰੋਪਿਕ ਸਬਸਟੈਂਸ ਐਕਟ, 1985 (1985 ਦਾ 61) ਦੀ ਧਾਰਾ 53 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਸੁਪਰਸੈਸ਼ਨ ਵਿੱਚ।
ਵਿੱਤ ਮੰਤਰਾਲੇ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ, ਮਾਲ ਵਿਭਾਗ ਨੰਬਰ ਐਸ.ਓ. 823 (ਈ), ਮਿਤੀ 14 ਨਵੰਬਰ, 1985, ਜੋ ਭਾਰਤ ਦੇ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਹੋਈ, ਅਸਧਾਰਨ,
ਭਾਗ , ਸੈਕਸ਼ਨ 3, ਉਪ-ਧਾਰਾ (), ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਛੱਡ ਕੇ
ਜਾਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੁਪਰਸੈਸ਼ਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕੰਮ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਕੇਂਦਰੀ

ਸਰਕਾਰ ਸਾਰੀਆਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੇਂਦਰੀ ਅਪ੍ਰਤੱਖ ਟੈਕਸ ਅਤੇ ਕਸਟਮ ਬੋਰਡ, ਕੇਂਦਰੀ ਨਾਰਕੋਟਿਕਸ ਬਿਊਰੋ, ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ ਆਫ ਰੈਵੇਨਿਊ ਇੰਟੈਲੀਜੈਂਸ, ਕੇਂਦਰੀ ਆਰਥਿਕ ਖੁਫੀਆ ਬਿਊਰੋ ਅਤੇ ਜੂਨੀਅਰ ਰੈਂਕ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਦੇ ਇੰਸਪੈਕਟਰਾਂ ਦੇ ਰੈਂਕ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਨਿਵੇਸ਼ ਕਰਦੀ ਹੈ।

ਨਾਰਕੋਟਿਕਸ ਕੰਟਰੋਲ ਬਿਊਰੋ ਵਿੱਚ ਖੁਫੀਆ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕੋਲ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਹਨ ਉਸ ਧਾਰਾ ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, 30.10.2019 ਦੀਆਂ ਨਵੀਆਂ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨਾਂ ਤੋਂ ਵੀ ਸੰਕੇਤ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 42 ਅਤੇ 53 ਤਹਿਤ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਕੇਂਦਰੀ ਅਪ੍ਰਤੱਖ ਟੈਕਸ ਅਤੇ ਕਸਟਮ ਬੋਰਡ, ਕੇਂਦਰੀ ਨਾਰਕੋਟਿਕਸ ਬਿਊਰੋ, ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ ਵਿੱਚ ਇੰਸਪੈਕਟਰਾਂ ਦੇ ਰੈਂਕ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਵਿੱਚ ਨਿਵੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ
ਰੈਵੇਨਿਊ ਇੰਟੈਲੀਜੈਂਸ, ਸੈਂਟਰਲ ਇਕਨਾਮਿਕ ਇੰਟੈਲੀਜੈਂਸ ਬਿਊਰੋ ਅਤੇ
ਅਤੇ ਨਾਰਕੋਟਿਕਸ ਕੰਟਰੋਲ ਬਿਊਰੋ ਵਿੱਚ ਜੂਨੀਅਰ ਇੰਟੈਲੀਜੈਂਸ ਅਫਸਰ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਉੱਪਰ।

ਮੁਕੇਸ਼ ਸਿੰਘ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਦੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ
(ਸੁਪਰਾ) ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਹੁਨ ਕਿ ਉਹੀ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣਾ, ਇਸ ਲਈ ਬੋਲਣ ਲਈ, ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਜਾਂਚ ਵੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ
- ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ 'ਤੇ ਕੋਈ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਬਹੁਤ ਦੂਰ ਹੈ ਕਿ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਦੀ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 67 ਦਾ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ, ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਕਿਸੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਹੋਵੇਗਾ।
ਅਪਰਾਧ।

ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 42 ਅਧਿਕਾਰੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਧਾਰਾ 53 ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਹੈ, ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਧਾਰਾ 42 ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਲਈ ਪਹਿਲਾਂ "ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ" ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ
ਜਿਸ ਮਕਸਦ ਨਾਲ ਉਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਇਕੱਤਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਫਿਰ ਧਾਰਾ 42 (2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਾ ਸਿਰਫ ਉਸਦੇ ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਵੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ
ਜਾਂ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਥਾਣੇ ਦਾ ਇੰਚਾਰਜ, ਜਾਂ ਧਾਰਾ 53 ਅਧੀਨ ਨਾਮਜ਼ਦ ਅਧਿਕਾਰੀ - ਧਾਰਾ 52 (3) ਦੇਖੋ। ਮੁਕੇਸ਼ ਸਿੰਘ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੇ ਧਾਰਾ 52 (2) ਅਤੇ (3) ਤਹਿਤ ਲੋੜਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਹੋਣ ਅਤੇ "ਜਾਂਚ" ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ
ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ <u>ਇੱਕ ਥਾਣੇ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ</u> ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਇੱਕ ਕਾਲਪਨਿਕ ਕੇਸ ਲਓ ਜਿੱਥੇ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 42 ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਧਾਰਾ 53 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦਾ ਕੋਈ ਅਹੁਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਧਾਰਾ 42 ਅਧਿਕਾਰੀ ਕੋਈ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ - ਉਹ ਸਿਰਫ ਤੱਥ ਇਕੱਠੇ ਕਰੇਗਾ ਜੋ ਦੱਸਦੇ ਹਨ
ਉਸ ਨੂੰ "ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ" ਹੈ ਕਿ ਪਾਲਣਾ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ

[ਆਰ. ਐਫ. ਨਰੀਮਨ, ਜੇ.]

ਜਿਸ ਵਿਚੋਂ ਉਹ ਧਾਰਾ 42 ਤਹਿਤ ਦਿੱਤੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ

ਐ

ਨ.ਡੀ.ਪੀ.ਐਸ. ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਦੀ "ਜਾਂਚ" ਲਈ, ਧਾਰਾ 53 ਅਧੀਨ ਨਾਮਜ਼ਦ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਗੈਰ-ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਰਸਤਾ ਹੋਵੇਗਾ
ਉਸ ਨੂੰ ਇਕੱਤਰ ਕੀਤੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨੂੰ ਥਾਣੇ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਫਿਰ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਦੀ "ਜਾਂਚ" ਕਰੇਗਾ।
ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਵੀ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ
ਬੈਂਚ ਦਾ ਧਿਆਨ ਇਕ ਬਿਲਕੁਲ ਵੱਖਰੇ ਨੁਕਤੇ 'ਤੇ ਸੀ, ਅਰਥਾਤ, ਕੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਜਾਂਚਕਰਤਾ ਇਕੋ ਜਿਹਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਤੋਂ, ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 53 ਏ ਚੁਕਵੀਂ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ
ਬੈਂਚ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਉੱਪਰ ਦੱਸਿਆ ਹੈ, ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ
ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਉਠਾਏ ਗਏ ਸਵਾਲ, ਧਾਰਾ 53ਏ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਦੱਸਿਆ ਹੈ, ਜੇ ਸ਼੍ਰੀ ਲੇਖੀ ਦੀ ਇਹ ਦਲੀਲ ਸਹੀ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 67 ਅਧੀਨ ਬਿਆਨ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਹੈ, ਸਹੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਲਈ
ਕਾਰਨ, ਅਸੀਂ ਸ਼੍ਰੀ ਪੁਨੀਤ ਜੈਨ ਦੀ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਦੀ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਵੀ ਨਹੀਂ ਮੰਨਦੇ
ਮੁਕੇਸ਼ ਸਿੰਘ (ਸੁਪਰਾ) ਨੂੰ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਕੋਲ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ, ਜਾਂ ਉਸੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਸ਼੍ਰੀ ਲੇਖੀ ਦੀ ਦਲੀਲ ਨੂੰ, ਕਿਉਂਕਿ ਮੁਕੇਸ਼ ਸਿੰਘ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨੁਕਤਾ ਪਹਿਲਾਂ ਨਾਲੋਂ ਬਿਲਕੁਲ ਵੱਖਰਾ ਸੀ
ਸਾਨੂੰ।

<u>ਕੀ ਅਧੀਨ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰੀ
ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 53 ਨੂੰ ਪਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ</u>

ਹੁਣ ਅਸੀਂ ਇਸ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਆਉਂਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਕੀ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 53 ਤਹਿਤ ਨਾਮਜ਼ਦ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ "ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ" ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਧਾਰਾ 25 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਬਾਰ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਐਕਟ।

ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 25 ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ "ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ" ਕੌਣ ਬਣਾਏਗਾ, ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਬਰਕਤ ਰਾਮ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਦੁਆਰਾ
2:1 ਬਹੁਮਤ ਨਾਲ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਕਸਟਮ ਅਧਿਕਾਰੀ
ਕਸਟਮਜ਼ ਐਕਟ, 1924 ਧਾਰਾ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ "ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ" ਨਹੀਂ ਹੈ
ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 25 ਰਘੁਬਰ ਦਿਆਲ, ਜੇ. ਦੇ ਬਹੁਮਤ ਵਾਲੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਲੈਂਡ ਕਸਟਮਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 9 ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ:

"ਸਮੁੰਦਰੀ ਕਸਟਮ ਐਕਟ, 1878 (1878 ਦਾ ਅੱਠਵਾਂ) ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ, ਜੋ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਸਾਰੀਆਂ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਨਾਲ,

ਇਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ, ਬਣਾਏ ਗਏ ਜਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼, ਨਿਯਮ ਜਾਂ ਫਾਰਮ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਭੂਮੀ ਕਸਟਮ ਦੀਆਂ ਡਿਊਟੀਆਂ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੇ ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਸਮੁੰਦਰ ਦੁਆਰਾ ਆਯਾਤ ਜਾਂ ਨਿਰਯਾਤ ਕੀਤੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਕਸਟਮ ਡਿਊਟੀ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਉਪ-ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਮੁੰਦਰੀ ਕਸਟਮ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ। ਲੈਂਡ ਕਸਟਮਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 9 ਦੇ (1) ਨੂੰ ਸਮੁੰਦਰੀ ਕਸਟਮ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧਿਆਇ 16 ਵੇਂ ਅਤੇ 16 ਵੇਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਐਸਐਸ 167 ਤੋਂ 193 ਤੱਕ।

(ਪੰਨਾ 342 ਤੇ) 88. ਫਿਰ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪੁਲਿਸ ਐਕਟ, 1861 ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਪਾਇਆ:

"ਪੁਲਿਸ ਐਕਟ, 1861 (1861 ਦਾ ਐਕਟ 5), ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ ਲਈ ਇੱਕ ਐਕਟ ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਉਸ ਸਮੂਹ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਐਕਟ ਹੈ ਜੋ 'ਪੁਲਿਸ' ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਜੋ ਵੀ ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਰਥ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਐਕਟ ਦੀ ਪ੍ਰਸਤਾਵਨਾ ਅੱਗੇ
ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ: 'ਜਦੋਂ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਸੰਗਠਿਤ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ
ਇਸ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਅਤੇ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਵਧੇਰੇ ਕੁਸ਼ਲ ਸਾਧਨ ਬਣਾਓ, ਇਸ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਅਤੇ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਸਾਧਨ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਰੱਖਣ ਦਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।
ਧਾਰਾ ੨੩ ਅਤੇ ੨੫ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਡਿਊਟੀਆਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਧਾਰਾ ੨੦ ਉਸ ਅਥਾਰਟੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਉਹ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ
ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰੋ ਜੋ ਪੁਲਿਸ ਐਕਟ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਸੇ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਧਿਕਾਰ ਕੁਦਰਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਫਰਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਨਾਲ ਨਿਭਾਉਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਦੱਸੇ ਗਏ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਫਰਜ਼ਾਂ ਵਿੱਚੋਂ
ਸ. 23 ਵਿਚ, ਵਧੇਰੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਕਰਤੱਵ ਇਕੱਤਰ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਸੰਚਾਰ ਕਰਨਾ ਹੈ
ਜਨਤਕ ਸ਼ਾਂਤੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਖੁਫੀਆ ਜਾਣਕਾਰੀ, ਅਪਰਾਧਾਂ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਪਰੇਸ਼ਾਨੀਆਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧੀਆਂ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਿਆਂ ਦੇ ਕਟਹਿਰੇ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਫੜਨ ਲਈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਫੜਨ ਲਈ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ
ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ 'ਤੇ ਲਗਾਏ ਗਏ ਫਰਜ਼ਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ, ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਐਕਟ ਦਾ ਮਕਸਦ, ਕਿ
ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਜਿਹੜੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹਨ ਉਹ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਵਿਵਸਥਾ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਲਈ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਰੋਕਥਾਮ ਅਤੇ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਹਨ।

ਕਸਟਮ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਤਸਕਰੀ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਹਨ

[ਆਰ. ਐਫ. ਨਰੀਮਨ, ਜੇ.]

ਵਸਤੂਆਂ ਅਤੇ ਕਸਟਮ ਡਿਊਟੀਆਂ ਦੀ ਉਚਿਤ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਅਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ
ਦੇਸ਼ ਦੇ ਮਾਲੀਆ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਕਾਰਵਾਈ
ਉਨ੍ਹਾਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਦੁਆਰਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਕੋਈ ਡਿਊਟੀ ਅਦਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨਾ ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਲਗਾ ਕੇ।

ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਲੈਂਡ ਕਸਟਮਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 9 (1) ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਲਾਭਦਾਇਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਇਸ ਉਪ-ਉਪ-ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ-
ਇਹ ਧਾਰਾ ਕਿ ਸਮੁੰਦਰੀ ਕਸਟਮ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਆਦੇਸ਼, ਨਿਯਮ ਆਦਿ, ਲੈਂਡ ਕਸਟਮਜ਼ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਭੂਮੀ ਕਸਟਮ ਜ਼ਰੀਏ ਡਿਊਟੀ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ
ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਕਸਟਮ ਡਿਊਟੀ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੰਦੇ ਹਨ
ਸਮੁੰਦਰ ਦੁਆਰਾ ਆਯਾਤ ਜਾਂ ਨਿਰਯਾਤ ਕੀਤੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ। ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਮੁੰਦਰੀ ਕਸਟਮ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ
ਇਹ ਵਸਤੂਆਂ 'ਤੇ ਕਸਟਮ ਡਿਊਟੀਆਂ ਲਗਾਉਣ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਲੈਂਡ ਕਸਟਮ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਉਸੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਲੈਂਡ ਕਸਟਮਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 9 (1) ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ,
ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਚੰਗੇ ਕਾਰਨ ਹਨ ਕਿ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ
ਕਸਟਮ ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਪਛਾਣ ਅਤੇ ਰੋਕਥਾਮ ਲਈ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨਾਲੋਂ ਵੱਖਰੇ ਚਰਿੱਤਰ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ
ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਸਿਰਫ ਕਿਸ ਮਕਸਦ ਲਈ ਹਨ
ਇਹ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਨਾ ਕਿ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕਰਤੱਵਯੋਗ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਉਹ ਚੀਜ਼ਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਾਖਲੇ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਹੈ
ਅੰਦਰ ਨਹੀਂ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ। ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਅਤੇ ਰੋਕਣ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੈ
ਮਾਲ ਦੀ ਤਸਕਰੀ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਮਾਲੀਆ ਨੂੰ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਨੁਕਸਾਨ ਨੂੰ ਰੋਕਣਾ ਕਿ ਕਸਟਮ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਜਾਇਦਾਦ ਅਤੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈਣ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲੈਣ ਅਤੇ ਤਸਕਰੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਗਵਾਹੀ ਦੇਣ ਲਈ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਬੁਲਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ
ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ।

ਸਮੁੰਦਰੀ ਕਸਟਮ ਐਕਟ ਦੀ ਪ੍ਰਸਤਾਵਨਾ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ: "ਜਦੋਂ ਕਿ ਸਮੁੰਦਰੀ ਕਸਟਮ-ਡਿਊਟੀਆਂ ਲਗਾਉਣ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਸੋਧਣਾ ਉਚਿਤ ਹੈ"। ਅਮਲੀ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ।

(ਪੰਨਾ 343-344)

ਇਸ ਲਈ ਕਸਟਮ ਅਧਿਕਾਰੀ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਹੀਂ ਹੈ।
ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣਾ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣਾ,
ਪਰ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਤਸਕਰੀ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਅਤੇ ਰੋਕਥਾਮ ਕਰਨ ਅਤੇ ਕਸਟਮ ਡਿਊਟੀਆਂ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਹੈ

ਅਪਰਾਧੀ ਦੀ ਬਜਾਏ ਮਾਲ ਅਤੇ ਕਸਟਮ ਡਿਊਟੀ ਨਾਲ ਜ਼ਿਆਦਾ ਚਿੰਤਤ ਹੈ।

(ਪੰਨਾ 345)

89. ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਉਦਾਹਰਣ ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ "ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ" ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਇਸਦਾ ਅਰਥ ਕਿਸੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਕੱਢਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੰਕੀਰਣ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ, ਪਰ ਇਸਨੂੰ "ਵਿਆਪਕ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ" ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ:

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦਾ ਕਿ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਪੁਲਿਸ ਫੋਰਸ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਹੈ, ਉਹ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਪੁਲਿਸ ਫੋਰਸ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਪਣਾ ਅਹੁਦਾ ਸੰਭਾਲਦਾ ਹੈ ਪੁਲਿਸ ਨਾਲ। ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪੁਲਿਸ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਦੂਸਰਾ ਦੇਸ਼। ਸਾਬਕਾ ਭਾਰਤੀ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਕੁਝ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 25 ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਇਹ ਵਿਅਕਤੀ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਧਾਰਾ ੨੫ ਵਿੱਚ ਉਸ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ 1861 ਦੇ ਪੁਲਿਸ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਨਾਮਜ਼ਦ ਪੁਲਿਸ ਬਲਾਂ ਦੇ ਪੁਲਿਸ-ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸ਼ਬਦ 'ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਐਸ.1 ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਸਾਰੇ ਵਿਅਕਤੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਜੋ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਦਾਖਲ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕਿ ਇਹ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ 'ਸ਼ਾਮਲ' ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਇਸ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਨਾਮਜ਼ਦ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ "ਪੁਲਿਸ" ਸ਼ਬਦ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ.

ਪੁਲਿਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 17 ਅਤੇ 18 ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੈ ਜੋ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਨਾਮਜ਼ਦ ਨਹੀਂ ਹਨ ਪਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮੌਕਿਆਂ ਲਈ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਇੱਕੋ ਜਿਹੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਹਨ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਉਹੀ ਕਰਤੱਵ ਨਿਭਾਉਣ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਆਮ ਅਧਿਕਾਰੀ।

ਧਾਰਾ ੨੧ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਵੀ ਗੱਲ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਵਜੋਂ ਦਾਖਲ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵੰਸ਼ਵਾਦੀ ਜਾਂ ਹੋਰ ਗ੍ਰਾਮ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਹੈ।

ਇਸ ਲਈ 'ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ' ਸ਼ਬਦ ◌ਾ◌ं ਦਾ ਅਰਥ ਕਿਸੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਕੱਢਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੰਕੀਰਣ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ, ਪਰ ਇਸ ਨੂੰ ਵਿਆਪਕ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਆਰ. ਵੀ. ਵਿੱਚ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ. ਹੁਰੀਬੋਲੇ [ਆਈਐਲਆਰ 1 ਕੈਲ 207] ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਆਫ ਪੁਲਿਸ ਜੋ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸੀ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਕੁਝ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨਾਲ ਨਿਵੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ

H

[ਆਰ. ਐਫ. ਨਰੀਮਨ, ਜੇ.]

ਸਹੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇੱਕ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ

ਸ

ਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 25 ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ।

(ਪੰਨਾ 347-348 ਤੇ)

ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਪਾਠ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਕ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ
ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ - ਕਿਸੇ ਵੀ ਰੈਂਕ ਦਾ - ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 25 ਦੁਆਰਾ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ:

ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 25 'ਚ ਜਿਸ ਪੁਲਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਉਸ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ, ਜਿਸ ਦਾ ਬਾਅਦ 'ਚ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਦੋਸ਼ੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਉਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਡਿਸਚਾਰਜ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਸੀ
ਕੋਈ ਵੀ ਪੁਲਿਸ ਡਿਊਟੀ। ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ,
ਧਾਰਾ 25 ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਜੋ ਵੀ ਰੈਂਕ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ, ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਅਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਹੈ।

(ਪੰਨਾ 349 ਤੇ)

ਫਿਰ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪਾਇਆ:

"ਤਲਾਸ਼ੀ ਆਦਿ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਥਾਮਸ ਡਾਨਾ ਦੇ ਕੇਸ [(1959) ਸੁਪ (1) ਐਸਸੀਆਰ 274, 289] ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਇੱਕ ਸੀਮਤ ਕਿਰਦਾਰ ਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਰਾਜ ਦੇ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਨ ਦਾ ਸੀਮਤ ਉਦੇਸ਼ ਹੈ।

ਇਹ ਵੀ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਸਮੁੰਦਰੀ ਕਸਟਮ ਐਕਟ ਖੁਦ ਕਸਟਮ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਉਲਟ ਈ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ
180 ਇੱਕ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਚੋਰੀ ਹੋਣ ਦੇ ਸ਼ੱਕ ਵਿੱਚ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 184 ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਅਧਿਕਾਰੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਲਵੇਗਾ ਅਤੇ ਰੱਖੇਗਾ
ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਚੀਜ਼ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਦਾ ਹਰ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਬੇਨਤੀ 'ਤੇ, ਇਸ ਨੂੰ ਲੈਣ ਅਤੇ ਰੱਖਣ ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰੇਗਾ
ਕਬਜ਼ਾ। ਇਸ ਨਾਲ ਸ਼ੱਕ ਦੀ ਕੋਈ ਥਾਂ ਨਹੀਂ ਬਚਦੀ ਕਿ ਕਸਟਮ ਅਧਿਕਾਰੀ ਪੁਲਿਸ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਇਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੈਅ ਹੈ ਕਿ ਕਸਟਮ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਜਦੋਂ ਉਹ ਸਮੁੰਦਰੀ ਕਸਟਮ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਜੋ ਮਾਲ ਦੀ ਤਸਕਰੀ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਜਾ ਸਕੇ
ਜ਼ਬਤ ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨਾ ਲਗਾਉਣਾ, ਨਿਆਂਇਕ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨਾ: ਲਿਓ ਰਾਏ
ਫ੍ਰੇ ਬਨਾਮ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੇਲ੍ਹ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ [1958 ਐਸਸੀਆਰ 822]; ਸ਼ੇਵਪੂਜਨਰਾਏ ਇੰਦਰਾਸਨਰਾਏ ਲਿਮਟਿਡ ਵੀ. ਕਸਟਮ ਕੁਲੈਕਟਰ [1959, ਐਸਸੀਆਰ 821]. ਧਾਰਾ 171-ਏ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਿਆਂਇਕ ਕਾਰਵਾਈ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ
ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (4) ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ 193 ਅਤੇ 228 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਇਹ ਹੇਠਾਂ ਹੈ

ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਧਿਕਾਰ ਕਿ ਕਸਟਮ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸਬੂਤ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਜੇ ਇਸ ਧਾਰਾ ਤਹਿਤ ਆਪਣੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਸੇ ਕਸਟਮ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਬਿਆਨ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਸਵੀਕਾਰ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਉਹ ਬਿਆਨ ਇੱਕ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵਜੋਂ, ਇੱਕ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇੱਕ ਕਬੂਲਨਾਮਾ ਹੈ

ਕਦੇ ਵੀ ਨਿਆਂਇਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਅਸੀਂ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਇੱਕ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ

ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 193 ਅਤੇ 228 ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਨਿਆਂਇਕ ਕਾਰਵਾਈ,

ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਕਸਦ ਲਈ। ਇਹ ਕਲਪਨਾ ਕਰਨਾ ਅਜੇ ਵੀ ਘੱਟ ਸੰਭਵ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ, ਜਿਸ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਨਿਆਂਇਕ ਹੈ, ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਵਿਅਕਤੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਸਦਾ ਰਿਕਾਰਡ ਉਸ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਬਿਆਨ ਸ਼ੱਕੀ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜੇ ਅਜਿਹਾ ਬਿਆਨ ਇਕਬਾਲੀਆ ਸੁਭਾਅ ਦਾ ਹੈ।

(ਪੰਨਾ 350-351 ਤੇ)

ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਨੇ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ:

ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਸੀਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਇਸ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਕੋਈ ਰਾਏ ਜ਼ਾਹਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਕਿ ਕੀ ਪੁਲਿਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਵਿਭਾਗਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਹਨ।

ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤਾ ਦੇ ਅਧਿਆਇ V ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਟੇਸ਼ਨ, ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 25 ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹਨ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਇਸ ਲਈ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਵਜੋਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ।

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਦੀ ਸਹੀਤਾ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਉਠਾਇਆ

ਇਸ ਅਪੀਲ ਦਾ ਮਕਸਦ ਹੈ।

(ਪੰਨਾ 352 ਤੇ)

ਸੁਬਾ ਰਾਓ, ਜੇ. ਉਸਨੇ "ਪੁਲਿਸ" ਦੀ ਇੱਕ ਸਾਫ਼-ਸੁਥਰੀ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬਣਾਈ ਅਧਿਕਾਰੀ" ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਤਿੰਨ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ ਹੈ:

"ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਇੱਕ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ: () ਇੱਕ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜੋ ਪੁਲਿਸ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਗਠਿਤ ਪੁਲਿਸ ਫੋਰਸ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਹੈ; () ਹਾਲਾਂਕਿ ਪੁਲਿਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਗਠਿਤ ਪੁਲਿਸ ਫੋਰਸ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜੋ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਲਪਨਾ ਦੁਆਰਾ

ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਥਾਣੇ ਦਾ ਇੰਚਾਰਜ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ; ਅਤੇ () ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਿਸ 'ਤੇ ਇੱਕ

ਕਾਨੂੰਨ ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਕਰਤੱਵਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਬਿਨਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੱਸੇ ਜਾਂ ਉਸ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨਾਲ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ।

(ਪੰਨਾ 355 ਤੇ)

[ਆਰ. ਐਫ. ਨਰੀਮਨ, ਜੇ.]

ਫਿਰ ਉਸਨੇ ਧਾਰਾ 25 ਦੇ "ਉੱਚ ਉਦੇਸ਼" ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦਿੱਤਾ:

ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 25 ਇਕ ਉੱਚ ਉਦੇਸ਼ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ
ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ, ਤਸੀਹੇ ਜਾਂ ਲਾਲਚ ਦੇ ਕੇ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਣਾ ਹੈ।
ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਹੇਠਲੇ ਸਲਾਮੀ ਸਿਧਾਂਤ ਬਰਾਬਰ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੇ
ਹੋਰ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਲਈ, ਉਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਹੁਦੇ ਨਾਲ ਜਾਣੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ,
ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਅਤੇ ਫਰਜ਼ ਹੈ
ਅਤੇ ਇਸ ਮਕਸਦ ਲਈ ਉਹ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਤੋਂ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਲੈਣ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਹੈ।

(ਪੰਨਾ 357 ਤੇ)

"ਇਹ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕਿਸ ਆੜ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਬਲਕਿ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ
ਉਹ ਜਿਸ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਜਿਸ ਕਾਰਜ ਨੂੰ ਉਹ ਕਰਦੇ ਹਨ ਉਸ ਦਾ ਚਰਿੱਤਰ ਨਿਰਣਾਇਕ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਹਰੇਕ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਆਪਣੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਅਤੇ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਫਰਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਨਿਭਾਉਂਦਾ ਹੈ? ਜੇ ਉਹ ਅਜਿਹਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਇੱਕ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹੋਵੇਗਾ।

(ਪੰਨਾ 358 ਤੇ)

ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ "ਵਿਆਪਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ" ਸੀ - ਅਰਥਾਤ ਬੰਬਈ,
ਕਲਕੱਤਾ ਅਤੇ ਮਦਰਾਸ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਤਿੰਨਾਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਗੀਆਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ
ਪਟਨਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ "ਸੰਕੀਰਣ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ", ਜਿੱਥੇ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਈ ਹੈ
ਪੁਲਿਸ ਐਕਟ, 1861 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵਜੋਂ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸੁਬਾ ਰਾਓ, ਜੇ ਨੂੰ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 25 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵਜੋਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਫਿਰ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਕਿ, ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਟੈਸਟ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 25 ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ, ਇੱਕ ਕਸਟਮ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ "ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ" ਹੋਵੇਗਾ ਤਾਂ ਜੋ ਬੁਲਾਇਆ ਗਿਆ।
(1) ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਬਹੁਮਤ ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸ ਨੁਕਤੇ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਲੈਂਡ ਕਸਟਮਜ਼ ਐਕਟ, 1924 ਅਤੇ ਸੀ ਕਸਟਮਜ਼ ਐਕਟ, 1878 ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਸਟਮ ਦੀਆਂ ਡਿਊਟੀਆਂ ਲਗਾਉਣ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਨੂੰਨ ਸਨ, ਅਤੇ ਇਸ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਸਹਾਇਕ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਐਕਟਾਂ ਵਿੱਚ ਨਾਮਜ਼ਦ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ
ਕਸਟਮ ਜੀ ਡਿਊਟੀਆਂ ਦੀ ਉਚਿਤ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਮਾਲ ਦੀ ਤਸਕਰੀ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਕੁਝ ਸ਼ਕਤੀਆਂ। ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਵਾਕ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਲਈ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇੱਕ ਕਸਟਮ
ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਪਰਾਧੀ ਨਾਲੋਂ ਮਾਲ ਅਤੇ ਕਸਟਮ ਡਿਊਟੀ ਨਾਲ ਵਧੇਰੇ ਚਿੰਤਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। (2) ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਪੁਲਿਸ ਐਕਟ, 1861 ਅਧੀਨ "ਪੁਲਿਸ" ਵਜੋਂ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਨੂੰ ਉਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸਮਾਵੇਸ਼ੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਤਹਿਤ "ਪੁਲਿਸ" ਵਜੋਂ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਨਾਲ "ਵਿਆਪਕ" ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।
ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ" ਅਤੇ "ਪੁਲਿਸ ਐਚ

ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰੀ". (3) ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 25 ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਬਹੁਤ ਵਿਆਪਕ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਚਾਹੇ ਉਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰੈਂਕ ਦਾ ਹੋਵੇ, ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ, ਚਾਹੇ ਉਹ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਲੱਗਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ। (4) ਕਿ ਲੈਂਡ ਕਸਟਮਜ਼ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਤਲਾਸ਼ੀ, ਜ਼ਬਤ ਆਦਿ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਸੀਮਤ ਹਨ
ਚਰਿੱਤਰ, ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਨ ਦੇ ਸੀਮਤ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਰਾਜ। (5) ਸਮੁੰਦਰੀ ਕਸਟਮ ਐਕਟ, 1878 ਦੀ ਧਾਰਾ 171ਏ ਜੋ
ਕਸਟਮ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਗਵਾਹੀ ਦੇਣ ਲਈ ਬੁਲਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ
ਇੱਕ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਜੋ ਉਹ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਇੱਕ ਨਿਆਂਇਕ ਜਾਂਚ ਹੈ - ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਇੱਕ ਕਸਟਮ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇੱਕ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕਦੇ ਵੀ ਨਿਆਂਇਕ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। (6) ਨਾਲ ਸਹੀ ਸਵਾਲ
ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਅਸੀਂ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਚਿੰਤਤ ਹਾਂ, ਅਰਥਾਤ, ਕੀ ਪੁਲਿਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਵਿਭਾਗਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਚੈਪਟਰ V ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਥਾਣੇ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 25 ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹਨ, ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

97. ਰਾਜਾ ਰਾਮ ਜੈਸਵਾਲ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ, ਇਸ ਵਾਰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ 2:1 ਦੇ ਬਹੁਮਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬਿਹਾਰ ਅਤੇ ਉੜੀਸਾ ਆਬਕਾਰੀ ਐਕਟ 1915 ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਬਕਾਰੀ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ, ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 25 ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇੱਕ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਹੋਵੇਗਾ। ਮੁਧੋਲਕਰ, ਜੇ ਦੇ ਬਹੁਮਤ ਵਾਲੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਬਰਕਤ ਰਾਮ (ਸੁਪਰਾ) ਅਤੇ
ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ:

"ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਬਰਕਤ ਰਾਮ [(1962) 3 ਐਸਸੀਆਰ ਪੰਨਾ 338] ਕਿ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 25 ਵਿੱਚ ਪਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ "ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ" ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਸੰਕੀਰਣ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ, ਬਲਕਿ ਵਿਆਪਕ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ
ਸਮਝ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਨਹੀਂ ਹਨ
ਇਸ ਨੂੰ ਇੰਨੇ ਵਿਆਪਕ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੇ ਗਏ ਕੁਝ ਅਧਿਕਾਰ ਹੀ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ।

(ਪੰਨਾ 761)

98. ਬਰਕਤ ਰਾਮ (ਸੁਪਰਾ) ਦਾ ਦੁਬਾਰਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜੋ ਸਵਾਲ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸੀ, ਉਸ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।
ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਬਹੁਮਤ, ਅਤੇ ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ ਇਹ ਸਵਾਲ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਉੱਠਿਆ - ਦੇਖੋ ਪੰਨਾ 762. ਫਿਰ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ:

"ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ ਇਹ ਸਵਾਲ ਹੈ ਜੋ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਨ ਯੋਗ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ। ਬਿਹਾਰ ਅਤੇ ਉੜੀਸਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 78 (3) ਦੇ ਤਹਿਤ

[ਆਰ. ਐਫ. ਨਰੀਮਨ, ਜੇ.]

ਆਬਕਾਰੀ ਐਕਟ, 1915 (1915 ਦਾ 2) ਇੱਕ ਆਬਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ

ਉ

ਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 77, ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਨੂੰ, ਫੌਜਦਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 156 ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ
ਖੇਤਰ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਥਾਣੇ ਦਾ ਇੰਚਾਰਜ ਅਧਿਕਾਰੀ
ਜਿਸ ਨੂੰ ਆਬਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵਜੋਂ ਉਸ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਪ-ਸੈਕਸ਼ਨ
ਧਾਰਾ 77 ਆਬਕਾਰੀ ਕੁਲੈਕਟਰ ਨੂੰ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਹੈ
ਆਬਕਾਰੀ ਐਕਟ ਉਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਪ-
ਉਸ ਧਾਰਾ ਦੀ ਧਾਰਾ (2) ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਹੋਰ ਆਬਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ
ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਸਾਰੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।
ਆਬਕਾਰੀ ਐਕਟ, ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ, ਜਾਂਚ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ

ਸੀ ਕੋਈ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਜੁਰਮ ਜਿਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸਥਾਨਕ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇੱਕ ਅਦਾਲਤ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਨੂੰ ਉਪਰੋਕਤ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਤਹਿਤ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਜਾਂ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਬਿਹਾਰ ਅਤੇ ਉੜੀਸਾ ਦੇ ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਗਵਰਨਰ
ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ 470-ਐਫ ਮਿਤੀ 15-1-1919 ਨੇ ਆਬਕਾਰੀ ਇੰਸਪੈਕਟਰਾਂ ਅਤੇ ਆਬਕਾਰੀ ਦੇ ਸਬ-ਇੰਸਪੈਕਟਰਾਂ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ
ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਕੋਈ ਵੀ ਜੁਰਮ। ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਹ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਅਜੇ ਵੀ ਲਾਗੂ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 92 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਬਕਾਰੀ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਜਾਂ ਸਬ-ਇੰਸਪੈਕਟਰ
ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਨੂੰ ਉਸ ਖੇਤਰ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਈ ਥਾਣੇ ਦਾ ਇੰਚਾਰਜ ਅਧਿਕਾਰੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿੱਥੇ ਉਸਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਸਮਰੱਥਾ ਵਿੱਚ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਉਸ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਬਕਾਰੀ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿਸੇ ਥਾਣੇ ਦਾ ਇੰਚਾਰਜ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕੋਡ ਦੇ ਚੈਪਟਰ V ਅਧੀਨ ਵਰਤ ਸਕਦਾ ਹੈ
ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ[ਸੋਧੋ] ਉਹ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਰਿਕਾਰਡ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ
ਉਸ ਵੱਲੋਂ ਪੁੱਛੇ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਬਿਆਨ, ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈਣਾ, ਆਬਕਾਰੀ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕੋਈ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨਾ, ਕਿਸੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰਨਾ, ਉਸ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣਾ, ਉਸ ਨੂੰ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ ਭੇਜਣਾ, ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦਾਇਰ ਕਰਨਾ ਆਦਿ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਸ ਦੀ ਸਥਿਤੀ
ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਆਬਕਾਰੀ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ
ਜਿਸ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਉਹ ਕਿਸੇ ਥਾਣੇ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਅਧਿਕਾਰੀ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਉਸ 'ਤੇ ਨਾ ਸਿਰਫ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦੀ ਡਿਊਟੀ ਲਗਾਈ ਗਈ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਵੀ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ
ਇਨ੍ਹਾਂ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵਜੋਂ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ

ਇੱਕ ਥਾਣੇ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ। ਇਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕਿ ਕਿਸੇ ਥਾਣੇ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਉਲਟ ਉਸ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਵਿਵਸਥਾ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਹ ਆਮ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿਚ ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸਭ ਕੁਝ ਇੱਕੋ ਜਿਹਾ ਹੈ

ਆਬਕਾਰੀ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਕੋਈ ਅੰਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਕੁਝ ਵੀ ਉਹ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੋ ਕੁਝ ਵੀ ਉਹ ਵਰਤਦਾ ਹੈ

ਜੋ ਇੱਕ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਉਹਨਾਂ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਰਤਦਾ ਹੈ ਜੋ ਇਹ ਹੈ

ਇਸ ਨੂੰ ਰੋਕਣਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਣਾ ਉਸਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਤਰਕਸੰਗਤ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਆਬਕਾਰੀ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਵਾਜਬ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ

ਕਿਸੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ। ਕਿਉਂਕਿ, ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਉਹ ਇੱਕ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਐਕਟ ਖੁਦ ਉਸਨੂੰ ਇੱਕ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਮੰਨਦਾ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਪੁਲਿਸ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਗਠਿਤ ਪੁਲਿਸ ਫੋਰਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ "ਪੁਲਿਸ" ਸ਼ਬਦ

ਸ਼ੁਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 25 ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਨਿਯਮਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗਠਿਤ ਪੁਲਿਸ ਫੋਰਸ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਹਨ।

ਬਿਹਾਰ ਅਤੇ ਉੜੀਸਾ ਆਬਕਾਰੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 77 (2) ਤਹਿਤ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਆਬਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦਾ ਅਹੁਦਾ ਦੋ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਕਸਟਮ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਕ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਆਬਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕਸਟਮ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵਾਂਗ ਕਿਸੇ ਨਿਆਂਇਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ

ਸਮੁੰਦਰੀ ਕਸਟਮ ਐਕਟ, 1878 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਦੂਜਾ, ਕਸਟਮ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਥਾਣੇ ਦਾ ਇੰਚਾਰਜ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੋਈ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਥਾਣੇ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕਿ ਉਸ ਕੋਲ ਵੀ ਖੋਜ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ,

ਤਸਕਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਸ਼ੱਕ ਵਾਲੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰਨਾ ਸਮੁੰਦਰ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਦੇ ਸ਼ੱਕ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ

ਕਸਟਮਜ਼ ਐਕਟ। ਪਰ ਬੱਸ ਇੰਨਾ ਹੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਹ ਜਾਂਚ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਉਸ ਕੋਲ ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 156 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਹ ਜੋ ਵੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਉਹ ਸਮੁੰਦਰੀ ਕਸਟਮ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ. ਹਾਲਾਂਕਿ ਕੁਝ

ਅਧਿਆਇ V ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਧਿਆਇ ਕਿਸੇ ਦੇ ਸਮਾਨ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਉਹ ਕਿਸੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਸਮਾਨ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਅਤੇ ਕੋਡ ਤੋਂ ਜਾਂ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ। ਕੁਝ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਉਸ ਕੋਲ ਇੱਕ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਸਮਾਨ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹਨ।

ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਤਹਿਤ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੂੰ ਰਿਪੋਰਟ ਸੌਂਪਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 190

[ਆਰ. ਐਫ. ਨਰੀਮਨ, ਜੇ.]

ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਮੁੰਦਰੀ ਕਸਟਮ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ ਏ 187 (ਏ) ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ
ਸਮੁੰਦਰੀ ਕਸਟਮ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਸਟਮ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਜਾਂ ਕਸਟਮ ਦੇ ਹੋਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਲਿਖਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ 'ਤੇ ਹੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੋ ਸਹਾਇਕ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦੇ ਰੈਂਕ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ ਚੀਫ ਕਸਟਮ ਅਫਸਰ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕਸਟਮਜ਼।
ਇਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ 'ਤੇ ਡਿਊਟੀਆਂ ਲਗਾਉਂਦਾ ਹੈ ਇੱਕ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਇੱਕ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਸਮਾਨ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਹੋਰ ਕਰਤੱਵਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਜੋ ਉਸਨੂੰ ਨਿਭਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਉਹ ਕਈ ਹੋਰ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਨਾਲ ਹੀ। ਰਾਜ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਅਜਿਹਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ, ਸਿਰਫ ਪੁਲਿਸ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ

ਸੀ

ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ 'ਤੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਉਸ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਬਣਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਜਿਸ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਉਹ ਹੈ ਉਸ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦਾ ਕੁੱਲ ਜੋੜ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਉਸ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਜਿਸ ਲਈ ਉਸਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਲੀਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਡਿਊਟੀਆਂ ਨਿਭਾਉਣੀਆਂ ਪੈਂਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ
ਉਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਿਰਫ ਇਹ ਤੱਥ ਹੈ ਕਿ ਕੁਝ ਕਾਨੂੰਨ ਉਸ ਨੂੰ ਜੋ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਉਹ ਕਿਸੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਸਮਾਨ ਜਾਂ ਇਕੋ ਜਿਹੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਉਹ ਉਸ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਬਣਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਜੇ ਅਜਿਹਾ ਅਧਿਕਾਰੀ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਦਾ ਹੈ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਇਹ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ ੨੫ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਸਾਡੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਦੇ ਮਕਸਦ ਵਾਸਤੇ ਕੀ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਉਚਿਤ ਹੈ

ਇਸ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਮਕਸਦ ਲਈ ਕਿਸ ਨੂੰ "ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ" ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਸਮੁੱਚਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਉਸ ਕਿਸਮ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਕਾਨੂੰਨ ਉਸਨੂੰ ਵਰਤਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਟੈਸਟ ਕਿ ਕੀ ਅਜਿਹਾ ਵਿਅਕਤੀ ਹੈ
ਸਬੂਤ ਐਫ ਐਕਟ

ਦੀ ਧਾਰਾ 25 ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇੱਕ "ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ" ਹੈ, ਸਾਡੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ, ਕੀ ਕਿਸੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਜੋ ਉਸਨੂੰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਜਾਂ ਜੋ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਦਾ ਇੰਚਾਰਜ ਅਧਿਕਾਰੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ
ਸਟੇਸ਼ਨ ਧਾਰਾ 25 ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਮਨਾਹੀ ਨਾਲ ਸਿੱਧਾ ਜਾਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਸੰਬੰਧ ਸਥਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਭਾਵ, ਕਿਸੇ ਦੀ ਰਿਕਾਰਡਿੰਗ
ਕਬੂਲਨਾਮਾ। ਸਾਡੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਟੈਸਟ ਇਹ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਕੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਹਨ
ਉਹ ਅਜਿਹੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਸ਼ੱਕੀ ਜਾਂ ਅਪਰਾਧੀ ਤੋਂ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਜੇ ਉਹ ਅਜਿਹਾ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਉਸ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਮਕਸਦ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਬੇਲੋੜਾ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਉਸ ਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਇਸ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਬੇਲੋੜਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਕੋਲ ਹੋਰ ਕਿਹੜੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਹਨ. ਇਹ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਸ਼ਾਇਦ ਵਿਚਾਰਨ ਲਈ ਢੁਕਵੇਂ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਇਸ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਹਨ

ਉਸ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਇੱਕ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸੀਮਤ ਕਿਰਦਾਰ ਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।

(ਪੰਨਾ 762-766 ਤੇ)

ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਸਜ਼ਾ ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ:

ਇਹ ਜਾਂਚ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ ਜੋ ਧਾਰਾ 25 ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਪਾਬੰਦੀ ਨਾਲ ਸਿੱਧਾ ਸੰਬੰਧ ਸਥਾਪਤ ਕਰਦੀ ਹੈ।

(ਪੰਨਾ 768 ਤੇ)

ਧਾਰਾ ਸੀ 25 ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਉਦੇਸ਼ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ:

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨ ਤੋਂ ਹਟਾਉਣ ਲਈ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜੋ ਆਪਣੇ ਅਹੁਦੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ, ਤਸੀਹੇ ਜਾਂ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਲਾਲਚ ਦੇ ਕੇ ਵਸੂਲੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਧਾਰਾ 78 (3) ਤਹਿਤ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਆਬਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਉਸੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਹੋਵੇਗਾ
ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੇ ਅਧਿਆਇ V ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਥਾਣੇ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵਜੋਂ। ਉਸ ਕੋਲ ਕਿਸੇ ਸ਼ੱਕੀ ਤੋਂ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਵਸੂਲਣ ਦਾ ਵੀ ਉਹੀ ਮੌਕਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ, ਕਿਸੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਤੁਰਕਸੰਗਤ ਅੰਤਰ ਕੱਢਣਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ
ਅਤੇ ਇੱਕ ਆਬਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਇੱਕ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

(ਪੰਨਾ 769 ਤੇ)

ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ ਦੇ ਸ਼ਾਰਟਕਟ ਾਂ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ:
"ਅਸੀਂ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ ਕਿ ਕੁੱਲ ਮਿਲਾ ਕੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣਾ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧੀਆਂ ਨੂੰ ਨਿਆਂ ਦੇ ਕਟਹਿਰੇ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਣਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ, ਜਿਸ ਲਈ ਜਾਂਚ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਜੋ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਨਿੱਜੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਜਾਂ ਰਾਜ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਏਜੰਸੀਆਂ ਤੋਂ ਵੱਖ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਜਾਂਚ ਨਾਲ ਚਿੰਤਤ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਕੁਦਰਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਛਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ
ਇੱਕ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੇ ਵੱਲੋਂ ਫੜੇ ਗਏ ਸ਼ੱਕੀ ਅਪਰਾਧੀ ਵਿਰੁੱਧ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਬੂਤ ਇਕੱਠੇ ਕਰਨ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦੇ ਆਪਣੇ ਜੋਸ਼ ਵਿੱਚ ਉਹ ਇੱਕ ਆਸਾਨ ਤਰੀਕੇ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈਣ ਲਈ ਚੁਕਵਾਂ ਹੈ, ਕਿ
ਇਹ ਆਪਣੇ ਅਹੁਦੇ ਅਤੇ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਫੜੇ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਹੈ।

(ਪੰਨਾ 776 ਤੇ)

[ਆਰ. ਐਫ. ਨਰੀਮਨ, ਜੇ.]

ਬਹੁਮਤ ਨੇ ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋਏ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਅੰਤ ਕੀਤਾ:

"ਇੱਕ ਹੋਰ ਕਾਰਨ ਇਹ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਆਬਕਾਰੀ ਸਬ-ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਬਿਆਨ ਹੈ ਜੋ ਕਿਸੇ ਥਾਣੇ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ
ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਕੋਡ ਬੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 162 ਦੁਆਰਾ ਸਬੂਤ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਸਿਵਾਏ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ.
ਇਸ ਲਈ, ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 25 ਅਤੇ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 162 ਦੋਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਅਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਹੈ। ਜੇ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਜਾਰੀ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਅਸੀਂ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ
ਅਪੀਲ ਕਰੋ ਅਤੇ ਸੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸਜ਼ਾ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰੋ
ਅਪੀਲਕਰਤਾ।

(ਪੰਨਾ 778-779)

ਰਘੁਬਰ ਦਿਆਲ, ਜੇ. ਉਸ ਦੀ ਅਸਹਿਮਤੀ ਵਿੱਚ ਬਰਕਤ ਰਾਮ (ਸੁਪਰਾ) ਦਾ ਇੱਕ ਲਾਭਦਾਇਕ ਸੰਖੇਪ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੈ: ਡੀ

"ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਬਰਕਤ ਰਾਮ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇੱਕ ਕਸਟਮ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 25 ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਵਿਚਾਰਾਂ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਸੀ:

ਉਹ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਜੋ ਇੱਕ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਉਹ ਈ ਨੂੰ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਲਈ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਰੋਕਥਾਮ ਅਤੇ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਹਨ
ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਵਿਵਸਥਾ ਜਦੋਂ ਕਿ ਇੱਕ ਕਸਟਮ ਅਧਿਕਾਰੀ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਬਲਕਿ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਤਸਕਰੀ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਅਤੇ ਰੋਕਥਾਮ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਦਾ ਹੈ
ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਰਿਕਵਰੀ ਅਤੇ ਕਸਟਮ ਡਿਊਟੀਆਂ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਨਾ।
ਸਿਰਫ ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਕਸਟਮ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਕੋਲ ਕਸਟਮ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਵਰਗੀਆਂ ਕੁਝ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਹਨ, ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਧਾਰਾ 25 ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਮੰਨਣ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ
ਐਕਟ, ਭਾਵੇਂ "ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ" ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ
ਇੱਕ ਸੰਕੁਚਿਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ, ਬਲਕਿ ਇਸਨੂੰ ਵਿਆਪਕ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ
ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਰਾਣੀ ਬਨਾਮ ਹੁਰੀਬੋਲੇ ਵਿੱਚ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। "ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ" ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਇੰਨਾ ਵਿਆਪਕ ਅਰਥ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਪੁਲਿਸ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਇਤਫਾਕ ਨਾਲ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ।

ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ, ਚਾਹੇ ਉਸਦਾ ਦਰਜਾ ਕੁਝ ਵੀ ਹੋਵੇ
ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਜੋ ਵੀ ਮੌਕਾ ਹੋਵੇ, ਉਹ ਅਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਹੈ

ਇੱਕ ਸਬੂਤ ਪਰ ਕਸਟਮ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਜਦੋਂ ਉਹ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਡਿਊਟੀ ਨਹੀਂ ਨਿਭਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿਸੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਫਰਜ਼ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦੀ ਹੈ, ਅਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਹੋਵੇਗੀ ਭਾਵੇਂ ਦੂਜਾ ਵਿਚਾਰ ਸਹੀ ਹੋਵੇ ਕਿ ਉਹ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸੀ।

ਸਮੁੰਦਰੀ ਕਸਟਮਜ਼ ਐਕਟ ਖੁਦ ਕਸਟਮ ਅਫਸਰ ਦੇ ਉਲਟ ਬੀ ਵਿੱਚ "ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ" ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ।

ਕਸਟਮ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨਿਆਂਇਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਦੋਂ ਉਹ ਮਾਲ ਦੀ ਤਸਕਰੀ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਅਤੇ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਸਮੁੰਦਰੀ ਕਸਟਮ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕਾਰਵਾਈ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 193 ਅਤੇ 228 ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਨਿਆਂਇਕ ਕਾਰਵਾਈ ਹੈ।

(ਪੰਨਾ 779-780 ਤੇ)

ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ:

"ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ ਮੰਨਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਆਬਕਾਰੀ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਅਤੇ ਸਬ-ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਨੂੰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਾ 77 (2) ਤਹਿਤ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ।
ਐਕਟ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 25 ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਵਿਵਹਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ
ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 162 ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਬਣਨਾ। ਧਾਰਾ ੧੬੨ ਕਿਸੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਕੋਈ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ। ਇਹ ਉਸ ਵਰਤੋਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ ਜੋ ਜਾਂਚ ਕਰ ਰਹੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬਿਆਨਾਂ ਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ
ਕੋਡ ਦੇ ਅਧਿਆਇ V ਦੇ ਤਹਿਤ। ਉਹ ਜਾਂਚ ਜੋ
ਉਪਰੋਕਤ ਆਬਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦਾ ਸੰਚਾਲਨ ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੇ ਚੈਪਟਰ V ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਆਬਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਬਿਆਨ 'ਤੇ ਧਾਰਾ 162 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਲਾਗੂ ਨਾ ਹੋਣ ਦਾ ਇੱਕ ਹੋਰ ਕਾਰਨ ਹੈ।
ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ।
(ਪੰਨਾ 808 ਤੇ)

ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 25 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਰਾਜਾ ਰਾਮ ਜੈਸਵਾਲ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਬਹੁਮਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਟੈਸਟ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇਹ ਸਿੱਧਾ ਜਾਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਹੈ
ਧਾਰਾ 25 ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਮਨਾਹੀ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ, ਕੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਸ਼ੱਕੀ ਜਾਂ ਅਪਰਾਧੀ ਤੋਂ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਅਤੇ ਇਹ ਉਦੋਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਜਾਂਚ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ, ਜੋ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਖਤਮ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ.

[ਆਰ. ਐਫ. ਨਰੀਮਨ, ਜੇ.]

ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਬਡਕੂ ਜੋਤੀ ਸਾਵੰਤ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।
ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ 'ਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਅਤੇ ਨਮਕ ਐਕਟ, 1944 ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ।
ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਖੁੱਲਾ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਕੀ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦਾ "ਵਿਆਪਕ" ਜਾਂ "ਸੰਕੀਰਣ" ਅਰਥ,
ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।
ਉਪਰੋਕਤ ਦੋ ਫੈਸਲੇ ਸਹੀ ਹਨ। ਇਹ ਇਸ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਅੱਗੇ ਵਧਿਆ ਕਿ ਵਿਆਪਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਅਧੀਨ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਜਾਂਚ
ਕਰਨ ਲਈ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ - ਦੇਖੋ

ਬੀ

ਪੰਨਾ 701, 702. ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕੇਂਦਰੀ ਦੇ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ
ਆਬਕਾਰੀ ਐਕਟ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:

ਐਕਟ ਦਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਡਿਊਟੀ ਲਗਾਉਣਾ ਅਤੇ ਇਕੱਤਰ ਕਰਨਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ
ਅਧਿਕਾਰੀ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ।
ਇਹ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਹੈ. ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਕਰਤੱਵਾਂ ਨੂੰ ਨਿਭਾ ਸਕਣ
ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਕਿ ਡਿਊਟੀ ਤੋਂ ਬਚਿਆ ਨਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ
ਡਿਊਟੀ ਚੋਰੀ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ।

ਧਾਰਾ ੧੯ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਰੇਕ ਵਿਅਕਤੀ
ਇਸ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਦੇਰੀ ਦੇ ਨੇੜਲੇ ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕੋਲ ਭੇਜਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤੇ
ਗਏ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਕੋਲ ਭੇਜਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ, ਜਾਂ, ਜੇ ਵਾਜਬ ਦੂਰੀ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਕੇਂਦਰੀ
ਆਬਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਨੇੜਲੇ ਥਾਣੇ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।
ਇਹ ਧਾਰਾਵਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਰਸਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਅਤੇ ਤਲਾਸ਼ੀ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਈ
ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਆਬਕਾਰੀ ਵਸਤੂਆਂ 'ਤੇ ਡਿਊਟੀ ਲਗਾਉਣ ਅਤੇ
ਇਕੱਤਰ ਕਰਨ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੁੱਖ ਕੰਮ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਹੈ।

(ਪੰਨਾ 702 ਤੇ)

ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਐਕਟ, 1944 ਦੀ ਧਾਰਾ 21 ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ :

21.(1) ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 19 ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕੋਲ ਭੇਜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ
ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਕੋਲ ਭੇਜਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ
ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧੇਗਾ
ਉਸ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਏ ਗਏ ਹਨ।
ਇਸ ਮਕਸਦ ਲਈ ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਉਹੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਉਹੀ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦੇ
ਅਧੀਨ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਕਿਸੇ ਸੰਗਿਆਯੋਗ ਕੇਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਕਿਸੇ ਥਾਣੇ ਦਾ ਇੰਚਾਰਜ ਵਰਤ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧਿਕ
ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤਾ, 1898 ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ;

H

ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ-

(ਏ) ਜੇ ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਵਿਰੁੱਧ ਲੋੜੀਂਦੇ ਸਬੂਤ ਜਾਂ ਸ਼ੱਕ ਦਾ ਵਾਜਬ ਆਧਾਰ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਜਾਂ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਕੇਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਾਲੇ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਲਈ ਜ਼ਮਾਨਤ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰੇਗਾ, ਜਾਂ ਅੱਗੇ ਭੇਜੇਗਾ
ਉਸ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ;

ਜੇ ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਇਹ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਵਿਰੁੱਧ ਲੋੜੀਂਦੇ ਸਬੂਤ ਜਾਂ ਸ਼ੱਕ ਦਾ ਵਾਜਬ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਬਾਂਡ ਲਾਗੂ ਕਰਨ 'ਤੇ ਰਿਹਾਅ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ, ਕੇਂਦਰੀ ਵਜੋਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇ ਨਾਲ ਜਾਂ ਬਿਨਾਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇ। ਆਬਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਾਲੇ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਲੋੜ ਪੈਣ 'ਤੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਸਾਰੇ ਵੇਰਵਿਆਂ ਦੀ ਪੂਰੀ ਰਿਪੋਰਟ ਆਪਣੇ ਸਰਕਾਰੀ ਸੀਨੀਅਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਦੇਵੇਗਾ।

ਇਸ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ:

ਇਹ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 21 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਤਹਿਤ ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕੋਲ ਐਕਟ ਦੇ ਚੈਪਟਰ 14 ਦੇ ਤਹਿਤ ਥਾਣੇ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਹਨ।
ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਨੂੰ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 25 ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇੱਕ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਇਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ
ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਉਹੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿੰਨੀਆਂ ਕਿਸੇ ਥਾਣੇ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕੋਲ ਜਾਂਚ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ।
ਸੰਗਿਆਯੋਗ ਕੇਸ; ਪਰ ਇਹ ਸ਼ਕਤੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜੋ ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਦੋਸ਼ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਭੇਜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਧਾਰਾ 21 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਹ ਕੇਂਦਰ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ
ਆਬਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਲਈ ਭੇਜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ
ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਵਿਰੁੱਧ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੇ ਤਹਿਤ
(ਏ) ਧਾਰਾ 21 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਲਈ ਜੇ ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਵਿਰੁੱਧ ਲੋੜੀਂਦੇ ਸਬੂਤ ਜਾਂ ਸ਼ੱਕ ਦਾ ਵਾਜਬ ਆਧਾਰ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਜਾਂ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰੇਗਾ
ਕੇਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਾਲੇ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਲਈ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣਾ, ਜਾਂ ਉਸਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਭੇਜਣਾ। ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ
ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਜਿਹਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕੋਲ ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 173 ਤਹਿਤ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 190 ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹੈ
() ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ 'ਤੇ ਜੋ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਣਦੇ ਹਨ

[ਆਰ. ਐਫ. ਨਰੀਮਨ, ਜੇ.]

ਅਪਰਾਧ, ਜਾਂ (ਅ) ਕਿਸੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਅਜਿਹੇ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਲਿਖਤੀ ਰਿਪੋਰਟ 'ਤੇ ,
ਜਾਂ () ਕਿਸੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਜਾਣਕਾਰੀ 'ਤੇ, ਜਾਂ ਉਸਦੀ ਆਪਣੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਜਾਂ ਸ਼ੱਕ ਦੇ
ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ
ਕੇਵਲ ਇੱਕ ਪੁਲਿਸ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ
ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਵਜੋਂ ਅਖੌਤੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਅਜਿਹਾ ਜਾਪਦਾ
ਹੈ ਕਿ ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ

ਬੀ

ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਉਪਰੋਕਤ ਧਾਰਾ (ਏ) ਅਧੀਨ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ ਜੇ
ਉਹ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲਵੇ, ਉਦਾਹਰਨ ਲਈ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 9 ਦੇ ਤਹਿਤ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ
ਭਾਵੇਂ ਧਾਰਾ 21 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਅਧੀਨ ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ
ਐਕਟ ਕੋਲ ਕਿਸੇ ਸੰਗਿਆਯੋਗ ਕੇਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ,
ਜੋ ਕਿ ਕਿਸ ਮਕਸਦ ਲਈ ਹੈ
ਧਾਰਾ 21 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਤਹਿਤ ਉਸ ਦੀ ਜਾਂਚ। ਧਾਰਾ 21 ਬਿਹਾਰ ਅਤੇ ਉੜੀਸਾ ਆਬਕਾਰੀ ਐਕਟ, 1915 ਦੀ ਧਾਰਾ 78 (3)
ਤੋਂ ਵੱਖਰੀ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਰਾਜਾ ਰਾਮ ਜੈਸਵਾਲ ਦੇ ਕੇਸ [(1964) 2 ਐਸਸੀਆਰ 752 ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਜਿਸ
ਵਿੱਚ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ "
ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤਾ, ਡੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 156 ਦੇ ਉਦੇਸ਼
1898, ਜਿਸ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 77, ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਆਬਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ,
ਉਸ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਥਾਣੇ ਦਾ ਇੰਚਾਰਜ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ
ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਉਪਬੰਧ
ਧਾਰਾ ੨੧ ਈ ਬਿਹਾਰ ਅਤੇ ਉੜੀਸਾ ਆਬਕਾਰੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ ੭੮ (੩) ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ। ਧਾਰਾ ੨੧ ਜੋ ਕੁਝ ਵੀ ਪ੍ਰਦਾਨ
ਕਰਦੀ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ
ਆਪਣੀ ਜਾਂਚ ਦੇ ਮਕਸਦ ਲਈ, ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕੋਲ ਕਿਸੇ ਸੰਗਿਆਯੋਗ ਕੇਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਥਾਣੇ ਦੇ
ਇੰਚਾਰਜ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਹੋਣਗੀਆਂ। ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ
ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੈ
ਐਫ ਦੇ
ਉਲਟ ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 173
ਬਿਹਾਰ ਅਤੇ ਉੜੀਸਾ ਆਬਕਾਰੀ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਥਾਣੇ ਦਾ ਇੰਚਾਰਜ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ।
(ਪੰਨਾ 703-704 ਤੇ)

ਜੀ ਸੈਂਟਰਲ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਕੀਮ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਧਾਰਾ 21 (1) ਅਤੇ ਧਾਰਾ 21 (2) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ (ਏ)
ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕੋਲ ਕੋਈ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ
ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 173 (2) ਤਹਿਤ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦਾਇਰ ਕਰਨਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ
ਨੂੰ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਕੋਲ ਭੇਜਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਤਹਿਤ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

110. ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਰਾਜਾ ਰਾਮ ਜੈਸਵਾਲ (ਸੁਪਰਾ) ਨੂੰ ਵੱਖਰਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਕੇਸ ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਐਕਟ, ਜੋ ਕਿ ਲੈਂਡ ਕਸਟਮਜ਼ ਐਕਟ, 1924 ਅਤੇ ਸੀ ਕਸਟਮਜ਼ ਐਕਟ, 1878 ਵਰਗੇ ਮਾਲ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ, ਬਰਕਤ ਰਾਮ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਕੇਸ ਨਾਲ ਵਧੇਰੇ ਮੇਲ ਖਾਂਦਾ ਹੈ - ਦੇਖੋ ਪੰਨਾ 704.

111. ਕਾਲਕ੍ਰਮ ਅਨੁਸਾਰ ਅਗਲਾ ਫੈਸਲਾ ਰੋਮੇਸ਼ ਚੰਦਰ ਮਹਿਤਾ (ਸੁਪਰਾ) ਹੈ। ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਨੇ ਸਮੁੰਦਰੀ ਕਸਟਮ ਐਕਟ, 1878 ਦੀ ਧਾਰਾ 171-ਏ ਤਹਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ 'ਤੇ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 25 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਸੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਚਿੰਤਾ ਜ਼ਾਹਰ ਕੀਤੀ। ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਹ ਲੱਭਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਮੁਸ਼ਕਲ ਨਹੀਂ ਆਈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਕਸਟਮ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਧਾਰਾ 25 ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ
ਐਕਟ, ਹੋਲਡਿੰਗ:

ਸਮੁੰਦਰੀ ਕਸਟਮ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਇੱਕ ਕਸਟਮ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਤਸਕਰੀ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਕਸਟਮ ਡਿਊਟੀ ਇਕੱਤਰ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਉਸ ਨੂੰ ਵਾਜਬ ਸ਼ੱਕ (ਧਾਰਾ 169) ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ; ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਸਰੀਰ ਦੀ ਸਕ੍ਰੀਨਿੰਗ ਜਾਂ ਐਕਸ-ਰੇ ਕਰਨਾ
ਗੁਪਤ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ (ਧਾਰਾ 170-ਏ); ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰਨਾ
ਜਿਸ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਇੱਕ ਵਾਜਬ ਸ਼ੱਕ ਮੌਜੂਦ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਐਕਟ (ਧਾਰਾ 173) ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਰਿਹਾ ਹੈ; ਅਜਿਹੇ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ (ਧਾਰਾ 172) ਦੀਆਂ ਸਥਾਨਕ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਗ੍ਹਾ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈਣ ਲਈ
ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਤੋਂ ਤਲਾਸ਼ੀ ਵਾਰੰਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ; ਇਕੱਤਰ ਕਰਨ ਲਈ
ਸਬੂਤ ਦੇਣ ਅਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਬੁਲਾ ਕੇ ਜਾਣਕਾਰੀ (ਧਾਰਾ 171-ਏ); ਅਤੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਤਹਿਤ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ
ਧਾਰਾ 182. ਉਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਤੱਵਯੋਗ ਜਾਂ ਵਰਜਿਤ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਤਸਕਰੀ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਬੂਤ ਇਕੱਤਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕਸਟਮ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਸੰਮਨ ਭੇਜਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਜਾਂ
ਕੋਈ ਹੋਰ ਚੀਜ਼ ਜਾਂ ਗਵਾਹੀ ਦੇਣਾ, ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੁਲਾਇਆ ਗਿਆ ਵਿਅਕਤੀ ਹੈ
ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਏਜੰਟ ਦੁਆਰਾ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਣ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੁਲਾਇਆ ਗਿਆ ਵਿਅਕਤੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਸੱਚ ਦੱਸਣ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਬਿਆਨ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਅਤੇ ਹੋਰ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ
ਉਹ ਚੀਜ਼ਾਂ ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ, ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲੈਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ, ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈਣ ਜਾਂ ਤਲਾਸ਼ੀ ਵਾਰੰਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਅਤੇ ਸਬੂਤ ਇਕੱਠੇ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਕਸਟਮ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕੋਲ ਹੈ।
ਸਮੁੰਦਰੀ ਕਸਟਮ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ। ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 193 ਅਤੇ 228 ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਕਸਟਮ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਂਚ ਇੱਕ ਨਿਆਂਇਕ ਕਾਰਵਾਈ ਹੈ।
ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਆਦੇਸ਼ ਚੀਫ ਕਸਟਮ ਅਥਾਰਟੀ ਕੋਲ ਅਪੀਲ ਯੋਗ ਹੈ

[ਆਰ. ਐਫ. ਨਰੀਮਨ, ਜੇ.]

ਧਾਰਾ 188 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਤੇ ਉਸ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸੋਧ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਏ
ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਮੁੱਖ ਕਸਟਮ ਅਥਾਰਟੀ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।
ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕੋਈ ਵੀ ਫੈਸਲਾ ਜਾਂ ਆਦੇਸ਼। ਕਸਟਮ ਅਧਿਕਾਰੀ
ਸਮੁੰਦਰੀ ਕਸਟਮਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਸ਼ੱਕੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਜਾਂਚ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਜੋ ਇੱਕ
ਪੁਲਿਸ ਕਰਦੀ ਹੈ

ਅਧਿਕਾਰੀ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਹੈ
ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਬਤ ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਉਲੰਘਣਾਵਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ
ਨਾਲ ਨਿਵੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਉਸ ਕੋਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਚਲਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਸ਼ਕਤੀ
ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਸ ਕੋਲ ਧਾਰਾ 173 ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ।
ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤਾ। ਉਹ ਸਿਰਫ ਸੀ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਸਮਰੱਥ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।
(ਪੰਨਾ 466-467 ਤੇ)

ਬਰਕਤ ਰਾਮ (ਸੁਪਰਾ), ਰਾਜਾ ਰਾਮ ਜੈਸਵਾਲ (ਸੁਪਰਾ) ਅਤੇ ਬਡਕੂ
ਜੋਤੀ ਸਾਵੰਤ (ਸੁਪਰਾ) ਸਾਰਿਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਫਿਰ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ, ਉਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ
ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਹੀ ਟੈਸਟ ਕੀ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰੀ ਡੀ
ਕਸਟਮ ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ:

"ਪਰ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਟੈਸਟ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਕਸਟਮ ਦੇ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ
ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਜਾਂਚ ਲਈ ਇੱਕ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ
ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁਨ।
ਈ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 173 ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ
ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ[ਸੋਧੋ] ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਕਸਟਮ
ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 173 ਤਹਿਤ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(ਪੰਨਾ 469 ਤੇ)

ਐਫ
ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਲਿਆਸ (ਸੁਪਰਾ),
ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹੀ ਸਵਾਲ ਉੱਠਿਆ, ਇਸ ਵਾਰ ਕਸਟਮਜ਼ ਐਕਟ, 1962 ਦੇ ਤਹਿਤ। ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਨੇ ਇਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ
ਪਾਠ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰਾਜਾ ਰਾਮ ਜੈਸਵਾਲ (ਸੁਪਰਾ) ਅਤੇ ਬਰਕਤ ਰਾਮ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿਚਾਲੇ ਕੋਈ ਟਕਰਾਅ ਨਹੀਂ ਸੀ:

"ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇੱਕ ਤਾਜ਼ਾ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਪੀ ਸ਼ੰਕਰ ਲਾਲ ਬਨਾਮ ਸਹਾਇਕ।
ਕਸਟਮ ਕਲੈਕਟਰ, ਮਦਰਾਸ [ਸੀ.ਆਰ. ਜਿਵੇਂ ਕਿ 52 ਅਤੇ 104/65 ਨੇ 12-12-1967 ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਇਹ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ
ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜਾ ਰਾਮ ਜੈਸਵਾਲ ਅਤੇ ਬਰਕਤ ਰਾਮ ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਟਕਰਾਅ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜੋ ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਤੋਂ ਵੱਖਰੇ ਹਨ।
(ਪੰਨਾ 616 ਤੇ)

114. ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਮੁੰਦਰੀ ਕਸਟਮ ਐਕਟ, 1878 ਅਤੇ ਕਸਟਮਜ਼ ਐਕਟ, 1962 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਕਸਟਮਜ਼ ਐਕਟ, 1962 ਦੀ ਧਾਰਾ 108 ਕਸਟਮ ਦੇ ਗਜ਼ਟਿਡ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਸਬੂਤ ਦੇਣ ਜਾਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸੰਮਨ ਭੇਜਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੰਦੀ ਹੈ - ਦੇਖੋ ਪੰਨਾ 617। ਕਸਟਮਜ਼ ਐਕਟ, 1962 ਦੀ ਧਾਰਾ 104 (3) 'ਤੇ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ
ਉਸ ਬੀ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ , ਕਿਹੜੀ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਕਸਟਮ ਦੇ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ
ਧਾਰਾ 104 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ, ਉਹ ਇਸ ਮਕਸਦ ਲਈ ਕਰੇਗਾ
ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾਅ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਉਸ ਕੋਲ ਉਹੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਹੋਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਕਿਸੇ ਥਾਣੇ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਕੋਲ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕਸਟਮਜ਼ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਗੈਰ-ਸੰਗਿਆਯੋਗ ਸਨ - ਦੇਖੋ ਸੈਕਸ਼ਨ
104(4). ਫਿਰ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ "ਹੋਰ" ਸ਼ਬਦ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਰਿਹਾਅ ਕਰਨ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੁਝ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ - ਦੇਖੋ ਪੰਨਾ 617. ਰਾਜਾ ਰਾਮ ਜੈਸਵਾਲ (ਸੁਪਰਾ) ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪੰਨਾ 766 'ਤੇ ਉਸ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਟੈਸਟ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ - ਪੰਨਾ 619, 620 ਦੇਖੋ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਡਕੂ ਜੋਤੀ ਸਾਵੰਤ (ਸੁਪਰਾ) ਨੂੰ ਰੈਫਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ
ਨੂੰ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ:
ਬੈਂਚ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਦੁਹਰਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਰਾਜਾ ਰਾਮ ਜੈਸਵਾਲ ਦੇ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਿਆ ਅਤੇ ਬਰਕਤ ਰਾਮ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ। ਬਡਕੂ ਜੋਤੀ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਅਨੁਪਾਤ

ਸਾਵੰਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਈ ਨੇ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਕਿਸੇ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕੋਲ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ
ਕਿਸੇ ਸੰਗਿਆਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਉਹ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 25 ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧਿਕ ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 173 ਤਹਿਤ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ
ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ[ਸੋਧੋ]

ਉਪਰੋਕਤ ਮੁਸ਼ਕਲ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨ ਵੇਲੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਇਹ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਰੂਰੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾਲ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਕੁਝ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਤੋਂ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਨਵੇਂ ਤਹਿਤ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰੇ ਕੀਤੇ ਜਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ।
ਐਕਟ ਕਰੋ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਇੱਕ ਕਸਟਮ ਅਧਿਕਾਰੀ ਇਸ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦਾ ਵੀ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਇਹ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਵਿਆਖਿਆ ਦੇ ਸਾਰੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਤੋਂ ਵੀ ਅਜਿਹੀ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਨਵੇਂ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ।

(ਪੰਨਾ 621-622 ਤੇ)

[ਆਰ. ਐਫ. ਨਰੀਮਨ, ਜੇ.]

ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਦੋ ਹੋਰ ਫੈਸਲਿਆਂ, ਇਸ ਵਾਰ ਏ
ਰੇਲਵੇ ਜਾਇਦਾਦ (ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਕਬਜ਼ਾ) ਐਕਟ, 1966 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮੈਂਬਰ
ਰੇਲਵੇ ਪ੍ਰੋਟੈਕਸ਼ਨ ਫੋਰਸ ਨੂੰ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ ੨੫ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

ਯੂਪੀ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਦੁਰਗਾ ਪ੍ਰਸਾਦ (1975) 3 ਐਸਸੀਸੀ 210 ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇੱਕ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 8 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ, ਜੋ ਕਿ ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 21 ਦੇ ਸਮਾਨ ਹੈ, ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:

6. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 8 ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ:

8. (1) ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਫੋਰਸ ਦੇ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਇਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਭੇਜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ
ਧਾਰਾ 7, ਉਹ ਅਜਿਹੇ ਸੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਦੋਸ਼ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧੇਗਾ
ਵਿਅਕਤੀ।

ਇਸ ਮਕਸਦ ਲਈ ਫੋਰਸ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰੀ ਉਹੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਉਹੀ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਕਿਸੇ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਦਾ ਇੰਚਾਰਜ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵਰਤ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤਾ, 1898 ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਸੰਗਿਆਯੋਗ ਕੇਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ;

ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ-

ਜੇ ਫੋਰਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ ਕਾਫ਼ੀ ਹੈ
ਦੋਸ਼ੀ ਈ ਵਿਅਕਤੀ
ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਸਬੂਤ ਜਾਂ ਸ਼ੱਕ ਦਾ ਵਾਜਬ ਆਧਾਰ, ਉਹ ਜਾਂ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਲਈ ਜ਼ਮਾਨਤ ਲਈ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰੇਗਾ
ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਜਿਸ ਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੈ, ਜਾਂ ਉਸਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਭੇਜਣਾ;

ਜੇ ਫੋਰਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਇਹ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਰੁੱਧ ਸ਼ੱਕ ਦਾ ਕੋਈ ਲੋੜੀਂਦਾ ਸਬੂਤ ਜਾਂ ਵਾਜਬ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ
ਵਿਅਕਤੀ, ਉਹ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਐਫ ਨੂੰ ਫਾਂਸੀ ਦੇਣ 'ਤੇ ਰਿਹਾਅ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ
ਬਾਂਡ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਫੋਰਸ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੇ ਲੋੜ ਪਈ ਤਾਂ ਉਹ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਾਲੇ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਕੇਸ ਦੇ ਸਾਰੇ ਵੇਰਵਿਆਂ ਦੀ ਪੂਰੀ ਰਿਪੋਰਟ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਸੀਨੀਅਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਦੇਵੇਗਾ।

ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ: ਜੀ

18. ਜਾਂਚ ਦੇ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪੁਲਿਸ ਰਿਪੋਰਟ ਜਾਂ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦਾ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਕਰਤੱਵ ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਾਂਚ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਹੈ। ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 173 (1) (ਏ) ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਜਾਂਚ ਪੂਰੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ

ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਦਾ ਇੰਚਾਰਜ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਫਾਰਮ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਰਿਪੋਰਟ ਪੁਲਿਸ ਰਿਪੋਰਟ 'ਤੇ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੂੰ ਭੇਜੇਗਾ। ਧਾਰਾ 8 (1) ਤਹਿਤ ਜਾਂਚ ਕਰ ਰਿਹਾ ਅਧਿਕਾਰੀ ਪੁਲਿਸ ਰਿਪੋਰਟ ਦਾਇਰ ਕਰਕੇ ਅਦਾਲਤੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ

ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 8 (2) ਦੇ ਦੋ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਤੋਂ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ। ਬੀ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ (ਏ) ਦੇ ਤਹਿਤ, ਜੇ ਫੋਰਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਸ਼ੱਕ ਦਾ ਕਾਫ਼ੀ ਸਬੂਤ ਜਾਂ ਵਾਜਬ ਆਧਾਰ ਹੈ

ਦੋਸ਼ੀ, ਉਹ ਜਾਂ ਤਾਂ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਕੇਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਾਲੇ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਵੇਗਾ ਜਾਂ ਉਸਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਭੇਜ ਦੇਵੇਗਾ। ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ (ਬੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ, ਜੇ ਇਹ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਸੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਲੋੜੀਂਦਾ ਸਬੂਤ ਜਾਂ ਸ਼ੱਕ ਦਾ ਵਾਜਬ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਉਹ ਉਸ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਾਲੇ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਲਈ ਬਾਂਡ 'ਤੇ ਰਿਹਾਅ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਕੇਸ ਦੇ ਸਾਰੇ ਵੇਰਵਿਆਂ ਦੀ ਪੂਰੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇਵੇਗਾ। ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ (ਬੀ) ਦੁਆਰਾ ਫੋਰਸ ਦੇ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰੀ 'ਤੇ ਲਗਾਈ ਗਈ ਡਿਊਟੀ ਆਪਣੇ ਸਰਕਾਰੀ ਸੀਨੀਅਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਸੌਂਪੀ ਗਈ ਪੂਰੀ ਰਿਪੋਰਟ ਇੰਚਾਰਜ ਅਧਿਕਾਰੀ 'ਤੇ ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 173 (1) (ਏ) ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਈ ਗਈ ਡੀ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਬਿਲਕੁਲ ਉਲਟ ਹੈ

ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੂੰ ਰਿਪੋਰਟ ਸੌਂਪਣ ਲਈ ਇੱਕ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਦਾ। ਧਾਰਾ 8 (1) ਅਧੀਨ ਜਾਂਚ ਦੇ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ, ਇਸ ਲਈ, ਜੇ ਫੋਰਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ ਲੋੜੀਂਦੇ ਸਬੂਤ ਜਾਂ ਵਾਜਬ ਆਧਾਰ ਹਨ

ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਰੁੱਧ ਸ਼ੱਕ ਹੋਣ 'ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਜ਼ਾਬਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 190 (1) (ਏ) ਤਹਿਤ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਵਾਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਸਬੰਧਤ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈ ਸਕੇ।

19. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 8 (1) ਅਧੀਨ ਜਾਂਚ ਕਰ ਰਹੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕੋਲ ਇੰਚਾਰਜ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀਆਂ

ਕੋਡ ਦੇ ਚੈਪਟਰ V ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਕੇਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰ ਰਹੇ ਇੱਕ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਦਾ। ਉਸ ਕੋਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਗੁਣਾਂ ਦਾ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਹੈ ਜੋ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਹੈ।

20. ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ, ਇਹ ਰੇਲਵੇ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ

ਪ੍ਰੋਟੈਕਸ਼ਨ ਫੋਰਸ ਐਕਟ, 1957 ਦਾ , ਜਿਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਉਸ ਐਕਟ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਸਿਰਲੇਖ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ "ਸੰਵਿਧਾਨ ਅਤੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ

ਰੇਲਵੇ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਬਿਹਤਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਰੇਲਵੇ ਪ੍ਰੋਟੈਕਸ਼ਨ ਫੋਰਸ ਨਾਂ ਦੀ ਫੋਰਸ ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। 1957 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 (1) ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਗਠਨ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ।

ਬਿਹਤਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਰੇਲਵੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਬਲ ਨੂੰ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣਾ

ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਦਾ ਇੰਚਾਰਜ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਫਾਰਮ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਰਿਪੋਰਟ ਪੁਲਿਸ ਰਿਪੋਰਟ 'ਤੇ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੂੰ ਭੇਜੇਗਾ। ਧਾਰਾ 8 (1) ਤਹਿਤ ਜਾਂਚ ਕਰ ਰਿਹਾ ਅਧਿਕਾਰੀ ਪੁਲਿਸ ਰਿਪੋਰਟ ਦਾਇਰ ਕਰਕੇ ਅਦਾਲਤੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ

ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 8 (2) ਦੇ ਦੋ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਤੋਂ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ। ਬੀ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ (ਏ) ਦੇ ਤਹਿਤ, ਜੇ ਫੋਰਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਸ਼ੱਕ ਦਾ ਕਾਫ਼ੀ ਸਬੂਤ ਜਾਂ ਵਾਜਬ ਆਧਾਰ ਹੈ

ਦੋਸ਼ੀ, ਉਹ ਜਾਂ ਤਾਂ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਕੇਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਾਲੇ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਵੇਗਾ ਜਾਂ ਉਸਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਭੇਜ ਦੇਵੇਗਾ। ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ (ਬੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ, ਜੇ ਇਹ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਸੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਲੋੜੀਂਦਾ ਸਬੂਤ ਜਾਂ ਸ਼ੱਕ ਦਾ ਵਾਜਬ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਉਹ ਉਸ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਾਲੇ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਲਈ ਬਾਂਡ 'ਤੇ ਰਿਹਾਅ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਕੇਸ ਦੇ ਸਾਰੇ ਵੇਰਵਿਆਂ ਦੀ ਪੂਰੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇਵੇਗਾ। ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ (ਬੀ) ਦੁਆਰਾ ਫੋਰਸ ਦੇ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰੀ 'ਤੇ ਲਗਾਈ ਗਈ ਡਿਊਟੀ ਆਪਣੇ ਸਰਕਾਰੀ ਸੀਨੀਅਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਸੌਂਪੀ ਗਈ ਪੂਰੀ ਰਿਪੋਰਟ ਇੰਚਾਰਜ ਅਧਿਕਾਰੀ 'ਤੇ ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 173 (1) (ਏ) ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਈ ਗਈ ਡੀ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਬਿਲਕੁਲ ਉਲਟ ਹੈ

ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੂੰ ਰਿਪੋਰਟ ਸੌਂਪਣ ਲਈ ਇੱਕ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਦਾ। ਧਾਰਾ 8 (1) ਅਧੀਨ ਜਾਂਚ ਦੇ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ, ਇਸ ਲਈ, ਜੇ ਫੋਰਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ ਲੋੜੀਂਦੇ ਸਬੂਤ ਜਾਂ ਵਾਜਬ ਆਧਾਰ ਹਨ

ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਰੁੱਧ ਸ਼ੱਕ ਹੋਣ 'ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਜ਼ਾਬਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 190 (1) (ਏ) ਤਹਿਤ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਵਾਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਸਬੰਧਤ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈ ਸਕੇ।

19. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 8 (1) ਅਧੀਨ ਜਾਂਚ ਕਰ ਰਹੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕੋਲ ਇੰਚਾਰਜ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀਆਂ

ਕੋਡ ਦੇ ਚੈਪਟਰ V ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਕੇਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰ ਰਹੇ ਇੱਕ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਦਾ। ਉਸ ਕੋਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਗੁਣਾਂ ਦਾ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਹੈ ਜੋ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਹੈ।

20. ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ, ਇਹ ਰੇਲਵੇ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ

ਪ੍ਰੋਟੈਕਸ਼ਨ ਫੋਰਸ ਐਕਟ, 1957 ਦਾ , ਜਿਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਉਸ ਐਕਟ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਸਿਰਲੇਖ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ "ਸੰਵਿਧਾਨ ਅਤੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ

ਰੇਲਵੇ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਬਿਹਤਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਰੇਲਵੇ ਪ੍ਰੋਟੈਕਸ਼ਨ ਫੋਰਸ ਨਾਂ ਦੀ ਫੋਰਸ ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। 1957 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 (1) ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਗਠਨ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ।

ਬਿਹਤਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਰੇਲਵੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਬਲ ਨੂੰ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣਾ

ਬਿਹਾਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 78 (3) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਵਸਥਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਵੱਖਰਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕਰਕੇ ਬਡਕੂ ਜੋਤੀ ਸਾਵੰਤ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੂੰ ਵੱਖਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਬਾਲਕਿਸ਼ਨ ਏ. ਦੇਵੀਦਿਆਲ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ, ਦੁਰਗਾ ਪ੍ਰਸਾਦ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਬੀ ਵਾਂਗ ਹੀ ਸਵਾਲ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਉੱਠਿਆ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪੈਰਾ 18 ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦੁਰਗਾ ਪ੍ਰਸਾਦ (ਸੁਪਰਾ) ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੁੱਛੇ ਗਏ ਸਵਾਲ ਦਾ ਅੰਤ ਕੀਤਾ। ਫਿਰ ਇਹ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ:

20. ਉਪਰੋਕਤ ਸਰਵੇਖਣ ਤੋਂ, ਇਹ ਵੇਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਰੇਲਵੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਬਲ ਦੇ ਗਠਨ ਦਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਬਿਹਤਰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨਾ ਹੈ
"ਰੇਲਵੇ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ". ਫੋਰਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਜਾਂ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਅਤੇ ਤਲਾਸ਼ੀ ਦੀ ਸੀਮਤ ਸ਼ਕਤੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਦੀ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਨਾਲ ਨਿਭਾਉਣ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ
ਰੇਲਵੇ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਰੱਖਿਆ ਕਰਨ ਦਾ ਫਰਜ਼। ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੇ ਤਹਿਤ ਰੇਲਵੇ ਜਾਇਦਾਦ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਾਰੇ ਸੰਗੀਨ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਆਮ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ
1957 ਦੇ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਫੋਰਸ ਦੇ ਕਿਸੇ ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਮੈਂਬਰ 'ਤੇ।
ਧਾਰਾ 14 ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ "ਰੇਲਵੇ ਜਾਇਦਾਦ" ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵੀ, ਧਾਰਾ 13 ਦੇ ਤਹਿਤ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਫੋਰਸ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਤੁਰੰਤ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ, ਜਾਂ ਉਸਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰੇਗਾ,
ਨੇੜਲੇ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ।

ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਗੈਰ-ਸੰਗਿਆਯੋਗ ਸਨ - ਪੈਰਾ 27 ਦੇਖੋ - ਅਤੇ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ:

30. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 7 ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਸੰਗਿਆਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।
ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਿਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

31. 1966 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 7 ਨੂੰ 1957 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਦਿਆਂ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ 1957 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 12 ਤਹਿਤ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਫੋਰਸ ਦੇ ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਮੈਂਬਰ ਲਈ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਰਸਤਾ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਸੀ
ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਵਿਅਕਤੀ
1966 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਸ਼ੱਕੀ ਅਪਰਾਧ ਲਈ, ਉਸ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਦੇਰੀ ਕੀਤੇ ਫੋਰਸ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ (ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 22 (1) ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ) ਉਸ ਨੂੰ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੋਵੇਗਾ
ਚਿੰਤਤ ਹਾਂ।

[ਆਰ. ਐਫ. ਨਰੀਮਨ, ਜੇ.]

ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 8 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ
ਗਿਆ ਕਿ ਧਾਰਾ 8 (1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਨਿਆਂਇਕ ਕਾਰਵਾਈ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ - ਪੈਰਾ 34
ਦੇਖੋ। ਧਾਰਾ 161-162 ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰ
ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਤੇ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 9 (3) ਅਤੇ (4) ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ:

"35. ਚੌਥਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਪਹਿਲੂ ਜਿਸ ਵਿੱਚ
1966 ਦੇ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਜਾਂਚ ਕਰ ਰਹੇ ਆਰਪੀਐਫ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਬੀ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਅਤੇ ਡਿਊਟੀ ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪੁਲਿਸ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਵੱਖਰੀ ਹੈ, ਇਹ ਹੈ। ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 161 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕੋਰਸ ਦੌਰਾਨ ਉਸ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਘਟਾ ਸਕਦਾ ਹੈ
ਜਾਂਚ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਧਾਰਾ 162 (1), ਜਿਸ ਨੂੰ ਨਿਰੰਤਰਤਾ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ
ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 161, ਸੀ ਦੇ ਦਸਤਖਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਉਂਦੀ ਹੈ
ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵੱਲੋਂ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬਿਆਨ 'ਤੇ ਵਿਅਕਤੀ। ਪਰ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਪਾਬੰਦੀ 1966 ਦੇ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬਿਆਨਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਨਹੀਂ ਹੈ; ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਦਰਦ ਅਧੀਨ ਸੱਚ ਦੱਸਣ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਤੋਂ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਧਾਰਾ ਦੁਆਰਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ
9 (3) ਅਤੇ (4), ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਹੈ ਕਿ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਅਧਿਕਾਰੀ
ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਦਸਤਖਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸਨੇ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

ਪੰਜਵਾਂ, ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 162 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਜਾਂ ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤਾ ਬਿਆਨ
ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਦੋਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੁਆਰਾ ਅਦਾਲਤ ਦੀ

ਈ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਾਲ ਇਸ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ
ਗਵਾਹ ਦੁਆਰਾ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 145 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਬਿਆਨ, ਜਾਂ ਜਦੋਂ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਉਲਟ-ਪੜਤਾਲ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੇ ਕੋਈ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਦੀ ਦੁਬਾਰਾ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਗਵਾਹ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਬਿਆਨ
ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਲਈ ਨਹੀਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ
ਮਕਸਦ, ਜੋ ਵੀ ਹੋਵੇ, ਸਿਵਾਏ ਉਦੋਂ ਜਦੋਂ ਇਹ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 32 ਜਾਂ 27 ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ. ਧਾਰਾ 162 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਮਨਾਹੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪੁਲਿਸ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਸਾਰੇ ਬਿਆਨਾਂ, ਇਕਬਾਲੀਆ ਜਾਂ ਹੋਰ, ਤੱਕ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਚਾਹੇ ਉਹ ਦੋਸ਼ੀ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਨਾ ਹੋਵੇ,
ਚਾਹੇ ਲਿਖਣ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੇ ਅਧੀਨ। ਕੋਡ ਦੇ ਨਾਲ ਦੇ ਉਲਟ, 1966 ਦੇ ਐਕਟ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਦੇ ਸਮਾਨ ਕੋਈ ਵਿਵਸਥਾ ਨਹੀਂ ਹੈ
ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 162 (1) ਦਾ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ, ਜੋ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 8 ਅਤੇ 9 ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬਿਆਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਰੋਕਦਾ ਹੈ।

ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਉਦੋਂ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ:

"37. ਛੇਵਾਂ, ਆਰਪੀਐਫ ਦੇ ਮੈਂਬਰ / ਅਧਿਕਾਰੀ ਦਾ ਮੁੱਢਲਾ ਫਰਜ਼ ਰੇਲਵੇ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਰੱਖਿਆ ਕਰਨਾ ਹੈ। 1966 ਦੇ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਆਰਪੀਐਫ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਦੀਆਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਜੋ ਨਿਗਰਾਨੀ ਅਤੇ ਵਾਰਡ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਫਰਜ਼ ਨੂੰ ਕੁਸ਼ਲ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਿਭਾਉਣ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਅਤੇ ਅਨੁਕੂਲ ਹਨ। ਇੱਕ ਦੇ ਉਲਟ
ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜ਼ਿਸ ਕੋਲ ਕੋਡ ਟੂ ਬੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਆਮ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ , ਸਾਰੇ ਸੰਗਿਆਯੋਗ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ
ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਆਰਪੀਐਫ ੧੯੬੬ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧਾਂ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਹੈ
ਐਕਟ।

38… 1966 ਦੇ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਜਾਂਚ ਕਰ ਰਹੇ ਆਰਪੀਐਫ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 173 ਅਤੇ 190 (ਬੀ) ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ 'ਥਾਣੇ ਦਾ ਇੰਚਾਰਜ ਅਧਿਕਾਰੀ' ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਲਈ ਧਾਰਾ 190 ਦੀ ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਦੇ ਨਾਲ ਧਾਰਾ 173 ਅਧੀਨ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਦਾ ਤਰੀਕਾ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕੋਲ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਹੈ
ਆਰਪੀਐਫ ਦਾ ਜਿਸ ਨੇ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਜਾਂਚ ਪੂਰੀ ਕਰ ਲਈ ਹੈ
1966 ਦਾ ਐਕਟ। ਜਿਸ ਵਿਅਕਤੀ ਵਿਰੁੱਧ ਉਸਨੇ ਸਫਲਤਾਪੂਰਵਕ ਜਾਂਚ ਪੂਰੀ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਉਸ ਵਿਰੁੱਧ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਦਾ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਤਰੀਕਾ ਹੈ, ਜੋ ਆਰਪੀਐਫ ਦੇ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕੋਲ ਉਪਲਬਧ ਹੈ, ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 190 (1) (ਏ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕਰਨਾ ਹੈ।
ਅਪਰਾਧ। ਇਹ ਕਿ ਧਾਰਾ 8 (1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਾਂਚ ਕਰ ਰਿਹਾ ਫੋਰਸ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ।
ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 173/190 (1) (ਬੀ) 1966 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 8 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਤੋਂ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ। ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ (ਏ) ਦੇ ਤਹਿਤ, ਜੇ ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਰੁੱਧ ਲੋੜੀਂਦੇ ਸਬੂਤ ਜਾਂ ਸ਼ੱਕ ਦਾ ਵਾਜਬ ਆਧਾਰ ਹੈ,
ਉਹ ਜਾਂ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ (ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ) ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਵੇਗਾ
ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਾਲੇ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਜਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਕੋਲ ਭੇਜਣਾ। ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ (ਬੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ, ਜੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਇਹ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਲੋੜੀਂਦਾ ਸਬੂਤ ਜਾਂ ਸ਼ੱਕ ਦਾ ਵਾਜਬ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਉਸ ਨੂੰ ਬਾਂਡ 'ਤੇ ਰਿਹਾਅ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ।
ਸਬੰਧਤ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਸੀਨੀਅਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਕੇਸ ਦੇ ਸਾਰੇ ਵੇਰਵਿਆਂ ਦੀ ਪੂਰੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇਵੇਗਾ। ਪ੍ਰੋਵੀਸੋਸ (ਏ) ਅਤੇ (ਬੀ) ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸ਼ੱਕ ਤੋਂ ਪਰੇ ਰੱਖਿਆ ਕਿ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿੱਥੇ
ਇੱਕ ਜਾਂਚ, ਫੋਰਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਸ਼ੱਕ ਦੇ ਲੋੜੀਂਦੇ ਸਬੂਤ ਜਾਂ ਵਾਜਬ ਆਧਾਰ ਹਨ, ਉਸਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਰੁੱਧ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 190 (1) (ਏ) ਤਹਿਤ ਕੇਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਏ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ।

39. 1966 ਦੇ ਐਕਟ ਅਤੇ ਕੋਡ ਦੀਆਂ ਸਬੰਧਤ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਤੁਲਨਾਤਮਕ ਅਧਿਐਨ ਤੋਂ, ਇਹ ਬਹੁਤ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਆਰਪੀਐਫ ਦਾ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜੋ 1966 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 8 (1) ਤਹਿਤ ਜਾਂਚ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਕਰਦਾ ਹੈ
ਬੀ ਏ ਥਾਣੇ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਕਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਗੁਣ ਨਹੀਂ ਹਨ ਜੋ ਚੈਪਟਰ V ਦੇ ਅਧੀਨ ਜਾਂਚ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਕੋਡ। "ਜਾਂਚ" ਦਾ ਚਰਿੱਤਰ ਕੋਡ ਦੇ ਤਹਿਤ "ਜਾਂਚ" ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਹੈ। 1966 ਦੇ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਜਾਂਚ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਫੋਰਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਅਧਿਕਾਰਤ ਸਥਿਤੀ ਅਤੇ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਇੱਕ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨਾਲੋਂ ਪਦਾਰਥਕ ਪਹਿਲੂਆਂ ਵਿੱਚ ਵੱਖਰੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ
ਕੋਡ ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫਿਰ ਦੁਰਗਾ ਪ੍ਰਸਾਦ (ਸੁਪਰਾ) ਸਮੇਤ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਰੇ ਪਿਛਲੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ:

"58. ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰੇ ਦੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰੀ
1966 ਦੇ ਡੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 8 (1) ਤਹਿਤ ਜਾਂਚ ਕਰ ਰਹੇ ਆਰਪੀਐਫ ਨੂੰ
ਚੈਪਟਰ ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਥਾਣੇ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਕੋਡ ਦਾ V। ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਉਸ ਕੋਲ ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 173 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਬੰਧਤ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦਾਇਰ ਕਰਕੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।
ਇੱਕ ਜਾਂਚ ਕਰ ਰਹੇ "ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ" ਦੀ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਬਣੋ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ,
ਬਡਕੂ ਜੋਤੀ ਸਾਵੰਤ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਟੈਸਟ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਣਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਉੱਪਰ ਵੇਖੇ ਗਏ ਬਾਅਦ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਲਗਾਤਾਰ ਅਪਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਆਰਪੀਐਫ ਦੇ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਕਾਕੜੇ ਨੂੰ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਧਾਰਾ 25 ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ "ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ" ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ
ਐਕਟ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਧਾਰਾ 8 (1) ਅਧੀਨ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ
ਗਿਆ ਕੋਈ ਵੀ ਇਕਬਾਲੀਆ ਜਾਂ ਅਪਰਾਧਿਕ ਬਿਆਨਐਫ
1966 ਦੇ ਐਕਟ ਨੂੰ ਉਕਤ ਧਾਰਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਬੂਤਾਂ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ।

ਗੁਜਰਾਤ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਬਨਾਮ ਅਨਿਰੁਧਸਿੰਘ ਅਤੇ ਏਐਨਆਰ। (1997) 6 514, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਉੱਠਣ ਵਾਲੇ ਸਵਾਲਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਕੀ
ਬੰਬਈ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਸਟੇਟ ਰਿਜ਼ਰਵ ਪੁਲਿਸ ਸਰਵਿਸ ਦਾ ਇੱਕ ਮੈਂਬਰ
ਸਟੇਟ ਰਿਜ਼ਰਵ ਪੁਲਿਸ ਫੋਰਸ ਐਕਟ, 1951 ਨੂੰ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 25 ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇੱਕ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉਪਰੋਕਤ ਬੰਬਈ ਐਕਟ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਧਾਰਾ 11 (1) ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ:

“ਜਦੋਂ ਉਪ-ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਸਰਗਰਮ ਡਿਊਟੀ 'ਤੇ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ
ਧਾਰਾ 10 ਦੇ (1) ਦੇ ਤਹਿਤ, ਉੱਚ ਰੈਂਕ ਦਾ ਸੀਨੀਅਰ ਰਿਜ਼ਰਵ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਜੋ ਮੌਜੂਦ ਨਾਇਕ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਨੂੰ ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤਾ, 1898, 1898 ਦੇ ਐਕਟ 5 ਦੇ ਚੈਪਟਰ 9 ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਥਾਣੇ ਦਾ ਇੰਚਾਰਜ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

125. ਕਿਉਂਕਿ ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤਾ, 1898 ਦਾ ਅਧਿਆਇ 9, ਜੋ ਕਿ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਚੈਪਟਰ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ, 'ਜਨਤਕ ਵਿਵਸਥਾ ਅਤੇ ਸਥਿਰਤਾ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ' ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ:

19. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਐਸਆਰਪੀਐਫ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਇੱਕ ਸੀਨੀਅਰ ਰਿਜ਼ਰਵ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇੱਕ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹੈ।
ਬੰਬਈ ਪੁਲਿਸ ਐਕਟ ਅਤੇ ਇੱਕ ਥਾਣੇ ਦਾ ਇੰਚਾਰਜ, ਉਹ ਸਿਰਫ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਵਿਵਸਥਾ ਅਤੇ ਸਥਿਰਤਾ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇੰਚਾਰਜ ਹੈ
ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ 12ਵੇਂ ਅਧਿਆਇ ਵਿੱਚ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਉਸ ਨਾਲ ਨਿਵੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 25 ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ "ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ" ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

126. ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸੁਨਹਿਰੀ ਧਾਗਾ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ - ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਪੰਜ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਹਨ ਜੋ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹਨ।
ਬਰਕਤ ਰਾਮ (ਸੁਪਰਾ) ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਕੇ, ਅਸੀਂ ਉਹ ਥਾਂ ਹਾਂ ਜਿੱਥੇ ਜਾਂਚ ਦੀਆਂ ਸੀਮਤ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਂ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ
ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਅਤੇ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 25 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਬਰਕਤ ਰਾਮ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਇਹ ਚਰਚਾ ਯਾਦ ਰੱਖਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ "ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ" ਨੂੰ ਤੰਗ ਵਿੱਚ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹੋਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ
ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਵਿਅਕਤੀ ਹੋਣ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਜੋ ਇੱਕ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ
ਇੱਕ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ। ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਵਿਆਪਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਕਦੇ ਵੀ ਅਸਹਿਮਤੀ ਨਹੀਂ ਪ੍ਰਗਟਾਈ ਗਈ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ, ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਅਖੌਤੀ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਨੂੰ ਜਾਂਚ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਸ ਦਾ ਸਿੱਟਾ ਪੁਲਿਸ ਰਿਪੋਰਟ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ, ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰੀ
ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 25 ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਜਦੋਂ ਉਹ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਰੋਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਪਤਾ ਲਗਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਉਹ ਇੱਕ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦੇ ਹਨ
ਕਬੂਲਨਾਮੇ ਵਸੂਲਣ ਦੀ ਸਥਿਤੀ, ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੈਰ-ਇੱਛਤ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਕੱਢਣ ਦੇ ਸ਼ਾਰਟਕੱਟ ਤਰੀਕੇ ਰਾਹੀਂ ਆਪਣੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੁੰਦੇ ਹਨ.

ਸ਼੍ਰੀ ਲੇਖੀ ਦਾ ਰਾਜਾ ਰਾਮ ਜੈਸਵਾਲ (ਸੁਪਰਾ) 'ਤੇ ਹਮਲਾ, ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਇਹ ਗਲਤ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਗਲਤ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ,

[ਆਰ. ਐਫ. ਨਰੀਮਨ, ਜੇ.]

ਇਸ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਰਾਜਾ ਰਾਮ ਜੈਸਵਾਲ (ਸੁਪਰਾ) ਨੇ ਸਹੀ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ

ਕਿ ਬਰਕਤ ਰਾਮ (ਸੁਪਰਾ) ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 25 ਵਿੱਚ ਪਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ "ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ" ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਸੰਕੀਰਣ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਨਹੀਂ, ਬਲਕਿ ਵਿਆਪਕ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਬਰਕਤ ਰਾਮ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਤਣਾਅਪੂਰਨ ਪਾਠ ਤੋਂ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਬਿਲਕੁਲ ਗਲਤ ਹੈ ਕਿ,
ਹਕੀਕਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਬਰਕਤ ਰਾਮ (ਸੁਪਰਾ) ਨੇ "ਵਿਆਪਕ" ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਦੀ ਬਜਾਏ "ਸੰਕੀਰਣ" ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ। ਇਹ ਕਈ ਦੀ ਸਮਝ ਦੇ ਵੀ ਉਲਟ ਹੈ
ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਜੋ ਬਰਕਤ ਰਾਮ (ਸੁਪਰਾ) ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਜੋ
ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਵਿਆਪਕ, ਨਾ ਕਿ ਸੰਕੀਰਣ, ਟੈਸਟ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਣਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਰਾਜਾ ਰਾਮ ਜੈਸਵਾਲ (ਸੁਪਰਾ) ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਕਈ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚਾਂ ਦੁਆਰਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ
ਸਾਡੇ ਉੱਪਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚਾਂ 'ਤੇ ਵੀ, ਅਤੇ ਕਦੇ ਵੀ

ਸੀ 'ਤੇ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ. ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਮਾਲ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਰੇਲਵੇ ਪ੍ਰੋਟੈਕਸ਼ਨ ਫੋਰਸ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਜਿਹੇ ਕੇਸ ਵਜੋਂ ਵੱਖਰਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਜਾਂਚ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ, ਜੋ ਪੁਲਿਸ ਰਿਪੋਰਟ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਦੀਆਂ ਹਨ, ਆਬਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਕੋਲ ਨਿਵੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਸਨ, ਜੋ ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਅਖੌਤੀ ਪੁਲਿਸ ਫੋਰਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਾ ਹੋਣ ਨੂੰ ਅਜੇ ਵੀ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ
ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 25 ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵਜੋਂ।
ਫਿਰ ਧਾਰਾ 25 ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਸਬੰਧ ਸਥਾਪਤ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਅਰਥਾਤ, ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਲਈ ਕਿਸੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਵਸੂਲ ਕੇ ਸ਼ਾਰਟਕੱਟ ਲੈਣਾ ਸੰਭਵ ਹੈ.

ਇਸ ਬਿੰਦੂ 'ਤੇ, ਅਸੀਂ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਕਰਵਾਲ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਆਉਂਦੇ ਹਾਂ
(ਸੁਪਰਾ)। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਉੱਠਣ ਵਾਲਾ ਸਵਾਲ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਉੱਠਿਆ
ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਇੱਕ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ। ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ:

1. ਕੀ ਮਾਲ ਖੁਫੀਆ ਵਿਭਾਗ (ਡੀ.ਆਰ.ਆਈ.) ਦੇ ਉਹ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਫਸਰ-ਇਨ-ਅਫਸਰ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨਾਲ ਨਿਵੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ?
ਨਾਰਕੋਟਿਕ ਡਰੱਗਜ਼ ਦੀ ਧਾਰਾ 53 ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਥਾਣੇ ਦਾ ਚਾਰਜ ਅਤੇ ਐਫ
ਸਾਈਕੋਟ੍ਰੋਪਿਕ ਸਬਸਟੈਂਸ ਐਕਟ, 1985 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 'ਐਕਟ' ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ), ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 25 ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ "ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ"? ਜੇ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਕੀ ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ
ਉਪਰੋਕਤ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਉਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਹੈ? ਇਹ ਜੀ
ਉਹ ਸਵਾਲ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜਵਾਬ ਸਾਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਛੁੱਟੀ ਰਾਹੀਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਪੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਦੇਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਜ਼ਾਵਾਂ
ਬਹੁਤ ਗੰਭੀਰ ਹਨ. ਫਿਰ ਇਹ ਅੱਗੇ ਵਧਿਆ:

"11... ਇਸ ਲਈ ਅਸੀਂ ਇਸ ਗੱਲ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ ਕਿ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 25 ਇਕ ਸਿਹਤਮੰਦ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਸੰਕੀਰਣ ਅਤੇ ਤਕਨੀਕੀ ਅਰਥਾਂ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ, ਬਲਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਵਿਆਪਕ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਅਰਥਾਂ ਵਿਚ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਇਸ ਨੂੰ ਇੰਨੇ ਵਿਆਪਕ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਣ ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਸਿਰਫ ਕੁਝ ਹੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਪੁਲਿਸ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੇ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਬੀ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ । ਦੇਖੋ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਬੇਰਕਤ ਰਾਮ ਅਤੇ ਰਾਜਾ ਰਾਮ ਜੈਸਵਾਲ ਬਨਾਮ ਰਾਮ ਜੈਸਵਾਲ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ। ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵੀ।

ਉੱਪਰ ਸਾਡੇ ਦੁਆਰਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਦੇਖਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਮਾਲੀਆ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਰੇਲਵੇ ਕਾਨੂੰਨ ਜਿਸ 'ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਕੁਝ ਫੈਸਲੇ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 37 ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧਾਂ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਫਿਰ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ:

"20... ਧਾਰਾ 52 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 41, 42, 43 ਜਾਂ 44 ਤਹਿਤ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਅਤੇ ਡੀ ਦੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਇਹ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰਨ 'ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਉਸਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰਾਂ ਬਾਰੇ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨ ਲਈ। ਇਸ ਵਿਚ ਇਹ ਵੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 41 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਤਹਿਤ ਜਾਰੀ ਵਾਰੰਟ ਤਹਿਤ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਰੇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਅਤੇ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਸਤੂ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਬੇਲੋੜੀ ਦੇਰੀ ਦੇ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਵਾਰੰਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਿੱਥੇ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਜਾਂ ਜ਼ਬਤ ਧਾਰਾ 41 (2), 42, 43 ਜਾਂ 44 ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਇਹ ਧਾਰਾ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀ ਅਤੇ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਸਤੂ ਨੂੰ ਨੇੜਲੇ ਥਾਣੇ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਜਾਂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 53 ਅਧੀਨ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਭੇਜਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 52-ਏ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ।

ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੀਆਂ ਨਸ਼ੀਲੀਆਂ ਦਵਾਈਆਂ ਅਤੇ ਸਾਈਕੋਟ੍ਰੋਪਿਕ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ।

ਫਿਰ ਧਾਰਾ ੫੩ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਜੋ ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੱਢੀ ਹੈ। ਧਾਰਾ 55 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਥਾਣੇ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਨੂੰ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤੱਕ ਉਸ ਥਾਣੇ ਦੇ ਸਥਾਨਕ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦਾ ਚਾਰਜ ਲੈਣਾ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ਸਟੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਜੋ ਉਸ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ. ਧਾਰਾ 57 ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਕਰਨ ਜਾਂ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਸਾਰੇ ਵੇਰਵਿਆਂ ਦੀ ਪੂਰੀ ਰਿਪੋਰਟ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਅਜਿਹੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਜਾਂ ਜ਼ਬਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਗਲੇ ੪੮ ਘੰਟਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਉਸਦੇ ਤੁਰੰਤ ਅਧਿਕਾਰਤ ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨਾ। ਐਕਟ ਦੇ ਅਧਿਆਇ 5 ਵਿੱਚ ਪਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦਰਸਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੋਵੇ ਕਿ ਸਾਰੇ

[ਆਰ. ਐਫ. ਨਰੀਮਨ, ਜੇ.]

ਕੋਡ ਦੇ ਚੈਪਟਰ 12 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸ਼ਕਤੀਆਂ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ
ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 173 ਤਹਿਤ ਰਿਪੋਰਟ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਧਾਰਾ 53 ਦੇ ਤਹਿਤ ਥਾਣੇ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ।

ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 41, 42, 43, 44, 52, 52 ਏ ਅਤੇ 57 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਕਿ ਇਹ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਕਸਟਮ ਐਕਟ, 1962 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਸਟਮ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹਨ - ਪੈਰਾ 21 ਦੇਖੋ। ਫਿਰ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ:

22... ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਬੇਲੋੜੀ ਦੇਰੀ ਦੇ,
ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 173 ਅਧੀਨ ਰਿਪੋਰਟ ਨਿਰਧਾਰਤ ਫਾਰਮ ਵਿੱਚ ਸਬੰਧਤ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਕੇ ਪੂਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਧਿਆਇ ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਨੂੰ 'ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ' ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਚਾਹੇ ਉਸਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਾਮ ਨਾਲ ਬੁਲਾਇਆ ਜਾਵੇ। ਨਾਮਕਰਨ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਉਸ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਜੋ ਉਹ ਵਰਤਦਾ ਹੈ ਉਹ ਹੈ
ਰੋਕਥਾਮ ਕਾਰਕ। ਪੁਲਿਸ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਡੀ ਹੈ
ਨਾ ਸਿਰਫ ਸੰਗਿਆਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ, ਬਲਕਿ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 173 ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਿਪੋਰਟ ਜਾਂ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦਾਇਰ ਕਰਕੇ ਅਪਰਾਧੀ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਵੀ ਹੈ। ਇਹੀ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਬਡਕੁ ਜੋਤੀ ਸਾਵੰਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਅਨੁਪਾਤ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਈ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਿਵੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਕੋਡ ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਾਂਚ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਨੂੰਨ,
ਧਾਰਾ 173 ਤਹਿਤ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਸਮੇਤ, ਉਸ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 25, ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ 'ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ' ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਹਾਲਾਂਕਿ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਐਕਟ ਜਾਂਚ ਲਈ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ, ਅਧਿਕਾਰੀ
ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 53 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸ਼ਕਤੀ ਨਾਲ ਨਿਵੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ
ਕੋਡ ਦੇ ਅਧਿਆਇ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲਓ ਜਿਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ ੧੭੩ ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋਵੇਗੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਆਕਰਸ਼ਕ ਜਾਪਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਨੇੜਿਓਂ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ.
ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਐਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਜੀ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ
ਜੋ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੋਵੇ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 53 ਅਧੀਨ ਨਿਯੁਕਤ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਚੈਪਟਰ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ
, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 173 ਤਹਿਤ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਪਰ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 36-ਏ ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੁਆਰਾ ਸ਼ੱਕ ਦੇ ਘੇਰੇ ਤੋਂ ਪਰੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਅੜਿੱਕੇ ਵਾਲੀ ਧਾਰਾ - ਕੋਡ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ
- ਅਤੇ ਧਾਰਾ (ਡੀ) ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਹਿਣ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਦਾ ਹੈ:

(ਡੀ) ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ, ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਪੁਲਿਸ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਅਧਿਐਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਾਂ ਕੇਂਦਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ 'ਤੇ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ।
ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰਤ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ ਵਚਨਬੱਧ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਉਸ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਂਦੀ ਹੈ।

ਇਹ ਧਾਰਾ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਜਾਂਚ ਪੁਲਿਸ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਪੁਲਿਸ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਖਤਮ ਹੋਵੇਗੀ ਪਰ ਜੇ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ
ਡੀ.ਆਰ.ਆਈ. ਸਮੇਤ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਸਬੰਧਤ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਸਮੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ 'ਤੇ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲਵੇਗੀ
ਸਰਕਾਰ। ਇਹ ਕਹਿਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ ੧੯੦ ਦੇ ਤਹਿਤ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਧਾਰਾ, ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ
ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 53 ਤਹਿਤ ਨਿਯੁਕਤ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਪੁਲਿਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ
ਅਧਿਕਾਰੀ, ਕੋਡ ਦੇ ਅਧਿਆਇ ਦੇ ਤਹਿਤ 'ਸਾਰੀ' ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 173 ਤਹਿਤ ਰਿਪੋਰਟ ਜਾਂ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਇਹ ਕੇਸ ਬਡਕੂ ਜੋਤੀ ਸਾਵੰਤ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇ ਅਨੁਪਾਤ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ
ਪਹਿਲਾਂ ਦੱਸੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ।

ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਿ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਕਰਵਾਲ (ਸੁਪਰਾ) ਇਸ ਤੱਥ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜੋ "ਬਹੁਤ ਗੰਭੀਰ" ਹਨ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 25 ਇੱਕ ਸਿਹਤਮੰਦ ਸੁਰੱਖਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਵਿਆਪਕ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਫਿਰ ਵੀ ਇਹ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਦਾ ਹੈ ਕਿ
ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 53 ਤਹਿਤ ਨਾਮਜ਼ਦ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 25 ਤਹਿਤ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਡਿਵੀਜ਼ਨ
ਬੈਂਚ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸਾਰੇ ਮਾਲ ਅਤੇ ਰੇਲਵੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਮੂਰਤੀਆਂ ਦੇ ਉਲਟ, ਜਿੱਥੇ ਅਪਰਾਧ ਗੈਰ-ਸੰਗਿਆਯੋਗ ਹਨ, ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਸੰਗਿਆਯੋਗ ਹਨ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਬਹੁਤ ਗੰਭੀਰ ਕਿਸਮ ਦੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਅਤੇ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ
ਕਰਵਾਲ (ਸੁਪਰਾ) ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਭਿੰਨਤਾਵਾਂ ਦੀ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕਦਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ
ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਜਾਂਚ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਾਲੀਆ ਜਾਂ ਰੇਲਵੇ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 53 ਤਹਿਤ ਨਾਮਜ਼ਦ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ:
ਪਹਿਲਾ, ਕਿ ਧਾਰਾ 53 ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਲਈ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹਨ
ਬਹੁਤ ਗੰਭੀਰ ਕਿਸਮ ਦੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ, ਪਤਾ ਲਗਾਉਣਾ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣਾ।

[ਆਰ. ਐਫ. ਨਰੀਮਨ, ਜੇ.]

ਭਾਵੇਂ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਨੂੰ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨ ਵਜੋਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇ ਜੋ ਏ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਅਤੇ ਸਾਈਕੋਟ੍ਰੋਪਿਕ ਪਦਾਰਥਾਂ 'ਤੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਕਰਦਾ ਹੈ,
ਇਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ, ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਵਸਤੂ ਦਾ ਸਹਾਇਕ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਪਰ ਇਹ ਅਜਿਹੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਸਾਧਨ ਹੈ। ਇਹ ਮਾਲੀਆ ਤੋਂ ਉਲਟ ਹੈ
ਕਾਨੂੰਨ ਜਿੱਥੇ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਕਸਟਮ ਡਿਊਟੀਆਂ ਦੀ ਉਚਿਤ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਸੀ
ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਮਾਲ ਦੀ ਤਸਕਰੀ ਦੀ ਸਹਾਇਕ ਜਾਂਚ (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਬੀ ਵਿੱਚ ਹੈ)
ਲੈਂਡ ਕਸਟਮਜ਼ ਐਕਟ, 1924, ਸਮੁੰਦਰੀ ਕਸਟਮ ਐਕਟ, 1878 ਅਤੇ ਕਸਟਮਜ਼ ਐਕਟ, 1962); ਆਬਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀਆਂ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਅਤੇ ਵਸੂਲੀ (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਐਕਟ, 1944 ਵਿੱਚ); ਜਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਰੇਲਵੇ ਜਾਇਦਾਦ (ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਕਬਜ਼ਾ ਐਕਟ), 1966 ਵਿੱਚ, ਰੇਲਵੇ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਬਿਹਤਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ. ਦੂਜਾ, ਮਾਲ ਕਨੂੰਨਾਂ ਅਤੇ ਰੇਲਵੇ ਐਕਟ ਦੇ ਉਲਟ, ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂਚ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸਾਰੇ ਅਪਰਾਧ ਸੀ ਸੰਗਿਆਯੋਗ ਹਨ।
ਤੀਜਾ, ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 53, ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੇ ਉਲਟ, ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ 'ਤੇ ਕੋਈ ਸੀਮਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੇ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਥਾਣੇ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਂਚ ਸ਼ਕਤੀਆਂ - ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਡੀ ਸਮੇਤ -
ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ.ਐਸ. ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਜੁਰਮ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਵੇਲੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਵਿੱਚ। ਇਹ ਸਹਾਇਕ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਉਪਰੋਕਤ ਮਾਲ ਅਤੇ ਰੇਲਵੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਤਹਿਤ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਸੀਮਤ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਤੋਂ ਬਿਲਕੁਲ ਵੱਖਰਾ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਬਰਕਤ ਰਾਮ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰੇ ਕੀਤੇ ਜਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ,
ਲੈਂਡ ਕਸਟਮਜ਼ ਐਕਟ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ; ਬਡਕੂ ਜੋਤੀ ਸਾਵੰਤ (ਸੁਪਰਾ), ਈ.
ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਐਕਟ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ; ਰੋਮੇਸ਼ ਚੰਦਰ ਮਹਿਤਾ (ਸੁਪਰਾ), ਸਮੁੰਦਰੀ ਕਸਟਮ ਐਕਟ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ; ਕਸਟਮਜ਼ ਐਕਟ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਇਲਿਆਸ (ਸੁਪਰਾ); ਅਤੇ ਦੁਰਗਾ ਪ੍ਰਸਾਦ (ਸੁਪਰਾ) ਅਤੇ ਬਾਲਕਿਸ਼ਨ (ਸੁਪਰਾ) ਰੇਲਵੇ ਐਕਟ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ, ਰੇਲਵੇ ਦੀ ਸੁਹਾਇਤਾ ਲਈ ਹੋਣਗੇ
ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਅਧੀਨ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼, ਜੋ - ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸੰਕੇਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ
- ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਅਤੇ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਨਹੀਂ ਸਨ
ਅਪਰਾਧ, ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੇ ਉਲਟ. ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਨੇ ਰਾਜ ਪੁਲਿਸ ਫੋਰਸ ਦੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਐਕਟਾਂ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਐਕਟਾਂ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਸਪੱਸ਼ਟ ਮਨਮਾਨੀ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੀ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਜਾਂ
ਇਸ ਲਈ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ 'ਤੇ ਭੇਦਭਾਵ

ਉ
ਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਉਲਟ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਪੈਰਾ 67 ਤੋਂ 70 ਵਿੱਚ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਬੈਂਚ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 53ਏ 'ਤੇ ਵੀ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਜਦੋਂ ਇਹ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਗਲਤ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ

ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ.ਐਸ. ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਸਟਮ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨਾਲ ਮਿਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਧਾਰਾ 53 ਅਤੇ 53ਏ ਨੂੰ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਇਕੱਠੇ ਦੇਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਬਹੁਤ ਗੰਭੀਰ ਕਿਸਮ ਦੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਅਤੇ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਧਾਰਾਵਾਂ ਵਾਂਗ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਮਾਲੀਆ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਅਤੇ ਰੇਲਵੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ.

ਧਾਰਾ 53 (1) ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਬਿਲਕੁਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ "ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਲਈ ਥਾਣੇ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਅਧਿਕਾਰੀ" ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨਾਲ ਨਿਵੇਸ਼ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਸ਼ਬਦ "ਕਿਸੇ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਦਾ ਇੰਚਾਰਜ ਅਧਿਕਾਰੀ" ਨੂੰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ
ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:

"(ਓ) "ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਦਾ ਇੰਚਾਰਜ ਅਧਿਕਾਰੀ" ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਜਦੋਂ
ਥਾਣੇ ਦਾ ਇੰਚਾਰਜ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸਟੇਸ਼ਨ-ਹਾਊਸ ਤੋਂ ਗੈਰ-ਹਾਜ਼ਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਆਪਣੀ ਡਿਊਟੀ ਨਿਭਾਉਣ ਲਈ ਬਿਮਾਰੀ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਰਨ ਤੋਂ ਅਸਮਰੱਥ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਸਟੇਸ਼ਨ-ਹਾਊਸ ਵਿਖੇ ਮੌਜੂਦ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜੋ ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇ ਰੈਂਕ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਦੇ ਰੈਂਕ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ, ਜਦੋਂ
ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੀ ਹੈ।

ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 (ਆਰ) ਵਿੱਚ "ਪੁਲਿਸ ਰਿਪੋਰਟ" ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

"(ਆਰ) "ਪੁਲਿਸ ਰਿਪੋਰਟ" ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਧਾਰਾ 173 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ
ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੂੰ ਭੇਜੀ ਗਈ ਰਿਪੋਰਟ;

ਕੋਡ ਆਫ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਦੀ ਧਾਰਾ 173 (2) ਫਿਰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ:

173. ਜਾਂਚ ਪੂਰੀ ਹੋਣ 'ਤੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ।

() ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਇਹ ਪੂਰਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਥਾਣੇ ਦਾ ਇੰਚਾਰਜ ਅਧਿਕਾਰੀ ਇੱਕ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੂੰ ਭੇਜੇਗਾ ਜਿਸ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਰਿਪੋਰਟ 'ਤੇ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੈ, ਫਾਰਮ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਰਿਪੋਰਟ।
ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ-
ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਨਾਮ;

ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ;

ਉਹਨਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਨਾਮ ਜੋ ਕੇਸ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਜਾਪਦੇ ਹਨ;

[ਆਰ. ਐਫ. ਨਰੀਮਨ, ਜੇ.]

ਕੀ ਕੋਈ ਜੁਰਮ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਅਤੇ, ਜੇ ਏ
ਹਾਂ, ਤਾਂ ਕਿਸ ਦੁਆਰਾ;

ਕੀ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ;

ਕੀ ਉਸ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਬਾਂਡ 'ਤੇ ਰਿਹਾਅ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ, ਜੇ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਕੀ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇ ਨਾਲ ਜਾਂ ਬਿਨਾਂ;

ਕੀ ਉਸ ਨੂੰ ਧਾਰਾ ੧੭੦ ਦੇ ਤਹਿਤ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਕੀ ਔਰਤ ਦੀ ਡਾਕਟਰੀ ਜਾਂਚ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਜਾਂਚ ਧਾਰਾ 376, 376 ਏ, 376 ਏਬੀ, 376 ਬੀ, 376 ਸੀ, 376 ਡੀ, 376 ਡੀਏ, 376 ਡੀਬੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ
ਜਾਂ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 376 ਈ (1860 ਦਾ 45)।
ਅਧਿਕਾਰੀ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ, ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ, ਜੇ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਵੀ ਸੂਚਿਤ ਕਰੇਗਾ, ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ।

ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ.ਐਸ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 36ਏ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ: ਡੀ

"36. (1) ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤਾ, 1973 (1974 ਦਾ 2) ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ,

ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਹ ਸਾਰੇ ਜੁਰਮ ਜੋ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਯੋਗ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕੇਵਲ ਉਸ ਖੇਤਰ ਲਈ ਗਠਿਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਜਿੱਥੇ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਜਿੱਥੇ ਅਜਿਹੇ ਖੇਤਰ ਲਈ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤਾਂ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਦੁਆਰਾ ਜੋ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ;
ਜਿੱਥੇ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਜਾਂ ਸ਼ੱਕੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਕੋਲ ਭੇਜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਫੌਜਦਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤਾ, 1973 (1974 ਦਾ 2) ਦੀ ਧਾਰਾ 167 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਜਾਂ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2ਏ) ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2ਏ), ਅਜਿਹਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਸੋਚਦਾ ਹੈ
ਸਮੁੱਚੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੰਦਰਾਂ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਢੁਕਵਾਂ ਹੈ ਜਿੱਥੇ
ਅਜਿਹਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਇੱਕ ਨਿਆਂਇਕ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਹੈ ਅਤੇ ਸਮੁੱਚੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੱਤ ਦਿਨ ਜਿੱਥੇ ਅਜਿਹਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਹੈ:

ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜੋ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣਯੋਗ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਅਜਿਹਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ-

[ਆਰ. ਐਫ. ਨਰੀਮਨ, ਜੇ.]

ਕੀ ਕੋਈ ਜੁਰਮ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਅਤੇ, ਜੇ ਏ
ਹਾਂ, ਤਾਂ ਕਿਸ ਦੁਆਰਾ;

ਕੀ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ;

ਕੀ ਉਸ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਬਾਂਡ 'ਤੇ ਰਿਹਾਅ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ, ਜੇ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਕੀ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇ ਨਾਲ ਜਾਂ ਬਿਨਾਂ;

ਕੀ ਉਸ ਨੂੰ ਧਾਰਾ ੧੭੦ ਦੇ ਤਹਿਤ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਕੀ ਔਰਤ ਦੀ ਡਾਕਟਰੀ ਜਾਂਚ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਜਾਂਚ ਧਾਰਾ 376, 376 ਏ, 376 ਏਬੀ, 376 ਬੀ, 376 ਸੀ, 376 ਡੀ, 376 ਡੀਏ, 376 ਡੀਬੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ
ਜਾਂ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 376 ਈ (1860 ਦਾ 45)।
ਅਧਿਕਾਰੀ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ, ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ, ਜੇ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਵੀ ਸੂਚਿਤ ਕਰੇਗਾ, ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ।

ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ.ਐਸ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 36ਏ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ: ਡੀ

"36. (1) ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤਾ, 1973 (1974 ਦਾ 2) ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ,

ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਹ ਸਾਰੇ ਜੁਰਮ ਜੋ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਯੋਗ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕੇਵਲ ਉਸ ਖੇਤਰ ਲਈ ਗਠਿਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਜਿੱਥੇ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਜਿੱਥੇ ਅਜਿਹੇ ਖੇਤਰ ਲਈ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤਾਂ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਦੁਆਰਾ ਜੋ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ;
ਜਿੱਥੇ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਜਾਂ ਸ਼ੱਕੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਕੋਲ ਭੇਜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਫੌਜਦਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤਾ, 1973 (1974 ਦਾ 2) ਦੀ ਧਾਰਾ 167 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਜਾਂ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2ਏ) ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2ਏ), ਅਜਿਹਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਸੋਚਦਾ ਹੈ
ਸਮੁੱਚੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੰਦਰਾਂ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਢੁਕਵਾਂ ਹੈ ਜਿੱਥੇ
ਅਜਿਹਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਇੱਕ ਨਿਆਂਇਕ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਹੈ ਅਤੇ ਸਮੁੱਚੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੱਤ ਦਿਨ ਜਿੱਥੇ ਅਜਿਹਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਹੈ:

ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜੋ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣਯੋਗ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਅਜਿਹਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ-

[ਆਰ. ਐਫ. ਨਰੀਮਨ, ਜੇ.]

ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਜਾਂਚ ਏ
ਦੀ ਪ੍ਰਗਤੀ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਨਾਂ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ
ਇਹ ਮਿਆਦ ਇੱਕ ਸੌ ਅੱਸੀ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਸੀ।

ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤਾ, 1973 (1974 ਦਾ 2) ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਇਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧ
ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਕੈਦ ਵਾਲੇ ਐਕਟ

ਬੀ 'ਤੇ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 53 ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਾਮਜ਼ਦ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਥਾਣੇ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਨੂੰ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 173 (2) ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਵੇਰਵਿਆਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਪੁਲਿਸ ਰਿਪੋਰਟ ਭੇਜਣੀ ਹੈ। ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 36ਏ (1) ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਵਸਥਾ ਸੀ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਇਹ ਪੁਲਿਸ ਰਿਪੋਰਟ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਭੇਜੀ ਜਾਂਦੀ, ਬਲਕਿ ਧਾਰਾ 36ਏ (1) (ਡੀ) ਤਹਿਤ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਭੇਜੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਕਰਵਾਲ (ਸੁਪਰਾ), ਜਦੋਂ ਇਹ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਾਮਜ਼ਦ ਅਧਿਕਾਰੀ ਧਾਰਾ 36ਏ (1) (ਡੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਪੁਲਿਸ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ, ਪਰ
ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 190 ਤਹਿਤ "ਸ਼ਿਕਾਇਤ" ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਉਣੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ ਜੋ ਧਾਰਾ 36ਏ (1), ਡੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਗੈਰ-ਅੜਿੱਕੇ ਵਾਲੀ ਧਾਰਾ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਨੂੰ ਭੁੱਲ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।
ਜਿਸ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 (ਡੀ) ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਧਾਰਾ 36ਏ ਦੀ ਡਰਿੱਲ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 36ਏ (1) (ਡੀ) ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 (ਡੀ) ਅਤੇ ਧਾਰਾ 190 ਨਾਲ ਮੇਲ ਨਹੀਂ ਖਾਂਦੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਕੋਈ ਵੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਜੋ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ, ਉਹ ਸਿਰਫ ਧਾਰਾ 36ਏ (1) (ਡੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ

ਈ
ਧਾਰਾ 190 ਤਹਿਤ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ। ਸ਼੍ਰੀ ਲੇਖੀ ਦੀ ਦਲੀਲ, ਕਿ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ
ਧਾਰਾ 190 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਿਰਫ ਕੁਝ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਬਦਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਧਾਰਾ 190 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪੁਲਿਸ ਰਿਪੋਰਟ ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 36ਏ (1) (ਡੀ) ਦੁਆਰਾ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਨਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਧਾਰਾ 36ਏ (1) (ਡੀ) ਇੱਕ ਯੋਜਨਾ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਜੋ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਯੋਜਨਾ ਤੋਂ ਬਿਲਕੁਲ ਵੱਖਰੀ ਹੈ।
ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ ੧੯੦ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਹ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਹੈ ਜੋ ਐਫ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਂਦਾ ਹੈ
ਧਾਰਾ 36ਏ (1) (ਡੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਵਾਲੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਹੀ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਂਦੀ ਹੈ। ਦੂਜਾ, ਧਾਰਾ 36ਏ (1) (ਡੀ) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਈ ਗਈ "ਸ਼ਿਕਾਇਤ" ਇੱਕ ਨਿੱਜੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਹਵਾਲਾ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 190 (1) (ਏ) ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਸਿਰਫ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰਤ ਅਧਿਕਾਰੀ। ਤੀਜਾ, ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 190 (1) (ਸੀ)
ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 36ਏ (1) (ਡੀ) ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੀ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰੀ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ - ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ, ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਜਾਣਕਾਰੀ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ
ਕੋਈ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਜਾਂ ਆਪਣੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 36 ਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਧਾਰਾ 36ਏ ਅਧੀਨ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸੈਸ਼ਨ ਕੋਰਟ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸੈਸ਼ਨ ਦੀ ਇੱਕ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧੀਨ

ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ ੧੯੩ ਅਸਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਜੋਂ ਨੋਟਿਸ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦੀ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਕੇਸ ਕਿਸੇ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 36ਏ (1) (ਡੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ, ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ ਵਚਨਬੱਧ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ

ਧਾਰਾ 36ਏ (1) (ਡੀ) ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਬੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 190 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੁਝ ਵੀ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਵਾਲੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ
ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ.ਐਸ. ਐਕਟ ਤਹਿਤ।

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਲਈ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਾ 53 ਤਹਿਤ ਨਾਮਜ਼ਦ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਕਾਰਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ
ਧਾਰਾ 36ਏ (1) (ਡੀ) ਤਹਿਤ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ
ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਕਾਇਤ। ਦਰਅਸਲ, ਜੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਧਾਰਾ 53 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਥਾਣੇ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਵਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਨਿਵੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨਾਲ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਅਜਿਹਾ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ
ਜਦੋਂ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਧਾਰਾ 36ਏ (1) (ਡੀ) ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਦੀ ਗੈਰ-ਹਾਜ਼ਰੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਧਾਰਾ 53 (1) ਅਤੇ (2) ਦੋਵੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਭਾਗਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ। ਧਾਰਾ 36ਏ (1) (ਡੀ) ਉਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਕਿਸੇ ਵਿਭਾਗ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ

ਕੇਂਦਰ/ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਈ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਾ 53 ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਰ
ਧਾਰਾ 36ਏ (1) (ਡੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਜਿਹਾ ਨਾਮਜ਼ਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਕਿ ਧਾਰਾ 36ਏ (1) (ਡੀ) ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦਾ ਅਹੁਦਾ ਨਾ ਹੋਣ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 53 ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਨਾਮਜ਼ਦ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਂਚ ਦਾ ਸਿੱਟਾ ਵਿਅਰਥ ਕੰਮ ਬਣ ਜਾਵੇ।

139. ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਕਰਵਾਲ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਫ਼ੈਸਲੇ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਅਸਧਾਰਨ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਲਓ। ਮੰਨ ਲਓ ਕਿ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 53 ਤਹਿਤ ਨਾਮਜ਼ਦ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕੇਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਅਜਿਹਾ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਰਿਪੋਰਟ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦਾ ਕਿ ਨਹੀਂ
ਜੇ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੁੰਦਾ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਰਿਹਾਅ ਕਰਨ ਲਈ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 169 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਤਾਂ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਕਮੀ ਹੋਵੇਗੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਭਰਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ।

140. ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਕਰਵਾਲ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਫ਼ੈਸਲੇ ਤੋਂ ਦੂਜੀ ਵਿਗਾੜ ਵੀ ਨਿਕਲਦੀ ਹੈ। ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਪੁਲਿਸ ਰਿਪੋਰਟ ਤੋਂ ਬਾਅਦ
ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 173 (2) ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ (ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ) ਨੂੰ ਭੇਜੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

[ਆਰ. ਐਫ. ਨਰੀਮਨ, ਜੇ.]

ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ, ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ
ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 173 (8) ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਦੀ "ਅਗਲੇਰੀ ਜਾਂਚ" ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।
ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ:

"(8) ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਅਧੀਨ ਰਿਪੋਰਟ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੂੰ ਭੇਜੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੀ ਕੋਈ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਗਲੇਰੀ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਰੋਕਦੀ ਨਹੀਂ ਸਮਝੀ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ, ਜਿੱਥੇ
ਅਜਿਹੀ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਥਾਣੇ ਦਾ ਇੰਚਾਰਜ ਅਧਿਕਾਰੀ ਮੌਖਿਕ ਜਾਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਹੋਰ ਸਬੂਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਸਬੂਤਾਂ ਬਾਰੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਰਿਪੋਰਟ ਜਾਂ ਰਿਪੋਰਟ ਭੇਜੇਗਾ।
ਨਿਰਧਾਰਤ ਫਾਰਮ; ਅਤੇ ਉਪ-ਧਾਰਾਵਾਂ (2) ਤੋਂ (6) ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ
ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਸੰਭਵ ਹੋਵੇ, ਅਜਿਹੀ ਰਿਪੋਰਟ ਜਾਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ
ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਉਪ-ਧਾਰਾ ਸੀ ਅਧੀਨ ਭੇਜੀ ਗਈ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ
(2)."

141. ਵਿਨੂੰਭਾਈ ਹਰੀਭਾਈ ਮਾਲਵੀਆ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦਾ ਬੈਂਚ। 5. ਗੁਜਰਾਤ ਰਾਜ ਅਤੇ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ 2019 ਐਸਸੀਸੀ ਆਨਲਾਈਨ ਐਸਸੀ 1346 ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਹੋਰ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੋਵੇਗੀ
ਮੁਕੱਦਮੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕੇਸ ਦੀ ਪ੍ਰਗਤੀ ਦੇ ਸਾਰੇ ਪੜਾਵਾਂ 'ਤੇ ਉਪਲਬਧ ਹੈ
ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ - ਪੈਰਾ 49 ਦੇਖੋ. ਜੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀ ਲੇਖੀ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਕਿ ਧਾਰਾ 53 ਤਹਿਤ ਨਾਮਜ਼ਦ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸਿਰਫ "ਸ਼ਿਕਾਇਤ" ਦਰਜ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ "ਪੁਲਿਸ ਰਿਪੋਰਟ", ਤਾਂ ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 173 (8) ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਹੋਰ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ
ਅਜਿਹੀ "ਸ਼ਿਕਾਇਤ" ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ। ਅਜਿਹਾ ਇਸ ਲਈ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਧਾਰਾ 173 (8) ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) (ਭਾਵ ਪੁਲਿਸ ਰਿਪੋਰਟ) ਅਧੀਨ ਰਿਪੋਰਟ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਭੇਜੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਅਗਲੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।
ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇੱਕ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਜੋ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਅਖੌਤੀ ਹੈ, ਜੋ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਕੋਲ ਅਜਿਹੀ ਸ਼ਕਤੀ ਜਾਰੀ ਰਹੇਗੀ, ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸ਼ੁਰੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਉਹ ਅੱਗੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ
ਤਾਂ ਜੋ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਵਿਨੂੰਭਾਈ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਹੈ, ਇੱਕ ਨਿਰਦੋਸ਼ ਵਿਅਕਤੀ ਉਸ ਨੂੰ ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਦੋਸ਼ੀ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਾਂ ਇਹ ਕਿ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਇੰਨਾ ਨਹੀਂ ਛੱਡਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਵਿਗਾੜ - ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ - ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਅਸਮਾਨ ਵਿਵਹਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹੈ ਜਾਂ
ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 53 ਤਹਿਤ ਨਾਮਜ਼ਦ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜੀ, ਇਹ ਤਾਂ ਹੀ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇਗਾ ਜੇ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਕਰਵਾਲ (ਸੁਪਰਾ) ਦਾ ਨਜ਼ਰੀਆ ਸਹੀ ਹੋਵੇ।

142. ਤੀਜੀ ਅਸਧਾਰਨ ਸਥਿਤੀ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇਗੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 36ਏ (1) (ਏ) ਦੇ ਤਹਿਤ, ਇਹ ਸਿਰਫ ਉਹ ਅਪਰਾਧ ਹਨ ਜੋ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਯੋਗ ਹਨ ਜੋ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਨ

ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਜੇ ਕਿਸੇ ਦੋਸ਼ੀ 'ਤੇ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 26 ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ 'ਤੇ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ। ਅਜਿਹਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਧਾਰਾ 36ਏ (1) (ਡੀ) ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ, ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਧਾਰਾ 53 ਅਧਿਕਾਰੀ

ਫ਼ਿਰ ਬੀ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 173 ਤਹਿਤ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਰਿਪੋਰਟ ਦਿਓ । ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ.ਐਸ. ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਹੈ ਜੋ ਇਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਘਟਾਉਂਦੀ ਹੈ
ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ.ਐਸ. ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਅਤੇ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਜਾਂਚ
ਐਕਟ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਜੋ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਘੱਟ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਯੋਗ ਹੈ, ਦੀ ਜਾਂਚ ਧਾਰਾ 53 ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਾਮਜ਼ਦ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਪੁਲਿਸ ਰਿਪੋਰਟ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਕਰਵਾਲ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ
(ਸੁਪਰਾ), ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਸੈਕਸ਼ਨ 53 ਅਧਿਕਾਰੀ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 36ਏ (1) (ਡੀ) ਤਹਿਤ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਕੇ ਹੀ ਸਮਾਪਤ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੀ ਲੇਖੀ ਦਾ ਇਸ ਵਿਗਾੜ ਦਾ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਜਵਾਬ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 36ਏ (5) ਦੇ ਤਹਿਤ, ਅਜਿਹੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਇੱਕ ਸੰਖੇਪ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨਗੇ, ਜੋ ਬਦਲੇ ਵਿੱਚ, ਉਸ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੋਵੇਗੀ ਜਿੱਥੇ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ
ਇੱਕ ਨਾਰਕੋਟਿਕਸ ਅਫ਼ਸਰ ਦੁਆਰਾ। ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ, ਪਰਖ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਪੋਸਟ-ਡੀ ਜਾਂਚ ਹੈ , ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਜਾਂਚ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੋਈ ਲੈਣਾ ਦੇਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਾਂ
ਨੋਟਿਸ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀ ਲੇਖੀ ਨੇ ਖੁਦ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਦੂਜਾ, ਇਹ ਮੰਨ ਕੇ ਵੀ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਢੰਗ ਦੀ ਇਸ ਵਿਗਾੜ ਨਾਲ ਕੁਝ ਪ੍ਰਸੰਗਿਕਤਾ ਹੈ, ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 258 ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸੰਮਨ ਕੇਸ "ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ" ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਵਾਲਾ ਦੇਵੇਗਾ
ਪੁਲਿਸ ਰਿਪੋਰਟ 'ਤੇ ਇੱਕ ਸੰਮਨ ਕੇਸ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ - ਦੇਖੋ ਜੌਹਨ ਥਾਮਸ
ਜਗਦੀਸਨ (2001) 6 ਐਸਸੀਸੀ 30 (ਪੈਰਾ 8 ਤੇ)।

ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 59 ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸੰਕੇਤ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਸਿਰਫ ਸ਼ਿਕਾਇਤ 'ਤੇ ਹੀ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ , ਨਾ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਰਿਪੋਰਟ ਰਾਹੀਂ। ਧਾਰਾ 59 (3) ਦੁਆਰਾ, ਦੋਵੇਂ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ
ਧਾਰਾ 59 (1) (ਜੋ ਇੱਕ ਸਾਲ ਤੱਕ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਹੈ) ਜਾਂ ਧਾਰਾ 59 (2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ (ਜੋ ਕਿ 10 ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ, ਪਰ ਜੋ 20 ਸਾਲ ਤੱਕ ਵਧ ਸਕਦੀ ਹੈ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੋਈ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਨਹੀਂ ਲਵੇਗੀ
ਧਾਰਾ 59 (1) ਜਾਂ (2) ਦੇ ਤਹਿਤ, ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਪਿਛਲੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਨਾਲ ਲਿਖਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ, ਜਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਵੀ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ,
ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਧਾਰਾ 59 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਭਾਵ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ
ਜੇ ਕਿਸੇ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਾ 59 (1) ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਧਾਰਾ 59 (2) ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਲਿਖਤੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਨੋਟਿਸ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਹੈ
ਧਾਰਾ 36ਏ (1) (ਡੀ) ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ, ਜੋ ਦੋ ਵੱਖਰੀਆਂ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ

[ਆਰ. ਐਫ. ਨਰੀਮਨ, ਜੇ.]

ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਲਈ।
ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਕਰਵਾਲ (ਸੁਪਰਾ) ਸੰਭਵ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਰੱਖ ਸਕਦੇ ਸਨ।

ਇਸ ਮੋੜ 'ਤੇ, ਇਹ ਦੱਸਣਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਸ਼੍ਰੀ ਐਸ.ਕੇ. ਜੈਨ ਦੀ ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਕਿ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਈ ਗਈ "ਸ਼ਿਕਾਇਤ"
36ਏ (1) (ਡੀ) ਸਿਰਫ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 59 ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ।
ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਨਾਮਜ਼ਦ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ - ਇਹ ਕਿਸੇ ਵਿਵਸਥਾ ਦੁਆਰਾ ਸੀਮਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਧਾਰਾ 58 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਪਿਛਲੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਧਾਰਾ 36ਏ (1) (ਡੀ) ਦੀ ਸਾਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਹਿੰਸਾ ਕਰੇਗਾ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਇਹ ਹੈ,
ਇਸ ਲਈ, ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ. ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਨਾਮਜ਼ਦ ਅਧਿਕਾਰੀ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਸ ਵਾਰ ਧਾਰਾ ਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਨਾਮਜ਼ਦ
ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ

36ਏ (1) (ਡੀ), ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨਾ, ਜੋ ਕਿ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇੱਕ ਵੱਖਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਹੈ, ਧਾਰਾ 53 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਣਾਈ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ.

ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸ਼੍ਰੀ ਲੇਖੀ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਧਾਰਾ 53 "ਡੀਮਡ" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਧਾਰਾ ਡੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸ਼ਕਤੀ
53 (1) ਸਿਰਫ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੀ ਇੱਕ ਛੋਟੀ ਜਿਹੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਸਿੱਟਾ ਪੁਲਿਸ ਰਿਪੋਰਟ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਨਿਕਲਦਾ। ਅਸੀਂ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ। ਜਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 53 ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਲਪਨਾ ਦੁਆਰਾ, ਕਿਸੇ ਥਾਣੇ ਦਾ ਇੰਚਾਰਜ ਅਧਿਕਾਰੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ।
ਈ.ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ.ਐਸ. ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਥਾਣੇ ਦਾ ਇੰਚਾਰਜ ਅਧਿਕਾਰੀ ।
ਭਾਵੇਂ ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਥਾਣੇ ਦਾ ਇੰਚਾਰਜ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਇਹ ਇਕੋ ਸਿੱਕੇ ਦੇ ਵੱਖੋ ਵੱਖਰੇ ਪਹਿਲੂ ਹਨ -
ਉਪਰੋਕਤ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ . ਦੀ ਪੁਲਿਸ ਫੋਰਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, ਇਹ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਕਲਪਨਾਤਮਕ ਕਲਪਨਾ ਜਾਂਚ ਦੀਆਂ ਪੂਰੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੇਵੇਗੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਫਾਈਨਲ ਦਾਇਰ ਕਰਨਾ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ
ਨਾਮਜ਼ਦ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਰਿਪੋਰਟ ਕਰੋ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ
ਕਿਸੇ ਥਾਣੇ ਦਾ ਇੰਚਾਰਜ ਕਿਸੇ ਨਾਮਜ਼ਦ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਿਸ ਕੋਲ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਸਿਰਫ ਸੀਮਤ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਹਨ, ਤਰਕ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਧਾਰਾ 53 (1) ਦੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਇਰਾਦੇ ਦੇ ਉਲਟ ਹੋਵੇਗਾ।

ਸ਼੍ਰੀ ਲੇਖੀ ਦੀ ਇੱਕ ਹੋਰ ਦਲੀਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਫੋਰਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਜਾਂ ਪੁਲਿਸ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਜੀ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਅਤੇ ਵੱਖਰਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥ, ਆਦਿ। ਇਸ ਦਲੀਲ ਦੀ ਕੋਈ ਲੱਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ "ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ" ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਮਤਲਬ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਰਾਜ ਪੁਲਿਸ ਫੋਰਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਜੋ
ਹੋਰ ਵਿਭਾਗਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਆਬਕਾਰੀ ਵਿਭਾਗ

ਏ ਰਾਜਾ ਰਾਮ ਜੈਸਵਾਲ (ਸੁਪਰਾ), ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਾਂਚ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਜੋ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 25 ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜੇ ਸੰਕੀਰਣ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਤੇ ਨਾਰਕੋਟਿਕਸ ਕੰਟਰੋਲ ਬਿਊਰੋ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰ ਕੁਝ ਅਜਿਹਾ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਆਖਿਆ ਜੋ ਇਸ ਨੂੰ ਘਟਾ ਦੇਵੇਗੀ
ਕਿਸੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰ ਸਿਰਫ ਬੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ , ਵਰਗੀਕਰਨ ਵਜੋਂ ਧਾਰਾ 14 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰੇਗੀ
ਦੋ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਇਸ ਨਾਲ ਕੋਈ ਤਰਕਸੰਗਤ ਸੰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ
ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਜੋ ਕਿ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਅਤੇ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣਾ ਹੈ.

ਕੁਨੂਈਆ ਲਾਲ (ਸੁਪਰਾ) 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਬਾਕੀ ਹੈ। ਸੀ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ, ਸਵਾਲ ਕਿਸ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਇੱਕ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਦੁਆਲੇ ਘੁੰਮਦਾ ਹੈ
ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਧਾਰਾ 67 ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 67 ਅਤੇ ਕਸਟਮਜ਼ ਐਕਟ, 1962 ਦੀ ਧਾਰਾ 107 ਅਤੇ 108, ਅੱਤਵਾਦ ਰੋਕੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 32 ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਸਮਾਨਤਾ ਕੀਤੀ।
2002 ("ਪੋਟਾ") ਅਤੇ ਟਾਡਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 15 - ਪੈਰਾ 41 ਦੇਖੋ. ਇਹ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ:

ਕਸਟਮਜ਼ ਐਕਟ, 1962

(107. ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ।—ਕਸਟਮ ਵਿਭਾਗ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਆਮ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।
ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਆਫ ਕਸਟਮਜ਼ ਜਾਂ ਕਸਟਮ ਕਮਿਸ਼ਨਰ
ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਦੀ ਤਸਕਰੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ,

(ਏ) ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਜਾਂਚ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕੋਈ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਜਾਂ ਚੀਜ਼ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਜਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ;

(ਅ) ਤੱਥਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨਾ ਅਤੇ
ਕੇਸ ਦੇ ਹਾਲਾਤ।

108. ਸਬੂਤ ਦੇਣ ਅਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਤਲਬ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ।—(1) ਕਸਟਮ ਦਾ ਕੋਈ ਗਜ਼ਟਿਡ ਅਧਿਕਾਰੀ
ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਤਲਬ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੋਵੇਗੀ ਜਿਸਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਨੂੰ ਉਹ ਸਬੂਤ ਦੇਣ ਜਾਂ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝਦਾ ਹੈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਚੀਜ਼ ਜੋ ਅਜਿਹਾ ਅਧਿਕਾਰੀ ਇਸ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਾਂ ਜਾਂ ਹੋਰ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਸੰਮਨ ਕੁਝ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਜਾਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਂ ਇਸ ਲਈ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ

[ਆਰ. ਐਫ. ਨਰੀਮਨ, ਜੇ.]

ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਵਰਣਨ ਦੇ ਸਾਰੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਜਾਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ, ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਬੁਲਾਏ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਅਧੀਨ।

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੁਲਾਏ ਗਏ ਸਾਰੇ ਵਿਅਕਤੀ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਏਜੰਟ ਦੁਆਰਾ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਣ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੋਣਗੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ; ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੁਲਾਏ ਗਏ ਸਾਰੇ ਵਿਅਕਤੀ ਸੱਚ ਦੱਸਣ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੋਣਗੇ
ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਸ਼ਾ ਜਿਸ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਬਿਆਨ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਅਤੇ ਹੋਰ ਚੀਜ਼ਾਂ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ
ਲੋੜੀਂਦਾ: ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤਾ, 1908 (1908 ਦਾ 5) ਦੀ ਧਾਰਾ 132 ਅਧੀਨ ਛੋਟ, ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਹਾਜ਼ਰੀ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੰਗ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ।

ਉਪਰੋਕਤ ਅਨੁਸਾਰ ਅਜਿਹੀ ਹਰੇਕ ਜਾਂਚ ਨੂੰ
ਧਾਰਾ 193 ਅਤੇ ਧਾਰਾ 228 ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਿਆਂਇਕ ਸੀ ਕਾਰਵਾਈ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਇੰਡੀਅਨ ਪੀਨਲ ਕੋਡ, 1860 (1860 ਦਾ 45)।

(1) ਕੋਡ ਡੀ
ਜਾਂ ਭਾਰਤੀ ਸਬੂਤ ਐਕਟ, 1872 (1872 ਦਾ 1) ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਪਰ ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਪੁਲਿਸ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਤੋਂ ਹੇਠਲੇ ਰੈਂਕ ਦੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਤਾਂ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਕਿਸੇ 'ਤੇ ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਮਕੈਨੀਕਲ ਜਾਂ ਇਲੈਕਟ੍ਰਾਨਿਕ ਡਿਵਾਈਸ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੈਸੇਟਾਂ, ਟੇਪਾਂ ਜਾਂ ਸਾਊਂਡ

ਟ੍ਰੀ ਟਰੈਕ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਆਵਾਜ਼ ਜਾਂ ਚਿੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ,

ਇਸ ਐਕਟ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ।

ਇੱਕ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਬੂਲਨਾਮੇ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ,
ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ, ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਮਝਾਓ ਕਿ ਉਹ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਦੇਣ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇ ਉਹ ਅਜਿਹਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਉਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ: ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਅਜਿਹਾ ਵਿਅਕਤੀ ਚੁੱਪ ਰਹਿਣਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਉਸ ਨੂੰ ਕੋਈ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਦੇਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਜਾਂ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ।

ਕਬੂਲਨਾਮੇ ਨੂੰ ਦੇ ਖਤਰੇ ਜਾਂ ਲਾਲਚ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਵਾਤਾਵਰਣ ਵਿੱਚ ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਹ ਉਸੇ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵਿਅਕਤੀ ਇਸ ਨੂੰ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ.

ਜਿਸ ਵਿਅਕਤੀ ਕੋਲੋਂ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਤਹਿਤ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਚੀਫ ਮੈਟਰੋਪੋਲੀਟਨ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਜਾਂ ਚੀਫ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ

ਕਬੂਲਨਾਮੇ ਦੇ ਮੂਲ ਬਿਆਨ ਦੇ ਨਾਲ, 48 ਘੰਟਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਮਕੈਨੀਕਲ ਜਾਂ ਇਲੈਕਟ੍ਰਾਨਿਕ ਉਪਕਰਣ 'ਤੇ ਲਿਖਿਆ ਜਾਂ ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤਾ ਗਿਆ.

ਚੀਫ ਮੈਟਰੋਪੋਲੀਟਨ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਜਾਂ ਚੀਫ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਬਿਆਨ, ਜੇ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਨਗੇ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਦਸਤਖਤ ਜਾਂ ਅੰਗੂਠੇ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਗੇ ਅਤੇ ਜੇ ਉੱਥੇ ਹੈ ਤਸ਼ੱਦਦ ਦੀ ਕੋਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਹੋਣ 'ਤੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਮੈਡੀਕਲ ਜਾਂਚ ਲਈ ਸਹਾਇਕ ਸਿਵਲ ਸਰਜਨ ਤੋਂ ਹੇਠਲੇ ਰੈਂਕ ਦੇ ਮੈਡੀਕਲ ਅਫਸਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਨੂੰ ਨਿਆਂਇਕ ਹਿਰਾਸਤ 'ਚ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਟਾਡਾ

(1) ਕੋਡ ਜਾਂ ਭਾਰਤੀ ਸਬੂਤ ਐਕਟ, 1872 (1872 ਦਾ 1) ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਪਰ ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਪੁਲਿਸ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਤੋਂ ਹੇਠਲੇ ਰੈਂਕ ਦੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ
ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਕੈਨੀਕਲ ਡਿਵਾਈਸ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੈਸੇਟਾਂ, ਟੇਪਾਂ ਜਾਂ ਸਾਊਂਡ ਟਰੈਕਾਂ 'ਤੇ ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੋਂ ਆਵਾਜ਼ਾਂ ਜਾਂ ਚਿੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ ਇਸ ਐਕਟ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਸਹਿ-ਦੋਸ਼ੀ, ਉਕਸਾਉਣ ਵਾਲੇ ਜਾਂ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ਕਰਤਾ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ:

ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਸਹਿ-ਦੋਸ਼ੀ, ਉਕਸਾਉਣ ਵਾਲੇ ਜਾਂ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ਕਰਤਾ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਉਸੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

(2) ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਵੀ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਇਹ ਦੱਸਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਇਹ ਸਮਝਾਏਗਾ ਕਿ ਉਹ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਦੇਣ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇ ਉਹ ਅਜਿਹਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ
ਉਸ ਦੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਸਬੂਤ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਬੂਲਨਾਮੇ ਨੂੰ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਰਿਕਾਰਡ ਨਹੀਂ ਕਰਨਗੇ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ।
ਇਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਵੈ-ਇੱਛਾ ਨਾਲ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਸਰਸਰੀ ਨਜ਼ਰ ਮਾਰਨ ਨਾਲ ਵੀ ਪਤਾ ਚੱਲੇਗਾ ਕਿ ਧਾਰਾ 67 ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਕੋਈ ਸਮਾਨਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।
ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ.ਐਸ. ਐਕਟ ਅਤੇ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ। ਦਰਅਸਲ, ਕਸਟਮਜ਼ ਐਕਟ, 1962 ਦੀ ਧਾਰਾ 108 ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਬਿਆਨ ਸਬੂਤ ਹਨ,
ਧਾਰਾ 67 ਦੇ ਉਲਟ ਜੋ ਸਿਰਫ ਇਕ ਧਾਰਾ ਹੈ ਜੋ ਧਾਰਾ 42 ਦੇ ਤਹਿਤ ਨੋਟੀਫਾਈ ਕੀਤੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਉਸ ਜਾਂਚ ਵਿਚ ਜਾਣਕਾਰੀ ਇਕੱਤਰ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ "ਜਾਂਚ" ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

[ਆਰ. ਐਫ. ਨਰੀਮਨ, ਜੇ.]

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਪੋਟਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 32 ਅਤੇ ਟਾਡਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 15 ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 25 ਦਾ ਅਪਵਾਦ ਹੈ
ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ.ਐਸ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਐਕਟਾਂ ਵਿੱਚ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਧਾਰਾ 32 ਅਤੇ ਧਾਰਾ 15 ਦੇ ਤਹਿਤ ਗੈਰ-ਅੜਿੱਕੇ ਵਾਲੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਐਕਟਾਂ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਰਾਹ ਦੇਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਉਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ
ਪੋਟਾ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਤਹਿਤ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਸਾਹਮਣੇ ਦਿੱਤੇ ਬਿਆਨ

ਅਤੇ ਟਾਡਾ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ "ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ" ਬਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ - ਦੇਖੋ
ਧਾਰਾ 32 (1), ਪੋਟਾ, ਅਤੇ ਧਾਰਾ 15 (1), ਟਾਡਾ। ਇਹ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਬਿਆਨਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਮੁੱਲ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਧਾਰਾ 53ਏ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਾ 53 ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਬਿਆਨ ਸਿਰਫ ਹੋਣਗੇ
ਉਪਰੋਕਤ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਸੱਚਾਈ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ "ਢੁਕਵਾਂ" ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਧਾਰਾ 53 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਬਿਆਨ, ਭਾਵੇਂ ਧਾਰਾ 53 ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ "ਢੁਕਵੇਂ" ਹੋਣ, ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ, ਕਿਸੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਦਾ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ।

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜਦੋਂ ਟਾਡਾ ਡੀ ਅਤੇ ਪੋਟਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ
ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਈ ਸੁਰੱਖਿਆ ਉਪਾਵਾਂ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜੋ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ
ਇਨ੍ਹਾਂ ਭਾਗਾਂ ਵਿੱਚ ਹੀ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਟਾਡਾ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਵਾਧੂ ਸੁਰੱਖਿਆ/ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ
ਇੱਕ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂਚ ਦੇ ਦੌਰਾਨ "ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਕਾਰ ਦਾ ਦਾਗ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਅਤੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੇ ਦੇ ਨਾਲ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦਾ ਹੈ
ਸੁਹਜਾਤਮਕ ਸਿਧਾਂਤ ਅਤੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਨਿਰਪੱਖਤਾ":

“263… (1) ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਉਸੇ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸੁਤੰਤਰ ਵਾਤਾਵਰਣ ਵਿੱਚ ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਦੱਸਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ;

ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸ ਕੋਲੋਂ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ
ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 15 (1) ਨੂੰ ਚੀਫ ਮੈਟਰੋਪੋਲੀਟਨ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਜਾਂ ਚੀਫ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਨਿਯਮ 15 (5) ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਦੇ ਨਾਲ ਭੇਜਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਲਿਖਿਆ ਜਾਂ ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।
ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਵਾਜਬ ਦੇਰੀ ਦੇ ਮਕੈਨੀਕਲ ਡਿਵਾਈਸ;

ਚੀਫ ਮੈਟਰੋਪੋਲੀਟਨ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਜਾਂ ਚੀਫ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬਿਆਨ, ਜੇ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਦਸਤਖਤ ਲੈਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਤਸ਼ੱਦਦ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ

ਡਾਕਟਰੀ ਜਾਂਚ ਲਈ ਇੱਕ ਮੈਡੀਕਲ ਅਫਸਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜੋ ਕਿ ਸਹਾਇਕ ਸਿਵਲ ਸਰਜਨ ਨਾਲੋਂ ਹੇਠਲੇ ਰੈਂਕ ਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ;

ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤਾ, 1973 ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਮੈਟਰੋਪੋਲੀਟਨ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਸਹਾਇਕ ਪੁਲਿਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਰੈਂਕ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਕੋਈ ਵੀ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨਹੀਂ
ਡਿਪਟੀ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਆਫ ਪੁਲਿਸ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਰੈਂਕ ਦੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ 1987 ਦੇ ਇਸ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਇਸ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਸਖ਼ਤ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਧ ਜਦੋਂ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਰੋਕੂ ਐਕਟ, 1988 ਦੇ ਤਹਿਤ
ਧਾਰਾ 17 ਅਤੇ ਧਾਰਾ 13 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਨੈਤਿਕ ਤਸਕਰੀ ਰੋਕਥਾਮ ਐਕਟ, 1956, ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰੈਂਕ ਦੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਐਕਟਾਂ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ।

ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜੇ ਨਿਆਂਇਕ ਹਿਰਾਸਤ ਤੋਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ,
ਉਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਹਲਫਨਾਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਨਾ ਸਿਰਫ ਅਜਿਹੀ ਹਿਰਾਸਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਦੱਸਿਆ ਜਾਵੇ, ਬਲਕਿ ਪੁਲਿਸ ਹਿਰਾਸਤ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ, ਜੇ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, ਦਾ ਕਾਰਨ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਜਾਵੇ;

ਜੇ ਵਿਅਕਤੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਲਈ ਲਿਜਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਕਾਨੂੰਨੀ ਚੇਤਾਵਨੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ 'ਤੇ ਕਿ ਉਹ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਦੇਣ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ
ਕਿ ਜੇ ਉਹ ਅਜਿਹਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਕਤ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਚੁੱਪ ਰਹਿਣ ਦੇ ਉਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਆਦਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ
ਖੁਲਾਸੇ ਦਾ ਬਿਆਨ ਦੇਣ ਲਈ ਕੋਈ ਮਜਬੂਰੀ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਉਸਦਾ ਅਧਿਕਾਰ;

ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ
ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਐਕਟ ਅਤੇ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਉਚਿਤ ਸੋਧਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰੋ।

ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਪੋਟਾ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਰਾਜ (ਐਨਸੀਟੀ ਦਿੱਲੀ) ਬਨਾਮ ਨਵਜੋਤ ਸੰਧੂ (2005) 11 ਐਸਸੀਸੀ 600 ਵਿੱਚ ਕਬੂਲਨਾਮੇ ਦਰਜ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਤਮਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਬਾਰੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਹੈ:

"ਪੋਟਾ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਤਮਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਕਬੂਲਨਾਮੇ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ

156. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ, ਪੋਟਾ ਨੇ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਡੀ.ਕੇ.ਬਾਸੂ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਸਖਤ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਅਤੇ ਤਰਕਸ਼ੀਲਤਾ ਦਾ ਤੱਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ
ਧਾਰਾ 21 ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਫਲਸਫੇ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪੋਟਾ

[ਆਰ. ਐਫ. ਨਰੀਮਨ, ਜੇ.]

ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ[ਸੋਧੋ] ਇਹ ਸਲਾਮੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਉਪਾਅ
ਪੋਟਾ ਦੀ ਧਾਰਾ ੩੨ ਅਤੇ ੫੨ ਵਿੱਚ ਏ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਪੋਟਾ ਦੀ ਧਾਰਾ ੩੨ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਤਰਸਯੋ ਇਹ ਹਨ:

ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦੇਵੇਗਾ ਕਿ ਉਹ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਦੇਣ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇ ਉਹ ਅਜਿਹਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।
ਉਹ [ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਰਾਹੀਂ]।

ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਧਮਕੀ ਜਾਂ ਲਾਲਚ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਮਾਹੌਲ ਵਿੱਚ ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਹ ਉਸੇ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵਿਅਕਤੀ ਇਸ ਨੂੰ ਕਰਦਾ ਹੈ (ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਰਾਹੀਂ)।

ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸ ਕੋਲੋਂ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ

ਉਪ-ਧਾਰਾ (1)
ਨੂੰ 48 ਘੰਟਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ (ਉਪ-ਧਾਰਾ (4) ਰਾਹੀਂ) ਕਬੂਲਨਾਮੇ ਦੇ ਅਸਲ ਬਿਆਨ ਦੇ ਨਾਲ ਚੀਫ ਮੈਟਰੋਪੋਲੀਟਨ ਸੀ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਜਾਂ ਚੀਫ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

/ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਬਿਆਨ, ਜੇ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰੇਗਾ
ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਦਸਤਖਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਜੇ
ਤਸ਼ੱਦਦ ਦੀ ਕੋਈ ਡੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ
ਡਾਕਟਰੀ ਜਾਂਚ ਲਈ। ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ ਡਾਕਟਰੀ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਜੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਨਿਆਂਇਕ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ [ਉਪ-ਧਾਰਾ (5) ਰਾਹੀਂ)।

ਉਪ-ਧਾਰਾਵਾਂ (2) ਅਤੇ (3) ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਕੋਈ ਨਵੀਂ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਈ ਟਾਡਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਵੀ ਲਗਭਗ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨੁਸਖੇ ਸਨ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ
ਅਜਿਹੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਅੰਦਰੂਨੀ ਹੈ। ਜੋ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਹੈ, ਸ਼ਾਇਦ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ. ਪਰ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਸੁਰੱਖਿਆ ਉਪਾਅ ਜੋ
ਟਾਡਾ ਵਿੱਚ ਕਮੀ ਉਪ-ਧਾਰਾਵਾਂ (4) ਅਤੇ ਐਫ (5) ਵਿੱਚ ਪਾਈ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ।

157. ਕਬੂਲਨਾਮੇ ਦੇ ਨਿਰਮਾਤਾ ਨੂੰ ਸੀਜੇਐਮ ਦੁਆਰਾ ਨਿਆਂਇਕ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਭੇਜਣ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਦਾ ਉੱਚਾ ਉਦੇਸ਼
ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਮਾਹੌਲ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ
ਜੇ ਉਹ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਪੁਲਿਸ ਵਿਰੁੱਧ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸੁਤੰਤਰ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰੇਗਾ । ਇਹ ਭਾਵਨਾ ਕਿ ਉਹ ਪੁਲਿਸ ਦੀਆਂ ਬੇੜੀਆਂ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ
ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ, ਜੇ ਉਸ ਨੂੰ ਦੂਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਤਾਂ ਡਰ ਦੇ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨ ਨੂੰ ਘੱਟ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਉਸਨੂੰ ਜਕੜਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ ੩੨ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸੁਰੱਖਿਆ ਉਪਾਵਾਂ ਦਾ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਪਾਲਣ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਨਿੱਜੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਸੀਂ
ਇੱਥੇ ਇੱਕ ਚੇਤਾਵਨੀ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰੋ.

ਨਿਆਂਇਕ ਰਿਮਾਂਡ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਇਸ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਕਈ ਵਾਰ ਕੁਝ ਵਿਹਾਰਕ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਪੈਦਾ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ, ਅਗਲੇਰੀ ਜਾਂਚ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਪੁਲਿਸ ਹਿਰਾਸਤ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਭੇਜਣਾ ਉਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਨਿਆਂਇਕ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟ ਪਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕਈ ਵਾਰ, ਜਾਂਚਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਚੁੱਕੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਅਗਲੇ ਕਦਮ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਕੋਈ ਦੇਰੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਇੱਕ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਹਾਲਾਂਕਿ, ਧਾਰਾ 32 (5) ਵਿੱਚ ਇਸ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਕੋਲ ਉਪਲਬਧ ਜਾਂਚ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨਾਲ ਤਾਲਮੇਲ ਬਣਾਉਣ ਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਸੇ ਸਮੇਂ, ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ ਕਿ ਭੇਜਣ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਿਆਂਇਕ ਹਿਰਾਸਤ ਲਈ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਹਲਕੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਪੁਲਿਸ ਵੱਲੋਂ ਸਿਰਫ ਪੁੱਛਣ 'ਤੇ ਪੁਲਿਸ ਹਿਰਾਸਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਇਹ ਯਾਦ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸ ਨੇ ਕਬੂਲਨਾਮੇ ਨੂੰ ਸੀਜੇਐਮ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਿਆਂਇਕ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਭੇਜਣਾ ਆਮ ਨਿਯਮ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਤਮਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਹੈ ਇਸ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਪ੍ਰਮੁੱਖਤਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਸੀਜੇਐਮ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਡੀ ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਕਬੂਲਨਾਮਾ ਕਰਨੇ ਵਾਲਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਪੁਲਿਸ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਬਹਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਉਸ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਪੁਲਿਸ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਭੇਜਣ ਦਾ ਅਜਿਹਾ ਕੋਰਸ ਸਿਰਫ ਅਸਾਧਾਰਣ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਸੋਚ-ਸਮਝ ਕੇ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਅਕਸਰ, ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 32 (5) ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਿਆਂ ਨਿਆਂਇਕ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਭੇਜਣਾ ਕੁਝ ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ ਪੁਲਿਸ ਦੁਆਰਾ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸੀਜੇਐਮ ਦੁਆਰਾ ਕਾਰਵਾਈ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ ਈ ਅੱਗੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਪਾ ਸਕਦਾ। ਸੀਜੇਐਮ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰੇ ਕਿ ਕੀ ਅਰਜ਼ੀ ਸਿਰਫ ਸਬੰਧਤ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਵਾਪਸ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਉਪਾਅ ਹੈ ਉਹ ਕਬੂਲਨਾਮੇ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਇਹ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਲੋੜ ਅਤੇ ਤੁਰੰਤਤਾ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਅਸੀਂ ਇਸ ਦੇ ਹਾਂ ਇਹ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਕਿ ਨਿਆਂਇਕ ਹਿਰਾਸਤ ਦੀ ਲੋੜ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕਰਨਾ ਕਬੂਲਨਾਮੇ ਨੂੰ ਖਰਾਬ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਸ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕਰਨਾ ਇਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਕਾਰਕ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ.

158. ਧਾਰਾ 32 ਦੀਆਂ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ, ਜੋ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨਾਂ ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਲਈ ਲੰਮਾ ਰਸਤਾ ਤੈਅ ਕਰਨਗੀਆਂ, ਜੋ ਗੈਰ-ਇੱਛੁਕ ਜਾਪਦੇ ਹਨ। ਉਪ-ਧਾਰਾਵਾਂ (2) ਤੋਂ (5) ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਲੋੜਾਂ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਉਪਾਅ ਯੋਜਨਾ ਦਾ ਇੱਕ ਅਨਿੱਖੜਵਾਂ ਅੰਗ ਹਨ ਜੋ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਬੂਲਨਾਮੇ ਦੀ ਸਵੀਕਾਰਤਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ। ਇਹਨਾਂ ਲੋੜਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ

ਧਾਰਾ 32 (1) ਤਹਿਤ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਦੀ ਸਵੀਕਾਰਤਾ ਅਤੇ ਸਬੂਤ ਮੁੱਲ 'ਤੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ 'ਤੇ ਘਾਤਕ ਝਟਕਾ ਵੀ ਲੱਗ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਇੱਕ ਹੋਰ ਸੈੱਟ ਹੈ
ਪੋਟਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 52 ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਤਮਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਉਪਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਜੋ ਡੀ.ਕੇ. ਬਾਸੂ [(1997) ਦੁਆਰਾ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੇ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹਨ
416]। ਧਾਰਾ 52 ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:
"52। (1) ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਕਸਟਡੀ ਬੀ
ਮੈਮੋ ਤਿਆਰ ਕਰੇਗਾ।

ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਕੋਲ ਲਿਆਂਦੇ ਜਾਂਦੇ ਹੀ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰੈਕਟੀਸ਼ਨਰ ਨਾਲ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰਾ ਕਰਨ ਦੇ ਉਸਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਬਾਰੇ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ
ਸਟੇਸ਼ਨ।

ਜਦੋਂ ਵੀ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਤੁਰੰਤ ਕਿਸੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਜਾਂ ਉਸ ਦੀ ਗੈਰ-ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਕਿਸੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਨੂੰ ਟੈਲੀਗ੍ਰਾਮ, ਟੈਲੀਫੋਨ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਇਹ ਤੱਥ
ਦੇ ਦਸਤਖਤ ਹੇਠ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ
ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀ।

ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਦੌਰਾਨ ਉਸ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰੈਕਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ:

ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਇਸ ਉਪ-ਧਾਰਾ ਦੀ ਕੋਈ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਕਾਨੂੰਨੀ

ਈ ਪ੍ਰੈਕਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੌਰਾਨ ਮੌਜੂਦ ਰਹਿਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਬਣਾਵੇਗੀ।

ਉਪ-ਧਾਰਾਵਾਂ (2) ਅਤੇ (4) ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 21 ਅਤੇ 22 (1) ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਗਰੰਟੀਆਂ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਆਰਟੀਕਲ 22 (1) ਆਦੇਸ਼ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ

ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਬਿਨਾਂ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤੇ ਜਿੰਨੀ ਜਲਦੀ ਹੋ ਸਕੇ।
ਅਜਿਹੀ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਪਸੰਦ ਦੇ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰੈਕਟੀਸ਼ਨਰ ਨਾਲ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਬਚਾਅ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਹ ਆਰਟੀਕਲ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਵੀ ਹਨ
20 (3) ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ
ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵਿਰੁੱਧ ਗਵਾਹ ਬਣਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਨੂੰ

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣਾ ਕਿ ਧਾਰਾ 42 ਜਾਂ ਧਾਰਾ 53 ਅਧੀਨ ਨਾਮਜ਼ਦ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਦਾ ਆਧਾਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਗੈਰ-ਅੜਿੱਕੇ ਵਾਲੀ ਧਾਰਾ ਦੇ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 25 ਨੂੰ ਖਤਮ ਕੀਤੇ, ਅਤੇ

ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਉਪਾਵਾਂ ਦੇ, ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 14, 20 (3) ਅਤੇ 21 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਗਰੰਟੀਆਂ ਦੀ ਸਿੱਧੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੋਵੇਗੀ।

ਫਿਰ ਕਨ੍ਹੱਈਆ ਲਾਲ (ਸੁਪਰਾ) ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਅੱਗੇ ਵਧਦਾ ਹੈ
ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਕਰਵਾਲ (ਸੁਪਰਾ) ਪੈਰਾ 44 ਅਤੇ 45 ਵਿੱਚ। ਉੱਪਰ ਸਾਡੇ ਦੁਆਰਾ ਦੱਸੇ ਗਏ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਫੈਸਲੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਦੱਸਦੇ, ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਾਡੇ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ. ਹੋਰ ਫੈਸਲੇ ਜੋ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਫੈਸਲਿਆਂ, ਜਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦੇ ਹਨ
ਇਨ੍ਹਾਂ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੁਆਰਾ, ਸਾਡੇ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਵੀ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ.

ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਸਾਡੇ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਸ਼ੀਹੁਰ ਆਗਾ (ਸੁਪਰਾ) ਅਤੇ ਨਿਰਮਲ ਸਿੰਘ ਪਹਿਲਵਾਨ ਬਨਾਮ ਨਿਰਮਲ ਸਿੰਘ ਪਹਿਲਵਾਨ ਦੇ ਫ਼ੈਸਲੇ.
ਇੰਸਪੈਕਟਰ, ਕਸਟਮਜ਼ (2011) 12 ਐਸਸੀਸੀ 298 ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਹਨ.

ਅਸੀਂ ਹਵਾਲੇ ਦਾ ਜਵਾਬ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ:

ਇਹ ਕਿ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 53 ਤਹਿਤ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਉਹ ਅਰਥ ਦੇ ਅੰਦਰ "ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ" ਹਨ
ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 25, ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਕੋਈ ਵੀ
ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 25 ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਤਹਿਤ ਰੋਕਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ।

() ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 67 ਅਧੀਨ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਵਿੱਚ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ।

ਦਖਲ ਅੰਦਾਜ਼ੀ ਲਈ 2020 ਦੇ ਆਈਏ ਨੰਬਰ 87826 ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। 2014 ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 433 ਵਿੱਚ 2020 ਦੇ ਆਈਏ ਨੰਬਰ 81061 ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ
ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਿਆ ਗਿਆ, ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਉਪਲਬਧ ਅਜਿਹੇ ਉਪਾਵਾਂ ਦਾ ਲਾਭ ਲੈਣ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਨਾਲ।

ਇਹ ਅਪੀਲਾਂ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਛੁੱਟੀ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਹੁਣ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚਾਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਭੇਜੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਜੋ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਮੈਰਿਟ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ।
ਇੰਦਰਾ ਬੈਨਰਜੀ, ਜੇ.

ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਭਰਾ, ਰੋਹਿਨਟਨ ਐਫ ਨਰੀਮਨ, ਜੇ. ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਖਰੜੇ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਪਰ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਿਆ ਕਿ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਨਾਰਕੋਟਿਕ ਡਰੱਗਜ਼ ਐਂਡ ਸਾਈਕੋਟ੍ਰੋਪਿਕ ਸਬਸਟੈਂਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 53 ਤਹਿਤ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦਾ ਨਿਵੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਸੀ

[ਇੰਦਰਾ ਬੈਨਰਜੀ, ਜੇ.]

(ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ) ਭਾਰਤੀ ਸਬੂਤ ਐਕਟ, 1872 ਦੀ ਧਾਰਾ 25 ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹਨ

ਜਾਂ ਇਹ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 25 ਜਾਂ 26 ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਤਹਿਤ ਰੋਕਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਦੀ ਧਾਰਾ 42 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕੋਈ ਬਿਆਨ ਜਾਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਜਾਂ ਹੋਰ ਚੀਜ਼
ਐਕਟ ਜਾਂ ਧਾਰਾ 53 ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨਾਲ ਨਿਵੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਧਿਕਾਰੀ

ਉਕਤ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇੰਚਾਰਜ
ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਾਂਚ, ਜਾਂਚ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਾਰਵਾਈ ਦੌਰਾਨ, ਉਕਤ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਵਿੱਚ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਇਸ ਗੱਲ ਨਾਲ ਵੀ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਹਾਂ ਕਿ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 67 ਤਹਿਤ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬਿਆਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਿਸੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਅਪਰਾਧੀ।

ਨਸ਼ਿਆਂ ਅਤੇ ਸਾਈਕੋਟ੍ਰੋਪਿਕ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦਾ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਉਤਪਾਦਨ, ਵੰਡ, ਵਿਕਰੀ ਅਤੇ ਖਪਤ, ਬਹੁ-ਆਯਾਮੀ ਪੱਧਰ ਦਾ ਅਪਰਾਧ ਹੈ, ਜੋ ਸਮਾਜ 'ਤੇ ਭਾਰੀ ਬੋਝ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਮੁੱਖ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਇੱਕ ਲੇਖ "ਨਾਰਕੋਟਿਕ ਹਮਲਾਵਰਤਾ ਅਤੇ ਆਪਰੇਸ਼ਨ ਕਾਊਂਟਰ ਅਟੈਕ" ਵਿੱਚ
ਮਿਤੀ 7 ਮਾਰਚ, 1992 ਨੂੰ ਵੀ.ਆਰ. ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਅਈਅਰ, ਜੇ.

"ਧਰਮ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਅਫੀਮ ਹੈ, ਪਰ ਅੱਜ ਅਫੀਮ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਧਰਮ ਹੈ, ਅਤੇ ਰੱਬ ਵਾਂਗ, ਸਰਬਵਿਆਪਕ, ਸਰਬ ਸ਼ਕਤੀਮਾਨ ਅਤੇ ਸਰਬ-ਗਿਆਨੀ ਹੈ। ਅਫ਼ਸੋਸ! ਅਫੀਮ ਤੁਹਾਨੂੰ ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਬਿਮਾਰ ਕਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਆਖਰਕਾਰ ਮਾਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਤੁਹਾਨੂੰ ਲੁੱਟਣ ਲਈ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਅਪਰਾਧੀ ਬਣਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ
ਸਮਾਨ ਖਰੀਦੋ, ਤੁਹਾਨੂੰ ਅਮੀਰ ਬਣਨ ਲਈ ਜੋਖਮ ਵਿੱਚ ਤਸਕਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ
ਜਲਦੀ, ਤੁਹਾਨੂੰ ਸਾਈਕੋਟ੍ਰੋਪਿਕ ਦਾ ਅਦਿੱਖ ਤਸਕਰ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ
ਸਮਾਨਾਂਤਰ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਮੁਦਰਾ ਅਤੇ ਉਪ-ਰੋਜ਼ਾ ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਮਾਫੀਆ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦੇ ਪਦਾਰਥ ਅਤੇ ਸੰਚਾਲਕ. ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਅਨੰਦ, ਸ਼ਕਤੀ ਅਤੇ ਸਾਮਰਾਜ ਦਾ ਮਾਲਕ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਖਤਰਨਾਕ ਖਤਰਾ ਕੀ ਹੈ
ਅਟੱਲ ਬੁਰਾਈ ਜੋ ਵਿਦਿਆਰਥੀ, ਅਧਿਆਪਕ, ਦੀ ਆਤਮਾ ਨੂੰ ਸੁੰਨ ਕਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ
ਡਾਕਟਰ, ਸਿਆਸਤਦਾਨ, ਕਲਾਕਾਰ ਅਤੇ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਅਤੇ ਹਰ ਜਗ੍ਹਾ ਲੱਖਾਂ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਅਤੇ ਹੋਣਹਾਰ ਬੁੱਧੀਜੀਵੀਆਂ ਨੂੰ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਅਈਅਰ, ਜੇ. ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, "ਵਿਸ਼ਵ ਵਿਆਪੀ ਦ੍ਰਿਸ਼, ਜੋ ਕਿ ਅਪਰਾਧ ਾਂ ਨੂੰ ਖਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਜੀ ਅਤੇ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੇ ਵਪਾਰ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਹੈ. ਨਸ਼ਿਆਂ ਅਤੇ ਸਾਈਕੋਟ੍ਰੋਪਿਕ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਤਸਕਰੀ
ਕੋਈ ਵੀ ਸਥਾਨਕ ਜਾਂ ਖੇਤਰੀ ਅਪਰਾਧ ਸਿਰਫ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਤੀਜੀ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਵਵਿਆਪੀ ਵਰਤਾਰਾ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਸਮੇਤ ਸਾਰੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੇ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜੋ ਮਨੁੱਖਾਂ ਦੀ ਹੋਂਦ ਲਈ ਖਤਰਾ ਹੈ।

4. ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤਸਕਰੀ ਇੱਕ ਸੰਗਠਿਤ ਅਪਰਾਧ ਹੈ, ਜੋ ਬਹੁਤ ਹੀ ਅਤਿ ਆਧੁਨਿਕ ਅਤੇ ਗੁੰਝਲਦਾਰ ਹੈ। ਇਹ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਤਸਕਰੀ, ਜੋ ਕਿ ਸਖਤ ਅਪਰਾਧੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਪੁੰਨਤਾ ਅਤੇ ਹੁਨਰ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਨਾ ਸਿਰਫ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਡਰੱਗ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਅਤੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਰੈਕੇਟਿੰਗ, ਸਾਜ਼ਿਸ਼, ਰਿਸ਼ਵਤਖੋਰੀ ਅਤੇ ਜਨਤਾ ਦੇ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਸਮੇਤ ਕਈ ਹੋਰ ਅਪਰਾਧਿਕ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਟੈਕਸ ਚੋਰੀ, ਬੈਂਕਿੰਗ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ, ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਧਨ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ, ਬੀ ਆਯਾਤ / ਨਿਰਯਾਤ ਉਲੰਘਣਾ, ਹਿੰਸਾ ਅਤੇ ਅੱਤਵਾਦ ਦੇ ਅਪਰਾਧ।

ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥ ਅਕਸਰ ਪੈਸੇ ਲਈ ਅਤੇ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੇ ਬਦਲੇ ਵੀ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਭਾਰਤ ਸਮੇਤ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਤਸਕਰੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਮਾਫੀਆ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੈ। ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਪਾਰ ਦੇ ਦੂਰ-ਦੁਰਾਡੇ ਨਤੀਜੇ, ਅਖੰਡਤਾ ਨੂੰ ਵੀ ਖਤਰੇ ਵਿੱਚ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੀ ਸਥਿਰਤਾ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਮਜ਼ੋਰ।

ਅਫੀਮ ਅਤੇ ਹੋਰ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਖਪਤ ਤੋਂ ਨਸ਼ਾ ਕਾਰੋਬਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਭਾਰੀ ਮੁਨਾਫੇ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਡਰੱਗ ਕਾਰਟੇਲ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸਬੰਧ ਹਨ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।
ਗੈਰ-ਸਿਹਤਮੰਦ ਆਰਥਿਕ ਸਥਿਤੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਵਿੱਚ ਹੇਰਾਫੇਰੀ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੀਆਂ ਕਮਜ਼ੋਰੀਆਂ, ਨਸ਼ਿਆਂ ਨੂੰ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਧੱਕਣਾ, ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸਿਹਤ, ਨੈਤਿਕਤਾ ਅਤੇ ਤੰਦਰੁਸਤੀ ਦੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਣਦੇਖੀ ਕਰਨਾ।

ਭਾਰਤ ਆਪਣੀ ਭੂਗੋਲਿਕ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਤਸਕਰੀ ਵਿੱਚ ਘਿਰਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਤਿੰਨ ਪਾਸੇ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥ ਹਨ ਉਤਪਾਦਨ ਖੇਤਰ[ਸੋਧੋ] ਪੱਛਮ ਵੱਲ ਗੋਲਡਨ ਕ੍ਰੈਸੈਂਟ ਸਥਿਤ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਈਰਾਨ, ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ, ਜੋ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੱਡੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਅਫੀਮ ਪੈਦਾ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਨੂੰ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਫੈਕਟਰੀਆਂ ਵਿੱਚ ਹੈਰੋਇਨ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਪੂਰਬ ਵਿੱਚ, ਗੋਲਡਨ ਟ੍ਰਾਇੰਗਲ ਬਰਮਾ, ਥਾਈਲੈਂਡ ਅਤੇ ਲਾਓਸ ਤੋਂ ਬਣਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਟਨ ਅਫੀਮ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੀ ਕਾਸ਼ਤ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਹੈਕਟੇਅਰ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜ਼ਮੀਨ। ਤੀਜਾ ਪੱਖ ਉੱਤਰ ਵਿੱਚ ਨੇਪਾਲ ਨਾਲ ਲੱਗਦੀ 1,568 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੀ ਸਰਹੱਦ ਨਾਲ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। ਹਿਮਾਲਿਆ ਦੀਆਂ ਪਹਾੜੀਆਂ ਅਤੇ ਨੇਪਾਲ ਦੇ ਤਰਾਈ ਖੇਤਰ ਉਤਪਾਦਨ ਕਰਦੇ ਹਨ ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ 'ਕੈਨਾਬਿਸ ਰੈਸਟਿਨ'। ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨਾਲ ਲੰਬੀ ਜ਼ਮੀਨੀ ਸਰਹੱਦ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਦੂਜੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਜੋੜਨ ਵਾਲੇ ਹਵਾਈ ਅੱਡਿਆਂ ਅਤੇ ਬੰਦਰਗਾਹਾਂ ਦੇ ਨੈੱਟਵਰਕ ਨੇ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤਸਕਰੀ ਨੂੰ ਸੁਵਿਧਾਜਨਕ ਬਣਾਇਆ ਹੈ।

8. ਭਾਰਤ ਨਾ ਸਿਰਫ ਆਪਣੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਦੇ ਖੇਤਰਾਂ ਤੋਂ, ਪੱਛਮੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੇ ਨਿਰਯਾਤ ਲਈ ਇੱਕ ਟ੍ਰਾਂਜ਼ਿਟ ਪੁਆਇੰਟ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਅਤੇ ਸਾਈਕੋਟ੍ਰੋਪਿਕ ਪਦਾਰਥਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਲਾਭਕਾਰੀ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਅਫੀਮ ਅਤੇ ਗਾਂਜੇ ਵਰਗੇ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪੌਦਿਆਂ ਦੀ ਵਿਆਪਕ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਸ਼ਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

H

[ਇੰਦਰਾ ਬੈਨਰਜੀ, ਜੇ.]

ਗੋਲਡਨ ਕ੍ਰੈਸੈਂਟ, ਗੋਲਡਨ ਟ੍ਰਾਇੰਗਲ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਨੇਪਾਲ ਅਤੇ ਚੀਨ ਤੋਂ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਤਸਕਰੀ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਖਪਤ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ
ਅਤੇ ਵਿਕਰੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਅੱਗੇ ਸੰਚਾਰ. ਨਾਜਾਇਜ਼ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥ ਭਾਰਤ ਦੇ ਮਹਾਨਗਰਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦਿੱਲੀ, ਮੁੰਬਈ, ਬੰਗਲੁਰੂ ਆਦਿ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਰਸਤਾ ਲੱਭ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਸ਼ੀਲੀਆਂ ਦਵਾਈਆਂ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਜੋ ਹਨ
ਕਾਨੂੰਨ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਸਿਰਫ ਇਸ ਦਾ ਸਿੱਕਾ ਬਣਦਾ ਹੈ
ਆਈਸਬਰਗ।

ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਅਤੇ ਸਾਈਕੋਟ੍ਰੋਪਿਕ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ, ਨਿਰਮਾਣ ਅਤੇ ਵਿਕਰੀ ਦਾ ਖਤਰਾ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਚਿੰਤਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜੁਲਾਈ 1906 ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ, ਰੇਵਰੇਂਡ ਬ੍ਰੈਂਟ ਨੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਰੂਜ਼ਵੈਲਟ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪੱਤਰ ਲਿਖਿਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਫੀਮ ਅਤੇ ਅਫੀਮ ਦੀ ਵੱਧ ਰਹੀ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤਸਕਰੀ ਬਾਰੇ ਆਪਣੀ ਚਿੰਤਾ ਜ਼ਾਹਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।
ਇਸ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਲੜੀ ਸੀ
ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ, ਨਿਯਮਤ ਅੰਤਰਾਲਾਂ 'ਤੇ, ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਕਈ ਡਰੱਗ ਕਾਨੂੰਨ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਗਏ।

1912 ਵਿੱਚ ਹੇਗ ਵਿਖੇ ਇੱਕ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੰਮੇਲਨ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।
ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਕੱਚੀ ਅਤੇ ਤਿਆਰ ਅਫੀਮ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਅਤੇ ਵਿਕਰੀ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਕਰਨਾ
ਅਤੇ ਹੋਰ ਡੈਰੀਵੇਟਿਵਜ਼ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੋਰਫਿਨ ਅਤੇ ਕੋਕੀਨ ਆਦਿ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਡੀ
ਉਪਰੋਕਤ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਲਗਭਗ ਛੇ ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਮੁਲਤਵੀ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਸ਼ਾਇਦ ਪਹਿਲੇ ਵਿਸ਼ਵ ਯੁੱਧ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਅਤੇ 1919 ਦੇ ਮੱਧ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੋਇਆ ਸੀ.

1920-1923 ਵਿੱਚ, ਲੀਗ ਆਫ ਨੇਸ਼ਨਜ਼ ਦੀ ਕੌਂਸਲ ਨੂੰ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ
ਨਸ਼ਿਆਂ 'ਤੇ ਨਿਯੰਤਰਣ, ਨਿਰਮਾਣ, ਵਪਾਰ ਅਤੇ ਟ੍ਰੈਫਿਕ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ

ਈ ਅਸੈਂਬਲੀ ਅਤੇ ਲੀਗ ਆਫ ਨੇਸ਼ਨਜ਼ ਦੀ ਕੌਂਸਲ, ਸਲਾਹਕਾਰ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ
ਅਫੀਮ ਅਤੇ ਹੋਰ ਖਤਰਨਾਕ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਆਵਾਜਾਈ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ, ਲੀਗ ਆਫ ਨੇਸ਼ਨਜ਼ ਦੀ ਸਿਹਤ ਕਮੇਟੀ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਸੰਸਥਾ.

ਦੂਜਾ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਅਫੀਮ ਸੰਮੇਲਨ, ਯੂਨਾਨ ਵਿੱਚ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ
1925 ਵਿੱਚ ਜਿਨੇਵਾ ਅਫੀਮ ਸਮਝੌਤਾ, 1925 ਹੋਇਆ ਜੋ
1926 ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੋਇਆ। ਜਿਨੇਵਾ ਅਫੀਮ ਸਮਝੌਤੇ ਨੇ ਅਫੀਮ ਦੀ ਖਪਤ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤਸਕਰੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਿਸਥਾਰ ਪੂਰਵਕ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਕੀਤੀਆਂ। ਅਗਲੀ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ 1931 ਵਿੱਚ ਜਿਨੇਵਾ ਵਿਖੇ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਨਿਰਮਾਣ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ
ਨਸ਼ੀਲੀਆਂ ਦਵਾਈਆਂ। 1936 ਵਿਚ, ਜੀ ਖਤਰਨਾਕ ਨਸ਼ਿਆਂ ਵਿਚ ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਟ੍ਰੈਫਿਕ ਨੂੰ ਦਬਾਉਣ ਲਈ ਇਕ ਹੋਰ ਸੰਮੇਲਨ ਜਿਨੇਵਾ ਵਿਚ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ. ਇਸ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਮਤੇ
ਇਹ ਸੰਮੇਲਨ 1939 ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੋਇਆ ਸੀ।

1946 ਵਿੱਚ, ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਨੇ ਆਰਥਿਕ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਪਰਿਸ਼ਦ ਦੇ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵਜੋਂ ਨਾਰਕੋਟਿਕ ਡਰੱਗਜ਼ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ। 1953 ਵਿੱਚ, ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰੋਟੋਕੋਲ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ

ਏ ਅਤੇ ਅਫੀਮ ਦੇ ਪੌਦੇ ਦੀ ਕਾਸ਼ਤ, ਅਫੀਮ ਦੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਥੋਕ ਵਿਕਰੀ ਵਪਾਰ ਅਤੇ ਅਫੀਮ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਕਰਨਾ।

1961 ਵਿੱਚ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੁਆਰਾ ਨਾਰਕੋਟਿਕ ਡਰੱਗਜ਼ ਦੀ ਇੱਕ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ ਨੂੰ ਅਪਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸਨ: -

ਨਸ਼ਿਆਂ ਬਾਰੇ ਮੌਜੂਦਾ ਬਹੁਪੱਖੀ ਸੰਮੇਲਨ ਦਾ ਕੋਡੀਫਿਕੇਸ਼ਨ।

ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਨਿਯੰਤਰਣ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਦਾ ਸਰਲੀਕਰਨ।

ਅਫੀਮ ਅਤੇ ਪੋਸਤ ਦੀ ਪਰਾਲੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਕੁਦਰਤੀ ਉਤਪਾਦਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਭੰਗ, ਰਾਲ ਅਤੇ ਕੋਕਾ ਪੱਤਿਆਂ ਦੀ ਕਾਸ਼ਤ ਲਈ ਕੰਟਰੋਲ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਅਤੇ

4. ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਆਦੀ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਇਲਾਜ ਅਤੇ ਮੁੜ ਵਸੇਬੇ ਲਈ ਉਚਿਤ ਉਪਾਅ ਅਪਣਾਉਣਾ।

ਉਕਤ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ ਦੀ ਸ਼ਡਿਊਲ ਤੋਂ V ਵਿੱਚ ਲਗਭਗ ਸਾਰੇ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਅਤੇ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਤਿਆਰੀਆਂ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ, ਜੋ ਉਸ ਸਮੇਂ ਵਰਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਸਨ। ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ 'ਤੇ ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਨਿਊਯਾਰਕ ਵਿੱਚ ਹਸਤਾਖਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ
31, 1961 ਅਤੇ 13 ਦਸੰਬਰ, 1964 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਹੋਇਆ।

11 ਜਨਵਰੀ, 1971 ਤੋਂ 21 ਫਰਵਰੀ, 1971 ਤੱਕ ਵਿਆਨਾ ਵਿਖੇ ਸਾਈਕੋਟ੍ਰੋਪਿਕ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਅਗਸਤ, 1971 ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਹੋਏ ਸਾਈਕੋਟ੍ਰੋਪਿਕ ਡਰੱਗਜ਼ ਦੀ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਅਪਣਾਏ ਗਏ ਮਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵਰਤੋਂ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਉਣ ਅਤੇ
ਸਾਈਕੋਟ੍ਰੋਪਿਕ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਤਿਆਰੀ। ਇਹ ਵੀ ਸੰਕਲਪ ਲਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਸਾਈਕੋਟ੍ਰੋਪਿਕ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਕੰਟਰੋਲ ਕਰਨ ਲਈ ਸਖਤ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤੇ ਜਾਣ।

1981 ਵਿੱਚ, ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੀ ਜਨਰਲ ਅਸੈਂਬਲੀ ਨੇ ਇੱਕ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਡਰੱਗ ਅਬਿਊਜ਼ ਕੰਟਰੋਲ ਰਣਨੀਤੀ ਅਤੇ 1982-86 ਲਈ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਕਾਰਜ ਯੋਜਨਾ ਅਪਣਾਈ। 1984 ਵਿੱਚ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਜਨਰਲ ਅਸੈਂਬਲੀ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਅਪਣਾਇਆ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਤਸਕਰੀ ਅਤੇ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਦੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਬਾਰੇ ਘੋਸ਼ਣਾ। ਦੁਬਾਰਾ, 17 ਜੂਨ ਤੋਂ 26 ਜੂਨ, 1987 ਤੱਕ ਵਿਆਨਾ ਵਿੱਚ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਅਤੇ ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਤਸਕਰੀ ਬਾਰੇ ਇੱਕ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਾਨਫਰੰਸ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੁਆਰਾ ਕਾਨਫਰੰਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਮੁੱਖ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨਸ਼ਿਆਂ ਨੂੰ ਕੰਟਰੋਲ ਕਰਨ ਲਈ ਭਵਿੱਖ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੀ ਇੱਕ ਵਿਆਪਕ ਬਹੁ-ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਯੋਜਨਾ ਸੀ
ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ।
ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਕਾਨਫਰੰਸ 25 ਤੋਂ ਵਿਆਨਾ ਵਿਖੇ ਆਯੋਜਿਤ
ਨਵੰਬਰ ਤੋਂ 20 ਦਸੰਬਰ, 1988 ਤੱਕ ਵਿਸ਼ਵ ਭਰ ਵਿੱਚ ਨਾਰਕੋਟਿਕ ਡਰੱਗਜ਼ ਅਤੇ ਸਾਈਕੋਟ੍ਰੋਪਿਕ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਉਤਪਾਦਨ, ਮੰਗ ਅਤੇ ਟ੍ਰੈਫਿਕ ਦੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਉਤਪਾਦਨ, ਮੰਗ ਅਤੇ ਟ੍ਰੈਫਿਕ ਦੀ ਵਿਸ਼ਾਲਤਾ ਅਤੇ ਵਧਦੇ ਰੁਝਾਨਾਂ 'ਤੇ ਚਿੰਤਾ ਜ਼ਾਹਰ ਕੀਤੀ ਅਤੇ

[ਇੰਦਰਾ ਬੈਨਰਜੀ, ਜੇ.]

ਇਸ ਲਈ ਨਾਰਕੋਟਿਕ ਡਰੱਗਜ਼ ਏ
ਅਤੇ ਸਾਈਕੋਟ੍ਰੋਪਿਕ ਸਬਸਟੈਂਸ, 1988 ਵਿੱਚ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਟ੍ਰੈਫਿਕ ਵਿਰੁੱਧ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ ਨੂੰ ਅਪਣਾਇਆ। ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ ਦਾ ਮਕਸਦ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸੀ:

"1. ਇਸ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਧਿਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸਹਿਯੋਗ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਤ ਕਰਨਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਵਧੇਰੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸੰਬੋਧਿਤ ਕਰ ਸਕਣ
ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਅਤੇ ਬੀ ਵਿੱਚ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਟ੍ਰੈਫਿਕ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪਹਿਲੂ
ਸਾਈਕੋਟ੍ਰੋਪਿਕ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਆਯਾਮ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਪਣੀਆਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਨਿਭਾਉਣ ਲਈ, ਪਾਰਟੀਆਂ ਲੋੜੀਂਦੇ ਉਪਾਅ ਕਰਨਗੀਆਂ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵਿਧਾਨਕ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਉਪਾਅ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸਬੰਧਤ ਘਰੇਲੂ ਵਿਧਾਨਿਕ ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਪ੍ਰਬੰਧ।

ਪਾਰਟੀਆਂ ਇਸ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਪਣੀਆਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਰਾਜਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਸਮਾਨਤਾ ਅਤੇ ਖੇਤਰੀ ਅਖੰਡਤਾ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਨਿਭਾਉਣਗੀਆਂ।

ਕੋਈ ਪਾਰਟੀ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ
ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਅਤੇ ਕਾਰਜਾਂ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਜੋ ਉਸ ਦੇ ਘਰੇਲੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਦੂਜੀ ਧਿਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਾਖਵੀਆਂ ਹਨ।

ਉਕਤ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਮਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਅਪਰਾਧਾਂ ਅਤੇ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤਸਕਰੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਨ।
ਸਾਈਕੋਟ੍ਰੋਪਿਕ ਪਦਾਰਥ, ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ, ਜ਼ਬਤ, ਹਵਾਲਗੀ, ਆਪਸੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਹਾਇਤਾ, ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦਾ ਤਬਾਦਲਾ, ਸਹਿਯੋਗ ਅਤੇ ਸਿਖਲਾਈ, ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸਹਿਯੋਗ ਅਤੇ ਸਹਾਇਤਾ, ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਡਿਲੀਵਰੀ, ਵਪਾਰ, ਸਮੱਗਰੀ ਅਤੇ ਸਾਜ਼ੋ-ਸਾਮਾਨ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ
ਨਸ਼ੀਲੀਆਂ ਦਵਾਈਆਂ ਅਤੇ ਸਾਈਕੋਟ੍ਰੋਪਿਕ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦਾ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਉਤਪਾਦਨ, ਮਾਪ
ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਸ਼ਤ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਅਤੇ ਸਾਈਕੋਟ੍ਰੋਪਿਕ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਮੰਗ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨਾ।

ਭਾਰਤ ਨੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਾਨਫਰੰਸਾਂ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਸੰਮੇਲਨਾਂ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ। ਭਾਰਤ ਨੇ 17 ਨਵੰਬਰ, 1924 ਨੂੰ ਜਿਨੇਵਾ ਵਿਖੇ ਦੂਜੀ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਅਫੀਮ ਕਾਨਫਰੰਸ ਅਤੇ ਫਿਰ
19 ਫਰਵਰੀ, 1925 ਨੂੰ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਖਤਰਨਾਕ ਨਸ਼ਿਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ ਨੂੰ ਅਪਣਾਇਆ ਸੀ। ਉਕਤ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ ਦਾ ਹਸਤਾਖਰਕਰਤਾ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ, ਜਿਸ ਨੇ ਖਤਰਨਾਕ ਨਸ਼ਿਆਂ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਅਫੀਮ, ਭਾਰਤੀ ਭੰਗ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ ਆਵਾਜਾਈ ਅਤੇ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਦਬਾਉਣ ਲਈ ਹੋਰ ਉਪਾਅ ਕਰਨ ਦਾ ਸੰਕਲਪ ਲਿਆ
ਅਤੇ ਕੋਕਾ ਲੀਫ, ਭਾਰਤੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਖਤਰਨਾਕ ਦਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤਾ

ਖਤਰਨਾਕ ਨਸ਼ਿਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕੁਝ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਵਧੇ ਹੋਏ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਐਕਟ, 1930। ਉਕਤ ਐਕਟ ਨੂੰ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ 1930 ਦੇ ਖਤਰਨਾਕ ਡਰੱਗਜ਼ ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ 'ਤੇ ਅਫੀਮ ਐਕਟ ਵਰਗੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਰਾਹੀਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਿਯੰਤਰਣ ਸੀ।
1857 ਅਤੇ 1878।

ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਅਤੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਤਸਕਰੀ ਅਤੇ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਨਾਲ, ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਕਮੀਆਂ ਸਨ
ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ. ਇਹ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਐਕਟਾਂ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਅਤੇ ਸਬੰਧਤ ਅਪਰਾਧਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਅਤੇ ਸਾਈਕੋਟ੍ਰੋਪਿਕ ਦੀ ਤਿਆਰੀ, ਆਵਾਜਾਈ, ਵਿਕਰੀ ਆਦਿ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੰਟਰੋਲ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਸਖਤ ਨਹੀਂ ਹਨ
ਪਦਾਰਥ[ਸੋਧੋ] ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਅਤੇ ਸਾਈਕੋਟ੍ਰੋਪਿਕ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਕੋਈ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਇਸ ਲਈ ਨਾਰਕੋਟਿਕਸ 'ਤੇ ਵਿਆਪਕ ਕਾਨੂੰਨ ਲਿਆਉਣ ਦੀ ਤੁਰੰਤ ਲੋੜ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤੀ ਗਈ
ਡਰੱਗਜ਼ ਅਤੇ ਸਾਈਕੋਟ੍ਰੋਪਿਕ ਪਦਾਰਥ।

ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ.ਐਸ. ਐਕਟ ਨੂੰ ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਅਤੇ ਸਾਈਕੋਟ੍ਰੋਪਿਕ ਪਦਾਰਥਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 47 ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਨੀਤੀ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।
ਜੋ ਜਨਤਕ ਸਿਹਤ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਰਾਜ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਬਣਦਾ ਹੈ
ਦਵਾਈਆਂ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ, ਸਿਹਤ ਲਈ ਹਾਨੀਕਾਰਕ ਦਵਾਈਆਂ ਦੀ ਖਪਤ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਓ।

ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਦੀ ਪ੍ਰਸਤਾਵਨਾ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਨੂੰ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸੋਧਣ ਲਈ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਸਖਤ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ
ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਅਤੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਲਈ ਪ੍ਰਬੰਧ
ਡਰੱਗਜ਼ ਅਤੇ ਸਾਈਕੋਟ੍ਰੋਪਿਕ ਪਦਾਰਥ, ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਅਤੇ ਸਾਈਕੋਟ੍ਰੋਪਿਕ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਆਵਾਜਾਈ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਜਾਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਗਈ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਲਈ, ਨਾਰਕੋਟਿਕ ਡਰੱਗਜ਼ ਅਤੇ ਸਾਈਕੋਟ੍ਰੋਪਿਕ ਪਦਾਰਥਾਂ ਬਾਰੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨਾਂ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਅਤੇ
ਇਸ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਮਾਮਲੇ। ਇਹ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ (ਆਈਪੀਸੀ) ਵਰਗਾ ਦੰਡਾਤਮਕ ਕਾਨੂੰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦਾ ਬਿਆਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੰਸਦ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਰਤ 'ਚ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕੰਟਰੋਲ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ
ਕਈ ਕੇਂਦਰੀ ਅਤੇ ਰਾਜ ਕਨੂੰਨਾਂ ਰਾਹੀਂ।

ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਸੈਂਟਰਲ ਐਕਟ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਫੀਮ ਐਕਟ, 1857, ਏ
ਅਫੀਮ ਐਕਟ, 1878 ਅਤੇ ਖਤਰਨਾਕ ਡਰੱਗਜ਼ ਐਕਟ, 1930 ਬਹੁਤ ਸਮਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਸਮੇਂ ਦੇ ਬੀਤਣ ਅਤੇ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਆਵਾਜਾਈ ਅਤੇ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਨਾਲ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਅਤੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਕਮੀਆਂ ਹਨ ਮੌਜੂਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਆਏ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਹੇਠਾਂ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਹਨ:

ਮੌਜੂਦਾ ਐਕਟਾਂ ਤਹਿਤ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਤਸਕਰਾਂ ਦੇ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੰਗਠਿਤ ਗਿਰੋਹਾਂ ਦੀ ਚੁਣੌਤੀ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਖਤਰਨਾਕ ਡਰੱਗਜ਼ ਐਕਟ, 1930 ਵਿੱਚ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਦੀ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੈ। ਬਿਨਾਂ ਜੁਰਮਾਨੇ ਅਤੇ ਚਾਰ ਸਾਲ ਦੀ ਕੈਦ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੇ ਨਾਲ ਜਾਂ ਬਿਨਾਂ ਸੀ ਦੁਹਰਾਉਣ ਵਾਲੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੇ ਨਾਲ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਮੌਜੂਦਾ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਸਜ਼ਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਨਸ਼ਾ ਤਸਕਰਾਂ ਨੂੰ ਕਈ ਵਾਰ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਮਾਮੂਲੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਕੇ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਦੇਸ਼ ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਨਸ਼ਿਆਂ ਡੀ ਦੇ ਟ੍ਰਾਂਜ਼ਿਟ ਟ੍ਰੈਫਿਕ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜੋ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਾਡੇ ਕੁਝ ਗੁਆਂਢੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੱਛਮੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਂਦਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਕਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਕੇਂਦਰੀ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਏਜੰਸੀਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਨਿਵੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥ, ਕਸਟਮ, ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਆਦਿ, ਈ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨਾਲ ਉਕਤ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ।

ਉਪਰੋਕਤ ਤਿੰਨ ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਟਾਂ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਾਲ ਸੰਸਥਾ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੰਧੀਆਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਟੋਕੋਲਾਂ ਰਾਹੀਂ ਵਿਕਸਤ ਹੋਈ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਐਫ ਸੰਧੀਆਂ ਅਤੇ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਧਿਰ ਰਹੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਜੋ ਕਵਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਜਾਂ ਮੌਜੂਦਾ ਐਕਟਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਿਰਫ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ ਤੇ ਕਵਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ।

ਹਾਲ ਹੀ ਦੇ ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਨਸ਼ੇ ਦੀਆਂ ਨਵੀਆਂ ਦਵਾਈਆਂ ਜੋ ਸਾਈਕੋਟ੍ਰੋਪਿਕ ਪਦਾਰਥਾਂ ਵਜੋਂ ਜਾਣੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਵਿੱਚ ਜੀ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਦਿਖਾਈ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਲਈ ਗੰਭੀਰ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ। ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਸਾਈਕੋਟ੍ਰੋਪਿਕ ਪਦਾਰਥਾਂ 'ਤੇ ਕੰਟਰੋਲ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਸਮਰੱਥ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕੋਈ ਵਿਆਪਕ ਕਾਨੂੰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਾਈਕੋਟ੍ਰੋਪਿਕ ਪਦਾਰਥਾਂ ਬਾਰੇ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ, 1971 ਵਿਚ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਨੇ ਵੀ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ।

27. ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ.ਐਸ. ਐਕਟ ਨੂੰ ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਅਤੇ ਸਾਈਕੋਟ੍ਰੋਪਿਕ ਪਦਾਰਥਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮੌਜੂਦਾ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸੋਧਣ, ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਨਿਯੰਤਰਣ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ, ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਅਤੇ ਸਾਈਕੋਟ੍ਰੋਪਿਕ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਪਾਰ ਦੇ ਫੰਡਿੰਗ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਇੱਕ ਵਿਆਪਕ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਤੁਰੰਤ ਲੋੜ ਤੋਂ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਤਸਕਰੀ ਦੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਜੁਰਮਾਨੇ, ਬੀ ਲਈ ਸਾਈਕੋਟ੍ਰੋਪਿਕ ਪਦਾਰਥਾਂ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਨਿਯੰਤਰਣ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਅਤੇ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨਾ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਬੰਧ

ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥ ਅਤੇ ਸਾਈਕੋਟ੍ਰੋਪਿਕ ਪਦਾਰਥ, ਜਿਸ ਦਾ ਭਾਰਤ ਨੇ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ.ਐਸ. ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਕੰਟਰੋਲ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਫੰਡ ਦੇ ਗਠਨ ਦੀ ਵੀ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

28. ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਦੋ ਮੁੱਖ ਕਾਨੂੰਨ ਹਨ, ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਅਤੇ ਨਾਰਕੋਟਿਕ ਡਰੱਗਜ਼ ਐਂਡ ਸਾਈਕੋਟ੍ਰੋਪਿਕ ਸਬਸਟੈਂਸਜ਼ ਐਕਟ, 1988 ਵਿੱਚ ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਟ੍ਰੈਫਿਕ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਐਕਟ, 1988, ਜਿਸ ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ 1988 ਐਕਟ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

29. ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਨੇ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮੌਜੂਦਾ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਡੀ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਅਤੇ ਸੋਧਿਆ , ਨਸ਼ਿਆਂ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਨਿਯੰਤਰਣ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕੀਤਾ
ਦੁਰਵਰਤੋਂ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਤਸਕਰੀ ਦੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਕਾਫ਼ੀ ਵਾਧਾ ਕੀਤਾ, ਸਾਈਕੋਟ੍ਰੋਪਿਕ ਪਦਾਰਥਾਂ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਨਿਯੰਤਰਣ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ।

30. ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਧਿਆਇ 1 ਤੋਂ 8 ਤੱਕ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਵਿੱਚ 83 ਧਾਰਾਵਾਂ ਹਨ। ਅਧਿਆਇ 1 ਵਿੱਚ ਐਕਟ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਸਿਰਲੇਖ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸ਼ਬਦਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦੀਆਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਅਤੇ ਸਾਈਕੋਟ੍ਰੋਪਿਕ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚੋਂ ਜੋੜਨ ਅਤੇ ਹਟਾਉਣ ਦੇ ਯੋਗ ਪ੍ਰਬੰਧ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।

ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ.ਐਸ. ਐਕਟ ਦਾ ਅਧਿਆਇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਅਤੇ ਸਾਈਕੋਟ੍ਰੋਪਿਕ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਟ੍ਰੈਫਿਕ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਉਪਾਅ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਇੱਕ ਕਮਿਸ਼ਨ, ਇੱਕ ਸਲਾਹਕਾਰ ਕਮੇਟੀ, ਹੋਰ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਵੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ
ਉਪਰੋਕਤ ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ। ਅਧਿਆਇ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਨੂੰ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਕੰਟਰੋਲ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਫੰਡ ਦੇ ਗਠਨ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।
ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 (3) ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ, ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਨਾਰਕੋਟਿਕਸ ਕੰਟਰੋਲ ਬਿਊਰੋ ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਐਨਸੀਬੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਐਨਸੀਬੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਬਲਕਿ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਭਾਗਾਂ ਦੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ

[ਇੰਦਰਾ ਬੈਨਰਜੀ, ਜੇ.]

ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ ਆਫ ਰੈਵੇਨਿਊ ਇੰਟੈਲੀਜੈਂਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਕਸਟਮ ਅਧਿਕਾਰੀ ਏ
ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ।

ਨਾਰਕੋਟਿਕਸ ਕੰਟਰੋਲ ਬਿਊਰੋ (ਐਨਸੀਬੀ) ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਤਸਕਰੀ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਤਸਕਰੀ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸਹਿਯੋਗ ਪ੍ਰਤੀ ਭਾਰਤ ਦੀ ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਐਨਸੀਬੀ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਵੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾ ਰਹੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ
ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਪਾਰ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਜਾ ਸਕੇ।

ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦਾ ਅਧਿਆਇ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 8 ਤੋਂ 14 ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਅਤੇ ਸਾਈਕੋਟ੍ਰੋਪਿਕ ਪਦਾਰਥਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕੁਝ ਕਾਰਜਾਂ ਅਤੇ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਰੋਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਨਿਯਮਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ।
ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ.ਐਸ. ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਇਦਾਦ, ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ

ਸੀ ਜਾਇਦਾਦ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਗਈ ਕੋਈ ਇਮਾਰਤ, ਗੋਦਾਮ ਜਾਂ ਵਾਹਨ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ।

ਚੌਥੇ ਅਧਿਆਇ ਦੀ ਧਾਰਾ 15 ਤੋਂ 32 ਬੀ ਵਿੱਚ ਪੋਸਤ ਦੀ ਪਰਾਲੀ, ਕੋਕਾ ਪਲਾਂਟ ਅਤੇ ਕੋਕਾ ਪੱਤਿਆਂ, ਤਿਆਰ ਅਫੀਮ, ਅਫੀਮ ਪੋਸਤ ਅਤੇ ਅਫੀਮ, ਭੰਗ ਦੇ ਪੌਦੇ, ਨਿਰਮਿਤ ਡੀ
ਡਰੱਗਜ਼ ਅਤੇ ਤਿਆਰੀਆਂ, ਸਾਈਕੋਟ੍ਰੋਪਿਕ ਪਦਾਰਥਾਂ, ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਆਯਾਤ ਜਾਂ ਨਿਰਯਾਤ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਲੰਘਣਾ ਲਈ ਸਜ਼ਾ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੈ
ਨਸ਼ੀਲੀਆਂ ਦਵਾਈਆਂ ਅਤੇ ਸਾਈਕੋਟ੍ਰੋਪਿਕ ਪਦਾਰਥਾਂ, ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਅਤੇ ਸਾਈਕੋਟ੍ਰੋਪਿਕ ਪਦਾਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਬਾਹਰੀ ਲੈਣ-ਦੇਣ, ਆਦਿ।

ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ.ਐਸ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 35 (1) ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ "ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਕੋਈ

ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾਵੇ ਜਿਸ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਈ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ
ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਮਾਨਸਿਕ ਸਥਿਤੀ, ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਹੋਂਦ ਨੂੰ ਮੰਨੇਗੀ
ਅਜਿਹੀ ਮਾਨਸਿਕ ਸਥਿਤੀ ਪਰ ਦੋਸ਼ੀ ਲਈ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਬਚਾਅ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਉਸ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿਚ ਅਪਰਾਧ ਵਜੋਂ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਏ ਗਏ ਕੰਮ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿਚ ਉਸ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਮਾਨਸਿਕ ਸਥਿਤੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਧਾਰਾ 35 (1) ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਅਨੁਸਾਰ "ਗ਼ੈਰ-ਇਰਾਦਤਨ ਮਾਨਸਿਕ ਅਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਇਰਾਦਾ ਮਕਸਦ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ,
ਕਿਸੇ ਤੱਥ ਦਾ ਗਿਆਨ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਤੱਥ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ, ਜਾਂ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ।
ਧਾਰਾ 35 (2) ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 35 ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਕਿਸੇ ਤੱਥ ਨੂੰ ਉਦੋਂ ਹੀ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਨੂੰ ਵਾਜਬ ਸ਼ੱਕ ਤੋਂ ਪਰੇ ਮੰਨਦੀ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਸਿਰਫ ਉਦੋਂ ਜਦੋਂ ਇਸ ਦੀ ਹੋਂਦ ਸੰਭਾਵਨਾ ਦੀ ਪ੍ਰਮੁੱਖਤਾ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 35 ਦੀਆਂ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਰਤਾਂ

ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਨੂਰ ਆਗਾ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਏਐਨਆਰ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਹੈ।[3]. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ:-

23. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 35 ਵਿੱਚ ਗ਼ੈਰ-ਇਰਾਦਤਨ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੈ

---

[3] (2008) 16 ਐਸਸੀਸੀ 417

ਮਾਨਸਿਕ ਅਵਸਥਾ[ਸੋਧੋ] ਇਸ ਵਿਚ ਇਹ ਵੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਵਜੋਂ ਲਗਾਏ ਗਏ ਕੰਮ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿਚ ਉਸ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਮਾਨਸਿਕ ਸਥਿਤੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ ੫੪ ਦੋਸ਼ੀ 'ਤੇ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਬੂਤ ਦਾ ਬੋਝ ਪਾਉਂਦੀ ਹੈ
ਤਸੱਲੀਬਖਸ਼।

34. ਇਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਸਖ਼ਤ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਨੂੰ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ
ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥ ਅਤੇ ਸਾਈਕੋਟ੍ਰੋਪਿਕ ਪਦਾਰਥ। ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਕੁਝ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਸਬੂਤ ਦਾ ਬੋਝ ਦੋਸ਼ੀ 'ਤੇ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਹ, ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ
ਇਨ੍ਹਾਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇ।

35. ਕੁਝ ਬੁਨਿਆਦੀ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਅਤੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਬੋਝ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਕੁਝ ਹੱਦ ਤੱਕ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਨਿਰਦੋਸ਼ ਸਮਝਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ
ਇਸ ਨੂੰ ਹੋਰ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਨੂੰ ਇੱਕ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ।
ਨਿਰਸੰਦੇਹ, ਨਾਗਰਿਕ ਆਜ਼ਾਦੀ ਅਤੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ
ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ।

ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ ੩੫ ਅਤੇ ਧਾਰਾ ੫੪ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ
ਇਸ ਲੜੀ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਇਸ ਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਗੈਰ-ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਸੀਂ ਕਰਾਂਗੇ,
ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੇਖੇ ਗਏ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਇਸ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰੋ, ਅਤੇ ਇਸ ਸਵਾਲ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰੋ ਕਿ ਕੀ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਪਣਾ ਬੋਝ ਨਿਭਾਉਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਇਆ ਹੈ।

38. ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 36 ਉਪਰੋਕਤ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਗਠਨ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਦੀ ਹੈ।
36ਏ (1) ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤਾ, 1973 ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਸਾਰੇ ਅਪਰਾਧ, ਜੋ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਯੋਗ ਹਨ, ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਸਿਰਫ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।
ਉਕਤ ਐਕਟ।

[ਇੰਦਰਾ ਬੈਨਰਜੀ, ਜੇ.]

ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 36ਏ (5) ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ
ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤਾ, 1973 ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦਾ ਅਧਿਆਇ 5 ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 41 ਤੋਂ 68 ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਨਿਯੁਕਤ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਅਪਣਾਈਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਦਾਖਲੇ, ਤਲਾਸ਼ੀ, ਜ਼ਬਤ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ, ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੀ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ, ਜਾਂਚ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਅਧਿਆਇ ਵੀਏ ਜਿਸ ਵਿੱਚ 25 ਭਾਗ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ
ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਸੋਧ ਐਕਟ, 1988 ਦੁਆਰਾ ਐਕਟ
ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਕੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਕਾਰਨ ਸੀ ਆਮਦਨ, ਕਮਾਈ ਜਾਂ ਜਾਇਦਾਦ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਛੇਵਾਂ ਅਧਿਆਇ ਆਖਰੀ ਅਧਿਆਇ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 79, 80 ਅਤੇ 81 ਸਮੇਤ ਕਈ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਹਨ:

"79. ਕਸਟਮਜ਼ ਐਕਟ, 1962 ਦੀ ਲਾਗੂਗੀ-
ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਦਰਾਮਦ, ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਨਿਰਯਾਤ ਅਤੇ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਅਤੇ ਸਾਈਕੋਟ੍ਰੋਪਿਕ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਟ੍ਰਾਂਸਸ਼ਿਪਮੈਂਟ 'ਤੇ ਇਸ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਲਗਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਅਤੇ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਨੂੰ ਕਸਟਮਜ਼ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਲਗਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਅਤੇ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ
ਐਕਟ, 1962 (1962 ਦਾ 52) ਅਤੇ ਉਸ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਈ
ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਲਾਗੂ ਕਰੋ: ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ, ਜਿੱਥੇ ਕੁਝ ਵੀ ਕਰਨਾ ਹੈ
ਇਹ ਉਸ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਉਸ ਐਕਟ ਜਾਂ ਇਸ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਅਪਰਾਧੀ ਨੂੰ ਇਸ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਰੋਕ ਸਕਦੀ।

ਡਰੱਗਜ਼ ਐਂਡ ਕਾਸਮੈਟਿਕਸ ਐਕਟ, 1940 ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾ ਕਿ ਐਫ
ਇਸ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਜਾਂ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮ ਾਂ ਦੀ ਮਨਾਹੀ
ਇਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਡਰੱਗਜ਼ ਐਂਡ ਕਾਸਮੈਟਿਕਸ ਐਕਟ, 1940 (1940 ਦਾ 23) ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ।

ਰਾਜ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀ ਬੱਚਤ।—ਇਸ ਐਕਟ ਜਾਂ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ
ਇਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਵੇਗੀ
ਸੂਬਾਈ ਐਕਟ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਐਕਟ ਜੋ ਇਸ ਸਮੇਂ ਲਾਗੂ ਹੈ, ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਿਸੇ ਨਿਯਮ ਦਾ ਜੋ ਕੋਈ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਸਜ਼ਾ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਕੋਈ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ
ਨਾਲੋਂ ਡਿਗਰੀ ਵਿੱਚ ਵੱਡੀ ਸਜ਼ਾ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਦਾ ਹੈ

ਭਾਰਤ ਦੇ ਅੰਦਰ ਭੰਗ ਦੇ ਪੌਦੇ ਦੀ ਕਾਸ਼ਤ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥ ਜਾਂ ਸਾਈਕੋਟ੍ਰੋਪਿਕ ਪਦਾਰਥ ਦੀ ਖਪਤ ਜਾਂ ਆਵਾਜਾਈ ਲਈ ਇਸ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਲਗਾਈ ਗਈ ਪਾਬੰਦੀ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸਜ਼ਾ।

ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ.ਐਸ. ਐਕਟ ਦੀ ਸਕੀਮ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਬੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਅਤੇ ਸਾਈਕੋਟ੍ਰੋਪਿਕ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਪਾਰ ਅਤੇ ਤਸਕਰੀ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਅਤੇ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ () ਕੋਕਾ ਪੌਦੇ ਦੀ ਕਾਸ਼ਤ; () ਅਫੀਮ ਪੋਸਤ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਭੰਗ ਦੇ ਪੌਦੇ ਦੀ ਕਾਸ਼ਤ; () ਉਤਪਾਦਨ, ਨਿਰਮਾਣ, ਕਬਜ਼ਾ, ਵਿਕਰੀ, ਖਰੀਦ, ਆਵਾਜਾਈ, ਵੇਅਰਹਾਊਸਿੰਗ, ਲੁਕਾਉਣਾ, ਵਰਤੋਂ, ਖਪਤ, ਆਯਾਤ ਅੰਤਰ-
ਰਾਜ, ਅੰਤਰ-ਰਾਜੀ ਨਿਰਯਾਤ ਕਰੋ, ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਆਯਾਤ ਕਰੋ, ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਨਿਰਯਾਤ ਕਰੋ ਜਾਂ
ਨਸ਼ੀਲੀਆਂ ਦਵਾਈਆਂ ਜਾਂ ਸਾਈਕੋਟ੍ਰੋਪਿਕ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦਾ ਟ੍ਰਾਂਸਪੋਰਟੇਸ਼ਨ; (v) ਉੱਪਰ ਦੱਸੀਆਂ ਗਈਆਂ ਦਵਾਈਆਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਨਸ਼ੀਲੀਆਂ ਦਵਾਈਆਂ ਜਾਂ ਸਾਈਕੋਟ੍ਰੋਪਿਕ ਪਦਾਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਜਾਂ (v) ਉੱਪਰ ਦੱਸੀਆਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਕਿਸੇ ਇਮਾਰਤ ਨੂੰ ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਲੈਣਾ ਜਾਂ ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਦੇਣਾ।

44. ਐਨਡੀਪੀਐਸ (ਸੋਧ) ਐਕਟ, 1988 ਦੁਆਰਾ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਕੁਝ ਸਖਤ ਉਪਾਅ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਣ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪਿਛਲੀ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਦੇ ਕੁਝ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਅਤੇ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਅਪਰਾਧਾਂ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਜ਼ਮਾਨਤੀ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਨੇ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਚੈਪਟਰ ਵੀ ਏ ਵੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ
1988 ਦੀ ਵਿਆਨਾ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ 'ਤੇ, ਜਿਸ ਨੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਟ੍ਰੈਫਿਕ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਜਾਂ ਵਰਤੀ ਗਈ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ।

ਸੰਸਦ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖੇ ਗਏ ਐਨਡੀਪੀਐਸ (ਸੋਧ) ਐਕਟ, 1988 ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਕਾਰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਅਨੁਸਾਰ ਉਪਰੋਕਤ ਸੋਧ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:-

6. ਨਾਰਕੋਟਿਕ ਡਰੱਗਜ਼ ਐਂਡ ਸਾਈਕੋਟ੍ਰੋਪਿਕ ਸਬਸਟੈਂਸ (ਸੋਧ) ਐਕਟ, 1988 ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦਾ ਬਿਆਨ- (1) ਹਾਲ ਹੀ ਦੇ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ, ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਸ਼ਿਆਂ ਵਿੱਚ ਟ੍ਰਾਂਜ਼ਿਟ ਟ੍ਰੈਫਿਕ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਟ੍ਰੈਫਿਕ ਤੋਂ ਫੈਲਣ ਨਾਲ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਅਤੇ ਵਾਧੇ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਪੈਦਾ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। ਨਸ਼ੀਲੀਆਂ ਦਵਾਈਆਂ
ਅਤੇ ਸਾਈਕੋਟ੍ਰੋਪਿਕ ਸਬਸਟੈਂਸ ਐਕਟ, 1985 ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਤਸਕਰੀ ਦੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਰੋਕਥਾਮ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਕਿ
ਵੱਡੇ ਅਪਰਾਧ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਪੱਧਰ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਗੈਰ-ਜ਼ਮਾਨਤੀ ਹਨ, ਤਕਨੀਕੀ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਸ਼ਾ ਅਪਰਾਧੀਆਂ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾਅ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਨਾਰਕੋਟਿਕ ਡਰੱਗਜ਼ ਅਤੇ ਸਾਈਕੋਟ੍ਰੋਪਿਕ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਕੁਝ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ

[ਇੰਦਰਾ ਬੈਨਰਜੀ, ਜੇ.]

ਸਬਸਟੈਂਸ ਐਕਟ, 1985, ਏ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ
ਇਸ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰੋ, ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ.

ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਤਸਕਰੀ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਅਤੇ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਗਠਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕੈਬਨਿਟ ਸਬ-ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਕੈਬਨਿਟ ਸਬ-ਕਮੇਟੀ ਦੀਆਂ ਕਈ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਅਤੇ ਪਿਛਲੇ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਨਾਰਕੋਟਿਕ ਡਰੱਗਜ਼ ਐਂਡ ਬੀ ਸਾਈਕੋਟ੍ਰੋਪਿਕ ਸਬਸਟੈਂਸਐਕਟ ਦੇ ਕੰਮਕਾਜ ਲਈ ਉਕਤ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਹੈ।

ਸੋਧਾਂ, ਹੋਰ ◌ਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ, ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ:

ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਕੰਟਰੋਲ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਫੰਡ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰਨਾ ਤਾਂ ਜੋ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਟ੍ਰੈਫਿਕ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਅਤੇ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਉਪਾਵਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਖਰਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ;

ਕੁਝ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਪਦਾਰਥਾਂ, ਜੋ ਨਾਰਕੋਟਿਕ ਡਰੱਗਜ਼ ਅਤੇ ਸਾਈਕੋਟ੍ਰੋਪਿਕ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਲਈ ਵਰਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਨੂੰ ਨਾਰਕੋਟਿਕ ਡਰੱਗਜ਼ ਐਂਡ ਸਾਈਕੋਟ੍ਰੋਪਿਕ ਸਬਸਟੈਂਸ ਐਕਟ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਣਾ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਲਈ ਸਖਤ ਸਜ਼ਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ;

ਇਹ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਨਾ ਕਿ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕੋਈ ਵੀ ਸਜ਼ਾ ਮੁਅੱਤਲ, ਵਾਪਸ ਨਹੀਂ ਭੇਜੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜਾਂ ਬਦਲੀ ਨਹੀਂ ਜਾਵੇਗੀ;

ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਕਿ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕੋਈ ਵੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਮੁਅੱਤਲ, ਵਾਪਸ ਨਹੀਂ ਭੇਜਿਆ ਜਾਂ ਬਦਲਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਵੇਗਾ;

ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਦਵਾਈਆਂ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਨਿਪਟਾਰੇ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨਾ;

ਕੁਝ ਦਵਾਈਆਂ ਦੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਾਤਰਾ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦੂਜੀ ਵਾਰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ 'ਤੇ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ;
ਜਾਇਦਾਦ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵਿਸਥਾਰਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਐਫ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨਾ; ਅਤੇ

ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਅਪਰਾਧ ਸੰਗਿਆਯੋਗ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਜ਼ਮਾਨਤੀ ਹੋਣਗੇ।

ਇਹ ਬਿੱਲ ਉਪਰੋਕਤ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ।
ਐਨਡੀਪੀਐਸ (ਸੋਧ) ਐਕਟ, 2001 ਦੁਆਰਾ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਸੋਧ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਸਜ਼ਾ ਢਾਂਚੇ ਨੂੰ ਤਰਕਸੰਗਤ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਵੱਡੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਤਸਕਰੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨਸ਼ਾ ਤਸਕਰਾਂ ਨੂੰ ਸਖਤ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਣ, ਪਰ ਨਸ਼ੇੜੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਜੋ ਅਜਿਹਾ ਕਰਦੇ ਹਨ।
ਘੱਟ ਗੰਭੀਰ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ, ਘੱਟ ਸਖਤ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ. ਉੱਥੇ

ਐਨਡੀਪੀਐਸ (ਸੋਧ) ਐਕਟ 2014 ਅਤੇ ਵਿੱਤ ਐਕਟ 2016 (2016 ਦਾ 28) ਦੁਆਰਾ ਹੋਰ ਸੋਧਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ।

ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇੱਕ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਕਾਨੂੰਨੀ ਢਾਂਚੇ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਨਸ਼ਾ ਤਸਕਰਾਂ ਦੇ ਵਧ ਰਹੇ ਨੈੱਟਵਰਕ ਨੂੰ ਰੋਕਣਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ। ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ
ਅਧਿਕਾਰੀ, ਨਸ਼ਾ ਤਸਕਰ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਅਤੇ ਸਾਈਕੋਟ੍ਰੋਪਿਕ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਪਾਰ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਸੁਚੱਜੇ ਅਤੇ ਕੋਝੇ ਤਰੀਕਿਆਂ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਜਾਂਚ ਅਕਸਰ ਅੱਧੇ ਦਿਲ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅੰਡਰਹੈਂਡ ਸੌਦੇ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।

ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਅਤੇ ਸੀ ਸਾਈਕੋਟ੍ਰੋਪਿਕ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦਾ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰੋਬਾਰ ਅਤੇ ਖਪਤ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸਸ਼ੀਲ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਸਮਾਜਿਕ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਸਥਿਰਤਾ ਨੂੰ ਖਤਰੇ ਵਿੱਚ ਪਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਭਾਰਤ ਦੀ ਸਿਹਤ 'ਤੇ ਮਾੜਾ ਅਸਰ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਲੋਕ, ਕੁਪੋਸ਼ਣ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣ ਰਹੇ ਹਨ, ਅਪਰਾਧਾਂ ਵਿੱਚ ਤੇਜ਼ੀ ਲਿਆ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸੰਚਾਰੀ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਏਡਜ਼ (ਐਕੁਆਇਰਡ ਇਮਿਊਨੋ ਡੈਫੀਸੀਐਂਸੀ ਸਿੰਡਰੋਮ) ਦੇ ਫੈਲਣ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਜੋ ਨਸ਼ੀਲੀਆਂ ਦਵਾਈਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਲਈ ਸੂਈਆਂ ਨੂੰ ਸਾਂਝਾ ਕਰਨ ਕਾਰਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਪੈਸੇ ਦਾ ਲਾਲਚ, ਕਮਜ਼ੋਰੀ
ਕਿਸ਼ੋਰ, ਗਰੀਬੀ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ-ਆਰਥਿਕ ਵੰਚਨਾ ਦੇ ਹੋਰ ਪਹਿਲੂ
ਇਸ ਖਤਰੇ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵਧਾਓ ਅਤੇ ਇਸ ਵਧ ਰਹੇ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਰੈਕੇਟਾਂ ਨੂੰ ਰੋਜ਼ੀ-ਰੋਟੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰੋ।

ਭਾਰਤ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਜੁਲਾਈ, 1997 ਵਿੱਚ ਨਾਰਕੋਟਿਕ ਡਰੱਗਜ਼ ਐਂਡ ਸਾਈਕੋਟ੍ਰੋਪਿਕ ਸਬਸਟੈਂਸ ਐਕਟ, 1985 ਬਾਰੇ ਆਪਣੀ 155ਵੀਂ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ
ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ, ਕਿਹਾ: -

"ਅਪਰਾਧ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੋ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ:

ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਰਵਾਇਤੀ ਅਪਰਾਧ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਤਲ, ਚੋਰੀ, ਹਮਲਾ, ਆਦਿ;

(ਅ) ਵ੍ਹਾਈਟ ਕਾਲਰ ਅਪਰਾਧ ਜਾਂ ਸਮਾਜਿਕ ਆਰਥਿਕ ਅਪਰਾਧ ਜੋ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਤਸਕਰੀ, ਹੋਰਡਿੰਗਜ਼, ਮਿਲਾਵਟਖੋਰੀ, ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਅਤੇ ਸਾਈਕੋਟ੍ਰੋਪਿਕ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤਸਕਰੀ ਅਤੇ ਵਿਕਰੀ ਆਦਿ। ਵ੍ਹਾਈਟ ਕਾਲਰ ਅਪਰਾਧ ਹਾਲ ਹੀ ਦੇ ਮੂਲ ਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਕੰਮਾਂ ਵਜੋਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ
- ਉਦੇਸ਼ ਪੈਸਾ, ਜਾਂ ਜਾਇਦਾਦ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਜਾਂ ਨਿੱਜੀ ਲਾਭ ਜਾਂ ਮੁਨਾਫਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਹੈ. ਅਜਿਹੇ ਅਪਰਾਧ ਾਂ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ
ਸੰਗਠਿਤ ਗੈਂਗਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੈ। ਵ੍ਹਾਈਟ ਕਾਲਰ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਮੁੱਖ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ:

ਅਜਿਹੇ ਵ੍ਹਾਈਟ ਕਾਲਰ ਅਪਰਾਧਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਸਮਾਜਿਕ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ;

H

ਇਹ ਅਪਰਾਧ ਸੰਗਠਿਤ ਗੈਂਗਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ
ਸਭ ਤੋਂ ਆਧੁਨਿਕ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਨਾਲ ਲੈਸ;

ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਿਆਸਤਦਾਨਾਂ, ਕਾਨੂੰਨ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਏਜੰਸੀਆਂ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਵਿੱਚ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ਾਮਲ ਅਪਰਾਧੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਗੱਠਜੋੜ ਹੁੰਦਾ ਹੈ;

ਅਜਿਹੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਸੰਗਠਿਤ ਜਨਤਕ ਰਾਏ ਨਹੀਂ ਹੈ
ਅਪਰਾਧ; ਅਤੇ

ਰਵਾਇਤੀ ਅਪਰਾਧ ਅਲੱਗ-ਥਲੱਗ ਅਪਰਾਧ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਵ੍ਹਾਈਟ ਕਾਲਰ ਅਪਰਾਧ ਸਮਾਜ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹਨ।

1.3. ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਤਸਕਰੀ ਅਤੇ ਨਾਰਕੋਟਿਕ ਡਰੱਗਜ਼ ਦੀ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਰਤੋਂ ਅਤੇ ਸੀ
ਸਾਈਕੋਟ੍ਰੋਪਿਕ ਪਦਾਰਥ।—ਉਤਪਤੀ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ
ਭਾਰਤੀ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਤਸਕਰੀ ਦਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਭਾਰਤ ਦੀ ਰਣਨੀਤਕ ਅਤੇ ਭੂਗੋਲਿਕ ਸਥਿਤੀ ਨਾਲ ਨੇੜਿਓਂ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਭਰ ਤੋਂ ਹੈਰੋਇਨ ਅਤੇ ਹਸ਼ੀਸ਼ ਦਾ ਭਾਰੀ ਪ੍ਰਵਾਹ ਹੈ-
"ਗੋਲਡਨ ਕ੍ਰੈਸੈਂਟ" ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਪਾਕਿ ਸਰਹੱਦ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ?
ਈਰਾਨ, ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਜੋ
ਕਿ ਵਿਸ਼ਵ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਡੀ ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ। ਦੇਸ਼ ਦੇ ਉੱਤਰ-ਪੂਰਬੀ ਪਾਸੇ "ਗੋਲਡ ਟ੍ਰਾਇੰਗਲ" ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ?
ਬਰਮਾ, ਲੋਅਸ ਅਤੇ ਥਾਈਲੈਂਡ ਜੋ ਦੁਬਾਰਾ ਦੁਨੀਆ ਵਿੱਚ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਅਫੀਮ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਸਰੋਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ। ਨੇਪਾਲ ਵੀ ਇੱਕ ਰਵਾਇਤੀ ਹੈ
ਭੰਗ ਦਾ ਸਰੋਤ, ਜੜ੍ਹੀ-ਬੂਟੀਆਂ ਅਤੇ ਰਾਲ ਦੋਵੇਂ. ਕੈਨਾਬਿਸ ਈ ਹੈ
ਭਾਰਤ ਦੇ ਕੁਝ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਵਿਆਪਕ ਵਿਕਾਸ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਹੈ
ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਤਸਕਰੀ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਸਪਲਾਈ ਦੇ ਇਹ ਤਿੰਨ ਸਰੋਤ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਤਸਕਰੀ ਵਿੱਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਰਹੇ ਹਨ। ਨਾਰਕੋਟਿਕ ਡਰੱਗਜ਼ ਐਂਡ ਸਾਈਕੋਟ੍ਰੋਪਿਕ ਸਬਸਟੈਂਸਿਜ਼ ਐਕਟ, 1985 ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਕਈ ਕੇਂਦਰੀ ਅਤੇ ਰਾਜ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਰਾਹੀਂ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਿਯੰਤਰਣ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ।
ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਟ ਸਨ
(ਏ) ਅਫੀਮ ਐਕਟ, 1857, (ਬੀ) ਅਫੀਮ ਐਕਟ, 1878 ਅਤੇ (ਸੀ) ਖਤਰਨਾਕ ਡਰੱਗਜ਼ ਐਕਟ, 1930।

ਸਮਾਜਿਕ-ਆਰਥਿਕ ਅਪਰਾਧ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਤਸਕਰੀ
ਅਤੇ ਸਾਈਕੋਟ੍ਰੋਪਿਕ ਪਦਾਰਥ, ਭੋਜਨ ਵਿੱਚ ਮਿਲਾਵਟ, ਕਾਲਾ ਬਾਜ਼ਾਰੀ, ਜੀ
ਮੁਨਾਫਾਖੋਰੀ ਅਤੇ ਜਮ੍ਹਾਂਖੋਰੀ, ਤਸਕਰੀ, ਟੈਕਸ ਚੋਰੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ, ਜੋ "ਵ੍ਹਾਈਟ ਕਾਲਰ ਅਪਰਾਧ" ਹਨ, ਸਮੁੱਚੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੀ ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਪਦਾਰਥਕ ਭਲਾਈ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਪੀੜਤ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ, ਅਤੇ
ਅਤੇ ਵੱਡੇ, ਕਮਜ਼ੋਰ ਨੀਵੇਂ ਵਰਗ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ, ਬਲਕਿ ਬਹੁਤ ਅਮੀਰ ਅਤੇ ਬੇਹੱਦ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਲੋਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵਚਨਬੱਧ ਹਨ, ਜੋ ਅਕਸਰ ਘੱਟ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਕਰਦੇ ਹਨ

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਪਾਕ ਇਰਾਦਿਆਂ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦੇਣ ਲਈ ਫਾਇਦਾ ਹੋਇਆ। ਅਜਿਹੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਨਾਲ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਅਪਰਾਧੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਪੀੜਤਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੋਰ ਅਪਰਾਧਾਂ ਨਾਲ ਤੁਲਨਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ।

ਇਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਨਿਰਪੱਖ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਨਿਰਪੱਖ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਦੀ ਧਾਰਾ 21 ਦੇ ਤਹਿਤ ਗਰੰਟੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।
ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ। ਹੋਰ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਦਿਨ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਦੇਰ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸੁਰੱਖਿਆ ਉਪਾਵਾਂ, ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਜਦੋਂ ਸਜ਼ਾ ਬਹੁਤ ਸਖਤ ਹੋਵੇ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਹਰੇਕ ਕੇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸਾਰੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕਾਰਕਾਂ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ, ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ।
ਇਹ ਅਪਰਾਧਿਕ ਨਿਆਂ ਸ਼ਾਸਤਰ ਦਾ ਇੱਕ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਤ ਸਿਧਾਂਤ ਹੈ ਕਿ
ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਨਿਰਦੋਸ਼ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਵਾਜਬ ਸ਼ੱਕ ਤੋਂ ਪਰੇ ਦੋਸ਼ੀ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਸਿਵਾਏ ਜਿੱਥੇ ਕਾਨੂੰਨ, ਕੁਝ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ 'ਤੇ, ਦੋਸ਼ੀ 'ਤੇ ਉਲਟ ਬੋਝ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 304 ਬੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ
ਕਾਨੂੰਨ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਉਹ ਜੋ ਸਮਾਜਿਕ ਆਰਥਿਕ ਅਪਰਾਧਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੇ ਹਨ।
ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ, ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ, ਸਖਤ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦਾ ਅਪਰਾਧ ਪੈਦਾ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਮਰਦਾਂ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।
ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 35, 54 ਅਤੇ 66 ਵਰਗੀਆਂ ਸੰਭਾਵਿਤ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਹਨ। ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ.ਐਸ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 54 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦੇਣ ਦੀ ਧਾਰਨਾ, ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ, ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ
ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥ ਜਾਂ ਸਾਈਕੋਟ੍ਰੋਪਿਕ ਪਦਾਰਥ, ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਜਾਂ ਤਿਆਰੀ ਲਈ ਕਿਸੇ ਉਪਕਰਣ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਤੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ. ਇਹ ਅਨੁਮਾਨ ਖੰਡਨ ਯੋਗ ਹੈ।

ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ.ਐਸ. ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਬਹੁਤ ਸਖਤ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੇਰੇ ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਭਰਾ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਹੈ,
ਨਰੀਮਨ ਜੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 21 (ਬੀ), 22 (ਬੀ), 23 (ਬੀ) ਅਤੇ 25 ਏ ਵਿੱਚ ਸਖਤ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ 10 ਸਾਲ ਤੱਕ ਵਧ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ
21 (ਸੀ) ਅਤੇ 23 (ਸੀ), 24 ਅਤੇ 27 ਏ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਿਆਦ ਲਈ ਸਖਤ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜੋ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਦਸ ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਪਰ ਵੀਹ ਸਾਲ ਤੱਕ ਵਧ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਧਾਰਾ ੨੭ ਬੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ੩ ਸਾਲ ਦੀ ਸਖਤ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਯੋਗ ਹਨ ਜੋ ਕਿ ਵਧ ਸਕਦੀ ਹੈ
10 ਸਾਲ। ਧਾਰਾ 28 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ
ਜੁਰਮ ਲਈ ਸਜ਼ਾ। ਧਾਰਾ 29 ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਲਈ ਉਕਸਾਉਣ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਰਚਣ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਨਾਲ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਧਾਰਾ 30 ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਲਈ ਸਖਤ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ
ਜੇ ਕੋਈ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੱਧੇ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ, ਪਰ ਵਧ ਸਕਦਾ ਹੈ

[ਇੰਦਰਾ ਬੈਨਰਜੀ, ਜੇ.]

ਕੈਦ ਦੀ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮਿਆਦ ਦਾ ਅੱਧਾ ਹਿੱਸਾ, ਜਿਸ ਨੂੰ

ਅ

ਪਰਾਧ ਕਰਨ ਲਈ ਏ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ ੩੧ ਕੁਝ ਅਸਾਧਾਰਣ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸਮੇਤ ਪਿਛਲੀ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੁਹਰਾਉਣ ਵਾਲੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਵਧੀ ਹੋਈ ਸਜ਼ਾ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਕੁਝ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਨੁਮਾਨਾਂ ਲਈ ਧਾਰਾ 35, 54 ਅਤੇ 66, ਹਾਲਾਂਕਿ ਰੱਦ ਕਰਨ ਯੋਗ ਹਨ, ਵੀ

ਦੋਸ਼ੀ ਖਿਲਾਫ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਸਖਤ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਬੀ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰੀ

ਅਜਿਹੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ, ਦੇਖਭਾਲ ਦਾ ਵਧੇਰੇ ਫਰਜ਼ ਹੈ, ਅਤੇ

ਜਾਂਚ ਨਾ ਸਿਰਫ ਪੂਰੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਬਹੁਤ ਉੱਚ ਮਿਆਰ ਦੀ ਵੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ.

ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ.ਐਸ. ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਉਕਤ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਬੇਲੋੜੇ ਸੀ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਉਪਾਅ ਹਨ

ਪਰੇਸ਼ਾਨੀ, ਜਾਂ ਦੁਸ਼ਟ ਜਾਂ ਗਲਤ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣਾ। ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਿਰਧਾਰਤ ਧਾਰਾ 58 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਧਾਰਾ 42 ਜਾਂ 43 ਜਾਂ 44 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਦਾ ਹੈ।

"58.

(1) ਧਾਰਾ 42 ਜਾਂ ਧਾਰਾ 43 ਜਾਂ ਧਾਰਾ 44 ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ- (ਏ) ਬਿਨਾਂ ਵਾਜਬ ਆਧਾਰ ਦੇ ਸ਼ੱਕ ਕਿਸੇ ਇਮਾਰਤ, ਵਾਹਨ ਜਾਂ ਸਥਾਨ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈਂਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਜਾਂ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈਣ ਦੇ ਕਾਰਨ; () ਈ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਬੇਲੋੜੇ ਅਤੇ ਬੇਲੋੜੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨਾ

ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥ ਨੂੰ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਜਾਂ ਲੱਭਣ ਦਾ ਦਿਖਾਵਾ ਜਾਂ

ਸਾਈਕੋਟ੍ਰੋਪਿਕ ਪਦਾਰਥ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਵਸਤੂ ਜੋ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਾਂ ਧਾਰਾ 42, ਧਾਰਾ 43 ਜਾਂ ਧਾਰਾ 44 ਅਧੀਨ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਜਾਂ ਹੋਰ ਵਸਤੂ ਨੂੰ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨਾ; ਜਾਂ () ਬੇਲੋੜੇ ਅਤੇ ਬੇਲੋੜੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ,

ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈਣਾ ਜਾਂ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰਨਾ, ਨਾਲ ਸਜ਼ਾ ਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ

ਛੇ ਮਹੀਨੇ ਤੱਕ ਦੀ ਕੈਦ ਜਾਂ ਇੱਕ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਤੱਕ ਦਾ ਜੁਰਮਾਨਾ ਜਾਂ ਦੋਵੇਂ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। (2) ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਅਤੇ ਬਦਕਿਸਮਤੀ ਨਾਲ ਗਲਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਜਾਂ ਤਲਾਸ਼ੀ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ

ਜੀ

ਮਿਆਦ ਲਈ ਕੈਦ ਜਾਂ ਜੁਰਮਾਨੇ ਜਾਂ ਦੋਵਾਂ ਨਾਲ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਸ੍ਰੀ ਸੁਸ਼ੀਲ ਕੁਮਾਰ ਜੈਨ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਉਦੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਸਮਰੱਥ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 41 (2) ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਇੱਕ ਆਮ ਆਦੇਸ਼,

ਉਸ ਕੋਲ ਇਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਜਾਂ ਤਾਂ ਉਸਦੀ ਨਿੱਜੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਤੋਂ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜਾਣਕਾਰੀ, ਜਿਸਦਾ ਨਾਮ ਜ਼ਾਹਰ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਤੇ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਕਿ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਜਾਂ ਧਾਰਾ 41 (2) ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੋਈ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥ, ਸਾਈਕੋਟ੍ਰੋਪਿਕ ਪਦਾਰਥ ਜਾਂ ਕੋਈ ਦਸਤਾਵੇਜ਼, ਵਸਤੂ ਆਦਿ ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਕਿਸੇ ਵੀ ਇਮਾਰਤ, ਆਵਾਜਾਈ ਜਾਂ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਲੁਕਾ ਕੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਧਾਰਾ 41 (2) ਅਧੀਨ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਜਾਂ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ, ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਨਿੱਜੀ ਗਿਆਨ ਜਾਂ ਜਾਣਕਾਰੀ ਤੋਂ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੋਣ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ ਅਤੇ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਲਈ ਗਈ ਹੈ, ਕਿ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਹੈ

ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ.ਐਸ. ਐਕਟ ਜਾਂ ਇਹ ਕਿ ਕੋਈ ਨਸ਼ੀਲੀ ਦਵਾਈ ਜਾਂ ਸਾਈਕੋਟ੍ਰੋਪਿਕ ਪਦਾਰਥ ਜਾਂ ਸੀ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਪਦਾਰਥ ਜਿਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਹੈ

ਐਕਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਾਂ ਕੋਈ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਜਾਂ ਹੋਰ ਚੀਜ਼ ਜੋ ਅਜਿਹੇ ਅਪਰਾਧ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ ਜਾਇਦਾਦ ਜਾਂ ਕੋਈ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਜਾਂ ਹੋਰ ਵਸਤੂ ਦੇ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿਸੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਇਦਾਦ ਰੱਖਣ ਦਾ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ

ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧਿਆਇ ਵੀਏ ਤਹਿਤ ਜ਼ਬਤ ਜਾਂ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨਾ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਇਮਾਰਤ, ਆਵਾਜਾਈ ਜਾਂ ਸਥਾਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂ ਲੁਕਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਧਾਰਾ 42 ਕਿਸੇ ਵੀ ਇਮਾਰਤ, ਵਾਹਨ ਜਾਂ ਸਥਾਨ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ, ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈਣ, ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ, ਸਾਈਕੋਟ੍ਰੋਪਿਕ ਪਦਾਰਥਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ।

42 (1) (ਸੀ), ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲੈਣਾ, ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈਣਾ ਜਾਂ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰਨਾ, ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਉਸ ਕੋਲ "ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ, ਨਿੱਜੀ ਗਿਆਨ ਤੋਂ ਜਾਂ

ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਲਈ ਗਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥ, ਜਾਂ ਸਾਈਕੋਟ੍ਰੋਪਿਕ ਪਦਾਰਥ, ਜਾਂ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਪਦਾਰਥ ਜਿਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਕੋਈ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਜਾਂ ਹੋਰ ਵਸਤੂ ਜੋ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ

ਅਜਿਹੇ ਅਪਰਾਧ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ

ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਇਦਾਦ ਜਾਂ ਕੋਈ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਜਾਂ ਹੋਰ ਵਸਤੂ ਜੋ ਕਿਸੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਰੱਖਣ ਦਾ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧਿਆਇ V- ਅਧੀਨ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਜਾਂ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਜਾਂ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ, ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਇਮਾਰਤ, ਆਵਾਜਾਈ ਜਾਂ ਬੰਦ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂ ਲੁਕਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ

ਜਗ੍ਹਾ।

ਧਾਰਾ 42 (2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲੈਣ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਨ ਲਈ 72 ਘੰਟਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇਸ ਦੀ ਇੱਕ ਕਾਪੀ ਆਪਣੇ ਤੁਰੰਤ ਸੀਨੀਅਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਭੇਜਣੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਧਾਰਾ 43 ਧਾਰਾ 42 ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀਆਂ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ

[ਇੰਦਰਾ ਬੈਨਰਜੀ, ਜੇ.]

ਕਿਸੇ ਜਨਤਕ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਅਤੇ ਸਾਈਕੋਟ੍ਰੋਪਿਕ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਬਰਾਮਦਗੀ ,
ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਉਸ ਕੋਲ ਇਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੋਵੇ ਕਿ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ
ਅਜਿਹੀ ਦਵਾਈ ਜਾਂ ਪਦਾਰਥ ਦੇ ਨਾਲ, ਕੋਈ ਜਾਨਵਰ ਜਾਂ ਵਾਹਨ ਜਾਂ ਵਸਤੂ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ,
ਕੋਈ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਜਾਂ ਹੋਰ ਚੀਜ਼, ਜਿਸ ਦਾ ਉਸ ਕੋਲ ਕਾਰਨ ਹੈ
ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕੁਰਨਾ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਦਾ ਸਬੂਤ, ਜਾਂ ਕੋਈ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਜਾਂ ਹੋਰ ਧਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ
ਕਿਸੇ ਵੀ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ ਜਾਇਦਾਦ ਰੱਖਣ ਦੇ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ
ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੇ ਚੈਪਟਰ ਵੀਏ ਤਹਿਤ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਜਾਂ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਜਾਂ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ। ਧਾਰਾ 41 (2), 42 ਅਤੇ 43 ਦੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਉਪਾਅ ਦਾਖਲੇ, ਤਲਾਸ਼ੀ, ਜ਼ਬਤ ਅਤੇ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 44 ਤਹਿਤ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ 'ਤੇ ਵੀ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ
ਕੋਕਾ ਪਲਾਂਟ, ਅਫੀਮ, ਪੋਸਤ ਅਤੇ ਭੰਗ ਦੇ ਪੌਦੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ
ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਧਾਰਾ 42 ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰਤ। ਧਾਰਾ 42 ਤਹਿਤ ਧਾਰਾ 48 ਤਹਿਤ ਅਫੀਮ, ਪੋਸਤ, ਭੰਗ ਦੇ ਪੌਦੇ ਜਾਂ ਕੋਕਾ ਪਲਾਂਟ ਨੂੰ ਕੁਰਕ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਉਸ ਨੂੰ ਇਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦੀ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਖੇਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਧਾਰਾ ਡੀ 41 (2), 42 (1), 43 ਜਾਂ 44 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਰਤ "ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ" ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਸਿਰਫ "ਸ਼ੱਕ" ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ
ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਉਪਰੋਕਤ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਹਾਲਾਤ ਮੌਜੂਦ ਹਨ। ਸੈਕਸ਼ਨ 41, 42, 43 ਅਤੇ 48 ਵਿੱਚ "ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ" ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ "ਤਰਕ" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ
ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 49 ਵਿੱਚ ਸ਼ੱਕ ਕਰਨਾ।

ਏ. ਐਸ. ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਨ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਵਿੱਚ। v. ਕੇਰਲ ਰਾਜ 4, ਜਿਸ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਨੇ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।
ਸੁਸ਼ੀਲ ਕੁਮਾਰ ਜੈਨ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ:

"9. "ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ" ਮਨ ਦੀ ਅਵਸਥਾ ਦਾ ਇੱਕ ਹੋਰ ਪਹਿਲੂ ਹੈ। "ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ" "ਸ਼ੱਕ" ਜਾਂ "ਸ਼ੱਕ" ਵਰਗੀ ਚੀਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਵੇਖਣਾ ਵੀ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ.
"ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ" ਮਨ ਦੀ ਅਵਸਥਾ ਦਾ ਇੱਕ ਉੱਚ ਪੱਧਰ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ "ਗਿਆਨ" "ਤਰਕ" ਨਾਲੋਂ ਥੋੜ੍ਹਾ ਉੱਚਾ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਹੋਵੇਗਾ
ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨਾ". ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਇਹ ਜਾਣਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਦੀਆਂ ਇੰਦਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸਿੱਧੀ ਅਪੀਲ ਕਿੱਥੇ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੇ ਉਸ ਕੋਲ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਕਾਰਨ ਹੈ ਇੱਕੋ ਜਿਹਾ।

ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਅਫਸਰ, ਆਈ ਵਾਰਡ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਛੇ, ਕਲਕੱਤਾ ਅਤੇ ਓ.ਆਰ. ਸ੍ਰੀ ਜੈਨ ਦੁਆਰਾ 5. ਲਖਮਨੀ ਮੇਵਾਲ ਦਾਸ 5 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ:

---

[4] (2004) 11 ਐਸਸੀਸੀ 576

[5] (1976) 3 ਐਸਸੀਸੀ 757

"8. "ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ" ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ
ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵੱਲੋਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ। ਕਾਰਨ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਨਿਹਚਾ ਨਾਲ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।
ਇਹ ਉਹ ਸਿਰਫ ਦਿਖਾਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰੇ ਕਿ ਕੀ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੇ ਗਠਨ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਤਰਕਸੰਗਤ ਹੈ
ਇਸ ਦੇ ਗਠਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਜਾਂ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪ੍ਰਭਾਵ
ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਬਾਹਰੀ ਜਾਂ ਅਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਨਹੀਂ ਹਨ
ਸੈਕਸ਼ਨ।

"ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ" ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 41 (2), 42, 43 ਅਤੇ 44 ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗਲਤ ਬਣਾ ਦੇਵੇਗੀ ਅਤੇ ਸਬੰਧਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਵੀ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ।
ਧਾਰਾ 58 ਦੇ ਤਹਿਤ "ਭੜਕਾਊ" ਦਾਖਲਾ, ਤਲਾਸ਼ੀ, ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਜਾਂ
ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜੈਨ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਸੀ।

ਧਾਰਾ 42 ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 49 ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਾਹਨ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਅਤੇ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ, ਉਸ ਕੋਲ ਸ਼ੱਕ ਕਰਨ ਦੇ ਕਾਰਨ ਹੋਣ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਜਾਨਵਰ ਜਾਂ ਵਾਹਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਾਂ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਹੈ।
ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥ ਜਾਂ ਸਾਈਕੋਟ੍ਰੋਪਿਕ ਪਦਾਰਥ ਦੀ ਆਵਾਜਾਈ ਜਾਂ ਨਿਯੰਤਰਿਤ
ਪਦਾਰਥ, ਜਿਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਸਨੂੰ ਸ਼ੱਕ ਹੈ ਕਿ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਾਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਜਾਂ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਹੈ।

ਧਾਰਾ 50 (1) ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 41/42 ਤਹਿਤ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈਣ ਦਾ ਵਿਕਲਪ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਉਸ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਲਿਜਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ।
ਸਭ ਤੋਂ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਜਾਂ ਗਜ਼ਟਿਡ ਅਫਸਰ, ਜਿਸ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਉਹ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ
ਤਲਾਸ਼ੀ ਲਈ। ਜੇ ਧਾਰਾ 50 (5) ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਨੇੜਲੇ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਜਾਂ ਗਜ਼ਟਿਡ ਅਫਸਰ ਕੋਲ ਨਹੀਂ ਲਿਜਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਤਾਂ ਧਾਰਾ 42 ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਉਸ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈਣ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 100 ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

65. 2001 ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 50 (5) ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਜਾਂ ਗਜ਼ਟਿਡ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲਈ ਪਿਛਲੀਆਂ ਉਪ-ਧਾਰਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਸੁਰੱਖਿਆ ਉਪਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ, ਜੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਲੋੜ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਿਰਫ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 50 (5) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ
ਧਾਰਾ 50 (5) ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੀ ਗੈਰ-ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਲਈ ਅਜਿਹੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ।
ਜਾਂ ਗਜ਼ਟਿਡ ਅਫਸਰ, ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਇੱਕ ਕਾਪੀ 72 ਘੰਟਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਉਸਦੇ ਤੁਰੰਤ ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਭੇਜੋ। [ਧਾਰਾ 50(6)]।
ਧਾਰਾ 51 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਸਾਰੇ ਵਾਰੰਟਾਂ, ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀਆਂ, ਤਲਾਸ਼ੀ ਅਤੇ ਜ਼ਬਤੀਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਉਹ ਅਸੰਤੁਲਿਤ ਨਹੀਂ ਹਨ
ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ.ਐਸ. ਐਕਟ ਦੇ ਨਾਲ।

[ਇੰਦਰਾ ਬੈਨਰਜੀ, ਜੇ.]

ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 52 (1) ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 41, ਧਾਰਾ 42, ਧਾਰਾ 43 ਜਾਂ ਧਾਰਾ 44 ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਿੰਨੀ ਜਲਦੀ ਹੋ ਸਕੇ, ਉਸ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰਾਂ ਬਾਰੇ ਸੂਚਿਤ ਕਰੇਗਾ। ਧਾਰਾ 52 (2) ਅਨੁਸਾਰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਰੇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 41 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਤਹਿਤ ਜਾਰੀ ਵਾਰੰਟ ਤਹਿਤ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਸਤੂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਭੇਜਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਬੇਲੋੜੀ ਦੇਰੀ ਦੇ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੂੰ ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਵਾਰੰਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਧਾਰਾ 52 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਅਨੁਸਾਰ ਹਰੇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 41, ਧਾਰਾ 42, ਧਾਰਾ ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਤਹਿਤ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 43 ਜਾਂ ਧਾਰਾ 44 ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਬੇਲੋੜੀ ਦੇਰੀ ਦੇ ਅੱਗੇ ਭੇਜਿਆ ਜਾਵੇਗਾ-

ਨੇੜਲੇ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਦਾ ਇੰਚਾਰਜ, ਜਾਂ

ਧਾਰਾ 53 ਤਹਿਤ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਅਧਿਕਾਰੀ।

ਕੈਦ ਦੀ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਮਿਆਦ ਜਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਰਕਮ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਲਈ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਕਾਰਕਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਉਹ ਢੁਕਵੀਂ ਸਮਝਦੀ ਹੈ:

ਅਪਰਾਧੀ ਦੁਆਰਾ ਹਿੰਸਾ ਜਾਂ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਜਾਂ ਧਮਕੀ;

ਤੱਥ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਪਰਾਧੀ ਇੱਕ ਜਨਤਕ ਅਹੁਦਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਉਸ ਅਹੁਦੇ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਉਠਾਇਆ ਹੈ;

ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਨਾਬਾਲਗ ਅਪਰਾਧ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਨਾਬਾਲਗਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦੇਣ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ;

ਤੱਥ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਪਰਾਧ ਕਿਸੇ ਵਿਦਿਅਕ ਸੰਸਥਾ ਜਾਂ ਸਮਾਜ ਸੇਵਾ ਸੁਵਿਧਾ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਅਜਿਹੀ ਸੰਸਥਾ ਜਾਂ ਫੈਕਲਟੀ ਦੇ ਨੇੜਲੇ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਸਕੂਲੀ ਬੱਚੇ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਵਿਦਿਅਕ, ਖੇਡਾਂ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈਂਦੇ ਹਨ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ;
ਤੱਥ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਪਰਾਧੀ ਸੰਗਠਿਤ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਅਪਰਾਧਿਕ ਸਮੂਹ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਜੋ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ; ਅਤੇ

ਤੱਥ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਪਰਾਧੀ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦੇਣ ਦੁਆਰਾ ਸੁਵਿਧਾਜਨਕ ਹੋਰ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ।

ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ.ਐਸ. ਐਕਟ ਇੱਕ ਸੰਪੂਰਨ ਕੋਡ ਹੈ। ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ.ਐਸ. ਐਕਟ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ.ਐਸ. ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਕਾਰਵਾਈਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਐਕਟ ਇਸ ਬਾਰੇ ਬਹੁਤ ਖਾਸ ਹੈ ਕਿ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀਆਂ ਕਿਹੜੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣੀਆਂ ਹਨ।

69. ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਪੂਰਵਕ ਪੜ੍ਹਨ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ:

() ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦ ਅਤੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਜੋ ਕਿ ਉਕਤ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਪਰ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਲੋੜ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਅਰਥ ਹੋਣਗੇ।

() ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤਾ, 1973 ਦੀ ਧਾਰਾ 360 ਜਾਂ ਅਪਰਾਧੀਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1958 ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੋਈ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਵਿਅਕਤੀ 18 ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਉਮਰ ਦਾ ਨਾ ਹੋਵੇ। [ਸੈਕਸ਼ਨ 33]।

ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 36 ਤਹਿਤ ਗਠਿਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੀ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਨੀ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ। [ਧਾਰਾ 36ਏ (1)(ਏ)]।

ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਕਿਸੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲੈਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇਣ ਲਈ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਜਾਂ
ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਸ਼ੱਕ, ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ
ਉਹ, ਉਸ ਨੂੰ 15 ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਅਜਿਹੀ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਉਸਨੂੰ ਸਹੀ ਲੱਗਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੂੰ 7 ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। [ਧਾਰਾ 36ਏ (1) (ਬੀ)]।

ਜਿੱਥੇ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਜਾਂ ਸ਼ੱਕ ਹੋਵੇ
ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ.ਐਸ. ਐਕਟ, ਧਾਰਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ
ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 36ਏ ਦੇ (ਬੀ) ਵਿੱਚ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਉਹੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੋਵੇਗੀ ਜੋ ਕਿਸੇ ਕੇਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਾਲਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 167 ਅਧੀਨ ਵਰਤ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਕੁਝ ਵੀ ਹੋਵੇ।
[ਧਾਰਾ 36ਏ (1)(ਸੀ)]।
ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਵੀ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਉਸੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। [ਧਾਰਾ 36ਏ (2)]।

(v) ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 36ਏ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 439 [ਧਾਰਾ 36ਏ (3)] ਅਧੀਨ ਜ਼ਮਾਨਤ ਬਾਰੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ।

ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ.ਐਸ. ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜਿਸ ਦੀ ਧਾਰਾ 19 ਜਾਂ 24 ਜਾਂ 27ਏ ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵਪਾਰਕ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ
ਮਾਤਰਾ, ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 167 (2) ਵਿੱਚ ਹਵਾਲੇ

[ਇੰਦਰਾ ਬੈਨਰਜੀ, ਜੇ.]

"90 ਦਿਨ" ਜਿੱਥੇ ਉਹ ਵਾਪਰਦੇ ਹਨ, ਨੂੰ ਹਵਾਲਾ ਵਜੋਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ
180 ਦਿਨਾਂ ਤੱਕ। [ਧਾਰਾ 36ਏ (4)]।

ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ.ਐਸ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਕੈਦ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। [ਧਾਰਾ 36 ਏ (5)]

ਹਾਈ ਕੋਰਟ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਸੰਭਵ ਹੋਵੇ, ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਚੈਪਟਰ ਅਤੇ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਅਪੀਲ ਅਤੇ ਸੋਧ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਸਦੇ ਖੇਤਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਸੈਸ਼ਨ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਹੋਵੇ। [ਸੈਕਸ਼ਨ
36]

ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ.ਐਸ. ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਉਪਬੰਧ ਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ, ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ (ਜ਼ਮਾਨਤਾਂ ਅਤੇ ਬਾਂਡਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਸਮੇਤ) ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕਾਰਵਾਈ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਸਮਝੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ
ਸੈਸ਼ਨ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਹੋਣਾ ਅਤੇ
ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਡੀ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। [ਸੈਕਸ਼ਨ 36 ਸੀ]

ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਐਨਡੀਪੀਐਸ (ਸੋਧ) ਐਕਟ, 1988 ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਗਠਨ ਨਹੀਂ ਹੋ ਜਾਂਦਾ, ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਕੋਈ ਵੀ ਜੁਰਮ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ
ਅਦਾਲਤ, ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਈ ਦੁਆਰਾ ਟ੍ਰਾਈਬਲ ਹੈ
ਸੈਸ਼ਨ ਕੋਰਟ ਆਫ ਸੈਸ਼ਨ। [ਸੈਕਸ਼ਨ 36 ਡੀ]

ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 407 ਤਹਿਤ ਕੇਸਾਂ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਦੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਧਾਰਾ 36 ਡੀ (2) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ।

ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ,
ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਹਰ ਜੁਰਮ ਸੰਗਿਆਯੋਗ ਹੈ। [ਧਾਰਾ 37(1)(ਏ)]

ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਧਾਰਾ 37 (1) (ਬੀ) ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਆਪਣੇ ਮੁਚਲਕੇ 'ਤੇ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾਅ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਸਰਕਾਰੀ
ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾਈ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ, ਜਾਂ ਜਿੱਥੇ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਨੇ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇ
ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾਈ, ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਲਈ ਵਾਜਬ ਆਧਾਰ ਹਨ ਕਿ ਵਿਅਕਤੀ ਅਜਿਹੇ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ,
ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ।

(v) ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ 'ਤੇ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ, ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 37 (1) (ਬੀ) ਦੀਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹਨ।

(v) ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਤਲਾਸ਼ੀ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 100 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜੇ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲਈ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਲਿਜਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ
ਅਜਿਹੇ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਜਾਂ ਗਜ਼ਟਿਡ ਅਫਸਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈਣ ਦੇ ਵਿਕਲਪ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਨੇੜਲੇ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਜਾਂ ਗਜ਼ਟਿਡ ਅਫਸਰ ਨੂੰ ਮਿਲਣਾ। [ਧਾਰਾ 50(5)]

(v) ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਵਾਰੰਟਾਂ ਅਤੇ ਤਲਾਸ਼ੀ ਅਤੇ ਜ਼ਬਤੀਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੀਆਂ
ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਵਸਥਾ ਨਾਲ ਮੇਲ ਨਹੀਂ ਖਾਂਦੇ।

() ਭਾਰਤੀ ਸਬੂਤ ਐਕਟ, 1872 ਜਾਂ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਹਰੇਕ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ, ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ, ਸਾਈਕੋਟ੍ਰੋਪਿਕ ਦਵਾਈਆਂ ਦੀ ਸੂਚੀ, ਫੋਟੋਆਂ ਦਾ ਇਲਾਜ ਕਰਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ
ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ.ਐਸ. ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਮੁੱਢਲੇ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਪਦਾਰਥ ਆਦਿ।

70. ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਦੇ ਤਹਿਤ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਾਵਲੀ, 1960 ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਾਰੇ ਅਪਰਾਧਾਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ 'ਆਈਪੀਸੀ' ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਦੀ ਜਾਂਚ, ਜਾਂਚ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾਣਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਨਜਿੱਠਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ
ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਵੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ
ਉਪਬੰਧ, ਪਰ ਅਜਿਹੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ, ਜਾਂਚ ਕਰਨ, ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਜਾਂ ਸਥਾਨ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ। ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਹੇਠਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ:

4. ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਾਵਲੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਮੁਕੱਦਮਾ।—(1) ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਾਵਲੀ ਅਧੀਨ ਸਾਰੇ ਅਪਰਾਧ (45 1860) ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਨਜਿੱਠਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

(2) ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਸਾਰੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ,
ਉਸੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਿਆ ਗਿਆ, ਪਰ ਉਸ ਸਮੇਂ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ
ਅਜਿਹੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ, ਜਾਂਚ ਕਰਨ, ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਜਾਂ ਸਥਾਨ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਕਰਨ ਲਈ ਲਾਗੂ ਹੋਣਾ।

ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 4 (2) ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਿਆਂ ਸ੍ਰੀ ਸੁਸ਼ੀਲ ਕੁਮਾਰ ਜੈਨ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੀਆਂ

[ਇੰਦਰਾ ਬੈਨਰਜੀ, ਜੇ.]

ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਸ਼੍ਰੀ ਏ
ਜੈਨ ਨੇ ਆਪਣੀ ਉਪਰੋਕਤ ਦਲੀਲ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 () ਦਾ ਵੀ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ।

ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 5, ਜੋ ਇੱਥੇ ਸਹੂਲਤ ਲਈ ਹੇਠਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ:

"5. ਬੱਚਤ- ਇਸ ਜ਼ਾਬਤੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੋਈ ਵੀ ਚੀਜ਼,

ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਸਮੇਂ ਲਾਗੂ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜਾਂ ਸਥਾਨਕ ਕਾਨੂੰਨ, ਜਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਜਾਂ ਸ਼ਕਤੀ, ਜਾਂ ਇਸ ਸਮੇਂ ਲਾਗੂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਿਸਮ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ।

ਸ਼੍ਰੀ ਜੈਨ ਦੀ ਇਹ ਦਲੀਲ ਕਿ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ.ਐਸ. ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਸਾਰੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 4 (2) ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਉਲਟ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਇਆ ਜਾਂਦਾ, ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਧਾਰਾ 5 ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ, ਡੀ ਫੋਰਸ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਜਾਂ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ।

ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ.ਐਸ. ਐਕਟ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਨੂੰਨ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਾਂਚ ਜਾਂ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਕੋਈ ਵਿਵਸਥਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ.ਐਸ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 () ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ.ਐਸ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਾਂਚ ਜਾਂ ਜਾਂਚ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ

ਐਕਟ। ਉਪਰੋਕਤ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਕੇਵਲ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦ ਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ, ਅਤੇ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ, ਪਰ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਅਰਥ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਲੋੜ ਨਾ ਹੋਵੇ।

ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ.ਐਸ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 53 ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ:

53. ਕੁਝ ਵਿਭਾਗਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਥਾਣੇ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨਾਲ ਨਿਵੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ।—(1) ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨਾਲ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ, ਨਿਵੇਸ਼ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ

ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ, ਨਾਰਕੋਟਿਕਸ ਵਿਭਾਗ,
ਕਸਟਮ, ਰੈਵੇਨਿਊ ਇੰਟੈਲੀਜੈਂਸ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਵਿਭਾਗ ਜੀ

ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਲਈ ਅਰਧ ਸੈਨਿਕ ਬਲਾਂ ਜਾਂ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਬਲਾਂ ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਸਮੇਤ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਜਿਸ ਕੋਲ ਕਿਸੇ ਥਾਣੇ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਹਨ।

(2) ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ, ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ, ਡਰੱਗਜ਼ ਕੰਟਰੋਲ, ਮਾਲ ਜਾਂ ਆਬਕਾਰੀ ਵਿਭਾਗ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਲਈ ਥਾਣੇ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨਾਲ ਨਿਵੇਸ਼ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ
ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ।
ਧਾਰਾ 53 ਇਕ ਸਮਰੱਥ ਵਿਵਸਥਾ ਹੈ, ਜੋ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿਚ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਉਕਤ ਧਾਰਾ ਵਿਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੇ ਵਿਭਾਗਾਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨਾਲ ਨਿਵੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ
ਉਕਤ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਜਾਂਚ ਲਈ ਕਿਸੇ ਥਾਣੇ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਅਧਿਕਾਰੀ।

ਜੇ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ.ਐਸ. ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਜਾਂਚ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀਆਂ, ਤਾਂ ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ.ਐਸ. ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦੇ ਮਕਸਦ ਲਈ ਥਾਣੇ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨਾਲ ਨਿਵੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।
ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ.ਐਸ. ਐਕਟ, ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ। ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ
ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 50 (5) ਅਤੇ 51 ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 53 ਜਾਂ ਕਿਤੇ ਵੀ ਧਾਰਾ 41 (2) ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦੀ ਜਾਂ
42, ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਧਾਰਾ 53 ਦੇ ਤਹਿਤ ਵੀ ਨਿਵੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ
ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ.ਐਸ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 53 ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਲਈ ਇੱਕ ਥਾਣੇ ਦਾ ਇੰਚਾਰਜ। ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ.ਐਸ. ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਕੋਈ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਉਹੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 42 ਤਹਿਤ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ ਜਾਂਚ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਅਤੇ ਚੈਪਟਰ 5 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੋਈ ਤਲਾਸ਼ੀ ਜ਼ਬਤ ਜਾਂ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਕੀਤੀ ਸੀ
ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ.ਐਸ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ, ਕਿਸੇ ਸੂਚਨਾ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ, ਜਾਂ ਉਸਦੇ ਆਪਣੇ ਨਿੱਜੀ ਗਿਆਨ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ, ਇਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ
ਅਪਰਾਧ ਜੇ ਉਸ ਨੂੰ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਕਿਸੇ ਥਾਣੇ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਧਾਰਾ 53 ਅਧੀਨ ਵੀ ਨਿਵੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

79. ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਅਧਿਆਇ 5 ਜਾਂ ਕਿਤੇ ਹੋਰ ਕੋਈ ਵਿਵਸਥਾ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਵਾਜਬ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ
ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ.ਐਸ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ, 41 (2) ਜਾਂ 42 (1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦਾਖਲਾ, ਤਲਾਸ਼ੀ, ਜ਼ਬਤ ਜਾਂ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 'ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ।' ਧਾਰਾ 42 (2) ਦੀ ਲੋੜ ਇਹ ਹੈ ਕਿ, ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜੋ ਧਾਰਾ 42 (1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੇ ਆਧਾਰ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਦਾ ਹੈ।

[ਇੰਦਰਾ ਬੈਨਰਜੀ, ਜੇ.]

ਇਸ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨੂੰ

7

2 ਘੰਟਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਪਣੇ ਤੁਰੰਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੇ ਆਧਾਰ ਏ ਦੇ ਨਾਲ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੀ ਇੱਕ ਕਾਪੀ ਭੇਜਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ.ਐਸ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 53ਏ ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ:

53-. ਕੁਝ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਬਿਆਨਾਂ ਦੀ ਢੁਕਵੀਂਤਾ।
ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਲਈ ਧਾਰਾ 53 ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਬਿਆਨ
ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਾਂਚ ਜਾਂ ਕਾਰਵਾਈ ਦੌਰਾਨ, ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਸੱਚਾਈ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਢੁਕਵਾਂ ਹੋਵੇਗਾ,
ਜਦੋਂ ਬਿਆਨ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਮਰ ਗਿਆ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ
ਲੱਭਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਗਵਾਹੀ ਦੇਣ ਦੇ ਅਯੋਗ ਹੈ, ਜਾਂ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦੁਆਰਾ ਰਸਤੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ
ਜਿਸਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਦੇਰੀ ਜਾਂ ਖਰਚੇ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਕੇਸ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਦੀ ਹੈ
ਗੈਰ-ਵਾਜਬ; ਜਾਂ
ਜਦੋਂ ਬਿਆਨ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਗਵਾਹ ਵਜੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਰਾਏ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ, ਕੇਸ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਨਿਆਂ।
ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਉਪਬੰਧ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਸੰਭਵ ਹੋਵੇ, ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਜਾਂ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕਾਰਵਾਈ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।
ਇੱਕ ਅਦਾਲਤ।
ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ.ਐਸ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 53ਏ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 162 ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ ਦੇ ਅਧਿਆਇ ਅਧੀਨ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਕਿਸੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਬਿਆਨ ਨੂੰ, ਜੇ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਘਟਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਦਸਤਖਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ, ਜਾਂ ਜਾਂਚ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਾਂਚ ਜਾਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਕਸਦ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਸਿਵਾਏ ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਜੇ ਉਹ ਗਵਾਹੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਗਵਾਹ ਵਜੋਂ।

ਧਾਰਾ 53ਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਲਈ ਧਾਰਾ 53 ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਦੀ ਹੈ।

ਅਧਿਕਾਰੀ, ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਚਾਹੇ ਉਹ ਜਾਂਚ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਜਾਂਚ। ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 161/162 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦਾ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਾਂਚ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਾਰਵਾਈ 'ਤੇ ਕੋਈ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਜਾਂਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਵੇਗੀ।

83. ਦਿੱਲੀ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਮ ਲੋਹੀਆ[6] ਅਤੇ ਜਾਰਜ ਬਨਾਮ ਕੇਰਲ ਰਾਜ ਅਤੇ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ।[7], ਸ਼੍ਰੀ ਜੈਨ ਦੁਆਰਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 164 ਅਧੀਨ ਬਿਆਨਾਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਇਹ ਫ਼ੈਸਲੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਕੋਈ ਮਦਦਗਾਰ ਨਹੀਂ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਇਸ ਬੈਂਚ ਨੂੰ ਭੇਜੇ ਗਏ ਮੁੱਦਿਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਲਾਜ਼ਮੀ ਮਿਸਾਲ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 161 ਤੋਂ 164 ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ 'ਤੇ ਕੋਈ ਅਰਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੈ
ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਤਹਿਤ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

84. ਮੁਨਸ਼ੀ ਪ੍ਰਸਾਦ ਅਤੇ ਓ.ਆਰ.ਐਸ.ਵੀ. ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ। ਕਤਲ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਰਿਪੋਰਟ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰਤਾ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਸ਼੍ਰੀ ਜੈਨ ਦੁਆਰਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਵੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਕੋਈ ਸਹਾਇਤਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਧਾਰਾ 52ਏ (4) ਜਾਂ 54 ਜਾਂ 66 ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਦਾ ਕੋਈ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਾਂ ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ.ਐਸ. ਐਕਟ ਦੀ ਕੋਈ ਹੋਰ ਵਿਵਸਥਾ।

ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ, ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਨੂੰਨ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ, ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਬਾਅਦ ਦਾ ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਟ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਅਤੇ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਸੰਗਤਤਾ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੀਆਂ।
ਧਾਰਾ 52ਏ (4) ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ:

"ਭਾਰਤੀ ਸਬੂਤਾਂ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ
ਐਕਟ, 1872 ਜਾਂ ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤਾ, 1973, ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਹਰੇਕ ਅਦਾਲਤ, ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ, ਸਾਈਕੋਟ੍ਰੋਪਿਕ ਪਦਾਰਥਾਂ, ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਪਦਾਰਥਾਂ ਜਾਂ ਵਾਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਫੋਟੋਆਂ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਦਾ ਇਲਾਜ ਕਰੇਗੀ
ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਅਧੀਨ ਲਏ ਗਏ ਨਮੂਨਿਆਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਅਤੇ ਕਿਸ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ
ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ, ਅਜਿਹੇ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮੁੱਢਲੇ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ।

ਹਾਲਾਂਕਿ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਮੁਕੱਦਮੇ 'ਤੇ ਹੋਰ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਇਰਾਦਾ ਦਿਖਾਈ ਨਾ ਦੇਵੇ
ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ.ਐਸ. ਐਕਟ ਦੀ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਵਸਥਾ। ਇੱਕ ਦਾ ਪਿਛਲਾ ਬਿਆਨ
ਗਵਾਹ, ਭਾਵੇਂ ਸਬੂਤ ਵਿੱਚ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਹੋਵੇ, ਗਵਾਹ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਗਵਾਹ ਨੂੰ ਪਿਛਲੇ ਬਿਆਨ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਅਤੇ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ

---

[6] ਏਆਈਆਰ 1960 ਐਸਸੀ 490
[7] (1998) 4 ਐਸਸੀਸੀ 605
[8] (2002) 1 351

[ਇੰਦਰਾ ਬੈਨਰਜੀ, ਜੇ.]

ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਮੌਕਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੁਰਲੀ ਅਤੇ ਏਐਨਆਰ ਬਨਾਮ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਸੀ। ਸ਼੍ਰੀ ਜੈਨ ਦੁਆਰਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਰਾਜਸਥਾਨ ਰਾਜ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕੁਝ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਜੋ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਹੋਰ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਸਬੂਤ ਦੁਆਰਾ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ, ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 52ਏ (4) ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਦੇ ਅਧੀਨ,
ਉਸ ਭਾਗ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ।

ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ.ਐਸ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 54, ਠੂਰ ਆਗਾ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਬੀ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਵਿਰਸੇ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ:

54. ਨਾਜਾਇਜ਼ ਚੀਜ਼ਾਂ ਰੱਖਣ ਤੋਂ ਧਾਰਨਾ- ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਮੁਕੱਦਮਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇਸਦੇ ਉਲਟ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਇਸ ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਹੈ
ਇਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰੋ-

ਕੋਈ ਵੀ ਨਸ਼ੀਲੀ ਦਵਾਈ ਜਾਂ ਸਾਈਕੋਟ੍ਰੋਪਿਕ ਪਦਾਰਥ ਜਾਂ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਪਦਾਰਥ;

ਕੋਈ ਵੀ ਅਫੀਮ ਪੋਸਤ, ਭੰਗ ਦਾ ਪੌਦਾ ਜਾਂ ਕੋਕਾ ਦਾ ਪੌਦਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਉੱਗਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਉਸਨੇ ਖੇਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ;

ਕੋਈ ਵੀ ਉਪਕਰਣ ਜੋ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਡਿਜ਼ਾਈਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਬਰਤਨਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਸਮੂਹ
ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥ ਜਾਂ ਸਾਈਕੋਟ੍ਰੋਪਿਕ ਪਦਾਰਥ ਜਾਂ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਪਦਾਰਥ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਲਈ ਅਪਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ; ਜਾਂ

ਕੋਈ ਵੀ ਸਮੱਗਰੀ ਜਿਸ ਵੱਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚੋਂ ਲੰਘੀ ਹੈ
ਕਿਸੇ ਨਾਰਕੋਟਿਕ ਡਰੱਗ ਜਾਂ ਸਾਈਕੋਟ੍ਰੋਪਿਕ ਪਦਾਰਥ ਜਾਂ

ਈ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਪਦਾਰਥ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ, ਜਾਂ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਬਚੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਹਿੰਦ-ਖੂੰਹਦ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ
ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥ ਜਾਂ ਸਾਈਕੋਟ੍ਰੋਪਿਕ ਪਦਾਰਥ ਜਾਂ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਪਦਾਰਥ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ,

ਜਿਸ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਲਈ ਉਹ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀਜਨਕ ਹਿਸਾਬ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।

ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ.ਐਸ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 66 ਉਪਬੰਧ ਕਰਦੀ ਹੈ:- ਐਫ

"66. ਕੁਝ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਬਾਰੇ ਧਾਰਨਾ।—ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਹੋਵੇ-

ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਜਾਂ ਨਿਯੰਤਰਣ ਤੋਂ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਾਂ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਜਾਂ

ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਾਨ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ (ਅਜਿਹੇ ਅਥਾਰਟੀ ਜਾਂ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਜੋ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ)।

---

9 (2009) 9 ਐਸਸੀਸੀ 417

ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਜੁਰਮ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ, ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ, ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ ਇਹ ਕਰੇਗੀ-

(ਏ) ਮੰਨ ਲਓ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਅਜਿਹੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੇ ਦਸਤਖਤ ਅਤੇ ਹਰ ਹੋਰ ਹਿੱਸਾ ਜੋ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਲਿਖਤ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਜਾਂ ਉਸ ਦੀ ਲਿਖਤ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਮੰਨ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਲਿਖਤ ਵਿੱਚ ਹੈ; ਅਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜਾਂ
ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾਂ ਤਸਦੀਕ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ
ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਫਾਂਸੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਾਂ ਤਸਦੀਕ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ;

ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰੋ, ਭਾਵੇਂ ਇਸ 'ਤੇ ਸਹੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਮੋਹਰ ਨਹੀਂ ਲਗਾਈ ਗਈ ਹੈ, ਜੇ ਅਜਿਹਾ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਹੈ;

ਧਾਰਾ () ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਵੀ ਮੰਨ ਲਓ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ
ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ, ਅਜਿਹੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਸੱਚਾਈ ਸਾਬਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ.ਐਸ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 67 ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 42 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਕੋਈ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ
ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ:
ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮੰਗਣਾ ਕਿ ਕੀ ਇਸ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਿਸੇ ਨਿਯਮ ਜਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਕੋਈ ਉਲੰਘਣਾ ਹੋਈ ਹੈ;

ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਜਾਂਚ ਲਈ ਲਾਭਦਾਇਕ ਜਾਂ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕੋਈ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਜਾਂ ਐਫ ਚੀਜ਼ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਜਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ;

ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰੋ।

ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸਿਆਣਪ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 53 ਵਿੱਚ "ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਜਾਂਚ" ਸ਼ਬਦ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 67 ਵਿੱਚ "ਜਾਂਚ" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਭਾਵੇਂ ਆਮ ਬੋਲੀ ਵਿੱਚ "ਪੁੱਛਗਿੱਛ" ਅਤੇ "ਜਾਂਚ" ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ
ਇਸ ਦੇ ਬਦਲੇ ਧਾਰਾ 53 ਵਿੱਚ "ਜਾਂਚ" ਅਤੇ ਧਾਰਾ 67 ਵਿੱਚ "ਜਾਂਚ" ਦਾ ਮਤਲਬ ਇੱਕੋ ਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ।

ਇਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੈਅ ਹੈ ਕਿ, ਜਦੋਂ ਇਕੋ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਕ ਧਾਰਨਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਕੋ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਵਰਤੇ ਜਾਂਦੇ

[ਇੰਦਰਾ ਬੈਨਰਜੀ, ਜੇ.]

ਸਮਝ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਟੀ.ਏ. ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾਸਵਾਮੀ ਬਨਾਮ ਕੇਸ ਵਿੱਚ। ਮਦਰਾਸ ਰਾਜ 10, ਇਹ
ਇੱਕ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਡਰੱਗਜ਼ ਐਕਟ 1940 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੇਂਦਰੀ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 40 ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ "ਟੈਸਟ" ਅਤੇ
"ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ" ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਰਥ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ।

ਬੇਸ਼ਕ, ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਧਾਰਨਾ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਭਾਰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਲੰਬੇ ਗੁੰਝਲਦਾਰ ਕਾਨੂੰਨ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦਾ ਹੈ, ਉਦਾਹਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਕਾਨੂੰਨ,
ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਸੰਤੁਲਿਤ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਇਕੱਠੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ. ਫਿਰ ਵੀ,
ਜਿਸ ਪ੍ਰਸੰਗ ਵਿੱਚ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਉਹ ਢੁਕਵਾਂ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇੱਕ ਘੱਟ ਸਾਵਧਾਨ ਡਰਾਫਟਸਮੈਨ ਇੱਕੋ ਅਰਥ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ,
ਜਲਦਬਾਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ। ਇਸ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨੂੰ ਕਿੱਥੋਂ ਸਮਰਥਨ ਮਿਲਦਾ ਹੈ
ਕਨ੍ਹੈਈਆ ਲਾਲ ਵਿਸ਼ਿੰਦਾਸ ਗਿਡਵਾਨੀ ਅਤੇ ਅਰੁਣ ਦੱਤਾਤ੍ਰੇਯ ਮਹਿਤਾ 11.
ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਭਾਗਾਂ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਾਕਾਂਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਸਮਰਥਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਉਸਾਰੀ, ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੇ ਇਹ ਗੈਰ-ਵਾਜਬ ਜਾਂ ਤਰਕਹੀਣ ਨਤੀਜਿਆਂ ਵੱਲ ਲੈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ.

ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ.ਐਸ. ਐਕਟ ਵਿੱਚ, ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ "ਜਾਂਚ" ਅਤੇ "ਜਾਂਚ" ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਇੱਕ ਵੱਖਰਾ ਅਰਥ ਦਰਸਾਉਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਿਆ ਜਾਪਦਾ ਹੈ।
ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਧਾਰਾ 53ਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦਿੱਤੇ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਾਂਚ ਜਾਂ ਕਾਰਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਲਈ ਧਾਰਾ 53 ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ "ਜਾਂਚ" ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ
ਜਾਂ ਸ਼ਬਦ "ਪੁੱਛਗਿੱਛ". ਹਾਲਾਂਕਿ, ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਈ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 () ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ:

"2()। ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤਾ, 1973 (1974 ਦਾ 2) ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਤੇ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦੇ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਅਰਥ ਹਨ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ
ਕੋਡ।

ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 2 (ਜੀ) ਅਤੇ 2 (ਐਚ) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ 'ਜਾਂਚ' ਅਤੇ 'ਜਾਂਚ' ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:

"2. (ਛ) "ਜਾਂਚ" ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿਸੇ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਜਾਂ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਜ਼ਾਬਤੇ ਅਧੀਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹਰ ਜਾਂਚ;
(ਜ) "ਜਾਂਚ" ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ (ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ) ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਇਕੱਤਰ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਜ਼ਾਬਤੇ ਅਧੀਨ ਸਾਰੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਜੋ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਕਾਰਤ ਹਨ।

[10] ਏਆਈਆਰ 1966 ਐਸਸੀ 1022

[11] (2001) 1 ਐਸਸੀਸੀ 78

96. ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਸ਼ਬਦ ਜਾਂ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦੇ ਅਰਥ ਨੂੰ ਇਸਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਅਨੁਸਾਰ ਸਮਝਿਆ ਅਤੇ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ "ਪ੍ਰਸੰਗ ਦੀ ਹੋਰ ਲੋੜ ਨਾ ਹੋਵੇ"। ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 2 (ਜੀ) ਵਿੱਚ ਜਾਂਚ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 67 ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਚੈਪਟਰ 5 ਦੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਪ੍ਰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜਾਂਚ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ, ਕਿਉਂਕਿ
ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੇ ਚੈਪਟਰ 5 ਤਹਿਤ ਜਾਂਚ ਕਿਸੇ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਜਾਂ ਬੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ।

ਇਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੈਅ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਇਸਦੇ ਆਮ ਅਰਥ ◌ਾ◌ਂ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਪਤਾ ਸ਼ਬਦਕੋਸ਼ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸੰਖੇਪ ਆਕਸਫੋਰਡ ਇੰਗਲਿਸ਼ ਡਿਕਸ਼ਨਰੀ (ਗਿਆਰਵਾਂ ਐਡੀਸ਼ਨ) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਜਾਂਚ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ 'ਇੱਕ ਕੰਮ ਕਰਨਾ'। ਕਿਸੇ ਘਟਨਾ ਜਾਂ ਦੋਸ਼ ਦੀ ਯੋਜਨਾਬੱਧ ਜਾਂ ਰਸਮੀ ਜਾਂਚ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ
ਸੱਚਾਈ'। ਜਾਂਚ, ਜਾਂਚ ਦਾ ਕੰਮ ਹੈ. "ਪੁੱਛਗਿੱਛ" ਸ਼ਬਦ, ਉਸੇ ਸ਼ਬਦਕੋਸ਼ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਜਾਣਕਾਰੀ ਮੰਗਣ ਲਈ ਹੈ. ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ "ਜਾਂਚ" ਵੀ ਹੈ। ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮੰਗਣ ਦਾ ਕੰਮ ਹੈ। ਇਹ ਅਧਿਕਾਰਤ ਜਾਂਚ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਬਦਾਂ ਅਤੇ ਵਾਕਾਂਸ਼ਾਂ ਦਾ ਅਰਥ ਕੱਢਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ
ਜਿਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਸਮੁੱਚੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

"ਜਾਂਚ" ਅਤੇ "ਜਾਂਚ" ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਐਕਟ 1944, ਕਸਟਮਜ਼ ਐਕਟ 1962, ਰੇਲਵੇ ਜਾਇਦਾਦ (ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਕਬਜ਼ਾ) ਐਕਟ 1966 ਅਤੇ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਵਰਗੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।
ਜੋ ਅਪਰਾਧੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅਰਥ ◌ਾ◌ਂ ਦਾ ਅਰਥ ਕੱਢਣ ਲਈ ਇਹਨਾਂ ਕਨੂੰਨਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ
ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ.ਐਸ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 67 ਵਿੱਚ "ਜਾਂਚ" ਸ਼ਬਦ ਅਤੇ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 67 ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦ "ਜਾਂਚ" ਅਤੇ ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 53 ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦ "ਜਾਂਚ" ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰ, ਜੇ ਕੋਈ ਹੋਵੇ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 155-157 ਇਸ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੀ ਹੈ
ਸੰਗਿਆਯੋਗ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ, ਰੇਲਵੇ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਧਾਰਾ 8
(ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਬਜ਼ਾ) ਐਕਟ, ਉਸ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦੇਣ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ ਜਾਂਚ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ
ਉਕਤ ਐਕਟ ਅਤੇ ਕਸਟਮ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ ੧੦੭ ਦੇ ਤਹਿਤ ਤਸਕਰੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜਾਂਚ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਅਜਿਹਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ 'ਜਾਂਚ' ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਰੇਲਵੇ ਜਾਇਦਾਦ (ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਕਬਜ਼ਾ) ਐਕਟ, ਕਸਟਮ ਐਕਟ, ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਉਸੇ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਵਿੱਚ 'ਜਾਂਚ' ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ
ਇੱਕ ਜੁਰਮ। ਤਰਜੀਹ ਵਿੱਚ 'ਪੁੱਛਗਿੱਛ' ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਚੋਣ

ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਸ਼ਾਇਦ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਵਿੱਚ 'ਜਾਂਚ' ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਮਤਲਬ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਜਾਂ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਜਾਂਚ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਤਹਿਤ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂਇਕ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਦਰਜਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੈ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 193 ਅਤੇ 228 ਦੀ ਧਾਰਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਦੋਵੇਂ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਇੱਕੋ ਅਰਥ ਨਹੀਂ ਦਰਸਾਉਂਦੇ।

ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਸ਼ਬਦਕੋਸ਼ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ/ਪੜਤਾਲ ਅਤੇ ਪੜਤਾਲ/ਪੜਤਾਲ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਸੰਵਿਧਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 53, 53ਏ, ਅਤੇ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਮਿਆਦ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 67, "ਜਾਂਚ" ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਵਾਜਬ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਆਮ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਵਜੋਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਜਾਂਚ ਸੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿਸੇ ਜੁਰਮ ਦਾ। ਧਾਰਾ 67 ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰੇ ਅਨੁਸਾਰ ਜਾਂਚ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਇਕੱਤਰ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਕੀ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀ ਕੋਈ ਉਲੰਘਣਾ ਹੋਈ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਜਾਂਚ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਜਾਂਚ ਅਤੇ ਸੱਚਾਈ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਸਮੱਗਰੀ ਇਕੱਤਰ ਕਰਨਾ ਹੈ।

ਇਹ ਕੇਸ ਇੱਕ ਦੋਸ਼ੀ ਅਪਰਾਧੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਡੀ ਜਾਂਚ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਜਾਂਚ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਮੁੱਚੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ।

"ਜਾਂਚ" ਅਤੇ "ਜਾਂਚ" ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਲਈ ਸਮੱਗਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਧਾਰਾ 53 ਦੇ ਤੁਹਿਤ ਈ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨਾਲ ਨਿਵੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ.ਐਸ. ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਜੁਰਮ ਦੀ ਜਾਂਚ ਲਈ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 25 ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਕੀ ਧਾਰਾ 67 ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰੇ ਅਨੁਸਾਰ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਬਿਆਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਦੋਸ਼ੀ ਅਪਰਾਧੀ ਵਿਰੁੱਧ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਧਾਰਾ 53 ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਕਿਹੜੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਜਾਂਚ ਲਈ ਕਿਸੇ ਥਾਣੇ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕੋਲ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਵੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 53ਏ (1) ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਗਈ ਭਾਸ਼ਾ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ। ਇਹ ਸ਼ਬਦ "ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਲਈ ਧਾਰਾ 53 ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਬਿਆਨ, ਜੀ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਾਂਚ ਜਾਂ ਕਾਰਵਾਈ ਦੌਰਾਨ" ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 53 ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਕਿਸੇ ਥਾਣੇ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨਾਲ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਧਾਰਾ 67 ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜਾਂਚ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਕੀ ਕੋਈ ਹੋਇਆ ਹੈ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ। ਅਜਿਹੇ ਬਿਆਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਬਿਆਨ

ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਾਂਚ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਾਰਵਾਈ ਦੌਰਾਨ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਕੁਝ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਸੱਚਾਈ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਢੁਕਵਾਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੀ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਬੀ ਧਾਰਾ 53 ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਲਈ ਗਈ ਹੈ , ਜੋ ਕਿ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇੱਕ ਸਮਰੱਥ ਵਿਵਸਥਾ ਹੈ, ਜੋ ਕੇਂਦਰ / ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਵਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਨਿਵੇਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ।
ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦਾ ਮਕਸਦ। ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨਾਲ ਨਿਵੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ

ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਧਾਰਾ ੫੩ ਤੋਂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਸੀ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੀ ਵਿਆਪਕ ਸ਼ਕਤੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ
ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦੇ ਨਾਲ।

ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ.ਐਸ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 42 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜੇ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਧਾਰਾ 67 ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ। ਉਹੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਜਾਂਚ ਵੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ
ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ.ਐਸ. ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਜੇ ਉਸ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 53 ਦੇ ਤਹਿਤ ਵੀ ਨਿਵੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ,
ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ.ਐਸ. ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਜੁਰਮ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦੇ ਮਕਸਦ ਲਈ ਕਿਸੇ ਥਾਣੇ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ।

ਧਾਰਾ 42 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਧਾਰਾ 67 ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਲਈ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਇਸ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ
ਧਾਰਾ 67 ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਗਈ ਭਾਸ਼ਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ "ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ
ਧਾਰਾ 42 ਜੋ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰਤ ਹੈ, ਇਸ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਜਾਣਕਾਰੀ ਆਦਿ ਮੰਗ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ
ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ.ਐਸ. ਐਕਟ ਦੇ ਅਧਿਆਇ 5 ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਤੋਂ ਵਗਦਾ ਹੈ।

ਧਾਰਾ 67 ਧਾਰਾ 42 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ:

"(ਏ) ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮੰਗੋ ਕਿ ਕੀ ਇਸ ਦੀ ਕੋਈ ਉਲੰਘਣਾ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਸ ਐਕਟ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਿਸੇ ਨਿਯਮ ਜਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ;

ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਜਾਂਚ ਲਈ ਲਾਭਦਾਇਕ ਜਾਂ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕੋਈ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਜਾਂ ਚੀਜ਼ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਜਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ;

ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰੋ।

[ਇੰਦਰਾ ਬੈਨਰਜੀ, ਜੇ.]

ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਜਾਂਚ,

ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੇ ਚੈਪਟਰ 5 ਅਧੀਨ ਜਾਂਚ ਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਹੈ। ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਜਾਂਚ ਉਸੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 42 ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੇ ਚੈਪਟਰ 5 ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲਈ, ਜ਼ਬਤ ਕਰਨਾ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ, ਜੇ ਉਹ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹੈ

ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ.ਐਸ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 53 ਤਹਿਤ ਜਾਂਚ ਦੇ ਮਕਸਦ ਲਈ ਥਾਣੇ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨਾਲ ਵੀ ਨਿਵੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਮੁਕੇਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਰਾਜ (ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਨਾਰਕੋਟਿਕ ਸ਼ਾਖਾ) [12] ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਨੇ ਸਰਬਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਾਂਚ ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਖਰਾਬ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹੀ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਜੋ ਦੋਸ਼ੀ ਅਪਰਾਧੀ ਵਿਰੁੱਧ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਸੀ, ਨੇ ਵੀ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਸੀ।

ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਡਾ. ਜਾਂਚ ਕਿਸੇ ਦੁਆਰਾ ਵੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ

ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਜਾਂਚ ਦੇ ਮਕਸਦ ਲਈ ਥਾਣੇ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨਾਲ ਧਾਰਾ 53 ਅਧੀਨ ਨਿਵੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਧਿਕਾਰੀ। ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 52 (3) ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਪਬੰਧ ਕਰਦੀ ਹੈ:

(3) ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਰੇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 41, ਧਾਰਾ 42, ਧਾਰਾ 43 ਜਾਂ ਧਾਰਾ ਡੀ ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਤਹਿਤ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ
44 ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਬੇਲੋੜੀ ਦੇਰੀ ਦੇ ਅੱਗੇ ਭੇਜਿਆ ਜਾਵੇਗਾ-

ਨੇੜਲੇ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਦਾ ਇੰਚਾਰਜ, ਜਾਂ

ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 53 ਤਹਿਤ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਜੇ ਧਾਰਾ 53 ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਉਹੀ ਵਿਅਕਤੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 42 ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਧਾਰਾ 41 (2), 42, 43 ਜਾਂ 44 ਤਹਿਤ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਰੇਕ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਵਿਅਕਤੀ ਅਤੇ ਵਸਤੂ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਦੇਰੀ ਦੇ ਨੇੜਲੇ ਥਾਣੇ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਭੇਜਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਜੇ
ਧਾਰਾ 42 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨਾਲ ਨਿਵੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ
ਧਾਰਾ 53, ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਅਤੇ ਧਾਰਾ

ਐਫ 41 (2), 42 ਆਦਿ ਤਹਿਤ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਜਾਂ ਤਾਂ ਇੰਚਾਰਜ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਭੇਜੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ।
ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦੇ ਮਕਸਦ ਲਈ, ਕਿਸੇ ਥਾਣੇ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਜਾਂ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 53 ਅਧੀਨ ਨਿਵੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨਾਲ।

ਧਾਰਾ 67 ਜਾਂ ਧਾਰਾ 41/42 ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਮਿਆਦ
ਇਸ ਦਲੀਲ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਕਿ ਜਾਂਚ ਕੇਵਲ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ
ਧਾਰਾ 42 ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਵੇਸ਼, ਤਲਾਸ਼ੀ, ਜ਼ਬਤ ਜਾਂ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਜਾਂ ਦਾਖਲੇ, ਤਲਾਸ਼ੀ, ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ। ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ

---

[12] (2020) ਐਸਸੀਸੀ ਆਨਲਾਈਨ ਐਸਸੀ 700

ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 41/42 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਂਚ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜੇ ਕਿਸੇ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਦਾਖਲੇ, ਤਲਾਸ਼ੀ, ਜ਼ਬਤ ਅਤੇ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਪੜਾਅ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ ਜਾਂ ਦਾਖਲਾ, ਤਲਾਸ਼ੀ, ਜ਼ਬਤ ਜਾਂ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਪੜਾਅ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਜਿਹਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ। ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਨਾ ਤਾਂ ਜ਼ਾਹਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ

ਸੰਕੇਤ। ਧਾਰਾ 41, 42 ਆਦਿ ਵਿੱਚ "ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਬਾਅਦ" ਸ਼ਬਦ ਬੀ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਨਾ ਹੀ ਇਹ ਹੈ
ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ "ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਂ ਸਮੇਂ, ਖੋਜ ਕਰੋ,
ਧਾਰਾ 67 ਵਿੱਚ "ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ" ਸ਼ਬਦਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜ਼ਬਤ ਜਾਂ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ"।

ਧਾਰਾ 67 ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਾ 42 ਵਿੱਚ ਸੀ ਨੂੰ ਦਰਸ਼ਾਏ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸ਼ਕਤੀ , ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੇਂਦਰ/ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ
ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮੰਗਣਾ, ਕਿਸੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਜਾਂ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨਾ ਆਦਿ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਂਚ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਇਸ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ
ਧਾਰਾ 41/42 ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 42 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦਾ ਪੜਾਅ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਵੇਗਾ, ਜੇ ਉਸ ਨੂੰ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 50 ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਵੀ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ।

ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ.ਐਸ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 42 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਜੇ ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 53 ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨਾਲ ਨਿਵੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ, ਤਾਂ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ
ਜਾਣਕਾਰੀ ਮੰਗਣ, ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਅਤੇ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਅਤੇ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 67 ਤੋਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ
ਕਿਸੇ ਥਾਣੇ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਧਾਰਾ ੫੩ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨਾਲ ਨਿਵੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵੀ ਜਾਂਚ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਤੋਂ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ "ਇੱਕ ਬਿਆਨ ਜੋ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ
ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਲਈ ਧਾਰਾ 53,
ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕੋਈ ਵੀ ਜਾਂਚ ਜਾਂ ਕਾਰਵਾਈ ਢੁਕਵੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਧਾਰਾ 53ਏ (1) ਵਿੱਚ। ਧਾਰਾ 53ਏ (1) ਦਾ ਲਾਭ ਧਾਰਾ 42 ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅਜਿਹੇ ਬਿਆਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਪਰ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 53 ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਹੀਂ।

113. ਜੇ, ਕਿਸੇ ਜਾਂਚ ਜਾਂ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਕੋਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਜਾਂਚ/ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੋਈ ਬਿਆਨ, ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਜਾਂ ਹੋਰ ਚੀਜ਼ਾਂ ਅਪਰਾਧੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਸਾਬਤ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਜਦ ਤੱਕ ਕਿ ਬਿਆਨ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਚੀਜ਼ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੋਵੇ।
ਕੋਈ ਵੀ ਵਾਅਦਾ, ਲਾਲਚ, ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ, ਧਮਕੀ, ਜਾਂ ਧਮਕੀ। ਸਵਾਲ

[ਇੰਦਰਾ ਬੈਨਰਜੀ, ਜੇ.]

ਕੀ ਕੋਈ ਬਿਆਨ ਵਾਅਦੇ, ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ, ਧਮਕੀ ਆਦਿ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ
ਅਤੇ/ਜਾਂ ਕੀ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਧਾਰਾ 42 ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰਤ ਹੈ ਜਾਂ ਧਾਰਾ 53 ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨਾਲ ਨਿਵੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ,
ਇਹ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਹਨ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਅਪਰਾਧੀ ਵਿਰੁੱਧ ਦੋਸ਼ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨੇ ਪੈਂਦੇ ਹਨ।

ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦਾ ਅਧਿਆਇ ਪੁਲਿਸ
ਬੀ ਨੂੰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ
ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅਧਿਆਇ ਦੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ:-

"154. (1) ਕਿਸੇ ਸੰਗਿਆਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਹਰ ਜਾਣਕਾਰੀ, ਜੇ ਕਿਸੇ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਜ਼ੁਬਾਨੀ
ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ,
ਤਾਂ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਉਸਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਅਧੀਨ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਅਤੇ ਸੂਚਨਾ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹੀ ਜਾਵੇਗੀ; ਅਤੇ
ਅਜਿਹੀ ਹਰ ਜਾਣਕਾਰੀ, ਚਾਹੇ ਉਹ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਉਪਰੋਕਤ ਅਨੁਸਾਰ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੋਵੇ,
ਇਸ ਨੂੰ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ, ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਪਦਾਰਥ ਹੋਵੇਗਾ
ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹੇ ਫਾਰਮ ਵਿੱਚ ਰੱਖੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਕਿਤਾਬ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ
ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ।

*****

ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਕਿਸੇ ਥਾਣੇ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵੱਲੋਂ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ
ਕਰਨ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਹੈ
ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਦੇ ਪਦਾਰਥ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ
ਜਾਣਕਾਰੀ, ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਡਾਕ ਰਾਹੀਂ, ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਨੂੰ
ਸਬੰਧਤ ਪੁਲਿਸ, ਜੋ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਕਿਸੇ ਸੰਗਿਆਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਜਾਂ ਤਾਂ ਖੁਦ
ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰੇਗੀ ਜਾਂ ਇਸ ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂਚ
ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਵੇਗੀ, ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕੋਲ

ਸ

ਬੰਧ ਵਿੱਚ ਥਾਣੇ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਐਫ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਹੋਣਗੀਆਂ
ਉਸ ਜੁਰਮ ਲਈ।

ਗੈਰ-ਸੰਗਿਆਯੋਗ ਮਾਮਲਿਆਂ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ।—(1) ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਜਾਣਕਾਰੀ
ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ
ਦੇ ਅੰਦਰ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਇੱਕ ਥਾਣੇ ਦਾ ਇੰਚਾਰਜ
ਕਿਸੇ ਗੈਰ-ਸੰਗਿਆਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਸਟੇਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ, ਉਹ ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਫਾਰਮ ਵਿੱਚ ਰੱਖੀ
ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਕਿਤਾਬ ਵਿੱਚ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਤੱਤ ਨੂੰ ਦਾਖਲ ਕਰੇਗਾ ਜਾਂ ਦਰਜ ਕਰੇਗਾ ਜੋ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ
ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਹਵਾਲਾ ਦੇਵੇਗੀ
ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨਾ।

(2) ਕੋਈ ਵੀ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕਿਸੇ ਗੈਰ-ਸੰਗਿਆਯੋਗ ਕੇਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ ਜਿਸ ਕੋਲ ਅਜਿਹੇ ਕੇਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਨ ਜਾਂ ਕੇਸ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੋਵੇ।

ਅਜਿਹਾ ਆਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਵੀ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂਚ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕੋ ਜਿਹੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ (ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ)
ਬਿਨਾਂ ਵਾਰੰਟ ਦੇ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰਨਾ) ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਿਸੇ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਦਾ ਇੰਚਾਰਜ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕਿਸੇ ਸੰਗਿਆਯੋਗ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਵਰਤ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਕੇਸ ਦੋ ਜਾਂ ਵਧੇਰੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਇੱਕ ਸੰਗਿਆਯੋਗ ਹੈ, ਕੇਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸੰਗਿਆਯੋਗ ਕੇਸ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਚਾਹੇ ਹੋਰ ਅਪਰਾਧ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ
ਗੈਰ-ਪਛਾਣਯੋਗ।

ਸੰਗਿਆਯੋਗ ਕੇਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ।
(1) ਕਿਸੇ ਥਾਣੇ ਦਾ ਇੰਚਾਰਜ ਕੋਈ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੰਗਿਆਯੋਗ ਕੇਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸਥਾਨਕ ਖੇਤਰ 'ਤੇ ਹੈ।
ਅਜਿਹੇ ਸਟੇਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਨੂੰ ਅਧਿਆਇ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਤਹਿਤ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਜਾਂ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੋਵੇਗੀ। (2) ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਬੁਲਾਈ ਜਾਵੇਗੀ
ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਕਿ ਕੇਸ ਅਜਿਹਾ ਸੀ ਜਿਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਇਸ ਧਾਰਾ ਤਹਿਤ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ।
(3) ਧਾਰਾ 190 ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰਪ੍ਰਾਪਤ ਕੋਈ ਵੀ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ
ਅਜਿਹੀ ਜਾਂਚ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ.

ਜਾਂਚ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ।—(1) ਜੇ, ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਤੋਂ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ, ਕਿਸੇ ਥਾਣੇ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕੋਲ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦੇਣ ਦਾ ਸ਼ੱਕ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਉਸ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 156 ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਕਰੇਗਾ
ਇਸ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਤੁਰੰਤ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੂੰ ਭੇਜੋ
ਪੁਲਿਸ ਰਿਪੋਰਟ 'ਤੇ ਅਜਿਹੇ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣਾ ਅਤੇ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅੱਗੇ ਵਧਣਾ, ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਕਿਸੇ ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰੇਗਾ ਜੋ ਉਸ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ, ਆਮ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ, ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰੇ,
ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਜਾਓ, ਅਤੇ, ਜੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਉਪਾਅ ਕਰਨ ਲਈ
ਅਪਰਾਧੀ ਦੀ ਖੋਜ ਅਤੇ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ: ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ-

ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਨਾਮ ਨਾਲ ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਜੁਰਮ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕੇਸ ਕਿਸੇ ਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਗੰਭੀਰ ਸੁਭਾਅ, ਕਿਸੇ ਥਾਣੇ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਨੂੰ ਲੋੜ ਹੈ

[ਇੰਦਰਾ ਬੈਨਰਜੀ, ਜੇ.]

ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅੱਗੇ ਨਾ ਵਧੋ ਜਾਂ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕਿਸੇ ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤ ਨਾ ਕਰੋ
ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਜੇ ਕਿਸੇ ਥਾਣੇ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਇਹ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਲਈ ਕੋਈ ਲੋੜੀਂਦਾ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਕੇਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ।
ਰਿਪੋਰਟ ਕਰੋ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।—(1) ਹਰੇਕ ਰਿਪੋਰਟ ਜੋ ਨੂੰ ਭੇਜੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ
ਧਾਰਾ 157 ਅਧੀਨ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ, ਜੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਅਜਿਹਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਰਾਹੀਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ, ਆਮ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ, ਉਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਦੀ ਹੈ।

(2) ਅਜਿਹਾ ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਥਾਣੇ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਸੀ ਅਫਸਰ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦੇ ਸਕਦਾ
ਹੈ ਜੋ ਉਹ ਸਹੀ ਸਮਝਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਰਿਪੋਰਟ 'ਤੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦਰਜ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਬਿਨਾਂ ਦੇਰੀ ਕੀਤੇ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੂੰ ਭੇਜੇਗਾ।

ਹਾਜ਼ਰੀ ਦੀ ਲੋੜ ਕਰਨ ਲਈ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ
(1) ਇਸ ਅਧਿਆਇ ਅਧੀਨ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਵੀ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਲਿਖਤੀ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ, ਆਪਣੇ ਜਾਂ ਨਾਲ ਲੱਗਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਟੇਸ਼ਨ ਦੀ ਸੀਮਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਆਪਣੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹਾਜ਼ਰੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਜਾਣਕਾਰੀ ਤੋਂ
ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਜਾਂ ਹੋਰ, ਤੱਥਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਜਾਪਦਾ ਹੈ
ਅਤੇ ਕੇਸ ਦੇ ਹਾਲਾਤ; ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਵਿਅਕਤੀ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਵੇਗਾ:

ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਪੰਦਰਾਂ ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਜਾਂ 65 ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਉਮਰ ਦਾ ਕੋਈ ਮਰਦ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਕੋਈ ਔਰਤ ਜਾਂ ਮਾਨਸਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ
ਜਾਂ ਸਰੀਰਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਪਾਹਜ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ

ਉਸ ਸਥਾਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋਵੇਗੀ ਜਿੱਥੇ ਅਜਿਹਾ ਪੁਰਸ਼ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਔਰਤ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ।

ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ, ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਦੁਆਰਾ, ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਅਧੀਨ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਹਰੇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਵਾਜਬ ਖਰਚਿਆਂ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਦੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਪੁਲਿਸ ਦੁਆਰਾ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ।—(1) ਇਸ ਅਧਿਆਇ ਅਧੀਨ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਵੀ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਜਾਂ ਕੋਈ ਵੀ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜੋ ਉਸ ਰੈਂਕ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ, ਆਮ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ, ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰੇ,

ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਬੇਨਤੀ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਦਿਆਂ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਜਾਂਚ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

(2) ਅਜਿਹਾ ਵਿਅਕਤੀ ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਨੂੰ ਪੁੱਛੇ ਗਏ ਅਜਿਹੇ ਕੇਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਾਰੇ ਸਵਾਲਾਂ ਦਾ ਸੱਚਮੁੱਚ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੋਵੇਗਾ, ਸਿਵਾਏ
ਸਵਾਲ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬਾਂ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਦੋਸ਼ ਜਾਂ ਜੁਰਮਾਨੇ ਜਾਂ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਦਾ ਰੁਝਾਨ ਹੋਵੇਗਾ।

ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਇਸ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੌਰਾਨ ਉਸ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਘਟਾ ਸਕਦਾ ਹੈ; ਅਤੇ ਜੇ ਉਹ ਅਜਿਹਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਇੱਕ ਵੱਖਰਾ ਅਤੇ ਸੱਚਾ ਰਿਕਾਰਡ ਬਣਾਏਗਾ
ਹਰੇਕ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਬਿਆਨ ਜਿਸਦਾ ਉਹ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਇਸ ਉਪ-ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਆਡੀਓ-ਵੀਡੀਓ ਇਲੈਕਟ੍ਰਾਨਿਕ ਸਾਧਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵੀ ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਬਿਆਨ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ- ਡੀ ਸਬੂਤਾਂ ਵਿੱਚ ਬਿਆਨਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ - (1) ਇਸ ਅਧਿਆਇ ਅਧੀਨ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕੋਈ ਬਿਆਨ,
ਜੇ ਇਸ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਘਟਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ; ਨਾ ਹੀ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਬਿਆਨ ਜਾਂ ਇਸ ਦਾ ਕੋਈ ਰਿਕਾਰਡ, ਚਾਹੇ ਉਹ ਪੁਲਿਸ ਡਾਇਰੀ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ, ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ ਬਿਆਨ ਦਾ ਕੋਈ ਹਿੱਸਾ
ਜਾਂ ਰਿਕਾਰਡ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਕਸਦ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਸਿਵਾਏ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਾਂਚ ਜਾਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੌਰਾਨ
ਉਸ ਸਮੇਂ ਜਾਂਚ ਅਧੀਨ ਜਦੋਂ ਅਜਿਹਾ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ:

ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਗਵਾਹ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਜਾਂਚ ਜਾਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਬੁਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਬਿਆਨ ਘਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ
ਉਪਰੋਕਤ ਅਨੁਸਾਰ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਉਸਦੇ ਬਿਆਨ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਹਿੱਸਾ, ਜੇ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਾਬਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਦੋਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਅਤੇ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਾਲ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ
ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ, ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ, ਭਾਰਤੀ ਸਬੂਤ ਐਕਟ, 1872 (1872 ਦਾ 1) ਦੀ ਧਾਰਾ 145 ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਅਜਿਹੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ; ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਅਜਿਹੇ ਕਥਨ ਦਾ ਕੋਈ ਹਿੱਸਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਵੀ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ-
ਅਜਿਹੇ ਗਵਾਹ ਦੀ ਜਾਂਚ, ਪਰ ਸਿਰਫ ਕਿਸ ਮਕਸਦ ਲਈ
ਉਸ ਦੀ ਉਲਟ-ਪੜਤਾਲ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨਾ।

(2) ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੀ ਕੋਈ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਭਾਰਤੀ ਸਬੂਤ ਐਕਟ, 1872 (1872 ਦਾ 1) ਦੀ ਧਾਰਾ 32 ਦੀ ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਬਿਆਨ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਸਮਝੀ ਜਾਵੇਗੀ; ਜਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨਾ
ਉਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 27 ਦੇ ਉਪਬੰਧ।

[ਇੰਦਰਾ ਬੈਨਰਜੀ, ਜੇ.]

ਵਿਆਖਿਆ:-ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਤੱਥ ਜਾਂ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਬਿਆਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕ
ਰਨਾ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇ ਇਹ ਉਸ ਪ੍ਰਸੰਗ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਢੁਕਵਾਂ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਗਲਤੀ ਵਾਪਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕੀ ਕੋਈ ਗਲਤੀ ਕਿਸੇ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ
ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸ ਤੱਥ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੋਵੇਗਾ।

(1) ਕੋਈ ਵੀ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਅਥਾਰਟੀ ਦਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਭਾਰਤੀ ਸਬੂਤ ਐਕਟ, 1872 ਦੀ ਧਾਰਾ 24 ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਲਾਲਚ, ਧਮਕੀ ਜਾਂ ਵਾਅਦਾ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ ਜਾਂ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ
(1872 ਦਾ 1)।

(2) ਪਰ ਕੋਈ ਵੀ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਾਵਧਾਨੀ ਨਾਲ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਇਸ ਅਧਿਆਇ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਕੋਈ ਅਜਿਹਾ ਬਿਆਨ ਦੇਣ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਰੋਕੇਗਾ ਜੋ ਉਹ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਦੇਣ ਲਈ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ:
ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਇਸ ਉਪ-ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ
ਧਾਰਾ 164 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (4) ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ।

(1) ਕੋਈ ਵੀ ਮੈਟਰੋਪੋਲੀਟਨ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਜਾਂ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ, ਚਾਹੇ ਉਸ ਦਾ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਕੋਈ ਵੀ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ
ਜਾਂ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਉਸ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਬਿਆਨ
ਇਸ ਅਧਿਆਇ ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਾਂ ਇਸ ਸਮੇਂ ਲਾਗੂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਜਾਂ ਜਾਂਚ ਜਾਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ:

ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕੋਈ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਜਾਂ ਬਿਆਨ
ਉਪ-ਸੈਕਸ਼ਨ ਨੂੰ ਆਡੀਓ-ਵੀਡੀਓ ਇਲੈਕਟ੍ਰਾਨਿਕ ਦੁਆਰਾ ਵੀ ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ
ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ:

ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਕਿਸੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਸ ਸਮੇਂ ਲਾਗੂ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੀ ਕੋਈ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ, ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਵੀ ਕਬੂਲਨਾਮਾ ਦਰਜ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਇਹ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਇਹ ਸਮਝਾਏਗਾ ਕਿ ਉਹ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਦੇਣ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇ ਉਹ ਅਜਿਹਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ; ਅਤੇ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਰਿਕਾਰਡ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ
ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਵੀ ਕਬੂਲਨਾਮਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ, ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰਨ 'ਤੇ

ਇਸ ਨੂੰ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹੋਏ, ਉਸ ਕੋਲ ਇਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਵੈ-ਇੱਛਾ ਨਾਲ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ.

ਜੇ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ, ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਦੇਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਅਧਿਕਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ
ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ।

* * * * * * *

(1) ਜਦੋਂ ਵੀ ਕਿਸੇ ਥਾਣੇ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਜਾਂਚ ਕਰ ਰਹੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕੋਲ ਇਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਲਈ ਵਾਜਬ ਆਧਾਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਕਿ
ਜਾਂਚ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀ ਕੋਈ ਵੀ ਚੀਜ਼
ਕੋਈ ਵੀ ਜੁਰਮ ਜਿਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦਾ ਉਹ ਅਧਿਕਾਰਤ ਹੈ, ਉਸ ਥਾਣੇ ਦੀ ਹੱਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਗ੍ਹਾ 'ਤੇ ਪਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਉਹ ਇੰਚਾਰਜ ਹੈ, ਜਾਂ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਹ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਚੀਜ਼ ਉਸਦੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਅਣਉਚਿਤ ਦੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ
ਦੇਰੀ, ਅਜਿਹਾ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਆਪਣੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੇ ਅਧਾਰ ◌ਾ◌ਂ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਲਿਖਤ ਵਿੱਚ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਸੰਭਵ ਹੋਵੇ, ਉਸ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਾਸਤੇ ਭਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ, ਤਲਾਸ਼ੀ ਲਈ ਜਾਣੀ ਹੈ, ਜਾਂ ਕਾਰਨ ਹੈ
ਅਜਿਹੇ ਸਟੇਸ਼ਨ ਦੀ ਸੀਮਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਗ੍ਹਾ 'ਤੇ ਅਜਿਹੀ ਚੀਜ਼ ਦੀ ਭਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

(2) ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰ ਰਿਹਾ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਜੇ ਵਿਵਹਾਰਕ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲਵੇਗਾ।

(3) ਜੇ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਤਲਾਸ਼ੀ ਕਰਨ ਦੇ ਅਯੋਗ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈਣ ਲਈ ਕੋਈ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਸਮਰੱਥ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ, ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਜਿਹਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ
ਅਜ਼ਿਹਾ ਕਰਨ ਲਈ, ਉਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਹ ਅਜਿਹੇ ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਦੇਵੇਗਾ।
ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕ੍ਰਮ, ਤਲਾਸ਼ੀ ਲਈ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਜਗ੍ਹਾ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ, ਅਤੇ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਸੰਭਵ ਹੋਵੇ, ਉਹ ਚੀਜ਼ ਜਿਸ ਲਈ ਖੋਜ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ; ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰੀ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਜਿਹੀ ਜਗ੍ਹਾ 'ਤੇ ਅਜਿਹੀ ਚੀਜ਼ ਦੀ ਭਾਲ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(4) ਖੋਜ-ਵਾਰੰਟ ਅਤੇ ਇਸ ਕੋਡ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ

ਧਾਰਾ 100 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀਆਂ ਖੋਜਾਂ ਬਾਰੇ ਆਮ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਸੰਭਵ ਹੋਵੇ, ਇਸ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਤਲਾਸ਼ੀ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੀਆਂ।

ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਜਾਂ ਉਪ-ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਿਕਾਰਡ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ-

ਧਾਰਾ (3) ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਕੋਲ ਭੇਜਿਆ ਜਾਵੇਗਾ

[ਇੰਦਰਾ ਬੈਨਰਜੀ, ਜੇ.]

ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ, ਅਤੇ ਤਲਾਸ਼ੀ
ਲਈ ਗਈ ਜਗ੍ਹਾ ਦੇ ਮਾਲਕ ਏ ਜਾਂ ਕਬਜ਼ੇਦਾਰ ਨੂੰ, ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ 'ਤੇ, ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਦੀ ਇੱਕ ਕਾਪੀ ਮੁਫਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

* * * *

ਅਧੀਨ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਂਚ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ।—
ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਅਧੀਨ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਇਸ ਅਧਿਆਇ ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਅਜਿਹੀ ਜਾਂਚ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਥਾਣੇ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਕਰੇਗਾ।

ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਕਮੀ ਹੋਣ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਰਿਹਾਅ ਕਰਨਾ।—ਜੇ,
ਇਸ ਅਧਿਆਇ ਅਧੀਨ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਨਾਲ, ਥਾਣੇ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਇਹ ਜਾਪਦਾ
ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਕੋਲ ਭੇਜਣ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਣ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਸਬੂਤ ਜਾਂ ਸ਼ੱਕ ਦਾ ਵਾਜਬ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਜਿਹਾ ਅਧਿਕਾਰੀ,
ਜੇ ਅਜਿਹਾ ਵਿਅਕਤੀ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇ ਨਾਲ ਜਾਂ ਬਿਨਾਂ ਬਾਂਡ 'ਤੇ ਰਿਹਾਅ ਕਰ ਦਿਓ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਡੀ ਨੂੰ ,
ਜੇ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਲੋੜ ਪਵੇ, ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ
ਪੁਲਿਸ ਰਿਪੋਰਟ 'ਤੇ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਜਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ ਵਚਨਬੱਧ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ।

ਜਦੋਂ ਸਬੂਤ ਕਾਫ਼ੀ ਹੋਣ ਤਾਂ ਕੇਸ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੂੰ ਭੇਜੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ।—(1) ਜੇ, ਇਸ ਅਧਿਆਇ ਅਧੀਨ ਜਾਂਚ ਕਰਨ 'ਤੇ, ਇਹ ਥਾਣੇ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ
ਉਪਰੋਕਤ ਅਨੁਸਾਰ ਲੋੜੀਂਦੇ ਸਬੂਤ ਜਾਂ ਵਾਜਬ ਆਧਾਰ ਹਨ, ਅਜਿਹਾ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹਿਰਾਸਤ ਅਧੀਨ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਕੋਲ ਭੇਜੇਗਾ ਜਿਸ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਰਿਪੋਰਟ 'ਤੇ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਜਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ ਵਚਨਬੱਧ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ,
ਜਾਂ, ਜੇ ਜੁਰਮ ਜ਼ਮਾਨਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੈ
ਸੁਰੱਖਿਆ, ਨਿਰਧਾਰਤ ਦਿਨ 'ਤੇ ਅਜਿਹੇ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਉਸ ਦੀ ਪੇਸ਼ੀ ਲਈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਉਸ ਦੀ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਹਾਜ਼ਰੀ ਲਈ ਉਸ ਤੋਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਵੇਗੀ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਹੋਰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ।

172. ਜਾਂਚ ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਡਾਇਰੀ।—(1) ਹਰੇਕ ਪੁਲਿਸ
ਇਸ ਅਧਿਆਇ ਅਧੀਨ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦਿਨ-ਬ-ਦਿਨ ਆਪਣੀ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਇੱਕ ਡਾਇਰੀ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕਰੇਗਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦਰਸਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਜਾਣਕਾਰੀ ਉਸ ਕੋਲ ਕਿਸ ਸਮੇਂ ਪਹੁੰਚੀ, ਜਿਸ ਸਮੇਂ ਉਸਨੇ ਆਪਣੀ ਜਾਂਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਬੰਦ ਕੀਤੀ,
ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਦੌਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਥਾਨ ਜਾਂ ਸਥਾਨ, ਅਤੇ ਦਾ ਬਿਆਨ
ਉਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦੁਆਰਾ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ।

(1ਏ) ਧਾਰਾ 161 ਅਧੀਨ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਕੇਸ ਡਾਇਰੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ।

(1) ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਈ ਗਈ ਡਾਇਰੀ ਇੱਕ ਵਾਲੀਅਮ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਸਹੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਪੈਗੀਨੇਟ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।
(2) ਕੋਈ ਵੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਦਾਲਤ ਅਜਿਹੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਾਂਚ ਜਾਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਕੇਸ ਦੀਆਂ ਪੁਲਿਸ ਡਾਇਰੀਆਂ ਭੇਜ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਡਾਇਰੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ, ਬਲਕਿ ਅਜਿਹੀ ਜਾਂਚ ਜਾਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਤਾ ਲਈ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ।

(3) ਨਾ ਤਾਂ ਦੋਸ਼ੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਸਦੇ ਏਜੰਟ ਅਜਿਹੀਆਂ ਡਾਇਰੀਆਂ ਵਾਸਤੇ ਨੂੰ ਕਾਲ ਕਰਨ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਣਗੇ, ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਹ ਜਾਂ ਉਹ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਦੇਖਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਣਗੇ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ; ਪਰ, ਜੇ ਉਹ
ਉਹ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜਿਸਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਯਾਦਦਾਸ਼ਤ ਨੂੰ ਤਾਜ਼ਾ ਕਰਨ ਲਈ ਬਣਾਇਆ ਸੀ, ਜਾਂ ਜੇ ਅਦਾਲਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਵਰਤਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਧਾਰਾ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਭਾਰਤੀ ਸਬੂਤ ਐਕਟ, 1872 (1872 ਦਾ 1) ਦੀ ਧਾਰਾ 161 ਜਾਂ ਧਾਰਾ 145, ਜਿਵੇਂ ਵੀ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ, ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ।

173. ਜਾਂਚ ਪੂਰੀ ਹੋਣ 'ਤੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ
(1) ਇਸ ਅਧਿਆਇ ਅਧੀਨ ਹਰੇਕ ਜਾਂਚ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਬੇਲੋੜੀ ਦੇਰੀ ਦੇ ਪੂਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

(1ਏ) ਕਿਸੇ ਬੱਚੇ ਨਾਲ ਬਲਾਤਕਾਰ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜਾਂਚ ਉਸ ਤਾਰੀਖ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪੂਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦਿਨ ਥਾਣੇ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

() ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਇਹ ਪੂਰਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਐਫ ਥਾਣੇ ਦਾ ਇੰਚਾਰਜ ਅਧਿਕਾਰੀ ਪੁਲਿਸ ਰਿਪੋਰਟ 'ਤੇ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੂੰ ਭੇਜੇਗਾ।
ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਫਾਰਮ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ-

ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਨਾਮ;

() ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ;
ਉਹਨਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਨਾਮ ਜੋ ਜਾਣੇ-ਪਛਾਣੇ ਜਾਪਦੇ ਹਨ
ਕੇਸ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਨਾਲ;

ਕੀ ਕੋਈ ਜੁਰਮ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਅਤੇ, ਜੇ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਕਿਸ ਦੁਆਰਾ;

[ਇੰਦਰਾ ਬੈਨਰਜੀ, ਜੇ.]

ਕੀ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ;

ਕੀ ਉਸ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਬਾਂਡ 'ਤੇ ਰਿਹਾਅ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ, ਜੇ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਕੀ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇ ਨਾਲ ਜਾਂ ਬਿਨਾਂ;

ਕੀ ਉਸ ਨੂੰ ਧਾਰਾ ੧੭੦ ਦੇ ਤਹਿਤ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਕੀ ਔਰਤ ਦੀ ਡਾਕਟਰੀ ਜਾਂਚ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ
ਉਸ ਨੂੰ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਜਾਂਚ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 376, 376 ਏ, 376 ਬੀ, 376 ਸੀ 2 [376 ਡੀ ਜਾਂ ਧਾਰਾ 376 ਈ (1860 ਦਾ 45) ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ।

ਅਧਿਕਾਰੀ ਵੀ ਸੰਚਾਰ ਕਰੇਗਾ, ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਜਿਵੇਂ ਕਿ
ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈ
ਉਸ ਦੁਆਰਾ, ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ, ਜੇ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ।

* * * *

ਜਦੋਂ ਅਜਿਹੀ ਰਿਪੋਰਟ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਕੇਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਧਾਰਾ ਡੀ
170 ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਨਾਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੂੰ ਭੇਜੇਗਾ-

ਸਾਰੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਅੰਸ਼ ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਭੇਜੇ ਗਏ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਭਰੋਸਾ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਰੱਖਦਾ ਹੈ
ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ;

ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਧਾਰਾ ੧੬੧ ਤਹਿਤ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬਿਆਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਆਪਣੇ ਗਵਾਹਾਂ ਵਜੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਰੱਖਦਾ ਹੈ।

ਜੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਦਾ ਕੋਈ ਹਿੱਸਾ
ਅਜਿਹਾ ਬਿਆਨ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਾਂ ਇਹ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਇਸਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਨਹੀਂ ਹੈ
ਨਿਆਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਢੁਕਵਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਉਹ ਬਿਆਨ ਦੇ ਉਸ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਦਰਸਾਏਗਾ ਅਤੇ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕਰੇਗਾ ਕਿ ਉਹ ਉਸ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖੇ ਅਤੇ ਦੱਸੇ ਅਜਿਹੀ ਬੇਨਤੀ ਕਰਨ ਦੇ ਉਸ ਦੇ ਕਾਰਨ।

ਜਿੱਥੇ ਕੇਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰ ਰਹੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨਾ ਸੁਵਿਧਾਜਨਕ ਲੱਗਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਉਪ-ਧਾਰਾ (5) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਸਾਰੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਅਧੀਨ ਰਿਪੋਰਟ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਗਲੇਰੀ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ

ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੂੰ ਭੇਜ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿੱਥੇ ਅਜਿਹੀ ਜਾਂਚ 'ਤੇ, ਥਾਣੇ ਦਾ ਇੰਚਾਰਜ ਅਧਿਕਾਰੀ ਮੌਖਿਕ ਜਾਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਹੋਰ ਸਬੂਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਫਾਰਮ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਸਬੂਤਾਂ ਬਾਰੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਰਿਪੋਰਟ ਜਾਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੂੰ ਭੇਜੇਗਾ; ਅਤੇ
ਉਪ-ਧਾਰਾਵਾਂ (2) ਤੋਂ (6) ਦੇ ਉਪਬੰਧ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਸੰਭਵ ਹੋਵੇ,
ਅਜਿਹੀ ਰਿਪੋਰਟ ਜਾਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿਓ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ
ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਅਧੀਨ ਭੇਜੀ ਗਈ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ।

ਹੇਠਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 190 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ:-

(1) ਇਸ ਅਧਿਆਇ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਅਤੇ ਦੂਜੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦਾ ਕੋਈ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਅਧੀਨ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹੈ-

(ਏ) ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ 'ਤੇ ਜੋ ਅਜਿਹੇ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ;

ਅਜਿਹੇ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਪੁਲਿਸ ਰਿਪੋਰਟ 'ਤੇ;

ਕਿਸੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਜਾਣਕਾਰੀ 'ਤੇ, ਜਾਂ ਉਸਦੀ ਆਪਣੀ ਜਾਣਕਾਰੀ 'ਤੇ, ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਅਪਰਾਧ
ਵਚਨਬੱਧ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ।

(2) ਚੀਫ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੂਜੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਅਧੀਨ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਜਾਂ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਉਸਦੀ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹਨ।

116. ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦਾ ਅਧਿਆਇ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 154 ਤੋਂ 176 ਤੱਕ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਾਂਚ ਜਾਂ ਜਾਂਚ ਲਈ ਕੋਈ ਅਰਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀਆਂ, ਸਿਵਾਏ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਹੱਦ ਤੱਕ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਾਂਚ ਜਾਂ ਜਾਂਚ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 161 ਅਤੇ 162 ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀਆਂ
ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ.ਐਸ. ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਨਾਮਜ਼ਦ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ।

ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਸਿਰਫ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਵਾਰੰਟਾਂ ਅਤੇ ਤਲਾਸ਼ੀ ਅਤੇ ਜ਼ਬਤੀਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਨਾਲ ਮੇਲ ਨਹੀਂ ਖਾਂਦੀਆਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 51 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲਈ, ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲਈ। ਤਲਾਸ਼ੀ ਲਈ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਲਿਜਾਣ ਦੀ ਲੋੜ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨਾ,

[ਇੰਦਰਾ ਬੈਨਰਜੀ, ਜੇ.]

ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ.ਐਸ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 50 (5) ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਗਜ਼ਟਿਡ ਅਫਸਰ ਜਾਂ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ।
ਬੇਸ਼ਕ, ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 163 ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਜਾਂਚ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਧਾਰਾ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ
ਅਜਿਹੀ ਜਾਂਚ ਜਾਂ ਜਾਂਚ ਲਈ। ਇਹ ਇਸ ਲਈ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਆਰਟੀਕਲ ਦੀ ਬਾਰ
ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 20 (3) ਨੂੰ ਹਰ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ
ਆਤਮਾ ਅਤੇ ਪਦਾਰਥ ਵਿੱਚ। ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ
ਕਿਸੇ ਵੀ ਲਾਲਚ, ਵਾਅਦੇ ਜਾਂ ਧਮਕੀ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਬਿਆਨ।

ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਇੱਕ ਸੰਪੂਰਨ ਕੋਡ ਹੈ। ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਅਧਿਆਇ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੀ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧਿਆਇ 5 ਨਾਲ ਤੁਲਨਾ ਕਰਨ ਨਾਲ ਇਹ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਪਬੰਧ
ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ.ਐਸ. ਐਕਟ ਦੇ ਅਧਿਆਇ V ਵਿੱਚ ਇਹ ਸੁਤੰਤਰ ਹਨ, ਅਤੇ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਨਹੀਂ ਹਨ
ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ.ਐਸ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 50 (5) ਅਤੇ 51 ਵਿੱਚ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ।
ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ.ਐਸ. ਐਕਟ ਦੇ ਅਧਿਆਇ 5 ਅਧੀਨ ਜਾਂਚ/ਜਾਂਚ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਅਤੇ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਜਾਂਚ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਜਾਂਚ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਹਨ।
ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ.ਐਸ. ਐਕਟ ਦੇ ਅਧਿਆਇ 5 ਅਧੀਨ ਜਾਂਚ/ਡੀ ਜਾਂਚ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਅਤੇ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ ਅਧੀਨ ਜਾਂਚ/ਜਾਂਚ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਅੰਤਰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ:

ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 68 ਤਹਿਤ ਸੂਚਨਾ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਦੇ ਨਾਮ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਉਹ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜੋ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨੂੰ ਹੇਠਾਂ ਲੈਂਦਾ ਹੈ
ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਈ ਦੀ ਧਾਰਾ 154 ਦੇ ਤਹਿਤ
ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਜਾਣਕਾਰੀ ਨੂੰ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। (ਧਾਰਾ 154(1) ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ.)

ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ.ਐਸ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 41 (2) ਅਧੀਨ ਉਕਤ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਜਾਂ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਧਾਰਾ 42 ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਧਾਰਾਵਾਂ ਤਹਿਤ ਦਾਖਲੇ, ਤਲਾਸ਼ੀ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ
ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਨਿੱਜੀ ਗਿਆਨ ਜਾਂ ਜਾਣਕਾਰੀ ਤੋਂ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਅਤੇ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਲਏ ਜਾਣ ਦੇ ਕਾਰਨ 'ਤੇ ਸ਼ਰਤ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਇਸ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਇਹ ਕਿ ਕੋਈ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥ ਜਾਂ ਸਾਈਕੋਟ੍ਰੋਪਿਕ ਪਦਾਰਥ ਜਾਂ
ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਪਦਾਰਥ ਜਿਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਜੁਰਮ
ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਾਂ ਕੋਈ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਜਾਂ ਹੋਰ ਵਸਤੂ ਜੋ
ਉਹ ਅਜਿਹੇ ਅਪਰਾਧ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ ਜਾਇਦਾਦ ਜਾਂ ਕੋਈ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਜਾਂ ਹੋਰ ਚੀਜ਼ ਦਾ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿਸੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਰੱਖਣ ਦਾ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਚੈਪਟਰ ਦੇ ਤਹਿਤ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਜਾਂ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਜਾਂ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ।

ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦਾ ਵੀਏ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਇਮਾਰਤ, ਵਾਹਨ ਜਾਂ ਸਥਾਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂ ਲੁਕਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 165 ਤਹਿਤ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈਣ ਜਾਂ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਲਈ ਪੁਲਿਸ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਬਹੁਤ ਵਿਸ਼ਾਲ ਹਨ।

ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਜਾਂਚ/ਜਾਂਚ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੀ ਇੱਕ ਕਾਪੀ ਕਿਸੇ ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਭੇਜੀ ਜਾਵੇ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਦੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹੋਵੇ ਅਧਿਕਾਰੀ।

ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਨਿੱਜੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਧਾਰਾ ੫੦ ਦੁਆਰਾ ਸੀਮਤ ਹੈ। ਜੇ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲਈ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ, ਤਾਂ ਲੋੜ ਪੈਂਦੀ ਹੈ, ਉਸਨੂੰ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਕੋਲ ਲਿਜਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਧਾਰਾ 50 (5) ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 100 ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਸਿਰਫ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਕਰਦੀ ਹੈ ਉਪਰੋਕਤ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 53ਏ, ਜੋ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਲਈ ਧਾਰਾ 53 ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਬਿਆਨ, ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਾਂਚ ਜਾਂ ਕਾਰਵਾਈ ਦੌਰਾਨ, ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਢੁਕਵਾਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਉਕਤ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਸੱਚਾਈ ਬਿਲਕੁਲ ਉਲਟ ਹੈ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 161/162 ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਅਸੰਗਤ। ਹੇਠਾਂ ਧਾਰਾ 162, ਕਿਸੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਬਿਆਨ, ਜੇ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਦਸਤਖਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ, ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਾਂਚ ਜਾਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਨਹੀਂ ਵਰਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ, ਸਿਵਾਏ ਉਸ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਜੇ ਉਹ ਗਵਾਹ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਉਲਟ ਗਵਾਹੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।
ਧਾਰਾ 53 ਏ (2) ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 53ਏ ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਸੰਭਵ ਹੋਵੇ, ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ.ਐਸ. ਐਕਟ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਿਯਮਾਂ ਜਾਂ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਅਧੀਨ ਸਾਰੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ, ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕਾਰਵਾਈ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ।

(v) ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 173 (1) ਅਤੇ ਧਾਰਾ 173 (2) ਇੱਕ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਲਈ ਜਾਂਚ ਪੂਰੀ ਕਰਨਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੂੰ ਰਿਪੋਰਟ ਦਾਇਰ ਕਰੋ। ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ.ਐਸ. ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਜਾਂਚ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਜਾਂਚ ਪੂਰੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੂੰ ਕੋਈ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ।

ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ.ਐਸ. ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 173 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ/ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 36ਏ (1) (ਡੀ) ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ "ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ, ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਪੁਲਿਸ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਅਧਿਐਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ 'ਤੇ।
ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਉਸ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਅਧਿਕਾਰਤ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ, ਉਸ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਂਦਾ ਹੈ, ਬਿਨਾਂ ਦੋਸ਼ੀ ਕੀਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।" ਧਾਰਾ 36ਏ (1) (ਡੀ) ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 190 ਦੇ ਸਮਾਨ ਹੈ।

ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 2 (ਡੀ) ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿਸੇ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੂੰ ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਜਾਂ ਲਿਖਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਕੋਈ ਵੀ ਦੋਸ਼, ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਸ ਨੂੰ ਸਮਰੱਥ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ।
ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਤਹਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰੇਗਾ। ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਸੀ ਏ ਪੁਲਿਸ ਰਿਪੋਰਟ 'ਤੇ ਹੋਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਧਾਰਾ 2 (ਡੀ) ਦੇ ਸਪਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇੱਕ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ, ਜੋ ਕਿਸੇ ਸੰਗਿਆਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ
ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ.ਐਸ.ਡੀ. ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਜਾਂਚ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ
ਤਾਂ ਜੋ ਸਬੰਧਤ ਅਧਿਕਾਰੀ/ਅਧਿਕਾਰੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰ ਸਕਣ, ਚਾਹੇ ਇਕੱਤਰ ਕੀਤੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਜਾਂ ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਸਮੱਗਰੀ
ਅਜਿਹੀ ਜਾਂਚ/ਜਾਂਚ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੀ ਹੈ।

ਜੇ ਪੁੱਛਗਿੱਛ/ਜਾਂਚ ਕਰਨ 'ਤੇ, ਸਬੰਧਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਲੱਭਦੇ ਹਨ
ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਬਿਆਨਾਂ, ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ, ਜਾਂ ਈ ਹੋਰ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਮੱਗਰੀ ਹੈ
ਜੋ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ
ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਜੇ ਇਕੱਤਰ ਕੀਤੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਸਮੱਗਰੀ ਅਪਰਾਧ ਨਹੀਂ ਬਣਦੀ, ਤਾਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ, ਜੇ ਜਾਂਚ/ਪੜਤਾਲ ਕਰਨ 'ਤੇ, ਉਚਿਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਝੂਠੀ ਜਾਂ ਬੇਤੁਕੀ ਪਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਧਾਰਾ 36ਏ (1) (ਡੀ) ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਰਿਪੋਰਟ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਜਿਸਦਾ ਮਤਲਬ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 (ਡੀ) ਵਿੱਚ ਪੁਲਿਸ ਰਿਪੋਰਟ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਅਨੁਸਾਰ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 173 (2) ਤਹਿਤ ਭੇਜੀ ਗਈ ਰਿਪੋਰਟ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ
ਪੁਲਿਸ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਪੁਲਿਸ ਰਿਪੋਰਟ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ
ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਅਧਿਆਇ ਅਧੀਨ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ.ਐਸ. ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜੋ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਕੋਈ ਜਾਂਚ/ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਬੰਧਤ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਲਈ ਕੋਈ ਰਿਪੋਰਟ ਤਿਆਰ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਦਾਇਰ ਕਰਨਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ।

125. ਜੇ ਪੁਲਿਸ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸਬੰਧਤ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਧਾਰਾ 161, 162, 163, 164 ਅਤੇ 173 ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਕਸਦ ਲਈ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦਿੱਤੇ ਬਿਆਨ 'ਤੇ ਨਾ ਤਾਂ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਸ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ,

ਉਪਰੋਕਤ ਸੈਕਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਕਸਦ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ, ਭਾਵ, ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ, ਵਿੱਚ ਬਿਆਨ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਕਰਾਸ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਮੁਕੱਦਮਾ।

ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸੂਝ-ਬੂਝ ਨਾਲ ਪੁਲਿਸ ਰਿਪੋਰਟ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਜਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਵੱਲੋਂ। ਇਹ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਬੁੱਧੀ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਉਠਾਏ।

ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕੇਂਦਰ ਜਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਲੋੜੀਂਦੀ ਰਿਪੋਰਟ, ਇਹ ਵੀ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਜਾਂਚ ਜਾਂ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਪੁਲਿਸ ਜਾਂਚ ਵਾਂਗ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਵਹਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ।

ਸ੍ਰੀ ਨਾਗਾਮੁਥੂ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਦਲੀਲ ਕਿ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 53 ਤਹਿਤ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਜਾਂਚ ਲਈ ਥਾਣੇ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨਾਲ ਨਿਵੇਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ।

ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 173 ਤਹਿਤ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਤਿੰਨ ਤੋਂ ਘੱਟ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਵਾਲੇ ਜੁਰਮ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪੁਲਿਸ ਰਿਪੋਰਟ ਦਾਇਰ ਕਰਨਾ

ਸਾਲ, ਜੋ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ, ਬਲਕਿ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਧਾਰਾ 36ਏ (1) (ਡੀ) ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ, ਗਲਤ ਹੈ. ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਵਾਲੇ ਜੁਰਮ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਅਧਿਕਾਰਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਇਹ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ।

ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 190 (1) (ਏ) ਤਹਿਤ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰੋ।

"ਪੁਲਿਸ" ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਤਲਬ ਇਹ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਦੀ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਸਿਵਲ ਫੋਰਸ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਜਨਤਕ ਵਿਵਸਥਾ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਅਤੇ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸੌਂਪੀ ਗਈ ਹੈ।

"ਪੁਲਿਸ" ਜਾਂ "ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ" ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਨਾ ਤਾਂ ਸਬੂਤ ਐਕਟ 1872 ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਵਿੱਚ। ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਪੁਲਿਸ ਐਕਟ 1861 ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਅਤੇ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਸਾਧਨ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

130. ਪੁਲਿਸ ਐਕਟ 1861 ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਸੰਬੰਧਿਤ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ:

[ਇੰਦਰਾ ਬੈਨਰਜੀ, ਜੇ.]

5. ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ- ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ-
ਪੁਲਿਸ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਕੋਲ ਪੂਰੇ ਆਮ ਪੁਲਿਸ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੀਆਂ ਪੂਰੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਹੋਣਗੀਆਂ; ਪਰ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰੇਗਾ ਜੋ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਣਗੀਆਂ ਜੋ [ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ] ਦੁਆਰਾ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਲਗਾਈਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ।

ਪੁਲਿਸ-ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ- ਧਾਰਾ 4 ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪੁਲਿਸ ਫੋਰਸ ਵਿੱਚ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਰੇਕ ਪੁਲਿਸ-ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਉਸਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ 'ਤੇ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਦੀ ਮੋਹਰ ਹੇਠ ਇਸ ਐਕਟ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਫਾਰਮ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇਗਾ-
ਜਨਰਲ ਜਾਂ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਿਸ ਦੇ
ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਜਿਹਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ, ਕਾਰਜ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣਗੇ।
ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ।

20. ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰ- ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਨਾਮਜ਼ਦ ਪੁਲਿਸ-ਡੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਇਸ ਐਕਟ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕਰਨਗੇ
ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਕਰਨ ਲਈ।

ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਕਰਤੱਵ- ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਫਾਈਲਰਾਂ ਅਤੇ ਵਾਰੰਟਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਹਰੇਕ ਪੁਲਿਸ-ਅਧਿਕਾਰੀ ਦਾ ਤੁਰੰਤ ਫਰਜ਼ ਹੋਵੇਗਾ; ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਖੁਫੀਆ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨੂੰ ਇਕੱਤਰ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਸੰਚਾਰ ਕਰਨਾ
ਸ਼ਾਂਤੀ; ਅਪਰਾਧਾਂ ਅਤੇ ਜਨਤਕ
ਪਰੇਸ਼ਾਨੀਆਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ, ਅਪਰਾਧੀਆਂ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਿਆਂ ਦੇ ਕਟਹਿਰੇ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਫੜਨ ਲਈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਫੜਨ ਲਈ ਉਹ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦਾ ਆਧਾਰ ਮੌਜੂਦ ਹੈ; ਅਤੇ ਇਹ ਹਰੇਕ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਲਈ, ਕਿਸੇ ਲਈ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੋਵੇਗਾ
ਇਸ ਸੈਕਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚੋਂ, ਬਿਨਾਂ ਵਾਰੰਟ ਦੇ,
ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੀਣ ਵਾਲੀ ਦੁਕਾਨ, ਗੇਮਿੰਗ-ਹਾਊਸ ਜਾਂ ਹੋਰ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣਾ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਕਰਨਾ
ਢਿੱਲੇ ਅਤੇ ਵਿਗਾੜਵਾਲੇ ਪਾਤਰਾਂ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈਣ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ.

ਪੁਲਿਸ-ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਆਦਿ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਨ- ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਲਈ ਕਿਸੇ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੋਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਰੱਖਣਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੋਵੇਗਾ

ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ, ਅਤੇ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਵਿਰੁੱਧ ਸੰਮਨ, ਵਾਰੰਟ, ਤਲਾਸ਼ੀ ਵਾਰੰਟ ਜਾਂ ਅਜਿਹੀ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣਾ ਜੋ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

131. ਪੁਲਿਸ ਐਕਟ, 1888, ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਐਕਟ, ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ, ਉਪਬੰਧ ਕਰਦਾ ਹੈ:

"3. ਉਸ ਰਾਜ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਪੁਲਿਸ-ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇਣਾ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਹ ਸਬੰਧਤ ਹਨ- ਪਿਛਲੀ ਉਪਰੋਕਤ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੇ ਜਾਂ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਪਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਅਧੀਨ ਜੋ [ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ] ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਕਿਸੇ ਵੀ [ਪੁਲਿਸ ਫੋਰਸ] ਦਾ ਮੈਂਬਰ
[ਰਾਜ] [ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਰਾਜ] ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਪੁਲਿਸ-ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਨਿਭਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਜਿਹੇ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਨਿਭਾਉਂਦੇ ਸਮੇਂ, [ਪੁਲਿਸ-ਫੋਰਸ] ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।
ਉਹ ਹਿੱਸਾ ਅਤੇ ਉਸ ਪੁਲਿਸ-ਫੋਰਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ, ਕਾਰਜਾਂ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਅਤੇ
ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ:- ਇਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਇਹ ਨਹੀਂ ਸਮਝੀ ਜਾਵੇਗੀ ਕਿ ਇੱਕ ਰਾਜ ਦੀ ਪੁਲਿਸ ਦੂਜੇ ਰਾਜ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਵੇ, ਨਾ ਕਿ ਰੇਲਵੇ ਖੇਤਰ ਹੋਣ ਕਰਕੇ,
ਉਸ ਦੂਜੇ ਰਾਜ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ।

132. ਪੁਲਿਸ ਐਕਟ 1949, ਇੱਕ ਜਨਰਲ ਦੇ ਗਠਨ ਲਈ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ
ਪੁਲਿਸ-ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਦੋ ਜਾਂ ਦੋ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਇੱਕ ਪੁਲਿਸ ਫੋਰਸ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਲਈ, ਪੁਲਿਸ ਐਕਟ, 1861 ਨੂੰ ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਦਾ ਹੈ।

133. ਕਈ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦਿੱਲੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪੁਲਿਸ ਸਥਾਪਨਾ ਐਕਟ, 1947, ਜੋ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਲਈ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ/
ਜਾਂ ਉਕਤ ਐਕਟ, ਕੇਂਦਰੀ ਰਿਜ਼ਰਵ ਪੁਲਿਸ ਐਕਟ, 1949, ਬੰਬਈ ਪੁਲਿਸ ਐਕਟ 1951, ਕਲਕੱਤਾ ਪੁਲਿਸ ਐਕਟ 1866, ਬੰਗਾਲ ਪੁਲਿਸ ਐਕਟ, 1869, ਮਦਰਾਸ ਸਿਟੀ ਪੁਲਿਸ ਐਕਟ 1888, ਅਸਾਮ ਰਾਈਫਲਜ਼ ਐਕਟ, ਨਾਗਾਲੈਂਡ ਆਰਮਡ ਪੁਲਿਸ ਐਕਟ, 1966 ਦੇ ਤਹਿਤ ਨੋਟੀਫਾਈ ਕੀਤੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ
ਬਹੁਤ ਘੱਟ।

ਕਿਸੇ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਆਇ ਜਾਂ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਸਮੂਹ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਕਿਸੇ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਕਰਤੱਵ ਅਤੇ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ
ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ., ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸਾਰੇ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਕਰਤੱਵਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ

[ਇੰਦਰਾ ਬੈਨਰਜੀ, ਜੇ.]

ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਧਿਕਾਰੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ

ਕਿਸੇ ਥਾਣੇ ਦਾ ਇੰਚਾਰਜ ਏ, ਇੱਕ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵਜੋਂ, ਇੱਕ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ, ਚਾਹੇ ਉਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੁਲਿਸ ਐਕਟ, ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਹੋਵੇ, ਡਿਸਚਾਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਵਾਧੂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ
ਕਿਸੇ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਵਜੋਂ ਕਰਤੱਵਾਂ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ।

ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 37 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਹਰੇਕ ਵਿਅਕਤੀ
ਕਿਸੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਵਾਜਬ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੈ () ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਲੈਣ ਜਾਂ ਭੱਜਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਵਿੱਚ, ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ () ਸ਼ਾਂਤੀ ਭੰਗ ਹੋਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਜਾਂ () ਕਿਸੇ ਵੀ ਰੇਲਵੇ ਨੂੰ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਕਿਸੇ ਸੱਟ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਵਿੱਚ, ਜਨਤਕ ਜਾਇਦਾਦ ਆਦਿ।

ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 41 ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ
ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਵਾਰੰਟ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਦੀਆਂ ਵਿਆਪਕ ਸੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਸ਼ਕਤੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਤੱਕ ਫੈਲੀ ਹੋਈ ਹੈ, ਜੇ ਹੋਰ ਕਾਰਨਾਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕੋਲ ਕਿਸੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ, ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੈ,
ਜਾਂ ਸ਼ੱਕ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਕੋਈ ਸੰਗਿਆਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਹੈ
ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਹੈ ਜੋ ਸੱਤ ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਜਾਂ ਵਧ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ:

ਜੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ-

ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕੋਈ ਹੋਰ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਣਾ; ਜਾਂ

ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਉਚਿਤ ਜਾਂਚ ਲਈ; ਜਾਂ

ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਸਬੂਤ ਨੂੰ ਗਾਇਬ ਕਰਨ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਅਜਿਹੇ ਸਬੂਤਾਂ ਨਾਲ ਛੇੜਛਾੜ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਣਾ; ਜਾਂ

ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਤੱਥਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕੋਈ ਲਾਲਚ, ਧਮਕੀ ਜਾਂ ਵਾਅਦਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਣਾ
ਕੇਸ ਦਾ ਤਾਂ ਜੋ ਉਸ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਜਾਂ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਜਾ ਸਕੇ; ਜਾਂ

ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ, ਲੋੜ ਪੈਣ 'ਤੇ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ,
ਜਿਸ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ ਹੈ ਕਿ
ਉਸਨੇ ਇੱਕ ਸੰਗਿਆਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੱਤ ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਚਾਹੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੇ ਨਾਲ ਜਾਂ ਬਿਨਾਂ ਜਾਂ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਨਾਲ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕੋਲ ਇਸ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੈ

ਉਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਉਕਤ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਹੈ;

ਜਿਸ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਅਜਿਹੀ ਚੀਜ਼ ਪਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਵਾਜਬ ਤੌਰ 'ਤੇ ਚੋਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾਇਦਾਦ ਹੋਣ ਦਾ ਸ਼ੱਕ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਸ 'ਤੇ ਵਾਜਬ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਦਾ ਸ਼ੱਕ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ
ਅਜਿਹੀ ਚੀਜ਼ ਦਾ ਹਵਾਲਾ; ਜਾਂ

ਜੋ ਕਿਸੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਉਸਦੀ ਡਿਊਟੀ ਨਿਭਾਉਣ ਵਿੱਚ ਰੋਕਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਜੋ ਕਾਨੂੰਨੀ ਹਿਰਾਸਤ ਤੋਂ ਭੱਜ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਾਂ ਭੱਜਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਕੋਲ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 47, 48, 51, 52, 91, 129 ਅਤੇ 133 ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸੀ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਰ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਅਤੇ ਡਿਊਟੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਗ੍ਹਾ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ (ਧਾਰਾ 47), ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਾਂ ਜਾਂ ਹੋਰ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ (ਧਾਰਾ 91), ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈ ਸਮੇਤ ਜਨਤਕ ਸ਼ਾਂਤੀ ਭੰਗ ਕਰਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਇਕੱਠ ਨੂੰ ਵੰਡਣਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ

ਜਿਹੜੇ ਇਸ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਦੇ ਹਨ (ਧਾਰਾ 129)। ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 133 ਦੇ ਤਹਿਤ ਰੁਕਾਵਟ ਜਾਂ ਪਰੇਸ਼ਾਨੀ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਪੁਲਿਸ ਰਿਪੋਰਟ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਸਾਰੀ ਨੂੰ ਰੋਕਣਾ, ਉਸਾਰੀ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣਾ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਪਾਰ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਤੋਂ ਗੁਰੇਜ਼ ਕਰਨਾ ਆਦਿ।

138. ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦਾ ਚੈਪਟਰ 11 ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਸੰਗੀਨ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 151
ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਵਾਰੰਟ ਜਾਂ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਕਿਸੇ ਸੰਗੀਨ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹਨ।

139. ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਕੋਲ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਹਨ। ਇੱਕ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨਾਲੋਂ ਕਿਤੇ ਵੱਧ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ
ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ.ਐਸ. ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਜੁਰਮ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦੇ ਸੀਮਤ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਕਿਸੇ ਥਾਣੇ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨਾਲ ਨਿਵੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਐਕਟ। ਪੁਲਿਸ ਦੀਆਂ ਵਿਆਪਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ, ਹਰ ਕਿਸਮ ਦੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ, ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਵਿਵਸਥਾ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ, ਰੁਕਾਵਟਾਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨਾ ਅਤੇ
ਸਿਰਫ ਸ਼ੱਕ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਬਿਨਾਂ ਵਾਰੰਟ ਦੇ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਵੀ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਜਗ੍ਹਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ
ਅਧਿਕਾਰੀ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਜੋ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦੇਣ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਜਾਂ ਸ਼ੱਕੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਅਣਗਿਣਤ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਪੁਲਿਸ ਇੱਕ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਧਮਕਾਉਣ ਦੁਆਰਾ, ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਦੁਆਰਾ, ਜਾਂ ਸਿੱਧੇ ਜਾਂ ਪਰਦੇ ਰਾਹੀਂ ਧਮਕੀਆਂ ਦੇ ਕੇ ਬਿਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੈ. ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ.ਐਸ. ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਹਨ
ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ.ਐਸ. ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਅਤੇ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਤੱਕ ਸੀਮਤ

[ਇੰਦਰਾ ਬੈਨਰਜੀ, ਜੇ.]

ਅਤੇ ਕੋਈ ਹੋਰ ਜੁਰਮ ਨਹੀਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਉਸ ਕਿਸਮ ਦੀ ਗੁੰਜਾਇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਪੁਲਿਸ ਏ ਕੋਲ ਹੈ, ਅਨੁਕੂਲ ਬਿਆਨ ਕੱਢਣ ਲਈ ਦਬਾਅ ਪਾਉਣ ਲਈ.

ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ, ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਾਂਚ ਜਾਂ ਜਾਂਚ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਾਰਵਾਈ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀਆਂ, ਸਿਵਾਏ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਹੱਦ ਤੱਕ, ਜਿਸ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਧਾਰਾ 4 (2) ਨੂੰ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਕੋਲ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮੰਗਣ, ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਚੀਜ਼ਾਂ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ, ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਅਤੇ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 53ਏ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 53ਏ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ।

ਕਿਉਂਕਿ ਧਾਰਾ 53 ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਕੋਲ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਥਾਣੇ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮੰਗਣ, ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਜਾਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ
ਅਤੇ ਹੋਰ ਚੀਜ਼ਾਂ, ਅਜਿਹੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਧਾਰਾ ਡੀ 67 ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਾ 42 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰਤ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਜੋ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਵੀ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ
ਧਾਰਾ 53 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨਾਲ ਨਿਵੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ.ਐਸ. ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਧਾਰਾ 53 ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਥਾਣੇ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨਾਲ ਨਿਵੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।
ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦਾ ਮਕਸਦ, ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾ ਕਰੋ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ
ਧਾਰਾ 173 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਤਹਿਤ ਪੁਲਿਸ ਰਿਪੋਰਟ ਦਰਜ ਕਰਨਾ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।
ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ.ਐਸ. ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਵਿਵਸਥਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਤਹਿਤ ਉਕਤ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਜਾਂ ਉਕਤ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਰਿਪੋਰਟ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋਵੇ।

ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ.ਐਸ. ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰੀ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹਨ,
ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 161/162 ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਾਂਚ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਾਰਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਬਿਆਨ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ।

ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਧਾਰਾ 53ਏ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਲਟ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜੀ
ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 162 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 162 (1)
ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕੋਈ ਵੀ ਬਿਆਨ, ਜਦੋਂ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਘਟਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਦਸਤਖਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਵਰਤੇ ਜਾਣਗੇ, ਸਿਵਾਏ ਉਪਰੋਕਤ ਧਾਰਾ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਭਾਵ, ਬਿਆਨ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨ ਲਈ, ਜੇ ਉਹ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਗਵਾਹੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।
ਗਵਾਹ, ਧਾਰਾ 53ਏ (1) ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ "ਇੱਕ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ

ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਲਈ ਧਾਰਾ 53 ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ, ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਾਂਚ ਜਾਂ ਕਾਰਵਾਈ ਦੌਰਾਨ, ਉਕਤ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੁਝ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਕਿਸੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਢੁਕਵਾਂ ਹੋਵੇਗਾ।

146. ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਾਂਚ ਜਾਂ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਬਿਆਨ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਦਸਤਖਤ ਵੀ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 162 ਵਰਗੀ ਕਿਸੇ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਾਂਚ, ਜਾਂਚ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਾਰਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਬਿਆਨ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।
ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ.ਐਸ. ਐਕਟ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ। ਸੁਭਾਅ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕਬੂਲਨਾਮੇ ਵਾਲਾ ਬਿਆਨ
ਇਹ ਗੈਰ-ਨਿਆਂਇਕ ਕਬੂਲਨਾਮੇ ਦੀ ਸ਼ੈਲੀ ਵਿੱਚ ਹੈ।

147. ਭਾਰਤੀ ਸਬੂਤ ਐਕਟ, 1872 ਦੀ ਧਾਰਾ 24 ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਉਪਬੰਧ ਕਰਦੀ ਹੈ:-

"24. ਲਾਲਚ, ਧਮਕੀ ਜਾਂ ਵਾਅਦੇ ਕਰਕੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ, ਜਦੋਂ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਅਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਹੁੰਦਾ ਹੈ- ਕਿਸੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਅਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਹੁੰਦਾ ਹੈ,
ਜੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਦੇਣਾ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਵਿਰੁੱਧ ਦੋਸ਼ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਲਾਲਚ, ਧਮਕੀ ਜਾਂ ਵਾਅਦੇ ਕਰਕੇ ਹੋਇਆ ਜਾਪਦਾ ਹੈ,
ਅਥਾਰਟੀ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਕਾਫ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਵਧਣਾ,
ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਰਾਏ, ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਉਹ ਆਧਾਰ ਦੇਣਾ ਜੋ ਉਸ ਨੂੰ ਇਹ ਮੰਨਣ ਲਈ ਵਾਜਬ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਨਾਲ ਉਹ ਕੋਈ ਲਾਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੇਗਾ ਜਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਅਸਥਾਈ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੀ ਕਿਸੇ ਬੁਰਾਈ ਤੋਂ ਬਚੇਗਾ ਉਹ।

ਕਿਸੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਅਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਹੈ, ਜੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਹ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ ਕਿਸੇ ਲਾਲਚ, ਧਮਕੀ ਜਾਂ ਵਾਅਦੇ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਦੇਣ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਹਨ
ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਵਾਜਬ ਆਧਾਰ, ਇਹ ਮੰਨਣ ਲਈ ਕਿ ਕਬੂਲਨਾਮਾ ਕਰਨ ਨਾਲ, ਉਹ ਕੋਈ ਲਾਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੇਗਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਨੁਕਸਾਨ ਤੋਂ ਬਚੇਗਾ
ਉਸ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕਾਰਵਾਈ।

ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਰਾਜਸਥਾਨ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਰਾਜਾ ਰਾਮ 13 ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, "ਕਬੂਲਨਾਮੇ ਨੂੰ ਦੋ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ ਨਿਆਂਇਕ ਅਤੇ

13 (2003) 8 ਐਸਸੀਸੀ 180

[ਇੰਦਰਾ ਬੈਨਰਜੀ, ਜੇ.]

ਗੈਰ-ਨਿਆਂਇਕ। ਨਿਆਂਇਕ ਕਬੂਲਨਾਮੇ ਉਹ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜੋ

ਨਿਆਂਇਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੌਰਾਨ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਜਾਂ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਗੈਰ-ਨਿਆਂਇਕ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਉਹ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਪਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਜਾਂ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਕਿਤੇ ਹੋਰ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਗੈਰ-ਨਿਆਂਇਕ ਕਬੂਲਨਾਮੇ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਹ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਕਿਸੇ ਨਿੱਜੀ ਧਿਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਵਿਅਕਤੀ ਜ਼ਿਸ਼ ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਨਿੱਜੀ ਸਮਰੱਥਾ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਜੋ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਹੈ
ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 164 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਜਾਂ
ਇੱਕ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਇੰਨਾ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਹੈ ਪਰ ਉਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਧਾਰਾ ੧੬੪ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਗੈਰ-ਨਿਆਂਇਕ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ, ਦੋ ਸਵਾਲ ਉੱਠਦੇ ਹਨ: () ਕੀ ਉਹ ਸਵੈ-ਇੱਛਾ ਨਾਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ () ਕੀ ਉਹ ਹਨ
ਸੱਚ ਹੈ?".

ਬੈਂਚ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗੈਰ-ਨਿਆਂਇਕ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ, ਜੇ ਸਵੈਇੱਛਤ ਅਤੇ ਸੱਚਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮਾਨਸਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਇਸ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਕਬੂਲਨਾਮੇ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਤੱਥ ਵਾਂਗ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਸਬੂਤ ਦਾ ਮੁੱਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਸਬੂਤ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਡੀ ਦੀ ਸੱਚਾਈ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ
ਉਸ ਗਵਾਹ ਦਾ ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਹ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦਾ ਮੁੱਲ ਗਵਾਹੀ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਗਵਾਹ ਦੀ ਭਰੋਸੇਯੋਗਤਾ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਧਾਰਨਾ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕਰੇ ਕਿ ਗੈਰ-ਨਿਆਂਇਕ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਇਕ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕਿਸਮ ਹੈ
ਸਬੂਤ। ਇਹ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ,

ਈ ਟਾਈਮ ਜਦੋਂ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਭਰੋਸੇਯੋਗਤਾ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰੇਗਾ ਜੋ ਅਜਿਹੇ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ 'ਤੇ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਬੈਂਚ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਭਰੋਸੇਯੋਗਤਾ ਅਤੇ ਐਫ ਸਵੀਕਾਰਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪਰਖਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਗੈਰ-ਨਿਆਂਇਕ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਸਬੂਤ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਪਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ
ਤਾਂ ਇਹ ਸਿਰਫ ਸਜ਼ਾ ਦਾ ਆਧਾਰ ਬਣ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉੱਤਰਦਾਤਾ-ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ, ਸਮਝਦਾਰੀ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ ਅਤੇ
ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਸਥਿਰ ਸ਼ਾਸਨ ਨਹੀਂ।

ਗੁਰਾ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਰਾਜਸਥਾਨ ਰਾਜ 14 ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ:- ਜੀ

"6. ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸਥਿਰ ਸਥਿਤੀ ਹੈ ਕਿ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ, ਜੇ ਸੱਚਾ ਅਤੇ ਸਵੈਇੱਛਤ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਕਥਿਤ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦੇਣ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਲਈ ਇਸ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ।

---

14 (2001) 2 ਐਸਸੀਸੀ 205

ਸਬੂਤ ਦੀ ਵਸਤੂ ਵਜੋਂ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਦੀ ਅੰਦਰੂਨੀ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਇਸ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜਦੋਂ ਇਹ ਦਿਖਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਕੋਲ ਝੂਠਾ ਦੱਸਣ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਬਿਆਨ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦੇ ਹਨ. ਪਹਿਲਾਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ
ਰਾਓ ਸ਼ਿਵ ਬਹਾਦੁਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ। ਵਿੰਧਿਆ ਦੀ ਅਵਸਥਾ

ਪ੍ਰਦੇਸ਼ [1954 322: 1954 1098: 1954

910] ਮੱਘਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਮੱਘਰ ਸਿੰਘ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਅਦਾਲਤ। ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ [(1975) 4 ਐਸਸੀਸੀ 234 : 1975 ਐਸਸੀਸੀ (ਸੀਆਰਆਈ) 479 : ਏਆਈਆਰ 1975 ਐਸਸੀ
1320] ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਗਵਾਹਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਬੂਤ ਹਮੇਸ਼ਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ
ਇਸ ਨੂੰ ਦਾਗੀ ਸਬੂਤ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਸਿਰਫ ਬਹੁਤ ਸਾਵਧਾਨੀ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਜੇ ਅਦਾਲਤ ਉਸ ਗਵਾਹ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਸੱਚਾ ਸੀ ਅਤੇ ਸਵੈ-ਇੱਛਾ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਅਜਿਹੇ ਸਬੂਤਾਂ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ
ਇਕੱਲੇ। ਨਰਾਇਣ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਨਰਾਇਣ ਸਿੰਘ ਵਿੱਚ। ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ [(1985) 4 ਐਸਸੀਸੀ 26:

1985 ਐਸਸੀਸੀ (ਸੀਆਰਆਈ) 460 : ਏਆਈਆਰ 1985 ਐਸਸੀ 1678] ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ
ਕਿ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕੇਸ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਇਹ ਇਸ ਧਾਰਨਾ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਇੱਕ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕਿਸਮ ਦਾ ਸਬੂਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ, ਉਸ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰੇਗਾ ਜਦੋਂ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ
ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਭਰੋਸੇਯੋਗਤਾ ਜੋ ਅਜਿਹੇ ਕਬੂਲਨਾਮੇ ਲਈ ਬੋਲਦੇ ਹਨ। ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲੈਣਾ ਜੋ ਕਿ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਆਮ ਵਰਤਾਰਾ ਹੈ, ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ। ਕਿਸ਼ੋਰ ਚੰਦ ਬਨਾਮ ਵਿੱਚ। ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ [(1991) 1 ਐਸਸੀਸੀ 286 : 1991 ਐਸਸੀਸੀ (ਸੀਆਰਆਈ) 172 : ਏਆਈਆਰ 1990 ਐਸਸੀ 2140] ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ

ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਬੂਲਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਉੱਚਤਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ

ਪ੍ਰੋਬੇਟਿਵ ਵੈਲਿਊ ਫੋਰਸ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ ਨਿਕਲਦੀ ਹੈ ਜਿਸਨੇ ਜੁਰਮ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਸਬੂਤ ਵਿੱਚ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਹੈ ਬਸ਼ਰਤੇ ਇਹ ਸ਼ੱਕ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਝੂਠ ਦੇ ਸੁਝਾਅ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਹੋਵੇ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕਥਿਤ ਕਬੂਲਨਾਮੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ
ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਵੈਇੱਛਤ ਹੈ ਅਤੇ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 24 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਲਾਲਚ, ਧਮਕੀ ਜਾਂ ਵਾਅਦੇ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਾਂ ਧਾਰਾ 25 ਅਤੇ 26 ਨੂੰ ਤੋੜਨ ਲਈ ਸ਼ੱਕੀ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਕੀ
ਅਜਿਹਾ ਕਬੂਲਨਾਮਾ ਕਿਸੇ ਅਣਉਚਿਤ ਜਾਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਤੋਂ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ

[ਇੰਦਰਾ ਬੈਨਰਜੀ, ਜੇ.]

ਕਾਨੂੰਨ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਇਸ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨਾ ਇਹ ਸੁਝਾਅ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ
ਸੱਚ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਾਲਾਤ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਅਤੇ ਸਥਾਨ
ਇਹ, ਉਹ ਹਾਲਾਤ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ
ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਲਦੇਵ ਰਾਜ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਵੀ ਹੈ
v. ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ [1991 ਸੁਪ (1) ਐਸਸੀਸੀ 14 : 1991 ਐਸਸੀਸੀ (ਸੀਆਰਆਈ) 659 : ਏਆਈਆਰ 1991 ਐਸਸੀ 37] ।
ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ
ਪਿਆਰਾ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਪੀਰਾ ਸਿੰਘ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ [(1977) 4 ਐਸਸੀਸੀ 452 : 1977
ਐਸਸੀਸੀ (ਸੀਆਰਆਈ) 614 : ਏਆਈਆਰ 1977 ਐਸਸੀ 2274] ਮਦਨ ਗੋਪਾਲ ਕੱਕੜ ਬਨਾਮ ਨਵਲ ਦੂਬੇ ਵਿੱਚ ਇਹ
ਅਦਾਲਤ [(1992) 3 ਐਸਸੀਸੀ 204 : 1992
ਐਸਸੀਸੀ (ਸੀਆਰਆਈ) 598 : ਜੇਟੀ (1992) 3 ਐਸਸੀ 270] ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਜੋ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ, ਸੀ ਪੱਖ ਜਾਂ ਝੂਠੀ ਉਮੀਦ ਦੇ ਵਾਅਦੇ ਨਾਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ
ਅਤੇ ਚਰਿੱਤਰ ਵਿੱਚ ਪੂਰਨ ਅਤੇ ਸਵੈਇੱਛਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ
ਕੁਦਰਤ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੇ ਵੀ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਦਾ ਆਧਾਰ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਇਕ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਸਬੂਤ ਦਾ ਇਕ ਟੁਕੜਾ ਅਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਹੈ
ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਡੀ ਪ੍ਰੋਬੇਟਿਵ ਮੁੱਲ 'ਤੇ
ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਦੋ ਜਾਂ ਵਧੇਰੇ ਟੁਕੜਿਆਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਲਈ ਇਕ ਹੋਰ ਚੀਜ਼. ਧਾਰਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ
ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 164 ਦਾ ਹੋਰ ਕਬੂਲਨਾਮਿਆਂ ਨਾਲੋਂ ਵਧੇਰੇ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਮੁੱਲ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸਿਰਫ ਉਸ ਪੈਰਾਮੀਟਰ 'ਤੇ ਹੋਰ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ, ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਵਾਧੂ ਨਿਆਂਇਕ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਚ ਅਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ.

ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਕੁਝ ਕਾਨੂੰਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅੱਤਵਾਦੀ ਅਤੇ ਵਿਘਨਕਾਰੀ ਸ਼੍ਰੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ (ਰੋਕਥਾਮ) ਐਕਟ, 1987 (ਟਾਡਾ), ਅੱਤਵਾਦ ਰੋਕੂ ਐਕਟ,
2002 (ਪੋਟਾ) ਅਤੇ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਕੰਟਰੋਲ ਆਫ ਆਰਗੇਨਾਈਜ਼ਡ ਕ੍ਰਾਈਮ ਐਕਟ, 1999 (ਮਕੋਕਾ) ਅਧਿਕਾਰਤ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਤਹਿਤ ਜਾਂਚ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵਿਦਵਾਨ ਵਧੀਕ ਸਾਲਿਸਿਟਰ ਜਨਰਲ ਸ਼੍ਰੀ.
ਮੈਂ ਲਿਖਦਾ ਹਾਂ।

ਕੀ ਸਬੰਧਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਜਾਂਚ/ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਅਧਿਕਾਰਤ ਹੈ, ਕੀ ਕੋਈ ਬਿਆਨ ਜਾਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਖਰੀਦਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਆਦਿ ਉਹ ਕਾਰਕ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਕੇਸ 'ਤੇ ਜਾਂਚ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ
ਕੇਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ। ਇਹ ਦੱਸਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ, ਸਾਰੇ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ
ਸੰਬੰਧਿਤ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ, ਅਦਾਲਤ ਸਿਰਫ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਬਿਆਨ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਜੋ ਇਕਬਾਲੀਆ ਹੈ, ਹੋਰ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਜਿਸ ਨਾਲ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਜੋੜਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਕੰਮ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਬਿਆਨ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰੇ ਅਤੇ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਇਸ ਦੇ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਮੁੱਲ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰੇ

ਸੰਬੰਧਿਤ ਕਾਰਕ[ਸੋਧੋ] ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਬਿਆਨ ◌ਾ◌ਂ ਅਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 25 ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ "ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਵਿਰੁੱਧ ਕਿਸੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕੋਈ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ", ਅਤੇ ਧਾਰਾ 26 ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ "ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕੋਈ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ
ਜਦੋਂ ਉਹ ਕਿਸੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇਹ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੀ ਤੁਰੰਤ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ, ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਜਾਂ ਪੁਲਿਸ ਹਿਰਾਸਤ ਦੌਰਾਨ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੀ ਤੁਰੰਤ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ, ਕਿਸੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।
ਇੱਕ ਜੁਰਮ।
ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੇ ਮਤਭੇਦ ਸਨ
ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 25 ਵਿੱਚ 'ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ' ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਰਥ ਕੱਢਣ ਵਿੱਚ ਨਿਆਂਇਕ ਫੈਸਲੇ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਕੁਝ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ 'ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ' ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਝਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਚਾਹੇ ਉਹ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹੋਣ ਜਾਂ ਨਾ ਹੋਣ, ਪਰ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ।
ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ, ਹੋਰ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਅਰਥ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ ਹੈ
ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇੱਕ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਹੋਰ ਵਿਭਾਗਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਜਿਸ ਕੋਲ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਲਈ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ।

ਅਮੀਨ ਸ਼ਰੀਫ ਬਨਾਮ ਸਮਰਾਟ 15 ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕਲਕੱਤਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇੱਕ ਪੂਰੇ ਬੈਂਚ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇੱਕ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਜੋ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਾ ਹੈ।
ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਕਿਸੇ ਸੰਗੀਨ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਜਾਂਚ ਲਈ ਕਿਸੇ ਥਾਣੇ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਅਧਿਕਾਰੀ 'ਤੇ, ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 25 ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇੱਕ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਜ਼ਰੀਆ ਫੁਲ ਬੈਂਚ ਨੇ ਵੀ ਲਿਆ ਸੀ।
ਨਾਨੂ ਸ਼ੇਖ ਅਹਿਮਦ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਬੰਬੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ।
16

ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਰਾਧਾ ਕਿਸ਼ਨ ਮਾਰਵਾੜੀ ਬਨਾਮ ਰਾਜਾ- ਸਮਰਾਟ 17ਏ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪਟਨਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਬੈਂਚ ਨੇ ਉਲਟ ਨਜ਼ਰੀਆ ਅਪਣਾਇਆ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 25 ਇੱਕ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ
ਇਕੱਲੇ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨਾਲ ਨਿਵੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ. ਆਬਕਾਰੀ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ
ਤਲਾਸ਼ੀ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਸਬੂਤ ਵਿੱਚ ਅਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

---

15 ਏਅਰ 1934 ਕੈਲ 580
16 ਏਆਈਆਰ 1927 ਬੋਮ 4
17 ਏਆਈਆਰ 1932 ਪਟਨਾ 293

[ਇੰਦਰਾ ਬੈਨਰਜੀ, ਜੇ.]

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਬਰਕਤ ਰਾਮ 18 ਕੇਸ ਵਿੱਚ,
ਬੈਂਚ ਦੇ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਏ ਜੱਜਾਂ ਨੇ (ਸੁਬਾ ਰਾਓ, ਜੇ, ਅਸਹਿਮਤੀ) ਕਿਹਾ ਕਿ 1924 ਦੇ ਲੈਂਡ
ਕਸਟਮਜ਼ ਐਕਟ 19 ਜਾਂ 1878 ਦੇ ਸੀ ਕਸਟਮਜ਼ ਐਕਟ 8 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਸਟਮ ਅਧਿਕਾਰੀ ਧਾਰਾ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਪੁਲਿਸ-ਅਧਿਕਾਰੀ
ਨਹੀਂ ਹੈ
ਭਾਰਤੀ ਸਬੂਤ ਐਕਟ, 1872 ਦੀ ਧਾਰਾ 25 ਅਤੇ ਅਪਰਾਧੀ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ
ਸੁਮੰਦਰੀ ਕਸਟਮ ਐਕਟ, 1878 ਦੀ ਧਾਰਾ 167 (8) ਅਤੇ ਬੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 23 (1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਕਸਟਮ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ
ਉਸ ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ
ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਮੁਦਰਾ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1947 ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਰਘੂਬਰ ਦਿਆਲ,
ਜੇ., ਜਿਸ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਬਹੁਮਤ ਵਾਲਾ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ, ਨੇ ਕਿਹਾ:

"... ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਜੋ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹਨ ਉਹ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਰੋਕਥਾਮ ਅਤੇ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ
ਲਈ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਹਨ
ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਵਿਵਸਥਾ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣਾ।

ਕਸਟਮ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਮਾਲ ਦੀ
ਤਸਕਰੀ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਅਤੇ ਕਸਟਮ ਡਿਊਟੀਆਂ ਦੀ ਉਚਿਤ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ
ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਹਨ
ਡੀ 'ਤੇ ਮਾਲ ਜ਼ਬਤ
ਕਰਨ ਦੁਆਰਾ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਮਾਲੀਆ

ਜਿਸ 'ਤੇ ਕੋਈ ਡਿਊਟੀ ਨਹੀਂ ਲਗਾਈ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨਾ ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨਾ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਬਰਕਤ ਰਾਮ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ, ਦਿਆਲ, ਜੇ. ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਲਈ ਬੋਲਦੇ ਹੋਏ.

18. ਹੁਣ ਅਸੀਂ ਕੁਝ ਪਹਿਲੂਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਜੋ ਸਾਨੂੰ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ
ਕਿ "ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ" ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਇੰਨਾ ਵਿਆਪਕ ਅਰਥ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੁਝ
ਪੁਲਿਸ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 25 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਉਦੇਸ਼, ਜਿਸ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਪਹਿਲਾਂ
ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤੇ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਸਨ,
ਨਿਯਮਤ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨਾਂ ਨੂੰ ਸਬੂਤਾਂ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਣਾ ਸੀ , ਜਿਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਤਰੀਕਿਆਂ
ਲਈ ਬਹੁਤ ਬੁਰੀ ਪ੍ਰਸਿੱਧੀ ਸੀ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਕੱਢਣ ਵਿੱਚ।
ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਦਾ। ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦਾ ਪਿਛਲਾ ਵਿਵਹਾਰ
ਪੁਲਿਸ ਸੰਗਠਨ ਨੇ ਇਸ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਇਆ। ਇਹ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੈ
ਇਹ ਮੰਨ ਲੈਣਾ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਸੀ ਕਿ ਸਾਰੇ ਵਿਅਕਤੀ,
ਜਿਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਿਆਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਜਾਂ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਕਰਨੀ ਪੈ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਚੀਜ਼ਾਂ
ਜ਼ਬਤ ਕਰਨੀਆਂ ਪੈ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਕੋਈ ਧਾਰਨਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਨੂੰ ਇੰਨਾ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ
ਹੈ ਕਿ

---

18 ਏਆਈਆਰ 1962 ਐਸਸੀ 276

ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇੱਕ ਨਿਯਮਤ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ। ਜੇ ਉਹ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਜਾਂ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਾਂ ਤਹਿਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਏਜੰਸੀਆਂ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ, ਤਾਂ ਇਹ "ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ" ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਰੱਖ ਸਕਦੀ ਸੀ
ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਡਿਊਟੀ ਸੌਂਪੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ

ਤਸਕਰੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣਾ

ਕਸਟਮ ਡਿਊਟੀਆਂ ਲਗਾਉਣ ਅਤੇ ਵਸੂਲੀ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਨਾ। ਜੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਇੰਨੇ ਵਿਆਪਕ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ "ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਿਆ ਹੁੰਦਾ, ਤਾਂ ਇਸਨੇ ਵਧੇਰੇ ਵਿਆਪਕ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਹੁੰਦੀ. ਇਹ ਆਪਣਾ ਇਰਾਦਾ ਜ਼ਾਹਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ
ਵਧੇਰੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕੋਈ ਵੀ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਜਿਸ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਸਬੂਤਾਂ ਵਿੱਚ ਅਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣਾ ਅਤੇ ਰੋਕਣਾ ਹੈ।

ਰਾਜਾ ਰਾਮ ਜੈਸਵਾਲ ਬਨਾਮ ਕੇਸ ਵਿੱਚ। ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ 19, ਬਹੁਗਿਣਤੀ (ਰਘੁਬਰ ਦਿਆਲ, ਜੇ. ਅਸਹਿਮਤੀ) ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਟੈਸਟ ਹੈ ਕਿ ਕੀ
ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 25 ਦੇ ਮਕਸਦ ਲਈ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ "ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ" ਸੀ ਜਾਂ ਇਹ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਕੀ ਕਿਸੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਜੋ ਉਸ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਜਾਂ ਜੋ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਸਨ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਨੂੰ ਕਿਸੇ ਥਾਣੇ ਦਾ ਇੰਚਾਰਜ ਅਧਿਕਾਰੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਨੇ ਧਾਰਾ ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਮਨਾਹੀ ਨਾਲ ਸਿੱਧਾ ਜਾਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਸੰਬੰਧ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ ਸੀ
ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 25 ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਈ ਧਾਰਾ ੨੫ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਵਿਚਾਰ ਤੋਂ ਹਟਾਉਣਾ ਸੀ
ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ, ਜੋ ਆਪਣੇ ਅਹੁਦੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ, ਤਸੀਹੇ ਜਾਂ ਲਾਲਚ ਦੇ ਕੇ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਕੱਢ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਜਾਂਚ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 25 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਾਬੰਦੀ ਨਾਲ ਸਿੱਧਾ ਸੰਬੰਧ ਸਥਾਪਤ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਿਰਫ ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕੋਲ ਕੋਈ ਹੋਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ
ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 25 ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸ਼ਕਤੀਆਂ, ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦੀਆਂ।

ਰਾਜਾ ਰਾਮ ਜੈਸਵਾਲ (ਸੁਪਰਾ) ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਅਤੇ ਆਬਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਬੂਤਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਤਰਕਸੰਗਤ ਅੰਤਰ ਕਰਨਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਲੱਗਿਆ, ਬਿਹਾਰ ਅਤੇ ਉੜੀਸਾ ਆਬਕਾਰੀ ਐਕਟ, 1915 ਦੀ ਧਾਰਾ 78 (3) ਤਹਿਤ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਧਾਰਾ 78 (3) ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਬਿਹਾਰ ਅਤੇ ਉੜੀਸਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 77 (2) ਤਹਿਤ ਆਬਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।
ਆਬਕਾਰੀ ਐਕਟ, 1915 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 156 ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ, ਕਿਸੇ ਥਾਣੇ ਦਾ ਇੰਚਾਰਜ ਅਧਿਕਾਰੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

H [19] AIR 1964 SC 828

[ਇੰਦਰਾ ਬੈਨਰਜੀ, ਜੇ.]

ਉਹ ਖੇਤਰ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਆਬਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵਜੋਂ ਉਸਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਫੈਲੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਪਾਇਆ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਚੈਪਟਰ V ਤਹਿਤ ਜਾਂਚ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇੱਕ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਦਾ ਇੰਚਾਰਜ।

ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬਿਹਾਰ ਅਤੇ ਉੜੀਸਾ ਆਬਕਾਰੀ ਐਕਟ, 1915 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਨਾ ਸਿਰਫ ਉਕਤ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਬੀ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦੀ ਡਿਊਟੀ ਸੀ, ਬਲਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਡਿਊਟੀ ਵੀ ਸੌਂਪੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਥਾਣੇ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵਜੋਂ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ।

ਸਮੁੰਦਰੀ ਕਸਟਮ ਐਕਟ, 1878 ਅਤੇ/ਜਾਂ ਕਸਟਮਜ਼ ਐਕਟ, 1962 ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਅੰਤਰ ਦਰਸਾਉਂਦਿਆਂ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਸੀ ਕਸਟਮ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂਚ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਉਸ ਕੋਲ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 156 ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਹ ਜੋ ਵੀ ਸ਼ਕਤੀ ਵਰਤਦਾ ਹੈ ਉਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਧਿਆਇ V ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜੋ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਸਮਾਨ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਪਰ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਅਧੀਨ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਸਮਾਨ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਪਰ ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਮੇਲ ਨਹੀਂ ਖਾਂਦੀ। ਇੱਕ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਕਸਟਮ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਡੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 190 ਅਧੀਨ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੂੰ ਰਿਪੋਰਟ ਸੌਂਪਣਾ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਕਿ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਜਾਵੇ। ਸਮੁੰਦਰੀ ਕਸਟਮ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 187 (ਏ) ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਸਮੁੰਦਰੀ ਕਸਟਮ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਕਸਟਮ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਕਸਟਮ ਦੇ ਹੋਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਲਿਖਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ 'ਤੇ ਹੀ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਈ. ਚੀਫ ਕਸਟਮ ਅਫਸਰ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕਸਟਮ ਦੇ ਸਹਾਇਕ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਨਹੀਂ ।

ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਬਿਹਾਰ ਅਤੇ ਉੜੀਸਾ ਆਬਕਾਰੀ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਬਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਤੇ ਸਮੁੰਦਰੀ ਕਸਟਮ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਸਟਮ ਅਫਸਰ ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰ ਕੱਢਦੇ ਹੋਏ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅੰਤਰ ਵੇਖੇ।

ਆਬਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਿਆਂਇਕ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਐਫ ਕਸਟਮ ਅਫਸਰ ਸਮੁੰਦਰੀ ਕਸਟਮ ਐਕਟ, 1878 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਕਸਟਮ ਅਫਸਰ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਥਾਣੇ ਦਾ ਇੰਚਾਰਜ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਥਾਣੇ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਨਹੀਂ।

ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਹ ਜਾਂਚ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਉਸ ਕੋਲ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 156 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨਾ। ਉਹ ਜੋ ਵੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਉਹ ਸਮੁੰਦਰੀ ਕਸਟਮ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ।

ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਧਿਆਇ V ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਕੁਝ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਸਮਾਨ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ, ਪਰ ਉਹ ਸਨ

ਕਿਸੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਸਮਾਨ ਨਹੀਂ। ਕਸਟਮ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 190 ਅਧੀਨ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੂੰ ਰਿਪੋਰਟ ਸੌਂਪਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਮੁੰਦਰੀ ਕਸਟਮ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 187 (ਏ) ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸਮੁੰਦਰੀ ਕਸਟਮ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਕਸਟਮ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਹੋਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਲਿਖਤੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ 'ਤੇ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਇੱਕ ਨਿਰਧਾਰਤ ਰੈਂਕ ਦੇ ਰੀਤੀ-ਰਿਵਾਜ। ..

ਬਡਕੂ ਜੋਤੀ ਸਾਵੰਤ ਬਨਾਮ ਬਡਕੂ ਜੋਤੀ ਸਾਵੰਤ ਵਿੱਚ। ਇਹ ਸਵਾਲ ਕਿ ਕੀ ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਅਤੇ ਨਮਕ ਐਕਟ 1944 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 25 ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇੱਕ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸੀ, ਪੰਜ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਆਇਆ।

ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਅਤੇ ਨਮਕ ਐਕਟ, 1944 (ਹੁਣ ਸੀ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਐਕਟ, 1944 ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਦੀ ਧਾਰਾ 21 ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਹੇਠਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

ਸਹੂਲਤ:

21. (1) ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 19 ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕੋਲ ਭੇਜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਕੋਲ ਭੇਜਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਉਸ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧੋ।

(2) ਇਸ ਮਕਸਦ ਲਈ ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਉਹੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹੀ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਕਿਸੇ ਥਾਣੇ ਦਾ ਇੰਚਾਰਜ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵਰਤ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤਾ, 1898 ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਸੰਗਿਆਯੋਗ ਕੇਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨਾ:

ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ..."

ਬਡਕੂ ਜੋਤੀ ਸਾਵੰਤ (ਸੁਪਰਾ) ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਨੇ ਰਾਜਾ ਰਾਮ ਜੈਸਵਾਲ (ਸੁਪਰਾ) ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਿਹਾ:

"9. ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਉਹੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਿੰਨੀਆਂ ਕਿਸੇ ਸੰਗਿਆਯੋਗ ਕੇਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਥਾਣੇ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕੋਲ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ; .....ਧਾਰਾ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ

(ਅ) ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਕੇਵਲ ਇੱਕ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹੀ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੀ ਅਖੰਤੀ ਯੋਜਨਾ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਅਜਿਹਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜੇ ਉਹ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲਵੇ, ਉਦਾਹਰਨ ਲਈ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 9 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਉਪਰੋਕਤ ਧਾਰਾ (ਏ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਪ-ਅਧੀਨ-

---

H [20] AIR 1966 SC 1746

[ਇੰਦਰਾ ਬੈਨਰਜੀ, ਜੇ.]

ਧਾਰਾ 21 ਦੀ ਧਾਰਾ (2) ਏ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ
ਕੋਲ ਕਿਸੇ ਸੰਗਿਆਯੋਗ ਕੇਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਥਾਣੇ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ ਇਸ ਮਕਸਦ ਲਈ ਹੈ
ਧਾਰਾ 21 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਤਹਿਤ ਉਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 21
ਇਹ ਬਿਹਾਰ ਅਤੇ ਉੜੀਸਾ ਆਬਕਾਰੀ ਐਕਟ, 1915 ਦੀ ਧਾਰਾ 78 (3) ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਰਾਜਾ ਰਾਮ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜੈਸਵਾਲ ਕੇਸ (1964) 2 ਐਸਸੀਆਰ 752 ਅਤੇ ਜੋ ਸ਼ਰਤਾਂ ਬੀ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ
"ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤਾ, 1898 ਦੀ ਧਾਰਾ 156 ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ, ਜਿਸ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 77, ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਆਬਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ-ਸਟੇਸ਼ਨ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਅਧਿਕਾਰੀ
ਅਜਿਹੇ ਸਟੇਸ਼ਨ ਦਾ ਇੰਚਾਰਜ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇ।" ਇਹ
ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਧਾਰਾ 21 ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਬਿਹਾਰ ਅਤੇ ਉੜੀਸਾ ਆਬਕਾਰੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 78 (3) ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ। ਧਾਰਾ 21 ਵਿਚ ਸਿਰਫ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਆਪਣੀ ਜਾਂਚ ਦੇ ਮਕਸਦ ਲਈ, ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕੋਲ ਜਾਂਚ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਥਾਣੇ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਹੋਣਗੀਆਂ
ਇੱਕ ਸੰਗਿਆਯੋਗ ਕੇਸ। ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਇਹ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸ਼ਕਤੀਆਂ
ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 173 ਦੇ ਤਹਿਤ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਬਿਹਾਰ ਅਤੇ ਉੜੀਸਾ ਆਬਕਾਰੀ ਐਕਟ ਦੇ ਉਲਟ, ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਥਾਣੇ ਦਾ ਇੰਚਾਰਜ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

11. ਬਿਹਾਰ ਅਤੇ ਉੜੀਸਾ ਆਬਕਾਰੀ ਐਕਟ, 1915 ਦੀ ਧਾਰਾ 78 (3) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਉਲਟ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 21 (2) ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਹਿੰਦੀ ਕਿ ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਥਾਣੇ ਅਤੇ ਖੇਤਰ ਦਾ ਇੰਚਾਰਜ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ
ਉਸ ਦੇ ਚਾਰਜ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਸਾਰੇ
ਧਾਰਾ ੨੧ ਉਸ ਨੂੰ ਉਸਦੀ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕੁਝ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕੋਲ ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਉਹ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕੋਲ ਹਨ
ਕਿਸੇ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਕੋਲ ਕਿਸੇ ਜੀ
ਸੰਗਿਆਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਉਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਬਣਦਾ, ਭਾਵੇਂ ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਵਿਆਪਕ ਅਰਥ ਦੇਈਏ
ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 25।

167. ਰੋਮੇਸ਼ ਚੰਦਰ ਮਹਿਤਾ ਬਨਾਮ ਕੇਸ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਪੰਜ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਨੇ ਇਸ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕੀ ਸਮੁੰਦਰੀ ਕਸਟਮ ਐਕਟ 1878 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਸਟਮ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 25 ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇੱਕ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸੀ ਅਤੇ ਕੀ ਕਸਟਮ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਅਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਸਨ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ। ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਨੇ ਕਿਹਾ:

"5. ..... ਕਿਸੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨਾਂ ਨੂੰ ਅਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਵਿਆਪਕ ਆਧਾਰ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ, ਤਸੀਹੇ ਜਾਂ ਮਾੜੇ ਵਿਵਹਾਰ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਝੂਠੇ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਖਤਰੇ ਤੋਂ ਬਚਣਾ ਹੈ। ਪਰ ਇੱਕ ਕਸਟਮ ਅਧਿਕਾਰੀ ਮੈਂਬਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ
ਪੁਲਿਸ ਫੋਰਸ ਦੇ ਡਾ. ਉਸ ਨੂੰ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਹੀਂ ਸੌਂਪੀ ਗਈ ਹੈ
ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਵਿਵਸਥਾ। ਉਸ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਸੌਂਪੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ
ਕਸਟਮ ਡਿਊਟੀਆਂ ਦੀ ਇਕੱਤਰਤਾ ਅਤੇ ਤਸਕਰੀ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ। ਮਹਿਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਈ ਗਈ ਦਲੀਲ ਲਈ ਕੋਈ ਵਾਰੰਟ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕਸਟਮ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਸਮੁੰਦਰੀ ਕਸਟਮ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਸਾਰੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨਾਲ ਨਿਵੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ
ਕਿਸੇ ਥਾਣੇ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕੋਲ ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੇ ਤਹਿਤ ਹੈ..."

10. ਮਹਿਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਇੱਕ ਕਸਟਮ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਿਸ ਕੋਲ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲੈਣ, ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰਨ, ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਅਤੇ ਰਿਮਾਂਡ ਲਈ ਆਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਰੱਖੇ ਤਾਂ ਜੋ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀ ਅਤੇ ਸਬੂਤ ਇਕੱਠੇ ਕਰਨ ਲਈ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ।
ਕਿਸੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕੋਲ ਕਿਸੇ ਸ਼ੱਕੀ ਤੋਂ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਲੈਣ ਦੇ ਮੌਕੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਜੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਨੂੰ ਸੰਖੇਪ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ, ਤਾਂ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਬਿਆਨ ਜਿਸ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਹੈ, ਅਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਹੈ
ਭਾਰਤੀ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 25 ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ। ਪਰ ਟੈਸਟ
ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਕੀ ਕਸਟਮ ਦੇ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਜਾਂਚ ਲਈ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 173 ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ।
ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ[ਸੋਧੋ] ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਕਸਟਮ ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੀ ਧਾਰਾ ੧੭੩ ਤਹਿਤ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

24. ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ
ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਛੱਡਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਕਿਸੇ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਦਾ ਚਾਰਜ

H [21] AIR 1970 SC 940

[ਇੰਦਰਾ ਬੈਨਰਜੀ, ਜੇ.]

ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਵਿਅਕਤੀ। "ਜਾਂ ਹੋਰ" ਸ਼ਬਦ
ਉਸ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 173 ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰਿਪੋਰਟ ਦਰਜ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ। ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ, ਸਬੂਤ ਇਕੱਠੇ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ, ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਸਹਾਰਾ ਦੇ ਇਮਾਰਤ ਾਂ ਜਾਂ ਵਾਹਨਾਂ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ
ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੂੰ, ਉਸ ਨੂੰ ਥਾਣੇ ਦਾ ਇੰਚਾਰਜ ਨਾ ਬਣਾਓ।

ਇਲਿਆਸ ਬਨਾਮ ਇਲਿਆਸ ਵਿੱਚ। ਪੰਜ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ, ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਕਸਟਮ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਫਰਜ਼ਾਂ ਅਤੇ ਕਾਰਜਾਂ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੇ ਬਿਆਨ
ਕਸਟਮ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜ਼ਮੀਨੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸਬੂਤ ਵਿੱਚ ਅਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ
ਕਿ ਕਸਟਮ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ ੨੫ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸਨ। ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਨੇ ਕਿਹਾ:

"... (1) ਪੁਲਿਸ ਰੋਕਥਾਮ ਲਈ ਸਾਧਨ ਹੈ ਅਤੇ
ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਪ੍ਰਤਾ ਲਗਾਉਣਾ ਜਿਸ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਹੋਣ ਦਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕਸਟਮ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਭੀ ਹਨ
ਅਜਿਹੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਮਾਲ ਦੀ ਤਸਕਰੀ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਅਤੇ ਕਸਟਮ ਡਿਊਟੀਆਂ ਦੀ ਉਚਿਤ ਵਸੂਲੀ ਕਰਨ ਅਤੇ ਮਾਲ ਨੂੰ ਜ਼ਬਤ ਕਰਕੇ ਮਾਲ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਨਿਰਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਹਨ ਜਿਸ 'ਤੇ
ਕੋਈ ਡਿਊਟੀ ਅਦਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਲਗਾ ਕੇ।

ਕਸਟਮ ਅਮਲੇ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਰਿਪੋਰਟ ਬਣਾਉਣੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਨਜਿੱਠਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਕਸਟਮ ਅਧਿਕਾਰੀ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਉਹ ਸਿਰਫ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਦਾ ਹੈ
ਮਾਲ ਦੀ ਤਸਕਰੀ ਦੀ ਪਛਾਣ ਅਤੇ ਰੋਕਥਾਮ ਵਿੱਚ ਅਤੇ
ਕਸਟਮ ਡਿਊਟੀਆਂ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨਾ।

ਕਸਟਮ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਤਲਾਸ਼ੀ ਆਦਿ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਸੀਮਤ ਕਿਰਦਾਰ ਦੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਰਾਜ ਦੇ ਮਾਲੀਆ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਨ ਦਾ ਸੀਮਤ ਉਦੇਸ਼ ਹੁੰਦਾ ਹੈ
ਕਸਟਮ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਉਲਟ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ;
ਜੇ ਕੋਈ ਕਸਟਮ ਅਧਿਕਾਰੀ ਧਾਰਾ 171-ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਬੂਤ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧ ਕਬੂਲ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਉਹ ਬਿਆਨ ਕਿਸੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇੱਕ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕਦੇ ਵੀ ਨਿਆਂਇਕ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਅਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ

---

[22] AIR 1970 SC 1065

ਉਸ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 193 ਅਤੇ 228 ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਨਿਆਂਇਕ ਕਾਰਵਾਈ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਲਿਆਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਪੁਲਿਸ ਦਾ ਮੁੱਖ ਕੰਮ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਅਤੇ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣਾ ਹੈ. ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਕੋਲ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਹਨ
ਧਮਕਾਉਣ ਜਾਂ ਤਾਕਤ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਜੁਰਮ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਉਣ ਦੀਆਂ ਪਰਦੇਦਾਰ ਧਮਕੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਕੱਢਣ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਵਿਸ਼ਾਲ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਅਤੇ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਇਹ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸਿਰਫ ਤਸਕਰੀ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਪਾਰ/ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੀ ਪਛਾਣ ਅਤੇ ਰੋਕਥਾਮ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ
ਨਸ਼ੀਲੀਆਂ ਦਵਾਈਆਂ ਅਤੇ ਸਾਈਕੋਟ੍ਰੋਪਿਕ ਪਦਾਰਥ। ਐਨਸੀਬੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਜਾਂ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਅਧੀਨ ਹੋਰ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਤਲਾਸ਼ੀ, ਜ਼ਬਤ ਸੀ ਆਦਿ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ
ਐਕਟ ਸੀਮਤ ਕਿਰਦਾਰ ਦੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ.ਐਸ. ਐਕਟ ਖੁਦ ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ.ਐਸ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਹੋਰ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਉਲਟ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ।

ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਦੁਰਗਾ ਪ੍ਰਸਾਦ 23 ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕੀ ਧਾਰਾ 8 (1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।
ਰੇਲਵੇ ਜਾਇਦਾਦ (ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਕਬਜ਼ਾ) ਐਕਟ 1966, ਇੱਕ ਜਾਂਚ ਸੀ
ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 156 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਅਤੇ ਜੇ ਅਜਿਹਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੀ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬਿਆਨ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 162 ਦੁਆਰਾ ਮਾਰੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਜੇ ਇਕਬਾਲੀਆ ਸੁਭਾਅ ਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 25 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਅਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਹਨ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ:

ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦਾ ਜਾਂਚ ਪੂਰੀ ਹੋਣ 'ਤੇ ਪੁਲਿਸ ਰਿਪੋਰਟ ਜਾਂ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਫਰਜ਼ ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਾਂਚ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਹੈ। ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 173 (1) (ਏ) ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਜਾਂਚ ਪੂਰੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ
ਸਟੇਸ਼ਨ ਪੁਲਿਸ ਰਿਪੋਰਟ 'ਤੇ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੂੰ ਭੇਜੇਗਾ, ਇੱਕ ਰਿਪੋਰਟ
ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਫਾਰਮ। ਧਾਰਾ 8 (1) ਤਹਿਤ ਜਾਂਚ ਕਰ ਰਿਹਾ ਅਧਿਕਾਰੀ ਪੁਲਿਸ ਰਿਪੋਰਟ ਦਾਇਰ ਕਰਕੇ ਅਦਾਲਤੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 8 (2) ਦੇ ਦੋ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ..... ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ
ਇਸ ਲਈ, ਧਾਰਾ 8 (1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ, ਜੇ ਅਧਿਕਾਰੀ
ਫੋਰਸ ਦੀ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਲੋੜੀਂਦੇ ਸਬੂਤ ਜਾਂ ਸ਼ੱਕ ਦਾ ਵਾਜਬ ਆਧਾਰ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 190 (1) (ਏ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ

H [23] (1975) 3 SCC 210

[ਇੰਦਰਾ ਬੈਨਰਜੀ, ਜੇ.]

ਕਿ ਸਬੰਧਤ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਏ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹੈ
ਅਪਰਾਧ।

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 8 (1) ਅਧੀਨ ਜਾਂਚ ਕਰ ਰਹੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕੋਲ ਚੈਪਟਰ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਕੇਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰ ਰਹੇ ਥਾਣੇ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀਆਂ
ਕੋਡ ਦਾ V। ਉਸ ਕੋਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਗੁਣਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਹੈ
ਜਾਂਚ ਕਰਵਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਹੈ।"

ਬਾਲਕਿਸ਼ਨ ਏ ਦੇਵੀਦਿਆਲ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ 24 ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕੀ ਰੇਲਵੇ ਜਾਇਦਾਦ (ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਕਬਜ਼ਾ) ਐਕਟ, 1966 ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰ ਰਹੇ ਰੇਲਵੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਬਲ ਦੇ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਨੂੰ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 25 ਦੇ ਤਹਿਤ "ਪੁਲਿਸ ਸੀ ਅਧਿਕਾਰੀ" ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਅਦਾਲਤ, ਸਮੀਖਿਆ ਤੋਂ ਬਾਅਦ
ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ, ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ ਹੈ:

"ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰੇ ਦੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਆਰਪੀਐਫ ਦਾ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਧਾਰਾ 8 (1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਾਂਚ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ।
1966 ਦੇ ਐਕਟ ਨੂੰ ਕੋਡ ਦੇ ਚੈਪਟਰ V ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਥਾਣੇ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਡੀ
ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨਾਲ ਨਿਵੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਖਾਸ ਕਰਕੇ, ਉਸ ਕੋਲ ਕੋਈ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ
ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 173 ਤਹਿਤ ਸਬੰਧਤ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦਾਇਰ ਕਰਕੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣਾ ਜਿਸ ਨੂੰ ਜਾਂਚ ਦਾ ਮੁੱਖ ਗੁਣ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ
'ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ'। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਬਡਕੂ ਈ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਟੈਸਟ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਣਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ
ਜੋਤੀ ਸਾਵੰਤ 6, ਜਿਸ ਨੂੰ ਲਗਾਤਾਰ ਅਪਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ
ਉੱਪਰ ਵੇਖੇ ਗਏ ਬਾਅਦ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਆਰਪੀਐਫ ਦੇ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਕਾਕੜੇ ਨੂੰ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 25 ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ 'ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ' ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ..." (ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਕਰਵਾਲ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਹੋਰ।[25] ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ 26 ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ; ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਬਰਕਤ ਰਾਮ 27; ਰਾਜਾ ਰਾਮ ਜੈਸਵਾਲ ਬਨਾਮ ਰਾਜਾ ਰਾਮ ਜੈਸਵਾਲ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ 28, ਬਡਕੂ ਜੋਤੀ ਸਾਵੰਤ ਬਨਾਮ ਮੈਸੂਰ ਰਾਜ 29, (ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ), ਰੋਮੇਸ਼ ਚੰਦਰ ਜੀ

[24] (1980) 4 ਐਸਸੀਸੀ 600
[25] (1990) 2 409
[26] (1987) 1 ਐਸਸੀਸੀ 533
[27] ਏਆਈਆਰ 1962 ਐਸਸੀ 276
[28] ਏਆਈਆਰ 1964 ਐਸਸੀ 828
[29] AIR 1966 SC 176

H

ਏ ਮਹਿਤਾ ਬਨਾਮ ਏ. ਮਹਿਤਾ ਬਨਾਮ। ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਰਾਜ 30 (ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ); ਯੂ.ਪੀ. ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਦੁਰਗਾ ਪ੍ਰਸਾਦ 31; ਬਾਲਕਿਸ਼ਨ ਏ ਦੇਵੀਦਿਆਲ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿਵੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਕਿਸੇ ਸੰਗਿਆਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਥਾਣੇ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੇ ਜਾਂਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਤਾਂ ਉਹ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 25 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਬਣੋ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਉਸ ਕੋਲ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 173 ਤਹਿਤ ਰਿਪੋਰਟ ਦਰਜ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ:

"22. .....ਇਹੀ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਬਡਕੂ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਹੈ ਜੋਤੀ ਸਾਵੰਤ [(1966) 3 ਐਸਸੀਆਰ 698: ਏਆਈਆਰ 1966 ਐਸਸੀ 1746: 1966 1353] ਨੇ ਇਸ ਅਨੁਪਾਤ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਜਾਂਚ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿਵੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕੋਡ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 173 ਅਧੀਨ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 25, ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ 'ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ' ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਹਾਲਾਂਕਿ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਐਕਟ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਜਾਂਚ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 53 ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੋਡ ਦੇ ਅਧਿਆਇ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 173 ਤਹਿਤ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਜਾਂਚ ਪੂਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋਵੇਗੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਆਕਰਸ਼ਕ ਸਮਰਪਣ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਨੇੜੇ ਖੜਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਪੜਤਾਲ। ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੋਵੇ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 53 ਅਧੀਨ ਨਿਯੁਕਤ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ, ਚੈਪਟਰ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 173 ਤਹਿਤ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਪਰ ਮੁੱਦਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 36-ਏ ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੁਆਰਾ ਸ਼ੱਕ ਦੇ ਘੇਰੇ ਤੋਂ ਪਰੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਕੋਡ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਇੱਕ ਗੈਰ-ਅੜਿੱਕੇ ਵਾਲੀ ਧਾਰਾ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ - ਅਤੇ ਧਾਰਾ (ਡੀ) ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਹਿਣ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਦਾ ਹੈ:

(ਡੀ) ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ, ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਵੇਖਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਾਂ ਕੇਂਦਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ 'ਤੇ ਪੁਲਿਸ ਜੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਅਧਿਐਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ। ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰਤ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ

---

[30] ਏਆਈਆਰ 1970 ਐਸਸੀ 940
[31] (1975) 3 210

H [32] (1980) 4 SCC 600

[ਇੰਦਰਾ ਬੈਨਰਜੀ, ਜੇ.]

ਦੀ ਤਰਫੋਂ, ਦੋਸ਼ੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਉਸ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲਓ
ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ ਇਸ ਲਈ ਵਚਨਬੱਧ ਹਾਂ।

ਇਹ ਧਾਰਾ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਜਾਂਚ ਪੁਲਿਸ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਪੁਲਿਸ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਖਤਮ ਹੋਵੇਗੀ ਪਰ ਜੇ ਜਾਂਚ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ
ਡੀ.ਆਰ.ਆਈ. ਸਮੇਤ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ
ਸਬੰਧਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਸਮੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ 'ਤੇ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਬੀ ਲਵੇਗੀ।
ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ
ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ ੧੯੦ ਦੇ ਤਹਿਤ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਧਾਰਾ, ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦੀ ਹੈ।
ਇਸ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 53 ਤਹਿਤ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਪੁਲਿਸ ਸੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ
ਅਧਿਕਾਰੀ, ਕੋਡ ਦੇ ਅਧਿਆਇ ਦੇ ਤਹਿਤ 'ਸਾਰੀਆਂ' ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 173 ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਿਪੋਰਟ ਜਾਂ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਇਹ ਕੇਸ ਬਡਕੂ ਜੋਤੀ ਸਾਵੰਤ [(1966) ਦੇ ਅਨੁਪਾਤ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ
3 698 : 1966 1746: 1966 1353] ਅਤੇ
ਬਾਅਦ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਪਹਿਲਾਂ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਕਰਵਾਲ (ਸੁਪਰਾ) ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ:

ਬੈਂਚ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਤਿੰਨ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚਾਂ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਅਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕੀ
ਇੱਕ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇੱਕ ਹੋਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਿਸਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਅਖੌਤੀ ਈ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ,
ਕੁਝ ਹੋਰ ਵਿਭਾਗ, ਕਸਟਮ ਐਕਟ ਵਰਗੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਸੀ, ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਉਸ ਨੂੰ ਜਾਂਚ ਲਈ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸ਼ਕਤੀ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ।
ਧਾਰਾ 173 ਤਹਿਤ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕਰੋ।

ਕਨ੍ਹੈਈਆ ਲਾਲ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ 33 ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਕਰਵਾਲ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ।[34] ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮਾਲ ਖੁਫੀਆ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਧਾਰਾ 53 ਅਧੀਨ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨਾਲ ਨਿਵੇਸ਼ ਕੀਤਾ
ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ.ਐਸ.ਜੀ. ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਸਟੇਸ਼ਨ ਧਾਰਾ 25 ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਸਨ
ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਅਤੇ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 67 ਤਹਿਤ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਬਿਆਨ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 161 ਤਹਿਤ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਬਿਆਨ ਵਰਗਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ।

---

[33] (2008) 4 SCC 668
[34] (1990) 2 SCC 409

H

175. ਇਹ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਰਕਾਰੀ ਵਿਭਾਗਾਂ ਤੋਂ ਲਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹੋਣ। ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ.ਐਸ. ਐਕਟ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਸੌਂਪੇ ਗਏ ਹੋਰ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਧਾਰਾ 41 (2), 42 (1), 52 (3) (ਏ) ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋਵੇਗਾ।

53 (1) ਅਤੇ (2), 55, 68.

ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 53 ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ, ਨਾਰਕੋਟਿਕਸ, ਕਸਟਮ, ਮਾਲ, ਖੁਫੀਆ ਵਿਭਾਗ ਜਾਂ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪੈਰਾ ਮਿਲਟਰੀ ਜਾਂ ਪੈਰਾ ਮਿਲਟਰੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਨੂੰ ਨਿਵੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੰਦੀ ਹੈ।

ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਸੈਨਾਵਾਂ ਜਾਂ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਕੋਈ ਵੀ ਅਜਿਹੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਜਿਸ ਕੋਲ ਕਿਸੇ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸੀ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਹਨ
ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ.ਐਸ. ਐਕਟ।

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਧਾਰਾ 53 (2) ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਡਰੱਗ ਕੰਟਰੋਲ, ਮਾਲ ਜਾਂ ਆਬਕਾਰੀ ਵਿਭਾਗ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਨੂੰ ਨਿਵੇਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ।

ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਲਈ ਕਿਸੇ ਥਾਣੇ ਦਾ ਇੰਚਾਰਜ ਅਧਿਕਾਰੀ
ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ.ਐਸ. ਐਕਟ ਤਹਿਤ।

ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਤਿੰਨ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਤੋਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਭਾਗ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ
ਇੱਕ ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਕਸਟਮ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਜੋ ਜਾਂਚ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ/
ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਜਾਂਚ, ਇੱਕ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਟੈਸਟ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਜਾਂਚ ਲਈ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 173 ਤਹਿਤ ਪੁਲਿਸ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ।

179. ਬਡਕੂ ਜੋਤੀ ਸਾਵੰਤ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਕਿਸੇ ਸਰਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਥਾਣੇ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 173 ਅਧੀਨ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ।
ਸ੍ਰੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕੋਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਰੋਮੇਸ਼ ਚੰਦਰ ਮਹਿਤਾ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਨੇ ਦੁਹਰਾਇਆ।

ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 21 (2) ਤਹਿਤ ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਰੇਲਵੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 8 (2) ਤਹਿਤ ਰੇਲਵੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਬਲ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਜਾਂਚ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ
ਜਾਇਦਾਦ (ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਬਜ਼ਾ) ਐਕਟ ਲਗਭਗ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੇ ਸਮਾਨ ਹੈ

[ਇੰਦਰਾ ਬੈਨਰਜੀ, ਜੇ.]

ਜਾਂਚ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 53 ਏ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਨਿਵੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ

। ਬਡਕੂ ਜੋਤੀ ਸਾਵੰਤ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਨੇ ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਐਕਟ (ਉਸ ਸਮੇਂ ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਅਤੇ ਨਮਕ ਐਕਟ ਦਾ ਸਿਰਲੇਖ) ਦੀ ਧਾਰਾ 21 (2) ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ਼ਕਤੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਕਤੀ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 173 ਤਹਿਤ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ। ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 25 ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਰਾਜਾ ਰਾਮ ਜੈਸਵਾਲ (ਸੁਪਰਾ) ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੁਆਰਾ ਵੱਖਰਾ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਬਡਕੂ ਜੋਤੀ ਸਾਵੰਤ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਬੈਂਚ। ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਕਰਵਾਲ (ਸੁਪਰਾ) ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਬੈਂਚ ਨੇ ਨਿਆਂਇਕ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਸਥਾਪਤ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਿਆਂ ਪੰਜ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਸਹੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ।

ਅਬਦੁਲ ਰਸ਼ੀਦ ਬਨਾਮ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ 35 ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਨੂੰ ਬਿਹਾਰ ਅਤੇ ਉੜੀਸਾ ਆਬਕਾਰੀ ਐਕਟ, 1915 ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਬਕਾਰੀ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਦੀ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗਤਾ ਮੰਨਿਆ। ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਰਾਜਾ ਰਾਮ ਜੈਸਵਾਲ (ਸੁਪਰਾ) ਨੇ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਬਡਕੂ ਜੋਤੀ ਸਾਵੰਤ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਨੇ ਵੱਖਰਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਥਾਣੇ ਦਾ ਇੰਚਾਰਜ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਡੀ.ਡੀ.ਪੀ.ਐਸ. ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਦਾ ਇੰਚਾਰਜ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸਟੇਸ਼ਨ। ਉਹ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦੇ ਸੀਮਤ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਥਾਣੇ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਰਿਪੋਰਟ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦੇ।

ਪੋਨ ਆਦਿਥਨ ਬਨਾਮ ਡਿਪਟੀ ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਨਾਰਕੋਟਿਕਸ ਕੰਟਰੋਲ ਬਿਊਰੋ, ਮਦਰਾਸ 36, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਜੋਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਕਿ ਸੁਤੰਤਰ ਸਬੂਤਾਂ ਅਤੇ ਸਹਾਇਕ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਗਵਾਹ ਦੇ ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਸਬੂਤ ਨੂੰ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 50 (1) ਦੀ ਲੋੜ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ।

ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਐਫ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਇੰਟੈਲੀਜੈਂਸ ਅਫਸਰ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਦੌਰਾਨ ਨਾਰਕੋਟਿਕਸ ਇੰਟੈਲੀਜੈਂਸ ਬਿਊਰੋ ਨੂੰ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਾਣ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿਸੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਜਾਂ ਧਮਕੀ ਜਾਂ ਦਬਾਅ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਕੁਝ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਦੰਡਾਤਮਕ ਕਾਨੂੰਨ ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਜੀ ਵਿੱਚ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸਮੇਤ ਸਖਤ ਸਜ਼ਾ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਹਨ ਪਹਿਲਾਂ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੁਹਰਾਇਆ ਗਿਆ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਕੁਝ ਅਸਾਧਾਰਣ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੀਹ ਸਾਲ ਅਤੇ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਵੀ।

---

[35] (2001) 9 SCC 578
[36] (1999) 6 SCC 1

184. ਵੀ. ਸੁਧੀਸ਼ ਪਾਈ ਦੇ ਰੂਪ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਿਤਾਬ 'ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸਰਵਉੱਚਤਾ - ਏ ਰੀਵਿਜ਼ਿਟ'

"ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਿਆਂ ਅਤੇ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਨੂੰ ਯੂਕਲਿਡ ਦੇ ਥਿਊਰਮਾਂ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਨਿਆਂਇਕ ਬਿਆਨ/ਘੋਸ਼ਣਾਵਾਂ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ
ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕੇਸ। ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਅਤੇ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਲਈ ਜੱਜਾਂ ਲਈ ਲੰਬੀ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਅਜਿਹੀ ਚਰਚਾ ਦਾ ਮਤਲਬ ਸਮਝਾਉਣਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਨਾ। ਜੱਜ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ. ਇਸ ਲਈ, ਮਿਸਾਲਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨਾ ਨਹੀਂ ਚਾਹੀਦਾ
ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ।
185. ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ◌ਾਂ ਦਾ ਗਠਨ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਹੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ
ਮੁੱਦਾ, ਵਿਰੋਧੀ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਇਕਸਾਰ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨਾ। ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਸਿਰਫ ਵੱਡੀ ਤਾਕਤ ਵਾਲੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਹੀ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਵੀ ਅਸਾਧਾਰਣ ਅਤੇ ਮਜ਼ਬੂਰ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ। ਇੱਕ ਵਿਆਖਿਆ ਜੋ ਪੰਜਾਹ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਰਹੀ ਹੈ, ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ
ਪੁੱਛਣ ਲਈ ਪਰੇਸ਼ਾਨ। ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ ਜਿਸ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਿਆ ਹੈ
ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਨਿਆਂਇਕ ਮਿਸਾਲਾਂ ਰਾਹੀਂ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਉਦੋਂ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਅਜਿਹੀ ਤਬਦੀਲੀ ਬਿਲਕੁਲ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇ।

ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ.ਐਸ. ਐਕਟ ਦਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਅਤੇ ਸਾਈਕੋਟ੍ਰੋਪਿਕ ਪਦਾਰਥਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਨਿਯਮਤ ਕਰਨਾ ਹੈ,
ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਟ੍ਰੈਫਿਕ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਜਾਂ ਵਰਤੀ ਗਈ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨਾ
ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਅਤੇ ਸਾਈਕੋਟ੍ਰੋਪਿਕ ਪਦਾਰਥਾਂ ਬਾਰੇ, ਡਰੱਗਜ਼ ਅਤੇ ਸਾਈਕੋਟ੍ਰੋਪਿਕ ਪਦਾਰਥਾਂ ਬਾਰੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਲਈ।

ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਦੰਡਾਵਲੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਐਫ ਹੈ ਜੋ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਗਿਣੇ ਗਏ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਕੀਤੇ ਕੰਮਾਂ ਅਤੇ ਭੁੱਲਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਲੜੀ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ. ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ◌ਾਵਲੀ ਇੱਕ ਆਮ ਦੰਡਾਵਲੀ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ। ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਰੋਕੂ ਐਕਟ 1988 ਅਤੇ ਜਿਨਸੀ ਅਪਰਾਧਾਂ ਤੋਂ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਐਕਟ 2012 ਵਰਗੇ ਕਾਨੂੰਨ, ਜੋ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਵੀ ਦੰਡਾਤਮਕ ਹਨ
ਕਾਨੂੰਨ[ਸੋਧੋ]
ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੈਅ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਸਮਾਜਿਕ ਬੁਰਾਈ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਬਣਾਏ ਗਏ ਦੰਡਕਾਰੀ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨੂੰ ਉਦਾਰਤਾ ਨਾਲ ਉਸ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨਰੀਮਨ, ਜੇ.

[ਇੰਦਰਾ ਬੈਨਰਜੀ, ਜੇ.]

ਰਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ 37 ਐਮ ਨਾਰਾਇਣਨ ਨੰਬੀਅਰ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ।
ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਨੇ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਰੋਕੂ ਕਾਨੂੰਨ, 1947 ਦੀ ਧਾਰਾ 5 (1) (ਡੀ) ਦਾ ਅਰਥ ਕੱਢਿਆ। ਉਪਰੋਕਤ ਐਕਟ ਦਾ ਅਰਥ ਕੱਢਦੇ ਹੋਏ, ਇੱਕ ਦੰਡਾਤਮਕ ਕਾਨੂੰਨ, ਸੁਬਾ ਰਾਓ, ਜੇ. ਨੇ ਕਿਹਾ:

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪ੍ਰਸਤਾਵਨਾ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਐਕਟ ਇਸ ਲਈ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਰਿਸ਼ਵਤਖੋਰੀ ਅਤੇ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਲਈ ਵਧੇਰੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ ।
ਲੰਬੇ ਸਿਰਲੇਖ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਪ੍ਰਸਤਾਵਨਾ ਇਹ ਸੰਕੇਤ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਐਕਟ ਉਕਤ ਸਮਾਜਿਕ ਬੁਰਾਈ ਭਾਵ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਰਿਸ਼ਵਤਖੋਰੀ ਅਤੇ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।
ਰਿਸ਼ਵਤਖੋਰੀ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦਾ ਇੱਕ ਰੂਪ ਹੈ। ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ 'ਰਿਸ਼ਵਤਖੋਰੀ' ਸ਼ਬਦ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ 'ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ' ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ
ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਸੀ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਬੁਰਾਈਆਂ ਦਾ ਵੀ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨਾ ਸੀ
ਰਿਸ਼ਵਤਖੋਰੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ। ਮੌਜੂਦਾ ਕਾਨੂੰਨ, ਅਰਥਾਤ ਦੰਡਾਵਲੀ ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਜਨਤਕ ਸੇਵਾ ਨੂੰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਰਿਸ਼ਵਤਖੋਰੀ ਅਤੇ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦੀ ਵੱਧ ਰਹੀ ਬੁਰਾਈ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਜਾਂ ਨਿਯੰਤਰਣ ਕਰਨ ਲਈ ਨਾਕਾਫੀ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਵਿੱਚ ਮੋਟੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ
ਪੀਨਲ ਕੋਡ, 1860 ਡੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 161 ਅਤੇ 165 ਤਹਿਤ ਸਰਕਾਰੀ
ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਪਰਾਧ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਅਨੁਮਾਨਤ ਸਬੂਤਾਂ ਦਾ ਨਵਾਂ ਨਿਯਮ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ। ਐਕਟ ਵੀ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ
ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਅਪਰਾਧਿਕ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਦਾ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਅਪਰਾਧ
ਹਾਲਾਂਕਿ ਕੁਝ ਹੱਦ ਤੱਕ ਇਹ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਮੌਜੂਦ ਅਪਰਾਧਾਂ 'ਤੇ ਓਵਰਲੈਪ ਹੁੰਦਾ ਹੈ
ਅਤੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਨਿਆਂ ਸ਼ਾਸਤਰ ਦੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਇੱਕ ਖੰਡਨ ਯੋਗ ਧਾਰਨਾ ਲਾਗੂ ਕਰਦਾ ਹੈ. ਇਸਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਇਮਾਨਦਾਰ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਕੇ ਪਰੇਸ਼ਾਨੀ ਤੋਂ ਬਚਾਓ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਜਾਂਚ ਸਿਰਫ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਦਰਜੇ ਦੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਹੋਰ ਉਚਿਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।
ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਰਤ। ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਸਮਾਜਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਭਦਾਇਕ

ਐਫ ਉਪਾਅ ਹੈ ਜੋ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਉਦਾਰਤਾ ਨਾਲ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਲੋੜੀਂਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕੇ ਭਾਵ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਵਿੱਚ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਜਾ ਸਕੇ ਅਤੇ ਪਰੇਸ਼ਾਨੀ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਜਾ ਸਕੇ
ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਈਮਾਨਦਾਰ ਲੋਕਾਂ ਦਾ।

ਡਾਈਕ ਬਨਾਮ ਇਲੀਅਟ, ਜੀ ਦ ਗੌਂਟਲੇਟ [(1872) ਐਲਆਰ 4 ਪੀਸੀ 184] ਵਿੱਚ ਨਿਆਂਇਕ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਫੈਸਲਾ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਉਸਾਰੀ ਲਈ ਸਹਾਇਤਾ ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਇਆ ਹੈ, ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਿਆਨ ਕਰਦਾ ਹੈ
ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਕੱਢਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ: ਲਾਰਡ ਜਸਟਿਸ ਜੇਮਜ਼ ਬੋਰਡ ਲਈ ਬੋਲਦੇ ਹੋਏ ਐਲਆਰ ਪੰਨਾ 191 ਤੇ ਲਿਖਦੇ ਹਨ:

---

[37] (2015) 6 ਐਸਸੀਸੀ 477
[38] ਏਆਈਆਰ 1963 ਐਸਸੀ 1116

‘… ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕਿ ਸਾਰੇ ਦੰਡਾਵਲੀ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨੂੰ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਭਾਵ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਹ ਦੇਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪਰਾਧ ਵਜੋਂ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਈ ਗਈ ਚੀਜ਼ ਵਰਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਸਿੱਧੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੈ, ਅਤੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਾਰਨਾ 'ਤੇ ਦਬਾਅ ਨਹੀਂ ਪਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਕਿ ਕੋਈ ਪਰਚੀ ਹੋਈ ਹੈ, ਕਿ ਕੋਈ ਕੈਸਸ ਮਿਸ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਕਿ ਚੀਜ਼ ਇੰਨੀ ਹੈ
ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ਰਾਰਤ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕਿ ਇਸਦਾ ਇਰਾਦਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ

ਜੇ ਸੋਚਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ. ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਵਿਅਕਤੀ

ਦੋਸ਼ ਲਗਾਉਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਈ ਗਈ ਚੀਜ਼, ਹਾਲਾਂਕਿ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੈ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਹੀਂ ਹੈ. ਪਰ ਜਿੱਥੇ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਤੇ ਆਤਮਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇੱਕ ਦੰਡਾਤਮਕ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ

ਦੂਸਰਾ ਸਾਧਨ, ਵਰਤੀ ਗਈ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਸਹੀ ਆਮ ਸਮਝ ਦੇ ਅਰਥ ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਦੰਡਕਾਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਜਾਂ ਅਸਪਸ਼ਟਤਾ ਨਹੀਂ ਲੱਭਣੀ ਜਾਂ ਬਣਾਉਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਅਜਿਹਾ ਸ਼ੱਕ ਜਾਂ ਅਸਪਸ਼ਟਤਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸਾਧਨ ਵਿੱਚ ਉਸੇ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਲੱਭੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਜੇ ਅਸੀਂ ਅਜਿਹਾ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਇਹ ਸਹੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਤੋਂ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਦੇ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਬਿਆਨ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਸਟੈਂਡਰਡ ਚਾਰਟਰਡ ਬੈਂਕ ਬਨਾਮ ਸਟੈਂਡਰਡ ਚਾਰਟਰਡ ਬੈਂਕ ਵਿੱਚ ਇਨਫੋਰਸਮੈਂਟ ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ 39 ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਜੱਜਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ:

"23. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਦੰਡਾਵਲੀ ਈ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਟੋਲਾਰਾਮ ਰੇਲੂਮਲ ਬਨਾਮ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਬੰਬਈ ਰਾਜ [ਏਆਈਆਰ 1954] 496 : 1954 1333 : (1955) 1 158], .
164 ਅਤੇ ਗਿਰਧਾਰੀ ਲਾਲ ਗੁਪਤਾ ਬਨਾਮ ਡੀ.ਐਚ. ਮਹਿਤਾ [(1971) 3 ਐਸਸੀਸੀ 189 : 1971 ਐਸਸੀਸੀ (ਸੀ.ਆਰ.ਆਈ.) 279]। ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੇ ਦੰਡਾਵਲੀ ਕਾਨੂੰਨ
ਇਸ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਸਖ਼ਤੀ ਨਾਲ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਹ ਦੇਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪਰਾਧ ਵਜੋਂ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਈ ਗਈ ਚੀਜ਼ ਮੈਦਾਨ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੈ
ਵਰਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਅਰਥ ਅਤੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਾਰਨਾ 'ਤੇ ਦਬਾਅ ਨਹੀਂ ਪਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਚੀਜ਼ ਸ਼ਰਾਰਤ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇੰਨੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇ ਸੋਚਿਆ ਜਾਂਦਾ ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ. ਸਾਰੀ ਸਜ਼ਾ
ਹੋਰ ਸਾਰੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਵਾਂਗ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਨਿਰਪੱਖ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ
ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਧਾਨਕ ਇਰਾਦੇ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ। ਇੱਥੇ, ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਦਾ ਵਿਧਾਨਕ ਇਰਾਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਅਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ

---

39 (2005) 4 530

[ਇੰਦਰਾ ਬੈਨਰਜੀ, ਜੇ.]

ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਕਦੇ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਤੋਂ ਬਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ।
ਇਹ ਆਮ ਸਮਝ ਲਈ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਿੰਸਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਛੋਟੇ ਅਤੇ ਮੂਰਖਤਾਪੂਰਨ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣਾ ਸੀ ਅਤੇ ਵੱਡੇ ਅਤੇ ਗੰਭੀਰ ਆਰਥਿਕ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ।

ਆਧੁਨਿਕ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਸਖਤ ਉਸਾਰੀ ਅਤੇ ਵਧੇਰੇ ਬੀ ਮੁਕਤ ਉਸਾਰੀ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰ
ਅਲੋਪ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਹੁਣ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ 'ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਅਸਲ ਉਸਾਰੀ ਕੀ ਹੈ?' ਇੱਕ ਪੈਸੇਜ
ਕ੍ਵੈਸ਼ ਆਨ ਕੰਸਟੀਚਿਊਟ ਕਾਨੂੰਨ, 7 ਵਾਂ ਸੰਸਕਰਣ. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ:

"ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਖਤ ਅਤੇ ਉਦਾਰਵਾਦੀ ਉਸਾਰੀ ਸੀ ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰ
ਲਗਭਗ ਅਲੋਪ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਸਾਰੇ ਕਾਨੂੰਨ, ਚਾਹੇ ਉਹ ਦੰਡਕਾਰੀ ਹੋਣ ਜਾਂ ਨਾ ਹੋਣ, ਹੁਣ ਕਾਫ਼ੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਇੱਕੋ ਨਿਯਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਮਝੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ. "ਸਾਰੇ ਆਧੁਨਿਕ ਐਕਟ
ਬਰਾਬਰ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਕਾਨੂੰਨੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ
ਸਿਧਾਂਤ। "ਸੌ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ", ਲਿਓਨਜ਼ ਕੇਸ [ਆਰ. ਵੀ. ਲਿਓਨਜ਼, 1858 ਬੈਲ ਸੀਸੀ 38: 169 ਈਆਰ 1158] ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਡੀ
ਕਿਹਾ, "ਸੰਵਿਧਾਨ
ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਟੀਕ ਹੋਣ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ ਅਤੇ ਐਕਟ ਦੀ ਵਾਜਬ ਉਸਾਰੀ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਪਰਾਧੀਆਂ ਨੂੰ ਅਕਸਰ ਭੱਜਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ. ਇਹ ਸੰਸਦ ਦੇ ਐਕਟਾਂ ਦਾ ਅਰਥ ਕੱਢਣ ਦਾ ਮੌਜੂਦਾ ਤਰੀਕਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੁਣ ਸਹੀ ਅਰਥ ਅਤੇ ਅਸਲ ਈ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ
ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਇਰਾਦਾ।

ਬਲਰਾਮ ਕੁਮਾਵਤ ਬਨਾਮ ਬਲਰਾਮ ਕੁਮਾਵਤ ਵਿੱਚ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਨੇ ਕਿਹਾ:

"23. ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਕਿਸੇ ਦੰਡਕਾਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੰਕੀਰਣ ਅਤੇ ਅਧਿਆਤਮਿਕ, ਸ਼ਾਬਦਿਕ ਅਤੇ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਨਿਰਮਾਣ
ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ. ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ ਅਤੇ ਉਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਹ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਮਕਸਦ
ਅਪਰਾਧੀ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਜਾਲ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਅਪਰਾਧਿਕ ਨਿਆਂ ਸ਼ਾਸਤਰ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕਹਿੰਦਾ।

ਰੀਮਾ ਅਗਰਵਾਲ ਬਨਾਮ ਰੀਮਾ ਅਗਰਵਾਲ ਵਿੱਚ। ਅਨੁਪਮ 41, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦਾਜ ਰੋਕੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦਾ ਅਰਥ ਕੱਢਦਿਆਂ ਸੀਫੋਰਡ ਕੋਰਟ ਅਸਟੇਟਸ ਲਿਮਟਿਡ ਵੀ ਅਸ਼ਰ 42 ਵਿੱਚ ਲਾਰਡ ਡੇਨਿੰਗ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਕਿਹਾ:

---

[40] (2003) 7 ਐਸਸੀਸੀ 628
[41] (2004) 3 ਐਸਸੀਸੀ 199 ਐਚ
[42] (1949) 2 ਆਲ 155 (ਸੀਏ)

“… ਉਸ ਨੂੰ ਸੰਸਦ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨੂੰ ਲੱਭਣ ਦੇ ਰਚਨਾਤਮਕ ਕੰਮ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਇਹ ਨਾ ਸਿਰਫ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਤੋਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਮਾਜਿਕ ਸਥਿਤੀਆਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਤੋਂ ਵੀ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਜਿਸ ਸ਼ਰਾਰਤ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਫਿਰ ਉਸ ਨੂੰ ਪੂਰਕ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ
ਲਿਖਤੀ ਸ਼ਬਦ ਤਾਂ ਜੋ ਇਰਾਦੇ ਨੂੰ "ਤਾਕਤ ਅਤੇ ਜੀਵਨ" ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕੇ
ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ।

ਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਰਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵਿ. ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ (ਸੁਪਰਾ) ਨਰੀਮਨ ਜੇ. ਨੇ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਇਆ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ "ਧਾਰਾ 304-ਬੀ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਵੱਡੀ ਸਮਾਜਿਕ ਬੁਰਾਈ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਇੱਕ ਨਿਰਪੱਖ ਅਤੇ ਵਿਹਾਰਕ ਉਸਾਰੀ ਇਸ ਨੂੰ ਬਣਾਏਗੀ
ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ "ਜਲਦੀ ਹੀ" ਸ਼ਬਦ ਇੱਕ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਹੈ. ਟਾਈਮ-ਲੈਗ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ
ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੱਖੋ ਵੱਖਰੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਸ਼ਬਦ "ਜਲਦੀ ਪਹਿਲਾਂ" ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਸ਼ਬਦ ਹੈ ਕਿ ਕਿਹੜੀ ਮਿਆਦ ਜੋ "ਜਲਦੀ ਪਹਿਲਾਂ" ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਨੂੰ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਬਾਕੀ ਹੈ.

193. ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਐਕਟ ਇੱਕ ਮਾਲੀਆ ਕਾਨੂੰਨ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਨੋਟੀਫਾਈਡ ਵਸਤੂਆਂ 'ਤੇ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਡਿਊਟੀ ਲਗਾਉਣਾ, ਇਕੱਤਰ ਕਰਨਾ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੱਖਰਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ, ਇੱਕ ਦੰਡਾਤਮਕ ਕਾਨੂੰਨ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ, ਕਸਟਮ ਐਕਟ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਐਕਟ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ, ਜਿਸਦਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਹੈ
ਰਾਜ ਦੇ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਨ ਲਈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਐਕਟਾਂ ਤਹਿਤ ਜਾਂਚ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਨਿਆਂਇਕ ਵਿਆਖਿਆ, ਜੋ ਲਗਭਗ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੇ ਸਮਾਨ ਹਨ
ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਜਾਂਚ, ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਜਾਂਚ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ।

ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਉਕਤ ਐਕਟ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਸਖ਼ਤ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹਨ। ਧਾਰਾ 9 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ (ਬੀ) ਅਤੇ (ਬੀਬੀਬੀਬੀ) ਅਧੀਨ ਗੰਭੀਰ ਡਿਊਟੀ ਚੋਰੀ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਦੀਆਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਲਈ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧ
ਅੰਤਿਮ ਉਤਪਾਦਾਂ 'ਤੇ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਵਰਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਣਾਏ ਗਏ ਐਕਟ ਜਾਂ ਨਿਯਮ ਵੀ ਸੰਗਿਆਯੋਗ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਜ਼ਮਾਨਤੀ ਹਨ। ਕੇਂਦਰੀ ਅਧੀਨ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਅਪਰਾਧ ਜੀ ਆਬਕਾਰੀ ਐਕਟ, 1944 ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਯੋਗ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਵਧਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ
ਸੱਤ ਸਾਲ ਤੱਕ।

ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਐਕਟ 1944 ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ:

[ਇੰਦਰਾ ਬੈਨਰਜੀ, ਜੇ.]

"9. (1) ਜਿਹੜਾ ਵੀ
ਵਿਅਕਤੀ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ:- (ਏ) ਧਾਰਾ 37 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦੀ ਧਾਰਾ () ਜਾਂ ਖੰਡ (v) ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮ ਦੀ ਧਾਰਾ 8 ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਨਿਯਮ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ;

ਇਸ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਕਿਸੇ ਵੀ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਤੋਂ ਬਚਦਾ ਹੈ;
() ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਕੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਯੋਗ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਹਟਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ
ਇਸ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਿਯਮ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਟਾਉਣ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਚਿੰਤਤ ਕਰਦੇ ਹਨ;

(ਬੀ.ਬੀ.ਬੀ.) ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਲਿਜਾਣ, ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ, ਰੱਖਣ, ਲੁਕਾਉਣ, ਵੇਚਣ ਜਾਂ ਵੇਚਣ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਆਪ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਚਿੰਤਾ ਕਰਦਾ ਹੈ
ਖਰੀਦਣਾ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਐਕਸੀਜ਼ੇਬਲ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ
ਉਹ ਚੀਜ਼ਾਂ ਜੋ ਉਹ ਜਾਣਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੈ, ਇਸ ਐਕਟ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਿਸੇ ਨਿਯਮ ਦੇ ਤਹਿਤ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹਨ;

(ਬੀ.ਬੀ.ਬੀ.ਬੀ.) ਇਸ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿਸੇ ਵੀ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹਨ
ਅੰਤਿਮ ਉਤਪਾਦਾਂ 'ਤੇ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਵੇਗਾ;

ਕੋਈ ਵੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਨੂੰ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜਾਂ (ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇੱਕ ਵਾਜਬ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਾਲ, ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦਾ ਬੋਝ ਉਸ 'ਤੇ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸਹੀ ਹੈ) ਗਲਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ;

ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ (ਏ) ਅਤੇ (ਬੀ) ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਕਰਨ ਜਾਂ ਕਰਨ ਲਈ ਉਕਸਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ;

ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ,

ਕਿਸੇ ਵੀ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਯੋਗ ਵਸਤੂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਜੁਰਮ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ,
ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਇਸ 'ਤੇ ਲਗਾਈ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਡਿਊਟੀ ਪੰਜਾਹ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸੱਤ ਸਾਲ ਤੱਕ ਦੀ ਕੈਦ ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ:

ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਕਾਰਨਾਂ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ
ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ
ਅਜਿਹੀ ਕੈਦ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਘੱਟ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ;

ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਤੱਕ ਦੀ ਕੈਦ ਜਾਂ ਜੁਰਮਾਨਾ ਜਾਂ ਦੋਵਾਂ ਨਾਲ।

(2) ਜੇ ਇਸ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਜੁਰਮ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਇਸ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਜੁਰਮ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਦੂਜੇ ਅਤੇ ਅਗਲੇ ਹਰ ਜੁਰਮ ਲਈ ਸੱਤ ਸਾਲ ਤੱਕ ਦੀ ਕੈਦ ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਨਾਲ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ:

ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਤੇ ਢੁਕਵੇਂ ਕਾਰਨਾਂ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਕੈਦ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ।

<u>9-. ਗੈਰ-ਇਰਾਦਤਨ ਮਾਨਸਿਕ ਅਵਸਥਾ ਦੀ ਧਾਰਨਾ</u>:- (1) ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਜੁਰਮ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਲੋੜ ਹੋਵੇ
ਦੋਸ਼ੀ ਵੱਲੋਂ ਗ਼ੈਰ-ਇਰਾਦਤਨ ਮਾਨਸਿਕ ਅਵਸਥਾ, ਅਦਾਲਤ ਅਜਿਹੀ ਮਾਨਸਿਕ ਅਵਸਥਾ ਦੀ ਹੋਂਦ ਨੂੰ ਮੰਨੇਗੀ ਪਰ ਇਹ ਦੋਸ਼ੀ ਲਈ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਬਚਾਅ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਉਸ ਕੋਲ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਸੀ
ਉਸ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਅਪਰਾਧ ਵਜੋਂ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਏ ਗਏ ਕੰਮ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਮਾਨਸਿਕ ਅਵਸਥਾ।

ਵਿਆਖਿਆ- ਇਸ ਭਾਗ ਵਿੱਚ, "ਦੋਸ਼ੀ ਮਾਨਸਿਕ ਅਵਸਥਾ" ਵਿੱਚ ਇਰਾਦਾ, ਮਨੋਰਥ, ਕਿਸੇ ਤੱਥ ਦਾ ਗਿਆਨ, ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਤੱਥ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ, ਜਾਂ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ।

(2) ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ, ਕਿਸੇ ਤੱਥ ਨੂੰ ਕੇਵਲ ਉਦੋਂ ਹੀ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਅਦਾਲਤ ਮੰਨਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਵਾਜਬ ਤੋਂ ਪਰੇ ਮੌਜੂਦ ਹੈ
ਸ਼ੱਕ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਉਦੋਂ ਨਹੀਂ ਜਦੋਂ ਇਸਦੀ ਹੋਂਦ ਸੰਭਾਵਨਾ ਦੀ ਪ੍ਰਮੁੱਖਤਾ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ.

9-. ਕੁਝ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਬਿਆਨਾਂ ਦੀ ਢੁਕਵੀਂਤਾ।
(1) ਕੋਰਸ ਦੌਰਾਨ ਗਜ਼ਟਿਡ ਰੈਂਕ ਦੇ ਕਿਸੇ ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਬਿਆਨ
ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਾਂਚ ਜਾਂ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ, ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਕਿਸੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ, ਢੁਕਵੀਂ ਹੋਵੇਗੀ
ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਸੱਚਾਈ,

() ਜਦੋਂ ਬਿਆਨ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਮਰ ਗਿਆ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਲੱਭਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਜਾਂ ਗਵਾਹੀ ਦੇਣ ਦੇ ਅਯੋਗ ਹੈ, ਜਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ
ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦੁਆਰਾ ਰਸਤਾ, ਜਾਂ ਜਿਸਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਦੇਰੀ ਜਾਂ ਖਰਚੇ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ, ਜੋ ਕਿ ਕੇਸ ਦੇ ਹਾਲਾਤ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਗੈਰ-ਵਾਜਬ ਸਮਝਦੀ ਹੈ; ਜਾਂ

(ਅ) ਜਦੋਂ ਬਿਆਨ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਗਵਾਹ ਵਜੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਰਾਏ ਹੁੰਦੀ ਹੈ

[ਇੰਦਰਾ ਬੈਨਰਜੀ, ਜੇ.]

ਕਿ, ਕੇਸ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਏ
ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਨਿਆਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਵਿੱਚ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ.

(2) ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਉਪਬੰਧ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਸੰਭਵ ਹੋਵੇ, ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੇ
ਕਿਸੇ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇੱਕ ਕਾਰਵਾਈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ
ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

(1) ਜਿੱਥੇ ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਦੇ ਸੰਯੁਕਤ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਜਾਂ ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਜਾਂ ਵਧੀਕ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ

ਸੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਜਾਂ ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਜਾਂ ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਜਾਂ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨੋਟੀਫਾਈ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ
ਬੋਰਡ ਕੋਲ ਇਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਦੇ ਕਾਰਨ ਹਨ ਕਿ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਕੋਈ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਜਾਂ ਕੋਈ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਜਾਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਜਾਂ ਚੀਜ਼ਾਂ, ਜੋ ਕਿ
ਉਸ ਦੀ ਰਾਏ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਲਾਭਦਾਇਕ ਹੋਵੇਗੀ ਜਾਂ ਸੰਬੰਧਿਤ
ਹੋਵੇਗੀ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਗੁਪਤ ਰੱਖੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਕਿਸੇ ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈਣ ਅਤੇ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਲਿਖਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ
ਖੁਦ ਅਜਿਹੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਜਾਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਜਾਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜ਼ਬਤ ਕਰਦਾ ਹੈ।

(2) ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤਾ, 1973 ਦੇ ਉਪਬੰਧ
(1974 ਦਾ 2), ਤਲਾਸ਼ੀ ਅਤੇ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ
ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਖੋਜ ਅਤੇ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ
ਇਸ ਸੋਧ ਲਈ ਕਿ ਉਕਤ ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 165 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (5) ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਹੋਵੇਗੀ ਜਿਵੇਂ "ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ" ਸ਼ਬਦ ਲਈ, ਜਿੱਥੇ ਵੀ ਇਹ ਵਾਪਰਦਾ ਹੈ, "ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਦੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਜਾਂ ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ] ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਥਾਂ 'ਤੇ "ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਜਾਂ ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ" ਸ਼ਬਦ ◌ਾ◌ਂ ਦੀ ਥਾਂ ਲੈ ਲਈ ਗਈ ਹੋਵੇ।

13. ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ- ਕੋਈ ਵੀ ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਜੋ ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਦੇ ਰੈਂਕ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਦੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਜਾਂ ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੀ ਅਗਾਊਂ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਨਾਲ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਹ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ
ਇਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੋਣ ਦਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੈ
ਐਕਟ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮ।

ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਇਸ ਐਕਟ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਿਯਮਾਂ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਜਾਂ ਵਾਜਬ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ੱਕੀ ਹੈ, ਜੋ

ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਮੰਗ 'ਤੇ ਆਪਣਾ ਨਾਮ ਅਤੇ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਜੋ ਕੋਈ ਅਜਿਹਾ ਨਾਮ ਜਾਂ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕੋਲ ਝੂਠਾ ਮੰਨਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੈ, ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਸਦਾ ਨਾਮ ਅਤੇ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਹੋ ਸਕੇ।
ਪਤਾ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ।
14. ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਸਬੂਤ ਦੇਣ ਅਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਤਲਬ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ- (1) ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕੋਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਤਲਬ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੋਵੇਗੀ।
ਹਾਜ਼ਰੀ ਉਹ ਜਾਂ ਤਾਂ ਸਬੂਤ ਦੇਣ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝਦਾ ਹੈ ਜਾਂ

ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਚੀਜ਼ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਜੋ

ਅਜਿਹਾ ਅਧਿਕਾਰੀ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ◌ਾ◌ਂ ਜਾਂ ਹੋਰ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਸੰਮਨ ਕੁਝ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਜਾਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਦੇ ਸਾਰੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਜਾਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ
ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਬੁਲਾਏ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਅਧੀਨ ਵਰਣਨ।

(2) ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੁਲਾਏ ਗਏ ਸਾਰੇ ਵਿਅਕਤੀ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਏਜੰਟ ਦੁਆਰਾ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਣ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੋਣਗੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ; ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੁਲਾਏ ਗਏ ਸਾਰੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੱਸਣ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੋਣਗੇ
ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਸੱਚਾਈ ਜਿਸ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਅਤੇ ਹੋਰ ਚੀਜ਼ਾਂ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਜੋ ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ:

ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤਾ, 1908 (1908 ਦਾ 5) ਦੀ ਧਾਰਾ 132 ਅਤੇ 133 ਅਧੀਨ ਛੋਟਾਂ ਹੋਣਗੀਆਂ
ਇਸ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਹਾਜ਼ਰੀ ਦੀਆਂ ਬੇਨਤੀਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਉਪਰੋਕਤ ਅਨੁਸਾਰ ਅਜਿਹੀ ਹਰੇਕ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ◌ਾਵਲੀ, 1860 (1860 ਦਾ 45) ਦੀ ਧਾਰਾ 193 ਅਤੇ ਧਾਰਾ 228 ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ "ਨਿਆਂਇਕ ਕਾਰਵਾਈ" ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 36 (ਏ) ਅਤੇ 36 (ਬੀ) (1) ਜੀ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ:

36-ਏ. ਕੁਝ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਬਾਰੇ ਧਾਰਨਾ:- ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਜਾਂ ਨਿਯੰਤਰਣ ਤੋਂ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਹੈ

[ਇੰਦਰਾ ਬੈਨਰਜੀ, ਜੇ.]

ਉਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ
ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਅਦਾਲਤ,

ਜਦ ਤੱਕ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਇਸਦੇ ਉਲਟ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ, ਮੰਨ ਲਓ-

ਅਜਿਹੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਸੱਚਾਈ;

ਕਿ ਦਸਤਖਤ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦਾ ਹਰ ਦੂਜਾ ਹਿੱਸਾ
ਜੋ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਲਿਖਤ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਜਾਂ ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਵਾਜਬ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਮੰਨ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਸ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਜਾਂ ਉਸ ਦੀ ਲਿਖਤ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜਿਸ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਤਸਦੀਕ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾਂ ਤਸਦੀਕ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ
ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ
ਜਾਂ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ;

ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰੋ, ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਿ ਇਸ 'ਤੇ ਸਹੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਮੋਹਰ ਨਹੀਂ ਲਗਾਈ ਗਈ ਹੈ, ਜੇ ਅਜਿਹਾ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਹੋਰ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਹੈ
ਸਬੂਤ।

<u>36-. ਮਾਈਕਰੋਫਿਲਮਾਂ, ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਅਤੇ ਕੰਪਿਊਟਰ ਪ੍ਰਿੰਟਆਉਟਾਂ ਨੂੰ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਅਤੇ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ</u>।—(1) ਇਸ ਸਮੇਂ ਲਾਗੂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ,

ਕਿਸੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੀ ਮਾਈਕਰੋਫਿਲਮ ਜਾਂ ਚਿੱਤਰ ਦਾ ਪ੍ਰਜਨਨ
ਜਾਂ ਅਜਿਹੀ ਮਾਈਕਰੋਫਿਲਮ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਚਿੱਤਰ (ਭਾਵੇਂ ਵੱਡੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੋਣ ਜਾਂ ਨਹੀਂ); ਜਾਂ

ਕਿਸੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੀ ਇੱਕ ਫੈਸਿਮਾਈਲ ਕਾਪੀ; ਜਾਂ

ਇੱਕ ਬਿਆਨ ਜੋ ਕਿਸੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ
ਕੰਪਿਊਟਰ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪ੍ਰਿੰਟ ਕੀਤੀ ਸਮੱਗਰੀ (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ "ਕੰਪਿਊਟਰ ਪ੍ਰਿੰਟਆਊਟ" ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ), ਜੇ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਵਿੱਚ ਦੱਸੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਸੈਕਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਰ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਬਿਆਨ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹਨ।
ਕੰਪਿਊਟਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਅਧੀਨ ਹੈ,
ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਵੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ
ਇਹ ਐਕਟ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ, ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸਬੂਤ ਜਾਂ ਮੂਲ ਦੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ, ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਹੋਣਗੇ।

ਮੂਲ ਜਾਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤੱਥ ਦਾ ਜਿਸ ਦਾ ਸਿੱਧਾ ਸਬੂਤ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ।

ਕਸਟਮ ਐਕਟ, 1962 ਕਸਟਮ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸੋਧਣ ਲਈ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਕਸਟਮਜ਼ ਐਕਟ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੇ ਆਯਾਤ ਅਤੇ ਨਿਰਯਾਤ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਟੈਕਸ ਅਤੇ ਇਕੱਤਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ
ਕਸਟਮ ਡਿਊਟੀ। ਕਸਟਮਜ਼ ਐਕਟ ਦਾ ਇੱਕ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਮਾਲ ਦੀ ਤਸਕਰੀ ਨੂੰ ਰੋਕਣਾ ਹੈ। ਕਸਟਮਜ਼ ਐਕਟ ਦਾ ਚੌਥਾ ਅਧਿਆਇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਵਰਣਨ ਦੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੇ ਆਯਾਤ ਜਾਂ ਨਿਰਯਾਤ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਘਾਟ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ, ਮਨੁੱਖੀ, ਜਾਨਵਰਾਂ ਜਾਂ ਪੌਦਿਆਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਜਾਂ ਸਿਹਤ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ, ਸੁਰੱਖਿਆ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ।
ਵਪਾਰਕ ਨਿਸ਼ਾਨ, ਪੇਟੈਂਟ, ਕਾਪੀਰਾਈਟ, ਧੋਖਾਧੜੀ ਦੇ ਅਭਿਆਸਾਂ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ,
ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੰਧੀ ਜਾਂ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ ਆਦਿ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ। ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਹਨ
ਉਦਾਹਰਣ ਅਤੇ ਸੰਪੂਰਨ ਨਹੀਂ।

ਉਕਤ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਸਖ਼ਤ ਸਜ਼ਾ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਹਨ। ਕਸਟਮਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 9 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ 4 ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ, ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕੋਈ ਵੀ ਅਪਰਾਧ
ਵਸਤੂਆਂ ਜਾਂ ਚੋਰੀ ਜਾਂ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਮੁੱਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਡਿਊਟੀ ਦੀ ਚੋਰੀ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼,
ਜਾਂ ਧੋਖਾਧੜੀ ਨਾਲ ਡਰਾਬੈਕ ਜਾਂ ਛੋਟ ਆਦਿ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨਾ ਸੰਗਿਆਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਹਨ।

ਕਸਟਮਜ਼ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੁਝ ਅਪਰਾਧ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਯੋਗ ਹਨ ਜੋ ਜੁਰਮਾਨੇ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸੱਤ ਸਾਲ ਤੱਕ ਵਧ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਕਸਟਮਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 135 (ਏ) ਦੇ ਤਹਿਤ, ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ
ਕਸਟਮ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਸਤੂ ਨੂੰ ਨਿਰਯਾਤ ਕਰਨ ਦੀ ਤਿਆਰੀ, ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਤੱਕ ਦੀ ਕੈਦ, ਜਾਂ ਜੁਰਮਾਨਾ ਜਾਂ ਦੋਵਾਂ ਨਾਲ ਸਜ਼ਾ ਯੋਗ ਹੈ। ਕਸਟਮ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਕਸਟਮ ਜ਼ਰੀਏ ਤਲਾਸ਼ੀ, ਜ਼ਬਤ ਅਤੇ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ
ਐਕਟ। ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਸਾਮਾਨ ਕਸਟਮ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਸ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਾਲ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਤਸਕਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦਾ ਬੋਝ ਕਿ ਸਾਮਾਨ ਨਹੀਂ ਸੀ
ਜਿਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਤੋਂ ਸਾਮਾਨ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਸ 'ਤੇ ਤਸਕਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਜੇ ਜਿਸ ਵਿਅਕਤੀ ਕੋਲੋਂ ਸਾਮਾਨ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਉਹ ਮਾਲਕ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਬੋਝ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ 'ਤੇ ਪਵੇਗਾ ਜੋ ਮਾਲਕ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਕਸਟਮਜ਼ ਐਕਟ 1962 ਦਾ ਅਧਿਆਇ ਤਲਾਸ਼ੀ, ਜ਼ਬਤ ਅਤੇ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ
ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ।

ਕਸਟਮਜ਼ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ:

100. ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਜਾਂ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸ਼ੱਕੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ
ਭਾਰਤ, ਆਦਿ - (1) ਜੇ ਸਹੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕੋਲ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੈ

[ਇੰਦਰਾ ਬੈਨਰਜੀ, ਜੇ.]

ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸ 'ਤੇ ਇਹ ਧਾਰਾ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਨੇ

ਆਪਣੇ ਵਿਅਕਤੀ, ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਕਿਸੇ ਵਸਤੂ ਜਾਂ ਇਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਿਸੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਬਾਰੇ ਗੁਪਤ ਰੱਖਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਇਹ ਸੈਕਸ਼ਨ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ-

ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਉੱਥੋਂ ਉਤਰਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਸਵਾਰ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਹੈ ਜਾਂ
ਉਹ ਭਾਰਤੀ ਕਸਟਮ ਜਲ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਹਾਜ਼ 'ਤੇ ਹੈ;

ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਕਿਸੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਜਹਾਜ਼ ਤੋਂ ਉਤਰਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਚੜ੍ਹਨ ਵਾਲਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਉਸ 'ਤੇ ਸਵਾਰ ਹੈ;

ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਾਂ ਅੰਦਰ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਹੈ, ਜਾਂ
ਇੱਕ ਵਾਹਨ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਜੋ ਤੋਂ ਆਇਆ ਹੈ, ਜਾਂ ਅੱਗੇ ਵਧਣਾ ਹੈ
ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕੋਈ ਵੀ ਜਗ੍ਹਾ;

ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਧਾਰਾ (ਏ), (ਬੀ) ਜਾਂ (ਸੀ) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਇਆ ਹੈ ਜਾਂ ਛੱਡਣ ਵਾਲਾ ਹੈ;

ਕਸਟਮ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ।

ਕੁਝ ਹੋਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ੱਕੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ

(1) ਧਾਰਾ 100 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਪੱਖਪਾਤ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ, ਜੇ ਕਸਟਮ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਆਮ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰਪ੍ਰਾਪਤ ਕਸਟਮ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕੋਲ ਇਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵਿਅਕਤੀ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਭੇਤ ਰੱਖਿਆ ਹੈ
ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਵਰਣਨ ਦੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ
ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ, ਜਾਂ ਇਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਦਸਤਾਵੇਜ਼, ਉਹ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(1) ਜਦੋਂ ਕਸਟਮ ਵਿਭਾਗ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰੀ ਧਾਰਾ 100 ਜਾਂ ਧਾਰਾ 101 ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈਣ ਵਾਲਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ , ਤਾਂ ਕਸਟਮ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਜੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਲੋੜ ਪੈਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਬੇਲੋੜੀ ਦੇਰੀ ਦੇ ਕਸਟਮ ਜਾਂ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਗਜ਼ਟਿਡ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕੋਲ ਲੈ ਜਾਵੇਗਾ।

ਜੇ ਅਜਿਹੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਕਸਟਮ ਅਧਿਕਾਰੀ ਇਸ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਉਸਨੂੰ ਕਸਟਮ ਦੇ ਜੀ ਗਜ਼ਟਿਡ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਸਕਦਾ।

ਕਸਟਮ ਵਿਭਾਗ ਦਾ ਗਜ਼ਟਿਡ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਜਿਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜੇ ਉਸ ਨੂੰ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲਈ ਕੋਈ ਵਾਜਬ ਆਧਾਰ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ, ਤਾਂ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਛੁੱਟੀ ਦੇ ਦੇਵੇਗਾ ਪਰ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਉਹ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਵੇਗਾ ਕਿ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲਈ ਜਾਵੇ।

(4) ਧਾਰਾ 100 ਜਾਂ ਧਾਰਾ 101 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਧੀਨ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਕਸਟਮ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੋ ਜਾਂ ਵਧੇਰੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਤਲਾਸ਼ੀ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਣ ਅਤੇ ਗਵਾਹ ਬਣਨ ਲਈ ਬੁਲਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ; ਅਤੇ ਤਲਾਸ਼ੀ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ
ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਦੌਰਾਨ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ
ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ
ਅਜਿਹੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੁਆਰਾ।

(5) ਔਰਤ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਔਰਤ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਲਈ ਜਾਵੇਗੀ।

ਸ਼ੱਕੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਲਾਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਕਰਨ ਜਾਂ ਐਕਸ-ਰੇ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਗੁਪਤ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ।—(1) ਜਿੱਥੇ ਸਹੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕੋਲ ਇਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੋਵੇ ਕਿ ਉਪ-ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਧਾਰਾ 100 ਦੇ ਤਹਿਤ ਜੇ ਉਸ ਦੇ ਸਰੀਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕੋਈ ਚੀਜ਼ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ,

(ਏ) ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਆਫ ਕਸਟਮਜ਼ ਜਾਂ ਸਹਾਇਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਆਫ ਕਸਟਮਜ਼ ਦੀ ਅਗਾਊਂ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਨਾਲ, ਜਿੰਨੀ ਜਲਦੀ ਸੰਭਵ ਹੋਵੇ, ਅਜਿਹੇ ਉਪਕਰਣਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਜਾਂਚ ਜਾਂ ਸਕੈਨ ਕਰੋ
ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਸਟਮ ਸਟੇਸ਼ਨ 'ਤੇ ਉਪਲਬਧ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਸਮੇਂ ਲਾਗੂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਉਪਲਬਧ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਪੱਖਪਾਤ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ
ਅਜਿਹੀ ਸਕ੍ਰੀਨਿੰਗ ਜਾਂ ਸਕੈਨਿੰਗ ਲਈ, ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਰਿਪੋਰਟ ਭੇਜੋ
ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੂੰ ਪੜਤਾਲ ਜਾਂ ਸਕੈਨਿੰਗ ਕਰਨਾ ਜੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਉਸਦੇ ਸਰੀਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਗੁਪਤ ਜਾਪਦੀਆਂ ਹਨ; ਜਾਂ

(ਅ) ਉਸ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਬੇਲੋੜੀ ਦੇਰੀ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ।

104. ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ।—(1) ਜੇ ਕਸਟਮ ਵਿਭਾਗ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਹੈ
ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਸਟਮ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਆਮ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ * * ਨੇ ਧਾਰਾ 132 ਜਾਂ ਧਾਰਾ 133 ਜਾਂ ਧਾਰਾ 135 ਜਾਂ ਧਾਰਾ 135 ਜਾਂ ਧਾਰਾ 135-ਏ ਜਾਂ ਧਾਰਾ 136 ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਹੈ,
ਉਹ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ, ਜਿੰਨੀ ਜਲਦੀ ਹੋ ਸਕੇ, ਸੂਚਿਤ ਕਰੇਗਾ
ਉਸ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ ◌ਾਂ ਬਾਰੇ।

(2) ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਅਧੀਨ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਰੇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਬੇਲੋੜੀ ਦੇਰੀ ਦੇ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਕੋਲ ਲਿਜਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਇਮਾਰਤ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ।—(1) ਜੇ ਸਹਾਇਕ
ਕਸਟਮ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਜਾਂ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਨਾਲ ਲੱਗਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ

[ਇੰਦਰਾ ਬੈਨਰਜੀ, ਜੇ.]

ਸਰਹੱਦ ਜਾਂ ਭਾਰਤ ਦਾ ਤੱਟ ਕਸਟਮ ਵਿਭਾਗ ਦਾ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਖਾਸ ਕਰਕੇ
ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨਾਮ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਕਾਰਤ, ਇਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਲਈ
ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਕੋਈ ਵੀ ਚੀਜ਼ਾਂ, ਜਾਂ ਕੋਈ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਜਾਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਜੋ ਉਸਦੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ
ਲਾਭਦਾਇਕ ਜਾਂ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੋਣਗੀਆਂ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਵਿੱਚ ਗੁਪਤ ਹਨ।
ਸਥਾਨ, ਉਹ ਕਸਟਮ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ, ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਜਾਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈਣ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕਰ
ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਖੁਦ ਖੋਜ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(2) ਤਲਾਸ਼ੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤਾ, 1898 (1898 ਦਾ 5) ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਸੰਭਵ ਹੋਵੇ,
ਇਸ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਖੋਜਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੀਆਂ, ਜੋ ਕਿ ਉਕਤ ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 165 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (5) ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਦੇ ਅਧੀਨ
ਹੋਣਗੀਆਂ।
ਪ੍ਰਭਾਵ ਜਿਵੇਂ ਕਿ "ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ" ਸ਼ਬਦ ਲਈ, ਜਿੱਥੇ ਵੀ ਇਹ ਵਾਪਰਦਾ ਹੈ,
"ਕਸਟਮ ਕਮਿਸ਼ਨਰ" ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਥਾਂ ਲਈ ਗਈ ਸੀ।

(1) ਜਿੱਥੇ ਸਹੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕੋਲ ਇਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੋਵੇ ਕਿ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਜਹਾਜ਼, ਵਾਹਨ ਜਾਂ ਜਾਨਵਰ ਜਾਂ
ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਭਾਰਤੀ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕੋਈ ਵੀ ਜਹਾਜ਼
ਕਸਟਮ ਪਾਣੀ ਡੀ ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਹੈ
ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਦੀ ਤਸਕਰੀ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਦੀ ਢੋਆ-ਢੁਆਈ ਵਿੱਚ ਜੋ ਤਸਕਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਉਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਅਜਿਹੇ
ਕਿਸੇ ਵਾਹਨ, ਜਾਨਵਰ ਜਾਂ ਸਮੁੰਦਰੀ ਜਹਾਜ਼ ਨੂੰ ਰੋਕ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ, ਕਿਸੇ ਜਹਾਜ਼ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਉਸਨੂੰ ਉਤਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ
ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ-

ਜਹਾਜ਼, ਵਾਹਨ ਜਾਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਘੁੰਮਣਾ ਅਤੇ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈਣਾ
ਸਮੁੰਦਰੀ ਜਹਾਜ਼;

ਜਹਾਜ਼, ਵਾਹਨ ਜਾਂ ਸਮੁੰਦਰੀ ਜਹਾਜ਼ ਜਾਂ ਜਾਨਵਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਦੀ ਜਾਂਚ ਅਤੇ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈਣਾ;

ਕਸਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਜਾਂ ਪੈਕੇਜ ਦਾ ਤਾਲਾ ਤੋੜੋ
ਧਾਰਾਵਾਂ (ਏ) ਅਤੇ (ਬੀ) ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ, ਜੇ ਕੁੰਜੀਆਂ ਹਨ
ਰੋਕ ਿਆ ਗਿਆ।

ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ।—ਕਸਟਮ ਵਿਭਾਗ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਆਮ ਜਾਂ
ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ
ਕਸਟਮ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ
ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਦੀ ਤਸਕਰੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜਾਂਚ,

ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਜਾਂਚ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਕੋਈ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਜਾਂ ਚੀਜ਼ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਜਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ;

ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰੋ.

(1) ਕਸਟਮ ਵਿਭਾਗ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਗਜ਼ਟਿਡ ਅਧਿਕਾਰੀ * *, ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਤਲਬ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਰੱਖੇਗਾ ਜਿਸ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਨੂੰ ਉਹ ਸਬੂਤ ਦੇਣ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਚੀਜ਼ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝਦਾ ਹੈ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

(2) ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ◌ਾ◌ਂ ਜਾਂ ਹੋਰ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਸੰਮਨ ਕੁਝ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਜਾਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਂ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਵਰਣਨ ਦੇ ਸਾਰੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਜਾਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਬੁਲਾਇਆ ਗਿਆ।

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੁਲਾਏ ਗਏ ਸਾਰੇ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਤਾਂ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਣ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੋਣਗੇ

ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਏਜੰਟ ਦੁਆਰਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ; ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੁਲਾਏ ਗਏ ਸਾਰੇ ਵਿਅਕਤੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਸੱਚ ਦੱਸਣ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੋਣਗੇ ਜਿਸ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਅਤੇ ਹੋਰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ

ਉਹ ਚੀਜ਼ਾਂ ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ:

ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤਾ, 1908 (1908 ਦਾ 5) ਦੀ ਧਾਰਾ 132 ਅਧੀਨ ਛੋਟ, ਇਸ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਹਾਜ਼ਰੀ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੰਗ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ।

(4) ਉਪਰੋਕਤ ਵਰਗੀ ਹਰੇਕ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 193 ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਿਆਂਇਕ ਕਾਰਵਾਈ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 228 (1860 ਦਾ 45)।

123. ਕੁਝ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਬੂਤ ਦਾ ਬੋਝ:- (1) ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਵਸਤੂ ਜਿਸ ਉੱਤੇ ਇਹ ਧਾਰਾ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਨੂੰ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਇਸ ਵਾਜਬ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਾਲ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਤਸਕਰੀ ਕੀਤੀਆਂ ਵਸਤਾਂ ਹਨ, ਤਾਂ ਬੋਝ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਉਹ ਤਸਕਰੀ ਵਾਲੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨਹੀਂ ਹਨ-

ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚੋਂ ਅਜਿਹੀ ਬਰਾਮਦਗੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ,

() ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਬਾਰੇ ਜਿਸ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚੋਂ ਮਾਲ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ; ਅਤੇ

() ਜੇ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ, ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਜਿਸ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਤੋਂ ਮਾਲ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਜਿਹੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ 'ਤੇ ਵੀ ਉਸ ਦਾ ਮਾਲਕ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ;

[ਇੰਦਰਾ ਬੈਨਰਜੀ, ਜੇ.]

ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ 'ਤੇ, ਜੇ ਕੋਈ ਹੈ ਜੋ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ
ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਾਮਾਨ ਦਾ ਮਾਲਕ।

(2) ਇਹ ਧਾਰਾ ਸੋਨੇ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਨਿਰਮਾਤਾਵਾਂ, ਘੜੀਆਂ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ ਜੋ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ।

"138. ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ - ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤਾ, 1898 (1898 ਦਾ 5) ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਇਸ ਅਧਿਆਇ ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਹੋਰ ਅਪਰਾਧ ਹ

ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ

(1) ਦੀ ਧਾਰਾ () ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧ

ਧਾਰਾ 135 ਜਾਂ ਉਸ ਧਾਰਾ ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(1) ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਜੁਰਮ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਵੱਲੋਂ ਗ਼ੈਰ-ਇਰਾਦਤਨ ਮਾਨਸਿਕ ਅਵਸਥਾ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ
ਅਜਿਹੀ ਮਾਨਸਿਕ ਅਵਸਥਾ ਦੀ ਹੋਂਦ ਨੂੰ ਮੰਨੇਗੀ ਪਰ ਇਹ ਹੋਵੇਗੀ
ਦੋਸ਼ੀ ਲਈ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਬਣੋ ਕਿ ਉਸ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਅਪਰਾਧ ਵਜੋਂ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਏ ਗਏ ਕੰਮ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਮਾਨਸਿਕ ਸਥਿਤੀ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਵਿਆਖਿਆ।—ਇਸ ਭਾਗ ਵਿੱਚ, "ਦੋਸ਼ੀ ਮਾਨਸਿਕ ਅਵਸਥਾ" ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ
ਇਰਾਦਾ, ਮਨੋਰਥ, ਕਿਸੇ ਤੱਥ ਦਾ ਗਿਆਨ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਤੱਥ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ, ਜਾਂ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ।

ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ, ਕਿਸੇ ਤੱਥ ਨੂੰ ਕੇਵਲ ਉਦੋਂ ਹੀ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਨੂੰ ਵਾਜਬ ਸ਼ੱਕ ਤੋਂ ਪਰੇ ਮੰਨਦੀ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਸਿਰਫ ਉਦੋਂ ਜਦੋਂ ਇਸਦੀ ਹੋਂਦ ਸੰਭਾਵਨਾ ਦੀ ਐਫ ਪ੍ਰਮੁੱਖਤਾ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ .

138-. ਕੁਝ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਬਿਆਨਾਂ ਦੀ ਉਚਿਤਤਾ।—(1) ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਕਸਟਮ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਕਿਸੇ ਗਜ਼ਟਿਡ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਬਿਆਨ
ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਵੀ ਜਾਂਚ ਜਾਂ ਕਾਰਵਾਈ ਇਸ
ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਜੁਰਮ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਸੱਚਾਈ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਢੁਕਵੀਂ ਹੋਵੇਗੀ,

ਜਦੋਂ ਬਿਆਨ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਮਰ ਗਿਆ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਲੱਭਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਜਾਂ ਗਵਾਹੀ ਦੇਣ ਦੇ ਅਯੋਗ ਹੈ, ਜਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ

ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਤਰੀਕਾ, ਜਾਂ ਜਿਸਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਦੇਰੀ ਜਾਂ ਖਰਚੇ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਕੇਸ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤ ਗੈਰ-ਵਾਜਬ ਸਮਝਦੀ ਹੈ; ਜਾਂ

ਜਦੋਂ ਬਿਆਨ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਬੀ ਗਵਾਹ ਵਜੋਂ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਰਾਏ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ, ਕੇਸ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ,
ਨਿਆਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਵਿੱਚ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

(2) ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਉਪਬੰਧ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਸੰਭਵ ਹੋਵੇ, ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕਾਰਵਾਈ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਕਿਸੇ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਅਦਾਲਤ।]

138-. ਮਾਈਕਰੋ ਫਿਲਮਾਂ, ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਅਤੇ ਕੰਪਿਊਟਰ ਪ੍ਰਿੰਟ ਆਊਟਾਂ ਨੂੰ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਵਜੋਂ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ (1) ਇਸ ਸਮੇਂ ਲਾਗੂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ,

ਕਿਸੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੀ ਇੱਕ ਸੂਖਮ ਫਿਲਮ ਜਾਂ ਅਜਿਹੀ ਸੂਖਮ ਫਿਲਮ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਚਿੱਤਰ ਜਾਂ ਚਿੱਤਰਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਜਨਨ (ਚਾਹੇ ਵੱਡਾ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਨਹੀਂ); ਜਾਂ

(ਅ) ਕਿਸੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੀ ਇੱਕ ਫੈਸਿਮਾਈਲ ਕਾਪੀ; ਜਾਂ

ਕਿਸੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਇੱਕ ਬਿਆਨ ਅਤੇ ਕੰਪਿਊਟਰ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇੱਕ ਛਪੀ ਸਮੱਗਰੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ "ਕੰਪਿਊਟਰ ਪ੍ਰਿੰਟ ਆਊਟ" ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ), ਜੇ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਵਿੱਚ ਦੱਸੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਰ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ
ਸੈਕਸ਼ਨ ਬਿਆਨ ਅਤੇ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਕੰਪਿਊਟਰ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹਨ,

ਇਸ ਐਕਟ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਵੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ, ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸਬੂਤ ਦੇ।
ਮੂਲ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਜਾਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਤੱਥ ਦੇ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਜਿਸਦਾ ਸਿੱਧਾ ਸਬੂਤ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ।

ਕੰਪਿਊਟਰ ਪ੍ਰਿੰਟ ਆਊਟ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਈਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਹੋਣਗੀਆਂ, ਅਰਥਾਤ:-

[ਇੰਦਰਾ ਬੈਨਰਜੀ, ਜੇ.]

ਬਿਆਨ ਵਾਲਾ ਕੰਪਿਊਟਰ ਪ੍ਰਿੰਟ ਆਊਟ
ਕੰਪਿਊਟਰ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਮਿਆਦ ਦੌਰਾਨ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਦੌਰਾਨ ਕੰਪਿਊਟਰ ਨੂੰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨੂੰ ਸਟੋਰ ਕਰਨ ਜਾਂ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਯਮਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ
ਵਰਤੋਂ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਿਯੰਤਰਣ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਮਿਆਦ ਦੌਰਾਨ ਨਿਯਮਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ
ਕੰਪਿਊਟਰ ਦਾ;
ਉਪਰੋਕਤ ਮਿਆਦ ਦੌਰਾਨ, ਉਪਰੋਕਤ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੇ ਸਾਧਾਰਨ ਕੋਰਸ ਦੌਰਾਨ ਕੰਪਿਊਟਰ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ, ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਿਸਮ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਜਾਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਜਾਣਕਾਰੀ ਕਿਸ ਕਿਸਮ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ;

ਉਪਰੋਕਤ ਮਿਆਦ ਦੇ ਪਦਾਰਥਕ ਹਿੱਸੇ ਦੌਰਾਨ, ਸੀ
ਕੰਪਿਊਟਰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਜਾਂ, ਜੇ ਨਹੀਂ, ਤਾਂ ਕੋਈ ਵੀ ਪੱਖ
ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਜਾਂ ਉਸ ਮਿਆਦ ਦੇ ਉਸ ਹਿੱਸੇ ਦੌਰਾਨ ਕੰਮ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਸੀ ਜੋ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ ਜਾਂ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਸੀ; ਅਤੇ

ਕਥਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਾਂ
ਇਹ ਉਪਰੋਕਤ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੇ ਆਮ ਕੋਰਸ ਵਿੱਚ ਕੰਪਿਊਟਰ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਤੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਜਿੱਥੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਿਆਦ ਦੌਰਾਨ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨੂੰ ਸਟੋਰ ਕਰਨ ਜਾਂ ਪ੍ਰੋਸੈਸ ਕਰਨ ਦਾ ਕੰਮ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਅਨੁਸਾਰ ਉਸ ਮਿਆਦ ਦੌਰਾਨ ਨਿਯਮਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ
ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦਾ ਕੰਮ ਕੰਪਿਊਟਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯਮਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਚਾਹੇ -

ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਕੰਪਿਊਟਰਾਂ ਦੇ ਸੁਮੇਲ ਦੁਆਰਾ;
ਜਾਂ
ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਲਗਾਤਾਰ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕੰਪਿਊਟਰਾਂ ਦੁਆਰਾ; ਜਾਂ

ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਲਗਾਤਾਰ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਕੰਪਿਊਟਰਾਂ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸੁਮੇਲਾਂ ਦੁਆਰਾ; ਜਾਂ
ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਆਪਰੇਸ਼ਨ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ
ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਜਾਂ ਵਧੇਰੇ ਕੰਪਿਊਟਰਾਂ ਅਤੇ ਕੰਪਿਊਟਰਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਜਾਂ ਵਧੇਰੇ ਸੁਮੇਲਾਂ ਦੇ,

ਉਸ ਮਿਆਦ ਦੌਰਾਨ ਉਸ ਮਕਸਦ ਲਈ ਵਰਤੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਕੰਪਿਊਟਰਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਗਠਿਤ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ

ਇੱਕ ਕੰਪਿਊਟਰ; ਅਤੇ ਇਸ ਸੈਕਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕੰਪਿਊਟਰ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਉਸੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਮਝੇ ਜਾਣਗੇ।

ਇਸ ਐਕਟ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਬਿਆਨ ਦੇਣਾ ਚਾਹਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਕੋਈ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ
ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ,

ਬਿਆਨ ਵਾਲੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਉਸ ਤਰੀਕੇ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰਨਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ;

ਉਸ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਪਕਰਣ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਵੇਰਵੇ ਦੇਣਾ ਜੋ ਉਸ ਲਈ ਉਚਿਤ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ
ਇਹ ਦਿਖਾਉਣ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਕਿ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਕਿਸੇ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ
ਕੰਪਿਊਟਰ;

ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣਾ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਵਿੱਚ ਦੱਸੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਨ,

ਅਤੇ ਸੰਚਾਲਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਅਧਿਕਾਰਤ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਬੈਠੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਦੇ ਹਨ
ਸੰਬੰਧਿਤ ਉਪਕਰਣ ਜਾਂ ਸੰਬੰਧਿਤ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ (ਜੋ ਵੀ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇ) ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਸਬੂਤ ਹੋਵੇਗਾ; ਅਤੇ ਇਸ ਉਪ-ਧਾਰਾ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਕਿਸੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਉਸ ਨੂੰ ਦੱਸਣਾ ਕਾਫ਼ੀ ਹੋਵੇਗਾ
ਇਸ ਨੂੰ ਦੱਸਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਗਿਆਨ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ.

ਇਸ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ,

ਜਾਣਕਾਰੀ ਨੂੰ ਕੰਪਿਊਟਰ ਨੂੰ ਸਪਲਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜੇ ਇਹ ਕਿਸੇ ਉਚਿਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕੀ ਇਹ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਾਂ (ਮਨੁੱਖੀ ਦਖਲ ਅੰਦਾਜ਼ੀ ਦੇ ਨਾਲ ਜਾਂ ਬਿਨਾਂ)
ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਚਿਤ ਸਾਜ਼ੋ-ਸਾਮਾਨ ਰਾਹੀਂ;

ਚਾਹੇ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੇ ਦੌਰਾਨ, ਜਾਣਕਾਰੀ ਨੂੰ ਇਸ ਨਜ਼ਰੀਏ ਨਾਲ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸੰਚਾਲਿਤ ਕੰਪਿਊਟਰ ਦੁਆਰਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਸਟੋਰ ਜਾਂ ਪ੍ਰੋਸੈਸ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਕਿ
ਜਾਣਕਾਰੀ, ਜੇ ਉਸ ਕੰਪਿਊਟਰ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਲਈ ਜਾਵੇਗੀ
ਉਨ੍ਹਾਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਇਸ ਨੂੰ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ;

ਕਿਸੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਕੰਪਿਊਟਰ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਾਂ (ਮਨੁੱਖੀ ਦਖਲ ਅੰਦਾਜ਼ੀ ਦੇ ਨਾਲ ਜਾਂ ਬਿਨਾਂ) ਕਿਸੇ ਉਚਿਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ
ਸਾਜ਼ੋ-ਸਾਮਾਨ।

[ਇੰਦਰਾ ਬੈਨਰਜੀ, ਜੇ.]

ਵਿਆਖਿਆ।—ਇਸ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਮਕਸਦਾਂ ਵਾਸਤੇ।—

"ਕੰਪਿਊਟਰ" ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕੋਈ ਵੀ ਡਿਵਾਈਸ ਜੋ ਡਾਟਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਸਟੋਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਾਣਕਾਰੀ 'ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਲਾਗੂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਕਰਦਾ ਹੈ; ਅਤੇ

ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਹਵਾਲਾ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਹੋਵੇਗਾ ਗਣਨਾ, ਤੁਲਨਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੁਆਰਾ।]

ਕੁਝ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਬਾਰੇ ਧਾਰਨਾ।—ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਹੋਵੇ-

ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਤੋਂ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ
ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਜਾਂ ਨਿਯੰਤਰਣ
ਐਕਟ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਜਾਂ

ਇਸ ਐਕਟ, ਡੀ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਥਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਮੰਨ ਲਓ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਸਦੇ ਉਲਟ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਕਿ ਦਸਤਖਤ
ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦਾ ਹਰ ਦੂਜਾ ਹਿੱਸਾ ਜੋ

ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਲਿਖਤ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਵਾਜਬ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੰਨ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਸ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਜਾਂ ਉਸ ਦੀ ਲਿਖਤ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਲਿਖਤ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਹੈ ਜਾਂ
ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਾਂ ਤਸਦੀਕ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਨੂੰ ਫਾਂਸੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਾਂ ਤਸਦੀਕ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ;

ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰੋ, ਭਾਵੇਂ ਇਸ 'ਤੇ ਸਹੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਮੋਹਰ ਨਹੀਂ ਲਗਾਈ ਗਈ ਹੈ, ਜੇ ਅਜਿਹਾ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਹੈ;

ਧਾਰਾ () ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਮੰਨ ਲਓ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ
ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ, ਅਜਿਹੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਸੱਚਾਈ ਸਾਬਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ.

ਵਿਆਖਿਆ- ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ, 'ਦਸਤਾਵੇਜ਼' ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 110 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1-ਸੀ) ਅਧੀਨ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਸੂਚੀਆਂ, ਫੋਟੋਆਂ ਅਤੇ ਸੂਚੀਆਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।

200. ਧਾਰਾ 100 ਅਤੇ 101 ਕਸਟਮ ਦੇ ਸਹੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਨਿੱਜੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਧਾਰਾ 103 ਸਹੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਲਾਸ਼ਾਂ ਦੀ ਸਕ੍ਰੀਨਿੰਗ ਜਾਂ ਐਕਸ-ਰੇ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ ਜੇ ਉਸ ਕੋਲ ਇਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 100 (2) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਕੋਲ ਕੋਈ ਸਮਾਨ ਹੈ, ਜੋ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ, ਜੋ ਉਸਦੇ ਸਰੀਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਲੁਕਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਕਸਟਮ ਦੇ ਇੱਕ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕੋਲ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ

ਧਾਰਾ 104 ਤਹਿਤ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ, ਧਾਰਾ ਬੀ 105 ਤਹਿਤ ਇਮਾਰਤਾਂ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ, ਧਾਰਾ 106 ਤਹਿਤ ਵਾਹਨਾਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਅਤੇ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ।

ਕਸਟਮਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 107 ਕਸਟਮ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਸਮਰੱਥ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਆਫ ਕਸਟਮਜ਼/ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਆਫ ਕਸਟਮਜ਼ ਦੇ ਆਮ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਜਾਂਚ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕੋਈ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਜਾਂ ਚੀਜ਼ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਜਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਕਹਿ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਦੀ ਤਸਕਰੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਕੇਸ।

ਧਾਰਾ 108 (1) ਕਸਟਮ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗਜ਼ਟਿਡ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਤਲਬ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਨੂੰ ਉਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝਦਾ ਹੈ। ਸਬੂਤ ਦੇਣਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਜਾਂਚ ਜੋ ਅਜਿਹਾ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕਸਟਮਜ਼ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 108 (3) ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੁਲਾਏ ਗਏ ਸਾਰੇ ਵਿਅਕਤੀ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਏਜੰਟ ਦੁਆਰਾ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਣ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੁਲਾਏ ਗਏ ਸਾਰੇ ਵਿਅਕਤੀ ਸੱਚ ਦੱਸਣ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੋਣਗੇ। ਧਾਰਾ 108 (4) ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਅਜਿਹੀ ਹਰੇਕ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਧਾਰਾ 193 ਅਤੇ 228 ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਿਆਂਇਕ ਕਾਰਵਾਈ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਪੀਨਲ ਕੋਡ। ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਬਨਾਮ ਪਦਮ ਨਰਾਇਣ ਅਗਰਵਾਲ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਵਿੱਚ।[43], ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਧਾਰਾ 108 ਅਧੀਨ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬਿਆਨ ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬਿਆਨਾਂ ਤੋਂ ਵੱਖਰੇ ਅਤੇ ਵੱਖਰੇ ਹਨ।

ਇਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੈਅ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ ੧੦੮ ਤਹਿਤ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬਿਆਨ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਹਨ। ਕੇ. ਆਈ. ਪਵਨੀ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ v. ਸਹਾਇਕ ਕੁਲੈਕਟਰ (ਐਚ.ਕਿਊ.) ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਕੁਲੈਕਟਰੇਟ, ਕੋਚੀਨ ਐਨ.ਜੇ. ਸੁਖਵਾਨੀ ਬਨਾਮ ਐਨ.ਜੇ. ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਸਟਮਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 108 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਬਿਆਨ ਇੱਕ ਸਮੱਗਰੀ ਹੈ ਕਸਟਮ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਇਕੱਤਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਬੂਤਾਂ ਦਾ ਟੁਕੜਾ। ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਇੱਕ ਬਿਆਨ ਸਹਿ-ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਦੂਜਿਆਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

---

[43] (2008) 13 ਐਸਸੀਸੀ 305

[44] (1997) 3 ਐਸਸੀਸੀ 721

[45] ਏਆਈਆਰ 1996 ਐਸਸੀ 522

[ਇੰਦਰਾ ਬੈਨਰਜੀ, ਜੇ.]

ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਮੁਦਰਾ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1973 (ਫੇਰਾ)

ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਮੁਦਰਾ ਅਤੇ ਸਕਿਓਰਿਟੀਜ਼ ਦੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ, ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਮੁਦਰਾ ਅਤੇ ਮੁਦਰਾ ਦੇ ਆਯਾਤ ਅਤੇ ਨਿਰਯਾਤ ਨੂੰ ਅਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ, ਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਮੁਦਰਾ ਸਰੋਤਾਂ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਸਹੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਐਕਟ ਸੀ।
ਦੇਸ਼ ਦਾ ਆਰਥਿਕ ਵਿਕਾਸ। ਨੂੰ ਕਿਸ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ

ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਮੁਦਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਐਕਟ (ਫੇਮਾ)। ਕੁਝ ਸੰਬੰਧਿਤ
ਫੇਰਾ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ:-

34 ਸ਼ੱਕੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈਣ ਅਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ। (1) ਜੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰਤ ਇਨਫੋਰਸਮੈਂਟ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਆਮ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ
ਆਦੇਸ਼, ਇਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਬਾਰੇ ਭੇਤ ਰੱਖਿਆ ਹੈ
ਉਸ ਦਾ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ, ਮਾਲਕੀ ਜਾਂ ਨਿਯੰਤਰਣ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਵਿੱਚ, ਕੋਈ ਵੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਜੋ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਜਾਂਚ ਜਾਂ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਲਾਭਦਾਇਕ ਹੋਣਗੇ, ਜਾਂ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੋਣਗੇ, ਉਹ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਅਜਿਹੀ ਚੀਜ਼ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਜ਼ਬਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।
ਜਦੋਂ ਇਨਫੋਰਸਮੈਂਟ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰੀ ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਡੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈਣ ਵਾਲਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ,
ਤਾਂ ਇਨਫੋਰਸਮੈਂਟ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਜੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਲੋੜ ਪੈਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਬੇਲੋੜੀ ਦੇਰੀ ਦੇ ਉਸ ਤੋਂ ਉੱਚੇ ਰੈਂਕ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਗਜ਼ਟਿਡ ਅਫਸਰ ਆਫ ਇਨਫੋਰਸਮੈਂਟ ਕੋਲ ਲੈ ਜਾਵੇਗਾ।

ਜੇ ਅਜਿਹੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਨਫੋਰਸਮੈਂਟ ਈ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ
ਇਸ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਉਸਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਗਜ਼ਟਿਡ ਅਫਸਰ ਜਾਂ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਸਕਦਾ।

4) ਗਜ਼ਟਿਡ ਅਫਸਰ ਆਫ ਇਨਫੋਰਸਮੈਂਟ ਜਾਂ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਜਿਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜੇ ਉਸ ਨੂੰ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲਈ ਕੋਈ ਵਾਜਬ ਆਧਾਰ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ, ਤਾਂ ਉਹ
ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਛੁੱਟੀ ਦੇ ਦੇਵੇਗਾ।
ਪਰ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਉਹ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਵੇਗਾ ਕਿ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲਈ ਜਾਵੇ।

ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਤਹਿਤ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਇਨਫੋਰਸਮੈਂਟ ਅਫਸਰ ਦੋ ਜਾਂ ਵਧੇਰੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਤਲਾਸ਼ੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਅਤੇ ਗਵਾਹ ਬਣਨ ਲਈ ਬੁਲਾਵੇਗਾ ਅਤੇ
ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ; ਅਤੇ ਤਲਾਸ਼ੀ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।
ਅਜਿਹੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਦੌਰਾਨ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ।
ਇੱਕ ਔਰਤ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਔਰਤ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਲਈ ਜਾਵੇਗੀ।

(1) ਜੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰਤ ਇਨਫੋਰਸਮੈਂਟ ਦੇ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕੋਲ ਆਮ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਰਾਹੀਂ ਇਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਭਾਰਤੀ ਕਸਟਮ ਜਲ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ
ਅਜਿਹਾ ਵਿਅਕਤੀ ਅਤੇ, ਜਿੰਨੀ ਜਲਦੀ ਹੋ ਸਕੇ, ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕਰੇਗਾ

ਅਜਿਹੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਲਈ ਆਧਾਰ।

ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਅਧੀਨ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਰੇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਬੇਲੋੜੀ ਦੇਰੀ ਦੇ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਕੋਲ ਲਿਜਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਜਿੱਥੇ ਇਨਫੋਰਸਮੈਂਟ ਦੇ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਕੋਲ, ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾਅ ਕਰਨ ਦੇ ਮਕਸਦ ਲਈ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ, ਉਹੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਹੋਣਗੀਆਂ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤਾ, 1973 (1974 ਦਾ 2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਥਾਣੇ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਕੋਲ ਉਹੀ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹ ਇਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹਨ।

36. ਆਵਾਜਾਈ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਅਤੇ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ- ਜੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰਤ ਇਨਫੋਰਸਮੈਂਟ ਦੇ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕੋਲ ਆਮ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੈ
ਕੋਈ ਵੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਜੋ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਾਂਚ ਜਾਂ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਲਾਭਦਾਇਕ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਾਂ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੋਵੇਗਾ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਹਾਜ਼ ਜਾਂ ਵਾਹਨ ਜਾਂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਕਿਸੇ ਜਾਨਵਰ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਾਨਵਰ 'ਤੇ ਗੁਪਤ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਭਾਰਤੀ ਕਸਟਮ ਜਲ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅੰਦਰ, ਉਹ ਕਿੱਥੇ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ
ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਾਹਨ ਜਾਂ ਜਾਨਵਰ ਜਾਂ ਸਮੁੰਦਰੀ ਜਹਾਜ਼ ਨੂੰ ਰੋਕਦੇ ਹਨ ਜਾਂ, ਕਿਸੇ ਜਹਾਜ਼ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਉਸਨੂੰ ਰੁਕਣ ਜਾਂ ਉਤਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ-

(ਏ) ਜਹਾਜ਼, ਵਾਹਨ ਜਾਂ ਸਮੁੰਦਰੀ ਜਹਾਜ਼ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈਣਾ ਅਤੇ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈਣਾ;

() ਜਹਾਜ਼, ਵਾਹਨ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਦੀ ਜਾਂਚ ਅਤੇ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈਣਾ ਜਾਂ
ਸਮੁੰਦਰੀ ਜਹਾਜ਼ ਜਾਂ ਜਾਨਵਰ 'ਤੇ;

ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਜ਼ਬਤ ਕਰੋ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ;

ਕਸਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਜਾਂ ਪੈਕੇਜ ਦਾ ਤਾਲਾ ਤੋੜੋ
ਧਾਰਾਵਾਂ (ਏ), (ਬੀ) ਅਤੇ (ਸੀ) ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ, ਜੇ ਕੁੰਜੀਆਂ ਰੋਕੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ.

(1) ਜੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਜੋ ਕਿ ਸਹਾਇਕ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਆਫ ਇਨਫੋਰਸਮੈਂਟ ਦੇ ਰੈਂਕ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕੋਲ ਇਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਜੋ,

[ਇੰਦਰਾ ਬੈਨਰਜੀ, ਜੇ.]

ਉਸ ਦੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਲਈ ਲਾਭਦਾਇਕ ਜਾਂ ਢੁਕਵਾਂ ਹੋਵੇਗਾ
ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਜਾਂਚ ਜਾਂ ਕਾਰਵਾਈ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਗੁਪਤ ਰੱਖੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਇਨਫੋਰਸਮੈਂਟ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਭਾਲ ਕਰਨ ਅਤੇ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਖੁਦ ਅਜਿਹੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਭਾਲ ਅਤੇ ਜ਼ਬਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਤਲਾਸ਼ੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ 1 [ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤਾ, 1973
ਬੀ (1974 ਦਾ 2)] ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਸੰਭਵ ਹੋਵੇ, ਇਸ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਖੋਜਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੀਆਂ, ਇਸ ਸੋਧ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਣਗੀਆਂ ਕਿ ਉਕਤ ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 165 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (5) ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਹੋਵੇਗੀ ਜਿਵੇਂ "ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ" ਸ਼ਬਦ ਲਈ, ਜਿੱਥੇ ਵੀ ਇਹ ਵਾਪਰਦਾ ਹੈ,
ਸ਼ਬਦ "ਇਨਫੋਰਸਮੈਂਟ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਾਂ ਹੋਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜੋ ਕਸਰਤ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ
ਉਸ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ" ਬਦਲ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ।

ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਆਦਿ ਨੂੰ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ- ਧਾਰਾ 34 ਜਾਂ ਧਾਰਾ 36 ਜਾਂ ਧਾਰਾ 37 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਪੱਖਪਾਤ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ, ਜੇ ਕੇਂਦਰ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰਤ ਇਨਫੋਰਸਮੈਂਟ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹੈ
ਸਰਕਾਰ, ਆਮ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ, ਇਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਜਾਂ ਚੀਜ਼ ਡੀ ਲਈ ਲਾਭਦਾਇਕ ਹੋਵੇਗੀ, ਜਾਂ ਇਸ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੋਵੇਗੀ
ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਵੀ ਜਾਂਚ ਜਾਂ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਂ ਜਿਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਸ ਐਕਟ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਵਸਥਾ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਨਿਯਮ, ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੋਈ ਹੈ, ਉਹ ਅਜਿਹੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਜਾਂ ਚੀਜ਼ ਜ਼ਬਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ। - ਇਨਫੋਰਸਮੈਂਟ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਈ
ਜਾਂ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰਤ ਇਨਫੋਰਸਮੈਂਟ ਦਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਆਮ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ, ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਜਾਂਚ ਜਾਂ ਕਾਰਵਾਈ ਦੌਰਾਨ,

ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕੋਈ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਜਾਂ ਡਿਲੀਵਰ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ
ਜਾਂਚ ਜਾਂ ਕਾਰਵਾਈ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ;

ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰੋ।

ਸਬੂਤ ਦੇਣ ਅਤੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਬੁਲਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ
ਦਸਤਾਵੇਜ਼- (1) ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਗਜ਼ਟਿਡ ਅਧਿਕਾਰੀ
ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਤਲਬ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ ਜਿਸਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਉਹ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਜਾਂਚ ਜਾਂ ਕਾਰਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਗਵਾਹੀ ਦੇਣ ਜਾਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝਦਾ ਹੈ।

H

(2) ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਸੰਮਨ ਕੁਝ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਵਰਣਨ ਦੇ ਸਾਰੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਂ ਬੁਲਾਏ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਅਧੀਨ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੁਲਾਏ ਗਏ ਸਾਰੇ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਤਾਂ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਂ ਅਧਿਕਾਰਤ ਏਜੰਟਾਂ ਦੁਆਰਾ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਣ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੋਣਗੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ; ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੁਲਾਏ ਗਏ ਸਾਰੇ ਵਿਅਕਤੀ ਸੱਚ ਦੱਸਣ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੋਣਗੇ
ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਜਿਸ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ:

ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 132 ਦੇ ਤਹਿਤ ਛੋਟ
ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ, 1908 (1908 ਦਾ 5) ਇਸ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਹਾਜ਼ਰੀ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੰਗ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਉਪਰੋਕਤ ਅਨੁਸਾਰ ਅਜਿਹੀ ਹਰੇਕ ਜਾਂਚ ਜਾਂ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਾਵਲੀ, 1860 (45) ਦੀ ਧਾਰਾ 193 ਅਤੇ 228 ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਿਆਂਇਕ ਕਾਰਵਾਈ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।
1860)

ਅਪਰਾਧ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ- (1) ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਿਰਣਾਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਇਨਾਮ ਪ੍ਰਤੀ ਪੱਖਪਾਤ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ, ਜੇ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਇਸ ਦੀਆਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ
ਐਕਟ [ਧਾਰਾ 13 ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, 1 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੀ ਧਾਰਾ (ਏ)
[ਧਾਰਾ 18, ਧਾਰਾ 18ਏ), ਧਾਰਾ 19 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੀ ਧਾਰਾ (ਏ), ਧਾਰਾ 44 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਅਤੇ ਧਾਰਾ 57 ਅਤੇ 58], ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਿਸੇ ਨਿਯਮ, ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ, ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ 'ਤੇ, ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ,

() ਕਿਸੇ ਜੁਰਮ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਰਕਮ ਜਾਂ ਮੁੱਲ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਰਕਮ ਜਾਂ ਮੁੱਲ ਇੱਕ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਘੱਟ ਦੀ ਕੈਦ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ, ਪਰ ਜੋ ਸੱਤ ਸਾਲ ਤੱਕ ਵਧ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ:

ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਅਦਾਲਤ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਚਿਤ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਲਈ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ
ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕਾਰਨਾਂ, ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਘੱਟ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ;

() ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਤੱਕ ਦੀ ਕੈਦ ਜਾਂ ਜੁਰਮਾਨਾ ਜਾਂ ਦੋਵਾਂ ਨਾਲ।

[ਇੰਦਰਾ ਬੈਨਰਜੀ, ਜੇ.]

(2) ਜੇ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਜੁਰਮ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ [ਨਾ ਕਿ ਏ]
ਧਾਰਾ 13 ਜਾਂ ਖੰਡ (ਏ) ਜਾਂ ਉਪ-ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ ਹੋਣਾ
(1) [ਧਾਰਾ 18 ਜਾਂ ਧਾਰਾ 18ਏ) ਜਾਂ ਉਪ-ਧਾਰਾ ਦੀ ਧਾਰਾ (ਏ)
ਧਾਰਾ 19 ਦੀ (1) ਜਾਂ ਧਾਰਾ 44 ਜਾਂ ਧਾਰਾ ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2)
57 ਜਾਂ ਧਾਰਾ 58] ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ (ਧਾਰਾ 13 ਜਾਂ ਧਾਰਾ (ਏ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਬੀ

[ਧਾਰਾ 18 ਜਾਂ ਧਾਰਾ 18ਏ] ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਜਾਂ ਧਾਰਾ (ਏ)
ਧਾਰਾ 19 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਜਾਂ ਧਾਰਾ 44 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਜਾਂ ਧਾਰਾ 57 ਜਾਂ ਧਾਰਾ 58] ਦੇ ਤਹਿਤ, ਉਸ ਨੂੰ ਦੂਜੇ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਦੇ ਹਰ ਜੁਰਮ ਲਈ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਪਰ ਜੋ ਕਿ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਪਰ
ਸੱਤ ਸਾਲ ਤੱਕ ਵਧ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੇ ਨਾਲ:
ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਅਦਾਲਤ, ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਚਿਤ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਘੱਟ ਦੀ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਜਿੱਥੇ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੋਵੇ
ਇਹ ਐਕਟ, [ਧਾਰਾ 13 ਜਾਂ ਧਾਰਾ (ਏ) ਡੀ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ ਨਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ
1 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) [ਧਾਰਾ 18 ਜਾਂ ਧਾਰਾ 18ਏ] ਜਾਂ ਧਾਰਾ
ਧਾਰਾ 19 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਜਾਂ ਧਾਰਾ 44 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਜਾਂ ਧਾਰਾ 57 ਜਾਂ ਧਾਰਾ 58 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦੇ (ਏ) ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ (ਧਾਰਾ 13 ਜਾਂ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ ਨਾ ਹੋਣਾ)।
(ਏ) ਦੀ 1 [ਧਾਰਾ 18 ਜਾਂ ਧਾਰਾ 18ਏ] ਜਾਂ ਧਾਰਾ
(ਏ) ਦੀ ਧਾਰਾ 19 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਜਾਂ ਧਾਰਾ ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2)
44 ਜਾਂ ਧਾਰਾ 57 ਜਾਂ ਧਾਰਾ 58), ਉਹ ਅਦਾਲਤ ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਉਸ ਨੂੰ ਲਗਾਈ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਜ਼ਾ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ, ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਅਦਾਲਤ ਵਾਂਗ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ
ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਜੋ ਨੂੰ ਸੁਵਿਧਾਜਨਕ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ
ਅਜਿਹੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਅਜਿਹਾ ਜੁਰਮ ਕਰਨਾ ਜੋ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਉਪ-ਧਾਰਾਵਾਂ (1) ਅਤੇ (2) ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ, ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਨੂੰ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਘੱਟ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਲਈ ਚੁਕਵੇਂ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ,
ਅਰਥਾਤ:-

() ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ;

H

() ਤੱਥ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ, ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਜੁਰਮਾਨਾ ਅਦਾ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਅਜਿਹੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਾਮਾਨ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਉਸੇ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਉਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਹੋਰ ਦੰਡਾਤਮਕ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ;

() ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਮੁੱਖ ਅਪਰਾਧੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਮਾਲ ਦੇ ਵਾਹਕ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਜਾਂ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸੈਕੰਡਰੀ ਧਿਰ ਸੀ;

(v) ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਉਮਰ।

ਉਪ-ਧਾਰਾਵਾਂ (1) ਅਤੇ (2) ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ, ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਸੀ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ ਨੇ ਆਮ ਜਨਤਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕੋਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਨੁਕਸਾਨ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਹੈ, ਕਾਫ਼ੀ ਹੋਵੇਗਾ
ਅਤੇ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਘੱਟ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਨ।

ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 188 ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ
ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ, 1973 (1974 ਦਾ 2) ਇਸ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਪਰਾਧ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ।

59. ਗ਼ੈਰ-ਇਰਾਦਤਨ ਮਾਨਸਿਕ ਅਵਸਥਾ ਦੀ ਧਾਰਨਾ:- (1) ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ
ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾਵੇ ਜਿਸ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਵੱਲੋਂ ਗ਼ੈਰ-ਇਰਾਦਤਨ ਮਾਨਸਿਕ ਅਵਸਥਾ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।
ਅਜਿਹੀ ਮਾਨਸਿਕ ਅਵਸਥਾ ਦੀ ਹੋਂਦ ਨੂੰ ਮੰਨ ਲਵੇਗਾ ਪਰ ਦੋਸ਼ੀ ਲਈ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਬਚਾਅ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਉਸ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਅਪਰਾਧ ਵਜੋਂ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਏ ਗਏ ਕੰਮ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਮਾਨਸਿਕ ਅਵਸਥਾ ਨਹੀਂ ਸੀ।
ਸਪਸ਼ਟੀਕਰਨ[ਸੋਧੋ] ਇਸ ਭਾਗ ਵਿੱਚ, "ਗ਼ੈਰ-ਇਰਾਦਤਨ ਮਾਨਸਿਕ ਅਵਸਥਾ" ਵਿੱਚ ਇਰਾਦਾ, ਮਨੋਰਥ, ਕਿਸੇ ਤੱਥ ਦਾ ਗਿਆਨ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਤੱਥ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ, ਜਾਂ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ।

(2) ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ, ਕਿਸੇ ਤੱਥ ਨੂੰ ਕੇਵਲ ਉਦੋਂ ਹੀ ਸਾਬਤ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਅਦਾਲਤ ਇਹ ਮੰਨਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਵਾਜਬ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮੌਜੂਦ ਹੈ
ਸ਼ੱਕ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਉਦੋਂ ਨਹੀਂ ਜਦੋਂ ਇਸਦੀ ਹੋਂਦ ਕਿਸੇ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ
ਸੰਭਾਵਨਾ ਦੀ ਪ੍ਰਮੁੱਖਤਾ।

ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਸੰਭਵ ਹੋਵੇ, ਕਿਸੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੀਆਂ

[ਇੰਦਰਾ ਬੈਨਰਜੀ, ਜੇ.]

ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਏ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ
ਇਸ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ।

ਕੁਝ ਜੁਰਮ ਗੈਰ-ਸੰਗਿਆਯੋਗ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ।
ਧਾਰਾ 45 ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤਾ, 1973 (ਬੀ ਦਾ 2) ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ 1974), ਧਾਰਾ 56 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਉਸ ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਗੈਰ-ਸੰਗਿਆਯੋਗ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਰੇਲਵੇ ਜਾਇਦਾਦ (ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਕਬਜ਼ਾ) ਐਕਟ, 1966, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਦੀ ਪ੍ਰਸਤਾਵਨਾ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇੱਕ ਵਿਆਪਕ ਐਕਟ ਹੈ ਜੋ ਰੇਲਵੇ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਾਂਝੇ ਕੈਰੀਅਰ ਵਜੋਂ ਸੌਂਪੇ ਗਏ ਮਾਲ ਦੇ ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਸੀ ਕਬਜ਼ੇ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਹੈ।
ਅਜਿਹੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਹੋਰ ਸਖਤ ਬਣਾਉਣਾ। ਰੇਲਵੇ ਜਾਇਦਾਦ (ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਕਬਜ਼ਾ) ਐਕਟ, 1966 ਦਾ ਇਕੋ ਇਕ ਉਦੇਸ਼ ਚੋਰੀ, ਬੇਈਮਾਨੀ ਜਾਂ ਰੇਲਵੇ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਕਬਜ਼ੇ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣਾ ਹੈ।

ਰੇਲਵੇ ਜਾਇਦਾਦ (ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਬਜ਼ਾ) ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਹਨ:-

ਚੋਰੀ, ਬੇਈਮਾਨੀ ਜਾਂ ਰੇਲਵੇ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਬਜ਼ੇ ਲਈ ਜੁਰਮਾਨਾ। - ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਚੋਰੀ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਬੇਈਮਾਨੀ ਨਾਲ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਸਾਬਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ) ਕਿ
ਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰੇਲਵੇ ਜਾਇਦਾਦ 'ਤੇ ਵਾਜਬ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ
ਚੋਰੀ ਜਾਂ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦਾ ਸ਼ੱਕ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਇਹ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਕਿ ਰੇਲਵੇ ਜਾਇਦਾਦ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਆਈ ਸੀ, ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਹੋਵੇਗੀ-

ਪਹਿਲੇ ਜੁਰਮ ਲਈ, ਉਸ ਮਿਆਦ ਲਈ ਕੈਦ ਜਿਸ ਨੂੰ
ਪੰਜ ਸਾਲ ਤੱਕ ਵਧਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਜੁਰਮਾਨਾ, ਜਾਂ ਦੋਵਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਤੇ ਢੁਕਵੇਂ ਕਾਰਨਾਂ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਜਿਸ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ
ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਜਿਹੀ ਕੈਦ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਇੱਕ ਸਾਲ ਦੀ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਜੁਰਮਾਨਾ ਇੱਕ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ;
ਦੂਜੇ ਜਾਂ ਬਾਅਦ ਦੇ ਜੁਰਮ ਲਈ, ਪੰਜ ਸਾਲ ਤੱਕ ਦੀ ਕੈਦ ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੇ ਨਾਲ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਤੇ ਢੁਕਵੇਂ ਕਾਰਨਾਂ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਅਜਿਹੀ ਕੈਦ

ਦੋ ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਜੁਰਮਾਨਾ ਦੋ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਵਿਆਖਿਆ- ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ, "ਚੋਰੀ" ਅਤੇ "ਬੇਈਮਾਨੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ" ਦੇ ਉਹੀ ਅਰਥ ਹੋਣਗੇ ਜੋ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਧਾਰਾ 378 ਅਤੇ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ
ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 403 (1860 ਦਾ 45)।

ਅਪਰਾਧਾਂ ਵਿੱਚ ਉਕਸਾਉਣ, ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਰਚਣ ਜਾਂ ਮਿਲੀਭੁਗਤ ਲਈ ਸਜ਼ਾ- ਜੋ ਕੋਈ ਵੀ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦੇਣ ਲਈ ਉਕਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਰਚਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਕੋਈ ਮਾਲਕ] ਜਾਂ ਜ਼ਮੀਨ ਜਾਂ ਇਮਾਰਤ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾਕਰਨ ਵਾਲਾ, ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ ਮਾਲਕ ਦਾ ਕੋਈ ਏਜੰਟ ਜਾਂ
ਉਸ ਜ਼ਮੀਨ ਜਾਂ ਇਮਾਰਤ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਦਾ ਇੰਚਾਰਜ ਕਬਜ਼ਾਕਰਤਾ, ਜੋ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਇਸ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਇੱਕ ਮਿਆਦ ਲਈ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ
ਜਿਸ ਨੂੰ ਪੰਜ ਸਾਲ ਤੱਕ ਵਧਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਜੁਰਮਾਨਾ, ਜਾਂ ਦੋਵਾਂ ਨਾਲ।

ਵਿਆਖਿਆ।—ਇਸ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਮਕਸਦਾਂ ਵਾਸਤੇ, " ਸਾਜ਼ਿਸ਼" ਅਤੇ "ਸਾਜ਼ਿਸ਼" ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਉਹੀ ਅਰਥ ਹੋਣਗੇ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਧਾਰਾ 107 ਅਤੇ 120 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ।
ਇੰਡੀਅਨ ਪੀਨਲ ਕੋਡ (1860 ਦਾ 45)

ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧਾਂ ਨੂੰ ਸੰਗਿਆਯੋਗ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ।
ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ, 1898 (1898 ਦਾ 5), ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ ਸੰਗਿਆਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਬਿਨਾਂ ਵਾਰੰਟ ਦੇ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ- ਫੋਰਸ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਮੈਂਬਰ, ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਵਾਰੰਟ ਦੇ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।
ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਜਾਂ ਜਿਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਉਸ ਦੇ ਅਜਿਹਾ ਹੋਣ ਦਾ ਵਾਜਬ ਸ਼ੱਕ ਮੌਜੂਦ ਹੈ
ਚਿੰਤਤ।

(1) ਜਦੋਂ ਫੋਰਸ ਦੇ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮਿਲਦੀ ਹੈ, ਜਾਂ ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ]
ਫੋਰਸ ਦੇ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਜਾਂ ਧਾਰਾ 7 ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਸ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ,
ਉਹ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਵਿਰੁੱਧ ਦੋਸ਼ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧੇਗਾ

[ਇੰਦਰਾ ਬੈਨਰਜੀ, ਜੇ.]

ਇਸ ਮਕਸਦ ਲਈ ਫੋਰਸ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰੀ ਏ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ
ਉਹੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਅਤੇ ਉਹੀ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਣਗੀਆਂ ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਿਸੇ ਪੁਲਿਸ-ਸਟੇਸ਼ਨ ਦਾ ਇੰਚਾਰਜ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਸੰਗਿਆਯੋਗ ਕੇਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤਾ, 1898 (1898 ਦਾ 5) ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ: ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ-

ਜੇ ਫੋਰਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ
ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਲੋੜੀਂਦੇ ਬੀ ਸਬੂਤ ਜਾਂ ਸ਼ੱਕ ਦਾ ਵਾਜਬ ਆਧਾਰ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਜਾਂ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਕੇਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਾਲੇ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਲਈ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰੇਗਾ, ਜਾਂ ਅੱਗੇ ਭੇਜੇਗਾ
ਉਸ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ;

ਜੇ ਫੋਰਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਇਹ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਹੀਂ ਹੈ
ਵਿਰੁੱਧ ਸ਼ੱਕ ਦੇ ਲੋੜੀਂਦੇ ਸਬੂਤ ਜਾਂ ਵਾਜਬ ਆਧਾਰ
ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ, ਉਹ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇ ਨਾਲ ਜਾਂ ਬਿਨਾਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇ ਬਾਂਡ 'ਤੇ ਰਿਹਾਅ ਕਰੇਗਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਫੋਰਸ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਾਲੇ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਲੋੜ ਪੈਣ 'ਤੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਬਿਆਨ ਦੇਵੇਗਾ।
ਕੇਸ ਦੇ ਸਾਰੇ ਵੇਰਵਿਆਂ ਦੀ ਪੂਰੀ ਰਿਪੋਰਟ ਉਸਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਡੀ ਨੂੰ
ਬਿਹਤਰ।

(1) ਫੋਰਸ ਦੇ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕੋਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਤਲਬ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੋਵੇਗੀ ਜਿਸ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਨੂੰ ਉਹ ਸਬੂਤ ਦੇਣ ਜਾਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਈ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝਦਾ ਹੈ।
ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਉਹ ਚੀਜ਼ ਜੋ ਅਜਿਹਾ ਅਧਿਕਾਰੀ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਾਂ ਜਾਂ ਹੋਰ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਸੰਮਨ ਕੁਝ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਜਾਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਦੇ ਸਾਰੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਜਾਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ ਲਈ
ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਬੁਲਾਏ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਅਧੀਨ ਵਰਣਨ।

ਸਾਰੇ ਵਿਅਕਤੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੁਲਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਏਜੰਟ ਦੁਆਰਾ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਣ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੋਣਗੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ;
ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੁਲਾਏ ਗਏ ਸਾਰੇ ਵਿਅਕਤੀ ਸੱਚ ਦੱਸਣ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੋਣਗੇ
ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਜਿਸ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਅਤੇ ਹੋਰ ਚੀਜ਼ਾਂ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਜੋ ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ:

ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤਾ, 1908 (1908 ਦਾ 5) ਦੀ ਧਾਰਾ 132 ਅਤੇ 133 ਅਧੀਨ ਛੋਟਾਂ, ਇਸ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਹਾਜ਼ਰੀ ਦੀਆਂ ਬੇਨਤੀਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੀਆਂ।

ਉਪਰੋਕਤ ਅਨੁਸਾਰ ਅਜਿਹੀ ਹਰੇਕ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 193 ਅਤੇ 228 ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ "ਨਿਆਂਇਕ ਕਾਰਵਾਈ" ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ (1860 ਦਾ 45)।

ਹਾਲਾਂਕਿ ਰੇਲਵੇ ਜਾਇਦਾਦ (ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਕਬਜ਼ਾ) ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਸੰਗਿਆਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਪੰਜ ਸਾਲ ਤੱਕ ਦੀ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਫੋਰਸ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਮੈਂਬਰ ਕਿਸੇ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ
ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਵਾਰੰਟ ਦੇ, ਭਾਵੇਂ ਸਿਰਫ ਸ਼ੱਕ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਜੇ ਵਾਜਬ ਹੋਵੇ.

ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ 'ਤੇ ਫੋਰਸ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵਿਅਕਤੀ ਵਿਰੁੱਧ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਮਕਸਦ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰੀ "ਇੱਕੋ ਜਿਹੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹੀ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਵੇਗਾ
ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਿਸੇ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਦਾ ਇੰਚਾਰਜ ਕਿਸੇ ਸੰਗਿਆਯੋਗ ਕੇਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤਾ, 1898 ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੰਮ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ। ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਕਿਸ ਕਿਸਮ ਦੀਆਂ ਹਨ ਨਿਆਂਇਕ ਕਾਰਵਾਈ।

ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਜੈਨ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।
ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਐਕਟ, 1944 ਜਾਂ ਕਸਟਮਜ਼ ਐਕਟ 1962 ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 193 ਅਤੇ 198 ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇੱਕ ਨਿਆਂਇਕ ਕਾਰਵਾਈ ਹੈ।
ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 (4) ਅਤੇ ਕਸਟਮਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 108 (4) ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਜੋ ਇਕੋ ਜਿਹੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਹਨ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, "ਉਪਰੋਕਤ ਅਜਿਹੀ ਹਰ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 193 ਅਤੇ ਧਾਰਾ 228 ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਿਆਂਇਕ ਕਾਰਵਾਈ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ
(1860 ਦਾ ਐਕਟ 45)" ਫੇਰਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 40 (4) ਅਤੇ ਧਾਰਾ 9 (4)
ਰੇਲਵੇ ਜਾਇਦਾਦ (ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਕਬਜ਼ਾ ਐਕਟ) 1966 ਵੀ ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 (4) ਅਤੇ ਕਸਟਮ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 108 (4) ਦੇ ਸਮਾਨ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹੈ।

ਜੀ ਸਹੂਲਤ ਲਈ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 193 ਅਤੇ 228 ਹੇਠਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ:

(193. ਝੂਠੇ ਸਬੂਤਾਂ ਲਈ ਸਜ਼ਾ—ਜਿਹੜਾ ਕੋਈ ਵੀ ਨਿਆਂਇਕ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੜਾਅ ਵਿੱਚ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਝੂਠੀ ਗਵਾਹੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਨਿਆਂਇਕ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੜਾਅ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਝੂਠੇ ਸਬੂਤ ਤਿਆਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ

ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਰਣਨ ਨੂੰ ਉਸ ਮਿਆਦ ਵਾਸਤੇ ਕੈਦ ਜੋ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ
ਸੱਤ ਸਾਲ ਤੱਕ ਵਧਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨਾ ਵੀ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ;

ਅਤੇ ਜੋ ਕੋਈ ਵੀ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਝੂਠੀ ਗਵਾਹੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਮਨਘੜਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਤੱਕ ਦੀ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ,
ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਲਈ ਵੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੋਵੇਗਾ।

ਵਿਆਖਿਆ 1.—ਕੋਰਟ-ਮਾਰਸ਼ਲ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣਾ * * * ਇੱਕ ਨਿਆਂਇਕ ਕਾਰਵਾਈ ਹੈ।

ਸਪਸ਼ਟੀਕਰਨ 2.) - ਨਿਆਂ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕਾਰਵਾਈ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਜਾਂਚ, ਨਿਆਂਇਕ ਦਾ ਇੱਕ ਪੜਾਅ ਹੈ
ਕਾਰਵਾਈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਹ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ
ਨਿਆਂ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ।

228. ਨਿਆਂਇਕ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਬੈਠੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦਾ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਅਪਮਾਨ ਜਾਂ ਰੁਕਾਵਟ।—ਜਿਹੜਾ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਕਿਸੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦਾ ਅਪਮਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਕੋਈ ਰੁਕਾਵਟ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਲੋਕ ਸੇਵਕ ਨਿਆਂਇਕ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੜਾਅ ਵਿੱਚ ਬੈਠਾ ਹੈ
ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ 'ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਛੇ ਮਹੀਨੇ ਤੱਕ ਦੀ ਸਾਧਾਰਨ ਕੈਦ ਜਾਂ ਇਕ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਤੱਕ ਦਾ ਜੁਰਮਾਨਾ ਜਾਂ ਦੋਵੇਂ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ।

ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਐਕਟ, ਕਸਟਮਜ਼ ਐਕਟ, ਫੇਰਾ, ਰੇਲਵੇ ਜਾਇਦਾਦ (ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਈ ਕਬਜ਼ਾ) ਐਕਟ ਜਾਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਵਾਲਾ ਅਪਰਾਧ ਸਮਰੱਥ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਟ੍ਰਾਈਬਲ ਹੈ।

ਉਪਰੋਕਤ ਐਕਟਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਐਕਟ, ਕਸਟਮਜ਼ ਐਕਟ, ਫੇਰਾ (ਹੁਣ ਰੱਦ), ਰੇਲਵੇ ਜਾਇਦਾਦ (ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਕਬਜ਼ਾ) ਐਕਟ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਐਫ ਜਾਂਚ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ
ਵਿਭਾਗੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਸਬੰਧਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋ ਸਕਣ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਪਹਿਲਾਂ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ
ਸਮਰੱਥ ਅਦਾਲਤ। ਜੇ ਇਕੱਤਰ ਕੀਤੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਸਮੱਗਰੀ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਾਰੰਟ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਜੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ, ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਕਾਰਤ, ਜਾਂ ਕਸਟਮਜ਼ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਆਮ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਕਾਰਪ੍ਰਾਪਤ ਕਸਟਮ ਦੇ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂਚ
ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਕਮਿਸ਼ਨਰ/ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਆਫ ਕਸਟਮਜ਼ ਜਾਂ ਫੇਰਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਇਨਫੋਰਸਮੈਂਟ ਅਫਸਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਰੇਲਵੇ ਪ੍ਰੋਟੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਰੇਲਵੇ ਜਾਇਦਾਦ (ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਕਬਜ਼ਾ) ਐਕਟ 1961 ਦੇ ਤਹਿਤ

ਇੱਕ ਫੋਰਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਜਾਂ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਵਾਂਗ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਜਾਂਚ ਸਮਰੱਥ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਹੈ। ਇਹ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਜਾਂਚ ਸਮੇਤ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਂਚ ਦੇ ਸਮਾਨ ਹੈ।

ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦੇ ਉਲਟ, ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 193 ਅਤੇ 228 ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਐਕਟਾਂ ਤਹਿਤ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਬੀ ਨਿਆਂਇਕ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਦਰਜਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਫਰਕ ਸਿਰਫ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਬਿਆਨ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ
ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਐਕਟ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨਿਆਂਇਕ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਝੂਠੀ ਗਵਾਹੀ ਦੇਣ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦਾ ਬੋਝ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ।
ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਅਦਾਲਤ, ਜਿਸ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਤਿੰਨ ਸੀ ਸਾਲ ਤੱਕ ਦੀ ਕੈਦ ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨਾ (ਧਾਰਾ 193 ਆਈਪੀਸੀ) ਜਾਂ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਅਪਮਾਨ ਜਾਂ ਰੁਕਾਵਟ ਦੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ
"ਨਿਆਂਇਕ ਕਾਰਵਾਈ" ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਛੇ ਮਹੀਨੇ ਤੱਕ ਦੀ ਕੈਦ ਜਾਂ ਜੁਰਮਾਨਾ ਜਾਂ ਦੋਵੇਂ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ [ਧਾਰਾ 228 ਆਈਪੀਸੀ]।

ਕਿਉਂਕਿ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਐਕਟਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਾਂਚ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਐਕਟ, ਕਸਟਮ ਐਕਟ, ਰੇਲਵੇ ਜਾਇਦਾਦ (ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਕਬਜ਼ਾ) ਐਕਟ ਨੂੰ ਨਿਆਂਇਕ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਦਰਜਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਝੂਠੇ ਬਿਆਨ ਦੇਣ ਜਾਂ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟ ਪਾਉਣ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਜਾ ਸਕੇ, ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨਾ ਉਚਿਤ ਸਮਝਿਆ ਹੈ "ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਤਲਬ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੋਵੇਗੀ।
ਮੌਜੂਦਗੀ ਜੋ ਉਹ ਸਬੂਤ ਦੇਣ ਜਾਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝਦਾ ਹੈ।

'ਸਬੂਤ' ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਆਭਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਬਿਆਨਾਂ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਹੈ
ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਲਈ ਉੱਚਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਕਾਰਵਾਈ ਨਿਆਂਇਕ ਕਾਰਵਾਈ ਹੈ ਅਤੇ "ਸਬੂਤ" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਵਾਲੇ ਕੋਲ ਅਜੇ ਵੀ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ
ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਸਮੇਂ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਜੋੜ ਕੇ ਆਪਣੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ। ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਅਖੌਤੀ 'ਸਬੂਤ' ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਸਬੂਤ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਅਜੇ ਵੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸਾਬਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਕੀ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਕੋਈ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਬਿਆਨ
ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਜੇ ਅਜਿਹਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਕਿਸ ਹੱਦ ਤੱਕ
ਕਿਹੜਾ ਉਹ ਢੁਕਵਾਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਜਾਂਚ ਜਾਂ ਜਾਂਚ ਨਿਆਂਇਕ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਜਾਂਚ ਜਾਂ ਜਾਂਚ

[ਇੰਦਰਾ ਬੈਨਰਜੀ, ਜੇ.]

ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਤਹਿਤ ਪੁਲਿਸ ਕੋਈ ਨਿਆਂਇਕ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ,

ਇ

ਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇੱਕ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਆਮ ਟਿੱਪਣੀ, ਕਿ "ਇੱਕ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕਦੇ ਵੀ ਨਿਆਂਇਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ",
ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 25 ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਜਿਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ
ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕਿਸੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੋਈ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ,
ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਕਿ ਉਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਕਿਸੇ
ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ
ਜੇ ਜਾਂਚ ਨਿਆਂਇਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਤਾਂ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜਾਂ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ
ਅੱਗੇ ਵਧਰਿਹਾ ਹੈ। ਨਾ ਹੀ ਅਜਿਹੀ ਟਿੱਪਣੀ ਨੂੰ ਉਲਟ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਇਕਬਾਲੀਆ
ਬਿਆਨ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ, ਜੋ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਸਾਰੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਮੰਨਿਆ
ਜਾਂਦਾ ਹੈ,
ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 173 (2) ਵਰਗੀ ਸ਼ਕਤੀ ਸਮੇਤ ਕਿਸੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੂੰ
ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਜਾਂਚ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 193 ਜਾਂ 228
ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇੱਕ ਨਿਆਂਇਕ ਕਾਰਵਾਈ ਹੈ, ਇਸ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਕਿ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਅਜਿਹੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਝੂਠੀ
ਗਵਾਹੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਅਪਮਾਨ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਕਾਰਨ ਬਣਾਉਣਾ
ਅਜਿਹੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਰੁਕਾਵਟ ਪਾਉਣਾ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਯੋਗ ਹੈ।

ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਰੋਮੇਸ਼ ਚੰਦਰ ਮਹਿਤਾ (ਸੁਪਰਾ) ਅਤੇ ਇਲਿਆਸ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚਾਂ ਨੇ ਪੁਲਿਸ
ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰ ਕੀਤਾ ਹੈ
ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਜਾਂਚ ਲਈ ਬਾਅਦ ਦੀਆਂ ਸੀਮਤ ਪੁਲਿਸ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਈ ਦੀਆਂ ਵਧੇਰੇ
ਵਿਆਪਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ
ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪੁਲਿਸ ਐਕਟ ਾਂ ਤਹਿਤ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।

ਤੱਥ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧਿਆਇ 5 ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ, ਜੋ ਕੁਝ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਦਾਖਲੇ, ਤਲਾਸ਼ੀ, ਜ਼ਬਤ,
ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ, ਜਾਂਚ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ "ਇਕੱਤਰ ਕਰਨ" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ
ਕਰਦੀਆਂ
ਸਬੂਤ" ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਲਈ ਸਮੱਗਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹਨ
ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ ੨੫ ਦੀ ਪਾਬੰਦੀ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 67 ਕੇਂਦਰ ਜਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਕਾਰਤ ਧਾਰਾ 42 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ
() ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮੰਗਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ, () ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਜਾਂ ਡਿਲੀਵਰ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ
ਹੁੰਦੀ ਹੈ।
ਕੋਈ ਲਾਭਦਾਇਕ ਜਾਂ ਢੁਕਵਾਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਜਾਂ ਚੀਜ਼ ਅਤੇ () ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨਾ
ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਤੋਂ
ਜਾਣੂ ਹੋਣਾ।

221. ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 53 ਅਧੀਨ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦੇ ਮਕਸਦ ਲਈ ਥਾਣੇ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨਾਲ ਨਿਵੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕੋਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ ਜੋ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ
ਅਜਿਹਾ ਵਿਅਕਤੀ।
ਇਹ ਸਮਝਣਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ ਕਿ ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਐਕਟ ਜਾਂ ਕਸਟਮਜ਼ ਐਕਟ ਜਾਂ ਫੇਰਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਾਂਚ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 193 ਅਤੇ 228 ਦੀਆਂ ਦੰਡਾਤਮਕ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਆਂਇਕ ਕਾਰਵਾਈ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ.ਐਸ. ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਸੀ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਬਿਆਨਾਂ ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ।

ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਾਰੇ ਅਪਰਾਧ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ ੩੭ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੰਗਿਆਯੋਗ ਹਨ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਐਕਟ ਅਤੇ ਕਸਟਮਜ਼ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੁਝ ਅਪਰਾਧ ਵੀ ਸੰਗਿਆਯੋਗ ਹਨ। ਧਾਰਾ 2 (ਸੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ "ਸੰਗਿਆਯੋਗ ਅਪਰਾਧ" ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧ
ਜਿਸ ਲਈ ਇੱਕ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਬਿਨਾਂ ਵਾਰੰਟ ਅਤੇ ਧਾਰਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ
2 (ਐਲ) "ਗੈਰ-ਸੰਗਿਆਯੋਗ ਅਪਰਾਧ" ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਮਤਲਬ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਅਪਰਾਧ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਵਾਰੰਟ ਦੇ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਰੇਲਵੇ ਜਾਇਦਾਦ (ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਕਬਜ਼ਾ) ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਸੰਗਿਆਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਪਰ ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 6 ਕਿਸੇ ਵੀ ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਰੇਲਵੇ ਪ੍ਰੋਟੈਕਸ਼ਨ ਫੋਰਸ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਕਿਸੇ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਵਾਰੰਟ ਦੇ ਉਕਤ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 25 ਗੈਰ-ਸੰਗਿਆਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਸਬੂਤ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਸਬੂਤਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ।
ਸੰਗੀਨ ਅਪਰਾਧ। ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਸਵੀਕਾਰਤਾ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਕਿ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ 'ਸੰਗਿਆਯੋਗ' ਹੈ ਜਾਂ ਗੈਰ-ਸੰਗਿਆਯੋਗ' ਹੈ। ਸਿਰਫ ਤੱਥ
ਇਹ ਕਿ ਕੋਈ ਜੁਰਮ ਸੰਗਿਆਯੋਗ ਸੀ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਵਾਰੰਟ ਦੇ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਨਾਲ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਸਵੀਕਾਰਤਾ ਜਾਂ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਮੁੱਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਪੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ।

ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕੁਝ ਅਪਰਾਧ
ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਐਕਟ ਅਤੇ ਕਸਟਮਜ਼ ਐਕਟ ਵੀ ਸੰਗਿਆਯੋਗ ਹਨ। ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਣਾ ਉਚਿਤ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਸਾਲ ਤੱਕ ਦੀ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਵਾਲੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਸਮੇਤ ਸਾਰੇ ਅਪਰਾਧ ਸੰਗਿਆਯੋਗ ਹਨ, ਰੇਲਵੇ ਜਾਇਦਾਦ (ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਕਬਜ਼ਾ) ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਅਪਰਾਧ

[ਇੰਦਰਾ ਬੈਨਰਜੀ, ਜੇ.]

1966, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸੱਤ ਸਾਲ ਦੀ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਨੂੰ ਗੈਰ-ਸੰਗਿਆਯੋਗ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਇਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੀ ਨਿਰਪੱਖ ਸੁਣਵਾਈ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਲਾਜ਼ਮੀ ਧਾਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਤਸਕਰੀ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ 'ਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਜ਼ੋਰ ਦੇਣਾ
ਅਪਰਾਧੀਆਂ ਨੂੰ ਫੜਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਰੁਕਾਵਟ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।
ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ.ਐਸ. ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ ਬੀ ਵਿੱਚ, ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਤਮਕ ਲੋੜਾਂ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਪਾਲਣਾ ਨੂੰ ਕਾਫ਼ੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਅਜਿਹੇ ਅਪਰਾਧ ਪੂਰੇ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀਆਂ ਬਰਬਾਦ ਹੋ ਜਾਓ।

ਇਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਸੀ ਆਰਟੀਕਲ 20 (3) ਅਤੇ 21 ਦੇ ਤਹਿਤ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰ ਹਨ ਜੋ ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿਚ ਮਾਣ ਵਾਲੀ ਜਗ੍ਹਾ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸਮਝੌਤਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ
ਅਤੇ ਜੋਸ਼ ਨਾਲ, ਤਤਪਰਤਾ ਨਾਲ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ.

ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਕੋਲ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਘਾਟ ਹੈ ਜੋ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਗਾਰੰਟੀਸ਼ੁਦਾ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਕੋਈ ਵੀ ਕਨੂੰਨ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਿਵਸਥਾ ਜੋ ਕਿਸੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 31 (ਏ), 31 (ਬੀ) ਜਾਂ 31 (ਸੀ) ਦੁਆਰਾ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਚੁਣੌਤੀ ਤੋਂ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਨਾ ਹੋਣ 'ਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਅਤਿ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਜਦੋਂ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 21 ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਛੱਡ ਕੇ ਉਸਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜਾਂ ਆਜ਼ਾਦੀ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ
ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਤ, ਆਰਟੀਕਲ 20 (3) ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵਿਰੁੱਧ ਗਵਾਹ ਬਣਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਜੀਉਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਉਦਾਰਤਾ ਨਾਲ ਸਮਝਿਆ ਗਿਆ ਹੈ
ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਸਨਮਾਨ ਨਾਲ ਜਿਊਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ।
10 ਤਾਰੀਖ਼ ਨੂੰ ਅਪਣਾਏ ਗਏ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ਵਵਿਆਪੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਪੱਤਰ (ਯੂ.ਡੀ.ਐਚ.ਆਰ.) ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਸਾਰੇ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਗਿਣਿਆ ਗਿਆ ਹੈ
ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੁਆਰਾ ਦਸੰਬਰ 1948 ਧਾਰਾ 21 ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਹਿਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਵਾਂਝਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

ਆਰਟੀਕਲ ੨੧ ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਹਿਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਵਿੱਚ ਜੀ ਪਰਦੇਦਾਰੀ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ।
ਇਹ ਅਧਿਕਾਰ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਕੀਮਤੀ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ, ਜੋ ਧਾਰਾ 21 ਵਿੱਚ ਅੰਦਰੂਨੀ ਹੈ।

ਕੇ.ਐਸ. ਪੁੱਟਸਵਾਮੀ ਅਤੇ ਏ.ਐਨ.ਆਰ. ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਵਿੱਚ।[46], ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਨੌਂ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਨੇ ਸਰਬਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਕਿਹਾ ਕਿ ਨਿੱਜਤਾ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਇੱਕ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਦਾਖਲੇ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ,

---

[46] (2017) 10 ਐਸਸੀਸੀ 1

ਤਲਾਸ਼ੀ, ਜ਼ਬਤ ਅਤੇ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਨਿੱਜਤਾ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰੇਗੀ। ਜੋ ਵੀ ਹੋਵੇ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀਆਂ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ:-

ਚੰਦਰਚੂੜ, ਜੇ. (ਖੇਹਰ ਲਈ, ਚੀਫ ਜਸਟਿਸ, ਅਗਰਵਾਲ, ਜੇ., ਖੁਦ ਅਤੇ ਨਜ਼ੀਰ, ਜੇ.

313. ਨਿੱਜਤਾ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 21 ਦੇ ਤਹਿਤ ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਇੱਕ ਅੰਦਰੂਨੀ ਤੱਤ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਮੁੱਲ ਵਜੋਂ ਜੋ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਭਾਗ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਬੁਨਿਆਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਨਿੱਜਤਾ ਸੰਪੂਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ. ਸੀਮਾਵਾਂ
ਜੋ ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਨਿੱਜਤਾ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨਗੇ। ਇਸ ਅਧਿਕਾਰ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਕਟੌਤੀ ਜਾਂ ਵੰਚਨਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸ਼ਾਸਨ ਅਧੀਨ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।
ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨਿਰਪੱਖ, ਨਿਆਂਪੂਰਨ ਅਤੇ ਵਾਜਬ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਜਿਹੜਾ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਵੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਚੇਲਮੇਸ਼ਵਰ, ਜੇ.

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ 377. ਕਹਿਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਸੰਪੂਰਨ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਹਰ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਇਸ ਪਹਿਲੂ ਨੂੰ ਬਾਰ ਵਿੱਚ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇੱਕ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰ ਵੀ ਪਰੁਦੇਦਾਰੀ ਦੀਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਹਨ। ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕੇਸ-ਦਰ-ਕੇਸ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਇਸ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੀ ਹੈ
ਪਰਦੇਦਾਰੀ ਹਿੱਤ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮੀਖਿਆ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮਾਪਦੰਡ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਤਰਕਸ਼ੀਲਤਾ ਦਾ ਸੰਕਲਪ ਭਾਗ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਹੈ, ਇਹ ਸਾਰੇ ਲੇਖਾਂ ਵਿੱਚ ਵੱਖਰੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ (ਭਾਵੇਂ ਸਿਰਫ ਥੋੜ੍ਹਾ ਵੱਖਰਾ ਹੀ ਕਿਉਂ ਨਾ ਹੋਵੇ
ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਵਿੱਚ)। ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ
ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਗਰੰਟੀ ਵਿੱਚ ਨਿੱਜਤਾ ਦਾ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਮੇਰੇ ਲਈ ਇਹ ਦੱਸਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਨਿੱਜਤਾ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਕਿਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸੀਮਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਇਹ ਸਿਰਫ ਬਹਿਸ ਦੀ ਦਿਸ਼ਾ ਨੂੰ ਸੀਮਾ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਕਰਦਾ ਹਾਂ
ਇੱਥੇ ਕੋਈ ਮੁੱਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ.

380. ਆਰਟੀਕਲ 21 ਅਧੀਨ ਸਮੀਖਿਆ ਦੇ ਨਿਆਂਪੂਰਨ, ਨਿਰਪੱਖ ਅਤੇ ਵਾਜਬ ਮਿਆਰ ਨੂੰ ਵਿਸਥਾਰ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹੁਣ ਤੱਕ ਪਰਦੇਦਾਰੀ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਵਾਲੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

[ਇੰਦਰਾ ਬੈਨਰਜੀ, ਜੇ.]

[ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਅਤੇ ਕੁਲੈਕਟਰ ਬਨਾਮ ਕੇਨਰਾ ਬੈਂਕ, (2005) 1 ਏ
ਐਸਸੀਸੀ 496: ਏਆਈਆਰ 2005 ਐਸਸੀ 186] , [ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸ਼ਾਂਤੀ ਲਾਲ ਸ਼ਾਹ, (2008) 13 ਐਸਸੀਸੀ
5] ਗੋਬਿੰਦ [ਗੋਬਿੰਦ ਬਨਾਮ ਰਾਜ
ਐਮ.ਪੀ. (1975) 2 148 : 1975 () 468] ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲਿਆ ਗਿਆ
ਆਰਟੀਕਲ 21 ਵਾਜਬਤਾ ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਰਾਜ ਦੇ ਵਿਆਜ ਦੇ ਮਿਆਰ। ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ ਅਮਰੀਕਾ ਤੋਂ, ਜਿੱਥੇ
ਬੀ
"ਰਾਜ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕਰਨ" ਦੀ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਹੋਈ, ਇੱਕ ਸਖਤ
ਪੜਤਾਲ ਦੇ ਮਿਆਰ ਵਿੱਚ ਦੋ ਚੀਜ਼ਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ - ਇੱਕ "ਰਾਜ ਦੇ ਮਜ਼ਬੂਰ ਹਿੱਤ" ਅਤੇ "ਸੰਕੀਰਣ ਸਿਲਾਈ" ਦੀ ਲੋੜ
(ਸੰਕੀਰਣ ਸਿਲਾਈ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਸੰਕੀਰਣ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ
ਹੈ)। ਇੱਕ ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ, "ਰਾਜ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ" ਦੀ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਨਿਸ਼ਚਤ ਰੂਪਰੇਖਾ ਨਹੀਂ ਹੈ. ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ
ਕਿ ਇਸ ਮਿਆਰ ਨੂੰ ਕੁਝ ਸਪਸ਼ਟਤਾ ਨਾਲ ਅਪਣਾਇਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਇਸਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਦੋਂ ਅਤੇ ਕਿਸ ਕਿਸਮ ਦੇ ਪਰਦੇਦਾਰੀ ਦਾਅਵਿਆਂ
ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ। ਸਿਰਫ ਪਰਦੇਦਾਰੀ ਦੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜੋ ਸਖਤ ਜਾਂਚ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ, ਰਾਜ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ
ਮਜ਼ਬੂਰ ਕਰਨ ਦਾ ਮਿਆਰ ਹੈ। ਦੂਜਿਆਂ ਲਈ,
ਧਾਰਾ 21 ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿਆਂਪੂਰਨ, ਨਿਰਪੱਖ ਅਤੇ ਵਾਜਬ ਮਿਆਰ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੇ। ਜਦੋਂ ਮਜ਼ਬੂਰ ਰਾਜ ਵਿਆਜ ਮਿਆਰ ਹੋਣਾ ਹੈ
ਰੁਜ਼ਗਾਰ, ਠੋਸ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਸੰਗ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਚਰਚਾ ਜ਼ਮੀਨੀ ਨਿਯਮ ਨਿਰਧਾਰਤ
ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਿੱਜਤਾ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਸੀਮਾ ਲੱਭੀ ਜਾਣੀ ਹੈ।

ਬੋਬੜੇ, ਜੇ.

“403. …….. ਨਾ ਹੀ ਪਰਦੇਦਾਰੀ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਗੁਆਚ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ
ਜਨਤਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਘੁੰਮਦਾ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ
ਸ਼ੱਕ ਹੋਵੇ।

ਨਰੀਮਨ, ਜੇ.

“525….. ਅੰਤਮ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਵਿੱਚ, ਨਿੱਜਤਾ ਦਾ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰ, ਜਿਸ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਵਿਕਾਸਸ਼ੀਲ ਪਹਿਲੂ ਹਨ, ਨੂੰ
ਸਿਰਫ ਕੇਸ-ਦਰ-ਕੇਸ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਵਿਕਸਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ. ਉਸ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪਹਿਲੂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ
ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਤਾਂ ਧਾਰਾ 21 ਆਪਣੇ ਆਪ
ਜਾਂ ਹੋਰ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੇਗਾ
ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਹੋ ਗਿਆ।

526. ਪਰ ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਅਧਿਕਾਰ ਪੂਰਨ ਹੈ। ਇਹ ਅਧਿਕਾਰ ਰਾਜ ਦੇ ਜਾਇਜ਼ ਹਿੱਤਾਂ ਜਾਂ ਜਨਤਕ
ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਲਈ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਵਾਜਬ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ,
ਜਦੋਂ ਇਸ ਅਧਿਕਾਰ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਦੀ ਗੱਲ ਆਉਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਦਾ ਅਭਿਆਸ

ਉਹ ਧਾਰਾਵਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਅਧਿਕਾਰ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ, ਦੀ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਜੇ ਪਰਦੇਦਾਰੀ 'ਤੇ ਰੋਕ ਬੁਨਿਆਦੀ ਨਿੱਜੀ ਚੋਣਾਂ 'ਤੇ ਹੈ ਜੋ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕਰਨੀਆਂ ਹਨ, ਤਾਂ ਧਾਰਾ 21 ਅਤੇ ਆਰਟੀਕਲ 14 ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਾਜ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇ ਇਹ ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਵਾਜਬ ਹੈ; ਅਤੇ ਹੇਠਾਂ
ਆਰਟੀਕਲ 21 ਨੂੰ ਆਰਟੀਕਲ 19 (1) (ਏ) ਦੇ ਨਾਲ ਸਿਰਫ ਤਾਂ ਹੀ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੇ ਇਹ ਇਸ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੋਵੇ
ਆਰਟੀਕਲ 19 (2) ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੇ ਵਿਸ਼ੇ ਅਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਟੈਸਟ
ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹੇ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਅਧੀਨ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਉਪਰੋਕਤ ਧਾਰਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਾਸ ਕਰਨ ਲਈ। ਧਾਰਾ 21 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਵਿਕਸਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਰੇਕ ਟੈਸਟ, ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਆਰਟੀਕਲ 14 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ; ਜਾਂ ਆਰਟੀਕਲ 21 ਨੂੰ ਆਰਟੀਕਲ 19 (1) (ਏ) ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ
ਉਪਰੋਕਤ ਉਦਾਹਰਨਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਰਾਜ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਪਾਸ ਹੋ ਸਕੇ। ਅੰਤਮ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਵਿੱਚ, ਵਿਅਕਤੀਗਤ, ਸਮਾਜਕ ਅਤੇ ਰਾਜ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸੰਤੁਲਨ ਕਾਰਜ ਨੂੰ ਨਿਆਂਇਕ ਮਨ ਦੀ ਸਿਖਲਾਈ ਅਤੇ ਮੁਹਾਰਤ 'ਤੇ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ.

536. ਇਸ ਹਵਾਲੇ ਦਾ ਜਵਾਬ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਿੱਜਤਾ ਦਾ ਅਟੁੱਟ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਭਾਗ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਧਾਰਾ 21 ਅਤੇ ਹੋਰ ਬੁਨਿਆਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀਆਂ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਹੈ। ਐਮ.ਪੀ. ਸ਼ਰਮਾ [ਐਮ.ਪੀ. ਸ਼ਰਮਾ ਬਨਾਮ ਸਤੀਸ਼ ਚੰਦਰਾ, ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1954 ਐਸ.ਸੀ. 300: 1954 ਸੀ.ਆਰ.ਆਈ. ਐਲ.ਜੇ. 865: 1954 1077] ਅਤੇ
ਖੜਕ ਸਿੰਘ ਵਿੱਚ ਬਹੁਮਤ [ਖੜਕ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਯੂਪੀ ਰਾਜ, ਏਆਈਆਰ]

1963 1295 : (1963) 2 329 : (1964) 1 332]
ਜਿਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਉਹ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਸੰਕੇਤ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਉਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਨਿੱਜਤਾ ਨੂੰ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰ ਵਜੋਂ ਮਾਨਤਾ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਬਾਅਦ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਮੈਰਿਟ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਵਾਪਸ ਭੇਜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਤਿੰਨ ਮਾਣਯੋਗ ਜੱਜਾਂ ਦਾ ਮੂਲ ਬੈਂਚ ਸਾਡੇ ਵੱਲੋਂ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਹੈ।

ਕੌਲ, ਜੇ.

629. ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨਿੱਜੀ ਡੇਟਾ 'ਤੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਕਰਨ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ
ਇਸ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਹੋਂਦ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਸਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ
ਇੰਟਰਨੈੱਟ। ਇਹ ਕਹਿਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸੰਪੂਰਨ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਹੋਂਦ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧੀ ਆਪਣੇ ਅਤੀਤ ਨੂੰ ਮਿਟਾ ਸਕਦਾ ਹੈ "

[ਇੰਦਰਾ ਬੈਨਰਜੀ, ਜੇ.]

ਮੇਨਕਾ ਗਾਂਧੀ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ 47 ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ
ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਉਸਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜਾਂ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਆਜ਼ਾਦੀ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ
ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨਿਰਪੱਖ, ਵਾਜਬ ਅਤੇ ਮਨਮਾਨੀ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਤੋਂ ਵਾਂਝੇ ਰਹਿਣ ਦੀ ਇੱਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ, ਜੋ ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਅਤੇ ਦਮਨਕਾਰੀ ਹੈ
ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਇਹ ਧਾਰਾ 14 ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ
ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 21 ਵਿੱਚ ਨਿਰਪੱਖ ਅਤੇ ਵਾਜਬ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਕਸੌਟੀ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰੋ।

ਹਾਲਾਂਕਿ ਨਿਰਪੱਖ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਪੱਖ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਯੂਡੀਐਚਆਰ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਹਿਮਤੀ ਹੈ, ਪਰ ਨਾਲ ਹੀ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਨੂੰ ਨਾ ਸਿਰਫ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਤੋਂ, ਬਲਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਨਜ਼ਰੀਏ ਤੋਂ ਵੀ ਵੇਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।
ਪੀੜਤ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਦਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ। ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਸੀ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ
ਇਹ ਸਮਾਜ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪਰਾਧ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਸਮੂਹ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਕਿਸੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨਾਲ ਬੇਇਨਸਾਫੀ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਉਪਾਵਾਂ ਦੀ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਚੌਕਸ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਅਪਰਾਧੀਆਂ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ
ਤਕਨੀਕੀ ਗੱਲਾਂ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕਾਫ਼ੀ ਨਿਆਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਹਰੇਕ ਟੁਕੜੇ ਡੀ ਦੀ ਨਿਰਪੱਖ ਜਾਂਚ, ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ
ਕਿਸੇ ਅੰਤਿਮ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ।

ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 20 (3) ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਿੰਦੀ ਹੈ:

ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ

"ਗਵਾਹ ਬਣਨ" ਦੀ ਮਜਬੂਰੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਤੇ

ਆਪਣੇ ਆਪ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ

ਮਜਬੂਰੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 20 (3) ਦੀ ਸੀਮਾ ਦਾ ਇੱਕ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਿੱਸਾ ਹੈ। ਆਰਟੀਕਲ 20 (3) ਕਿਸੇ ਦੇ ਦਾਖਲੇ 'ਤੇ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਲਗਾਉਂਦਾ
ਬਿਆਨ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ, ਜੋ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਲਾਲਚ, ਐਫ ਧਮਕੀ ਜਾਂ ਵਾਅਦੇ ਦੇ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੋਵੇ।
ਲੇਖ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਸਵੈ-ਇੱਛਾ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਗਵਾਹ ਵਜੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰਨ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕਰਨ ਤੋਂ ਵੀ ਨਹੀਂ ਰੋਕਦਾ। ਗਵਾਹ ਬਣਨ ਦੀ ਮਜਬੂਰੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸਿਰਫ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ "ਕਿਸੇ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ" ਦੋਸ਼ ਹਨ।
ਅਪਰਾਧ", ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨਹੀਂ। ਇਹ
ਗਵਾਹ ਬਣਨ ਦੀ ਮਜਬੂਰੀ ਤੋਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਮਜਬੂਰੀ ਤੋਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਹੈ
ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਖਿਲਾਫ ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ।

---

47 1978 597

236. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਬਾਲਕਿਸ਼ਨ ਏ ਦੇਵੀਦਿਆਲ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ 48 ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇੱਕ ਰਸਮੀ ਦੋਸ਼ ਐਫਆਈਆਰ ਜਾਂ ਰਸਮੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਰਸਮੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਜਾਂ ਨੋਟਿਸ ਵਿੱਚ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਉਸ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਰਸਮੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਬਣਾਏ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ।

237. ਨੰਦਿਨੀ ਸਤਪਥੀ ਬਨਾਮ ਪੀ.ਐਲ.ਦਾਨੀ ਅਤੇ ਐਨ.ਆਰ. ਸ੍ਰੀ ਜੈਨ ਦੁਆਰਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਧਾਰਾ 20 (3) ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਜਾਂਚ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਵਾਪਸ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਉਹ ਅਪਰਾਧਿਕ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਚੁੱਪ ਰਹਿਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨੰਦਿਨੀ ਸਤਪਥੀ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਦਬਾਅ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਤਰੀਕਾ, ਸੂਖਮ ਜਾਂ ਕੱਚਾ, ਮਾਨਸਿਕ ਜਾਂ ਸਰੀਰਕ, ਸਿੱਧਾ ਜਾਂ ਅਸਿੱਧਾ,
ਪਰ ਕਾਫ਼ੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ, ਪੁਲਿਸ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ
ਕਿਸੇ ਦੋਸ਼ੀ ਤੋਂ ਮਿਲੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਜੋ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਸੰਕੇਤ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਗਵਾਹੀ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਿਧਾਂਤ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸਮੇਤ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗਵਾਹੀ 'ਤੇ ਬਰਾਬਰ ਤਾਕਤ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ।

238. ਮਜਬੂਰੀ ਕਈ ਰੂਪਾਂ ਵਿੱਚ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਰੀਰਕ ਜਾਂ ਮਾਨਸਿਕ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮਾਨਸਿਕ ਮਜਬੂਰੀ ਉਦੋਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਮਨ ਕਿਸੇ ਬਾਹਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੁਆਰਾ ਇੰਨਾ ਸ਼ਰਤਬੱਧ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਕਿ ਬਿਆਨ ਦੇਣ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਇੱਛਤ ਬਣਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਜਬਰੀ ਵਸੂਲੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ. ਇਸ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨੂੰ ਬੰਬਈ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਸਮਰਥਨ ਮਿਲਦਾ ਹੈ।
ਕਾਠੀ ਕਾਲੂ ਓਘੜ 50; ਪੁਲਪਾਂਡੀ ਅਤੇ ਹੋਰ। 5. ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਸੈਂਟਰਲ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਐਂਡ ਓ.ਆਰ.[51]. ਨਿਰੰਤਰ ਅਤੇ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਬਿਆਨ
ਗੈਰ-ਸਿਹਤਮੰਦ, ਗੈਰ-ਸਿਹਤਮੰਦ, ਅਸਹਿਜ ਅਤੇ ਅਸੁਵਿਧਾਜਨਕ ਸਥਿਤੀਆਂ, ਉਚਿਤ ਭੋਜਨ, ਪੀਣ ਵਾਲੇ ਪਾਣੀ, ਵਾਸ਼ਰੂਮ ਸਹੂਲਤਾਂ ਆਦਿ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਘੰਟਿਆਂ ਬੱਧੀ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਨੂੰ ਸਵੈਇੱਛਤ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ।

239. ਧਾਰਾ 20 (3) ਤਹਿਤ ਛੋਟ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਜਾਂ ਪਦਾਰਥਕ ਵਸਤੂਆਂ ਦੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਉਤਪਾਦਨ ਜਾਂ ਨਮੂਨੇ ਲਿਖਣ, ਨਮੂਨੇ ਦੇ ਦਸਤਖਤ, ਅੰਗੂਠੇ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ, ਉਂਗਲਾਂ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਜਾਂ ਖੂਨ ਦੇ ਨਮੂਨੇ ਦੇਣ ਦੀ ਮਜਬੂਰੀ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਵਧਦੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਬਾਰੇ ਮਜਬੂਰੀ ਧਾਰਾ 20 (3) ਦੀ ਪਾਬੰਦੀ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੋਸ਼ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਨਿੱਜੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੱਸਦੇ ਹਨ। ਹਵਾਲਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ

---

[48] (1980) 4 600
[49] (1978) 2 424
[50] ਏਆਈਆਰ 1961 ਐਸਸੀ 1808
[51] 1992 1795

[ਇੰਦਰਾ ਬੈਨਰਜੀ, ਜੇ.]

ਮੁਹੰਮਦ ਦਸਤਗੀਰ ਬਨਾਮ ਏ
ਮਦਰਾਸ ਰਾਜ 52 ਅਤੇ ਬੰਬਈ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਕਾਠੀ ਕਾਲੂ ਓਗੜ 53 ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਨਾਰਕੋ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ 'ਤੇ ਨਾਰਾਜ਼ਗੀ ਜ਼ਾਹਰ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਬਿਆਨ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਗੈਰ-ਇੱਛੁਕ ਹੈ।

ਸੰਪਤ ਕੁਮਾਰ ਬਨਾਮ ਇਨਫੋਰਸਮੈਂਟ ਆਫਿਸ, ਇਨਫੋਰਸਮੈਂਟ ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ, ਮਦਰਾਸ 54 ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਮੁਦਰਾ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1973 ਦੀ ਧਾਰਾ 40 ਦੇ ਤਹਿਤ ਤਲਬ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਤਾਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਬਿਆਨ ਦਬਾਅ ਜਾਂ ਦਬਾਅ ਹੇਠ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।
ਬਿਆਨ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ
ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 20 (3) ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਈਐਸ ਦੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਤੋਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਗਰੰਟੀ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ।
ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਕਿ ਹੇਠਾਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕੋਈ ਵੀ ਕਬੂਲਨਾਮਾ
ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਲਈ ਮਜਬੂਰੀ ਭਾਵੇਂ ਕੋਈ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 20 (3) ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕਰੇਗਾ। ਮਜਬੂਰੀ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਬੂਲਨਾਮੇ ਨੂੰ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 24 ਦੁਆਰਾ ਵੀ ਮਾਰਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਮਜਬੂਰੀ ਵਿੱਚ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ, ਜੇ ਮਜਬੂਰੀ ਨਾਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ
ਨਿਆਂਇਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਮਝਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 25 ਅਤੇ 26 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਿਰਫ ਉਦੋਂ ਹੀ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਅਜਿਹਾ ਬਿਆਨ ਕਿਸੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ (ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 25) ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਦੌਰਾਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ
ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ (ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 26)। ਹੁਣ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਨੇ ਬਡਕੂ ਜੋਤੀ ਸਾਵੰਤ (ਸੁਪਰਾ) ਅਤੇ ਰੋਮੇਸ਼

ਈ ਚੰਦਰ ਮਹਿਤਾ (ਸੁਪਰਾ) ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਹੈ।
ਧਾਰਾ 25 ਸਿਰਫ ਉਸ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਅਧਿਕਾਰੀ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ ਜੋ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 173 ਤਹਿਤ ਪੁਲਿਸ ਰਿਪੋਰਟ ਦਰਜ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਸਮੇਤ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ.ਐਸ. ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰੀ
ਐਫ.ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 173 ਤਹਿਤ ਪੁਲਿਸ ਰਿਪੋਰਟ ਦਰਜ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਆਪਣੇ ਆਪ ਕਿਸੇ ਦੋਸ਼ੀ ਅਪਰਾਧੀ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਨਹੀਂ ਬਣਦਾ। ਅਜਿਹੇ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਸਾਬਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਦਾ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਮੁੱਲ
ਬਿਆਨ ਜੋ ਕਿ ਇਕਬਾਲੀਆ ਸੁਭਾਅ ਦਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੌਰਾਨ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦੁਆਰਾ ਤੋਲਿਆ ਅਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

---

[52] ਏਆਈਆਰ 1960 ਐਸਸੀ 756
[53] 1961 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 1808
[54] 1997 8 ਐਸਸੀਸੀ 358

244. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਵਿਸ਼ਨੂੰ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸ਼ੂਗਰ ਵਰਕਸ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਚੀਫ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਆਫ ਸਟੈਂਪ, ਯੂ.ਪੀ. ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਹੈ।[55], ਇੱਕ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਇੱਕ ਹੁਕਮ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ "ਇਸ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਇਰਾਦੇ" ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਜੇ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਿਵਸਥਾ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਿਆਖਿਆਵਾਂ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਉਸ ਵਿਆਖਿਆ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ ਜੋ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਸਹੀ ਇਰਾਦੇ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਵਿਧਾਨਕ ਇਰਾਦਾ ਕਿਸੇ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ
ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰ।

ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੋ ਪਹਿਲੂਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਸ਼ਬਦਾਂ ਅਤੇ ਵਾਕਾਂਸ਼ਾਂ ਦੇ ਅਰਥ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਮਕਸਦ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਤਰਕ ਅਤੇ ਭਾਵਨਾ ਵਿਆਪਕ ਹੈ
ਕਾਨੂੰਨ ਰਾਹੀਂ।
ਵਿਧਾਨਕ ਇਰਾਦਾ, ਜੋ ਕਿ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਸਹੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਰਥ ਹੈ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਜਾਂ ਉਦੇਸ਼ ਦੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ, ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਅਰਥਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਕੇ ਕੱਢਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ
ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ। ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਅਰਥ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਸਵਾਲ ਉੱਠਦਾ ਹੈ
ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ, ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਉਸ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨਾ ਉਚਿਤ ਹੈ। ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਸਮੁੱਚੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਲੱਭਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਿਵਸਥਾ ਦਾ ਅਰਥ ਕੱਢਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜੋ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਮੈਕਸਿਮ ਯੂਟ ਰੇਸ ਮੈਗਿਸ ਵੈਲਟ ਕੁਆਮ ਪੇਰੇਟ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੇ ਸਿਧਾਂਤ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਅਤੇ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ
ਅਤੇ/ਜਾਂ ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਸਿਧਾਂਤ ਕਿ ਅਦਾਲਤਾਂ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕਤਾ ਬਾਰੇ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਉਂਦੇ ਸਮੇਂ ਸੰਵਿਧਾਨਕਤਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਧਾਰਨਾ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਉਸਾਰੀ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਰੱਖਦੀ ਹੈ।

249. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨ ਅਸਪਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਅਜਿਹੀ ਵਿਆਖਿਆ ਦੇਵੇਗੀ ਜੋ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਰੱਖਦੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜੇ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨ ਦੋ ਵਿਆਖਿਆਵਾਂ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਚੁਣੇਗੀ.

250. ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਿਵਸਥਾ ਸਪਸ਼ਟ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਕੋਈ ਅਸਪਸ਼ਟਤਾ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਆਪਣੀ ਵਿਆਖਿਆ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਬਦਲ ਸਕਦੀ। ਅਜਿਹਾ ਕਰਨਾ, ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਜੋ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜੇ ਕੋਈ ਵਿਵਸਥਾ ਅਸਪਸ਼ਟਤਾ ਜਾਂ ਅਸਪਸ਼ਟਤਾ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਹੈ, ਅਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ, ਪਰ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਪਏਗਾ. ਕੋਈ ਵੀ

ਐਚ [55] ਏਆਈਆਰ 1968 ਐਸਸੀ 102

[ਇੰਦਰਾ ਬੈਨਰਜੀ, ਜੇ.]

ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਭਰਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨਾ

ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋਵੇਗਾ ਨਾ ਕਿ ਉਸਾਰੀ। ਅਦਾਲਤ ਕੈਸਸ ਓਮਿਸਸ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਭਰ ਸਕਦੀ ਅਤੇ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਕੈਸਸ ਓਮਿਸਸ ਬਣਾਉਣ ਤੋਂ ਪਰਹੇਜ਼ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਹੈ. ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਇਸ ਦੇ ਹਰ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਇੱਕ ਫੋਰਮ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਹੈ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਵਿਧਾਨਕ ਇਰਾਦਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਹਰ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ.

ਇਸ ਬੈਂਚ ਦਾ ਧਿਆਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਸਪਸ਼ਟ ਵਿਵਸਥਾ ਵੱਲ ਨਹੀਂ ਖਿੱਚਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਦੋ ਜਾਂ ਵਧੇਰੇ ਵਿਆਖਿਆਵਾਂ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰੇਗਾ। ਅਪੀਲਾਂ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਕੀਲ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਹੋਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਉਪਾਅ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਵਿਆਖਿਆ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਰਾਹੀਂ ਵਿਚਾਰੇ ਗਏ ਸੀ।

ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ ਆਫ ਰੈਵੇਨਿਊ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਮੁਹੰਮਦ ਨਿਸਾਰ ਹੋਲੀਆ[56] ਵਿੱਚ ਸ੍ਰੀ ਜੈਨ ਦੁਆਰਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਸਖ਼ਤ ਸਜ਼ਾ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਹਨ। ਇਸ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨਾਲ ਵੀ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਸਖਤ ਡੀ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਗੰਭੀਰ ਸਜ਼ਾ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਦੀਆਂ ਹਨ, ਤਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸੰਤੁਲਨ ਬਣਾਉਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਇਕ ਪਾਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਇਕ ਨਾਗਰਿਕ ਨੂੰ ਜ਼ੁਲਮ ਅਤੇ ਬੇਇਨਸਾਫੀ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣਾ. ਧਾਰਾ ੪੨ ਅਤੇ ੪੩ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਦੀ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਅਤੇ ਭਾਵਨਾ ਨਾਲ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਇਸ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨਾਲ ਕੋਈ ਝਗੜਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਕਿ ਸ਼ਕਤੀ ਤਲਾਸ਼ੀ, ਜ਼ਬਤ ਅਤੇ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਸਮਰੱਥ ਅਧਿਕਾਰੀ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ "ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ" ਰੱਖਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਨਿੱਜੀ ਗਿਆਨ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਸੂਚਨਾ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਗੁਪਤ ਜਾਣਕਾਰੀ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸਦੇ ਨਾਮ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਇਹ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਕਾਨੂੰਨ ਨਹੀਂ ਤੋੜਦਾ ਉਹ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਅਤੇ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਾ ਅਨੰਦ ਲੈਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਨਾ ਹੋਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ.ਐਸ. ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਉਪਾਵਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ, ਉਸਦੇ ਕਮਰੇ ਵਿੱਚ, ਜਾਂ ਕਿਤੇ ਹੋਰ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 66 ਤਹਿਤ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਸੱਚਾਈ ਅਤੇ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਧਾਰਨਾ, ਕਿਸੇ ਗਲਤ ਫੈਕਸ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ, ਜਿਸ ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੀ। ਮੁਹੰਮਦ ਨਿਸਾਰ ਹੋਲੀਆ (ਸੁਪਰਾ) ਜੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਹੋ ਕਿ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਬਿਆਨ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਹਨ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਰੁੱਧ ਧਾਰਾ ੫੩ ਜਾਂ ੬੭ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਗਲਤ ਫੈਕਸ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨਤੀਜੇ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ।

---

[56] (2008) 2 370

255. ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ 57 ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਇਹ ਸਵਾਲ ਕਿ ਕੀ ਨਿੱਜੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲਈ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਬੰਧਤ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸਨ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ। ਕੋਈ ਸੰਪੂਰਨ ਫਾਰਮੂਲਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ ਨਾ ਤਾਂ ਸੰਭਵ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਸੰਭਵ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਨਿਰੀਖਣ ਦਾਖਲਾ, ਤਲਾਸ਼ੀ, ਜ਼ਬਤ, ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ 'ਤੇ ਬਰਾਬਰ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਸਮੇਤ ਜਾਂਚ/ਜਾਂਚ ਦਾ ਆਯੋਜਨ।

256. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਜਾਂਚ/ਜਾਂਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਸਮਾਪਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਜਾਂਚ ਮੁੱਢਲੀ ਜਾਂਚ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਪਣਾ ਕੇਸ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ, ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ, ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਤੇ ਤੋਲ ਕਰੇਗੀ
ਰਿਕਾਰਡ। ਸ਼ੱਕ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਸਬੂਤ ਦਾ ਬਦਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ।
ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ 58, ਰਿਤੇਸ਼ ਚੱਕਰਵਰਤੀ ਬਨਾਮ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਸੀ। ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ 59, ਨੂਰ ਆਗਾ (ਸੁਪਰਾ) ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਜਿੰਨੀ ਸਖਤ ਸਜ਼ਾ ਹੋਵੇਗੀ, ਸਬੂਤ ਦੀ ਡਿਗਰੀ ਓਨੀ ਹੀ ਸਖਤ ਹੋਵੇਗੀ। ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ.ਐਸ. ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਉਪਾਅ
ਐਕਟ ਦੀ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।
257. ਬਡਕੁ ਜੋਤੀ ਸਾਵੰਤ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਨੇ ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਐਕਟ (ਉਸ ਸਮੇਂ ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਅਤੇ ਨਮਕ ਐਕਟ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ) ਦੀ ਧਾਰਾ 21 (2) 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ "ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਉਹੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਵੇਗਾ
ਸਟੇਸ਼ਨ ਕਿਸੇ ਸੰਗਿਆਯੋਗ ਕੇਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤਾ, 1898 (1898 ਦਾ 5) ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੰਮ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ।

258. ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਐਕਟ (ਉਸ ਸਮੇਂ ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਅਤੇ ਨਮਕ ਐਕਟ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ) ਦੀ ਧਾਰਾ 21 (2) ਦੁਆਰਾ ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੇ ਸਮਾਨ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਕਿਸੇ ਥਾਣੇ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨਾਲ ਨਿਵੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।
ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ.ਐਸ. ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਜਾਂਚ।

259. ਬਡਕੁ ਜੋਤੀ ਸਾਵੰਤ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 21 (2) ਦਾ ਅਰਥ ਕੱਢਦੇ ਹੋਏ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਕੋਲ ਜਾਂਚ ਲਈ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 173 ਤਹਿਤ ਰਿਪੋਰਟ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ।

260. ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੋ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਆਏ ਹਨ ਜੋ ਰਮੇਸ਼ ਚੰਦਰ ਮਹਿਤਾ (ਸੁਪਰਾ) ਅਤੇ ਇਲਿਆਸ ਬਨਾਮ ਇਲਿਆਸ ਹਨ। ਕਸਟਮਜ਼ ਦੇ ਕੁਲੈਕਟਰ (ਸੁਪਰਾ) ਦਾ ਉੱਪਰ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ

---

[57] (1999) 6 ਐਸਸੀਸੀ 172
[58] (1999) 6 ਐਸਸੀਸੀ 172
[59] (2006) 12 321

[ਇੰਦਰਾ ਬੈਨਰਜੀ, ਜੇ.]

50 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਇਸ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਿਆ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਏ ਕਰਵਾਲ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਧਾਰਾ 21 (2) ਅਧੀਨ ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨਾਲ ਕੀਤੀ
ਧਾਰਾ 50 ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 36ਏ (1) (ਡੀ) ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 190 ਨਾਲ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਬਾਰੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਤਿੰਨ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਦੋ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਲਈ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸੀ।

ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਦੋ ਕਾਨੂੰਨ ਇਕੋ ਜਿਹੇ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ। ਮਤਭੇਦ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਜੇ ਕੋਈ ਮਤਭੇਦ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ, ਤਾਂ ਵੱਖਰਾ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ. ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਕੋਈ ਅਜਿਹੇ ਮਤਭੇਦ ਸਨ ਜੋ ਤਰਕਸੰਗਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਸਕਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ.ਐਸ. ਐਕਟ।

ਵਿਚਾਰੇ ਗਏ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਮੇਰਾ ਪੱਕਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਮਤਭੇਦਾਂ ਦਾ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਬਡਕੂ ਜੋਤੀ ਸਾਵੰਤ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਰੋਮੇਸ਼ ਚੰਦਰ ਮਹਿਤਾ (ਸੁਪਰਾ) ਅਤੇ ਇਲਿਆਸ (ਸੁਪਰਾ) ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੰਜਾਹ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਇਸ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਿਆ ਹੈ।

ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਡੀ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ
ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੋਮੇਸ਼ ਚੰਦਰ ਮਹਿਤਾ (ਸੁਪਰਾ) ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਟੈਸਟ ਹੈ ਕਿ, ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਟੈਸਟ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 25 ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਕੀ ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕੋਲ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਹਨ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 173 ਤਹਿਤ ਰਿਪੋਰਟ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ।
ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਸਵਾਲ ਕਿ ਕੀ ਅਸਲੀਅਤ ਵਿੱਚ ਹੈ ਜਾਂ ਪਦਾਰਥ ਵਿੱਚ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 36ਏ (1) (ਡੀ) ਤਹਿਤ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਅਤੇ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 173 ਤਹਿਤ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪੁਲਿਸ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅੰਤਰ ਹੈ।
ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਪੰਜ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਦੇ ਤਿੰਨ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਤਿੰਨ ਜੱਜ , ਜੋ ਇਸ ਬੈਂਚ ਲਈ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹਨ।

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਸਵਾਲ ਵੀ ਉੱਠਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਵਰਗੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦੇ ਮਕਸਦ ਲਈ ਕਿਸੇ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਥਾਣੇ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨਾਲ ਨਿਵੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 173 ਤਹਿਤ ਪੁਲਿਸ ਰਿਪੋਰਟ ਦਰਜ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ
ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਪੰਜ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਜੀ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਇਸ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਦੁਬਾਰਾ ਨਹੀਂ ਖੋਲ੍ਹਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ।

ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਤੋਂ ਜੋ ਕਾਨੂੰਨ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਹੈ ਬਡਕੂ ਜੋਤੀ ਸਾਵੰਤ (ਸੁਪਰਾ), ਰੋਮੇਸ਼ ਚੰਦਰ ਮਹਿਤਾ (ਸੁਰਪਾ() ਅਤੇ ਇਲਿਆਸ (ਸੁਪਰਾ)
ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 25 ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇੱਕ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ:

() ਜੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕੋਲ ਜਾਂਚ ਲਈ ਇੱਕ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਹਨ , ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 173 ਤਹਿਤ ਪੁਲਿਸ ਰਿਪੋਰਟ ਦਰਜ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ,

() ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 173 ਅਧੀਨ ਪੁਲਿਸ ਰਿਪੋਰਟ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਇੱਕ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਇੱਕ ਜ਼ਰੂਰੀ ਅੰਗ ਹੈ ਅਤੇ

() ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 173 ਅਧੀਨ ਪੁਲਿਸ ਰਿਪੋਰਟ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 173 ਨੂੰ ਉਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਅਤੇ ਜਾਂਚ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਵਰਗੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਜਿੱਥੇ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਾਂਚ/ਜਾਂਚ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀਆਂ, ਸਿਵਾਏ ਇਸ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਅਨੁਸਾਰ,

ਇਹ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕੋਲ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 173 ਤਹਿਤ ਰਿਪੋਰਟ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਹਨ। ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ.ਐਸ. ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਰਿਪੋਰਟ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਪ੍ਰਬੰਧ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 173 ਤਹਿਤ ਪੁਲਿਸ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਸਮਾਨ ਹੈ।

ਨਿਆਂਇਕ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਅਤੇ ਉਚਿਤਤਾ ਦੇ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਤ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਘੱਟ ਤਾਕਤ ਵਾਲਾ ਬੈਂਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪ੍ਰਸਤਾਵ 'ਤੇ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ

ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਤਿੰਨ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ

ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 25 ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇੱਕ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 173 ਤਹਿਤ ਰਿਪੋਰਟ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਸਮੇਤ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

269. ਬਹੁਤ ਹੀ ਸਤਿਕਾਰ ਨਾਲ, ਅਪੀਲਾਂ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਕੀਲ ਨੇ ਮਤਭੇਦਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਆਮ ਦਲੀਲਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ

ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੇ ਨਾਲ ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਐਕਟ ਜਾਂ ਕਸਟਮਜ਼ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਵਿਚਕਾਰ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਨਾਲੋਂ ਕਿਵੇਂ ਵੱਖਰੀਆਂ ਹਨ

ਅਧਿਕਾਰੀ, ਕਸਟਮ ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਰੇਲਵੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਬਲ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਐਕਟਾਂ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।

270. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਧਾਰਾ 50 (5) ਅਤੇ 51 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਸੀਮਤ ਹੱਦ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਜਾਂਚ/ਜਾਂਚ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀਆਂ। ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 173 ਨੂੰ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

271. ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਮੇਰਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ

ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਕਰਵਾਲ (ਸੁਪਰਾ) ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ, ਜਿਸ ਨੇ ਤਿੰਨ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਨੂੰ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਨਾ ਹੀ ਕਨ੍ਹਈਆ ਲਾਲ (ਸੁਪਰਾ) ਨੂੰ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

ਕਲਪਨਾ ਕੇ ਤ੍ਰਿਪਾਠੀH ਰੈਫਰੈਂਸ ਨੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ।

ਬੇਦਾਅਵਾ: - ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ/ਨਿਆਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ/ ਨਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

